

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় আলোচনী

সপ্তবিংশতিতম্ প্ৰকাশ
২০১১-১২ বৰ্ষ

তত্ত্বাৱধায়ক
ড° ভাস্কৰজ্যোতি গগৈ
ইন্দ্ৰজিৎ কলিতা

সম্পাদক
বাণীকংকনা কাশ্যপ

প্রবন্ধ শর্মা

সংগীতসূৰ্য্য ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ সংক্ষিপ্ত জীৱনপঞ্জী - “সাগৰ সংগমত কতনা সাঁতুৰিলো ..

- ১৯২৬, ৮ ছেপ্তেম্বৰ : জন্ম (শদিয়াত) পিতৃ নীলকান্ত হাজৰিকা, মাতৃ - শান্তিপ্ৰিয়া হাজৰিকা।
- ১৯৩০ : ৩০ অক্টোবৰত কটন কলেজিয়েট হাইস্কুলত অনুষ্ঠিত এখনি ৰাজহুৱা সভাত পাঁচ বছৰ বয়সতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে গীত পৰিৱেশন আৰু সাহিত্যৰ্থী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ পৰা প্ৰশংসা তথা আশীৰ্বাদ লাভ।
- ১৯৩৬ : জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা আৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ সান্নিধ্য লাভ। তেখেতসকলৰ লগত তেজপুৰৰ পৰা কলকতালৈ গৈ প্ৰথমবাৰৰ বাবে ‘চেনোলা মিউজিকেল প্ৰডাক্টছ কোম্পানীত ‘জয়মতী’ পালানাটৰ গীত ৰেকডিং, ইত্যাদি।

- ১৯৩৭ : জীৱনৰ প্ৰথমটো গীত ‘কুসুম্বৰ পুত্ৰ শ্ৰীশংকৰে গুৰুৱে ধৰিছিল নামৰে তান’ ৰচনা।
- ১৯৩৯ : কথাছবিৰ গীতত প্ৰথম কণ্ঠদান আৰু অভিনেতাৰূপে আত্মপ্ৰকাশ। কথাছবি - জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ ‘ইন্দ্ৰমালতী’।
- ১৯৪২ : কটন কলেজৰপৰা আই.এ. পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ। বাৰাণসীলৈ গৈ বাৰানসী হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়ত নামভৰ্তি।
- ১৯৪৬ : বাৰানসী হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ৰাজনীতি বিজ্ঞানত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ। গুৱাহাটীৰ বি. বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ত অধ্যাপকৰ পদত নিযুক্তি।
- ১৯৪৮ : অসিত সেনৰ দ্বাৰা পৰিচালিত ‘সতী বেউলা’

কথাছবিৰ সংগীত পৰিচালনা। ‘ছিবাজ’ কথাছবিত অভিনয় আৰু সংগীত পৰিচালনা। আকাশবাণী গুৱাহাটী কেন্দ্ৰত প্ৰগেম এছিষ্টেণ্টৰূপে যোগদান। অসমত ‘ভাৰতীয় গণনাট্য সংঘ’ৰ শাখা প্ৰতিষ্ঠা।

- ১৯৪৯ : ছেপ্তেম্বৰ মাহত ডক্টৰেট ডিগ্ৰীৰ বাবে গৱেষণামূলক অধ্যয়নৰ উদ্দেশ্যৰে আমেৰিকা যাত্ৰা।

- ১৯৫০: ১ আগষ্ট প্ৰিয়স্বদা পেটেলৰ সৈতে নিউয়ৰ্ক চহৰত বিবাহ সম্পন্ন। পল ৰবচনৰ ‘জেফাৰছন স্কুল অৱ ছ’চিয়েল চায়েন্সত যোগদান।

- ১৯৫১ : ‘ডক্টৰেট’ ডিগ্ৰী লৈ স্বদেশলৈ প্ৰত্যাবৰ্তন। গৱেষণাৰ বিষয় - “Role of Mass Communication in India’s Adult Education”.

- ১৯৫৪ : গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত শিক্ষকৰূপে যোগদান।

- ১৯৫৫ : দিল্লীত অনুষ্ঠিত আন্তঃবিশ্ববিদ্যালয় যুৱ উৎসৱত ড° হাজৰিকাৰ পৰিচালনাত শ্ৰেষ্ঠ দলৰ সন্মান লাভ কৰে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে। ‘পিয়লি ফুকন’ ছবিৰ সংগীত পৰিচালনা। ফেব্ৰুৱাৰী মাহত প্ৰথমখন গীতৰ সংকলন ‘জিলিকাব লুইতৰে পাৰ’ প্ৰকাশ।

- ১৯৫৬ : ৰাছিয়াৰ হেলছিংকিত অনুষ্ঠিত ‘বিশ্ব শান্তি সন্মিলন’ত যোগ দিয়াৰ উদ্দেশ্যে ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক সংস্থাৰ সদস্যৰূপে ৰাছিয়ালৈ যাত্ৰা। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চাকৰি ইস্তফা। কলিকতা যাত্ৰা। ‘এৰাবাটৰ সুৰ’ কথাছবিৰ প্ৰযোজনা, পৰিচালনা।

- ১৯৬০ : অসমত ভাষা আন্দোলন। শান্তি সম্প্ৰীতিৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ হকে হেমাংগ বিশ্বাসৰ সৈতে অসমত সাংস্কৃতিক অভিযান। ‘মানুহে মানুহৰ বাবে’ শীৰ্ষক গীত ৰচনা।

- ১৯৬১ : ‘শকুন্তলা’ ছবিৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰপতিৰ পদক লাভ।

- ১৯৬৩ : অসম সাহিত্য সভাৰ নাজিৰাত বহা ত্ৰিংশতিতম অধিবেশনৰ সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ সভাপতি।

- ১৯৬৭ : নাওবৈচাৰ পৰা অসম বিধান সভালৈ নিৰ্দলীয় প্ৰাৰ্থীৰূপে বিধায়ক নিৰ্বাচিত। ‘সুন্দৰৰ ন দিগন্ত’ গ্ৰন্থ প্ৰকাশ।

- ১৯৬৮ : তদানিন্তন অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি আনন্দ চন্দ্ৰ বৰুৱাৰ পৰা ‘সুধাকণ্ঠ’ বিশেষণ লাভ।

- ১৯৭২ : ১৪ ফেব্ৰুৱাৰীত বাৰ্লিনত অনুষ্ঠিত দ্বিতীয়

আন্তঃজাৰ্টিক সংগীত সন্মিলনত যোগদান।

- ১৯৭৩ : প্ৰথমবাৰৰ বাবে ‘আৰোপ’ নামৰ হিন্দী ভাষাৰ কথাছবিত সংগীত পৰিচালনা, সুৰ আৰু কণ্ঠদান। বাৰ্লিনত অনুষ্ঠিত আন্তঃজাৰ্টিক যুৱ মহোৎসৱত বিশেষ আমন্ত্ৰিত প্ৰতিনিধিৰূপে যোগদান, সোণৰ পদক লাভ।

- ১৯৭৫ : ‘মেৰা ধৰম মেৰি মা’ কথাছবিৰ সংগীত পৰিচালনা। ‘চামেলি মেমচাব’ কথাছবিৰ সংগীত পৰিচালনা আৰু শ্ৰেষ্ঠ সংগীত পৰিচালক হিচাপে ‘ৰূপকাৰ চলচিত্ৰ বঁটা’ৰে পুৰস্কৃত।

- ১৯৭৬ : ‘চামেলি মেমচাব’ ছবিৰ সংগীত পৰিচালনাৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰপতিৰ ‘স্বৰ্ণকমল’ বঁটা লাভ।

- ১৯৭৭ : ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ পৰা ‘পদ্মশ্ৰী’ উপাধি গ্ৰহণ।

- ১৯৭৮ : ইংলেণ্ডত বৰ্ণবৈষম্যৰ বিৰুদ্ধে সংগীত পৰিবেশন। বিবিচি-ৰ দ্বাৰা বিশেষভাৱে সন্মানিত।

- ১৯৭৯ : কেইবাটাও সংস্থাৰদ্বাৰা আমন্ত্ৰিত হৈ আমেৰিকা যাত্ৰা। তিনিমাহ আমেৰিকাৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠানত সংগীত পৰিবেশন, ছেমিনাৰত ভাষণ, ৰেডিঅ’-টিভিৰ অনুষ্ঠানত অংশগ্ৰহণ।

- ১৯৮১ : জাপান ভ্ৰমণ। দুসপ্তাহ যোৰা ভ্ৰমণত টোকিঅ’, ইয়াকোহমা, কোৰচিকা, ইমাগেচি আদি ঠাইত গীত পৰিবেশন।

- ১৯৮৩ : ভাৰতবৰ্ষৰ কুৰি শতিকাৰ দহজন সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ সংগীত শিল্পীৰ অন্যতমৰূপে স্বীকৃতি লাভ।

- ১৯৮৪ : বাংলাদেশলৈ সাংগীতিক যাত্ৰা।

- ১৯৮৮ : ‘শংকৰদেৱ বঁটা’ গ্ৰহণ। কলকতাৰ ৰবীন্দ্ৰ সদনত ১৯৮৮ চনৰ সংগীত নাট্য অকাডেমী পুৰস্কাৰ গ্ৰহণ। ‘সংগীতসূৰ্য’ উপাধি প্ৰদান।

- ১৯৯৩ : অসম সাহিত্য সভাৰ ৫৯ তম শিৱসাগৰ অধিবেশনৰ সভাপতিৰূপে নিৰ্বাচিত। ৩১ জানুৱাৰী - শ্ৰী ৰতিমোহন নাথৰ সম্পাদনাত (১) জ্যোতি ককাইদেউ, (২) বিষ্ণু ককাইদেউ, (৩) কৃষ্টিৰ পতাৰে পথাৰে, (৪) বহাগ মাথো ঋতু নহয়, (৫) নন্দনতত্বৰ কৰ্মীসকল, (৬) দিহিঙে দীপাঙে আৰু (৭) বহিমান লুইতৰ পাৰে পাৰে নামেৰে

যুগুত কৰা ভূপেন হাজৰিকাৰ সাতখন গদ্য সংকলন ; শ্ৰী সূৰ্য হাজৰিকাই অনুলেখন পদ্ধতিৰে লিখি উলিওৱা ভূপেন হাজৰিকাৰ আত্মজীৱনী ‘মই এটি যাযাবৰ’ আৰু সূৰ্য হাজৰিকাৰ সম্পাদনাতে হাজৰিকাদেৱৰ গীতৰ একত্ৰ সংকলন প্ৰকাশিত হয়। ১৯৯২ চনৰ বাবে ‘দাদা চাহেব ফাল্কে’ বঁটা প্ৰদান। জাপানৰ ফুকোকোত অনুষ্ঠিত ‘এছিয়া পেচিফিক আন্তৰ্জাতিক চলচিত্ৰ মহোৎসৱত’ ‘ৰ’দালী কথাছবিৰ বাবে বছৰটোৰ শ্ৰেষ্ঠ সংগীত পৰিচালকৰ সন্মান লাভ।

- ১৯৯৮ : সংগীত নাটক অকাডেমীৰ অধ্যক্ষৰূপে ৰাষ্ট্ৰপতিৰদ্বাৰা মনোনীত।

- ২০০১ : ভাৰত চৰকাৰৰ পৰা সন্মানসূচক ‘পদ্মভূষণ’ উপাধি লাভ।

- ২০০৭ : অসম চৰকাৰৰ পৰা ‘জীৱন যোৰা সাধনা বঁটা’ প্ৰদানৰ ঘোষণা।

- ২০০৮ : অসম চৰকাৰৰদ্বাৰা শংকৰদেৱ কলাক্ষেত্ৰত ‘ড° ভূপেন হাজৰিকা’ সাংস্কৃতিক সংগ্ৰহালয় স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ। অসম সাহিত্য সভাৰ পৰা ‘সাহিত্যাচাৰ্য’ উপাধি লাভ।

- ২০০৯ : ভাৰত চৰকাৰৰ সংগীত নাটক অকাডেমীয়ে অকাডেমীৰ শ্ৰেষ্ঠ সন্মান ‘একাডেমী ফেল’শ্বিপ’ আৰু ‘সংগীতৰত্ন সন্মান আগবঢ়ায়। অসম চৰকাৰৰদ্বাৰা ‘অসম ৰত্ন’ সন্মান প্ৰদান।

২০১১ - ৫ নবেম্বৰ ইহলীলা সম্বৰণ।

“আকাশীগংগা বিচা নাই”

ড° ভূপেন হাজৰিকা কোন আছিল -- আজিৰ তাৰিখত এই প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰাৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই। অসমৰ প্ৰতিজন মানুহৰ হৃদয় মন্দিৰত তেওঁ পূজিত ; তেওঁৰ গান, তেওঁৰ সুৰ, তেওঁৰ কণ্ঠ প্ৰতিজন অসমীয়াৰ হৃদয়ে হৃদয়ে অনুৰণিত। ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ কণ্ঠ সমগ্ৰ অসমীয়া জাতিৰ কণ্ঠ ; তেওঁৰ গান সমগ্ৰ অসমীয়াৰ হৃদয়ৰ বাণী। তেওঁৰ কণ্ঠৰ অবিহনে অসমৰ আকাশ বতাহ নিস্তন্ধ। “ভূপেনদাৰ কণ্ঠৰ অবিহনে আঁকিব নোৱাৰি অসমৰ নক্ষা।”

ভূপেনদাৰ পিতৃ নীলকান্ত হাজৰিকা আছিল এজন সংগীত প্ৰাণ ব্যক্তি। গতিকে শৈশৱত ঘৰখনতে তেওঁ

সংগীতৰ অমিয়া পৰশ পাইছিল। ৫ বছৰ বয়সতে এখন গহীন-গভীৰ স ভাত এটি বৰগীত পৰিৱেশন কৰি তেওঁ সেই সভাখনৰ সভাপতি ৰসৰাজ লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ পৰা অশেষ আশীৰ্বাদ লাভ কৰিছিল। তাৰ পিছত তেওঁ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা আৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা - এই দুগৰাকী ওজা অসমীয়াৰ সান্নিধ্যলৈ আহিছিল। এইদুজন শিল্পীৰ হাতৰ পৰশত ভূপেনদাৰ হৃদয়ৰ সংগীতৰ ফুলনিখন পাতে ফুলে জাতিস্কাৰ হৈ পৰিছিল।

পৰৱৰ্তী সময়ত তেওঁ লগ পাইছিল আমেৰিকাৰ বিখ্যাত গণশিল্পী পল ৰবচনক। মানুহৰ বাবে গীত গোৱাৰ, মানুহক ‘মানুহ’ৰ স্থানত প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাবে গীতৰ মাধ্যমেৰে সংগ্ৰাম কৰাৰ প্ৰেৰণা ভূপেনদাই লাভ কৰিছিল পল ৰবচনৰপৰা। ‘সবাৰ ওপৰে মানুহ সত্য, তাহাৰ ওপৰে নাই’ - এই মন্ত্ৰৰ মৰ্ম ভূপেনদাই গভীৰভাৱে উপলব্ধি কৰিব পাৰিছিল। বিশ্ব মানৱৰ লগতে অসমৰ মাটি-পানী-বায়ু, ব্যক্তিগত জীৱনৰ দুখ-বেদনা-সুখ, - সকলোবোৰকে গীতৰ আওতালৈ আনি ভূপেনদাই আজীৱন অসত্য আৰু অসুন্দৰৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰাম কৰিছিল।

গীতৰ সৌন্দৰ্য সুৰত। সুৰৰ জন্ম ভাৰত। ভাৰৰ উন্মেষ ঘটে জীৱনৰ বিভিন্ন মুহূৰ্তৰ অভিজ্ঞতা আৰু চিন্তাই জাগৰিত কৰা মানসিক ক্ৰিয়া-প্ৰতিক্ৰিয়াৰ মাজত। আধুনিক অসমীয়া সংগীতত বিচিত্ৰ আৰু বৰ্ণময় মাত্ৰা প্ৰদান কৰা ভূপেনদাৰ গীতৰ সৌন্দৰ্য নিহিত হৈ থাকে তেওঁৰ আৱেগসঞ্চাৰী সুৰৰ হৃদয়পৰশা ৰূপৰ মাজত ; তেওঁৰ মৌ মিঠা কণ্ঠ আৰু গায়নশৈলীত। এক অননুকৰণীয় গায়কী তেওঁৰ শিল্পী-সত্ত্বাৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ। প্ৰতিজন শ্ৰোতাই তেওঁৰ গীতৰ চেতনাৰ গভীৰতম অংশকো জোকাৰি যায়। সেয়েহে ভূপেনদা অমৰ, তেওঁৰ গীত কালজয়ী।

ভূপেনদাৰ গীতৰ সুৰত অসমীয়া লোকজীৱনৰ বিভিন্ন যাত্ৰাৰ গভীৰ প্ৰতিফলন দেখা যায়। তেওঁ দহ-এঘাৰ বছৰ বয়সতে ৰচনা কৰা গীত ‘অ’ মোৰ গুৰু ঐ’ৰ মাজত অসমীয়া দিহানাম আৰু টোকাৰী গীতৰ সুৰৰ পৰশ সহজেই অনুভৱ কৰিব পাৰি। লোক জীৱনৰ হৃদয়

গৰকি অহা, বৈষ্ণৱ আদৰ্শৰ মৌৰসেৰে সিন্ধু লোকগীতৰ সুৰে শৈশৱতে তেওঁৰ চেতনাত যি অনুৰনন তুলিছিল, - তাৰ প্ৰতিধ্বনি তেওঁৰ হৃদয়ত ওৰেতো জীৱনৰ বাবে ধ্বনিত হৈ ৰ'ল। অসমীয়া হালোৱা-হজোৱা-কাণীয়া-ভঙুৱাৰ মুখৰ সুৰবোৰ তেওঁৰ 'অ' হৰি ইখন স্ৰজিলা কিনো শাস্তি নিকেতন', 'অ' মোৰ ভৈয়াই অ', 'মহাত্মাই হাসি বোলে', 'ডিফু হ'ল তোমাৰে নাম' আদি অসংখ্য হৃদয়পৰশা গীতৰ সুৰত অনুভৱ কৰিব পাৰি।

অসমীয়া লোকগীতৰ আইনাম, খাইনাম, বিহ্নাম, দিহানাম, টোকাৰী গীত, জিকিৰ, ওজাপালি গীত, গোৱালপৰীয়া গীত, কামৰূপীয়া গীত আদি বিভিন্ন গীতৰ সুৰ বুটলি আনি তেওঁ তাক আধুনিক ভাৱৰ প্ৰকাশৰ বাবে এনে কৌশল আৰু নিপুণতাৰে ব্যৱহাৰ কৰিছে যে - তাত বিস্মিত নহৈ নোৱাৰি। সকলো যেন তেওঁৰ প্ৰতিবাৰ অমিয়া পৰশত নতুন ৰূপেৰে জাতিস্কাৰ হৈ উঠিছে! ভূপেনদাই মাটিৰ গোক্ৰ চিনি পাইছিল, মানুহৰ হৃদয়ৰ গভীৰলৈ কুৰুকি কুৰুকি সোমাই যাব পাৰিছিল। গতিকেই তেওঁৰ গীতসমূহ মাটিৰ গোক্ৰেৰে আমোলমোল, জীৱনৰ অফুৰন্ত ৰহস্যৰে ৰহস্যঘণ।

ভাৱৰ ফালৰপৰা ভূপেনদাৰ গীতসমূহক চাৰিটা প্ৰধান ভাগত ভগাব পাৰি। এই ভাগকেইটা হ'ল - (ক) সাম্যবাদী তথা সমাজবাদী ভাৱাদৰ্শৰে পৰিপুষ্ট গীত, (খ) দেশপ্ৰেমৰ গীত, (গ) কোনো উপলক্ষ্য, ঠাই, ঘটনা আদিক আধাৰ হিচাপে লৈ ৰচনা কৰা গীত আৰু (গ) একান্তভাৱে তেওঁৰ ব্যক্তিগত চেতনাৰ লগত জড়িত গীত। 'বৰ বৰ মানুহৰ দোলা', 'ৰংমন মাছলৈ গ'ল', 'নেকান্দিবা', 'তপু তীখাৰে', 'মেঘে গিৰ গিৰ কৰে', 'অ' বাঁন্ধে', 'তাঁতৰ শালৰ শিপিনী', 'ভাং শিল ভাং', 'নামি আহা সুন্দৰৰে ইত্যাদি গীতসমূহ সাম্যবাদী বিপ্লৱৰ অগ্নিস্থূলিংগ স্বৰূপ। মানুহৰ মাজৰ পৰা অৰ্থনৈতিক তথা সামাজিক সকলো ধৰণৰ ভেদভাৱ আতৰাই এখন সাম্যবাদী সমাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ অযুত সপোনৰ চিকমিকনি দেখা যায় এই গীতসমূহত। সৰুৰেপৰা তেওঁ সাম্যবাদৰ দ্বাৰা নিবিড়ভাৱে প্ৰভাৱান্বিত কৰিছিল। শৈশৱতে ৰচনা কৰা 'অগ্নিযুগৰ ফিৰিঙতি মই' গীতটোৰ

জৰিয়তেই তাৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। হয়তো তাৰ মূলতে আছিল তেওঁৰ গুৰু কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ আৰু ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ সাম্যবাদী চিন্তা-চেতনাৰ প্ৰভাৱ।

বিভিন্ন উপলক্ষ্য, ঠাই, ঘটনা ইত্যাদিক লৈ ভূপেনদাই বহুকেইটা গীত ৰচিছিল। 'আজি কামেং সীমান্ত দেখিলো', 'কত জোৱানৰ মৃত্যু হ'ল', 'আহ আহ ওলাই আহ' আদি গীতত বিভিন্ন সমসাময়িক পৰিস্থিতিৰ লগতে তেওঁৰ গভীৰ দেশপ্ৰেমৰ নিবিড় পৰিচয় পোৱা যায়।

ভূপেনদাৰ ব্যক্তিগত চেতনাৰ লগত জড়িত সংখ্যা অনেক। এই গীতসমূহৰ মাজত ক'ৰবাত বাজি থাকে তেওঁৰ নিঃসংগ মনৰ আতি, ক'ৰবাত কামনাৰ স্পৰ্শ, ক'ৰবাত প্ৰেমৰ শাস্তিকণা, ক'ৰবাত পোৱা নোপোৱাৰ ছাঁ পোহৰৰ খেলাৰ টো..। এনে ধৰণৰ গীতসমূহৰ গায়নশৈলীত তেওঁৰ নিঃসংগতাৰ সুৰটোৱে প্ৰতিজন শ্ৰোতাৰে হৃদয়ত হেন্দোলনি তোলে। তেওঁৰ এনে গীতবোৰত ধৰা দিয়া চিত্ৰকল্পবোৰে তেওঁৰ অনেক গীতক একোটা নিটোল কাব্যশৰীৰ প্ৰদান কৰিছে। কোনো কোনো গীতৰ সুৰটো নিজেই একোটি ধ্বনিশীল ব্যঞ্জনাৰে .দীপ্ত হৈ উঠিছে। "আকাশী গংগা বিচৰা নাই", "মই আৰু মোৰ ছাঁ", "বিমূৰ্ত মোৰ নিশাটি যেন", "মই যেতিয়া এই জীৱনৰ", "সাগৰ সংগমত কতনা সাতুৰিলো" এই গীতকেইটি আলোচ্য প্ৰসংগত বিশেষভাৱে প্ৰণিধানযোগ্য।

২০০১ চনত বিবিচিৰ বাংলা শাখাই চলোৱা এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সমীক্ষামতে ভূপেনদাৰ 'মানুহে মানুহৰ বাবে' শীৰ্ষক গীতটিৰ বাংলা অনুবাদ 'মানুষ মানুষৰ জন্যে' গীতটি কুৰি শতিকাত ৰচিত সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ গীত। বহুতে এই গীতটো পল ৰবচনৰ "We are the same boat brother" শীৰ্ষক কালজয়ী গীতটিৰ ভাষান্তৰ বুলি ভাবে। কিন্তু দুয়োটা গীতৰ ভাৱাৰ্থ একেই, বিষয়বস্তু একেই মানৱতা। মানুহেই মানুহৰ প্ৰাণ কৰ্তা, মানুহেই মানুহৰ ঈশ্বৰ। মানুহক ধ্বংস কৰা আৰু সৃষ্টি কৰা দুয়োবিধ ক্ষমতা মানুহৰ হাততে ন্যস্ত। ভূপেনদাই আন্তৰিকতাৰে বিছাৰে :- মানুহেই মানুহৰ কাৰণে ভাৱিব লাগিব, কান্দিব লাগিব, হাঁহিব লাগিব ; দুৰ্বলজনৰ প্ৰতি সহায়ৰ আন্তৰিকতাপূৰ্ণ হাত আগবঢ়াব লাগিব। একমাত্ৰ

মানুহেহে মানুহক চৰম বিনাশৰপৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰে।

মৃত্যু এক শিল্প হ'লেও মানুহে মৃত্যুক কেতিয়াও সহজভাৱে গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰে। মানুহৰ সময় শিলেৰে বন্ধোৱা। বাস্তৱ পৃথিৱীৰ অপাৰ সম্ভাৱণা আৰু আমন্ত্ৰণ সত্বেও সকলো মানুহেই এদিন অনিৰ্ণয় অন্ধকাৰৰ গৰ্ভত বিলীন হৈ যাব লগা হয়। মৃত্যুয়ে মানুহক পৃথিৱীৰপৰা চিৰকালৰ বাবে আঁতৰাই লৈ যায়। প্রকৃতিৰ এই নিষ্ঠুৰ ; অথচ সৰল নিয়মৰ বশৱতী হৈ যোৱাটো বছৰৰ নেনবেম্বৰ তাৰিখে ভূপেনদা আমাৰ মাজৰপৰা চিৰকালৰ বাবে আঁতৰি গ'ল। পঞ্চভূতত বিলীন হৈ গ'ল তেওঁৰ নশ্বৰ দেহ।

এটা গান শেষ হ'ল। এই চমু নিবন্ধটিৰ জৰিয়তেই এই অমৰ শিল্পীজনালৈ আমাৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিলো আৰু এইজনা বিশ্ববিশ্ৰুত শিল্পীৰ পৱিত্ৰ স্মৃতিত 'প্ৰবন্ধৰ শৰাই' শিতানটি গভীৰ শ্ৰদ্ধাৰে পাঠকলৈ আগবঢ়ালো।

“মহা মহা শ্ৰোতা জনতাৰ মুখত হাঁহি বিৰিঙালো”

ড° ভূপেন হাজৰিকাই কেইবাখনো গ্ৰন্থ ৰচনা কৰিছিল। তেওঁৰ বহুতো নিবন্ধ, সাক্ষাৎকাৰ আদি বিভিন্ন গ্ৰন্থ তথা কাকত আলোচনীৰ পাতত সংকলিত হৈ আছে। তেওঁৰ গীতসমূহৰ কেইবাখনো সংকলন তথা 'ভূপেন হাজৰিকাৰ গীত সমগ্ৰ', 'ভূপেন হাজৰিকাৰ গীত আৰু জীৱন ৰথ' প্ৰভৃতি গ্ৰন্থত সংগ্ৰহিত হৈ আছে। এই নিবন্ধত তেওঁ সংগীত পৰিচালনা কৰা কথাছবিসমূহৰ তথা তেওঁ গীতিকাৰ হিচাপে কাম কৰা কথাছবিসমূহৰ এখনি তালিকা সন্নিবিষ্ট কৰা হ'ল।

সংগীত পৰিচালক (অসমীয়া ছবি) :

সতী বেউলা (১৯৫৪), পিয়লি ফুকন (১৯৫৫), এৰাবাটৰ সুৰ (১৯৫৬), ধুমুহা (১৯৫৭), কেঁচাসোণ (১৯৫৯), পুৰতি নিশাৰ সপোন (১৯৫৯), শকুন্তলা (১৯৬১), মণিৰাম দেৱান (১৯৬৩), প্ৰতিধ্বনি (১৯৬৪), লটিঘটি (১৯৬৬), চিকমিক বিজুলি (১৯৬৯), খোজ (১৯৭৫), চামেলি মেমচাব (১৯৬৫), পলাশৰ ৰং (১৯৭৬), বনহংস (১৯৭৭), বনজুই (১৯৭৮), মন প্ৰজাপতি (১৯৭৯), অকন (১৯৮০), অপৰূপা (১৯৮২), অংগীকাৰ (১৯৮৫), মা (১৯৮৬),

যুগে যুগে সংগ্ৰাম (১৯৮৩), সংকল্প (১৯৮৬), প্ৰতিশোধ (১৯৮৭), চিৰাজ (১৯৮৮), মিৰি জীয়ৰি (১৯৯০), প্ৰিয়জন (১৯৯৩), অশান্ত প্ৰহৰ (১৯৯৪), পানী (১৯৯৫), সতী ৰাধিকা (২০০৩)।

বড়ো ছবি : জীউনী চিমাং (১৯৮৭)

বাংলা ছবি : অসমাপ্ত (১৯৫৬), জীৱন তৃষণা (১৯৫৭), কড়ি ও কোমল (১৯৫৭), জোণাকীৰ আলো (১৯৫৮), মাছত বন্ধুৰে (১৯৫৯), দুই বেচাৰা (১৯৬০), এখানে পিঞ্জৰ (১৯৭১), দম্পতী (১৯৭৬), সীমানা পেড়িয়ে (১৯৭৬), চামেলি মেমচাব (১৯৭৯), গজমুক্তা (১৯৯৪), সোপান (১৯৯৬)।

ভোজপুৰী ছবি : চঠ মাইয়া কি মহিমা (১৯৭৯)

হিন্দী ছবি : আৰোপ (১৯৭৪), মেৰা ধৰম মেৰি মা (১৯৭৭), চামেলি মেমচাব (১৯৮১), এক পল (১৯৮৬), ৰুদালি (১৯৭৭), পাপিহা (১৯৯৪), সাজ (১৯৯৭), দৰমিয়া (১৯৯৭), মিল গয়ী মঞ্জিল মুৰো (১৯৯৮), গজ গামিনী (২০০০), দমন (২০০১), কিউ (২০০৩)।

গীতিকাৰ (অসমীয়া বোলছবি) :

চিৰাজ (১৯৪৮), পাৰঘাট (১৯৪৯), বিপ্লৱী (১৯৫০), সতী বেউলা (১৯৫৪), পিয়লি ফুকন (১৯৫৫), এৰাবাটৰ সুৰ (১৯৫৬), ধুমুহা (১৯৫৭), কেঁচাসোণ (১৯৫৯), পুৰতি নিশাৰ সপোন (১৯৫৯), শকুন্তলা (১৯৬১), মণিৰাম দেৱান (১৯৬৪), প্ৰতিধ্বনি (১৯৬৫), লটিঘটি (১৯৬৬), চিকমিক বিজুলি (১৯৬৯), বনৰীয়া ফুল (১৯৭৩), বৃষ্টি (১৯৭৫), কাঁচঘৰ (১৯৭৫), চামেলি মেমচাব (১৯৭৫), খোজ (১৯৭৫), পলাশৰ ৰং (১৯৭৬), বনহংস (১৯৭৭), ধৰ্মকাই (১৯৭৭), বনজুই (১৯৭৮), নিয়তি (১৯৭৮), মন প্ৰজাপতি (১৯৭৯), অকন (১৯৮০), মইনাজান (১৯৮০), অপৰূপা (১৯৮২), অংগীকাৰ (১৯৮৫), মা (১৯৮৬), সংকল্প (১৯৮৬), ময়ূৰী (১৯৮৬), প্ৰতিশোধ (১৯৭৮), চিৰাজ (১৯৮৮), প্ৰিয়জন (১৯৯৩), অশান্ত প্ৰহৰ (১৯৯৪), পানী (১৯৯৫), শেষ উপহাৰ (২০০৩)

- সম্পাদনা সমিতি

সুধাকৰ্ণ : এক সোঁৱৰণ

বিমবিনম শইকীয়া (প্ৰস্থানিক)

স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, অসমীয়া বিভাগ

শিল্পী। তেওঁ অতি দক্ষতাৰে আমাৰ চিনাকি জীৱন আৰু জগতৰ, গাঁও আৰু মহাদেশৰ, নৈ আৰু সমুদ্ৰৰ, শৰীৰ আৰু মনৰ বিভিন্ন ঘটনা, আৱেগ অনুভূতিক শব্দ আৰু সুৰেৰে বাংময় কৰি তুলি এক অপূৰ্ব ৰূপ প্ৰদান কৰিছে। স্বদেশপ্ৰেমী ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ সংগ্ৰামী গীতি কবিতা সমূহৰ লগত জ্যোতিপ্ৰসাদ, বিষুৰোভা, প্ৰসন্নলাল চৌধুৰীকে আদি কৰি পল ব'বছনৰ দৰে জনপ্ৰিয় বিদ্ৰোহী কবি দেখিবলৈ পোৱা যায়। অতি মেধাৱী ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতৰ ভাব-ভাষা অতি উচ্চখাপৰ। চিন্তাৰ দৌৰত তেখেত বহু আগবাঢ়ি থাকে। সুৰ কোমল, শব্দ সৰল কিন্তু উচ্চমানৰ ভাব-ভাষাৰে সেই সংগীতৰ সাজ-সজ্জা ইমানেই মধুৰ যে শ্ৰোতাই কেতিয়াবা নুবুজিও বুজে তেখেতৰ হৃদয়ৰ আহ্বান।

যুগজয়ী গীতিকাৰ ড° ভূপেন হাজৰিকাই ১৯৬৮ চনত “মই এটি যাযাবৰ” নামৰ মূল্যবান গীতটি ৰচনা কৰিছিল। সমগ্ৰ ধৰাৰ বুকুত “জিৰণী বিহীন উৰণীয়া মৌ” ব দৰে ৰঙৰ খনিৰ সন্ধানত “বিশ্ব ব'ৰাগী” ভূপেন হাজৰিকা ঠিকনাবিহীন এক দুৰন্ত ‘যাযাবৰ’ আৰু সেয়ে তেখেতৰ এই যাযাবৰী শিল্পী জীৱনৰ কথা উল্লেখ কৰি গীতটিত কৈছে যে লুইতৰপৰা মিচিছিপি হৈ সমগ্ৰ ধৰাৰ দিহিঙে দিপাঙে লৰৰি ফুৰোতে বাটত লগ পোৱা বহুতো মানুহ তেখেতৰ অতিকৈ আপোন হৈ পৰিছে অৰ্থাৎ বিশ্ব ভ্ৰাতৃত্ব আৰু মানৱমৈত্ৰীৰ সমন্বয়াত্মক আপোনত্ব গঢ়ি উঠিছে। অন্যান্য লক্ষ্যবিহীন যাযাবৰৰ বিপৰীতে তেখেতৰ লক্ষ্য আছিল য'তেই ৰঙৰখনিৰ সন্ধান পায় তাকেই জনসমাজত বিলাই দিয়া।

“মই প্ৰেমিক। আৰু সেই কাৰণেই মই হৃদয় ঢালি ভাল পাইছো মাছলৈ ওলোৱা ৰংমনক, এন্ধাৰ কাতিৰ নিশা দুখুনী মাতৃৰ উচুপনিক, সেমেকা শীতৰ নিশা বস্ত্ৰবিহীন কোনো খেতিয়কক, দিচাং মুখৰ নিশা পেঁপা বজোৱা সেই মিছিং ডেকাটিক, ফুট-গধূলিতে গাইজনী হেৰুওৱা গোখালী গাভৰুজনীক, মোক সাবট মাৰি ধৰা অৰুণাচলৰ মনুপা ককাইটিক আৰু প্ৰাণ ঢালি ভাল পাইছো এই লুইতখনক, মোৰ মৰমৰ অসমী আইক।”

এই প্ৰেমিক পুৰুষজনেই “ভাৰতৰে পূৰ্ব দিশৰ সূৰ্য উঠা দেশ” ৰূপহী অসমী আইৰ সুযোগ্য সন্তান ড° ভূপেন হাজৰিকা। সঁচা অৰ্থত এগৰাকী স্বদেশ প্ৰেমী, প্ৰেমিক

মন কবিবলগীয়া যে ড° হাজৰিকাদেৱৰ সমাজ সচেতনতাৰ অন্তৰালত কোনো ধৰণৰ ব্যক্তিগত উচ্চাকাংখা নাই। আছে মাথোঁ কৃষ্টিৰ পুৰণি পথাৰত নতুনত্ব প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি, সমাজ, দেশ আৰু জাতিক প্ৰগতিৰ পথত আগুৱাই নিয়াৰ দৃঢ়সংকল্প আৰু মানৱ সমাজৰ মাজত শান্তি আৰু সংহতি প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ অনন্ত কালীন আবেদন। তেখেতৰ সমাজ সচেতনতাৰ বিধৌত সংগীত, কলা, সাহিত্য, বক্তব্য আৰু সংস্কৃতিৰ সংকৰ্মজনিত দূৰদৰ্শী চিন্তা চৰ্চাৰ মাজেদি সেয়া সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ পাইছে। ড° হাজৰিকাদেৱৰ ভাষাৰে “সচেতনতা হ’ল ইন্ধন। জাগৰণ জগত সহায় কৰে।”

লোকসংস্কৃতিৰ কলাকাৰ ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ সাধনাময় শিল্পী জীৱনৰ ভিতৰত ১৯৭৬ চনৰ বছৰটো বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য এটি স্মৰণীয় বছৰ। কাৰণ আব্দুল মজিদৰদ্বাৰা পৰিচালিত ‘চামেলী মেমচাব’ নামৰ কথাছবিখনত সংগীত পৰিচালনা কৰি অসাধাৰণ প্ৰতিভাৰ পৰিচয় দিয়া ভাৰতৰ ভিতৰত সেই বছৰৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ সংগীত পৰিচালক হিচাপে ড° হাজৰিকাদেৱে স্বীকৃতি লাভ কৰিছিল আৰু সেয়ে ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰপতিয়ে তেখেতক মাতি নি ‘ৰজত কমল বঁটা’ আগবঢ়াইছিল। ইয়াৰ বাহিৰেও ১৯৭৭ চনত ‘মেৰা ধৰম মেৰী মা’ নামৰ বোলছবিত সফলভাৱে সংগীত পৰিচালনা কৰাৰ বাবেও অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চৰকাৰৰ পৰা সোণৰ পদক লাভ কৰে। আৰু ভাৰত চৰকাৰৰপৰা ‘পদ্মশ্ৰী’ সন্মান লাভ কৰে। ১৯৮৭ চনত জীৱনজোৰা কৃতিত্বৰ বাবে অসম চৰকাৰৰপৰা ‘শংকৰদেৱ’ বঁটা লাভ কৰে। ১৯৯৩ চনত তেখেতে অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ বৃহৎ অনুষ্ঠান ‘অসম সাহিত্য সভা’ৰ সভাপতি ৰূপে নিৰ্বাচিত হয়। ভাৰতৰ চলচ্চিত্ৰ জগতৰ সৰ্বোচ্চ সন্মান ‘দাদা চাহেব ফাল্কে বঁটা’ ১৯৯৩ চনতে তেওঁ লাভ কৰে আৰু ভাৰত চৰকাৰৰপৰা ৰাষ্ট্ৰীয় সন্মানসূচক ‘পদ্মভূষণ’ উপাধি লাভ কৰে। ২০০৭ চনৰ

২৪ জানুৱাৰীত ‘অসম ৰত্ন’ বঁটা, ২০০৮ চনৰ ৮ ফেব্ৰুৱাৰীত অসম সাহিত্য সভাৰপৰা ‘সাহিত্যচাৰ্য’ উপাধি লাভ কৰে। আৰু ২০০৯ চনৰ ১০ জানুৱাৰীত ‘একাডেমী ফেল’শ্বিপ’ আৰু সংগীতৰত্ন সন্মান লাভ কৰে।

এনেদৰে উচ্চ শিখৰলৈ ধাৰমান হৈছিল শিল্পীপ্ৰাণ ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱৰ সংগ্ৰামী জীৱন যাত্ৰা। তেওঁৰ শিল্পী মনৰ মণিকূটত দৃঢ়ভাৱে শিপাই জাতি-জনজাতি, পাহাৰ ভৈয়ামৰ সমন্বয়ৰ সাঁকো গঢ়াৰ, দেশবাসীক দেশপ্ৰেমৰ গীতেৰে উদ্বুদ্ধ কৰাৰ, লোহিত, কাৰেৰি, সিদ্ধ, গংগাৰ পানীক একাকাৰ কৰি ৰাষ্ট্ৰীয় ঐক্য সাধন কৰাৰ, যাযাবৰী হৈ অসমৰ কেঁচা মাটিৰ সুবাস বিশ্ববাসীক বিলাই বিশ্বভ্ৰাতৃত্ববোধ জগাই তোলাৰ এক মহান আদৰ্শই হাজৰিকাদেৱে গীতৰ মাজেৰেই ফুটাই তুলিছিল তেখেতৰ ব্যক্তিত্ব, বিশালতা, উদাৰতা আৰু মহানতা। সেয়ে তেখেতৰ সৃষ্টি অমৰ।

অৰশেষত সময় আহিল মহানায়কৰ, মহাপ্ৰস্থানৰ। অসমৰ সুধাকৰ্ণ ড° হাজৰিকাদেৱৰ যোৱা বৰ্ষৰ ৫ নৱেম্বৰত মহাপ্ৰয়াণ ঘটিল। খহি পৰিল অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বাটচ’ৰাৰ বৰখুটাঁ। অসমৰ লাখ লাখ অনুৰাগীক কন্দুৱাই মেলানি মাগিলে তেখেতে। তেখেতৰ নশ্বৰ দেহ চিতাজুইত বিলীন হৈ গ’ল। অসমবাসীৰ লগতে সমগ্ৰ বিশ্ববাসীয়ে অশ্ৰু অঞ্জলি আৰু ফুলৰ মালাৰে বিদায় দিলে তেখেতসকলৰ মৰমৰ যাযাবৰী শিল্পীক। দীৰ্ঘদিনীয়া অসুস্থতা আৰু বয়সৰ দিশৰ পৰা তেখেতৰ দেহাৰসানে অসমৰ জনজীৱন বৰভুঁই কপৰ দৰে কঁপাই থৈ গ’ল। এইজনা দূৰদৰ্শী মানৱতাবাদী, সংস্কৃতিৰ পূজাৰী, সুধাকৰ্ণ ড° ভূপেন হাজৰিকা দেৱলৈ আমাৰ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণাম নিবেদন কৰিছোঁ। তেওঁৰ অতুলনীয় সৃষ্টিৰাজিৰ মাজেৰে শিল্পী গৰাকী বিশ্ববাসীৰ মাজত অমৰ হৈ ৰওক। এয়ে আমাৰ কামনা। ■ ■

ৰহস্যবাদ আৰু কবি নলিনীবালা দেৱী

কবী বৰা
স্নাতক ৩ য় বৰ্ষ, অসমীয়া বিভাগ

বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ প্ৰকৃতি জগত আৰু জীৱজগতৰ ইটোৰ লগত সিটোৰ মিল নাই। সকলোৰে সত্তা সুকীয়া। কিন্তু কিছুমান লোকে বৈচিত্ৰ্যৰ মাজত ঐক্যৰ সন্ধান লাভ কৰি জগতৰ সকলো শক্তিৰ মূলতে অনুভৱ কৰে পৰম শক্তিৰ কথা। সহজ ভাষাত ক'বলৈ গ'লে “যিসকল লোকে বিশ্ব জগতৰ জড় আৰু চৈতন্যৰ মাজত বৈচিত্ৰ্যৰ মাজত ঐক্যৰ সন্ধান পায়, সকলো সত্তাৰ গুৰিতে এক পৰম সত্তাৰ অস্তিত্ব উপলব্ধি কৰে ; সৰ্বশক্তিমান, সৰ্বজ্যোতিষ্মান পৰমশক্তিৰ কথা উপলব্ধি কৰিব পাৰে এনে দৃষ্টিসম্পন্ন কবি, চিন্তাজীৱীকে ৰহস্যবাদী বা অতীন্দ্রিয়বাদী আখ্যা দিব পাৰি।”

Mysticism is in the truth, a temper rather than a doctrine ; an atmosphere rather than a system of philosophy.

ৰহস্যবাদীয়ে অনুভূতিৰ মাজেদি পৰমজন বা ভগৱানক উপলব্ধি কৰি পৰম গুণবোৰ বিকাশৰ জৰিয়তে নিজে ভগৱানৰ লগত বিলীন হ'বলৈ বিচাৰে। ৰহস্যবাদ দৰাচলতে ভগৱানৰ নীৰৱ উপভোগ (Silent enjoyment of God) ; পৰমজনাৰে সতে মিলনৰ বিজ্ঞান (Science of union with the absolute) আৰু একান্তলৈ একান্তৰ অভিযান (Flight of the alone to alone)। যি অখণ্ড দৃষ্টিৰ সহায়েৰে কবিয়ে ভগৱত সত্তা অৰ্থাৎ তেওঁৰ বিশ্ব সৃষ্টিৰ পৰম সত্যক উপলব্ধি কৰি

তেওঁৰ লগত মিলনৰ পৰম আনন্দ লাভ কৰিব পাৰে, সাহিত্যৰ মাজেদি সেই দৈৱী অনুভূতি সাধনক ৰহস্যবাদ বুলিব পাৰি। বৈচিত্ৰ্যৰ মাজত ঐক্যৰ সন্ধান, দৈৱী অনুভূতি, প্ৰতীক, প্ৰেম, বিৰহ, আত্ম-বিলুপ্তি, তৃপ্তি বা আনন্দ আদি ৰহস্যবাদৰ বিশিষ্ট উপাদান। ৰহস্যবাদীসকলে পৰম সত্তাক দৈৱী অনুভূতি, দিব্যদৃষ্টি বা বোধ দৃষ্টিৰ সহায়েৰে উপলব্ধি কৰে, জ্ঞান বা তৰ্কৰ জৰিয়তে নহয় ‘বিশ্বাসে পাইবো তাক তৰ্কে বহুদূৰ’। ৰহস্যবাদীৰ মনত আত্মাৰ সকলো শক্তিৰ কেন্দ্ৰীভূত ৰূপ পৰমাট্মা বা ভগৱান।

এগৰাকী দাৰ্শনিক ৰহস্যবাদী নলিনীবালা দেৱীৰ প্ৰথম কবিতা পুথি ‘সন্ধিয়াৰ সুৰ’ত ৰহস্যবাদৰ গোক পোৱা যায়। কবিৰ আপোন সুৰটি এই কবিতাসমূহত আত্ম প্ৰকাশ কৰে। এই সুৰটি হৈছে আধ্যাত্মিকতাৰ সুৰ। নৈসৰ্গিক প্ৰকৃতিৰ বিশাল প্ৰাঙ্গনত প্ৰতিবিস্তিত হোৱা সনাতন সৌন্দৰ্যৰ আভাস কবিয়ে গছে-পাতে, বিৰিখে-লতাই, আকাশে-বতাহে উপলব্ধি কৰিছে। জাগতিক বৰ্ণ বৈচিত্ৰ্যৰ অন্তৰালত আত্মগোপন কৰি থকা সত্য শিৱ সুন্দৰৰ লগত মিলনেই কবিৰ চৰম আকাংক্ষা আধ্যাত্মিক বেদনাৰ কাৰণ্যই নলিনীবালাৰ কবিতাৰ নিয়ন্ত্ৰিত সিন্ধু ফুলৰ দৰে স্নিগ্ধ আৰু ৰমণীয় কৰিছে। ভাৰতীয় দৰ্শনে, বিশেষকৈ বেদান্ত জন্মান্তৰবাদ, কৰ্মফলবাদ আৰু ভক্তিবাদে নলিনীবালাৰ কবিতাক ভাবপুষ্ট কৰিছে।

মানুহৰ হৃদয় অনন্ত অনুভূতিৰ উৎস। অনুভূতি

যেতিয়া উচ্ছাসিত হৈ ছন্দেৰে ৰূপায়িত হয়, তেতিয়াই কবিতা নাম পায়। সেই কবিতাই যেতিয়াই আনৰ অনুভূতিক স্পৰ্শ কৰিব পাৰে, তেতিয়াই সি আনৰো আদৰণীয় হয়। এই ক্ষেত্ৰত কবিৰ “সন্ধিয়াৰ সুৰ” গ্ৰন্থখনিৰ সম্পৰ্কত তলৰ মন্তব্যটি প্ৰাধান্যযোগ্য : “জীৱনৰ বিশাল পটভূমিত সাহিত্যৰ সুন্দৰতম ফালটোৱে কাব্য। সেই কাব্যৰ কেনভাছত অপৰূপ ৰূপকৰদ্বাৰা পৰিব্যাপ্ত কৰিবলৈ গৈ তাত তেওঁ প্ৰাণৰ সমগ্ৰ আবেগ ঢালি আনি দিয়ে এটি অনুপম অনিৰ্বাচনীয়াতা। কবিৰ ধ্যান দৃষ্টিত দৃশ্য আৰু অদৃশ্য জগতে এটা পৰম ঐক্যৰ মাজেদি বিস্ময় বিমুগ্ধকৰ ৰূপত দেখা দিয়ে। সেইসকল কবিৰ কবিতা শাস্ত্ৰ, স্নিগ্ধ এটা সত্যৰ জ্যোতিৰ দ্বাৰা নিত্য উদ্ভাসিত, তেওঁৰ কবিতাৰ প্ৰাণবায়ু হ’ল আধ্যাত্মিকতা আৰু অতীন্দ্ৰিয় ভাবৰ তন্ময়তা। পৰিদৃশ্যমান জাগতিক বৈচিত্ৰ্য বহুলতাৰ অন্তৰালত লুকাই থকা চিৰ শাস্ত্ৰত সুন্দৰৰ আৰাধনাই কবিৰ চূড়ান্ত কামনা।” প্ৰতিমাৰ খনিকৰ চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালায়ো সেই সুৰেৰেই কৈছে - “সুন্দৰৰ আৰাধনা জীৱনৰ খেল।”

সংসাৰৰ শোক-তাপ, সংসাৰৰ সুখ-সন্তোষৰ দৰেই দুদিনীয়া, তাৰ অন্তত কোনো অজ্ঞাত জগতত, কোনো অজ্ঞাত ভৱিষ্যত আৰু কোনো অজ্ঞেয় পুৰুষৰ ওচৰত শাস্তি সুখ দোদুল্যমান হৈ আছে, কবিৰ এই প্ৰগাঢ় বিশ্বাস আৰু প্ৰাঞ্জল আশাই অনেকৰ দুখ ক্লিষ্ট প্ৰাণত সান্ত্বনা দিব পাৰিব। আতুৰ আকাঙ্ক্ষা লৈ তাপিত প্ৰাণে আকুল হৈ বিচাৰি ফুৰে-

‘অ’ মোৰ পৰম প্ৰিয়,
তুমি ক’ত, তুমি ক’ত, ক’ত?

সুন্দৰৰ অৰূপ ৰূপত জ্যোতিৰে উদ্ভাসি জীৱনৰ মোহনীয়তাকো অতিক্ৰম কৰি কবি হৃদয় সেই অনন্ত জ্যোতিৰ সন্ধান পাবলৈ ব্যাকুল হৈ উঠে। নলিনীবালাৰ সন্ধিয়াৰ সুৰ গ্ৰন্থত তাৰেই সুৰ বাজি উঠিছে। -

“জীৱনৰ প্ৰতি পাতে পাতে
অঁকা তযু চৰণৰ ৰেখা।”

তথাপি সংসাৰী মায়াই কবিক এনেভাৱে অন্ধ কৰি ৰখিছে যে সকলোবোৰ পাহৰি, দিগন্তৰ পাৰে পাৰে উৰি যোৱা বিহংগৰ ৰিং শূনি উদাস হৈ পৰে আৰু সেয়েহে অশাস্ত

আত্মাই কোনোবা অচিন পাৰত নিজকে মিলাই নিব খোজে -

“দূৰণিৰ পখী জাকি উৰি যায় ৰিঙিয়াই
বিয়াকুল উদাসী সুৰত
প্ৰতি ধনি বাজে সুদূৰত
মোৰো এই পিঁজৰাৰ অশাস্ত পখীটি দেখোঁ
মিলি যাব খোজে অনন্তত
অসীমৰ অচিন বাটত।”

আধ্যাত্মিক জগতত সুন্দৰৰ সন্ধান বিচাৰি ফুৰা কবিয়ে বাস্তৱ জীৱনত জনমভূমিৰ প্ৰতি থকা অপৰিসীম শ্ৰদ্ধা, প্ৰেম-প্ৰীতিকো মানুহৰ অন্তৰ পৰশি যোৱাকৈ প্ৰকাশ কৰিছে। মৰাৰ পাছতো মাতৃভূমিৰ বুকুত ভাগৰুৱা আত্মাৰ জিৰণি বিচাৰিছে -

“দুখীয়াৰ ভঙা পঁজা
একোখনি তীৰ্থ তাত
একোখনি পূণ্যৰ আশ্ৰম ..”

কথা গীতাত কোৱাৰ দৰেই কবি নলিনীবালাৰ মানুহৰ কৰ্মফলবাদৰ কথা দাঙি ধৰিছে। মানুহৰ অপূৰণ কৰ্মবন্ধনে পুনৰ পৃথিৱীলৈ লৈ আহে -

“কতবাৰ জনমিলোঁ তোমাৰ কোলাত
গইছিলোঁ আকউ উভতি
অপূৰণ কৰমৰ ভাৰ বান্ধি ল’ই
ঘূৰি ঘূৰি আহিছোঁ উভতি।”

কবিৰ মতে কৰ্মফল মানুহে ভূগিবই লাগিব। সুখ-দুখ, ব্যথা-বেদনা স্ৰষ্টাৰ নীতি।

“সুখ দুখ কৰ্মফল
বন্ধা ধৰা নীতি জগতৰ
এনে বিশ্ব নীতি
চিৰন্তন মানুহ জন্মৰ।”

ভগৱানে নিজেই মানুহক হুঁহুৱাই, কাৰোবাক কন্দুৱাই, কাৰোৱাৰ হিয়াত জুই জ্বলাই, নিজেই শাস্তি পানী ঢালি সকলোকে পাহৰাই ৰাখে।

“কাৰোবা মুখত হাঁহি
চকু পানী কাৰোবা বোৱাই,

হিয়া জুৰি জুই জ্বালি
শান্তি ঢালি দিছা নুমুৰাই।”

আকৌ ভঙা-গঢ়াকে লৈ মহাপ্ৰকৃতিৰ গতি চিৰ ধাৰমান
এই গতিৰ কেতিয়া আৰু ক’ত শেষ, হ’ব এই প্ৰশ্ন মানুহৰ
অজ্ঞ।

“সেই আদি পাতনিৰে পৰা
বৈ আছে মহান নিয়তি
কোনে জানে কোন বা যুগত
ৰৈ যায় এই মহাগতি।”

জাগতিক সৌন্দৰ্য পৰম সৌন্দৰ্যৰ প্ৰতীক স্বৰূপ।
বাহ্যিক বৰ্ণালীয়ে কবিৰ চকুত খণ্ডকৰ মোহ জগালেও
মোহচ্ছন্ন কৰিব নোৱাৰে। তাৰ মাজেৰেই জীৱাত্মাই বিচাৰে
পৰমাত্মাৰ নিবিড় সান্নিধ্য আৰু ইয়াৰ কাৰণেই অনন্ত
আকাংক্ষা বিশ্ব ব্যাকুল -

“মানুহৰ দুচকুৰ অসীম সৌন্দৰ্য তৃষণ
সুখ আশা হেঁপাহ বুকুৰ
নহয় ই মৰতৰ খণ্ডকীয়া জীৱনৰ
সুখ আশা পৰম পদৰ
ৰূপ তৃষণ চিৰ সুন্দৰৰ।”

অৰুণৰ হেঙুলী ৰথত উঠি ৰাতিপুৱা আহে আৰু
সন্ধ্যা সূৰ্যাস্ত যোৱাৰ পাছত পখীজাক যেতিয়া বাহলৈ
উভতি যায়, তেতিয়া মনৰ মাজত থকা অশান্ত আত্মাই যেন
হাহাকাৰ কৰি উঠে। পুৰতি নিশা নিয়ৰ সনা চোঁচা বতাহ
ছাটিয়ে কপাল তিয়াই সৰগৰ বাতৰি বিলায়। তেতিয়া
মুদখোৱা চকু মুখ নেমেলোতেই সপোন ঘুমটি জাল
নাভাঙোতেই নিশা উষা মিলনৰ ৰঙা পোহৰত যুগান্তৰ স্মৃতি
কল্পনা পটত ভাহি উঠে -

“পুৰতি নিয়ৰ সানি চোঁচা বাওছাটি
ব’ই যায় কপাল তিয়াই
অজানিতে বাতৰি বিলাই
মুদ খোৱা চকুযোৰ নৌ মেলাওঁতেই
সপোন জড়তা মোৰ নৌ ভাগোঁতেই

যুগান্তৰ ক্ষীণ স্মৃতি সপোন পাৰৰ
ভাঁহি উঠি ধীৰে মিলি যায়,
হিয়া মোৰ আবেগে কপায়।”

কবিয়ে জাগতিক প্ৰেমকো পৰম জনাৰ প্ৰেমলৈ
ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰিছে। নতুন পথৰ পথিক কবিয়ে যেন
মৰু জীৱনক অমৰ কৰা আকাশী অমিয়াৰ সন্ধান লাভ কৰিব
পাৰিছে।

মহাগায়কৰ বাঁহীৰ সুৰত
কবিৰ প্ৰাণত কঁপিল সুৰ
মন্দাকিনীৰ স্নিগ্ধ ধাৰাই
জীৱন শান্তি কৰিলে দূৰ

সজাৰ মুকলি পখী, অচঞ্চল-স্থিৰ-সমাহিত-শুদ্ধ
অস্তৰ, চিৰন্তনৰ পূজা, আশাহীন আত্ম-নিবেদন, শুচি-শান্ত
তনু-মন, তুমি, মই, বাসনা বিচ্ছেদ, জন্ম, মৃত্যু, অৰূপ,
অণু অনাদি, মহা-সাগৰ, টো, সত্য, শাস্ত্ৰত অস্তৰ-পট, ধিয়ান,
তৃষণতৰ প্ৰাণ আদিৰ ব্যৱহাৰে নলিনীবালাৰ কবিতাত
দাৰ্শনিক পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰিছে। ‘অলকানন্দা’ আৰু অন্তিম-
সুৰত নলিনীবালাৰ দাৰ্শনিক মনোভাৱ বিশেষকৈ মৃত্যুৰ
পিছত তেওঁৰ গতি-পথৰ সন্ধান অতি স্পষ্টৰূপে ব্যক্ত হৈছে।
য’ত সাগৰৰ নীলা দিগন্তৰ নীলাত মিলিছে তাৰ পৰা যেন
তেওঁৰ চিনাকি সুৰ ভাঁহি আহিছে। তালৈ সোণালী ভূৰত
উটি যাবলৈ তেওঁ বিচাৰে।

নলিনীবালা দেৱীৰ কবিতাসমূহৰ মাজত সুন্দৰৰ
অপৰূপ সৌন্দৰ্যৰ মূৰ্ত্ত প্ৰকাশ ঘটিছে। সেই সৌন্দৰ্যৰ মাজত
বুৰ গৈ কবিয়ে তেওঁৰ অনন্ত ৰূপৰ লগত মিলি যাবলৈকে
প্ৰয়াস কৰিছে। সেয়েহে তেওঁৰ সন্ধানতে তেওঁ আকুল-
ব্যাকুল। কবিতাসমূহত ছন্দৰ মধুৰ লালিমা ভাৱ আৰু
অনুভূতিৰ দিগন্ত প্ৰসাৰী উচ্ছ্বসিত গতি; শব্দৰ মনোমোহা
ৰূপায়ন; সৰ্বতোপৰি হিন্দু সমাজৰ সনাতন আধ্যাত্মিকতাৰ
পৰশে কবিতাসমূহত সাৰ্বজনীনতা সানি দিছে।

চিৰ দুখিনী এই গৰাকী কবিয়ে জীৱনৰ সকলো
কামনা-বাসনা, আশা-আকাংক্ষা অনন্ত জনৰ চৰণতে অৰ্পণ
কৰি তেওঁৰ অনন্ত জ্যোতিৰ স’তে ৰেণু ৰূপে মিলি যাবলৈকে
অনন্ত প্ৰয়াস কৰিছিল। ■ ■

অসমীয়া লোকসংস্কৃতিত 'বিবাহ'

দীপত্ৰী বৰুৱা

স্নাতক ১ম বান্ধাসিক, অসমীয়া বিভাগ

প্ৰভাতি পূৰ্ব দিশত সূৰ্য্যৰ কিৰণে মুখৰিত কৰা সেউজী অসম, অসমৰ বৰেণ্য ৰূপ আৰু মোহনীয়া কলা-সংস্কৃতিৰ বাবেই অসমক সোণৰ অসম বুলি কোৱা হয়। লোকসাহিত্যৰ দিশত অসমক এখন মুখাফুটা ৰাজ্য বুলিব পাৰি। সাহিত্য, কলা-সংস্কৃতিৰ বৰ্ণাঢ্য ৰূপেৰে অসম মাতৃ শুশোভিত হৈ আছে।

ৰূপহী অসমৰ বিভিন্ন লোকসংস্কৃতিৰ ভিতৰত বিবাহ এক ৰমনীয় আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ অনুষ্ঠান। লোক বিশ্বাস অনুসৰি সত্যযুগৰপৰা বৰ্তমানলৈকে বিবাহ নীতি চলি আহিছে। মহাদেৱ আৰু পাৰ্ব্বতীৰ বিবাহ পৰ্বক 'হৰগৌৰী বিবাহ' নামেৰে অভিহিত কৰা হৈছিল।

মানুহ সমাজপ্ৰিয় প্ৰাণী। সেয়েহে সমাজ এৰি মানুহ আৰু মানুহক এৰি সমাজ অসম্ভৱ যেন লাগে। বিয়া হ'ল সমাজৰ এক শ্ৰেষ্ঠ সামাজিক নিয়ম, সেয়েহে বিয়াক এক

সামাজিক স্বীকৃতি বুলিও কোৱা হয়। অসমীয়া লোকসংস্কৃতিত বিশিষ্ট স্থান অধিকাৰ কৰি অহা প্ৰাণময় উৎসৱ বিয়াক সেয়েহে অসমীয়া সমাজ আৰু অসমীয়া পৰিয়ালৰ এটা সাৰ্থক চিত্ৰ বুলিব পাৰি।

এজন ল'ৰা বা এজনী ছোৱালীয়ে যেতিয়া কৈশোৰ জীৱন পাৰ কৰি যৌৱনত ভৰি দিয়ে তেতিয়া তেওঁলোকৰ মনটোৱে এজন সংগী বিচাৰে। যেতিয়া এগৰাকী নাৰীয়ে এজন মনে বিচৰা পুৰুষ পায় আৰু পুৰুষজনেও যেতিয়া এগৰাকী মনে বিচৰা নাৰী পায় তেতিয়া তেওঁলোকৰ মনৰ মাজত বহু কল্পনাৰ উদয় হয়, বহুতো ৰঙীন সপোন দেখিবলৈ আৰম্ভ কৰে অৰ্থাৎ জীৱনৰ গতি সলনি হয়। সেই ডেকা-গাভৰুৰ মনৰ কল্পনাৰ ৰঙীন সপোনক বাস্তৱ ৰূপ দিব পৰা সামাজিক ব্যৱস্থাটোৱে হৈছে শুভ বিবাহ। বিবাহৰ মণ্ডপতে এগৰাকী কন্যাই তেওঁৰ

ভৱিষ্যতৰ সপোনৰ বাটত প্ৰথম খোজ দিয়ে আৰু পুৰুষ গৰাকীয়েও গোটেই জীৱন তেওঁৰ পত্নীৰ সুৰক্ষা আৰু জীৱনৰ প্ৰতিটো মুহূৰ্ততে সুখী কৰি তোলাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে।

বিবাহ লোকসংস্কৃতিৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ। অসমীয়া সমাজৰ বিবাহ পদ্ধতি মূলতঃ আৰ্য সংস্কৃতি সন্মত। বিবাহৰ কেইবাটাও প্ৰথা আছে যদিও সাধাৰণতে হোম পুৰি সামাজিক প্ৰথাৰে অনুষ্ঠিত কৰা বিবাহকেই প্ৰায়ভাগ অঞ্চলত পৰিলক্ষিত হয়। এই বিবাহ কেইবাটাও প্ৰক্ৰিয়াৰ মাজেৰে সম্পাদন হয়। ছোৱালী চোৱাৰপৰা আৰম্ভ কৰি আঠমঙলা খাবলৈ ছোৱালী পিতৃগৃহলৈ অহালৈকে বিভিন্ন নিয়মৰ মাজেৰে বিবাহ অনুষ্ঠান সম্পন্ন হয়।

বিয়াৰ আনুসংগীক অনুষ্ঠানসমূহ হ'ল চোৱাচিতা আৰু খোজা-বঢ়া কৰা। এই অনুষ্ঠানত ল'ৰাই ছোৱালীক চাই আৰু পচন্দ হ'লে অভিভাৱকে কন্যাৰ ঘৰত খোজাবঢ়া কৰে। 'টোপোলা পেলোৱা' অনুষ্ঠানত দৰা ঘৰৰপৰা টকৌ পাতেৰে বান্ধি দহ- বাৰ যোৰা তামোল পান কন্যাৰ ঘৰলৈ দিয়া হয় আৰু লগতে দৰাৰ অভিভাৱক আৰু গাঁৱৰ মুখীয়াল সম্বন্ধীয় লোক সকল আহি কন্যাক চিন হিচাপে এটা আঙুঠি বা এজোৰ কাপোৰ দিয়ে আৰু বিয়াৰ দিন ধাৰ্য্য কৰে।

বিয়ানাম বিয়াৰ এক অপৰিহাৰ্য অংগ। বিয়ানাম, উৰুলী, যোৰা নাম আদিৰদ্বাৰাই এখন বিয়াই পূৰ্ণতা লাভ কৰে। বিহুত যিদৰে ঢোলৰ মাতৰ অবিহনে বিহুৰ মাদকতা নাইকীয়া হৈ পৰে, ঠিক সেইদৰে এখন বিয়াও বিয়ানাম অবিহনে অসম্পূৰ্ণ হৈ থাকে। অৱশ্যে বৰ্তমান বিয়াসমূহত বিয়ানামৰ ধ্বনি খুব কমেইহে শুনিবলৈ পোৱা যায়।

বিবাহৰ প্ৰথম মাংগলিক অনুষ্ঠান হ'ল জোৰণ। এই অনুষ্ঠানত দৰা ঘৰৰ মানুহে কন্যাৰ ঘৰলৈ কন্যাৰ বাবে পাটৰ সাজ, মুগাৰ সাজ, সোণৰ আ-অলংকাৰ আদি লৈ আহে। তেওঁলোক আহি কইনা ঘৰৰ পদূলিত অপেক্ষা কৰে আৰু কন্যাৰ ঘৰৰ মানুহে আদৰি-সাদৰি নি বভা তলিত বহুৱায়। কইনাক বভাতলিলৈ অনাৰ পাছত দৰাৰ ঘৰৰপৰা অনা তেল, সেন্দূৰ, অলংকাৰ, কাপোৰ আদি পিন্ধোৱা হয়। এই সময়ত আয়তীসকলে উৰুলিৰে মংগল ধ্বনি দি এনেদৰে বিয়ানাম গায় -

“মাৰাৰ অলংকাৰ থোৱা কাতি কৰি

ঐ ৰাম দেউতাৰ অলংকাৰ থোৱা হে,
ৰামে দি পঠাইছে সুবৰ্ণৰ অলংকাৰ

ঐ ৰাম হাতে যোৰে কৰি লোৱাহে।”

জোৰণত কইনাই দৰা ঘৰৰ মানুহক চেলেং গামোচা আদি দি মান ধৰে আৰু কইনা ঘৰৰপৰা দৰাৰ বাবে সাজপাৰ হালধি, দৈ মাহ, ঘট, টেকেলি কন্যাৰ হাতেৰে স্পৰ্শ কৰাই দৰাৰ ঘৰলৈ লৈ যোৱা হয়। খোৱা বোৱাৰ পাছত জোৰণৰ শুভ কাৰ্য্যৰ সামৰণি পৰে। জোৰণৰ দিনা গধূলি দৰা আৰু কইনাৰ ঘৰত ঢুলীয়া আদৰে আৰু পানী তোলাৰ ব্যৱস্থা কৰে আৰু আয়তীসকলে ঢুলীয়া আৰু তালীয়াক লৈ কইনাৰ মাকৰ সৈতে পুখুৰী বা কুঁৱাত পানী তোলে। পানী তোলোতে আয়তীসকলে উৰুলি দিয়ে আৰু বিয়া নাম গায় -

“ঐ ৰাম বাটৰে টেকীয়া

ঐৰাম আমাক বাটে দিয়া,

হৰি মোৰ ঐ পানী তুলিবলৈ যাওঁ।”

পানী তুলি আনি কইনা নুওৱাৰ ব্যৱস্থা কৰে আৰু আয়তীসকলে পুনৰ বিয়ানাম গায় -

“ওলাই আহা আইদেৱে আঙুলীতে লেখি

কত প্ৰজা ৰৈ আছে তোমাক নেদেখি

ওলাই আহা আইদেৱে কদমতে ধৰি

তোমাৰ মায়ে নুৰাবহী অতি যতন কৰি।”

দৰাৰ ঘৰতো অনুৰূপভাৱে দৰাক নোওঁৱা হয়। আয়তীসকলে আকৌ উৰুলিৰ মংগল ধ্বনিৰে বিয়ানাম গায় -

“ফুল চন্দন তুলসী

ভৰিল কি নভৰিল

ৰাধা তোমাৰ কলসী।”

দৰা বা কইনাক নোৱাই ধুৱাই বেইৰ চাৰিওফালে তিনিপাক ঘূৰাই তাৰপিছত আমদালিৰে দৰা বা কইনালৈ পানী ছটিওৱা হয় আৰু দুৰলীত থকা চাকিৰপৰা 'চাকিসা' আৰু 'আমসা' দিয়ে। তাৰ পাছত পাঁচগৰাকী আয়তীয়ে কইনাৰ মূৰত চাউল দিয়ে আৰু ইয়াতেই নোওঁৱা কাৰ্যসূচী

শেষ হয়।

বিয়াৰদিনা ঢলপুৱাতেই দৈয়ন দিয়াৰ বাবে বিয়াঘৰত উখল-মাখল লাগে। দৰা বা কইনাক বৰঘৰৰ দুৱাৰ মুখত পীৰাত বহুৱাই দুখিলা পান দৈত-জুবুৰিয়াই কইনাৰ মাকে কইনাক আৰু দৰাৰ মাকে দৰাক মুখত সানি দিয়ে আৰু আয়তীসকলে বিয়ানাম গায় -

“দৈয়ন দিয়া দৈয়ন দিয়া মৰমৰে আই

ভাল কৰি দৈয়ন দিয়া শৰীৰ জুৰাই

দৈয়ন দিয়া দুটা বাতিত প্ৰাণজুৰে লৈ

আইদেউমাকে দৈয়ন দিয়ে দুৱাৰ মুখত ৰৈ।”

ঠাইভেদে এই অনুষ্ঠানসমূহ বিভিন্ন নিয়মেৰে পালন কৰা দেখা যায়। ইয়াৰ পাছত বিয়াঘৰৰ ব্যস্ততা লাহে লাহে বৃদ্ধি হয়, বিয়ালৈ আলহী অতিথিৰ আগমন ঘটে, খুওৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। বিয়াত উপস্থিত লোকসকলে দৰা বা কইনাক আশীৰ্বাদ সূচক উপহাৰ প্ৰদান কৰে। সন্ধ্যা হোৱাৰ লগে লগে দৰা বা কইনাক নোওৱাৰ বাবে পানী তোলাৰ ব্যৱস্থা কৰে আৰু পানী তুলি দৰা বা কইনাৰ মাকে চালত পানী দিয়ে। উৰুলিৰ লগে লগে আয়তীসকলে বিয়ানাম গায় -

“চালত পানী দিবা ধাৰে নিছিঙিবা

মৰল চাই টেকেলি থ'বাহে

দুৱাৰ মেল দুৱৰী অ' জোনকুঁৱৰী

দুৱাৰত ঘনুচা জৰী হে।”

তাৰপাছত নিয়ম অনুসৰি কইনা নোৱাই, সাজপাৰ পিন্ধোৱা হয়। সেইদৰে দৰাকো নোৱাই-ধোৱাই, সাজপাৰ পিন্ধাই, মূৰত বকুলৰ মালা দি তুলীয়া-খোলীয়া, আত্মীয়-স্বজন, গাঁৱৰ মুখীয়াল, বন্ধু-বান্ধৱ, আয়তী, নামতী আদিৰে এক সমদল কইনাৰ ঘৰলৈ বুলি ৰাওনা হয়। সখীৰ ছাতিৰ তলত দৰা আহি কইনা ঘৰৰ পদূলিত উপস্থিত হয়। দৰাক কইনাৰ ভনীয়েকে আমলী পীৰাৰ ওপৰত ভৰি ধোৱাই দিয়ে আৰু তাৰপাছত কইনা ঘৰৰ সদস্যসকলে দৰাক আদৰি সাদৰি নি ৰভাৰ তলিত নিৰ্দিষ্ট আসনত বহুৱায়। পুৰোহিতৰ মন্ত্ৰ ধ্বনিৰে বিয়াৰ বিধিগত কামখিনি আৰম্ভ কৰে। নিৰ্দিষ্ট সময়ত কইনাক উলিয়াই আনি দৰাৰ কাষৰ আসনত বহুৱা

হয়। পুৰোহিতৰ মন্ত্ৰৰ লগে লগে দৰা কইনাই হোমৰ অগ্নিত ঘিউ দিয়ে। লগে লগে আয়তীসকলে গাই -

“আঁখে তোলা আঁখে তোলা মৰমৰে ভাই

আজিৰপৰা তোমাৰ বাইদেউ গোত্ৰ ছিঙি যায়।”

নিয়ম নীতি অনুসাৰে কইনা আৰু দৰাৰ দেউতাকে পুৰোহিতক দান-দক্ষিণা দিয়ে আৰু ইয়াৰ পাছতেই আনুষ্ঠানিকভাৱে বিয়াৰ অন্ত পৰে। দৰা কইনাক ভিতৰলৈ নিয়া হয় আৰু ভিতৰত দৰাক জলপান খাবলৈ দিয়া হয়। হাঁহি-তামাচাৰ অন্ত পৰে আৰু কইনাৰ ঘৰত কান্দোনৰ ৰোল উঠে। দৰা কইনাক কইনাৰ মাকে দুৱাৰ ধৰি দিয়ে আৰু কইনাই পিতৃগৃহৰপৰা বিদায় লৈ নতুন এখন ঘৰলৈ বুলি যাত্ৰা কৰে।

দৰাঘৰত কইনা আদৰিবৰ বাবে দৰাৰ মাক আৰু পৰিয়ালৰ অন্য লোকে কাঁহীত ঠুৰীয়া তামোল, লাৰু, ধূপ আদি লৈ পদূলিমুখত উপস্থিত হয় আৰু বিভিন্ন নিয়ম-নীতিৰ মাজেৰে দৰা কইনাক ভিতৰলৈ লৈ যায়। চাউলৰ মাজত আঙঠি লুকুওৱা বাতি সলোৱা আদি নিয়মেৰে বাহিবিয়া অনুষ্ঠানটিৰো সামৰণি পৰে।

ইয়াৰ পাছৰ দিনা দৰাঘৰত গধূলী খোবা-খুৱনি অনুষ্ঠান আৰম্ভ হয়। এই অনুষ্ঠানত খোবা-খুবী পুথি পঢ়া হয়। এইদিনাই পৰাই দৰা আৰু কন্যা গৰাকীৰ নতুন যুগ্ম জীৱনৰ অৰম্ভণি হয়। ঠাইভেদে বিবাহৰ ৰীতি বেলেগ হয় যদিও অসমত হিন্দুসকলে বৈদিক ৰীতি অনুসৰি হোম পুৰিয়েই বিয়া পাতে। কিন্তু আজিকালি প্ৰায়ভাগ লোকেই হোমৰ সলনি নাম কীৰ্তন কৰিও বিয়া পতা দেখা যায়।

বিয়াৰ তাৎপৰ্য অতি গভীৰ। বিয়া এখনে দুখন ঘৰৰ মানুহক সম্বন্ধৰ এনাজৰীৰে বান্ধি এক কৰে। বিয়াৰ নিয়ম অনুসৰি এখন সম্পূৰ্ণ নতুন আৰু অচিনাকী ঘৰৰ মানুহক আপোন কৰি ল'বলগীয়া হয় আৰু পুৰুষজনেও তেওঁৰ সেই দুদিনৰ চিনাকী পত্নী গৰাকীৰ সপোন আৰু সকলো সুখৰ পূৰ্ণতাৰ বাবে চেপ্তাত তৎপৰ হৈ পৰে। বিয়া নামৰ সোণালী সূতাৰে বন্ধা এই পবিত্ৰ সম্পৰ্কটি অটুত ৰখাত পতি আৰু পত্নীৰ মনোভাৱৰ মিল আৰু সিদ্ধান্তৰ একতা থাকিব লাগিব। □□

‘মাজুলী’ এক অনুভৱ

লুগা বৰা
স্নাতক ৩য় বান্ধাসিক,
অসমীয়া বিভাগ

“সুন্দৰে যে ফুলাৰ মন্ত্ৰ
অহোৰাত্ৰি মাতে,
সেয়েহে আজি ইমান ফুল
প্ৰভাতে প্ৰভাতে।”

কবি ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ কবিতা ফাঁকিৰেই
‘মাজুলী’ৰ মাজত ভুমুকিয়াব খুজিছো। ভগৱান শ্ৰীসুন্দৰে
অহোৰাত্ৰি সকলোকে ফুলি উঠিবলৈ মন্ত্ৰ মাতিয়েই থাকে।
এনে অনন্ত সুন্দৰৰ চপৰা এটা মাজুলীত আছে বুলি
সকলোৱে বিশ্বাস কৰে।

যোৱা এক এপ্ৰিল দেওবাৰে ছয়দুৱাৰ
মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু শ্ৰীযুত মাধৱ বৰা ছাৰ আৰু
শ্ৰীযুতা নিলীমা বৰা বাইদেউৰ তত্ত্বাৱধানত অসমীয়া বিভাগৰ
প্ৰথম বান্ধাসিকৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল ঐতিহ্যমণ্ডিত মাজুলী
দৰ্শনৰ উদ্দেশ্যে যাত্ৰা কৰিছিলো। সিদিনা পুৱাৰ ডাৰৰ ফালি
বেলিটিয়ে আমাক আদৰ্শ জনাইছিল ধূণাবাৰী ঘাটত। পুৱা
ঠিক প্ৰায় আঠমান বজাত আমি মাজুলীৰ মাটিত ভৰি দিও।
লগে লগে অনুভৱ কৰো লোহিত তথা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ জলধাৰে
ধৌত, পখীৰ কাকলিৰে মুখৰিত মাজুলীৰ বুকুৰ উম।

সকলোৰে সন্মতি মৰ্মে সৰ্ব প্ৰথমে আমাৰ প্ৰথম
দৰ্শনস্থলী স্থিৰ কৰা হয় ঐতিহাসিক গড়মূৰ সত্ৰ। স্বৰ্গদেউ

প্ৰতাপ সিংহই ‘ছেৱাতন’ গড়ৰ মূৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰা এই
সত্ৰখনেই ‘গড়মূৰ’ সত্ৰ বুলি পণ্ডিত সকলে ঠাৱৰ কৰে।
এই সত্ৰৰ মাটিকালি ৬৬ বিঘা। বৰ্তমানলৈকে তেৰজন
সত্ৰাধিকাৰে ধৰ্মৰ গাদী ৰক্ষা কৰিছে আৰু শ্ৰী হৰিদেৱ
গোস্বামী চতুৰ্দশ সত্ৰাধিকাৰ। এই সত্ৰৰ মূল সত্ৰাধিকাৰৰ
বাহিৰে সকলোৱেই গৃহস্থী। ব্ৰহ্মসংহতিৰ এই সত্ৰৰ বংশী
গোপাল মূল উপাস্য দেৱতা। তদুপৰি অচুত্যানন্দ আৰু
মোহন মুৰাৰী বিগ্ৰহৰো পূজা সেৱা চলে। গড়মূৰ বৰসত্ৰ
আৰু সৰুসত্ৰ ৰূপত দুখন আছে আৰু ইয়াত চৈধ্য প্ৰসংগৰ
ব্ৰহ্ম ৰক্ষা কৰা হয়। ইয়াৰ পাছত কমলাবাৰীৰ নাম প্ৰসংগত
আমি ভাগ লওঁ। মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ প্ৰিয় শিষ্য বদুলা
পদ্ম আতা (কমলাকান্ত) ই এই সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। বৰ্তমান
সময়ত কমলাবাৰী আৰু নতুন কমলাবাৰী দুখন আছে।
মাজুলীৰ সত্ৰসমূহৰ ভিতৰত ‘আউনীআটা’ সত্ৰত
সকলোতকৈ বেছি আধুনিকতাৰ চাপ দেখা যায়।
আউনীআটা সত্ৰ ব্ৰহ্ম সংহতিৰ অন্তৰ্গত সত্ৰ। ১৬৫৩ খ্ৰীঃ
ৰ অক্টোবৰ মাহত স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহই, হিন্দু ধৰ্মৰ
পৃষ্ঠপোষক কৰাৰ অংশ স্বৰূপে গোবিন্দ ঠাকুৰ বৰুৱাক
আজ্ঞা কৰি পাইকৰ দ্বাৰা আউনীপাণ আনি কাটি তাতে
গোবিন্দ মূৰ্তিৰে সহিত এই সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাবেই ইয়াৰ
নাম আউনীআটা হয়। সত্ৰৰ মূল উপাস্য দেৱতা গোবিন্দ
মহাপ্ৰভু। তদুপৰি বংশীবদন, ভূবন মোহন আৰু বাসুদেৱকো
উপাসনা কৰা হয়। সত্ৰৰ নামঘৰত দৈনিক চৈধ্য প্ৰসংগ কৰা
হয়। ইয়াত সংৰক্ষণ কৰা সম্পদ সমূহৰ ভিতৰত লাচিতৰ
হেং-দান পালনামৰ নৌকা, ৰূপৰ ফুলাম বৰ শৰাই, বৰটোপ,
ৰূপৰ লোটা, ৰূপৰ মাইহাং, কাঠৰ মাইহাং, বৰ কাঁহ, গদাধৰ
সিংহৰ কাঁহ বাতি, বৰতাল, বাঙলী শৰাই, শ্ৰী হস্ত মুক্তাৱলী,
গজেন্দ্ৰ চিন্তামণি আদি বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। একেদৰে
‘দক্ষিণপাট’ সত্ৰও আমি প্ৰত্যক্ষ কৰো। ১৫৮৪ চনত
জয়ধ্বজ সিংহই শ্ৰীবনমালী দেৱক আনি এই সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা
কৰি শৰণ লয়। মহা-ভাৰতৰ যুধিষ্ঠিৰ মহাৰাজে ৰাজসূয়
ঘৰত উপাসনা কৰা শ্ৰীযাদবৰায় মহাপ্ৰভুৰ মূৰ্তিকেই এই
সত্ৰত উপাস্য দেৱতা হিচাপে গণ্য কৰা হয়। ইয়াতো চৈধ্য
প্ৰসংগ কৰে। এই সত্ৰত দশৰতাৰ খোদিত ৰূপৰ লাখুটি,

সোণ আৰু ৰূপৰ গাম খাৰু, মাইহাং, তামুলীপীৰা, শংকৰদেৱৰ নিজহাতে ৰচিত পুথি আদি সংৰক্ষিত সম্পদ হিচাপে দেখা পোৱা যায়। একেবাৰে উভতি অহাৰ পথত আমি চাম গুৰি সত্ৰ চাওঁ। মুখা শিল্পৰ কাৰণে বিখ্যাত চামগুৰিত ভিন ভিন মুখাৰ লগতে শংকৰদেৱৰ এপাট খৰম সংগ্ৰহ কৰি ৰাখিছে। অৱশ্যে চামগুৰি আৰু নতুন চামগুৰি নামে দুখন আছে।

দুজন গুৰু শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু শ্ৰীশ্ৰী মাধৱদেৱে মুখ্যস্থান অধিকাৰ কৰা সত্ৰ সমূহ কৃষ্টি সংস্কৃতিৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ আছে মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ এই বিশাল বক্ষ মাজুলীত। দেশী-বিদেশী পৰ্যটকৰ থলী হোৱা এই মাজুলীত সৰু বৰ ৬৫ খন সত্ৰ থাকিলেও ইয়াৰ চাৰিখন সত্ৰই মুখ্যস্থান অধিকাৰ কৰি আছে। শংকৰদেৱৰ মৃত্যুৰ পাছত মাধৱদেৱৰ সময়ত শংকৰদেৱৰ শিষ্যসকলৰ মাজত যি চাৰি সংহতিৰ সৃষ্টি হৈছিল তাৰ ভিতৰত গোপালদেৱৰ কাল সংহতি আৰু ব্ৰহ্ম সংহতিৰ প্ৰাদুৰ্ভাব ইয়াত দেখা যায়। অৱশ্যে মাজুলীৰ সত্ৰসমূহ শ্ৰীকৃষ্ণৰ ৰাসলীলাৰ বাবেই বিখ্যাত।

মাজুলীৰ জনজীৱনত অত্যাধুনিকতাৰ চাপ-খুবেই কম। সহজ সৰল মাজুলীৰ মানুহে আদৰ্শ জনাব পাৰে অচিন কাঠৰ খোৰাকো। মাজুলীত এভূমুকি মাৰিলে আপুনিও হয়তো হতবাক হ'ব, এই শিথিল সময়টো যে তেওঁলোকে মানুহক ইমান বিশ্বাসত ল'ব পাৰে। উল্লেখনীয় যে ইয়াৰ প্ৰত্যেক ঘৰ অসমীয়া আৰু মিচিং জনগোষ্ঠীৰ লোকৰ একোখন তাঁতশালে অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ ছবি আমাৰ সমুখত জলজল পটু পটুকৈ দাঙি ধৰিছিল। মাজুলীত শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সবাতোকৈ গুৰুত্ব পায় সত্ৰসমূহে। নিঠৰুৱা ল'ৰাবোৰক অক্ষ, পংগু, বেমাৰী পিতৃ মাতৃয়ে সত্ৰত গটাই দি আন্ধাৰত পোহৰৰ সন্ধান পায়। কমলাবাৰী, নতুন কমলাবাৰী আৰু আউনীআটা সত্ৰত আমি এনে কিছুমান ল'ৰা লগ পাব, যিবোৰ সত্ৰৰ কঠোৰ নিয়মৰ পিঞ্জৰাত বন্দী হৈ আছে। ইয়াত সংস্কৃতি ৰক্ষাৰ্থে মাজে মাজে কিছুমান

সংঘ আৰু নামঘৰৰ লগত শিক্ষা অনুষ্ঠানৰ গঢ় লোৱা দেখা যায়।

মোৰ ক্ষীণ ধাৰণা বা দৃষ্টিৰে 'মাজুলী' যি বৃহত্তম নদী দ্বীপ আছিল নতুবা 'সংস্কৃতিৰ বৰঘৰ' হিচাপে সি অন্যান্য হ'ব লাগিছিল। ব্যক্তি স্বার্থই হয়টো 'মাজুলীক' দুৰ্বল কৰি পেলাইছে। কেৱল পানীয়ে মাজুলীক উজনি আৰু নামনি দুই খণ্ডত ভগাইছে। ঘন ঘনকৈ থকা মিচিং লোকসকলে অশেষ কষ্ট স্বীকাৰ কৰি জীয়াই আছে। দুখনমান ফেৰী আৰু নাঁৱক লৈয়ে 'মাজুলী'য়ে বিশ্বৰ সৈতে মিলিত হৈছে। এইক্ষেত্ৰত অৱশ্যে চৰকাৰ দায়ী। স্বাধীনতাৰ ৬৫ বছৰৰ পিছতো সুচল পথৰ সন্ধান দিব পৰা নাই মাজুলীক। সৰু সৰু নাঁৱত কেইটামান শিল, বালি, ইটা, চিমেন্ট কঢ়িয়াই পথ নিৰ্মাৰ্থত ব্যস্ত ঠিকাদাৰসকল। মানুহে মহাকাশ জয় কৰি চন্দ্ৰ-মংগলটো খোজ দিছে। অসাধ্যক সাধ্য কৰিছে মণিষীৰ প্ৰজ্ঞাই। অৱশ্যে এনেক্ষেত্ৰত মাজুলীৰ পৰিবৰ্তন নেদেখাটোহে পৰিতাপৰ কথা। এইক্ষেত্ৰত মাজুলীৰ সত্ৰসমূহৰ গোড়ামীও মন কৰিবলগীয়া। অন্ততঃ গোড়ামীৰ ফলত এইবোৰ অবনতিৰ ফালে ধাবমান হৈছে। মাজুলীৰ জনসাধাৰণ এই ক্ষেত্ৰত 'মাউখে উটিব লাগিব।'

তথাপিও 'মাজুলী' চালো নিজ চকুৰে। সকলোবোৰ তন্ন তন্নকৈ চাবলৈ নাপালেও সামগ্ৰীক ভাৱে হলেও দেখিলো। আবেলি প্ৰায় চাৰি বজাত আমাৰ গাড়ী ৰ'লহি গড়মূৰ সত্ৰৰ সন্মুখত উভতিবৰ উদ্দেশ্যে। এনেতে মোৰ নিঃকিন্ মগজুত জোকাৰণী তুলিলে এখন বেনাৰৰ কেইটামান শব্দই। মহানদ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুৰ নিজান নিতাল গভীৰ অৰণ্যময় বিস্তীৰ্ণ মাজুলী দ্বীপেও ভাবিছে বিশ্ব শান্তিৰ কথা সেই উদ্দেশ্যে পাঠ কৰিছে সাদিনীয়া ভাগৱত। প্ৰায় চাৰে চাৰিমান বজাত আমি মাজুলী এৰি থৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সুঁতি পাৰ হ'ব খোজো। কিন্তু সেই সময়ত আমি নেদেখিলো যাওঁতে এৰি থৈ যোৱা জাক জাক বগলীবোৰ, পানীত পৰি থকা কামচৰাইবোৰ। যিয়ে ডেউকাত লৈ ফুৰে প্ৰকৃতিৰ অনাবিল সৌন্দৰ্য। □

গ্ৰন্থপঞ্জী

১। মাজুলীৰ মুখ্য সত্ৰসমূহৰ ইতিবৃত্ত - কেশৱ কাকতি, অনন্ত কলিতা ২। নামসিংহ - মনোজ কুমাৰ দত্ত (সম্পাদক)

বিষ্ণু ৰাভাৰ গান বাজিব আকৌ

প্ৰদীপ দত্ত

সহযোগী অধ্যাপক, শিক্ষা বিভাগ

‘খবৰ’ৰ পৃষ্ঠাত (২০ জুন, ২০১২) ডাঃ জয়দেৱ শৰ্মাৰ ওপৰোক্ত শিৰোনামেৰে এটি কবিতা প্ৰকাশ হৈছিল। কবিতাটিৰ শেষৰ শাৰী কেইটা এনেধৰণৰ -

“তথাপিও বৈ আছোঁ আশাৰে বাট চাই

ইতিহাসৰ পাত লুটিয়াই

বিষ্ণু ৰাভাৰ গান বাজিব আকৌ

সাৰ পাব দেশৰ মানুহ

আকৌ বহিব ‘ৰাইজমেল’

শৰাই ঘটীয়া তপত তেজেৰে

টনটনাই উঠিব ৰংমন - পোনাকণৰ পাছৰাল
পেশী পথৰুঘাটৰ পথাৰত শোণিতৰ অগনি জ্বলি

সোঁ-সোঁৱাই বলিব বতাহ

উৰুৱাই দিবলৈ বিশ্বায়নৰ বা-মাৰলী”

মানুহ আশাবাদী। কিবা এটা কৰি, কিবা এটা পোৱাৰ আশাতে আজি আমি ধাৰমান। টকাৰ পাছে পাছে দৌৰা প্ৰতিযোগিতাৰ সময়ত নৱ প্ৰজন্মৰ মনত ৰাজনীতি, সমাজনীতি, সাহিত্য সংস্কৃতিৰ সুস্থ আৰু পৰিপক্ক ধ্যান-ধাৰণাৰ পূৰ্ণ বিকাশ ঘটাই সমাজখন সুন্দৰ সংস্কাৰকামী কৰি গঢ়ি তোলা কাৰ্যাৱলীৰ গুৰি ধৰোতাৰ আজি খুবেই প্ৰয়োজন। কিন্তু সকলোৰে ক্ষেত্ৰত ই সম্ভৱ নহয়। নিজস্ব ব্যক্তিত্ব আৰু প্ৰতিভাৰে মহীয়ান ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত অসমৰ বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ অন্যতম। ৰাভাৰেৰ নশ্বৰ দেহ আমাৰ মাজত নাই যদিও প্ৰকৃত অৰ্থত জীৱন্ত কিংবদন্তীৰূপে খ্যাত বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা আছিল একেধাৰে বিপ্লৱী, বাদ্যশিল্পী, নৃত্যশিল্পী, নাট্যকাৰ, অভিনেতা, চিত্ৰকৰ, খেলুৱৈ নিবন্ধকাৰ, গায়ক, গীতিকাৰ, সুৰকাৰ ইত্যাদি। আজি অসমৰ পিচপৰা জাতি জনজাতি সমূহৰ মাজত বিচ্ছিন্নতাবাদী মনোভাৱ গা কৰি উঠিছে। বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিৰ ঐক্য

থানবান হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। বহুক্ষেত্ৰত ৰাজনীতি হৈ পৰিছে এক ব্যৱসায়। এনে স্বলনময় সমাজ ব্যৱস্থা, চাৰিওফালে দুৰ্বিত পৰিবেশ বিষময় দুস্কৃতিৰে ভৰা সমাজখন সংস্কৃতিবান কৰি আজিৰ বিশ্বমঞ্চত নিজকে চিনাকি দিবলৈ আমাক প্ৰয়োজন হৈছে আৰু এজন বিষ্ণু ৰাভাৰ।

সংস্কৃতিৰ প্ৰতি বিষ্ণু ৰাভাৰ আকৰ্ষণ সৰু কালৰ পৰাই। এক কথাত ৰাভা আছিল ৰাইজৰ শিল্পী। যোৱনত দেশৰ উত্তেজনাৰ ৰাজনীতিৰ সৈতে তেওঁ যুক্ত হৈ পৰিছিল। কলেজৰ পঢ়া সময়তে দেশী আৰু বিদেশী (ব্ৰিটিছ) শোষকৰ প্ৰতি অন্তৰ উজাৰি অহা তীব্ৰ ঘৃণা প্ৰকাশ কৰিছিল কোচবিহাৰৰ ৰাজপ্ৰসাদৰ সিংহ দুৱাৰত তলৰ কথাখিনি লিখি

“ৰাজ্যে আছে দুইটি পাঠা।

একটি কালো একটি সাদা।।

ৰাজ্যেৰ যদি মঙ্গল চাও।

দুইটি পাঠাই বলি দাও।।”

চাৰিটা শৰীৰ কবিতাৰ পংক্তি পঢ়িয়েই বৃটিছ সাম্ৰাজ্যবাদীয়ে বিষ্ণু ৰাভাৰ বিদ্ৰোহী সত্তাৰ বিষয়ে গম পাইছিল। ফলত তেওঁ বি এছ চি (অনাৰ্চ) ৰ টেষ্ট পৰীক্ষাত সৰ্ব্বোচ্চ নম্বৰ লাভ কৰিও কলেজৰ পৰা বিতাড়িত হ’ব লগা হৈছিল। পিচত বি এৰ টেষ্ট পৰীক্ষাটো ইংৰাজীৰ অনাৰ্চত সৰ্ব্বোচ্চ নম্বৰ পোৱাৰ পাছতো কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ে বৃটিছ চৰকাৰৰ নিৰ্দেশত তেওঁক বি. এৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষাত বহাৰ অনুমতি দিয়া নাছিল। বিতাড়িত হৈ ৰাভা গুৱাহাটীলৈ অহাৰ পিছত বিপ্লৱী কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ সংস্পৰ্শলৈ আহিছিল। পাৰ্টিৰ সদস্য অৱশ্যে তেতিয়াও হোৱা নাছিল।

বিভিন্ন জনগোষ্ঠী সমূহৰ বিকাশ অবিহনে বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিৰ গঠন আৰু বিকাশ যে অসম্ভৱ সেই কথা

ৰাভাদেৱে মৰ্মে মৰ্মে উপলব্ধি কৰিছিল। জনগোষ্ঠীৰসমূহৰ প্ৰতি থকা গোষ্ঠীগত বৈষম্য তথা অৱহেলাই তেখেতক ব্যথিত কৰিছিল। দ্বিতীয় বছৰ ২১ শ সংখ্যা ‘আবাহনত’ ৰাভাদেৱে লিখিছিল -

“অসমৰ অত্যাচাৰিত আৰু অবনত জাতিসমূহক আন আন উন্নত জাতিৰ লগতে একে আসনতে ঠাই দিবলৈ অসমৰ প্ৰত্যেক ৰাজনীতিক আৰু সমাজ নেতাসকলে এতিয়াৰ পৰাই চেষ্টা কৰা উচিত। তাকে নকৰিলে অৱনত জাতিসকলৰ বুকুত বিদ্ৰোহৰ অগনি জ্বলাই অসমত এটা গৃহ কন্দলৰ স্থায়ী বাহ সাজি দিয়া হ’ব। ঐক্য অবিহনে সৌন্দৰ্যৰ বিকাশ আৰু প্ৰগতি অসম্ভৱ।” আজি অসমত দেখা দিয়া বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বিভেদকামী শক্তিসমূহৰ উত্থান দেখি আমি ভাবিবলৈ বাধ্য হৈছো - বিষ্ণু ৰাভা আৰু জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই দেখুৱাই যোৱা পথেৰে আগবঢ়া হ’লে হয়তো আমাৰ জাতীয় জীৱনলৈ নামি অহা বিভেদৰ সংকটৰ পৰা আমি ৰক্ষা পৰিলোহেঁ তেন। সকলো জনজাতিৰ প্ৰতি বিষ্ণু ৰাভাৰ শ্ৰদ্ধাৰ নিদৰ্শন আমি এক সামান্য উদাহৰণেৰে দিব পাৰো। তেজপুৰৰ বান ৰঙ্গমঞ্চত এটি সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ অভ্যৰ্থনা সমিতিৰ সভাপতিৰ দায়িত্বত আছিল বিষ্ণু ৰাভা। উদ্যোক্তাসকলে অৰুণাচলৰ (NEFA) পৰা অহা জনজাতীয় সাংস্কৃতিক দল এটাৰ অনুষ্ঠান প্ৰদৰ্শন একেবাৰে শেষৰ ফালে লৈ গ’ল। বিষ্ণু ৰাভা গৰজি উঠিল আৰু লগে লগে অভ্যৰ্থনা সমিতিৰ সভাপতিৰ পৰা পদত্যাগৰ ভাবুকি দিলে। সকলো আচৰিত। পিছত উদ্যোক্তাসকলে অৰুণাচলৰ দলটিক আগুৱাই দিবলৈ বাধ্য হ’ল। ১৭ টা ভাষাৰ জ্ঞানৰ মাজেৰে সকলো জনগোষ্ঠীৰে ভাষা আৰু সংস্কৃতি শিকি বুজি এক বৃহত্তৰ অসমীয়া সংস্কৃতি গঢ়াত আগ ভাগ লৈছিল বিষ্ণু ৰাভাদেৱে। শংকৰদেৱৰ সমন্বয়ৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰতিও ৰাভা আকৰ্ষিত হৈছিল।

শংকৰী ঐতিহ্যৰ বাটেৰে খোজ দিয়া বিষ্ণু প্ৰসাদ ৰাভাই ১৯৪৫ চনত যোগদান কৰিলে ‘বিপ্লৱী কমিউনিষ্ট পাৰ্টি’ত। তেওঁৰ নিজৰ ভাষাত “মাৰ্ক্সবাদ আৰু লেনিনবাদে মোৰ চঞ্চল আৰু অস্থিৰ জীৱনলৈ আনি দিলে সাগৰ সংগমৰ পূৰ্ণতা আৰু গভীৰতা”, আধ্যাত্মিক চিন্তা চৰ্চা ৰাভাৰ

মনৰপৰা আতৰিল। মানুহক প্ৰকৃতার্থত সকলো শোষণ বঞ্চনা আৰু নিৰ্যাতনৰ পৰা মুক্ত কৰিব লাগিলে মাৰ্ক্স আৰু লেনিনৰদ্বাৰা নিৰ্দেশিত পথেৰে এক সমাজবাদী সংগ্ৰামৰ যে অতীৰ প্ৰয়োজন সেই কথা ৰাভাদেৱে মৰ্মে মৰ্মে উপলব্ধি কৰিলে। তেখেতৰ লিখনি আৰু গীত মাতবোৰেই সেই কথা প্ৰমাণ কৰে।

“ব’ল ব’ল ব’ল ব’ল

কৃষক শক্তি দল

অ’ বনুৱা সমনীয়া

আগবাঢ়ি যাওঁ ব’ল

ধ্বংস কৰ ধ্বংসকৰ

ধনীৰ অহংকাৰ।

দয়া মায়া নকৰিবি

ক্ষমাৰ দিন যে গ’ল

হাল কোৰ দা হাতুৰী লৈ

আগবাঢ়ি যাওঁ ব’ল”

আন এটি গীতত ৰাভাদেৱে কৈছে -

দুখীয়াৰ কলিজা নিগৰি লৱ

টুপি টুপি তেজ শুহি শুহি পিৰ

ৰুকি ৰুকি মঙহ চোবাই খাৰ

কুৰুকি হাড়কেইডালো চোবাৰ

হুচিয়াৰ! হুচিয়াৰ!

ধনী! মহাজন!! জমিদাৰ!!!

হুচিয়াৰ! হুচিয়াৰ !!

বিপ্লৱী কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ সেই সময়ৰ দুটা শ্লোগান আছিল

‘ধনতন্ত্ৰবাদ ধ্বংস হওক’

‘সমাজতন্ত্ৰ প্ৰতিস্থিত হওক’

অসমত বিপ্লৱী কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ নেতৃত্বত সমাজতান্ত্ৰিক বিপ্লৱৰ জংগী আন্দোলন গঢ়ি তোলাত ৰাভাৰ ভূমিকা আছিল লেখত ল’বলগীয়া। অবিৰত ভাৱে বিষ্ণু ৰাভাই আগুৱাই নিছিল মুক্তি ফৌজ, নাৰী মুক্তি সংঘ, পঞ্চায়তৰ বিভিন্ন সংগঠন।

“ৰাইজেই ৰজা মোৰ

প্ৰজায়েই ৰজা মোৰ

সুখেৰে পঞ্চায়তীৰাজ’।

মাও চে টুঙে কোৱা এযাৰ কথা ৰাভাদেৱে বাৰে বাৰে কৈছিল –“শ্ৰমিক কৃষকৰ হাত বোকা মাটিৰে অপৰিস্কাৰ হ’লেও, ভৰি ধূলি-বালিৰে মলিয়ন হ’লেও, তেওঁলোকহে সবাতোকৈ পৰিচ্ছন্ন মানুহ।” মাক্সবাদৰ জৰিয়তে কেনেকৈ পূৰ্জিবাদৰ অৱসান ঘটাই সমাজতন্ত্ৰলৈ উত্তৰণ কৰিব পাৰি এই সম্পৰ্কে বিষ্ণু ৰাভাই বিভিন্ন লিখনিত লিখি থৈ গৈছে। বহু লিখকে কিন্তু বিষ্ণু ৰাভাৰ এই ৰাজনৈতিক চৰিত্ৰ সম্পৰ্কে পৰিকল্পিত নিৰৱতা অৱলম্বন কৰে। বহু ঠাইত পতা ২০ জুনৰ মৃত্যু দিৱসত বিষ্ণু ৰাভাৰ নিৰ্বাচিত কেইটিমান গীত আৰু নৃত্যহে মাথোঁ প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। ‘সৈনিক শিল্পী বিষ্ণু ৰাভা’ নামৰ কিতাপখনৰ ‘মুখবন্ধত’ পৰমানন্দ মজুমদাৰে লিখিছে-

‘অসমীয়া বুদ্ধিজীৱিৰ এটা অংগই আজিও ৰাভাক মূল্য দিব পৰা পুৰুষ নহয় বুলিয়েই ভাৱে। তেখেতসকলে হয়তো নিজৰ কৃতিত্বখিনিকে ‘কালজয়ী’ বুলি আপোন বিভেৰ হয় অথবা নিজক যুগশ্ৰেষ্ঠ বুলি ভাবি লৈ চেপ্টাও বজাই ৰাখে।’ হীৰেন গোহাঁইদেৱে লিখিছে ‘ৰাভাৰ ৰচনাৱলী প্ৰকাশত অসমৰ শাসক শ্ৰেণী উৎসাহী নহয়, কিন্তু ৰাভাৰ স্মৃতিৰ পূজাত হেজাৰ বিজাৰ টকাৰ ধূপ-ধূনা পুৰিবলৈ তেওঁলোকৰ আপত্তি নাই। অসম প্ৰকাশন পৰিষদে বিষ্ণু ৰাভাৰ ৰচনাৱলী প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰিলে। মোহিনীৱালা ৰাভাৰ লগত ৫০০০ টকাত দৰদাম কৰিলে। প্ৰকাশন পৰিষদ পুনৰ জী উঠিছে। ‘ৰেকৰ্ড’ কৰিছে একেদিনাই বহুকেইখন কিতাপ প্ৰকাশ কৰি। আগন্তুক দিনত বিষ্ণু প্ৰসাদ ৰাভাৰ সম্পূৰ্ণ ৰচনাৱলী প্ৰকাশ কৰি উলিয়াব পাৰিবনে? এইটো এটা ডাঙৰ প্ৰশ্ন। গুণগ্ৰাহী বহুত আছিল যদিও বিষ্ণু ৰাভাৰ ৰচনাসমূহ যতনাই খোৱা মানুহৰ অভাৱ আছিল।

বিষ্ণু প্ৰসাদ ৰাভাৰ মুখ্যতঃ দুটা ৰূপ শিল্পী সাহিত্যিক আৰু ৰাজনীতিক। অৱশ্যে ৰাজনীতিক হিচাপে বিষ্ণু ৰাভাক চিনাকি দিবলৈ বহুত টান। বিচাৰে একমাত্ৰ ‘কলাগুৰু’ হিচাপে আখ্যা দিবলৈ। ৰজাঘৰীয়া বাঁটা বাহন আৰু কেৱল আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ বাটত ধাৱমান শিল্পী-সাহিত্যিক বুদ্ধিজীৱিৰ এই চক্ৰান্ত, তেনেই স্বাভাৱিক। মেদিনী চৌধুৰীৰ ‘ফেৰেংগাদাও’ নামৰ বিষ্ণু ৰাভাৰ জীৱন আধাৰিত উপন্যাসখনে বহু ঠাইত নিৰপেক্ষতাৰ দাবী কৰিলেও

বিশ্বাসভঙ্গ নোহোৱাও নহয়। হীৰেণ গগৈদেৱে লিখিছে- “উপন্যাসখনত লিখকে যিটো বিশ্বাসভঙ্গ কৰিছে সি হ’ল ৰাভাৰ সমস্ত জীৱন আৰু কৰ্মক অনুপ্ৰাণিত কৰা সেই অবাৰিত স্বপ্নৰ প্ৰতি বিশ্বাসঘাটকতা যি স্বপ্নৰ উত্তাল আহ্বানত ৰাভাদেৱ জীৱনভৰ দৌৰি ফুৰিছিল গাঁৱে ভুঁঞে, নগৰে-চহৰে, পাহাৰে ভৈয়ামে এক অতৃপ্ত আত্মালৈ, মুক্তি সৃষ্টি আৰু স্বাধীনতাৰ এগছি অনিৰ্বাপিত বস্তুলৈ”, উপন্যাসখন পঢ়িলে শেষৰ ফালে এনে ভাৱ হয় ৰাভাৰ “চিৰসহচৰী বিফলতা” আৰু “হতাশাৰ” এখন কল্পচিত্ৰ। জীৱনৰ শেষ সময়লৈকে ব্যক্তিগত অভাৱ অভিযোগ আৰু লাভ লোকচানৰ হিচাপ কৰি ভাঙি পৰা মানুহ বিষ্ণু ৰাভা নাছিল। সেয়ে আজি প্ৰয়োজন হৈছে বিষ্ণু ৰাভাৰ জীৱনদৰ্শন সঠিক ৰূপত অসমৰ গাঁৱে-ভুঁঞে, নগৰে চহৰে অধিক প্ৰসাৰিত তথা জনপ্ৰিয় কৰি তোলা।

বিষ্ণু প্ৰসাদ ৰাভাৰ সুযোগ্য পত্নী, সংগ্ৰামী সতীৰ্থ মোহিনীৱালা ৰাভাৰ এক শুভেচ্ছামূলক কথাৰে সামৰণি মাৰিব বিচাৰিছো - “কম্ৰেড বিষ্ণু ৰাভাৰ শিল্প চেতনা আছিল জনজাগৰণৰ অস্ত্ৰহে। তেওঁ গীত ৰচিছিল, গীত গাইছিল তেওঁৰ বিপ্লৱৰ প্ৰয়োজনত। শুই থকা জনগণক জাগৃত কৰিবলৈ নিদ্ৰিত জনতাৰ বাবে তেওঁ হৈ পৰিছিল বিপ্লৱী। কম্ৰেড ৰাভা আছিল তেজ মণ্ডহৰ এজন সাধাৰণ মানুহ। কিন্তু সেইবুলি ৰাভাক এজন ৰোমাণ্টিক ভাৱ-বিলাসী শিল্পী বুলি পৰিচয় কৰাব বিচাৰিলে তেওঁক অৱমূল্যায়ন কৰাহে হ’ব। আজিৰ উঠি অহা যুৱচামে তেওঁৰ আদৰ্শ, দৰ্শনৰ অনুগামী হৈ যদি আগবাঢ়ি যায় আৰু আজিও ইয়াৰ প্ৰাসংগিকতা আছে বুলি ভাৱে তেনেহ’লে আজিৰ সংকটময় পৰিবেশ, বিষময় দুস্কৃতিৰে ভৰা সমাজখন সংস্কৃতিবান কৰি আজিৰ বিশ্বমঞ্চত নিজকে চিনাকি দিবলৈ সমৰ্থবান হ’ব বুলি ভাবিছো।” যেতিয়ালৈকে সমাজত দৰিদ্ৰতা, শোষণ-বঞ্চনা, নিৰক্ষৰতা, জাতি-বৈষম্য থাকিব বিষ্ণু ৰাভাৰ জীৱনদৰ্শনৰ প্ৰাসংগিকতাৰো শেষ নহ’ব তেতিয়ালৈকে। আমাৰ আশা ফেৰেংগাদাউ চৰাই হৈ প্ৰকৃতি আৰু ইতিহাসৰ নিয়মমতেই সকলোকে বিষ্ণু ৰাভাই নতুনৰ বাতৰি বিলাই যাওক। □

বিংশ শতিকাৰ আশী দশকৰ পৰা সাম্প্ৰতিকলৈ অসমীয়া উপন্যাস- এক আলোচনা

ড° ভাস্কৰজ্যোতি গগৈ
সহকাৰী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

ৰামধেনু যুগ আনকি তাৰ আগৰ পৰাও কেইবাজনো অসমীয়া উপন্যাসিকে উপন্যাস বচনাত প্ৰবৃত্ত হৈ বিংশ শতিকাৰ আশী দশক আৰু তাৰ পৰৱৰ্তী সময়তো উপন্যাস বচনাত মনোনিবেশ কৰি আহিছে। ইয়াৰে কিছু সংখ্যক ঔপন্যাসিকে আৰম্ভণিৰ সৃজনশীলতা হেৰুৱাব বিপৰীতে কিছু সংখ্যক ঔপন্যাসিকে কিন্তু আগৰ সেই ধাৰাবাহিকতা বজাই ৰাখিবলৈ সক্ষম হৈছে। আনকি এনে কেইজনমান উপন্যাসিকো আছে যি পঞ্চাশ-ষাঠী দশকতে উপন্যাস বচনা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল যদিও শতিকাৰ শেষৰ ফালেহে তেওঁলোকৰ উপন্যাস পাগত উঠি পঢ়ুৱৈৰ চিন্তন-মননক আলোড়িত কৰাৰ লগতে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ উৎকৃষ্ট কলাকৰ্ম হিচাপে চিহ্নিত হ'বলৈ সক্ষম হৈছে।

চল্লিছৰ দশকতে উপন্যাস ৰচিবলৈ আৰম্ভ কৰা চৈয়দ আব্দুল মালিক অসমীয়া সাহিত্যৰ ক্ৰমে এজন বিশিষ্ট ঔপন্যাসিক। 'ৰথৰ চকৰি ঘূৰে'(১৯৫০), 'সূৰ্যমুখীৰ স্বপ্ন' (১৯৬০), 'অঘৰী আত্মাৰ কাহিনী' (১৯৬৯) আদি উপন্যাস ৰচনা কৰি জনপ্ৰিয় হোৱা আব্দুল মালিকৰ শংকৰদেৱৰ জীৱন আধাৰিত উপন্যাস 'ধন্য নৰ তনু ভাল' প্ৰকাশ হৈ ওলায় ১৯৮৭ চনত। তদুপৰি আশী নব্বৈ দশকতে প্ৰকাশ হোৱা তেওঁৰ অন্যান্য উপন্যাস সমূহ হৈছে - 'ৰূপাবৰীৰ পলস' (১৯৮০), 'কেৱল প্ৰেমেৰেই যদি' (১৯৮৫), 'স্বপ্ন ভংগ' (১৯৮৪), 'মৌ ডিমৰুৰ কোঁহ' (১৯৮৫), 'ফাগুনৰ শেষ হাঁহি'(১৯৮৪), 'নিঃসংগ মৌ-পিয়াৰ গীত'(১৯৮৫), 'এটা ধুমকেতুৰ শৰশৰ্যা'(১৯৮৭), 'গাঁথনিত তেজৰ কঁৰাল' (১৯৮৮), 'স্বাতী নক্ষত্ৰৰ ভঙ্গ' (১৯৮৮), 'অন্য যুগ, ভিন্ন তীৰ্থ' (১৯৮৮), 'উভতি অহাৰ

গান' (১৯৮৯), 'মনুষ্যত্বৰ মৰিশালী' (১৯৯৮), 'ফুলনি বাৰীত বজ্ৰপাত' (১৯৯৬), 'মুনি- চুনিৰ ঢকা - চমকা' (১৯৯৬), 'মই মৰিনো নাযাওঁ কিয়?' (১৯৯৭), 'আপোন আপোন স্বৰ্গ' (১৯৯৮), 'নিজৰাৰ বুকুত জ্বলা জুইৰ শিখা' (১৯৯৮) আদি।

পঞ্চাছৰ দশকতে উপন্যাস ৰচিবলৈ আৰম্ভ কৰা জনপ্ৰিয় ঔপন্যাসিক হিতেশ ডেকাৰ 'নিৰ্যাতিতা সতী' (১৯৮০), 'কামপত্নী' (১৯৮১), 'গাঁৱৰ মানুহ' (১৯৯৬), 'বাঁৰীৰ কোঁৱৰ' (১৯৯৫) আদি উপন্যাস এই সময়ছোৱাত প্ৰকাশিত।

বিশিষ্ট কথা সাহিত্যিক ১৯৫৫ চনত 'ডাৱৰ আৰু নাই' শীৰ্ষক উপন্যাস ৰচনা কৰি জনপ্ৰিয়তাৰ উচ্চ শিখৰত আৰোহন কৰা যোগেশ দাসৰ আশী - নব্বৈ দশকত কেইবাখনো উপন্যাস প্ৰকাশিত হয়। অৱশ্যে ইয়াৰে ভালেকেইখন উপন্যাস বিহু, পূজা আদি সংখ্যাৰ আলোচনীত প্ৰকাশ হোৱাৰ বাহিৰে পুথি হিচাপে আজিকোপতি প্ৰকাশ নহ'ল। যোগেশ দাসৰ আলোচিত সময়ছোৱাত প্ৰকাশিত উপন্যাস কেইখন হ'ল - 'ৰজনী বিদূৰ' (১৯৮১), 'এই অৰণ্য' (দৈনিক অসম, ১৯৮৩), 'কাগজৰ বাঘ আৰু মানুহৰ তেজ' (জন্মভূমি, ১৯৮৫), 'এনাজৰী' (১৯৮৭), 'নতুন কণ্ঠ' (দৈনিক অসম, ১৯৮৭), 'চিৰিচ গছৰ ছাঁ' (জন্মভূমি, ১৯৮৭), 'নিষ্ঠুৰ সময়' (অসম বাণী, ১৯৮৮), 'সংগ্ৰাম লগ্নে' (দৈনিক জন্মভূমি, ১৯৮৭), 'এজন খঙাল মানুহ' (১৯৮৯), 'পোহৰ বিচাৰি' (১৯৯০), 'জতুগৃহ' (অসম বাণী, ১৯৯৯), 'একাৰ্বেকা' (১৯৯২), 'সোঁতৰ বিপৰীতে' (১৯৯২), 'আন্ধাৰৰ কিংবদন্তি' (আজিৰ অসম, ১৯৯৩), 'সৃষ্টি আৰু বেদনা'

(১৯৯৪) আদি।

‘মনৰ দাপোন’ নামৰ উপন্যাসেৰে ঔপন্যাসিক জীৱনৰ পাতনি মেলা পদ্ম বৰকটকীৰ জনপ্ৰিয় উপন্যাস ‘আয়ুবট’ প্ৰকাশ হয় ১৯৯১ চনত।

চুটিগল্প ৰচনাৰে সাহিত্যিক জীৱনৰ পাতনি মেলা লক্ষ্মীনন্দন বৰাই পৰৱৰ্তী সময়ত ‘নিশাৰ পূৰ্বী’ (১৯৬২), ‘গঙা চিলনীৰ পাখি’ (১৯৬৫), ‘মাটিত মেঘৰ ছাঁ’ (১৯৭০), ‘দহন দুলাড়ী’ (১৯৭১) আদিকৈ কুৰিৰো অধিক উপন্যাস ৰচনা কৰি অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যক সমৃদ্ধ কৰে। কিন্তু বৰাৰ জীৱনৰ উল্লেখযোগ্য কলাকৰ্ম হিচাপে বিবেচিত হোৱা ‘পাতাল ভৈৰৱী’ (১৯৮৬), ‘যাকৰি নাহিকে উপাম’ (১৯৯৩), ‘সেহি গুণ নিধি’ (১৯৯৭) প্ৰকাশ হয় শতিকাৰ শেষৰ দুটা দশকত। আনকি তেওঁৰ ‘গতি মতি ভকতি’ নামৰ উপন্যাসখন প্ৰকাশ হয় ২০০৪ চনত।

জনপ্ৰিয় কবি আৰু ঔপন্যাসিক নৱকান্ত বৰুৱাৰ ‘গৰমা কুঁৱৰী’ (১৯৮০), ‘মানুহ আটাইবোৰ দ্বীপ’ (১৯৮১), ‘অপদাৰ্থ’ (১৯৮২), ‘পটাচৰা’ (১৯৯০), চন্দ্ৰপ্ৰসাদ শইকীয়াৰ ‘তোৰে মোৰে আলোকৰে যাত্ৰা’ (১৯৯৯); শীলভদ্ৰৰ ‘গধূলি’ (১৯৮১), ‘আগমনীৰ ঘাট’ (১৯৮৬), অনুসন্ধান’ (১৯৮৭); উমাকান্ত শৰ্মাৰ ‘ভাৰশু পখীৰ জাক’ (১৯৯২), ‘এজাক মানুহ এখন অৰণ্য’ (১৯৮৬), ‘কাজলিৰ ৰোগ’ (২০০১), হোমেন বৰগোহাঞিৰ ‘অস্তৰাগ’ (১৯৮৬), ‘সাঁউদৰ পুতেকে নাও মেলি যায়’ (১৯৮৭); দেবেন্দ্ৰনাথ আচাৰ্যৰ ‘জংগম’ (১৯৮২); মেদিনী চৌধুৰীৰ ‘বিপন্ন সময়’ (১৯৯৬), ‘ফেৰেং গাদাও’ (১৯৮২), ‘সপোন সপোন লাগে’ (১৯৯৮), ‘ফাগুনত আজাৰৰ ফুল’ (১৯৯৯); ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ ‘অন্তৰীপ’ (১৯৮৬), ‘ৰম্যভূমি’ (১৯৯১), ‘মৰমৰ দেউতা’ (শিশু উপন্যাস, ১৯৭১); নীলিমা দত্তৰ ‘প্ৰাণশিখা’ (১৯৮৭), ‘ধুমুহাৰ পিছত’ (১৯৯২), ‘মই আৰু আমি’ (১৯৮৭), ‘সেউজীয়া সময়’ (১৯৯৪); নিৰুপমা বৰগোহাঞিৰ ‘ভৱিষ্যতৰ ৰঙা সূৰ্য’ (১৯৮০), ‘গোহাঁনী আই গোসানী আই’ (১৯৮৭), ‘অভিযাত্ৰী’ (১৯৯২); মামনি ৰয়চম গোস্বামীৰ ‘অহিৰণ’ (১৯৮০), ‘মামৰে ধৰা তৰোৱাল’ (১৯৮০), ‘দাঁতাল হাতীৰ

উঁয়ে খোৱা হাণ্ডা’ (১৯৮৮), ‘আখালিখা দস্তাবেজ’ (১৯৮৮), ‘সংস্কাৰ, উদয়ভানুৰ চৰিত্ৰ, ইত্যাদি’ (তিনিখন উপন্যাস সংগ্ৰহ, ১৯৮৯), ‘জখনী যাত্ৰী’ (১৯৯০); প্ৰবীনা শইকীয়াৰ ‘সিংহ দুৱাৰ’ (১৯৮২); লুন্মৈৰ দাইৰ ‘কইনাৰ মূল্য’ (১৯৮২), ‘ওপৰ মহল’ (২০০৩); অৰুণ শৰ্মাৰ ‘পৰশুৰাম’ (১৯৮৩), ‘আশীবাদৰ ৰং’ (১৯৯৬) আদি উপন্যাস যোৱা শতিকাৰ আশী-নব্বৈ দশক আনকি তাৰ পিছতো প্ৰকাশিত হয়।

উল্লেখযোগ্য যে বিংশ শতিকাৰ আশী-নব্বৈ দশক দুটা অসমৰ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক জীৱনৰ এছোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়। এই সময়ছোৱাতেই অসমলৈ অবাধ গতিত হোৱা বাংলাদেশী প্ৰব্ৰজনৰ বিৰুদ্ধে তীব্ৰ আন্দোলন গঢ়ি উঠিছিল। এই আন্দোলনলৈ অসমৰ প্ৰায় সকলো জনসাধাৰণে সমৰ্থন আগবঢ়াইছিল। প্ৰথম অৱস্থাত শান্তিপূৰ্ণ আৰু গণতান্ত্ৰিকভাৱে আগবঢ়া এই আন্দোলনে পৰৱৰ্তী সময়ত হিংসাত্মক ৰূপ ধাৰণ কৰি অসমৰ খিলঞ্জীয়া জনগণৰ তেজেৰে ইতিহাস লিখিলে। আন্দোলন শেষ হোৱাৰ পিছত কিন্তু প্ৰত্যাশা কৰাৰ ধৰণে অসমীয়া মানুহে একো নাপালে। ই এক বিৰাট প্ৰহসনত পৰিণত হ’ল। ঠিক তেনেদৰে আশী-নব্বৈ দশকতে অসমক স্বাধীন কৰাৰ সপোন লৈ ওলাই যোৱা আলফাৰ সমস্যাটোৱে এক জটিল ৰূপ ধাৰণ কৰিলে। সশস্ত্ৰ সন্ত্ৰাসবাদী আলফাৰ বিভিন্ন সন্ত্ৰাসবাদী আচৰণৰ লগতে এই সন্ত্ৰাসবাদীসকলক দমন কৰাৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে যি সামৰিক অভিযান চলালে তাৰ ফলত বহুতো অসমীয়া মানুহে মৃত্যুক আঁকোৱালি লোৱাৰ উপৰিও সীমাহীন নিৰ্যাতনৰ বলি হ’ব লগা হ’ল। এতিয়াও অসমৰ এই জলন্ত উগ্ৰপন্থীৰ সমস্যাটো সমাধান হোৱা নাই। আত্মসমৰ্পন, যুদ্ধ বিৰত, আলোচনাপন্থী আদি বিভিন্ন নামেৰে সংগঠনৰ বহুতো নেতা, কৰ্মী দলৰ পৰা ওলাই আহিছে যদিও বহুতে আকৌ নিজৰ আদৰ্শ, জেদ বা লাভালাভ আদি যি কাৰণতেই নহওক সংগঠনটো জীয়াই ৰাখিছে। তদুপৰি অলোচ্য সময়ছোৱাতেই অসমৰ জনগোষ্ঠীয় কিছুমান সংঘাত আৰু দাবীয়ে তীব্ৰতৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিলে। এনে এক অস্থিৰ সামাজিক, ৰাজনৈতিক

বাতাবৰণৰ মাজতে অসমীয়া লেখক সকলে উপন্যাস ৰচনাত প্ৰবৃত্ত হ'ল। কোনো কোনো অসমীয়া ঔপন্যাসিকৰ উপন্যাসত এই দৌদুল্যমান, অস্থিৰ সময়ৰ ছবি প্ৰোজুল হৈ উঠিল - কেতিয়াবা আংশিকভাৱে আৰু কেতিয়াবা পৰিপূৰ্ণভাৱে।

যোৱা শতিকাৰ আশী-নব্বৈ দশকত আনকি তাৰ পিছতো আত্ম প্ৰকাশ কৰি অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যিক সমৃদ্ধ কৰা ঔপন্যাসিক সকলৰ বিষয়ে এতিয়া আলোচনা কৰিবলৈ যত্ন কৰা হ'ব। বিষয় নিৰ্বাচন, কলা কৌশল, সূক্ষ্ম অন্তৰ্দৃষ্টি আৰু গভীৰ পৰ্যবেক্ষণ আৰু সংবেদনাৰ ফালৰ পৰা এই সময়ছোৱাৰ কেইবাজনো ঔপন্যাসিক আৰু ঔপন্যাসিকাই পাৰদৰ্শিতা দেখুৱাবলৈ সক্ষম হৈছে।

ফনীন্দ্ৰ কুমাৰ দেৱচৌধুৰী এই সময় চোৱাৰ এজন দক্ষ ঔপন্যাসিক। ব্যক্তিৰ অন্তৰ্জগতত প্ৰবেশ কৰি গভীৰ সংবেদন শীলতা আৰু মানবীয় মমত্বেৰে অন্তৰ্জগতৰ ঐশ্বৰ্য আৰু শূন্যতা পোহৰলৈ আনিবলৈ প্ৰযত্ন হোৱা দেৱচৌধুৰীৰ 'অনুৰাধাৰ দেশ' (১৯৮৯) উপন্যাসে অসমীয়া পঢ়ুৱৈক এক সুকীয়া স্বাদ দিবলৈ সক্ষম হৈছিল। সুদূৰ উৰিষ্যাৰ পাৰাদীপৰ পটভূমিত ৰচিত হোৱা উপন্যাসখনে জীৱন আৰু জগতৰ বিচিত্ৰ উপলব্ধি উদঙাই দেখুৱাইছে এটা প্ৰেম কাহিনীৰ উপস্থাপনৰ মাজেৰে। প্ৰেম, মানবীয় সম্পৰ্ক, জীৱনৰ গভীৰ উপলব্ধি আৰু সংবেদনা আৰু ভাষাৰ কাব্যময় আৰু চিত্ৰধৰ্মীতাই এই উপন্যাসখনক কৰি তুলিছে অনবদ্য। অনুভৱৰ গাঢ়তা, সুগভীৰ মানৱতাবোধ, অনুভূতিসিক্ত আৰু সাংগীতিক ভাষাৰে ৰচিত হোৱা চৌধুৰীৰ পৰৱৰ্তী ৰচনা 'সত্যানুসন্ধান' (পাঁচখন উপন্যাসিকাৰ সংকলন, ১৯৯৩), 'ঈদিপাস, ঈদিপাস' (১৯৯৩), 'প্ৰেমৰ ঘৰ' (তিনিখন ঔপন্যাসিকৰ সংকলন, ১৯৯৪) আদি উপন্যাসিকাকেইখনে কলাকৰ্ম হিচাপে যথেষ্ট কৃতিত্ব দাবী কৰিলেও প্ৰথম উপন্যাস 'অনুৰাধাৰ দেশ'ৰ পৰ্যায়লৈ যাব নোৱাৰিলে।

স্বাধীন অসমৰ স্বপ্ন লৈ ওলাই যোৱা এচাম যুৱকৰ বিভিন্ন সন্ত্ৰাসবাদী আচৰণ আৰু এই সন্ত্ৰাসবাদী সকলক দমন কৰাৰ উদ্দেশ্যে পুলিচ আৰু ভাৰতীয় সামৰিক বাহিনীয়ে অসমৰ সাধাৰণ জনগণৰ ওপৰত চলোৱা নিপীড়ন,

অত্যাচাৰ বাস্তৱসন্মত আৰু কলাসন্মতভাৱে উদভাসি উঠিছে বিশিষ্ট ঔপন্যাসিক প্ৰব্ৰজ্যোতি বৰাৰ ১৯৯৭ চনত প্ৰকাশ হোৱা 'কালান্তৰৰ গদ্য' নামৰ উপন্যাসখনত। উপন্যাসখনত কি পৰিস্থিতিত অসমৰ যুৱক সকলে সন্ত্ৰাসবাদৰ আশ্ৰয় ল'ব লগা হ'ল, কিদৰে অবৰ্ণনীয় পৰিস্থিতিৰ মাজত তেওঁলোক জীয়াই থাকিল, কিদৰে তেওঁলোকে অস্ত্ৰশিক্ষা লৈছে আদি দিশ বিলাক প্ৰকাশ হোৱাৰ উপৰিও ভাৰতীয় সেনা বাহিনীয়ে সাধাৰণ আৰু মধ্যবিত্তীয় অসমীয়া জনসাধাৰণৰ ওপৰত নিৰ্মমভাৱে চলোৱা অত্যাচাৰৰ ছবি অতি প্ৰাঞ্জল আৰু বিশদভাৱে প্ৰকাশ পাইছে। চৰিত্ৰৰ বিভিন্ন কাৰ্যকলাপ আৰু কথাবস্তৰ জৰিয়তে দুয়োটা শ্ৰেণীৰ অন্তঃসাৰশূণ্য স্বৰূপ, অমানবীয়তা আৰু বৰ্বৰতাৰ সমালোচনা কৰা হৈছে। বহুতো সময়ত উপন্যাসখন ডকুমেণ্টৰীলৈ ৰূপান্তৰিত হোৱা যেন অনুভৱ হ'লেও ই কোনো ক্ষেত্ৰতেই কলাগুণ হেৰুৱা নাই। সেয়ে ক'ব পাৰি নব্বৈ দশকত উদ্ভৱ হোৱা অসমৰ সন্ত্ৰাসজৰ্জৰ পৰিস্থিতিৰ ওপৰত ৰচিত হোৱা বিভিন্ন ৰচনাৰ ভিতৰত প্ৰব্ৰজ্যোতি বৰাৰ আলোচ্য উপন্যাসখনে নিঃসন্দেহে শ্ৰেষ্ঠত্ব দাবী কৰিব পাৰে। বৰাৰ পৰৱৰ্তী উপন্যাস 'তেজৰ এক্সাৰ' (২০০১) আৰু 'অৰ্থ' (২০০৩) তো অনুৰূপ বিষয়বস্তৰে চিত্ৰায়ণ পৰিলক্ষিত হয়। ২০০৭ চনত প্ৰকাশিত হোৱা প্ৰব্ৰজ্যোতি বৰাৰ 'কথা ৰত্নাকৰ' অন্য এক বিশেষ কৃতি। ড° হীৰেন গোহাঁয়ে 'গৰীয়সীৰ' পাতত এই উপন্যাসখনৰ আলোচনা প্ৰসংগত কৈছে - "কথা ৰত্নাকৰ'ৰ বিষয় হৈছে মামুলি ভাষাত আমাৰ সমাজৰ নিঃস্বৰত থকা এচাম মানুহৰ শৃংখলা মোচনৰ সংগ্ৰাম। এই বিষয় আমাৰ উপন্যাসত একেবাৰে বিৰল নহয়, কিন্তু বৰ্ণহিন্দু মধ্যবিত্ত দ্বিধাসংকোচনৰ বাবে দুঃসাহসী স্পষ্টবাদিতাৰ এনে জাতিবাদী নিপীড়নৰ অন্তৰংগ ছবি ফুটাই তুলিবলৈ বলিষ্ঠ চেষ্টা কৰা হোৱা নাই। এইপিনৰ পৰা ডাঃ বৰাৰ কাহিনী এক ব্যতিক্ৰম। অপমান, সচেতনতা, সংগ্ৰামৰ এই বিকাশ তথা উত্তৰণত পৰ্যায়বোৰ মৰ্মস্পৰ্শীভাৱে লেখকে ফুটাই তুলিছে। .. উপন্যাসখন অসমীয়া সাহিত্যত তথা সংস্কৃতিত এক বলিষ্ঠ প্ৰতিবাদী পদক্ষেপ যি আমাৰ মনৰ পৰস্পৰাগত মামৰে ধৰা শৃংখলাবোৰ খণ্ড-বিখণ্ড হোৱাত সহায় কৰিব।"

উপন্যাসখনৰ ভাষা আৰু কথনশৈলীয়েও পঢ়ুৱৈক মুগ্ধ কৰে।

‘গধূলিৰ পৰা গধূলিলৈ’ (১৯৮৩), ‘মৃগয়া নিষ্ঠুৰ মৃগয়া’ (১৯৯৩), ‘গান গোলাপ আৰু কাঁইটৰ কথা’ (১৯৯৩), ‘মধ্যান্তৰ’ (১৯৯৩), ‘দুৱাৰ দলিৰ সময়’ (১৯৯৩), ‘দূৰলৈ নেযাবা কাবেৰী’ (১৯৯৩), ‘পুতলা নাচৰ সাধু’ (১৯৯৪), ‘সপোনৰ দৰে দিঠকৰ দৰে’ (১৯৯৫), ‘বৰষাৰ প্ৰথম সুবাস’ (১৯৯৬), ‘ধূসৰতাৰ কাব্য’ (২০০৫) আদি উপন্যাসেৰে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত পদাৰ্পণ কৰা দেৱব্ৰত দাস অসমীয়া সাহিত্যত এজন ব্যতিক্ৰমী ঔপন্যাসিক হিচাপে পৰিচিত। বিশেষকৈ তেওঁৰ ‘ধূসৰতাৰ কাব্য’ নামৰ উপন্যাসখনে আধুনিক চৰিত্ৰক চেৰাই গৈ উত্তৰ আধুনিক পৰ্যায় লাভ কৰি অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যক এক সুকীয়া মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। ৰূপবস্তু আৰু বিষয়বস্তু দুয়োটা ক্ষেত্ৰতে এই উপন্যাসখনত উপন্যাসিকে অভিনৱত্ব প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। দুটা সন্তানৰ মাতৃ মন্দিৰাই সংসাৰৰ মোহ পৰিত্যাগ কৰি হঠাৎ এদিন নিৰুদ্দেশ হৈ গৈছে। স্বামী শেখৰে পত্নীক বিচাৰি এটা সময়ত তেওঁক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হ’ল। কিন্তু শেখৰে বুজিব নোৱাৰিলে কিয় পত্নী মন্দিৰাই তেওঁক আৰু সন্তান দুটিক এৰি থৈ এইদৰে হঠাৎ নোহোৱা গৈ গৈছিল। তেওঁলোকৰ পূৰ্বৰ স্বাভাৱিক জীৱন পুনৰ উভতি আহিবনে নাই সেয়াও শেখৰৰ বাবে বহস্য আৰু ধূসৰ হৈ ৰ’ল। স্বকীয় কথনভংগীৰে ৰচিত সুখপাঠ্য এই উপন্যাসখনে নতুনত্ব দাবী কৰিব পাৰে।

পঞ্চাছৰ দশকৰ আৰম্ভণিতে প্ৰকাশ পোৱা প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ অসমীয়া ভাষাৰ সাৰ্থক আধুনিকতাবাদী উপন্যাস ‘কেঁচা পাতৰ কাঁপনি’ (১৯৫২)ৰ প্ৰায় চল্লিছ বছৰৰ পিছত নব্বৈ দশকৰ আৰম্ভণিতে প্ৰকাশ হোৱা ভূপেন্দ্ৰ নাৰায়ন ভট্টাচাৰ্যৰ ‘মৰুদ্যান’ (১৯৯১) উপন্যাসখনে এই ধাৰাৰ উপন্যাসক এক নতুন আয়তন প্ৰদান কৰিলে। প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ পিছত ভালেকেইজন উপন্যাসিকে এই শ্ৰেণীৰ উপন্যাস লিখিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছিল যদিও আধুনিকতাবাদৰ এটা দুটা চৰিত্ৰৰ মাজতে তেওঁলোকৰ উপন্যাসসমূহ সীমাবদ্ধ আছিল। বিংশ শতিকাৰ প্ৰথমাদ্ৰ্ৰত পাশ্চাত্যত গঢ়ি উঠা আধুনিকতাবাদী আন্দোলনত সাৰপানী যোগোৱা ইয়ুঙ,

ফ্ৰয়েড, বেৰ্গচ, উইলিয়াম জেইমচ, ভাৰ্জিনিয়া উলফ আদি দাৰ্শনিক, মনস্তাত্ত্বিক, সাহিত্যিকসকলে মানুহৰ চেতনাৰ বহুতৰপীয়া স্বৰূপ আৰু এই চেতনাৰ অন্তহীন প্ৰবাহৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। সময় সম্পৰ্কেও আধুনিকতাবাদী সকলৰ ধাৰণা সুকীয়া। আধুনিকতাবাদী সাহিত্যত ব্যক্তিৰ বাহ্যিক জীৱনতকৈ অন্তৰ্জীৱনৰ ওপৰত অত্যধিক প্ৰাধান্য দিয়া হয়। তদুপৰি অস্থিৰতা, বিচ্ছিন্নতাবোধ আৰু নিসংগতাবোধ এই শ্ৰেণী সাহিত্যৰ প্ৰধান লক্ষণ। ভাষাৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰতীক, চিত্ৰকল্প সমাৰ্পিত ভাষাক ইয়াত অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া হয়। ওপৰত উল্লিখিত আধুনিকতাবাদী সাহিত্যৰ প্ৰায়বিলাক বৈশিষ্ট্যই ‘মৰুদ্যান’ উপন্যাসত প্ৰকাশি উঠিছে। উপন্যাসখনৰ মুখ্য চৰিত্ৰ শিলাদিত্য চট্টোপাধ্যায়ৰ পত্নী প্ৰণামিকাই পতিৰ অকমণ্যতা উপলব্ধি কৰি তেওঁক এৰি থৈ হেমন্তৰ লগত পলাই গুচি যায়। তাৰ পিছত একাদিক্ৰমে মেখলা, অঞ্জলি, বেনাৰ্জী, সিদ্ধাৰ্থ বসুকে আদি কৰি অন্যান্য চৰিত্ৰই মুখ্য চৰিত্ৰৰ চেতনাত ভিৰ কৰিছেহি। ইয়াৰ কোনোটো চৰিত্ৰক তেওঁ যদি বিশ্বাসত ল’ব পৰা নাই, অন্য এটা চৰিত্ৰৰ ওচৰত তেওঁ আকৌ নিজেই আস্থাভাজন হৈ উঠিবলৈ অসমৰ্থ হৈছে। আধুনিকতাবাদী উপন্যাসত সাধাৰণতে পৰম্পৰাবাদী উপন্যাসত থকাৰ দৰে এটা সুপৰিকল্পিত কাহিনী নাথাকে। অলোচ্য উপন্যাসতো আদি, মধ্য আৰু অন্ত্যযুক্ত এটা পৰিকল্পিত কাহিনী নাই। তাৰ পৰিৱৰ্ত্তে প্ৰথম পুৰুষত কাহিনী বৰ্ণনা কৰা মুখ্য চৰিত্ৰ শিলাদিত্য চট্টোপাধ্যায়ৰ চেতনাৰ বহুমাত্ৰিক স্বৰূপ আৰু সেই চেতনাৰ এটা অন্তহীন প্ৰবাহ বাৎময় হৈ উঠিছে; আনকি উপন্যাসখনৰ সামৰণিতে সেই চেতনাৰ অন্ত পৰা নাই।

মুখ্য চৰিত্ৰৰ কিছুমান অস্বাভাৱিক আচৰণ আৰু বানানৰ কিছু বিসংগতিয়ে উপন্যাসখনক সামান্য দুৰ্বলতা প্ৰদান কৰিলেও ‘কেঁচা পাতৰ কাঁপনি’ৰ প্ৰকাশৰ প্ৰায় চল্লিছ বছৰৰ পিছত আধুনিকতাবাদী ধাৰাৰ এখন প্ৰায় সাৰ্থক উপন্যাস অসমীয়া পঢ়ুৱৈক উপহাৰ দিয়াৰ বাবে ভূপেন্দ্ৰ নাৰায়ন ভট্টাচাৰ্য আৰু তেওঁৰ ‘মৰুদ্যান’ উপন্যাস অসমীয়া সাহিত্য জগতত আদৰণীয় হৈ থাকিব। ভট্টাচাৰ্যৰ অন্যান্য উপন্যাস আৰু উপন্যাসিকা সমূহ হৈছে - ‘ঘৰুৱা পৰিবেশত

নাচিৰুদিন শ্বাহ' (উপন্যাসিকা, ১৯৮৭), 'সাগৰ তীৰত আমি' (১৯৯৪), 'প্ৰেম, ছবি আৰু কবিতা' (উপন্যাসিকা, ১৯৯৫), 'অনুভৱ' (২০০০), 'বালিঘৰ' (২০০৩) আদি।

বয়সত যদিও জ্যেষ্ঠ লীলা গগৈৰ একমাত্ৰ উপন্যাস 'নৈ বৈ যায়' (১৯৮৩) এই সময়ছোৱাৰ এখন উল্লেখযোগ্য উপন্যাস। কুৰি শতিকাৰ অসমীয়া সমাজৰ, বিশেষকৈ অসমীয়া গ্ৰাম্য সমাজৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক আৰু ভাষিক বিৱৰ্তন এই উপন্যাসখনত সাৰ্থকভাৱে উন্মোচিত হৈ উঠিছে। নিভাঁজ অসমীয়া শব্দ সম্ভাৰ আৰু থলুৱা কথনশৈলীয়ে উপন্যাসখনক অন্য এক মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। আলোচ্য সময়ছোৱাত প্ৰকাশিত বলিষ্ঠ কবি অজিৎ বৰুৱাৰ 'এখন প্ৰেমৰ উপন্যাস' (১৯৯২), ধীৰেন বৰুৱাৰ 'সোণৰ খাৰু নালাগে মোক' (১৯৯৩), 'সোণৰ খাৰু তোমাৰ বাবে' (১৯৯৭) আদি উপন্যাসে বিষয় মহত্ব আৰু শৈলীৰ ফালৰ পৰা বিশিষ্টতা দাবী কৰিব পাৰে। বয়সত জ্যেষ্ঠ হ'লেও এওঁলোকে উপন্যাস ৰচনাত প্ৰবৃত্ত হয় কিছু পলমকৈ।

বয়সৰ ফালৰ পৰা যথেষ্ট প্ৰবীন হ'লেও আলোচ্য শতিকাৰ আশী দশকতহে স্বৰ্ণ বৰাই উপন্যাস ৰচনাত প্ৰবৃত্ত হয়। 'ডিয়ুং নদীৰ গীত' (১৯৮৫), 'চিমচাং নদীৰ হাঁহি' (১৯৮৭), 'মেঘনা যমুনা থেমচ' (১৯৯৫), 'দুধনৈৰ বেদনা' (১৯৯৭), 'ৰুদ্ৰ তীৰ্থ ব্ৰহ্মপুত্ৰ' (১৯৯৯) আৰু শেষতীয়া 'কুণ্ডিল পানীৰ নিচিগা ধাৰ', 'বুঢ়ী দিহিঙৰ মৌপ্যা আৰু আচাৰ্য' আদি বৰাৰ উপন্যাস সমূহ অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত গুৰুত্বপূৰ্ণ সংযোজন। যথেষ্ট পৰিশ্ৰমী এইগৰাকী লেখিকাই অসমৰ জনজাতীয় জীৱনৰ পটভূমিত কেইবাখনো উপন্যাস ৰচনা কৰিছে। তেওঁৰ প্ৰথম উপন্যাস 'ডিয়ুং নদীৰ গীত' যিদৰে ডিমাছা সমাজৰ পটভূমিত ৰচিত হৈছে, ঠিক সেইদৰে 'চিমচাং নদীৰ হাঁহি'ত উজ্বলি উঠিছে গাৰো সমাজৰ ছবি। ৰাভা জনজাতীয় জীৱনৰ পটভূমিত ৰচনা কৰা হৈছে - 'দুধনৈৰ বেদনা' নামৰ উপন্যাসখন; অসমৰ চাহ জনজাতীয় জীৱনক লৈ ৰচনা কৰা তেওঁৰ এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ উপন্যাস হ'ল 'মেঘনা, যমুনা, থেমচ'। উল্লিখিত উপন্যাসসমূহ ৰচনা কৰোঁতে সেই সমাজ আৰু ব্যক্তিৰ মাজত

প্ৰৱেশ কৰি তাৰ স্বৰূপ উলিয়াই আনিবলৈ সক্ষম হৈছে। সহজ সবল ভাষাৰে ৰচিত উপন্যাসিকা স্বৰ্ণ বৰাৰ সুখপাঠ্য এই উপন্যাসসমূহ শিল্পকৰ্ম বা কলাকৃতি হিচাপেও যথেষ্ট মহত্বপূৰ্ণ।

'মৃগনাভি' (১৯৮৭), 'অয়নাস্ত' (১৯৯৪), 'কাঁইটৰ কেতেকী' (শিশু উপন্যাস, ১৯৯৯), 'অৰুনিমাৰ স্বদেশ' (উপন্যাসিকাৰ সংকলন, ২০০১), 'ফেলানী' (২০০৩) আদি উপন্যাস ৰচনা কৰি অসমীয়া সাহিত্যত নিজৰ নাম ৰাখি যাবলৈ সক্ষম হোৱা অৰুপা পতঙ্গীয়া কলিতা নিঃসন্দেহে এগৰাকী শক্তিশালী লেখিকা। সাতোটা অধ্যায়ত বিভক্ত হোৱা প্ৰথম উপন্যাস 'মৃগনাভি'ত বিধবা নাৰীৰ মুক্তিৰ চেতনা প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে। সোণতৰা নামৰ উপন্যাসখনৰ প্ৰধান চৰিত্ৰটোৱে প্ৰথমা স্বামী চৰিত্ৰহীন শাস্ত্ৰৰ মৃত্যুৰ পিছত কিদৰে আদিত্য নামৰ অন্য এজন পুৰুষৰ লগত পুনৰ সংসাৰ কৰাৰ স্বপ্ন দেখিছে তাৰ প্ৰকাশ আৰু বিকাশ উপন্যাসখনত প্ৰোজুল হৈ উঠিছে। কলাকৌশলৰ দিশত এই উপন্যাসে শ্ৰেষ্ঠত্ব দাবী কৰিব নোৱাৰিলেও ঊনবিংশ শতিকাৰ পৰাই অসমীয়া সাহিত্যত উত্থাপিত হৈ অহা এটা বিষয় পুনৰ সবলভাৱে তুলি ধৰিবলৈ যত্ন কৰাৰ বাবে উপন্যাসখনে মহত্ব দাবী কৰিব পাৰে।

দ্বিতীয় উপন্যাস 'অয়নাস্ত' লেখিকাৰ শ্ৰেষ্ঠ কলাকৰ্ম সমূহৰ ভিতৰত অন্যতম। পুৰুষ শাসিত সমাজ ব্যৱস্থাত নাৰী কিদৰে নিষ্পেষিত আৰু নিৰ্যাতিত হ'ব লগা হয় তাৰ শিল্পসন্মত ছবি আলোচ্য উপন্যাসত পোহৰলৈ আহিছে। নাৰীবাদী দৃষ্টিভংগী আৰু প্ৰাক্ স্বাধীনতাকালীন পটভূমিত ৰচিত এই উপন্যাসত শৈশৱৰ পৰা পৌড়া অৱস্থাত ভৰি দিয়া বীনা নামৰ মুখ্য চৰিত্ৰৰ তদানীন্তন সমাজ ব্যৱস্থাকলৈ উপলব্ধি, অভিজ্ঞতা আৰু প্ৰতিবাদী সত্ত্বা প্ৰত্যয়জনকভাৱে উদ্ভাসি উঠিছে। কলাকৌশলৰ দিশতো পূৰ্বৰ উপন্যাসতকৈ এই উপন্যাসখনে সিদ্ধি প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰিছে।

সভ্য সমাজ তথা জীৱনৰ মূল সূঁতিৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ এখন পৰিত্যক্ত আৰু বিভৎস সমাজত বসবাস কৰি জীৱন আৰু জীৱিকাৰ সন্ধান কৰা এখিনি সমস্যাজৰ্জৰ

মানুহৰ জীয়া ছবি উদ্ভাসিত হৈ উঠা অৰুপা পটঙ্গীয়া কলিতাৰ ২০০৩ চনত প্ৰকাশ হোৱা ‘ফেলানী’ উপন্যাসখন অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যতে এখন বিশিষ্ট আসন পোৱাৰ যোগ্য। সমাজৰ নিম্নস্তৰৰ এই মানুহখিনিৰ জীৱনকলৈ ৰচিত হোৱা এইখনেই বোধহয় অসমীয়া ভাষাত ৰচিত প্ৰথম সাৰ্থক উপন্যাস। সমাজৰ নিম্নতৰ শ্ৰেণী তথা বস্তীবাসী সকলৰ কদৰ্য আৰু দুৰ্বিসহ জীৱন উপন্যাসখনত চিত্ৰায়িত হৈ উঠাৰ উপৰিও বিয়াল্লিছৰ গণ আন্দোলন, অসমৰ ভাষা আন্দোলন, অস্তিত্ব ৰক্ষা আন্দোলন আৰু আনকি অসমক স্বাধীন কৰিবলৈ অৰণ্যলৈ ওলাই যোৱা সশস্ত্ৰ অসমীয়া যুৱক সকলৰ প্ৰতি এক সমালোচনামূলক দৃষ্টিভংগী উপন্যাসখনত প্ৰকাশি উঠিছে। অন্ন, বস্ত্ৰ আৰু বাসস্থানৰ বাবে হাহাকাৰ কৰা উপাস্ত আৰু জাতি, বৰ্ণ, ভাষা, ধৰ্মৰ উদ্ৰুত সামূহিক ভাৱে বসবাস কৰা এইচাম মানুহে স্বাধীনতা, আন্দোলন আদিৰ অৰ্থ বুজি নাপায়, কিন্তু তেওঁলোকৰ ওপৰতো উল্লিখিত আন্দোলনৰ প্ৰভাৱ নপৰাকৈ থকা নাই। তৃতীয় পুৰুষত বৰ্ণনা কৰা উপন্যাসখনৰ ভাষা- অত্যন্ত সাৱলীল যদিও মাজে মাজে প্ৰতীক, চিত্ৰকল্পৰে সমৃদ্ধ। চৰিত্ৰ সমূহৰ মুখৰ ভাষা সেই অঞ্চলত বাস কৰা মানুহৰ কথিত ভাষা। উপন্যাসখনৰ পৰা মুখ্য আৰু গৌণ চৰিত্ৰ বাচি উলিয়াবলৈ অসুবিধা হয়। সকলোবোৰ চৰিত্ৰই একেই সমস্যা আৰু একেই প্ৰত্যাশাৰে গতিময়।

সূক্ষ্ম পৰ্যবেক্ষণ, গভীৰ সংবেদনা আৰু প্ৰচুৰ অধ্যয়নশীল ৰীতা চৌধুৰী অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত এগৰাকী ছিৰিয়াছ আৰু পৰিশ্ৰমী ঔপন্যাসিকা হিচাপে জনপ্ৰিয়। আশী দশকৰ আৰম্ভণিতে ‘অবিৰত যাত্ৰা’ (১৯৮১) উপন্যাসেৰে ঔপন্যাসিক যাত্ৰা আৰম্ভ কৰা ৰীতা চৌধুৰীয়ে পৰৱৰ্তী সময়ত ‘তীৰ্থভূমি’ (১৯৮৮), ‘পপীয়া তৰাৰ সাধু’ (১৯৯৮), ‘দেওলাংখুই’ (২০০৫), ‘মাকাম’ (২০১০) কে আদি কৰি ভালেকেইখন উপন্যাস ৰচনা কৰি যথেষ্ট সৃজনশীলতা আৰু মননশীলতাৰ পৰিচয় দিয়ে। অসম আন্দোলনৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষভাৱে জৰিত হৈ পৰা ৰীতা চৌধুৰীয়ে তেওঁৰ ‘অবিৰত যাত্ৰা’ আৰু ‘তীৰ্থভূমি’ নামৰ উপন্যাস দুখন এই আন্দোলনৰ পটভূমিতে ৰচনা

কৰিছে। ১৯৯৮ চনত প্ৰকাশ পোৱা ‘পপীয়া তৰাৰ সাধু’ ৰীতা চৌধুৰীৰ এখন উল্লেখযোগ্য উপন্যাস। ইয়াৰ বিষয়বস্তুৱে যিদৰে পঢ়ুৱৈৰ মন চুই যায়, অনুৰূপ ইয়াৰ চৰিত্ৰ, ভাষা কথা শৈল্পিক মহত্বই পঢ়ুৱৈৰ মন্ত্ৰমুগ্ধ কৰে। অসমৰ তথাকথিত বৌদ্ধিক মহলৰ স্থলিত স্বৰূপ, ভ্ৰষ্টাচাৰ আৰু যৌন ব্যভিচাৰ আলোচ্য উপন্যাসত শিল্পসন্মতভাৱে প্ৰকাশি উঠিছে। বিষয়ৰ বিচিত্ৰতা আৰু চিত্ৰস্পৰ্শী ভাষাই উপন্যাসখনক অন্য এক পৰিমণ্ডল প্ৰদান কৰিছে।

‘দেওলাংখুই’ এই লেখিকাৰ অন্য এক উল্লেখযোগ্য কৃতি। ২০০৮ বৰ্ষত সাহিত্য অকাডেমী বাঁটা লাভ কৰা এই উপন্যাসখন সংযুতিৰ ক্ষেত্ৰতো বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ। কল্পনা, জনশ্ৰুতি আৰু বুৰঞ্জীৰ সমন্বয় ঘটাই এই উপন্যাসত তিৱা জাতিৰ ইতিহাস ভাস্কৰ হৈ উঠাৰ লগতে তদানীন্তন মধ্য অসমৰ বাস্তৱসন্মত আৰু প্ৰত্যয়জনক এখন ছবি উজ্বল হৈ উঠিছে। তিৱা জাতিৰ বীৰ জোঙাল বলহু, সুকোমলা, কমতাপুৰৰ ৰজা প্ৰতাপচন্দ্ৰ, চন্দ্ৰপ্ৰভা, আৰিমন্ত, সাধু কুমাৰ, ফিংগুৱা কোঁৱৰ, ৰত্নাৱলী, গংগাৱতী, সোণজিৰা, কনচাৰী, ৰত্নসিংহ, লখাইতৰা আদি বিবিধ চৰিত্ৰৰ উপস্থাপনেৰে আৰু সেই চৰিত্ৰসমূহৰ বোধ, ত্যাগ, দ্বান্দ্ৰিক স্থিতি, বীৰত্ব, অহংকাৰ আদিৰ সুপ্ৰয়োগেৰে উপন্যাসখনৰ কাহিনীক অনন্য স্ৰোত প্ৰদান কৰিছে।

যুদ্ধই মানুহক কিদৰে সৰ্বহাৰা আৰু নিঃস্ব কৰে, কিদৰে আত্মীয়তাৰ সুদৃঢ় বন্ধন ছিন্ন কৰি মানুহক মানুহৰ পৰা বিচ্ছিন্ন কৰি দিয়ে, কিদৰে মানুহক বিধ্বস্ত কৰে তাৰ এক হৃদয়বিদাৰক মৰ্মস্পৰ্শী প্ৰকাশ তিনিটা খণ্ডৰ জনপ্ৰিয় উপন্যাস ‘মাকাম’ত উন্মুখ হৈ উঠিছে। অসমৰ তিনিচুকীয়া জিলাৰ মাকুম অঞ্চললৈ ঊনবিংশ শতিকাৰ আদি ভাগত চাহ বাগিছাত বনুৱা কাম কৰিবৰ বাবে প্ৰব্ৰজন ঘটাই এচাম মানুহ কিদৰে সময় অতিবাহিত হোৱাৰ লগে লগে অসমৰে অসমীয়া হৈ পৰিছে, কিদৰে ১৯৬২ চনৰ চীন ভাৰত যুদ্ধৰ সময়ত ভাৰত ৰাষ্ট্ৰৰ সন্দেহৰ পাত্ৰ হৈ অৱৰ্ণনীয় নিৰ্যাতনৰ মাজেৰে এই মানুহখিনিক পুনৰ চীন দেশলৈ উভোতাই পঠোৱা হ’ল তাৰ অত্যন্ত সংবেদনশীল আৰু নান্দনিক প্ৰকাশ এই উপন্যাসত পৰিলক্ষিত হয়। কাহিনীৰ সুপৰিকল্পিত

বিন্যাস, মনোময় কথনভংগী, গভীৰ মানৱতাবোধ আৰু অনুভূতিসিক্ত ভাষাৰে চীনামূলীয় অথচ ছিন্নমূল এই মানুহখিনিৰ সুখ-দুখ, আবেগ-প্ৰত্যাশা পোহৰলৈ আনিবলৈ সক্ষম হোৱা এই সুখপাঠ্য উপন্যাসখনে পঢ়ুৱৈৰ মনত গভীৰ সাঁচ বহুৱায়।

উপন্যাসৰ সমল বিচাৰি অতীতৰ বুকুত ভুমুকি মৰা পূৰ্ববী বৰমুদৈৰ উপন্যাসৰাজিয়ে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত এখন সুকীয়া আৰু নিগাজী আসন উলিয়াই ল'বলৈ সক্ষম হৈছে। 'গজৰাজ, প্ৰেম আৰু বন্দীত্ব' (১৯৯৯), 'বাঘশাল, বাঘজাল আৰু মানুহ' (২০০০), 'ৰূপোৱালী নদীৰ সোণোৱালী ঘাট' (২০০১), আৰু 'শান্তনুকুলনন্দন' (২০০৫) আদি উপন্যাসে বিষয়বস্তুৰ ক্ষেত্ৰত মহত্ব অৰ্জন কৰাৰ উপৰিও উপন্যাস কলা হিচাপেও সিদ্ধি লাভ কৰিছে। বৰমুদৈ যথেষ্ট পৰিশ্ৰমী লেখিকা। কেৱল কল্পনাক আশ্ৰয় কৰি তেওঁ কোনোখন উপন্যাস ৰচনা কৰা নাই। প্ৰথম উপন্যাস 'গজৰাজ, প্ৰেম আৰু বন্দীত্ব'ত বিংশ শতিকাৰ আদিছোৱাত অসমীয়া সমাজত প্ৰচলিত হাতী ধৰা প্ৰথা আৰু সেই হাতীক পোহ মনাই নিজৰ কৰি লোৱা প্ৰথা সমুখলৈ অনাৰ লগতে সেই সময়ৰ সমাজৰ বিভিন্ন দিশ, আবেগ, অভীপসা, হাহাকাৰ আদিও পোহৰলৈ অনা হৈছে। তদুপৰি ঔপন্যাসিকাই কৌশলপূৰ্ণ, দক্ষতা আৰু ইংগিতময়তাৰে এই প্ৰক্ৰিয়াটোৰ জৰিয়তে নাৰী জীৱনৰ বন্ধন আৰু সীমাবদ্ধতাৰ ছবিখন প্ৰকাশ কৰিবলৈ যত্ন কৰিছে। পূৰ্ববী বৰমুদৈৰ উপন্যাস 'বাঘশাল, বাঘজাল আৰু মানুহ' উপন্যাসৰো পটভূমি হৈছে বিংশ শতিকাৰ প্ৰথমার্দ্ধ। এই উপন্যাসতো বাঘধৰা প্ৰথাৰ জৰিয়তে প্ৰতীকাত্মক ভাৱে নাৰী জীৱনৰ বন্ধন আৰু বন্ধন মুক্তিৰ প্ৰচেষ্টা উদঙাই দেখুৱা হৈছে।

অসম বুৰঞ্জীৰ এছোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়ক লৈ ৰচনা কৰা পূৰ্ববী বৰমুদৈৰ 'ৰূপোৱালী নদীৰ সোণোৱালী ঘাট' এখন লেখত ল'বলগীয়া ঐতিহাসিক উপন্যাস। ঊনবিংশ শতিকাৰ অসমৰ পটভূমিত আলোচ্য উপন্যাসৰ কাহিনীক থিয় কৰোৱা হৈছে। বৃটিছ ৰাজত্বকালৰ অসমৰ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক অৱস্থাৰ সফল চিত্ৰায়ন ঘটাই

উপন্যাসত লেখিকাৰ কুশলী-হাতৰ পৰিচয় পাব পাৰি। ব্ৰহ্মপুত্ৰ সভ্যতাক লৈ ৰচিত হোৱা ২০০৫ বৰ্ষত প্ৰকাশিত 'শান্তনু কুলনন্দন' নামৰ পূৰ্ববী বৰমুদৈৰ শেষতীয়া উপন্যাসখনেও ইয়াৰ বিষয়বস্তু আৰু নান্দনিকতাৰ বাবে পঢ়ুৱৈৰ চিত্ত চুই যাবলৈ সক্ষম হৈছে।

তিলোতমা মিশ্ৰ এই কালছোৱাৰ এগৰাকী গুৰুত্বপূৰ্ণ ঔপন্যাসিকা। তেওঁ ৰচনা কৰা 'স্বৰ্ণলতা' (১৯৯১), 'লৌহিত্য সিঞ্চু' (১৯৯৭) আদি উপন্যাসে পঢ়ুৱৈৰ চেতনা আৰু মনক জোকাৰি যোৱাৰ লগতে এই উপন্যাস পঠনৰ জৰিয়তে লেখিকাৰ প্ৰজ্ঞাৰো উমান পাব পাৰি। মিশ্ৰৰ প্ৰথমখন উপন্যাস জীৱনীমূলক হোৱাৰ বিপৰীতে দ্বিতীয়খন উপন্যাস ঐতিহাসিক পটভূমিত ৰচিত। অৱশ্যে ঐতিহাসিক উপন্যাস হ'লেও তথাকথিত ঐতিহাসিক উপন্যাসতকৈ ই কিছু পৃথক। সপ্তম শতিকাৰ লৌহিত্য সভ্যতাৰ ইতিহাস ইয়াত বিবৃত গৈছে। ঊনবিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয়াৰ্দ্ধৰ অসমৰ সামাজিক আৰু বৌদ্ধিক জগতৰ অগ্ৰণী ব্যক্তি গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ কন্যা স্বৰ্ণলতাৰ জীৱনক কেন্দ্ৰ কৰি ৰচিত হোৱা তিলোতমা মিশ্ৰৰ প্ৰথম উপন্যাস 'স্বৰ্ণলতা' এখন সুখপাঠ্য উপন্যাস। মুখ্য চৰিত্ৰ স্বৰ্ণলতাৰ শৈশৱ, কৈশোৰ আৰু যৌৱনৰ এছোৱা সময় চিত্ৰিত হোৱা এই উপন্যাসত তদানীন্তন অসম আৰু কলিকতাৰ সামাজিক আৰু বৌদ্ধিক জগতৰ এখন সাঁচ ছবিও প্ৰস্ফুটিত হৈ উঠিছে। পুৰুষ আৰু নাৰীৰ সম অধিকাৰ, নাৰীৰ শিক্ষা আৰু বিধৱা বিবাহৰ প্ৰাসংগিকতা প্ৰদৰ্শন কৰি উপন্যাসখনত নাৰী মুক্তিৰ এক বাণী প্ৰচাৰ কৰা হৈছে। স্বৰ্ণলতা আৰু গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ চৰিত্ৰক ৰূপদান কৰাত ঔপন্যাসিকে অধিক মনোযোগ দিয়া পৰিলক্ষিত হয়। অৱশ্যে তৰা, হেন্ৰী, লক্ষ্মী, ধৰ্মকান্ত, বিষ্ণুপ্ৰিয়া, পৰশুৰাম আদি চৰিত্ৰয়ো উপন্যাসখনৰ কথাবস্তু আঙুৰাই নিয়াত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে। মুঠতে সহজ-সৰল আৰু সুপৰিমিত ভাষাত ৰচনা কৰা শিল্পগুণ সমৃদ্ধ তিলোতমা মিশ্ৰৰ 'স্বৰ্ণলতা' উপন্যাসক ঊনবিংশ শতিকাৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়ৰ ঐতিহাসিক দলিল বুলি ক'লেও বোধ হয় ভুল কোৱা নহ'ব।

আলোচ্য সময়ছোৱাত গল্প, উপন্যাস লিখি জনপ্ৰিয় হোৱা অন্য এগৰাকী অতি প্ৰতিশ্ৰুতিসম্পন্ন আৰু আগশাৰীৰ ঔপন্যাসিকা হ'ল অনুৰাধা শৰ্মা পূজাৰী। 'হৃদয় এক বিজ্ঞাপন' (১৯৯৮), 'কাঞ্চন' (২০০১), 'নাহৰৰ নিৰিবিলি ছাঁ', 'মেৰেং' (২০১০) হ'ল শৰ্মাৰ উল্লেখযোগ্য উপন্যাস। অনুভূতিৰ গাঢ়তা, তীক্ষ্ণ পৰ্যবেক্ষণ আৰু সুক্ষ্ম অন্তদৃষ্টি, সাৱলীল ভাষা আৰু আকৰ্ষণীয় কথনশৈলীৰে ৰচিত শৰ্মা পূজাৰীৰ উপন্যাস ৰাজিয়ে পঢ়ুৱৈৰ চিন্তন মননক আলোড়িত কৰিব পাৰে।

প্ৰথম উপন্যাস 'হৃদয় এক বিজ্ঞাপন'ৰ পটভূমি হৈছে কলিকতা মহানগৰ। আধুনিক প্ৰতিযোগিতামূলক জগতত বিজ্ঞাপন উদ্যোগটোৱে কিদৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে, কিদৰে এই উদ্যোগৰ লগত জৰিত ব্যক্তি সকলে বুকুত এক অব্যক্ত বেদনা আৰু হাহাকাৰ কঢ়িয়াই লৈ ফুৰিব লগা হৈছে, কিদৰে অৰ্থৰ পিছত দৌৰোতে মানুহে নীতি অনীতি বিচাৰৰ অৱকাশ পোৱা নাই, তাৰ বিপৰীতে এচাম মানুহ আকৌ কিদৰে সম্পূৰ্ণ মানবীয় মমত্বেৰে জীয়াই আছে - তাৰ হৃদয়স্পৰ্শী বৰ্ণনা এই উপন্যাসত পৰিদৃশ্য হয়। উপন্যাসখনৰ কথাবস্তু আৰু কথনভংগীয়ে যিকোনো পঢ়ুৱৈক মোহাবিষ্ট কৰিব।

'কাঞ্চন' অনুৰাধা শৰ্মা পূজাৰীৰ অন্য এখন উল্লেখযোগ্য উপন্যাস। ব্যক্তিৰ ভ্ৰষ্টাচাৰ আৰু নৈতিকতাহীন স্থলিত চৰিত্ৰ এই উপন্যাসত প্ৰস্ফুটিত হৈ উঠাৰ লগতে জীৱন আৰু জীৱিকাৰ বাবে এগৰাকী নাৰীয়ে কিদৰে নিজকে পুৰুষৰ ওচৰত আত্মসমৰ্পন কৰিব লগা হয় তাৰ বাস্তৱসন্মত ছবি উপন্যাসখনত প্ৰকাশিত হৈছে। লেখিকাৰ মতে কাঞ্চন সাঁচা চৰিত্ৰ। 'অফিচ সংস্কৃতিয়ে' সৃষ্টি কৰা চৰিত্ৰ। কাঞ্চনৰ যন্তনাদঙ্ক অন্তৰ্জগতৰ ছবি পোহৰলৈ অনাৰ ক্ষেত্ৰত লেখিকা সফল হৈছে। সংবেদনশীল ভাষাউপন্যাস খনৰ অন্য এক ইতিবাচক দিশ।

বিদূষী মহিলা ইন্দিৰা মিৰিৰ জীৱনক লৈ ৰচিত 'মেৰেং' অনুৰাধা শৰ্মা পূজাৰীৰ শেষতীয়া উপন্যাস। জীৱনীমূলক উপন্যাস হ'লেও বিষয়বস্তু তিনিটা অধ্যায়ত বিভক্ত (অৰুণোদয়, মধ্যাহ্ন আৰু গধূলি) এই উপন্যাসখনে

বৃত্তান্ত কথনত যথেষ্ট পাৰদৰ্শিতা দেখুৱাই এখন সুখপাঠ্য উপন্যাস হোৱাৰ স্বীকৃতি অৰ্জন কৰিছে। ইন্দিৰা মিৰিৰ শৈশৱ, কৈশোৰ, যৌৱন আৰু কৰ্মময় জীৱনৰ এছোৱা সুদীৰ্ঘ সময় উপন্যাসখনৰ বৃত্তান্তই সাঙোৰি লোৱাৰ উপৰিও সমসাময়িক নেফা (বৰ্তমান অৰুণাচল), বংগ, শ্বিলং, ইউৰোপ আনকি ঢকুৱাখনাৰ ম'হখোৱা গাঁৱৰ মিছিং সমাজৰ বিভিন্ন দিশ ইয়াত বাংময় হৈ উঠিছে। টেকনিকৰ যথোপযুক্ত প্ৰয়োগে উপন্যাসখনক পাগত তুলিছে।

একবিংশ শতিকাৰ এগৰাকী প্ৰচুৰ সৃজনক্ষম আৰু প্ৰতিভাশালী লেখিকা মণিকুন্তলা ভট্টাচাৰ্যই এই শতিকাত উপন্যাসৰ ক্ষেত্ৰখনত এখন নিজস্ব স্থান উলিয়াই ল'বলৈ সক্ষম হৈছে। 'সন্ধ্যা' (২০০৪), 'চামিয়ানা' (২০০৬), 'মুক্তি' (২০০৬), 'অৰুক্ষতী' (২০০৫), 'মই ডেচডিমন'না হ'ব খোজো', 'বৰদোৱানী' (২০০৬), যমুনা (২০১০) আদি উপন্যাস ৰচনা কৰি প্ৰৱল সম্ভাৱনাৰ পৰিচয় দিয়া মণিকুন্তলা ভট্টাচাৰ্যৰ এই পৰ্যন্ত প্ৰকাশিত উপন্যাস সমূহৰ ভিতৰত ২০০৬ বৰ্ষত প্ৰকাশ পোৱা 'বৰদোৱানী' নিঃসন্দেহে শ্ৰেষ্ঠ উপন্যাস। যদিও উপন্যাসখনত ইতিমধ্যে অসমীয়া সমাজৰ বাবে পুৰণি হৈ যোৱা দ্বিতীয় বিবাহ প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে তথাপিহে কিন্তু লেখিকাৰ বৃত্তান্তকথনৰ চমৎকাৰী দক্ষতাৰ বাবে এই পুৰণি ব্যৱস্থাটোৱেই নতুন হৈ পৰাৰ লগতে কলাকৰ্ম হিচাপেও অন্য এক মহত্ব লাভ কৰিছে। চৰিত্ৰৰ অভ্যন্তৰ তথা মনস্তাত্ত্বিক বিশ্লেষণে উপন্যাসখনক চাৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। পুণ্যধৰৰ প্ৰথমা পত্নী নিঃসন্তান বৰদোৱানীৰ মনৰ ইচ্ছা আৰু হাহাকাৰে যিকোনো পঢ়ুৱৈক সন্মোহিত কৰে। চিত্ৰধৰ্মী সংবেদনশীল ভাষা, প্ৰতীকৰ সুযম ব্যৱহাৰ, কথন ভংগীৰ সাৱলীলতা উপন্যাসখনৰ অন্য এক যোগাত্মক দিশ।

ওপৰত ৰামধেনু যুগ আনকি তাৰ আগৰ পৰাও উপন্যাস ৰচনাত প্ৰবৃত্ত হৈ থকা ঔপন্যাসিকসকলৰ আলোচ্য সময়ত যি যি উপন্যাস প্ৰকাশিত হৈছিল তাৰ আভাস দিবলৈ যত্ন কৰাৰ লগতে আশী-দশকৰ পৰা যিসকল ঔপন্যাসিকে উপন্যাস ৰচনা কৰি এইধাৰাৰ সাহিত্যিক সমৃদ্ধ কৰিলে তাৰো সম্যক ধাৰণা দিবলৈ যত্ন কৰা হ'ল। এতিয়া অসমীয়া

উপন্যাস সাহিত্যলৈ এই ছোৱা সময়ত যিসকল জনজাতীয় লেখকে গুৰুত্বপূৰ্ণ বৰঙনি আগবঢ়ালে তেওঁলোকৰ বিষয়ে সম্যকভাৱে আলোচনা কৰিবলৈ যত্ন কৰা হ'ব। স্বীকাৰ কৰিব লাগিব বহুতো শিক্ষিত জনজাতীয় লেখকে অসমীয়া ভাষাত সাহিত্য ৰচনা কৰি অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ প্ৰবাহটি ত্বৰাশ্বিত কৰিছে আৰু লগতে স্বজাতিৰ সমাজ-সংস্কৃতি, চিন্তন-মনন, দৰ্শন আদিক বাহিৰৰ সমাজৰ স'তে পৰিচয় কৰাই দিছে। আনকি বহুতো জনজাতীয় লেখকৰ ৰচনাই জনজাতীয় জীৱনৰ পৰিসীমা অতিক্ৰম কৰি বিশ্বৰ সৰ্বমানৱক সাঙোৰি লোৱাৰ প্ৰৱণতা আৰু মহত্ব আয়ত্ব কৰিছে।

কাৰ্বি জনগোষ্ঠীৰ এজন নামজ্বলা ঔপন্যাসিক হৈছে ৰংবং তেৰাং। তেৰাঙৰ 'ৰংমিলিৰ হাঁহি' (১৯৮১) অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সংযোজন। 'প্ৰকাশ' আলোচনীত 'ক্ৰান্তিকালৰ অশ্ৰু' আৰু 'পাহাৰী দূত' নামৰ আলোচনীত 'টিকক জুৰিৰ ছাখিনা' নামৰ এখন উপন্যাস প্ৰকাশ হয়। ২০০৩ চনত 'অসমীয়া প্ৰতিদিন'ত 'টিকক জুৰিৰ ছাখিনা' নামৰ উপন্যাসখন পুনৰ প্ৰকাশ হয়। 'নীলা অৰ্কিড' (২০০১), 'জাক হেৰুৱা পখী' (২০০৫), 'মিৰবিন' (২০০৯) আদি তেওঁৰ শেহতীয়া উপন্যাস।

কাৰ্বি আংলঙৰ বুকুৱেদি বৈ যোৱা বৰপানী নৈৰ পাৰৰ ৰংমিলি গাঁৱৰ পটভূমিত মহাকাব্যধৰ্মী 'ৰংমিলিৰ হাঁহি' উপন্যাসখনৰ কাহিনী গঢ়ি উঠিছে। বিংশ শতিকাৰ প্ৰাৰম্ভিক সময়ৰ অৰ্থাৎ, প্ৰাক্ স্বাধীনতাকালীন সময়ৰ ৰংমিলি গাঁৱলৈ নামি অহা পৰিৱৰ্তনৰ ভিত্তিত উপন্যাসখনৰ কাহিনীয়ে ৰূপ লৈছে। পুৰণিক সন্মান জনায়ো নতুনক স্বাগতম জনাব পৰা অভিব্যঞ্জনাৰে উপন্যাসখন ৰচিত হোৱাৰ উপৰিও কাৰ্বি আংলঙৰ সামাজিক সাংস্কৃতিক বুৰঞ্জীও ইয়াত উদভাসিত হৈ উঠিছে, লগতে উপন্যাসখনত প্ৰকাশিত হোৱা সমন্বয়ৰ বাণীয়ে ইয়াক মহত্ব প্ৰদান কৰিছে। উপৰোক্ত কথাবস্তু প্ৰকাশ কৰিবলৈ যাওঁতে ঔপন্যাসিকে কাৰ্বি আংলঙৰ প্ৰকৃতি, সেই সমাজৰ বিভিন্ন ৰীতি-নীতি, বিশ্বাস, সংস্কাৰ, ভাষা, উৎসৱ-পাৰ্বণ, খাদ্যাভাস, কৃষিকৰ্ম আদিৰ পুংখানুপুংখ, সাৱলীল আৰু বিস্তাৰিত বিৱৰণ দি যায়। ভাষাৰ সৰলতা অথচ কাব্যিকতা

এই উপন্যাসৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ।

লুশ্মেৰ দাইৰ সুযোগ্য উত্তৰসূৰী, অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যক সমৃদ্ধিশালী কৰি তোলা বিশিষ্ট গল্পকাৰ, ঔপন্যাসিক য়েছে দৰজে ঠংছি অৰুণাচলৰ দেৰদুকপেন জনগোষ্ঠীৰ লোক। 'চনম' (১৯৮১), 'লিঙবিক' (১৯৮৩), 'মৌন গুঁঠ মুখৰ হৃদয়' (২০০০), 'শৰ কটা মানুহ' (২০০৪), 'বিষকন্যাৰ দেশত' (২০০৬), 'মিছিং' (২০০৮) আদি হৈছে ঠংছিৰ উপন্যাস সম্ভাৰ।

'মৌন গুঁঠ মুখৰ হৃদয়' নামৰ উপন্যাসখনেই আচলতে এজন সুদক্ষ ঔপন্যাসিক হিচাপে অসমীয়া সাহিত্যত য়েছে দৰজে ঠংছিৰ পৰিচয় শক্তিশালী কৰে। অসমীয়া পষেকীয়া আলোচনী 'প্ৰান্তিক'ত প্ৰথমে ধাৰাবাহিক ভাৱে প্ৰকাশ হোৱা এই উপন্যাসখনে ২০০৫ চনত সাহিত্য অকাডেমী বঁটা লাভ কৰে। প্ৰেম যে দেশ, কাল আৰু জাতিৰ উৰ্দ্ধত, সমাজৰ পৰম্পৰাগত ৰীতি-নিষ্ঠতা যে অকৃত্ৰিম প্ৰেমৰ সমুখত কেতিয়াবা শিথিল হৈ উঠিবলৈ বাধ্য হয় আৰু কেতিয়াবা এই প্ৰাচীন দেৱাল অতিক্ৰম কৰিব নোৱাৰি ব্যক্তিজীৱন যে নিঃশেষ হৈ যোৱাৰ উপক্ৰম ঘটে তাৰে হৃদয় বিদাৰক প্ৰকাশ ঘটিছে য়েছে দৰজে ঠংছিৰ 'মৌন গুঁঠ মুখৰ হৃদয়' নামৰ উপন্যাসখনত। উত্তৰ স্বাধীনতা কালৰ অৰ্থাৎ, পঞ্চাছৰ দশকৰ শেষৰ ফালৰ অৰুণাচলত ঘটা এটা ঘটনাৰ ভিত্তিত এই উপন্যাসখনৰ কথাবস্তু নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। পঞ্চাছৰ দশকৰ শেষছোৱাত নেফাত চৰকাৰৰ উদ্যোগত তেজপুৰৰ পৰা বোমডিলালৈকে ৰাস্তা নিৰ্মাণৰ কাম চলোৱা হৈছিল। অৰুণাচলৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ লোকে ইয়াত কাম কৰিবলৈ আহিছে। ইয়াৰে ছেৰদুকপেন জনগোষ্ঠীৰ যুৱক বিনচিন আৰু ডফলা জনগোষ্ঠীৰ সুন্দৰী গাভৰু য়াসাই ৰাস্তা নিৰ্মাণৰ কাম কৰিবলৈ আহি ইজনে-সিজনৰ মাজত কাহিনীও নোপোৱা কিবা এটাৰ সন্ধান বিচাৰি পায়; লাহে লাহে দুয়ো দুয়োৰে প্ৰেমত গভীৰভাৱে আবদ্ধ হয়। কিন্তু তেওঁলোকৰ প্ৰেমত প্ৰাচীৰ হিচাপে থিয় দিয়ে সমাজৰ আওপুৰণি নিয়মে, যি নিয়মক অস্বীকাৰ কৰাৰ সাহস প্ৰেমিক যুগলে গোটাৰ নোৱাৰিলে আৰু শেষত পুৰণি পৰম্পৰাৰ ওচৰত শিৰ নত

কৰি হৃদয়ত বিচ্ছেদৰ পৰাধীন বেদনা লৈ ইজনে-সিজনৰ পৰা বিদায় ল'ব লগা হয়। এইদৰে অতি হৃদয়বিদাৰক এটি প্ৰেমৰ কাহিনীক এই উপন্যাসত ৰূপ দিয়া হৈছে আৰু সমান্তৰালভাৱে উল্লিখিত জনগোষ্ঠীসমূহৰ আও -ভাও, চৰিত্ৰ, ৰীতি-নীতি, চিন্তা-ধাৰা, ভাষা, প্ৰকৃতি, আদৰ্শ আদি ইয়াত বাৎময় হৈ উঠিছে। উপন্যাসখনত দেখুৱা হৈছে একে ৰাজ্যৰ হ'লেও বিভিন্ন জনগোষ্ঠী সমূহে ইটোৱে সিটোৰ ভাষা বুজি নাপায়, যোগাযোগৰ অভাৱত এটা জনগোষ্ঠীয়ে অন্য এটা জনগোষ্ঠীৰ পৰা বহু আঁতৰত অৱস্থান কৰে, এটা জনগোষ্ঠীয়ে অন্য এটা জনগোষ্ঠীক ঘিন কৰে। কিন্তু তাৰ মাজতো কিছুমান নিভাঁজ, অকৃত্ৰিম সম্পৰ্কৰ বাবে হৃদয়ত তাগিদা অনুভৱ কৰে। মুঠতে বিষয়ৰ মহত্ব, বাস্তৱ সন্মত পৰিস্থিতি চিত্ৰণ, জনজাতীয় আৰু অজনজাতীয় চৰিত্ৰৰ বিশ্বাসযোগ্য উপস্থাপন, প্ৰকাশভংগী, ভাষা আৰু সংলাপৰ স্বাভাৱিকতা, নামকৰণৰ তাৎপৰ্য আৰু ব্যঞ্জনা আদিৰ বাবে ঠংছিৰ এই উপন্যাসখন অসমৰ সাহিত্যিক সমাজত চিৰদিন বন্দিত হৈ থাকিল।

এটা অগতানুগতিক ব্যতিক্ৰমধৰ্মী বিষয়ক লৈ ৰচিত য়েছে দৰজে ঠংছিৰ 'শৰ কটা মানুহ' উপন্যাসখন ২০০৪ চনত প্ৰকাশ হয়। অৰুণাচলৰ মনপা জনগোষ্ঠীৰ মাজত থকা এটা পৰম্পৰাগত অনুষ্ঠানক পটভূমি হিচাপে লৈ এই উপন্যাসখন ৰচিত হৈছে। মনপা জনজীৱনত এটা নিয়ম আছে যে, কোনো ব্যক্তিৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁৰ মৃতদেহ আঠ টুকুৰা কৰি কাটি নৈত উটাই দিয়া হয়। এনে কৰ্মক তেওঁলোকে অতি পৱিত্ৰ জ্ঞান কৰে। এনেকুৱা শৰ কটা এজন ব্যক্তিৰ দৈনন্দিন জীৱন, চিন্তা, প্ৰেম, আকাংখ্যা আদি এই উপন্যাসখনত বাৎময় হৈ উঠিছে। বৌদ্ধধৰ্মী চিন্তাৰ উদ্গীৰণেও উপন্যাসখনৰ মাত্ৰা বঢ়াইছে।

মিছিং জনজীৱনৰ হাঁহি কান্দোন, সমস্যা, শ্ৰেণী-সংঘাত, প্ৰেম, বিচ্ছেদ, আশা-আকাংক্ষা, নতুন চিন্তাৰ উন্মেষ আদি বিষয়ক ভেটি হিচাপে লৈ ৰচিত এই জনগোষ্ঠীৰে লেখক ড° গণেশ পেগুৰ 'পঃ পূৰ' (অসমীয়া অৰ্থ পখিলা) অসমীয়া ভাষাৰ এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ উপন্যাস। স্বল্পায়বৰ উপন্যাসখন প্ৰকাশ হয় ১৯৮৯ চনত। ধনী আৰু দুখীয়াৰ

মাজত থকা চিৰন্তন প্ৰাচীৰ, সেই প্ৰাচীৰ ভাঙিব নোৱাৰি এহাল প্ৰেমিক প্ৰেমিকাৰ মনোবেদনা আৰু বিচ্ছেদ আৰু শেষত নতুন প্ৰজন্মৰ নতুন সমাজ গঢ়াৰ আঁচনি আৰু তাক ৰূপায়ণ আদি এই উপন্যাসখনত মনোগ্ৰাহীকৈ প্ৰকাশ হোৱাৰ উপৰিও সোৱণশিৰী পাৰৰ মাজুলীৰ মিছামৰা অঞ্চলৰ মিছিং জনজীৱনৰ বিভিন্ন চিত্ৰ, লোকাচাৰ, বিশ্বাস পৰম্পৰা, বিচাৰ পদ্ধতি, শ্ৰেণী-বৈষম্য, উৎসৱ-পাৰ্বন আদিৰ নিখুঁত আৰু সাৱলীল উপস্থাপন উপন্যাসখনত সম্ভৱ হৈছে আৰু ইয়েই উপন্যাসখনক বিশিষ্ট মৰ্যাদা প্ৰদান কৰিছে।

লক্ষীমপুৰ জিলাৰ ঢকুৱাখনাৰ মিছিং জনগোষ্ঠীৰ লেখক ভবেন্দ্ৰ পেগুৰে 'জীয়াটলক ভেটিব কোনে' (১৯৮৫) আৰু 'ঐয়াও' (১৯৮৭) নামেৰে দুখন উপন্যাস ৰচনা কৰি উপন্যাসিক হিচাপে অসমীয়া সাহিত্যত নিজৰ নাম ৰাখি যাবলৈ সক্ষম হৈছে। ভাষাৰ সৰলতা, উল্লিখিত জনজীৱনৰ বিশ্বাস, ৰীতি-নীতি, কৰ্মপদ্ধতি, চিন্তাধাৰা, উৎসৱ অনুষ্ঠান, বিৱৰ্তনৰ বিভিন্ন পৰ্যায় আদিয়ে পেগুৰ উপন্যাসক মহিয়ান কৰিছে।

মিছিং জনগোষ্ঠীৰ অন্য এজন অন্যতম লেখক যতীন মিপুন। উচ্চ পদস্থ প্ৰশাসনীয় বিষয়া মিপুন 'মিক্‌চিজিলি' (১৯৯৩) নামৰ উপন্যাসৰ জৰিয়তে অসমীয়া সাহিত্য জগতত বিশেষ খ্যাতি লাভ কৰে। ক্ৰমে ১৯৯৯ আৰু ২০০০ চনত 'অসমীয়া প্ৰতিদিন' কাকতৰ শাৰদীয় সংখ্যাত তেওঁৰ 'দঃপ্ৰিঃপলৰ দেশত' আৰু 'আমং-মুকং' নামৰ উপন্যাস প্ৰকাশ হয়। 'মিক্‌চিজিলি' (অসমীয়া অৰ্থ - চকুৰ পানী) অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত নিঃসন্দেহে এখন উল্লেখযোগ্য উপন্যাস। শিৱসাগৰৰ দিচাংমুখৰ মাহফলা নামৰ মিছিং গাঁও এখনৰ পটভূমিত এই উপন্যাসখনৰ কাহিনীয়ে ঠন ধৰি উঠিছে। অনৈতিক, ভ্ৰষ্টাচাৰী এখিনি মানুহৰ দ্বাৰা স্বভাৱতে সৰল এই জনজাতীয় মানুহখিনিয়ে অৰ্থনৈতিক আৰু নৈতিকভাৱে কিদৰে লুপ্ত হৈ আহিছে তাৰেই মৰ্মস্পৰ্শী বৰ্ণনা এই উপন্যাসখনত পৰিলক্ষিত হয়। মিছিং জীৱনৰ বিভিন্ন চিত্ৰ আৰু চৰিত্ৰ, তেওঁলোকৰ ধ্যান-ধাৰণা, বিশ্বাস, পৰম্পৰা, উৎসৱ-পাৰ্বন, প্ৰকৃতি আদিৰ সঠিক আৰু মনোমুগ্ধকৰ বৰ্ণনাই মিপুনৰ দহোটা অধ্যায়ত

বিভক্ত ১৮৮ পৃষ্ঠাৰ এই উপন্যাসখনক বিশিষ্ট পৰিমাণলৈ প্ৰদান কৰিছে।

মিছিং জনগোষ্ঠীৰ ইন্দ্ৰেশ্বৰ পেণ্ডৰ ‘মিবু’ (১৯৯২), ৰাভা জনগোষ্ঠীৰ ৰাজেন পামৰ ‘জানং জিনং’ (১৯৯০), খগেন ৰাভাৰ ‘ৰমলা’ (১৯৯৭), অৰুণাচলৰ চাংলাঙৰ টাংছা সম্প্ৰদায়ৰ ৰাংচাম জংচামৰ ‘পাটকাই পাহাৰৰ সেউজীয়া তলুৱাত’ (২০০৪), কেংচাম কেংলাঙৰ ‘লংকাই আৰু থাকনাং’ (২০০৩) আদি এই সময়ছোৱাত জনজাতীয় লেখকৰ দ্বাৰা ৰচিত কেইখনমান উল্লেখযোগ্য উপন্যাস।

ওপৰত উল্লেখ কৰা ঔপন্যাসিক সকলৰ উপৰিও আন বহুতো ঔপন্যাসিকে এই সময়ছোৱাত উপন্যাস ৰচনা আৰু প্ৰকাশ কৰি অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যক সমৃদ্ধিশালী আৰু আয়তন প্ৰদান কৰে। দিলীপ বৰাৰ ‘কলিজাৰ আই’, ‘বধ্য ভূমিত একলব্য’, ‘ভাষাচলৰ ছাই’, লীনা শৰ্মাৰ ‘অমৃষা’, ‘সূৰ্য উঠাৰ দেশ’; হিৰণ্য কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ‘ধৰ্বিতা’; দীপক কুমাৰ বৰকাকতীৰ ‘ডিকটন’, ‘কলংপাৰৰ ইতিকথা’, ‘উদভাসিত উপকূল’, ‘উপত্যকাৰ পৰা উপত্যকালৈ’; হিৰণ্য কাশ্যপৰ ‘সময়’, ‘সীমান্ত’, ‘সংগীত’; সন্তোষ কুমাৰ কৰ্মকাৰৰ ‘গদ্যময় জীৱনৰ উপকথা’, ‘গৃহভূমি’; অৰুণাচলী দত্তৰ ‘অন্ধকাৰত জোনাকী মন’; অৰুণা বৰুৱাৰ ‘বিদীৰ্ণ সময়, বিপন্ন দেশ’; মণিষা গোস্বামীৰ ‘দুঃসময়’; ভুবনেশ্বৰ ডেকাৰ ‘অৰবিন্দ কলিতা জিন্দাবাদ’, মাধুৰীমা বৰুৱাৰ ‘ৰাধা ৰুক্মিণী’, ইলা বৰগোহাঁইৰ ‘পিজৌ গাভৰু’, ‘ৰমণী গাভৰু’; হীৰেণ চৌধুৰীৰ ‘চেং’; পৰমানন্দ ৰাজবংশীৰ ‘উন্মিলীৰ পৃথিৱী’, ‘সজ বামুন পুৰাণ’; ড° দীনেশ চন্দ্ৰ গোস্বামীৰ ‘এজাক জোনাকীৰ জিলিকনি’, ‘শব্দ নিৰন্তৰ শব্দ’, ‘উষ্ম প্ৰবাহ’, ‘অতি বিশিষ্ট সমাজ’, ‘মাননীয় সম্প্ৰদায়’; ড° মালিনীৰ ‘যাজ্ঞসেনী’, ‘বিদেহ নন্দিনী’, কৰবী ডেকা হাজৰিকাৰ ‘অৰণ্যৰ ছাঁ’, ‘অনুপমা, অৰুণা কুসুম ইত্যাদি’, নিৰুপমা মহন্তৰ ‘সৰ্বগুণাকৰ’, ‘ৰসিক সূজনি’; ৰত্না দত্তৰ ‘মধুৰতম সময়’, ‘দ্বিতীয়া’; চুনা গৌতমৰ ‘জিহ্বা’, ‘আইচুং’; প্ৰদীপ্ত বৰগোহাঁইৰ ‘আমেৰিকাক বিচাৰি’; মিনতি চৌধুৰীৰ ‘তেজৰ তলৰ বাঁহী’; যমুনা শৰ্মা চৌধুৰীৰ

‘শিখণ্ডী’, ‘কিবা যেন নাই নাই’; অৰুণাচলী দেৱীৰ ‘পৰাজিতা নায়িকা’; সুৰভি গোহাঁইৰ ‘বেদনা উচুপি ৰয়’; মৃদুলা বৰাৰ ‘চন্দ্ৰগ্ৰহণ’; শৈলবালা ডেকাৰ ‘মন আকাশৰ চৰা’; নীলিমা বৰুৱাৰ ‘সৰ্বমহা’; ৰেণু মহন্তৰ ‘চিঠি পঢ়ি ভাল লাগে’, ‘দুই নাৰী দুটি মন’; দিপীকা বৰুৱাৰ ‘ইপাৰ সিপাৰ’; প্ৰতিভা দেৱীৰ ‘বোৱাৰী’, ‘ৰাধাৰ মন’; দিপালী দেৱীৰ ‘অনন্যা’; হিমাদ্ৰী কুমাৰী দেৱীৰ ‘বনলতা আট গিল্ড’; সাবিত্ৰী বৰগোহাঁইৰ ‘হৃদয় শাস্বত নদী’; মানোমতী কাকতিৰ ‘অ মোৰ চিকুনী দেশ’; দীপালী ভট্টাচাৰ্যৰ ‘মাতৃ’; মনালিছা শইকীয়াৰ ‘আবৰিৰ আকাশ আৰু পৃথিৱী’, ‘আন্দোলিত আকাশ’; প্ৰাণজিৎ বৰাৰ ‘কথা মানবীৰ ৰূপ কথা’; মুণাল কুমাৰ গগৈৰ ‘কেনে আছোঁ মোক নুসুধিবা’; দীপ্তি দত্ত দাসৰ ‘জোন বেলি তৰা’; জুৰি দত্ত বৰগোহাঁইৰ ‘ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নন্দিনী’, ‘আপোনজনৰ ঠিকনা’, ‘অভিলাষী যাত্ৰা’, ‘নাংফা’; প্ৰণৱ কুমাৰ বৰ্মনৰ ‘সন্দিকৈ কলেজ’, ‘কটন কলেজৰ হাজাৰ সন্ধিয়া’; ধৰণী লাহনৰ ‘শুভ্ৰনীল শুভ্ৰনীল’, ‘এমিলি’; আব্দুল ছামাদৰ ‘হেৰাই পোৱা পৃথিৱী’; প্ৰাৰ্থনা শইকীয়াৰ ‘প্লেটফৰ্মত এতিয়া কোনো নাই জঁটাধাৰী’ মৃদুল শৰ্মাৰ ‘তেজীমলাৰ মাকৰ সাধু’ আদি উপন্যাসসমূহ আশী দশকৰ পৰা সাম্প্ৰতিক সময়ৰ ভিতৰত ৰচিত হোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ উপন্যাস।

সামাজিক, ঐতিহাসিক, পৌৰাণিক, জনজাতীয় জীৱন ভিত্তিক, নাৰীবাদী, কল্পবিজ্ঞান ভিত্তিক, মনস্তাত্ত্বিক আদি বিবিধ ধাৰাত উপন্যাস উল্লিখিত সময়ছোৱাত ৰচিত হৈছে। প্ৰচুৰ অধ্যয়ন, তীব্ৰ সংবেদনশীলতা, সূক্ষ্ম অন্তৰ্দৃষ্টি আৰু পৰ্যবেক্ষণ, ভাষা আৰু কথনশৈলীৰ অভিনৱত্বই ভালেকেইগৰাকী ঔপন্যাসিকৰ উপন্যাসক বিশেষ মাত্ৰা আৰু মৰ্যাদা প্ৰদান কৰাৰ লগতে এক উৎকৃষ্ট মননশীল শিল্পকৰ্মলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছে।

শেষত বিনম্ৰ ভাৱে স্বীকাৰ কৰোঁ আমাৰ এই আলোচনা কেতিয়াও সম্পূৰ্ণ নহয়। যোৱা তিনিটা দশকত অসমীয়া উপন্যাসৰ যি বিকাশ বিস্তৃতি সম্ভৱ হৈছে সেয়া এই সংক্ষিপ্ত আলোচনাই কেতিয়াও সামৰি ল’ব পৰা নাই। □

অসমীয়া সাহিত্যাকাশৰ অনুপম সৃষ্টি : ডালিমী

হিমাঙ্কী বৰা
উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ
(কলা শাখা)

বৰ অসমৰ পাহাৰ-ভৈয়াম বিভিন্ন জাতি-উপজাতিৰ, জনগোষ্ঠীৰ ৰূপকথা আৰু কাহিনীৰে জাতিষ্কাৰ। এই কাহিনীবোৰৰ ভিতৰত অসমীয়া সাহিত্যৰ বৰ্ণিল ইতিহাসত এক ব্যতিক্ৰমী চৰিত্ৰ ‘ডালিমী’। সহজ-সৰল, প্ৰেম আৰু প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি ব্যাকুল, ভৈয়ামৰ কপটতাই স্পৰ্শ কৰিব নোৱাৰা বনৰীয়া চঞ্চল জুৰি ডালিমীয়ে উপন্যাস সন্দ্ৰাট ৰজনীকান্ত বৰদলৈ, আধুনিক নাটকৰ পথিকৃত পদ্মনাথ গোস্বামী বৰুৱা আৰু সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথৰ সৃষ্টিক চিৰসেউজ কৰি ৰাখিছে। ডালিমী এক অপাপ চৰিত্ৰ, হৃদয়বান মানৱ সমাজৰ প্ৰতিনিধি আৰু নিৰ্ভেজাল ভালপোৱাৰে দুৰ্গতজনক আপোন কৰি ল’ব পৰা এক বিশাল ব্যক্তিত্বৰ প্ৰতীক।

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ ঐতিহাসিক তথা প্ৰথম গহীন নাটক “জয়মতী কুঁৱৰী”। নাটকখনত জয়মতীৰ বাহিৰেও অন্যান্য কেইটামান চৰিত্ৰ সংযোগ কৰা হৈছে, যিকৈটোৰ ভিতৰত আকৰ্ষণীয় নাৰী চৰিত্ৰটোৱেই হৈছে ‘ডালিমী’। বেজবৰুৱাৰ সমসাময়িক পদ্মনাথ গোস্বামীবৰুৱাই তেওঁৰ ‘জয়মতী’ নাটকত নগা গাভৰু জিনুৰ চৰিত্ৰ অংকন কৰিছে। উপন্যাস সন্দ্ৰাট, ‘অসমৰ স্কট’ খ্যাত ৰজনীকান্ত বৰদলৈৰ প্ৰথম অসমীয়া উপন্যাস ‘মিৰি-জীৱী’ উপন্যাসখনতো বৰদলৈদেৱে পাঠকক ডালিমী চৰিত্ৰৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিছে।

বেজবৰুৱাৰ ‘জয়মতী কুঁৱৰী’ত ডালিমী চৰিত্ৰ

অংকন তেখেতৰ সাহিত্যৰাজিৰ শ্ৰেষ্ঠ কীৰ্তি বুলিব পাৰি। নাটকৰ কেইটামান দৃশ্যতহে চৰিত্ৰটিয়ে ভূমুকি মাৰিছে যদিও নাটকখনত ডালিমীৰ প্ৰাণোচ্ছল কথা-বতৰাই পাঠকক নিৰৱিচ্ছিন্ন আকৰ্ষণত ৰাখিছে। বেজবৰুৱাৰ ডালিমী এজনী নাগিনী ছোৱালী। প্ৰকৃতিৰ বুকুত উমলি-জামলি ডাঙৰ-দীঘল হোৱা পৰ্বতকন্যা ডালিমীক বেজবৰুৱাই সমস্ত আবেগ ঢালি ৰূপায়ন কৰিছে। কাব্যিক সৌন্দৰ্যৰে পৰিপূৰ্ণ ডালিমী সৰলতা, পবিত্ৰতা আৰু প্ৰেমৰ এখনি প্ৰতিমা।

ল’ৰাৰজা চুলিক্ফাৰ আক্ৰমণৰ পৰা নিজকে বচাবলৈ গৈ গদাপাণিয়ে নগা পাহাৰলৈ পলাই যায়। তেওঁ গৈ টাৱলুঙৰ মনোমা গামৰ ঘৰত আশ্ৰয় লয়। গাম, গামিনী আৰু তেওঁলোকৰ কন্যা ডালিমীয়ে পৰ্বতীয়া জাতিৰ সৰল অন্তৰেৰে গদাপাণিক আঁকোৱালি লয়। চঞ্চল-চপলা ডালিমীৰ আচৰণে গদাপাণিক চিন্তাত পেলায়। গদাপাণিয়ে ভাবে – “এইটি স্বৰ্গৰ নে পৃথিৱীৰ? ক’ৰ? মই দেখোন একো তৎ ধৰিব নোৱাৰো। ডালিমী, কচোন তই আকাশত উৰি ফুৰা চৰাই নে পৰ্বতৰ গাত ফুলা বনৰীয়া ফুল?”

নিজকে ‘এতেকনিমান পখিলা’ বুলি ভবা ডালিমীয়ে পখিলাৰ পাছে পাছে দৌৰি ফুৰিছে, পখিলায়ো তাইৰ স’তে খেলিছে। যেন মনৰ ভাৱৰ সলনা-সলনিহে কৰিছে। সেই কাৰণেই আনকি তাই গদাপাণিৰ কান্ধত উঠিবলৈও কুঠাবোধ কৰা নাছিল। কাৰণ একেজন “গোথায়ৈ” সবাকৈ স্বজিলে। ডালিমী সহজ-সৰল আৰু পবিত্ৰ আছিল যদিও সাধাৰণ নাগিনীৰদৰে নহয়। যাৰবাবে তাই গদাপাণিক আহোম ৰজাৰ গুপ্তচৰৰ হাতৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰিছিল।

গদাপাণিৰ প্ৰতি ডালিমীৰ প্ৰেমো প্ৰকৃতি প্ৰীতিৰেই অন্য এক প্ৰকাশ। তাইৰ হাঁহি যেতিয়া পৰ্বতৰ গাঁতত থকা খাই প্ৰতিধ্বনিত হয় তাই ভাবে তাই হাঁহিলে পৰ্বতেও হাঁহে। গদাপাণিয়ে তাইক বুজাইছে “তোৰ হাঁহিটোৱেই পৰ্বতৰ বুকুত থকা খাই উভতি আহিছে।”
ঃ “কেঁচাসোণ, তোমাৰ বুকুতো সেইদৰে মোৰ হাঁহি লাগি থকা খাই নে?”

-এয়া ডালিমীৰ স্বভাৱজাত প্ৰশ্ন। “তুমি নেথাকিলে ডালিমী

আৰু ইয়াত নাথাকে।” সঁচাকৈয়ে জেৰেঙাত জয়মতীৰ যন্ত্ৰণাৰ বাতৰি পাই গদাপাণি গুচি গৈছে। তাই গোটেই নগা পাহাৰ গদাপাণিক বিচাৰি চলাথ কৰিছে। যেতিয়া ক’তো নাপালে, তায়ো আঁতৰি গ’ল এই সংসাৰৰপৰা। মানমা গামে আহি ক’লে - “পৰ্বতৰ টিঙৰ পৰা কোনোবাই গীত গোৱা শুনিলো। শুনি হেইটোনো কি বুলি মই হেইফালে গ’লো। গৈ দেখিলো তহঁতৰ ছোৱালীজনী। তাই পৰ্বতৰ এটাইতকৈ ওখ টিঙটোত উঠি গীত গাই আছে। মই তলৰ পৰা উকিয়াই মাতিলো ডালিমী, নামি আহ। তই তাত অকলে অকলে কি কৰিছনো বাৰু? তোৰ বুঢ়ী বাপেৰ মাৰে তোক বিচাৰি নেপাই গোতেই পৰ্বত পাত পাত কৰি বিচাৰি পুৰিছে। মোৰ কথা শুনি তাই এনেকৈ হাঁহি মাৰিলে, কোনো ক’বি গামকাই, কোনো কবি আৰু? হেই গোটেই পৰ্বতটো চম্‌চমাই গ’ল দেই। মই ৰিঙিয়াই মাতিলো। তাই ক’ত আহে? পৰ্বতটোৰ হেই টিঙৰ পৰা তাই জাঁপ মাৰি দিলে। দেখি ভয়ত মোৰ হাত-ভৰি ঠুক-ঠুক কৰে কাঁপিবলৈ ধৰিলে। তথাপি মই তেতিয়াই লৰি গৈ হেই ঠাইডোকৰৰ তলত বিচাৰিবলৈ ধৰিলো, ক’ত বিচাৰিলো কি ক’ম। ক’লেনো গ’ল? ছোৱালীজনী ময়া হৈ গ’ল।”

এয়াই ডালিমী, বেজবৰুৱাৰ ডালিমী, যিয়ে নিজৰ প্ৰেমৰ বাবে নিজকে নিঃশেষ কৰি দিলে। অথচ এই প্ৰেমত নাই আকাংক্ষা। বেজবৰুৱাৰ ডালিমী বৰ্ভৰথৰ লুচীৰ দৰেই অনন্য শক্তি সম্পন্ন গাভৰু। তাইৰ মানত ল’ৰা-বুঢ়া, পৰ্বত-নদী, ফুল, পখিলা, ৰ’দ বিজুলী সমান, সকলো এক। নাট্যকাৰৰ ভাষাত ডালিমী ‘অৰ্দ্ধেক মানৱী, অৰ্দ্ধেক কল্পনা।’ বেজবৰুৱাই অতি দক্ষতাৰে চৰিত্ৰটি অংকন কৰিছে।

কুৰি শতিকাৰ নাট্য সাহিত্যৰ পাতনিত পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱাৰ অৱদান বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। তেওঁৰ ‘জয়মতী’ নাটক প্ৰকাশ পায় ১৯০০ চনত। জয়মতীৰ বাহিৰেও নাটকখনত পদ্মাৱতী, আইকুঁৱৰী, আহিনী, বগী, জিনু, চিনু আদি কেইবাটাও নাৰী চৰিত্ৰ আছে। প্ৰথম অংকন চিনুৰ ঘৰত জিনু চৰিত্ৰটোৱে ভূমুকি মাৰিছে। জিনুৱে ইয়াতেই গদাপাণিক লগ পাইছে। “তুমি অকলে টাকিছে। “কেলে”, আমি হ’লে তুমি লগতে টাকিছে, নহয় না?

তুমি ভয় নকৰিবা দেই। আমি তোকে ৰাকি টাকিছে।” জিনুৰ এই উদাৰতা সচেতনতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য কৰি গদাপাণিয়ে “দয়াময়ী দেৱী” বুলি অভিহিত কৰিছে। জিনুৰ অন্তৰ জীপ লৈ উঠিছে গদাপাণিৰ প্ৰতি অকৃত্ৰিম ভালপোৱা। তাই এই কথা অকপটে স্বীকাৰ কৰিছে এইদৰে - “আমি হ’লে তোকে ভাল পায়।” গদাপাণিয়ে ইয়াৰ কাৰণ জানিব বিচৰাত তাই কৈছে - “এনেয়ে ভাল পায়। তোকে হ’লে আমি মৰম লাগে।” ভালপোৱাৰ মৌ সিন্ত এই ‘এনেয়ে’ শব্দটোৱে জিনুৰ হৃদয়ৰ গভীৰ অনুভৱৰ ইংগিত দিছে। জিনুৱে তাইৰ প্ৰেমৰ প্ৰতিদানত একো বিচৰা নাই। গদাপাণি চকুৰ আগত তথাটোৱেই তাইৰ পৰম তৃপ্তি। কিন্তু জিনুৰ তুলনাত ভৈয়ামত পুত্ৰ ভাৰ্য্যাক এৰি যোৱা গদাপাণিৰ প্ৰেমৰ স্বীকৃতি তেনেই সামান্য। গদাপাণি ভৈয়ামলৈ যাবৰ সময়ত জিনুৰ চকুপানীয়ে গদাপাণিক ৰখাব নোৱাৰিলে। তাই উত্তৰল হৈ কৈছে - “আন্ধিতো। অ-হঃ হি গলে গৈ।। আমি হ’লে অকলে নবহে। আমি ভি তাৰ পিছত যাই টাকিব।”

এনেদৰেই জিনুৰ চৰিত্ৰৰ অৱসান ঘটিছে। গোহাঞি বৰুৱাৰ সৃষ্টি জিনু জনীয়ে ডালিমী। জিনু এটি নিভাঁজ আলফুলীয়া চৰিত্ৰ। জিনু অসমীয়া নাটকৰ এক অনবদ্য সৃষ্টি।

উপন্যাস সশ্ৰীট ৰজনীকান্ত বৰদলৈ ‘মিৰি জীয়ৰী’ অসমীয়া সাহিত্যৰ (খুব সম্ভৱ) জনজাতীয় জীৱন ভিত্তিক প্ৰথম উপন্যাস। জংকি আৰু পানেইৰ প্ৰেমৰ কৰুণ পৰিসমাপ্তিক বিষয় হিচাপে লৈ লিখা এই উপন্যাস খনৰ সপ্তম অধ্যায়ত উপন্যাসিকে পাঠকক পৰিচয় কৰাই দিছে ডালিমীৰ লগত।

ডালিমী গামৰ জীয়েক। চৈধ্য-পোন্ধৰ বছৰীয়া ডালিমীৰ দেহত যৌৱন, ভৰিত বিহু নাচৰ চেও। ডেকা জংকিৰ সহজ সৰলতা আৰু স্বাভাৱিক আকৰ্ষণীয় গুণে ডালিমীক গভীৰ ভাৱে অনুৰক্ত কৰিছে। ডালিমীৰ প্ৰেম একপক্ষীয়। কাৰণ জংকিয়ে ভালপায় পানেইক। এই কথা জনাৰ পিছতো কিন্তু ডালিমীয়ে জংকিৰ প্ৰতি কোনো শত্ৰুভাৱ নাৰাখিলে। আনকি তাই জংকি পানেইক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সহায়হে কৰি গ’ল। কিন্তু জংকি পানেইৰ বিচ্ছেদত

ডালিমীৰ মনত এটা কথাই জীপলৈছে। কিজানি জংকি এইবাৰ পানেইৰ পৰা আঁতৰি আহেই। এনে চৰিত্ৰাংকনৰ যোগেদি মানৱীয় অনুভূতিৰ সুপ্তৰস্থৰ স্বৰূপ তুলি ধৰা হৈছে। অৱশ্যে উপন্যাস খনিত জংকিৰ জীৱনৰ কাৰুণ্যইহে পাঠকক অধিক স্পৰ্শ কৰিছে। জংকিয়ে পানেইক বিচাৰি যাবৰ সময়ত ডালিমীৰ অন্তৰত বেদনাৰ অশ্ৰু বৈছে যদিও প্ৰেমাৰ্পদৰ ওচৰত নিজৰ অৱস্থা লুকুৱাই উত্তৰ দিছে যে তাই চকুলো টুকিছে আজলী পানেইজনীৰ বাবেহে। জংকি ওলাই যাবৰ পৰত জংকিৰ প্ৰতি যি আশাৰ সঞ্চৰ হৈছিল, ডালিমীৰ সেই আশা ভংগ হোৱাৰ উপক্ৰম ঘটিছে। এদিন জংকি পানেইৰ মৃতদেহ উদ্ধাৰ হ'ল, এই কথাও ডালিমীৰ কাণত পৰিছে। বৰদলৈ দেৱৰ ভাষাত “ডালিমীয়ে এই কথা শুনিলে। মানুহৰ আঁৰে আঁৰে তাই কান্দিলে। তাই সোৱণশিৰিৰ পাৰলৈ গৈ এবাৰ পানীলৈ এবাৰ আকাশলৈ এবাৰ মিৰি দফলাৰ পৰ্বতলানিৰ ফাললৈ চাবলৈ ধৰিলে। এইবাৰ হৃদয়ৰ আশালতা একেবাৰে উচ্ছেদ হ'ল।” অৱশ্যে

ডালিমী ‘মিৰি জীৱনী’ৰ মুখৰ চৰিত্ৰ নহয়। কিন্তু উপন্যাস খনিত ডালিমীৰ পবিত্ৰ প্ৰেমৰ সুন্দৰ চিত্ৰ উপন্যাসিকে চকুত লগাকৈ তুলি ধৰিছে। প্ৰেম অন্তৰৰ নিভৃত কোণৰ চিৰন্তন প্ৰকৃতি। সেই প্ৰেম একপক্ষীয় বা দুয়ো-পক্ষীয় হ'ব পাৰে। একপক্ষীয় হ'লেই যে সেয়া প্ৰেম নহয় তাৰ কোনো বাস্তৱিক সত্যতা নাই। তদুপৰি প্ৰেমত প্ৰাপ্তি অপ্ৰাপ্তিৰ ধাৰণাও নিৰৰ্থক। এনে এক দৃষ্টিভংগীয়েই আমি ডালিমী চৰিত্ৰটোত দেখা পাওঁ।

ঔপন্যাসিক, নাট্যকাৰ কেইজনৰ তিনিওখন সৃষ্টিতে ডালিমী এক ট্ৰেজিক চৰিত্ৰ। কিয়নো সৰল ডালিমীয়ে নায়কক প্ৰকৃত প্ৰেমেৰে আঁৰি ৰাখিলেও, দুয়োৰে মাজত ৰৈ গৈছে এক অদৃশ্য দূৰত্ব। সি যি কি নহওঁক তিনিওজন লেখকৰ ডালিমী পাহাৰ ভৈয়ামৰ একতাৰ সেতু, সম্বয়ৰ সাঁকো, নিৰ্ভেজাল মানৱ প্ৰেমৰ প্ৰতীক। ডালিমী অসমীয়া নাট্যকাশৰ উজ্জ্বল তাৰকা। □

সহায়ক গ্ৰন্থ :

অসমীয়া নাট্য সাহিত্যঃ ড° সত্যেন্দ্ৰনাথ শৰ্মা

মাহেকীয়া আলোচনী আৰু বাতৰিকাকতৰ সাপ্তাহিক পৰি পুৰিকা সমূহৰ আধাৰত।

“দুখ হৈছে মানৱ জীৱনৰ এক মহৎ সত্য। জন্ম দুখৰ, বাধৰ্ক্য দুখৰ, ৰোগ-ব্যাধি দুখৰ, মৃত্যু দুখৰ, অপ্ৰিয় বস্তু, ব্যক্তি, পৰিস্থিতি দুখৰ; প্ৰিয় বস্তু-ব্যক্তি অৱস্থাৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হোৱাতো দুখৰ কাৰণ। আচলতে পঞ্চভূতৰ দেহধাৰী সকলো ব্যক্তিৰ পঞ্চভূতৰ সৰ্বভূত দুখেই দুখ।”

- বুদ্ধদেৱ

যুৱ প্ৰজন্মৰ উচ্ছ্ৰংখলতা আৰু আধ্যাত্মিকতা

বৰ্ণালী মুদৈ
স্নাতক ১ম বান্ধাসিক, অসমীয়া বিভাগ

স্বদেশ স্বজাতিৰ বাবে বহুতেই কিবা কিবি কৰি যাবলৈ বিচাৰে সততাৰে, নিষ্ঠাৰে কিন্তু নোৱাৰে। সমাজৰ বৰঘৰৰ কোটিকলীয়া এলান্ধু আঁতৰাই সাৰি-মছি পৰিষ্কাৰ কৰিবলৈ যাওঁতে সময়ৰ মকৰাজালত সকলো অজানিতেই বান্ধ খাই পৰে। পৰাজয়ৰ সেই নিৰ্মম মুহূৰ্তকণ অতি বেদনাদায়ক, অশ্ৰুসিক্ত।

সভ্যতাৰ উচ্চশিখৰত উপনীত হোৱা আজিৰ সুসভ্য সমাজত এমুঠি সৰল মানুহৰ স্বার্থ পূৰণৰ বাবে প্ৰশাসন, আইন আদিৰ অভিসন্ধি ৰচিত হয়। আইন ব্যৱস্থা পৰিচালিত হয় এমুঠি বলীৰ ধনবল, বাহুবল আৰু আঙুলিৰ নিদেৰ্শত, দুৰ্বলীসকলৰ বাবে আইন অন্ধ। বৰ্তমান সমাজত সততা আৰু নিষ্ঠা হৈ পৰিছে অসাৰ, মূল্যহীন। এই বিশাল জনঅৰণ্যৰ মাজত ৰাজনৈতিক ভ্ৰষ্টাচাৰিতা, অৰ্থনৈতিক কেলেংকাৰী, সাংস্কৃতিক ভণ্ডামি আৰু মানবীয় প্ৰমূল্যবোধৰ অৱক্ষয়ে আজিৰ সমাজ ব্যৱস্থাক কৰি তুলিছে পথভ্ৰষ্ট, লক্ষ্যভ্ৰষ্ট। চাৰিওফালে বিৰাজ কৰিছে এক অসহায়কৰ পৰিস্থিতি, অশান্ত অধীৰ হৈ উঠিছে মানৱৰ হৃদয় আৰু মন।

অসহায় নাৰী বা যুৱতীক অপহৰণ কৰি হত্যা কৰা, বিয়া কৰোৱাৰ প্ৰলোভনেৰে যুৱতীৰ সতীত্ব নষ্ট কৰা, যৌতুকৰ নামত হত্যা, শিক্ষক আদি সন্মানীয় ব্যক্তিক বিনাদ্বিধাই অপমান কৰা, পিতৃ-মাতৃক অপমান কৰা আদি অসং কাৰ্য্যবোৰৰ বিষয়ে আজিকালি সততে বাতৰি কাকতৰ প্ৰতি পৃষ্ঠাত পোৱা যায়। সমাজক পৰিৱৰ্তনৰ পথেৰে আঙুৰাই নিব পৰা শক্তিৰ অধিকাৰী যুৱ সমাজ আজি হৈ পৰিছে দিক্ভ্ৰান্ত। অৰ্থবহু কৰ্ম সংস্কৃতিৰ পথ পৰিহাৰ কৰি এচাম যুৱকে গ্ৰহণ কৰিছে সহজলভ্য ধন উপাৰ্জনৰ বক্ৰপথ। প্ৰেমৰ বিপৰীতে ঘৃণা বা শ্ৰদ্ধাভক্তিৰ বিপৰীতে বিদ্ৰূপ আদিয়ে আজিৰ সমাজক আক্ৰান্ত কৰি, মানৱীয় মূল্যবোধক অসাৰ আৰু অৰ্থহীন কৰি তুলিছে।

পিছে আজিৰ এই দুঃসহ পৰিস্থিতিৰ উদ্ভৱ হোৱাৰ কাৰণবোৰ ফঁহিয়াই চালে দেখা যায় জীৱ শ্ৰেষ্ঠ মানুহে কৰিবলগীয়া আৰু কৰিব নলগীয়া কৰ্ম কৰি দুখ ভোগ

কৰিছে। বৰ্তমানৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা কিছু আৰ্শ্বোঁৱাহপূৰ্ণ। উচ্চ শিক্ষাৰে শিক্ষিত বুলি প্ৰমাণ পত্ৰ লোৱা হৈছে সঁচা আজিৰ ব্যক্তিকেন্দ্ৰীক শিক্ষা ব্যৱস্থাই এজন মেধা শক্তি সম্পন্ন ব্যক্তিৰ সৃষ্টি কৰিছে যদিও শিক্ষা ব্যৱস্থাক, চেতনাক আঙুৱাই নি ব্যক্তিত্ব সম্পন্ন লোক সৃষ্টি কৰাত ব্যৰ্থ হৈছে। এনে ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী হ'বলৈ হ'লে যুৱ সমাজ সাধাৰণ শিক্ষা গ্ৰহণত মেধাবী হ'লেই নহ'ব, লগতে আধ্যাত্মিক জ্ঞানো থাকিব লাগিব, যাৰ দ্বাৰা সৎ নেতৃত্বৰ আশা কৰিব পাৰি। উপযুক্ত নেতৃত্বৰ অভাৱতেই সমাজ ব্যৱস্থাৰ বিশৃংখল ঘটিছে বুলিব পাৰি। কথাত কয় 'জ্ঞানীয়ে কৰে অপকৰ্ম, মুখই বোলে তাকেই মহাধৰ্ম।' গতিকে আধ্যাত্মিক শিক্ষা অপৰিহাৰ্য্য হৈ পৰিছে। এই শিক্ষা কোনো গোষ্ঠীগত, ধৰ্মীয় সম্প্ৰদায় বা জাতিগত হ'ব নোৱাৰে। ই হ'ব লাগে সকলো শ্ৰেণীৰ বাবে। ধৰ্মীয় গোড়ামী বা গোষ্ঠীগত আধ্যাত্মিকতাই মানুহক প্ৰকৃত সাৰ্থক জীৱনৰ গৰাকী কৰি তুলিব নোৱাৰে।

আধ্যাত্মিক জ্ঞান বুলিলে দেহ আৰু মন সম্পৰ্কীয়, আত্মা সম্পৰ্কীয় জ্ঞানক বুজায়। বৰ্তমান যুৱ সমাজে নিজস্ব ব্যক্তিত্ব বিকাশৰ উদ্দেশ্যে আধ্যাত্মিক দিশতো অৱহেলা কৰি অন্যান্য দিশত বেছি গুৰুত্ব দিয়া দেখা যায়। নিজকে সকলো দিশতে প্ৰতিভাবান কৰি গঢ়ি তুলিবলৈ তেওঁলোকে আধ্যাত্মিক দিশটোৰ বিকাশত গুৰুত্ব আৰোপ নকৰাত নিজকে চৰিত্ৰবান কৰি গঢ়িব পৰা নাই। এলবাৰ্ট আইনষ্টাইনে কৈছে - "Try to be a man of Success. But not try to be a man of value." বস্তুবাদ আৰু অধ্যাত্মিকতাবাদ মানৱ জীৱনৰ দুটা ভিন্ন মুখী পথ। বস্তুবাদ আসুৰিক আৰু আধ্যাত্মিকতাবাদে দৈৱিক গুণাৱলীক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। আধ্যাত্মিকতাই মানুহৰ উগ্ৰ চৰিত্ৰক দমন কৰি আত্ম উপলব্ধিৰ মাজেদি শাৰীৰিক, মানসিক আৰু

নৈতিক উৎকৰ্ষ সাধন কৰে। আধ্যাত্মিকতাই মানুহৰ সৎ, নৈতিক চৰিত্ৰৰ কথা কয় আৰু বস্তুবাদে অসৎ অপসংস্কৃতিৰ চৰিত্ৰৰ কথা কয়। উল্লেখযোগ্য যে মানৱ জীৱন বস্তুবাদৰ কোলাতেই উদ্ভৱ আৰু জীৱনৰ অস্তিত্বও বৰ্ত্তি আছে বস্তুবাদৰ মাজতেই। এই বস্তুবাদৰ কৰাল গ্ৰাসত আমি এনে ভাৱে সোমাই পৰিছো যে আমাৰ নৈতিক জ্ঞান আৰু ব্যক্তিত্বৰ কথা পাহৰি পেলাইছো। আজি আমি সকলোৱেই বস্তুবাদী; কিন্তু বস্তুবাদ আৰু আধ্যাত্মিকতাবাদক আমি সমভাৱে আঙুৱাই নিব লাগিব আৰু একমাত্ৰ বস্তুবাদৰ সন্তীয়া বজাৰৰ জকমকীয়া বস্তু দেখি লোভ সামৰিব নোৱাৰিলে সমাজ ধ্বংস হ'ব। আজিৰ বস্তুবাদী সমাজত ঐশ্বৰ্য্য, বিভূতি, ভণ্ডামি, বাহুবল আৰু অসতাবে প্ৰাৱল্য কৰি গঢ়ি তোলে ঐশ্বৰ্য্যৰ ওখ পাহাৰ। বাইজেও তেওঁলোকৰ ক্ষমতাৰ পিছে পিছে ধাৱমান হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। গতিকে এখন সুস্থ সৱল সমাজ গঢ়িবলৈ হ'লে সৎ অভ্যাস সৰু কালৰ পৰাই ল'ৰা ছোৱালীক দিব লাগিব। বিদ্যালয়ৰ পাঠ্যক্ৰমত আধ্যাত্মিক শিক্ষাৰ পাঠ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগিব। শিক্ষাৰ্থীক গঠন মূলক ভাৱে আগবঢ়াই নিবৰ বাবে লাগিব এদল সুদক্ষ আধ্যাত্মিক জ্ঞানেৰে পৰিপুষ্ট নৈতিকতা সম্পন্ন শিক্ষকৰ। শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য কেৱল ভাটো শিক্ষাৰে মুখস্থ কৰি বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰমাণ পত্ৰ আহৰণ কৰাটোৱেই হ'ব নালাগিব। এই উদ্দেশ্য হ'ব লাগিব সকলোৰে পৰিপন্থী আৰু যেতিয়া এই উদ্দেশ্য সফল হ'ব পৃথিৱীলৈ শান্তি আহিব আৰু ইয়াৰ দায়িত্ব ল'ব লাগিব নতুন প্ৰজন্মই, কাৰণ দ্বাপৰৰ যুগত দ্ৰৌপদীৰ লজ্জা নিবাৰণৰ বাবে স্বয়ং বৈকুণ্ঠপতি আহিছিল বস্তু অৱতাৰ ৰূপেৰে, কিন্তু আজিৰ চলিত সমাজক ৰক্ষা কৰিবলৈ বৈকুণ্ঠপতি বৈকুণ্ঠৰ পৰা নাহে। সেই কাম কৰিব লাগিব সন্মিলিতভাৱে সমাজৰ সৎ লোকসকলেই ; সেয়ে সকলো সৎ সত্ত্বা একগোট হোৱাটো জৰুৰী হৈ পৰিছে।

দ্বিতীয় মহাসমৰৰ পটভূমিত ৰচিত “ডাৰৰ আৰু নাই”

উপন্যাসৰ এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন

অৰুণিমা হাজৰিকা
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ

অসমৰ বিশিষ্ট কথাসাহিত্যিকসকলৰ ভিতৰত যোগেশ দাস এজন নিঃসন্দেহে শ্ৰেষ্ঠ উপন্যাসিক। তেখেতে অসমীয়া সাহিত্যলৈ ‘ডাৰৰ আৰু নাই’, ‘জোনাকীৰ জুই’, ‘এমুঠি-খুলি’, ‘নিৰুপায় নিৰুপায়’, ‘হেজাৰ ফুল’, ‘উৎকণ্ঠ উপকণ্ঠ’, ‘নেদেখা জুইৰ ধোঁৱা’, ‘অবৈধ’, ‘নৰেশ মালতি আৰু ..’, ‘ৰজনী বিদূৰ’, ‘মদাৰ’, ‘এনাজৰী’ আদি ভালেকেইখন উপন্যাস ৰচনা কৰি অসমীয়া উপন্যাসৰ ভঁৰাল চহকী কৰে।

‘ডাৰৰ আৰু নাই’ যোগেশ দাসৰ প্ৰথম উপন্যাস। দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ পটভূমিত অসমৰ ডুমডুমাৰ চুকেৰিটিং বাগিছাক কেন্দ্ৰ কৰি উপন্যাসৰ কাহিনীৰ সৃষ্টি হৈছে। দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধই ইউৰোপৰ পৰা এছিয়াৰ জাপান পাই ক্ৰমাৎ ভাৰতৰ পিনে আগুৱাই আহি অসম স্পৰ্শ কৰিছে। দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ৰ ভাৰতৰ শাসনকৰ্তা বৃটিছ আৰু তেওঁলোকৰ মিত্ৰ শক্তি আমেৰিকাই যুটীয়াভাৱে জাৰ্মানীৰ সহযোগী জাপানৰ ভাৰতৰ ওপৰত হোৱা আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ ডুমডুমাৰ ওচৰৰ চুকেৰিটিঙত নতুনকৈ এখন বিমানঘাটি পাতিছে। অধিক ধন উপাৰ্জন কৰাৰ বাবে বনুৱাসকল তালৈ চাপলি মেলিছে। বাগিছাৰ বনুৱাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰকেৰাণীলৈকে সকলো এই যুদ্ধৰ ধাম-ধুমীয়াৰ মাজত সোমাই পৰিছে। সকলোৰে মনৰ পৰা যেন পাপ-পুণ্য, ন্যায়-অন্যায়ৰ প্ৰশ্ন নাইকীয়া হৈ গৈছে। যুদ্ধৰ সোঁতত সকলোৰে আয়াসতে অধিক ধন ঘটিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। কিন্তু এই অৱস্থায়

ব্যতিক্ৰম চৰিত্ৰ শিক্ষিত যুৱক বাখৰ, চাইকেল দোকানী নিজাম আৰু বাখৰৰ ঘৰৰ ৰান্ধনি ল’ৰা ভীম। বাখৰে চৰকাৰী চাকৰিলৈ মন নকৰি সৎ আদৰ্শৰ ওপৰত বিশ্বাস ৰাখি মাইনৰ স্কুল এখনত শিক্ষকতা কৰি জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰিছে। বাখৰৰ পত্নী অনুপমাকো বিয়াৰ পাছতে বাখৰৰ আন্তৰিক অকৃত্ৰিম মৰমে অনুপমাক আকৰ্ষণ কৰি ৰাখিব নোৱাৰিলে। যাৰ ফলত ধন সম্পদৰে ভৰা দেউতাকৰ ঘৰলৈ গৈ অনুপমাই বাখৰক লাহে লাহে পাহৰি যাবলৈ ধৰিলে। উল্লেখযোগ্য যে দেউতাকৰ ঘৰত অনুপমাই অপমানো সহ্য কৰি নীৰৱ হৈ থাকে। কিন্তু বাখৰৰ এনে মানসিক অশান্তিৰ মাজতে ৰান্ধনি ল’ৰা ভীমৰ পত্নী গৌৰি মাৰ্কিন চিপাহীৰ পাশৰিক অত্যাচাৰৰ বলি হ’ল। ভীম আৰু গৌৰীৰ মিলন হৈছিল পাৰম্পৰিক ভাল পোৱাৰ যোগেদি কিন্তু বিয়াৰ কিছুদিনৰ পাছতে ধন, বিলাসিতাৰ প্ৰতি আসক্ত হৈ গৌৰী ভীমৰ ওচৰৰ পৰা আঁতৰি গৈছিল। ভীমৰ গভীৰ মৰমক নেওচা দি ভোগ বিলাসত তাই নিজকে উটুৱাই দিছিল আৰু সেই ভুল পথৰ পৰা উভতি অহাৰ আগতেই তাই মৃত্যুক সাৱটি ল’ব লগা হৈছিল। মাৰ্কিন চিপাহীৰ এই পাশৰিক কাৰ্য্যত অতীষ্ঠ হৈ এদিন ভীমে বন্ধু দুৰ্যোধনৰ লগ লাগি নাৰীধৰ্ষণত লিপ্ত এজন মাৰ্কিন চিপাহীক হত্যা কৰি নিৰুদ্দেশ হৈছিল। ভীমহঁতক এই কাৰ্য্যৰ প্ৰতি প্ৰৰোচিত কৰা বুলি মিছা অভিযোগত বাখৰক জেলত ৰখা হৈছিল। বাখৰ জেলত থকা অৱস্থাতে ভীম থকা ঠাই অৰ্থাৎ বাখৰহঁতৰ ঘৰ মাৰ্কিন

সৈন্যই জ্বলাই দিয়ে। এই ঘটনাত বাখৰৰ দেউতাকক জুয়ে পোৰা বাবে চিকিৎসালয়ত ভৰ্তি কৰা হয় আৰু তাতেই তেওঁৰ মৃত্যু হয়। বাখৰে জেলৰ পৰা ওলাই আহি পোৰা ঘৰটোৰ কাষত হতাশ মনেৰে থিয় হৈ অতীতৰ কথাকে ভাবিলে। বাখৰে যেন জীৱনত বৰ অকলশৰীয়া অনুভৱ কৰিছে। বাখৰৰ এই দুৰ্দীনৰ কথা গম পাই অনুপমাই নিজৰ ভুল বুজিব পাৰি তেওঁৰ কৃতকৰ্মৰ বাবে অনুশোচনা কৰে আৰু বাখৰৰ ওচৰলৈ পুনৰ ঘূৰি আহে। এইদৰে তেওঁলোকৰ দুৰ্যোগৰ অন্ত পৰে। বাখৰৰ পোৰা ঘৰটোৰ ভেঁটিত তেওঁলোকৰ পুনৰ সাংসাৰিক জীৱন আৰম্ভ হয়। এয়েই হ'ল এই উপন্যাসখনৰ থূলমূল কাহিনী।

উল্লেখযোগ্য যে যুদ্ধৰ ভয়াবহ ৰূপৰ বৰ্ণনা উপন্যাসখনত চিত্ৰিত হোৱা নাই। কিন্তু মহাযুদ্ধই পৰোক্ষভাৱে সমাজত কিদৰে প্ৰভাৱ পেলাই সামাজিক বাতাবৰণ কলুষিত কৰিছে আৰু মানৱ সংস্কৃতিৰ সনাতন নৈতিক প্ৰমূল্যৰ ওপৰত আঘাত হানিছে তাৰ যথাযথ চিত্ৰ ইয়াত অংকিত হৈছে। যুদ্ধৰ উত্তপ্ত, অনিশ্চিত পৰিবেশে ডুমডুমা চহৰ আৰু তাৰ চৌদিশ মুখৰিত। ধনৰ জোঁৱাৰে সৃষ্টি কৰা নৈতিকতাৰ গৰাখহনীয়াত তিস্তিব নোৱাৰি বাখৰৰ ছাত্ৰ বোধন নামৰ ল'ৰাজনে স্কুল এৰি বিমানঘাটিত কাম কৰিবলৈ গুচি যায়। অকল বিমান ঘাটিত কাম কৰাতোয়েই এতিয়া তাৰ উপাৰ্জনৰ একমাত্ৰ উপায় নহয়, মাৰ্কিন সৈন্যবোৰক সি এতিয়া সিহঁতৰ জৈৱিক প্ৰবৃত্তি চৰিতাৰ্থ কৰাত কুলী লাইনৰ ছোৱালী যোগান ধৰিও দুই হাতে ধন গোটায়ে। চাহাবী সাজ-পাৰ পিন্ধা বোধনে, বাখৰ যদিও তাৰ এসময়ৰ শিক্ষক আছিল, তথাপি আজিকালি তেওঁক চিনিকে নাপায়। ভীমে গৌৰীক বিয়া কৰাই সুখী হোৱা দেখি বাখৰো আছিল সিহঁতৰ সুখত সুখী। কিন্তু গৌৰীৰ সেই সুখ বেছিদিন স্থায়ী নহ'ল। গৌৰীয়ে টকাৰ বজাৰত বাট হেৰুৱালে। গিৰীণৰ প্ৰলোভনত তাই ভীমৰ অকৃত্ৰিম মৰম নেওচা দি তাৰ ওচৰলৈ গ'ল। মাৰ্কিন সৈনিকৰ ওচৰত দেহা বিক্ৰী কৰি একেৰাতিতে ধনী হোৱাৰ সপোন দেখিলে। ভীমৰ পাৰিবাৰিক দুৰ্যোগ, নিসংগতাই বাখৰক স্পৰ্শ কৰি যায়। এদিন ভীমৰ অন্তৰংগ বন্ধু দুৰ্যোগধনো বাগিচাৰ কাম এৰি

বিমানঘাটিৰ ধনেৰে ধনী হোৱাৰ আশাৰে আঁতৰি যায়। বাগিচাৰ কুলী লাইনত আগৰ দৰে গধূলি হ'লে কীৰ্তন অনুষ্ঠিত নহয় নাইবা বিদেশী সৈনিকৰ অসৎ প্ৰবৃত্তিৰ বলি হোৱাৰ পৰা গাভৰুবোৰক ৰক্ষা কৰিবলৈ তাত আজিকালি ডেকাবোৰে পহৰা নিদিয়ে। বাখৰৰ ঘৰতো সাধু, সৰল ভীমে তাৰ মনৰ কথা পাতি নাথাকে। আজিকালি ভীমে ক'ৰবাত জুপুকা মাৰি বহি থাকে নাইবা নীৰৱে কাম কৰি থাকে।

বাখৰ উপন্যাসখনৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ। বাখৰৰ জৰিয়তেই উপন্যাসিকে যেন জীৱন সম্পৰ্কীয় ধাৰণা প্ৰতিফলিত কৰিছে। বাখৰৰ পত্নী অনুপমা শিক্ষিতা আৰু ভাৰতীয় পৰম্পৰাৰ প্ৰতি নিষ্ঠাৱান নাৰী হিচাপে বাখৰক প্ৰথমে সুখী কৰিয়েই তুলিছিল। কিন্তু যুদ্ধৰ ধাম-ধুমীয়াত অনুপমাও স্থিৰ হৈ থাকিব নোৱাৰিলে। চৌপাশৰ বস্তুবাদী পৰিবেশত অনুপমাৰ অনুভৱ হ'ল, বাখৰৰ আদৰ্শই জীৱনত সকলো নহয়। সুখ - আড়ম্বৰৰ বাবে টকাৰ প্ৰয়োজনো নুই কৰিব নোৱাৰি। সেই বাবেই অনুপমাই সোনকালে বাখৰক এৰি দেউতাকৰ ঘৰ পালেগৈ -

তাই কলেজত পঢ়া ছোৱালী। মাৰ্জিত ঘৰ দুৱাৰত থকাৰ হেঁপাহ তাই কৰিছিল, এই কথা তাই যেন আজি ডুমডুমালৈ ফুৰিবলৈ গৈছে আৱিষ্কাৰ কৰিলে। কিন্তু বাখৰৰ নিৰ্লিপ্ত 'মোহময় মায়াময় সকলো মাথোন' মনোভাৱ তাই ভাল নাপালে। কিয়, সংসাৰৰ মাটিত গজা ফলমূল ভোগ কৰাৰ পৰা তাই বঞ্চিত হ'ব।

গিৰীণ আৰু বাখৰৰ দেউতাক শইকীয়া উপন্যাসখনৰ আন দুটা উল্লেখযোগ্য চৰিত্ৰ। শইকীয়াও যুদ্ধৰ সুযোগ গ্ৰহণ কৰি আওপকীয়াকৈ দুৰ্নীতিত লিপ্ত হৈছে, আৰু বাখৰৰ আদৰ্শ নিষ্ঠুৰতাক শ্ৰদ্ধাশীল মনোভাৱেৰে গ্ৰহণ কৰিছে। পুতেকে যুদ্ধৰ ঠিকা-ঠুকলি লৈ ধন ঘটিলে তেওঁ বেয়া নাপায়, কিন্তু শিক্ষিত পুতেকৰ কাম-কাজত অথবা চিন্তা-চৰ্চাত তেওঁ কেতিয়াও হকাবধা কৰা নাই আৰু পুতেকৰ প্ৰতি তেওঁৰ সদ্ভাৱ শেষলৈকে অটুট আছে। জীৱনৰ শেষৰফালে তেওঁ নিজৰ কৃতকৰ্মৰ বাবে অনুতপ্ত হৈ সেয়েহে গিৰীণৰ আগত দুখ প্ৰকাশ কৰিছে এনেদৰে - "গিৰীণ ডেকাকালত ধন উপাৰ্জন কৰিছে, অন্যায় কৰিছ কৰ। বাধা

দিবৰ অধিকাৰ মোৰ নাই। মই বুঢ়া বয়সত পাপৰ বোকা ত নামিলো। তোক জ্ঞান দিবৰ শক্তি মোৰ নাই, তথাপি মোৰ মনটোৱে কয়, পাৰ্থিৱ মোহবোৰ বৰ বেয়া। এইবোৰৰ জালত সোমালে অশান্তিৰ বাহিৰে একো নাপাৰ। জীৱনটো মোহৰ মাজতে গ'ল। আজি বৰ দেৰিকৈ এই কথা জানিব পাৰিলো।” শইকীয়াৰ দৰে গিৰীণৰ চৰিত্ৰটো ভাল বেয়াৰ অপূৰ্ব সংমিশ্ৰণ হৈছে। গিৰীণে শইকীয়াৰ আশ্ৰয় লৈ চাকৰি পাই সময়ৰ সোঁতত নিজকে উটুৱাই দিলে। গিৰীণৰ বং অতি সোণকালেই সলনি হৈ গ'ল। সি চাকৰি এৰি যুদ্ধৰ ঠিকা লৈ প্ৰচুৰ ধন উপাৰ্জন কৰিলে, নীতি বিৰুদ্ধ কাম কৰিলে। গিৰীণৰ মাত কথা, চাল-চলন সকলোতে পৰিৱৰ্তনে দেখা দিলে। কিন্তু এই পৰিৱৰ্তনৰ মাজতেই সি মানুহৰ অৱশিষ্ট গুণ কণো হেৰুৱাই পেলালে। গিৰীণক আশ্ৰয় দিয়া ঘৰখন অৰ্থাৎ শইকীয়া, বাখৰক কিন্তু সি পাহৰি নগ'ল। সেই ঘৰখনে তাক সংস্থাপন নিদিয়া হ'লে সি আজি এইকণ সুখৰ মুখ নেদেখিলে হেঁতেন। যুদ্ধৰ লেতেৰা পৰিবেশে মানুহৰ মন যে তেনেই বেলেগ কৰি পেলাব পাৰে তাৰ আন এটা উদাহৰণ হ'ল গিৰীণ - “ৰণুৱা চিপাহীৰ অত্যাচাৰৰ কাহিনী বাতৰি কাকতত নহ'লেও মানুহৰ মুখে মুখে প্ৰচাৰিত, সিহঁতৰ দুৰ্দৰ্ম, উদ্দাম, দুৰ্দান্ত জীৱনৰ সংস্পৰ্শ লৈ আহি এদিন গিৰীণে নিজকে হেৰুৱাই পেলালেও তাৰ জীৱনলৈ আহিল কাহানীও নজনা এক বহুসময় সুখৰ আহুান..।” গিৰীণৰ এই পৰিৱৰ্তনৰ মাজেদি যুদ্ধৰ ভয়াবহতাৰ কথা সোঁৱৰাই দি সমাজৰ নৈতিক দিশটোৰ প্ৰতি সকলোকে সচেতন কৰি তুলিবলৈ বিচৰা হৈছে।

সমাজৰ ওপৰত যুদ্ধৰ কু-প্ৰভাৱ এই উপন্যাসখনত দাঙি ধৰা হৈছে। যুদ্ধৰ অপকাৰিতা কেইবাটাও হ'ব পাৰে। যুদ্ধ হিংসাত্মক আৰু ধ্বংসাত্মক। গতিকে মানৱজাতিৰ বাবে ই অপকাৰী। হিংসাত্মক আৰু ধ্বংসাত্মক বাবে যুদ্ধ বেয়া হ'লেও সভ্যতা আৰু শাস্তিৰ বাবেই যে যুদ্ধৰ প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে তাকে উপন্যাসখনত দেখুৱাব বিচৰা হৈছে। সেয়েহে বাখৰে অনুপমাক কৈছে - “চোৱা কুকি, সাধাৰণ মানুহে যুদ্ধ নিবিছাৰে, শাস্তিহে বিচাৰে। কিন্তু মই অস্বীকাৰ নকৰো এই শাস্তিৰ বাবেই কেতিয়াবা যুদ্ধ লাগে।”

বাখৰে আকৌ ভাবিছে - “যুদ্ধ লাগে। এই বৰ্বৰ মানুহবোৰক বন্দুক বেয়নেটেৰে শিক্ষা দিবলৈ যুদ্ধৰ প্ৰয়োজন। ছলেৰে ছল কাটিব নোৱাৰিলে আন উপায় আৰু নাই।”

সমাজৰ ওপৰত, মানুহৰ নৈতিকতাৰ ওপৰত যুদ্ধৰ কু-প্ৰভাৱ দেখুওৱাটোহে উপন্যাসখনৰ উদ্দেশ্য, তাক অকল কাহিনীৰ মাজেদি দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰাই নহয় বৰং তৃতীয় পুৰুষৰ বৰ্ণনাকাৰীৰ মন্তব্য আৰু বৰ্ণনাতো ই একাধিকবাৰ ধৰা দিছে। এবাৰ বাখৰৰ মনৰ ভাৱ প্ৰকাশ পাইছে এনেদৰে - “যুদ্ধখনে পৃথিৱীলৈ এটা চাঞ্চল্য আনি দিলে। এই চাঞ্চল্যই কাম কৰা নাই, মানুহৰ ভিতৰতো ই আলোড়ন তুলিছে। মানুহবোৰ আৰু আগৰ সামান্য খাটি খোৱা মানুহ হৈ থকা নাই। সকলোবোৰ বেপেৰুৱা হৈ উঠিছে। দুটামান টকাৰ মোহ, দুখিলামান নোটৰ খচখচনি, তাকে লৈ সিহঁত বলিয়া হ'ল।

বাখৰে ভীমক লেখা-পঢ়া শিকোৱা সময়ত ভীমক যুদ্ধৰ বিষয়ে অলপ লিখিবলৈ কোৱাত ভীমে যিখিনি কথা লিখিলে, সেইখিনিও যুদ্ধৰ সামাজিক আৰু নৈতিক অপকাৰিতাৰ কথাহে - “যুদ্ধ বেয়া বস্তু, কাৰণ যুদ্ধই মানুহক বেয়া কৰে। যুদ্ধই মানুহৰ মন ভাঙে। যুদ্ধই মানুহৰ সংসাৰ ভাঙে। যুদ্ধৰ কামলৈ যি মানুহ লোভত পৰে; তেতিয়া সি নষ্ট হয়।”

যুদ্ধই আনি দিয়া নৈতিক অৱক্ষয় সমাজৰ ওপৰত বাৰুকৈয়ে পৰিছে। আনকি কোমল বয়সৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু বনুৱা ছোৱালীবোৰো তাৰ পৰা বাদ পৰা নাই। মানুহে এনেকৈ সহজলভ্য ধন দুই হাতেৰে ঘটিব পৰাৰ ফলত মানুহৰ অৱস্থা এফালে যেনেকৈ উন্নত হৈছে, আনফালে তেনেকৈ তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত জীৱন পদ্ধতিৰ সলনি হৈ গৈছে আৰু তেওঁলোকৰ চিৰাচৰিত নৈতিকতাৰ পতন ঘটিছে। সেইবাবেই অনুপমাই বাখৰক ক'ব পাৰিছেঃ “এনে এখন বজাৰত তাৰ দৰে এজন মানুহৰ “মূল্য আছে কিন্তু দাম নাই।”

উপন্যাসখনৰ বিষয়বস্তুৰ আলোচনাৰ অন্তত ক'ব পাৰি যে, উপন্যাসখনে সমাজৰ ওপৰত যুদ্ধৰ কু-প্ৰভাৱ দেখুৱাইছে যদিও সেই কু-প্ৰভাৱৰ সৰ্বাত্মক আৰু স্থায়ী নহয়। সৌভাগ্যৰ কথা, যুদ্ধ আৰু অৰ্থসম্পত্তিৰ সোঁতত উটি যোৱা

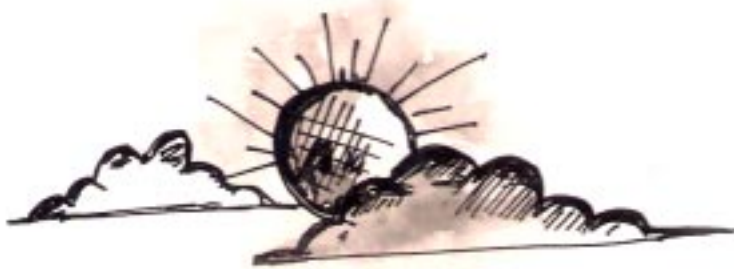
সকলো মানুহে শেষত নিজৰ ভুল দেখা পালে। বহুতে অনুভৱ কৰিলে - নীতি বোধহীন, বস্তুবাদী সভ্যতাত শাস্তি নাই। টকা-পইচাই সকলো নহয়। মানৱতা নীতিবোধহে সুখ শাস্তিৰে জীয়াই থকাৰ মন্ত্ৰ। সেই কথা উপলব্ধি কৰিয়েই ধনৰ লোভ ত্যাগ কৰি পূৰ্বৰ জীৱনলৈ উভতি আহিল দুৰ্যোধন। আনহাতে অনুপমাকো বস্তুবাদী মাক দেউতাকৰ ঘৰে আমুৱালে আৰু তাত দিন কটাবলৈ টান পাই পুনৰ বাখৰৰ ওচৰলৈ অন্তৰ্ভুক্ত হৈ উভটি আহে। “তাইৰ অনুভৱ হ’ল অমূল্য বস্তু এটুকুৰা মানুহৰ আঁতৰত ধূলি মাকতিল লুটি খাই পৰি আছে।” তাৰ পিছত তাই দেখিলে, তাই চাই থকা তাইৰ ‘দেৱতা’ৰ আন্ধাৰ মুখত প্ৰশাস্তি। ডাৱৰ লাহে লাহে আতৰি যাব ধৰিছে।”

যোগেশ দাসৰ উপন্যাসত এক শৃংখলিত আৰু পৰিমাৰ্জিত ৰূপ লক্ষ্য কৰা যায়। কোনো সস্তীয়া আবেগ আৰু স্থূল উত্তেজনাৰ সহায় নলৈ স্বাভাৱিক বৰ্ণনাৰে সংবেদনশীল আৰু শৃংখলাবদ্ধ ৰূপত তেওঁ কাহিনী পৰিবেশন কৰে। সাহিত্য কৰ্মৰ এই ৰূপে তেওঁৰ স্বচ্ছ জীৱন

বোধৰ পৰিচয় দাঙি ধৰে। ঔপন্যাসিক হিচাপে তেওঁৰ যিটো বৈশিষ্ট্যই পাঠকক আকৰ্ষণ কৰে, সেইটো হৈছে মানুহৰ প্ৰতি তেওঁৰ আন্তৰিকতাপূৰ্ণ প্ৰীতি আৰু সৰ্বসাধাৰণ মানুহৰ দুখ-দুৰ্দশাৰ প্ৰতি সহৃদয়তা। নিম্নমধ্যবিত্তৰ জীৱনৰ বেদনা তেওঁ গভীৰভাৱে উপলব্ধি কৰি তেওঁলোকৰ চৰিত্ৰগত দুৰ্বলতা আদি সহানুভূতিৰে বিবেচনা কৰে। কিন্তু জীৱনৰ নৈতিক দিশটোৰ প্ৰতিও তেওঁ যথেষ্ট সচেতন। সাধাৰণতে নৈতিক দিশটোৰ অনুৰণন শুনা যায় তেওঁৰ উপন্যাসত। জীৱনৰ প্ৰকৃত মূল্যবোধ তথা নীতিবোধ সম্পৰ্কীয় ধাৰণা ইয়াত মূৰ্ত হৈ উঠিছে। মানুহৰ দৈন্য, নৈতিক অৱক্ষয়, সামাজিক অবিচাৰ আদিয়ে সনাতন মূল্যবোধসমূহক কিদৰে বিপৰ্যস্ত কৰিছে সেই কথা প্ৰত্যয়শীল আৰু সংযত ৰূপত পৰিস্ফুট কৰা হৈছে। এই সকলোবোৰ বৈশিষ্ট্য প্ৰতিফলিত হৈছে - “ডাৱৰ আৰু নাই” উপন্যাসত। সেয়েহে ক’ব পাৰি অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ ইতিহাসত ‘ডাৱৰ আৰু নাই’ এক সাৰ্থক সৃষ্টি। ■ ■

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী :

- কটকী প্ৰফুল্ল, “স্ব ৰাজ্যন্তৰ অসমীয়া উপন্যাস” বীনা লাইব্ৰেৰী, গুৱাহাটী - ১৯৯৭
 ভৰালী, শৈলেন, “উপন্যাসঃ বিচাৰ আৰু বিশ্লেষণ” ময়ুৰ প্ৰকাশ, গুৱাহাটী - ১৯৯৭
 শৰ্মা, গোবিন্দ প্ৰসাদ, “উপন্যাস আৰু অসমীয়া উপন্যাস” ষ্টুডেণ্টচ্ ষ্ট’ৰচ, গুৱাহাটী - ১৯৯৫
 শৰ্মা, গোবিন্দ প্ৰসাদ, “নাৰীবাদ আৰু অসমীয়া উপন্যাস” প্ৰকাশন পৰিষদ, গুৱাহাটী - ২০০৭
 শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰনাথ, “অসমীয়া উপন্যাসৰ ভূমিকা” অসম বুক ডিপো, কলিকতা
 শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰনাথ, “অসমীয়া উপন্যাসৰ গতিধাৰা” বাণী প্ৰকাশ, গুৱাহাটী - ১৯৯৬

পৰিৱেশ সুৰক্ষাঃ এক মহান সংকল্প

মানস শইকীয়া (প্ৰস্থানিক)
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ,
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

“হে পৃথিৱী, তোমাৰ পুণ্যদান আমাক ঘূৰাই দিয়া,
ঘূৰাই দিয়া মাটিৰ গভীৰপৰা উঠি অহা স্কন্ধতাৰ শিখৰ।
ঘূৰি যাব খোজো অস্তিত্বৰ উষালগ্নলৈ
য’ত পাঠ লম নতুন প্ৰত্যাৰ্তনৰ
প্ৰকৃতিৰ মাজলৈ ঘূৰি আহিম, জীৱ বা জড় হৈ।”

- পাবলো নেৰুদা

মানুহ স্বভাৱতেই পৰিৱেশ প্ৰিয়। গিৰি গুহা
পৰিবৃত্তা, নদ-নদী বিনন্দিতা, সুজলা-সুফলা, শস্য-শ্যামলা,
প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য বিনন্দিতা প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ অপূৰ্ব
সমাহাৰ, প্ৰকৃতিৰ লগত মানুহৰ অনাবিল সম্পৰ্ক ইতিহাসে

চুকি নোপোৱা কালৰেপৰাই। প্ৰকৃতিয়ে যেন তেওঁৰ বুকুত
জন্ম হৈ থকা কোটি কোটি সম্পদৰাজিক উপহাৰ দিছে
“বহুজন হিতায়, বহুজন সুখায়।”

অপূৰ্ব মানৱ জীৱনৰ প্ৰতিটো পল, অনুপল,
প্ৰতিটো উশাহ, প্ৰতিটো কৰ্মই পৰিচালিত হয় এক সুনিৰ্দিষ্ট
পৰিৱেশৰ মাজেৰে। প্ৰকৃতিৰ অপৰূপ সৃষ্টি নদীমাতৃক কেন্দ্ৰ
কৰিয়েই সময়ে সময়ে বিশ্বৰ বুকুত গঢ় লৈ উঠিছিল বিখ্যাত
সভ্যতাসমূহৰ। পৃথিৱীৰ প্ৰতিটো জাতিৰে লোকসাহিত্য,
লোকসংস্কৃতিৰ লগতে নিবিড়ভাৱে জড়িত হৈ আছে
পৰিৱেশৰ কোমল পৰশ। আমাৰ দেশ ভাৰতবৰ্ষৰ ইতিহাসত
ভুমুকি মাৰিলেও একেটা কথাই প্ৰতীয়ামান হয়। ভাৰতৰ

প্রধান প্রধান মহাকাব্যৰ জন্ম গছৰ তলত। বৌদ্ধধৰ্মৰ জন্ম গছৰ তলত। প্ৰাচীন ঋষি মুনি সকলেও বৃক্ষৰ তলতেই বহি ধ্যানত মগ্ন হৈছিল, বেদ উপনিষদৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

অৰণ্যৰ সৈতে আমাৰ সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰাৰ ওতঃপ্ৰোত সম্পৰ্ক। আমাৰ সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰা বহু পৰিমাণে অৰণ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। নানা প্ৰকাৰৰ গছ-গছনি, ঘাঁহ-বনৰ লগত আমাৰ সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰাৰ বহুত ত্ৰিণা-কলাপৰ সম্পৰ্ক আছে। যেনে - কলগছ, আগলতি কলপাত, তুলসীৰ পাত, বেলপাত, দুবাৰি বন, কুশবন, মাখিয়তি, দীঘলতি, বাঁহবেত আৰু অসংখ্য গছ-লতিকা নহ'লে আমাৰ পৰম্পৰা আৰু সংস্কৃতিৰ বহু কাম সম্পন্ন নহয়। গতিকে আমাৰ সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰা জীয়াই ৰাখিবলৈ আমি বন সংৰক্ষণ কৰাটো নিতান্তই প্ৰয়োজনীয়। জৈৱ বৈচিত্ৰতাৰ ভড়াল অসম তথা ভাৰতবৰ্ষৰ অৰণ্যত আছে নানা প্ৰকাৰৰ অতি মূল্যবান উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণী। বন সংৰক্ষণৰ দ্বাৰা এই জীৱসমূহ সংৰক্ষণ কৰাটো আমাৰ পবিত্ৰ কৰ্তব্য। ভাৰতবৰ্ষৰ অৰণ্যত নানা প্ৰকাৰৰ মূল্যবান ঔষধীয় গছ আছে। এইবিলাক চিনাক্ত কৰি সংৰক্ষণ নকৰিলে আমি চিৰদিনৰ বাবে ইয়াৰ সুফলৰপৰা বঞ্চিত হ'ব লাগিব। প্ৰাচীন ভাৰতৰ বিশ্ববিখ্যাত চিকিৎসা বিজ্ঞানী চৰকক তেওঁৰ গুৰুৱে এনেকুৱা এবিধ উদ্ভিদ আনিবলৈ কৈছিল যিবিধ উদ্ভিদ প্ৰয়োজনীয় নহয়। বহুদিন পিছত চৰকে আহি গুৰুক কৈছিল - পৃথিৱীত এনে কোনো উদ্ভিদ নাই যাক অপ্ৰয়োজনীয় বুলি ক'ব পাৰি। সঁচাকৈয়ে, পৃথিৱীৰ প্ৰতিটো উদ্ভিদ প্ৰজাতিয়েই যেন জীৱ কুলৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ।

ভাৰতবৰ্ষ জৈৱ-বৈচিত্ৰতাৰে ভৰপূৰ এখন চহকী দেশ। বিভিন্ন ধৰণৰ জলবায়ু আৰু স্থলভাগৰ গঠনৰ পাৰ্থক্যই এই জৈৱ বৈচিত্ৰতাৰ সৃষ্টি কৰিছে। ভাৰতবৰ্ষত পোৱা বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ গছ-গছনিয়ে সংখ্যাগত দিশেৰে বিশ্বত দশম স্থান অধিকাৰ কৰি আছে। আন এক সমীক্ষা মতে, মেৰুদণ্ডী প্ৰাণীৰ ক্ষেত্ৰত চহকী দেশসমূহৰ ভিতৰত ভাৰতৰ স্থান একাদশ আৰু কৃষিজাত শস্যৰ উৎপত্তিস্থল হিচাপে ষষ্ঠ।

ভাৰতবৰ্ষত বৰ্তমানলৈ প্ৰায় ১,৫০,০০০ বিধ জীৱিত প্ৰজাতিক চিনাক্তকৰণ কৰা হৈছে। বিশ্বৰ ৩৪ খন

উষ্ণ জৈৱ বৈচিত্ৰ্যৰ দেশৰ ভিতৰত ভাৰতবৰ্ষত দুখন অৱস্থিত। ইয়াৰে এখন উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত আৰু আনখন পশ্চিমঘাট অঞ্চলত অৱস্থিত। ১৮৫৪ চনত বিশ্ববিখ্যাত উদ্ভিদ বিজ্ঞানী জে. ভি. হুকাৰ আৰু চি. টমছনে উত্তৰ পূৰ্ব ভাৰতৰ উদ্ভিদ প্ৰজাতিৰ অনুসন্ধান কৰি বিস্ময় মানিছিল। তেওঁ কেৱল চেৰাপুঞ্জী অঞ্চলতেই দুহেজাৰ সুগন্ধক উদ্ভিদ চিনাক্ত কৰিছিল। অসম জৈৱ বৈচিত্ৰতাৰ আকৰ। বাণিজ্যিক উপযোগিতা, পাৰিপাৰ্শ্বিক শোভাবৰ্দ্ধন, সামাজিক আৰু সৌন্দৰ্যবৰ্দ্ধক আদি দিশেৰে চাবলৈ গ'লে জৈৱ বিচিত্ৰতাৰ মূল্য বহুত বেছি। কিন্তু অতি পৰিতাপৰ বিষয় এয়ে যে পৃথিৱীৰ বুকুৰপৰা জৈৱ বিচিত্ৰতাৰ আকৰসমূহ দিনক দিনে হ্রাস পাবলৈ ধৰিছে। ফলস্বৰূপে জীৱকুলে হেৰুৱাইছে বসবাসৰ উপযোগী এক সুস্থিৰ পৰিৱেশ, বধুমলাৰ দৰে গা কৰি উঠিছে বিভিন্ন সমস্যাই, গঢ়ি উঠিছে পৰিৱেশ কেন্দ্ৰীক বিভিন্ন আন্দোলন, বন্ধ, ধৰ্ণা কাৰ্য্যসূচী। মানৱ জাতি আজি সোমাই পৰিছে সন্ত্ৰাসৰ আৱৰ্ত্তত।

পৃথিৱীৰ জলবায়ু স্বাস্থ্যসন্মত কৰি ৰাখিবলৈ হ'লে পৃথিৱীত যথেষ্ট অৰণ্য থকাৰ প্ৰয়োজন। পৃথিৱীৰ উষ্ণমণ্ডলীয় বনাঞ্চল সমূহেই হ'ল জীৱ বৈচিত্ৰ্যৰ একমাত্ৰ স্থান। কিন্তু এই বনাঞ্চলসমূহো এতিয়া বিপদজনক গতিত সংকুচিত হৈছে। ভাৰতবৰ্ষৰ অৰণ্য সম্পৰ্কে কৰা আন এক উপগ্ৰহীয় অনুসন্ধান মতে সম্প্ৰতি ভাৰতবৰ্ষত ১৩০ হেক্টৰ বনাঞ্চল প্ৰতিবছৰে বিলুপ্ত হৈ আছে। বৰ্তমান ভাৰতবৰ্ষত মুঠ স্থলভাগৰ মাত্ৰ ১৪ শতাংশহে অৰণ্য। কিন্তু বিশ্ব খাদ্য আৰু কৃষি সংস্থাৰ মতে মুঠ স্থলভাগৰ ৩৩ শতাংশ বনাঞ্চল থাকিব লাগে। অৰ্থাৎ ভাৰতবৰ্ষত থাকিব লগীয়া পৰিমাণতকৈ প্ৰায় ২০ শতাংশ বনাঞ্চল কম। পৰিৱেশ প্ৰদূষণৰ অন্যতম ভয়াবহ দিশ হ'ল বনাঞ্চলৰ সংকোচন। দুখৰ বিষয় এয়ে যে ইয়াৰ পিছতো ভাৰতবৰ্ষত বনাঞ্চল ধ্বংসৰ কাম পূৰ্ণগতিত চলি আছে। জনবিস্ফোৰণ, ইন্ধনৰ প্ৰয়োজন, বুম খেতি, কেঁচামালৰ ব্যৱহাৰ প্ৰকল্পৰ উন্নয়ন, চৰণীয়া অঞ্চলৰ প্ৰসাৰতা আদিয়েই হৈছে বনাঞ্চল অৱক্ষয়ৰ প্ৰধান কাৰক।

বনাঞ্চল অৱক্ষয়ৰ ফলত জৈৱ বৈচিত্ৰতা আৰু

পৰিৱেশৰ ওপৰত অনেক কু-প্ৰভাৱ পৰে। বিশ্বৰ মুঠ জৈৱ বৈচিত্ৰ্যৰ আধাতকৈ বেছি এই বনাঞ্চলসমূহতেই পোৱা যায়। সেয়েহে এই বনাঞ্চল ধ্বংসৰ ফলত জীৱসমূহৰ খাদ্য আৰু বসস্থানৰ নাটনিয়ে জটিল ৰূপ ধাৰণ কৰাৰ উপৰিও গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধি, ভূমিস্থলন, বৰষুণৰ তাৰতম্যতা, মাটিৰ উৰ্বৰতা শক্তি হ্রাস আদি এশ এবুৰি সমস্যাই মূৰ দাঙি উঠে। বনাঞ্চল ধ্বংসৰ কু-প্ৰভাৱৰ বাবেই হস্তী মানৱৰ সংঘাতে ভয়ংকৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। বৰ্তমান সময়ত 'হস্তী-মানৱৰ সংঘাত' হৈছে বহুলভাৱে চৰ্চিত বিষয় আৰু এই সংঘাতৰ উত্তাল সংবাদে প্ৰায়ে বাতৰি কাকতৰ শিৰোনাম দখল কৰা দেখা যায়। বৃহৎ নদী বান্ধ প্ৰকল্পক লৈ গঢ়ি উঠা আন্দোলন সমূহৰ আঁৰতো পৰিৱেশ সুৰক্ষাৰ প্ৰশ্নটিয়েই জড়িত হৈ আছে। পৰিৱেশক সুৰক্ষা দিয়াৰ বাবেই নীৰৱ উপত্যকা আন্দোলন, চিপ্‌কো আন্দোলন, এপ্লিকো আন্দোলন, নৰ্মদা বাচাও আন্দোলন আদি বিভিন্ন সময়ত প্ৰকৃতি ধ্বংসৰ বাটত প্ৰাচীৰৰূপে থিয় দিছিল।

“How many species are there in the Earth” নামৰ গ্ৰন্থখনত বিজ্ঞানী ডি. আৰ. এম. এমে উল্লেখ কৰা মতে, প্ৰাকৃতিৰ প্ৰজাতিৰ সাম্প্ৰতিক অৱলুপ্তিৰ মাত্ৰা প্ৰাকৃতিক প্ৰজাতি সৃষ্টিৰ মাত্ৰাতকৈ ১০ লাখ গুণ বেচি। এই সম্পৰ্কত “Red Data Book” এ কৰা মন্তব্যও ভীতিগ্ৰস্তজনক। “ৱৰ্ল্ড কনজাৰভেছন মনিটৰিং চেণ্টাৰ” নামৰ অনুষ্ঠান এটিয়ে বিশ্বৰ ২০৮ খন দেশৰ জীৱ সম্পদ সম্বলিত এক প্ৰতিবেদন প্ৰকাশ কৰিছিল। এই প্ৰতিবেদনৰ নাম হ'ল - “Global Biodiversity 1992 : Status of the Earth living Resources”। এই প্ৰতিবেদনৰ প্ৰকাশ পোৱা তথ্য অনুযায়ী পৃথিৱীৰ জীৱসম্পদৰ অৱস্থা বৰ শোচনীয়। এই অৱস্থাৰ উন্নয়ন নহ'লে মানুহৰ ভৱিষ্যৎ অন্ধকাৰ। অন্ধকাৰ সমস্ত জীৱকুলৰ ভৱিষ্যৎ।

প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্যহীনতা জৈৱ বৈচিত্ৰতাৰ অৱলুপ্তি আদি সমস্যা সম্পৰ্কে আলোচনাৰ অৰ্থে ১৯৭২

চনত ষ্টকহ'মত আৰু ১৯৯২ চনত ব্ৰাজিলৰ ৰিঅ'-ডি-জেনেৰিঅ'ত মহাসম্মিলন অনুষ্ঠিত হৈছিল। পৰিৱেশৰ সংৰক্ষণৰ বাবেই ৰাষ্ট্ৰসংঘই ২০১১ বৰ্ষটি 'আন্তৰ্জাতিক অৰণ্য বৰ্ষ' হিচাপে ঘোষণা কৰি জনসাধাৰণক পৰিৱেশৰ সম্পৰ্কীয় সমস্যাৰ প্ৰতি অধিক সচেতন কৰি তুলিছে।

বৰ্তমানৰ ভোগবাদী চিন্তাত মত্ত মানৱ সমাজক কিন্তু কোনো পদক্ষেপেই যেন বিচলিত কৰিব পৰা নাই। আমাৰ সংবিধান আৰু আইন কানুনো যেন এই সম্পৰ্কত নীৰৱ। প্ৰকৃতি সুৰক্ষাৰ বাবে সময়ে সময়ে বিভিন্ন ধৰণৰ আইন যেনে - “বায়ু সুৰক্ষা আৰু প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ আইন” - ১৯৮১, “জল সুৰক্ষা আৰু প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ আইন” - ১৯৭৪, “বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণ আইন” - ১৯৭২, “পৰিৱেশ সুৰক্ষা আইন” - ১৯৮৬, “বনাঞ্চল সুৰক্ষা আইন” - ১৯৮০ আদি প্ৰণয়ন কৰা হৈছে যদিও আঁচনিসমূহ কেৱল ঘোষণা তথা কিতাপৰ পৃষ্ঠাতে সীমাবদ্ধ। বাস্তৱক্ষেত্ৰত আশাপ্ৰদ ফল আইনসমূহে লাভ কৰিব পৰা নাই। ইয়াৰ উপৰিও প্ৰতি বছৰে ৫ জুন তাৰিখে ‘বিশ্ব পৰিৱেশ দিৱস’ আৰু ১ অক্টোবৰৰপৰা ৭ অক্টোবৰলৈ ‘বন্যপ্ৰাণী সপ্তাহ’ৰ দৰে কাৰ্যসূচী পালন কৰি জনসাধাৰণৰ মাজত সচেতনতা বৃদ্ধিৰ বাবে চেষ্টা কৰা হৈছে যদিও প্ৰকান্তৰে মানুহে অৰণ্য ধ্বংস তথা বন্যপ্ৰাণী হত্যাৰ দৰে দুষ্কাৰ্য কৰিবলৈ কুৰ্ণাবোধ কৰা নাই। পৰিৱেশ আৰু সমগ্ৰ জীৱকুল এডাল শিকলি বা চেইনদ্বাৰা আৱদ্ধ হৈ থাকে। এই সুশৃংখলিত চেইন ডালৰপৰা এটা জীৱ বিচ্যুত হৈ গ'লেই সমগ্ৰ চেইন ডালেই অব্যৱহাৰ্য বা মূল্যহীন হৈ পৰিব। মানুহে প্ৰতি মুহূৰ্ততে প্ৰকৃতি ৰাজ্যত কৰা দুষ্কাৰ্যই সম্প্ৰতি এই চেইনডালৰ স্থিতাবস্থা বক্ষাত প্ৰধান অন্তৰায় ৰূপে দেখা দিছে। সেয়েহে এই অন্তৰায় দূৰ কৰাৰ বাবে পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় নীতি শিক্ষাৰ প্ৰচলনৰ প্ৰাসংগিকতা বাৰুকৈয়ে উপলব্ধ হৈছে, প্ৰয়োজন হৈছে পৰিৱেশক সুৰক্ষা দিয়াৰ অৰ্থে প্ৰতিজন নাগৰিকে গ্ৰহণ কৰা এক মহান সংকল্পৰ। ■ ■ ■

বিহু : এক সমীক্ষাত্মক আলোচনা

ড° দুলাল চন্দ্ৰ শইকীয়া
সহকাৰী অধ্যাপক, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ

এইখন অসমভূমিতে বৈচিত্ৰ্যৰ মাজত ঐক্য গঢ়ি উঠিছিল
আৰু ই বৰ্তমানো অব্যাহত আছে। জন-জাতীয় মূলৰ কোনো
এগৰাকী লোক শিল্পীয়ে গীতত এনেদৰে কৈছে -

পাৰ শালি বিললৈ মহাৰজা আহিছে
বান্ধি নাৰ লেছেৰি থপা (থোপা)
মাছ উজুৱাদি ডেকা ল'ৰা উজাইছে
মাৰিয়ম খালৈৰে থপা (থোপা)।

অসমৰ ভূমিপুত্ৰ খিলঞ্জীয়া লোকসকলৰ জন-
গোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিয়েই অসমৰ অসমীয়া সংস্কৃতি। বিভিন্ন জন-
গোষ্ঠীৰ কৃষ্টিৰে গঢ় লোৱা সংস্কৃতি আৰু সভ্যতাত
আৰ্যমূলীয় প্ৰভাৱ পৰাত ই অধিক আকৰ্ষণীয় হৈ পৰিল।
অসম মূলুক সুদূৰ অতীততে ৰাগ-ৰাগিনীৰ জন্মস্থল বুলি
কালিকা পুৰাণত উল্লেখ আছে। (অলকা নন্দা কাকতি, ১৩
এপ্ৰিল, অসমীয়া প্ৰতিদিন)।

ৰঙালী বিহুৰ উৎপত্তিৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন ধৰণৰ
মতবাদ পালেও বা বিভিন্ন তথ্যৰ পথেৰে গতি ল'লেও
শেষত সমন্বয়ত সামৰণি পৰে। যিদৰে বিভিন্ন নৈ, জান,
জুৰি বৈ গৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ জলৰাশি তৈয়াৰ হৈছে, ঠিক সেইদৰে
বিভিন্ন জন-গোষ্ঠীৰ লোকাচাৰ সমূহে, বাদ্য-বাজনা আৰু
বাদনৰ সামগ্ৰী আৰু সুৰে ৰঙালী বিহুৰ মহীয়াৰ কৰি
তুলিছে। বিহুৰ উৎপত্তিৰ ক্ষেত্ৰত সংস্কৃত 'বিয়ূৰন' শব্দৰ পৰা
বিহু শব্দটি উৎপত্তি হোৱাৰ পৰিৱৰ্ত্তে মংগোলীয় প্ৰভাৱকহে
স্বীকৃতি দিয়া উচিত বুলি ভাবিব পাৰি।

প্ৰাক্-ঐতিহাসিক কালৰ পৰাই স্থান ভেদে, লোক
নৃত্য বা লোক বাদ্য-বাদন চলি আহিছিল। এই নৃত্য বা বাদ্য-
বাদনেই দিয়া লোৱা প্ৰক্ৰিয়া তথা প্ৰভাৱ- প্ৰতি প্ৰভাৱৰ
মাজেৰে সহমিশ্ৰণ আৰু সন্মিলিত ৰূপ একোটা লাভ কৰি
ক্ৰমে কালৰ গতিত আগুৱাই আহি আহি আজিৰ অৱস্থা
পালেহি। সেয়েহে বিহু আনন্দৰ ৰহঘৰাই নহয়, ই সমন্বয়ৰ

ফাগুনৰ পছোৱাৰ লগে লগে বসন্তৰ আগমন হয়।
প্ৰকৃতিয়ে নতুন ৰূপ লয়, গছ-গছনিৰ নতুন কোঁহ পাতেৰে
প্ৰকৃতি সেউজীয়া হৈ পৰে। বিভিন্ন ৰঙৰ ফুল ফুলি জাক-
জমকীয়া হৈ পৰে। প্ৰকৃতিৰ এই নতুন ৰূপে আমাৰ জন
সমাজক আনন্দ মুখৰ কৰি তোলে। কুলি কেতেকীৰ মিঠা
মাতৰ লগে লগে কপৌ, পলাশ, মদাৰ আদি ফুলৰ সুবাসে
ডেকা-গাভৰুৰ মন মতলীয়া কৰি তোলে। “ব'হাগ মাথোঁ
এটি ঋতু নহয়। নহয় বহাগ এটি মাহ। অসমীয়া জাতিৰ ই
আয়ুস ৰেখা। গণ-জীৱনৰ ই সাহ।” সুধাকৰ্ণ ড° ভূপেন
হাজৰিকাদেৱে ব'হাগৰ সংজ্ঞা গানৰ মাজেৰে আমাক
এনেদৰেই দি থৈ গৈছে। জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাদেৱৰ
ভাষাৰে- বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত অষ্ট্ৰীক, মঙ্গোলয়ড,
তীব্ৰত ধৰ্মীৰ লোক ; আৰ্য্য মূলীয়, আৰৱমূলীয় বংশধৰ
তথা বিভিন্ন জাতি-উপজাতি আৰু জন-গোষ্ঠীৰদ্বাৰা বৃহত্তৰ
অসমীয়া জাতি গঠন হৈছিল।

পাঁচশ বছৰ আগতে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱেও
দুলড়ী পদেৰে উল্লেখ কৰিছে -

কিৰাত কছাৰী খাচী গাৰো মিৰি
যৱন কংক গোৱাল।
অসম মূলুক ৰজত তুৰক
কুৱাচ ম্লেচ চণ্ডাল।।

বৰঘৰো হ'ল। আনহাতে সুকীয়াকৈ উদ্‌যাপিত হোৱা মিচিংসকলৰ 'আলি আই লুগাং' বড়োসকলৰ 'বৈশাণ্ড', দেউৰীসকলৰ 'বিছু' আদি জন-জাতীয় সকলৰ উৎসৱৰো সমাৰ্থক উদ্দেশ্য। তেনেদৰে ৰাভা সকলৰ বিহুসুৰীয়া গীত আৰু নাচে ৰঙালী বিহুৰ সমন্বিত স্বৰূপৰ কথাই কয় (পদ্মকান্ত বৰা, ১২ এপ্ৰিল, দৈনিক অগ্ৰদূত)।

আহোম ৰজাৰ পূৰ্ব পুৰুষ চুকাফাই অসমলৈ আহোঁতে বিহুৰ সমাৰ্থক পালিত উৎসৱ লগত আনিছিল আৰু সময়ত ৰজাঘৰীয়া আদৰত ই ৰজা ঘৰীয়া স্বীকৃতি লভিছিল। সেয়েহে কোৱা শুনা যায় -

মানদেশত আছিলে মানতৰা একুৰি
আছিলে নৰীয়া পৰি ;
যেতিয়া শুনিলে বিহুৰে বতৰা
আছিলে কাছুটি ধৰি।

পূৰ্বতে বিহু হুচৰীত আহোম ৰজাঘৰত প্ৰচলিত আছিল। ড° ভোলা গগৈ তথা পণ্ডিত সকলৰ মতে আহোম ৰাজত্ব কালত নংপুৰ নগাসকলৰ অধীনত আছিল। নংপুত নিমখৰ পুং আছিল। নংপুৰ আহোম ৰজাই আক্ৰমণ কৰি নগাসকলৰ লগত চুক্তি কৰিছিল। নিমখৰ বিনিময়ত আহোম সকলে এড়ি কাপোৰ, মুগা কাপোৰ আদি বস্ত্ৰ বিনিময় কৰিছিল। এই বস্ত্ৰবাবে বিহুত ৰজা ঘৰীয়া, ডা-ডাঙৰীয়া তথা সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ ঘৰত হুচৰী গাই বস্ত্ৰ সংগ্ৰহ কৰি ৰাজ ভঁৰালত জমা দিছিল আৰু এই বস্ত্ৰ বিনিময় কৰি নিমখ আনিছিল। এনেদৰে ঘৰে ঘৰে হুচৰী গোৱা প্ৰথা প্ৰচলিত হয় বুলি প্ৰবাদ আছে।

বসন্ত কালত কুঁহিপাতে গজালি মেলাৰ লগে লগে নানা দেশত উদ্‌যাপিত হয় নানা ৰঙী বৰ্ণিল উৎসৱ। নিজ নিজ দেশত পৰম্পৰাগত লোকাচাৰ আৰু ৰঙৰ সমাহাৰে বসন্তৰ পৰা গ্ৰীষ্মলৈ ৰূপান্তৰৰ সময়তে, কৃষি আৰু প্ৰজননৰ ওতঃপ্ৰোত সম্পৰ্কৰে দেশ, অঞ্চল আৰু বিভিন্ন ঠাইত এই উৎসৱ উদ্‌যাপিত হৈ আহিছে। পাৰস্য দেশৰ বাসিন্দা সকলে 'নৌৰুজ' (বসন্ত) উৎসৱ অৰ্থাৎ

পাদটীকা

- ১। কাকতি, অলকানন্দা, অসমীয়া প্ৰতিদিন, ১৩ এপ্ৰিল ২০১২।
- ৩। গোস্বামী, ভৱাণীচৰণ, অসমীয়া প্ৰতিদিন, ১৩ এপ্ৰিল ২০১২।
- ৫। দৈনিক অগ্ৰদূত, ১৭ এপ্ৰিল ২০১২।

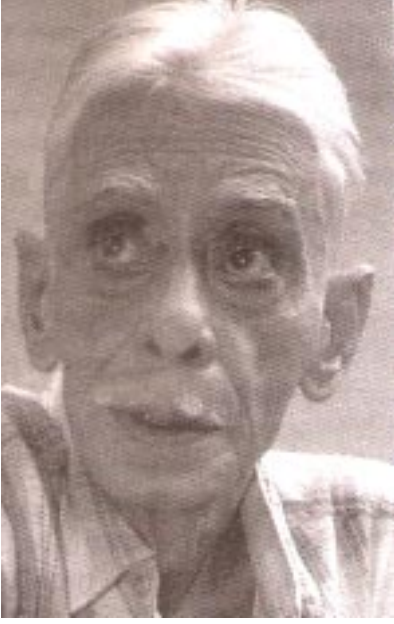
ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে নতুন দিন হিচাপে পালন কৰা। থাইলেণ্ডত থংক্ৰণ জল মহোৎসৱ, বেবিলনত খাব নিছান আছীৰিয়ান উৎসৱ, স্পেইনৰ লাছ ফালাছ উৎসৱ, মেস্কিকোৰ ছান মাকেজি উৎসৱ আদিয়ে নিজ নিজ নৱবৰ্ষক আদৰণি জনাই আহিছে (ষ্টাফ ৰিপ'ৰ্টাৰ, ১৭ এপ্ৰিল, দৈনিক অগ্ৰদূত)।

ভৰত বৰপূজাৰীয়ে আগবঢ়োৱা তথ্যমতে ১৯৪৮ চনত ডিব্ৰুগড়ৰ 'জ্ঞান-দায়িনী' নামৰ সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানটিয়ে তামোলবাৰী চাহ বাগিচাত থকা জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালাদেৱৰ লগত পৰামৰ্শ কৰি অসমত প্ৰথম বিহুমেলা পতা হৈছিল বুলি অখিল গগৈদেৱৰ লেখনিত প্ৰকাশ পাইছে। ড° প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ মতে ১৯৩১ চনত গুৱাহাটীৰ নাগৰিকে প্ৰথমে ৰং ধেমালি আৰু খোৱা-বোৱাৰে প্ৰথম বিহুমেলা অনুষ্ঠিত কৰে। বিহু মেলা হিচাপে বা মঞ্চ-বিহু মেলা হিচাপে অসমত প্ৰথমে বিহু মেলা য'তেই আৰম্ভ নহওক লাগে জ্যোতি প্ৰসাদৰ মতে বিহুৱেই হ'ল অসমৰ একমাত্ৰ ধৰ্ম নিৰপেক্ষ আৰু সৰ্ব গ্ৰহণযোগ্য উৎসৱ। বিভিন্ন জাতি, ধৰ্ম, জনগোষ্ঠীৰ মাজত একতাৰ দোলেৰে বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিক নিৰুগী কৰি ৰাখিবলৈ বিহুৱেই হ'ল উমৈহতীয়া উৎসৱ (অখিল গগৈ, ১৩ এপ্ৰিল ২০১২, দৈনিক অগ্ৰদূত)।

প্ৰকৃতিৰ অন্যান্য-অপূৰ্ব সুৰ -সম্বন্ধে আমাৰ বিহুটি যেন কৃষিৰ ব্যাপক প্ৰস্তুতিহে। প্ৰবাদ আছে মেঘৰ মাতৰ অণুকৰণত ঢোল নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল, ভেকুঁলীৰ মাতৰ অনুকৰণত সজা হৈছে গগনা। মুঠতে বিহুৰ বিবিধ বাদ্য ধ্বনিৰ ছেৰে ছেৰে কৃষিৰ এক ব্যাপক প্ৰস্তুতিৰ আখৰাৰ প্ৰতিচ্ছবিহে মূৰ্ত্ত হয়। ইয়াৰ মাজত লুকাই থকা উৎসাহ আনন্দখিনি অনুভৱ কৰিব নোৱাৰিলে, বিহুৰ উলহ-মালহৰ মাজতে দেহ-মন প্ৰাণত পুঞ্জীভূত হোৱা উদ্যমখিনিক পৰবৰ্তী দিনবোৰত নিজৰ তথা জাতিটোৰ উত্তৰোত্তৰ বিকাশৰ কামত লগাব নাজানিলে বিহুৰ সামগ্ৰীক প্ৰাসঙ্গিকতা খিনিকে অবিচাৰ কৰা হ'ব। □ □

২। গগৈ, অখিল, দৈনিক অগ্ৰদূত, ১৩ এপ্ৰিল ২০১২।

৪। বৰা, পদ্মকান্ত, দৈনিক অগ্ৰদূত, ১২ এপ্ৰিল ২০১২।

হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ কবিতাৰ দীঘ আৰু বাণী

প্ৰিয়ংকা শৰ্মা
স্নাতক ৩য় বান্ধাসিক, অসমীয়া বিভাগ

অসমৰ কাব্য প্ৰেমী সকলৰ মাজত কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্য আছিল অন্যতম। প্ৰেম আৰু যৌৱনৰ কবি ৰূপেই হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ খ্যাতি আছিল। মৰমতে তেওঁক সকলোৱে ‘হীৰুদা’ বুলি সম্বোধন কৰিছিল। ৰচনা শৈলীৰ ক্ষেত্ৰত এইগৰাকী কবিৰ বৈশিষ্ট্য হ’ল ওজন বুজি শব্দ প্ৰয়োগ কৰিব পৰা এক তুলনাবিহীন ক্ষমতা। কবিতা বুজি পোৱাৰ আগতেই ৰচনা শৈলীৰ এই বৈশিষ্ট্যই সকলো পাঠকৰে মন মোহিত কৰিছিল। সংবেদনশীল ভাষাৰে জন-মনক জয় কৰিব পৰা সামৰ্থৰ বাবে চিৰদিন স্মৰণীয় হৈ ৰ’ব এই গৰাকী নিভাজ কবি।

হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্য আছিল এগৰাকী সম্পূৰ্ণ কবি যি মৃত্যুকো সৃষ্টিশীল শিল্পৰূপে গঢ়ি তোলাৰ সপোন দেখিছিল। ইংৰাজ কবি জন ডানৰ ভাষাত তেওঁ ক’ব পাৰিলেহেঁতেন - ‘গৰ্বিত নহ’বি মৃত্যু, তই মোক নোৱাৰ মাৰিব’। হয়, হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ দৰে কবিক মৃত্যুৱেও মাৰিব নোৱাৰে। মৃত্যু জিনি তেওঁ জীয়াই থাকিব। তেওঁৰ অতি আপোন অসমীয়া ভাষা আৰু তেওঁৰ কবিতাৰ পঢ়ুৱৈ সমাজখনত। আধুনিক অসমীয়া কবিসকলৰ মাজত হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যই যে ওখ আসন লাভ কৰিছিল আৰু কৰি থাকিব তাত কোনো সন্দেহ নাই। আন অনেকৰ দৰে মোৰ বাবেও

হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ কবিতাৰ প্ৰধান আকৰ্ষণ হ’ল তেওঁৰ মনোমোহা ভাষা। “মোৰ কোনো সত্তা নাই, শব্দৰ স’তে মোৰ অভিন্ন সংসাৰ।”

কবিয়ে আৰু কৈছে :

“শব্দ মোৰ শুভংকৰ সংগীত কিম্বা উচ্চতৰ গণিত।”

শব্দক ব্ৰহ্ম বুলি কোৱা হয় আৰু অসমীয়া ভাষাৰ এই ব্ৰহ্মশক্তি বুজিবলৈ হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ কবিতা পঢ়িবই লাগিব। ‘কলম মোৰ কমাৰৰ হাতৰ হাতুৰী, ভাঙি পিটি গঢ়ি লওঁ শব্দ’। শব্দই কবিৰ সকলো, ভঙা আৰু গঢ়াৰ হাথিয়াৰ যাৰ যোগেদি কবি হ’ব খোজে ‘মহাদেশৰ কবি’, সমস্ত পৃথিৱীক ৰূপান্তৰিত কৰিব খোজে এটা কবিতালৈ। আধুনিক কবিতা দুৰ্বোধ্য বুলি অনেকে অভিযোগ কৰে। সেয়ে সৰ্বসাধাৰণ পঢ়ুৱৈ সমাজৰ সৰহভাগ লোক আধুনিক কবিতা পঢ়াৰ পৰা আঁতৰি থাকে। কিন্তু হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ কবিতা আধুনিক হ’লেও দুৰ্বোধ্য নহয়। ইয়াৰ মূল কাৰণটো হ’ল তেওঁৰ শব্দ নিৰ্বাচন আৰু প্ৰয়োগৰ বিচক্ষণতা। কোনো কোনো কবিতাৰ চিত্ৰকল্প আৰু

প্ৰতীকধৰ্মিতাই পাঠক সমাজে বুজাত দুৰ্বোধ্য হৈছে। কিন্তু ভাষাৰ সারলীলতাই আৰু শব্দৰ মাধুৰ্যই তেওঁৰ কবিতা সকলোৰে বাবে সুখপাঠ্য কৰি তোলে। তেওঁৰ এটা কবিতাঃ

“তুমিতো জানাই, এই কবিৰ একো নাই ;
এটাই মাথোঁ কামিজ, তাৰো ছিগো ছিগো চিলাই
প্ৰেম নিশ্চয় এনেকুৱাই, আৱৰণ খুলি হৃদয়
জুৰায়।”

“হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্য যাঠিৰ দশকৰ পৰা গীত আৰু কবিতাৰে জন-মনক জয় কৰা এগৰাকী শক্তিশালী প্ৰগতিশীল কবি। অন্য বহু প্ৰগতিশীল কবিৰ দৰে কিন্তু হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্য যান্ত্ৰিক বক্তৃতা সৰ্বস্ব নাছিল। জুখি-মাখি কোৱা কম কথাৰেই তেওঁ অত্যন্ত পৰিমার্জিত ভাৱে সৃষ্টি কৰিছিল একোটা ব্যঞ্জনা ভৰা পংক্তি। প্ৰকৃততে আধুনিক ভাৱধাৰা প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে পূৰ্বঠ, পৰিমার্জিত আৰু ব্যঞ্জনাধৰ্মী ভাষা আছিল এইগৰাকী শব্দৰ যাদুকৰৰ যাৰ অননুকৰণীয় শব্দ মাধুৰ্যই শব্দক কৰি তোলে বিদ্যুৎ চুম্বকীয় আধানযুক্ত শিখাৰ দৰে। কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ প্ৰবল জনপ্ৰিয়তা আৰু সফলতাৰ আঁৰত আছে তেওঁৰ ভীষণ কল্পনাশীল সৰলতা, মানৱ হৃদয়ৰ বেদনাক শব্দৰে মূৰ্ত ৰূপ দিব পৰা পটুতা আৰু নিভাঁজ তথা হৃদয় সংবেদী প্ৰেম। এই প্ৰেম সমস্ত নিপীড়িত মানুহৰ প্ৰতি, সমাজ আৰু মানুহৰ প্ৰতি। প্ৰেম আৰু দুখৰ অনুভৱে তেওঁক যেন সদায় দুখী মানুহখিনিৰ হৃদয়ৰ ভাষা বুজাৰ ক্ষমতা দিছিল। এই ক্ষমতাৰেই তেওঁ মানুহৰ দুখানুভূতিক সফলভাৱে কবিতাৰ পংক্তিত স্থান দিবলৈ সমৰ্থ হৈছিল।”

“কবি ভট্টাচাৰ্য্য এগৰাকী সুন্দৰ শিল্পীমনৰ দৰদী মানুহ। ব্যক্তিগতভাৱে বৰ্তমানলৈকে শব্দৰ কাৰিকৰীৰে তেওঁ সুখী। কিন্তু সমাজখনক লৈ আৰু সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰ ভৱিষ্যতক লৈ তেওঁ গভীৰ বেদনাত এজন দুখাৰ্ত মানুহ। দুখাৰ্ত কবি গৰাকীয়ে কিন্তু অহৰহ সাধনা কৰিছিল শব্দক সুন্দৰ, নিটোল ৰূপত সজোৱাৰ অকৃত্ৰিম হেঁপাহৰ দৰেই ভৱিষ্যতৰ সমাজ খনকো সুন্দৰ সুখম ৰূপত গঢ়িবৰ বাবে। এই হেঁপাহেই তেওঁক দুখীয়া আৰু নিপীড়িত মানুহৰ ওপৰত জাপি দিয়া সকলোবোৰ অমানুষিক ব্যৱস্থাৰ প্ৰতিবাদী

মিশ্ৰিতৰ মাজলৈ টানি নিছিল।”

হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্য দেশ, মাটি আৰু মানুহৰ কবি। স্নেহলতা আৰু তীৰ্থনাথ দেৱৰ পুত্ৰ হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্য যেনেকৈ ‘স্নেহতীৰ্থ’ৰ মাজেদি জন্মদাতা মাতৃ-পিতৃৰ প্ৰতি স্নেহ, শ্ৰদ্ধা আৰু ভালপোৱা চিৰকালৰ বাবে জীৱন্ত কৰি থৈ গ’ল সেইদৰে তেওঁৰ অনেক কবিতা স্বদেশপ্ৰেমৰ অফুৰন্ত প্ৰকাশে উদ্বেলিত কৰিছে : “মোৰ প্ৰাণৰো প্ৰাণৰ, মোৰ গানৰো গানৰ মোৰ দেশ ...।” “দেশ বুলিলে আদেশ নালাগে” বুলি সদন্তে ঘোষণা কৰা কবিজনেই শব্দ-সাধনাৰ মাজেদিয়েই দেশ, মানুহৰ আৰু প্ৰকৃতিৰ জয়গান গাই গ’ল।

কবিৰ অনেক কবিতাত স্বদেশৰ মাটিৰ গোলন্দ আমোল-মোলাই আছে। হালোৱা, হজোৱা, ৰোৱনী, দাৱনী, ধান, পথাৰ আদি প্ৰকৃতিৰ বুকুৰ সকলো সন্তাৰেই যেন থুপ খাই আছে হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ কবিতাত আৰু গীতত। অনবদ্য শৈলীৰ কবিতা আৰু গীতেৰে অসমীয়া সাহিত্য সমৃদ্ধ কৰা হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ ৰচনাত নাটকীয় গুণো কম নহয়।

“এটা অজুহাত পালে মই গুচি যাব পাৰো ... জালিকটা জোনাকৰ মাজেৰে মই গুচি যাম হাতত সাৰে ভৰিত সাৰে..”

গীতি কবিতাৰ আত্মগত স্বৰেই হীৰুদাৰ কাব্যৰ প্ৰধান অথবা অভ্যন্ত স্বৰ। মাজে-সময়ে কাহিনী সুলভ বিৱৰণ অথবা বক্তৃতাধৰ্মী উক্তিৰে তাৰ মাজলৈ আনিছে বৈচিত্ৰ্যৰ বিপ্লয়। সত্তৰৰ দশক ঘূৰি প্ৰেয়সী আৰু দেশৰ আৰতিত বিভোৰ হৈ থকা হীৰুদাই দশকটোৰ আলি দোমোজা অতিক্ৰম কৰি উপলব্ধি কৰিছে যে কবিতাৰ উপাদান শব্দ, কবিতাৰ অৱয়ব শব্দময়।

“অত্যাধুনিক তাত্ত্বিকৰ দৰে কবিয়ে মানুহক শব্দৰ মেৰঘৰত বন্দী বুলি ভবা নাছিল। তেওঁৰ মতে জড় শব্দৰ মাজত ধৰনিৰ প্ৰাণস্পন্দন সৃষ্টিয়েই কবিৰ ধৰ্ম। হীৰুদাই তেওঁৰ ৰোমাণ্টিক উত্ত ৰাধিকাৰ ৰক্ষা কৰিছে নতুন সময়ৰ, নতুন পৰিস্থিতিৰ প্ৰত্যাহ্বানৰ মাজত। যেনেকৈ তেওঁৰ কবিতাৰ মাজত প্ৰথমৰে পৰা প্ৰবাহিত হৈ থকা থলুৱা শব্দৰ সৰস নিজৰা পিছৰ পৰ্বতো শুকাই যোৱা নাই, সেইদৰে তেওঁৰ বাপতি সাহোন বিশ্বাস আৰু মূল্যবোধো এক ঘোৰ

প্রতিকূল পরিবেশতো, নানা আঘাতত ক্ষত-বিক্ষত হৈও অসাব হৈ পৰা নাই।”

এটা অজুহাত পালেই য'লৈকে-তলৈকে গুচি যাবলৈ মন কৰা হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যই জীৱনৰ শেষৰটি লেখাতো মৃত্যুকে কামনা কৰিছিল-

“মোৰ মৰিবৰ মন গৈছে
পাৰিলে এতিয়াই
তিনি কুৰি বছৰ মোৰ
ল'লে কবিতাই ..”

মানুহ আৰু স্বদেশক ভাল পাই নিঃস্বহোৱা কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ কবিতা নিজৰ স্বাভাৱিক গতিৰ দৰে হৃদয়ৰ পৰা আপোনা-আপুনি ওলাই আহিছিল। “বাংলা কবি জীৱনানন্দ দাসে কৈছিল - ‘সবাই কবি নয়, কেউ কেউ কবি।’ সঁচাকৈয়ে কবিতা লিখিলেই সকলোকে কবি আখ্যা দিয়াটো টান। এইক্ষেত্ৰত হীৰেণ জাত-পাতে, তালুৰ পৰা তলুৱালৈকে কবি।”

গভীৰ জীৱনবোধ, প্ৰখৰ সমাজ চেতনা আৰু গাঁৱৰ প্ৰতি হৃদয়ৰ দুৱাৰ টানৰ কাৰণেই বোধ হয় আমাৰ কবি হীৰেণই মানুহৰ বুকুৰ শব্দ নিজৰ কাব্য-কৰ্মৰ বাবে বুটলি আনিবলৈ সক্ষম হৈছিল। কেৱল কবিতাখিনিয়েই যে জনপ্ৰিয় এনে নহয়, তেওঁৰ গীতখিনিও সমানে ৰাইজৰ আদৰৰ, ৰাইজৰ প্ৰাণৰ। গীততো পোৱা যায় জীৱন্ত প্ৰাণৰ স্পন্দন। সম্ভৱত গীতিকাৰ ৰূপে প্ৰথমে আত্মপ্ৰকাশ কৰি কবিতালৈ খোজ পেলোৱা কাৰণেই তেওঁৰ কবিতাবোৰো সুৰময়।

শব্দ ব্ৰহ্মৰ সাধক হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ তুলনা নাই অসমীয়া কাব্য জগতত। নিভাঁজ আৰু উদ্ভাৱিত শব্দৰ স'তে তেওঁ যি অভিন্ন সংসাৰ পাতিছিল সেয়া তেওঁৰ বাবে যেন আছিল অনায়াসলব্ধ। নিৰৱচ্ছিন্ন আত্মীয়তা আৰু আকুলতাৰে তেওঁ মাতৃভাষাৰ উৎকৰ্ষৰ সন্ধান কৰিছিল। তাৰ মাধ্যম আছিল শব্দ। গদ্যত কোৱা তেওঁৰ স্বীকাৰোক্তিৰেই আঙুলিয়াব পাৰি - “শব্দ কবিৰ অস্ত্ৰ। প্ৰত্যেক কবিৰেই আছে শব্দৰ নিজস্ব ভূৱন। তেওঁলোকে আৱিষ্কাৰ কৰে নতুন শব্দ, প্ৰতিষ্ঠা কৰে প্ৰচলিত গ্ৰামীণ শ্ৰুতিদুষ্ট শব্দৰ নতুন অৰ্থমূল্য, নতুন ভাব অনুৰূপ। শব্দৰ পুনৰ

গঠন আৰু পুনৰ নিৰ্মাণেই হৈছে কবিৰ বিশিষ্ট চৰিত্ৰ।”

তেওঁৰ চেতনাৰ এক অমৰ বাণী হৈছে তেওঁৰ ৰাজনৈতিক দৰ্শন, যাৰ বাবে তেওঁ কামনা কৰিছিল - “মোৰ শব্দৰ শোভাযাত্ৰা হওঁক, ত্ৰুষ্-কুটিৰ ৰাতিৰ প্ৰহৰী/তিৰবিৰাই থাকক বিক্ষোভৰ চোকা তৰোৱাল...।” আকুল প্ৰাৰ্থনাময় অভীষ্টাই কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যক শব্দৰ সকলো সুখমা বোৱাই অনা আৰু বোৱাই দিয়াৰ আপ্ৰাণ চেষ্ঠাত নিয়োজিত কৰিছিল। এই প্ৰয়াসত নিজৰ সত্তা এক বৃহত্তৰ সত্তাৰ অংগ মাত্ৰ। সেইবাবেই তেওঁ অভিজ্ঞতাৰ মাজেৰেই ক'ব পাৰিছিল - “নিজৰ ছাঁ গৰকি মই পাৰ হৈ যাওঁ..। বন্দীশালৰ দেৱাল ভাঙি আহে সক্ৰিয় সময় সমৃদ্ধ শব্দ ...।”

অসমীয়া প্ৰতিদিনত হীৰেণ গোঁহাঁইৰ মন্তব্যৰ পৰা উদ্ধৃত হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যই কবিতাৰ মাজতেই শব্দৰ মৰ্মৰ ধ্বনি শুনিবলৈ পাইছিল। কিন্তু তথাপি কবি মন! শব্দৰ সন্ধানত কেতিয়াবা তেওঁ দুঃচিন্তাতো পৰিছে। ‘মোৰ কবিতাৰ শব্দৰ কাহানিবাই শেষ হ’ল’ বুলি তেওঁ কৈ পেলাইছিল ১৯৯৯ত প্ৰকাশিত ‘শব্দৰ সঁজাল শিপা’ নামৰ কবিতাটোত। একেটা কবিতাত তেওঁ কৈছিল -

“আজি আকৌ কোন তেজৰ এন্ধাৰত। মোৰ হেৰুৱা শব্দ-শস্যই এছাটি মুকলি বতাহ বিচাৰি উকমুকাই আছে”।

পাছত তেওঁ যেন স্বস্তিৰ নিশ্বাস কাঢ়িছিল, ২০০৬ত প্ৰকাশিত তেওঁৰ এটি কবিতাত - “মোৰ শব্দৰ শুকান চোতালখনত এটোপ দুটোপকৈ বৰষুণ পৰিছে।”

তথাপি চিন্তাত তেওঁৰ মন বিষন্ন, শব্দৰ স'তে তেওঁৰ বুজাপৰা, পিছে কলাকৈবল্যবাদী বুলিবৰ সত নাযায়, কাৰণ হ’ল কবি মননৰ বিশালতা, য’ত চৌপাশৰ বাস্তৱতা আৰু বুৰঞ্জীৰ নিশ্বাস আৰু নিৰ্যাস ফুলি ৰয় অকপটে। মাতৃভাষাৰ দ্বাৰাই বিশ্বৰ কবি হৈ উঠা হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্য, যাৰ কবিতাত আমি বিচাৰিলে কালিদাসৰ কাব্যশিল্প, আনকি ছিলিভিয়া, প্ৰাথৰ চিন্তাৰ ৰেঙনিও পাওঁ।

এইজনেই হ’ল গানহীন মানুহৰ কল্যাণৰ বাবে নিজৰ বোধ বৃত্তি নিয়োগ কৰা কবি, যি পৰম সহৃদয়েৰে ক'ব পাৰিছিল :

“গান আনা, শুনো যুদ্ধৰ গান, শান্তিৰ গান

পলাতক প্ৰাচীন অথবা আগত তৰুণ

জটিল দিনৰ প্ৰতীকী ভাষান্তৰ

কাঠ হোৱা চকুলোৰ সুঠাম নিৰ্মাণ।”

তেওঁ বাস্তৱৰ পৰা পলায়ন কৰা কবি নাছিল। ব্যৰ্থ প্ৰবীণৰ লগতে সম্ভাৱনাপূৰ্ণ তৰুণকো তেওঁ শান্তিৰ বাবে যুদ্ধৰ আহ্বান জনাইছিল। তেওঁ আছিল জীৱনৰ উপাসক আৰু সেয়ে জীৱনৰ স্বাৰ্থতে মৃত্যু জয় কৰাৰ হেঁপাহক শব্দৰ সুষমালৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছিল।

হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যক প্ৰেমৰ কবি বুলিও কোৱা হয়।

এই প্ৰেমৰ মাজত আছে আকুল মংগলময় ধ্বনি-প্ৰতিধ্বনি। সি ঢাকি ৰাখে হতাশাৰ গ্লানি, যাৰ বাবে পাবলো নেৰুদাৰ মৃত্যুত তেওঁ শোকাৰ্ত হৃদয়েৰে লিখিছিল : ‘নেৰুদা, মই তোমাৰ কুৰিটা প্ৰেমৰ কবিতা পঢ়িছো, আৰু জানো প্ৰেমৰ কবিতা ৰচা এটা হতাশাৰ গানত মূৰ্ত ভাঙনৰ হাতুৰী কিমান গধুৰ।’

আজীৱন শব্দৰ সাধনা কৰি, শব্দৰ মালা গাঁথি আমাৰ দৰে অলেখ কাব্যানুৰাগীৰ চেতনাক অনুভূতিৰে আলোড়িত কৰি ৰখা সেই সাধাৰণ অথচ অসাধাৰণ প্ৰতিভাধৰ মানুহজন অৱশেষত গ’লগৈ। অসুখৰ কথা তেওঁ কবিতাৰে যেন কেতিয়াবাই ক’ব খুজিছিল। কিন্তু সেয়া পাঠকৰ বাবে আছিল মাথোঁ কবিতা। দীঘলীয়াভাৱে শয্যাগত হৈ থাকি হীৰুদা আজি ‘জীৱনৰ কঠিন শিলত কটা নিলোৰ্ভ ভাস্কৰ্য’ হৈ এটা অমূল্য শিল্প ‘মৃত্যু’ৰ কোলাত শুই পৰিল। ৰ’দ আৰু পখিলা বৰ প্ৰিয় আছিল বাবেই হীৰুদাৰ আঙুলিৰ ফাঁকেদি বাবে বাবে নিগৰি পৰে সখিয়তী ৰ’দ, তেওঁৰ কান্ধত জিৰায় বৰ্ণময় সুগন্ধী পখিলা। এটা বছৰ অগা-

পিছাকৈ আমি হেৰুৱালো ভূপেন হাজৰিকা, মামণি ৰয়ছম গোস্বামী আৰু হীৰুদাৰ ৰূপত তিনিগৰাকী শ্ৰেষ্ঠ অসমীয়াক। তেওঁ আছিল সাধাৰণ মানুহৰ নিকটৱৰ্তী, সাধাৰণ মানুহৰ কবি। সাধাৰণ মানুহৰ বাবে তেওঁ বেদনাহত। অসমৰ সকলো মানুহৰে প্ৰিয়, হৃদয়ৰ আপোন এই কবিজনে আকৌ গ্ৰন্থৰ বিপণীত, গ্ৰন্থমেলাৰ আড্ডাত নাইবা কবিৰ মেলত চুটি চুটি বাক্যৰে সকলোকে আমোদ দিবলৈ, চিন্তাস্বিত কৰিবলৈ নাইবা উদ্দীপনা দিবলৈ কেতিয়াও ঘূৰি নাহে। কিন্তু তেওঁ বাৰম্বাৰ আহিব কবিতাৰ কুন্দত কটা শব্দৰ পংক্তিবোৰেদি - আহি হয়তো দিঠকত কোৱাদি সকলোকে ক’ব ‘মই মানুহৰ কবি। শইচৰ পথাৰৰ মানুহ। আপোনালোকো মোৰ প্ৰিয় মানুহ, প্ৰিয় বৰ্ণমালা, প্ৰিয় কবিতা।’ ছিগো ছিগো চিলাইৰ এটাই মাথোঁ কবিতাৰ কামিজেরে অসমৰ কাব্য প্ৰেমীৰ মনোজগতত এই নিচলা কবিজন চিৰকাল প্ৰতিভাত হৈ থাকিব। হৃদয়ৰ স্বপ্নদৃষ্টা হিচাপে তেওঁ জীয়াই থাকিব মানুহৰ মাজত।

“সৃষ্টিৰ দিনৰে পৰা মানুহৰ স’তে হেৰা

নিয়তিৰ সংগ্ৰাম অক্ষয়

আমি তাৰ স্মৃতি স্তম্ভ

সোঁৱৰাই মানুহৰ বীৰ্য

আৰু নিয়তিৰ জয়।”

মানুহৰ বিপুল বীৰ্য সত্ত্বেও শেষত নিয়তিৰেই জয় হয়। নিয়তিৰ এই সৰ্বসংহাৰী সোঁতে আমাৰ মাজৰ পৰা হীৰুদাক চিৰকালৰ বাবে আঁতৰাই লৈ গ’ল। সৃষ্টিৰ পথাৰত তেওঁ বহুবিধ শস্য সিঁচি থৈ গ’ল। তেওঁৰ এই শস্যবোৰ নতুন প্ৰজন্মই যেন আদৰি লয় তাৰে কামনাৰে ...। ■

দুজন ভিক্ষু আছিল। এদিন ভিক্ষা কৰি উলটি আহোতে দুয়ো বাটতে এখন নৈত এডাল ভগা সাঁকো পালে। সাঁকোৰ পাৰতে এজনী ধুনীয়া ছোৱালী ৰৈ আছিল। কাপোৰ তিতে বুলি তাই নৈখন পাৰ হ’বলৈ ভয় কৰিছিল। তাকে দেখি এজনে তাইক কান্ধত তুলি লৈ নৈখন পাৰ কৰি দি থৈ যোৱা বাটেদি আগবাঢ়ি গুছি গ’ল। ইজন ভিক্ষুয়ে তেওঁৰ অশোভনীয় কামটো দেখি তেওঁক বাটে বাটে বলকি আহিছিল। তাকে দেখি প্ৰথমজনে ক’লে - “ছোৱালীজনীৰ কথাকে তুমি এতিয়াও ভাবিয়েই আছা নেকি? মইতো তাইক নৈখনৰ পাৰতে এৰি থৈ আহিছো।”

‘এজনী জাপানী ছোৱালী’ (চুটিগল্প)

পাৰিপাৰ্শ্বিক উন্নয়ন আৰু ৰোগ নিৰাময়ত বাঁহৰ ভূমিকা

ড° মিতালি হাজৰিকা
সহকাৰী অধ্যাপিকা, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ

বাঁহ পৃথিৱীৰ বৃহত্তম ঘাঁহবৃক্ষ। সাহিত্য সংস্কৃতিৰ পৰা কলা আৰু বিজ্ঞানলৈ বাঁহৰ গুৰুত্ব অনবদ্য। বৰ্গীকৰণৰ আওঁতাত বাঁহ এবিধ “প’এচি” (Poaceae) বৰ্গৰ “বেম্বোচাইডি” (Bamboosoideae) উপবৰ্গৰ চিৰসেউজীয়া উদ্ভিদ। ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন অঞ্চলত বাঁহৰ ৭৫ টা জাতিৰ অন্তৰ্গত মুঠ ১৩৬ টা প্ৰজাতিৰ নমুনা পোৱা গৈছে। অসম তথা উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত ১৬ টা জাতিৰ অন্তৰ্গত মুঠ ৮৯ টা প্ৰজাতিৰ বাঁহৰ উপস্থিতি প্ৰমাণিত হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে, বাঁহৰ ভালেসংখ্যক প্ৰজাতি বৰ্তমান লুপ্তপ্ৰায় অৱস্থাত আছে। বাঁহ জলজ বা মৰুজ উদ্ভিদ নহয়। সাধাৰণতে বাঁহৰ জোপাবিলাক পুখুৰীৰ পাৰ, হোলা, বিল, পাহাৰ আদিৰ আশে পাশে হোৱা দেখা যায়। শুকান ঠাইত ৰোপন কৰা বাঁহৰ শীতকালত পানী যোগান ধৰাতো জৰুৰী। (Mc clure)

পৃথিৱীৰ প্ৰায়বোৰ অঞ্চলতে বাঁহ দৈনন্দিন জীৱনশৈলীৰ অনবদ্য অংগ। বাঁহৰ এনে বহল প্ৰচলন তথা প্ৰয়োগশৈলী অধ্যয়ন কৰিয়েই পটাবকিন্তে ১৯৩০ চনতে বৰ্তমান যুগটোক ‘বাঁহৰ যুগ’ আখ্যা দিছে।

বৰ্তমান সময়ত পৃথিৱীৰ প্ৰায় ১.৮ কোটি হেক্টৰ মাটি বাঁহ গছে আৱৰি আছে। ইউৰোপ আৰু এণ্টাৰ্কটিকাক বাদ দি বাকী আটাইকেইখন মহাদেশতে বাঁহ সহজলভ্য। ভাৰতবৰ্ষই বাঁহৰ বসতিস্থল হিচাপে বিশ্ব মানচিত্ৰত উল্লেখনীয় স্থান দখল কৰিছে। জম্মু-কাশ্মীৰৰ বাদে ভাৰতৰ সকলো চিৰসেউজ আৰু পৰ্ণপাতী বনাঞ্চলতে বাঁহ পোৱা যায়।

মানুহৰ মৌলিক প্ৰয়োজনসমূহ অৰ্থাৎ খাদ্য, বস্ত্ৰ আৰু বাসস্থানত যেনেকৈ বাঁহৰ ব্যৱহাৰ অপৰিহাৰ্য; তেনেকৈ মানৱ জীৱন চক্ৰৰ তিনিটা পৰ্য্যায় জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহতো বাঁহৰ ব্যৱহাৰ লক্ষ্যনীয়। আমাৰ গাঁৱলীয়া সমাজত এইবিধ উদ্ভিদৰ প্ৰতিটো অংশই প্ৰচুৰ পৰিমাণে ব্যৱহৃত হৈ আহিছে। ইয়াৰ প্ৰাচুৰ্য তথা বজাৰ মূল্য কম হোৱাৰ বাবে এইবিধ বৃক্ষক ‘দুখীয়াৰ কাঠ’ বুলি জনা যায়। ক্ষয়িষ্ণু পৃথিৱীৰ ভাৰসাম্য ৰক্ষা, উপযোগিতা আৰু সহজলভ্যতাই এইবিধ উদ্ভিদক ‘সেউজীয়া সোণ’ আখ্যাৰ যোগ্য কৰিছে।

অসমীয়া মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱনশৈলী, যেনে- উৎসৱ-পাৰ্বন, খেল ধেমালী, মাছ ধৰা, কাপোৰ বোৱা, ঘৰসজা, বন্ধা-বাঢ়া, খোৱা বোৱা আদিত বাঁহ বহুল পৰিমাণে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। অসমীয়া লোক-বিশ্বাস, লোক-সাহিত্য আদিত বাঁহৰ প্ৰচুৰ উল্লেখ পোৱা যায়। বৰ্তমান সময়ত বাঁহ বিশ্বত চৰ্চিত হৈছে ব্যৱহাৰৰ বহনক্ষমতা (Sustainability), ঔষধি গুণ, আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক উন্নয়নৰ বিভিন্ন দিশত ই ল'ব পৰা ভূমিকাৰ বাবে। বাঁহৰ এনে নিজস্ব গুণৰ বাবেই বৰ্তমান সময়ছোৱাত সমগ্ৰ বিশ্বতে ইয়াৰ অধ্যয়ন তথা বিভিন্ন দিশৰ গৱেষণাই প্ৰসাৰতা লাভ কৰিছে। ভাৰতবৰ্ষতো এনে ইতিবাচক চিন্তাৰ প্ৰতিফলন হিচাপে ১৯৯৩ চনত 'বাঁহ আৰু বেত প্ৰযুক্তি কেন্দ্ৰ' স্থাপন কৰা হৈছে। এনে আঁচনিৰ অধীনতে ২০০০ চনত অসমৰ গুৱাহাটীত কেন্দ্ৰীয়ভাৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছে CBTC (Cane and Bamboo Technology Centre)। বাঁহৰ গৰাকী তথা ইচ্ছুক ব্যক্তিক বাঁহৰ উন্নত ব্যৱহাৰ, প্ৰসাৰ আৰু নতুন কাৰিকৰী কৌশলৰ জ্ঞানেৰে সমৃদ্ধ কৰাৰ লগতে উপযুক্ত বজাৰৰ যোগান ধৰা তথা জনসচেতনতাৰ সৃষ্টি কৰাই CBTC ৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য। এই প্ৰতিষ্ঠানে উচ্চ মানবিশিষ্ট আচবাব, ঘৰ নিৰ্মাণ কৰা বিভিন্ন সামগ্ৰী আদি প্ৰস্তুত কৰিছে। উল্লেখযোগ্য যে, ই আমাক প্লাইউদ আৰু টিনপাতৰ বিকল্প হিচাপে দুবিধ প্ৰকৃতি সন্মিলিত (Eco-Friendly) সামগ্ৰী দিব পাৰিছে। বৰ্তমান আটাইতকৈ প্ৰয়োজনীয় কথাটো হৈছে উপযুক্ত প্ৰচাৰ, যিয়ে এইবোৰ সামগ্ৰীক যথোপযুক্ত জনসমাদৰ পোৱাত সহায় কৰিব। যিদিনা কাঠৰ বিকল্প হিচাপে বাঁহে পাব লগা স্বীকৃতি পাব; আৰু কাঠৰ সলনি বাঁহ ব্যৱহৃত হ'ব সেইদিনাই আমাৰ বনাঞ্চলসমূহৰ পৰা ৪ লাখ ঘনমিটাৰ কাঠৰ কুণ্ডা নিশ্চিত ধ্বংসৰপৰা ৰক্ষা পৰিব আৰু বছৰি ৩০ হেক্টৰ বনাঞ্চলক ধ্বংসৰ গৰাহৰপৰা মুক্ত কৰিব পৰা যাব। ফলত বাঁহঅৰণ্য/বাঁহনীয়ে প্ৰকৃতিক জীৱ বৈচিত্ৰক (Bio diversity) সন্মিলিত ৰূপ দিয়াৰ প্ৰয়াস নিশ্চয়কৈ সুদূৰপ্ৰসাৰী তথা ব্যৱহাৰিক হ'ব। এনে এখন বাঁহনীয়ে পৰিৱেশত পেলাব পৰা কেইটামান ধণাত্মক প্ৰভাৱ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী

বাঁহগছে ভূমি সংৰক্ষণ কৰিব পাৰে। বিশেষকৈ ইয়াৰ শিপাৰ জালসদৃশ শৃংখলে মাটি খামোচ মাৰি খহিব নোৱাৰাকৈ ধৰি ৰাখি বান, খহনীয়া আদিৰপৰা পৃষ্ঠভূমিক ৰক্ষা কৰচ প্ৰদান কৰে। গতিকে বাঁহ ৰোপনৰ দ্বাৰা পথৰ দাঁতি, নদীৰ পাৰ আদিৰ খহনীয়া ৰোধ কৰিব পাৰি।

বাঁহৰ ঘন, ওখ জোপাবোৰে মাটিৰ উপৰিভাগৰ ক্ষয়কাৰ্য ৰোধ কৰিব পাৰে। বাঁহৰ ঘন-শৃংখল পাতবোৰে বৰষুণৰ টোপালবোৰ পোনপটীয়াকৈ মাটিত পৰাত বাধা দিয়ে। ফলত বৰষুণৰ দ্বাৰা মাটিৰ ক্ষয়ীভৱন বহু পৰিমাণে ৰোধ হয়।

জলাশয়ৰ কাষৰীয়া বাঁহনীবোৰ অসংখ্য মৎস্যজীৱী চৰাইৰ আশ্ৰয়স্থল হ'ব পাৰে। এনেদৰে, ওচৰা-ওচৰিকৈ থকা সৰু-বৰ সকলো জলাশয় আৰু বাঁহনিৰ সমষ্টিক এখন সংৰক্ষিত জৈৱ বৈচিত্ৰৰ এলেকা হিচাপে বিবেচনা কৰিব পৰা যায়।

একোখন বাঁহনীৰ সৃষ্টিয়ে অসমৰ দৰে ৰাজ্যত সহজলভ্য পতিত মাটি (Wasteland) পুনঃসংস্থাপন (reclame) কৰাত মুখ্য ভূমিকা ল'ব পাৰে। বাঁহগছৰ গুৰিত সচৰাচৰ জমা হোৱা আৱৰণী পাতবোৰৰ পচনে মাটিৰ গুণাগুণ বৃদ্ধি কৰি উৰ্বৰতা বঢ়োৱাত সহায় কৰিব পাৰে বুলি প্ৰমাণিত হৈছে।

বাঁহগছে অধিক মাত্ৰাত আমাৰ বায়ুমণ্ডলৰ পৰা বিষাক্ত কাৰ্বন অংশ শোষণ কৰি প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ (Pollution Control) কাম কৰে। প্ৰাপ্ত তথ্য অনুসৰি বাঁহে প্ৰতি একৰ আয়তন হিচাপত ৬২ টন কাৰ্বন শোষণ কৰিব পাৰে। ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে অন্যান্য উদ্ভিদে প্ৰতি একৰত কেৱল ১৬ টন কাৰ্বনহে শোষণ কৰিব পাৰে। আনহাতে, অন্যান্য উদ্ভিদতকৈ বাঁহগছে ৩৫ শতাংশৰো অধিক অক্সিজেন বায়ুমণ্ডললৈ এৰি দিয়ে।

বাঁহ আৰু বেত গছৰ সংমিশ্ৰণ শাৰী-শাৰীকৈ ৰোপন কৰিলে ই ঘন সেউজীয়া বেৰৰ কাম কৰিব পাৰে। বৰ্তমান সততে দেখিবলৈ পোৱা হাতী মানুহৰ সংঘাত এনে প্ৰাকৃতিক ব্যৱস্থাৰদ্বাৰা বহু পৰিমাণে ৰোধ কৰিব পাৰি।

এই নিবন্ধৰ আন এক উদ্দেশ্য বাঁহৰ ঔষধি গুণৰ

ওপৰত থুলমূল আলোকপাত কৰা।

অসমৰ লোক ঔষধত বাঁহৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব দেখা যায়। লোক ঔষধ দুই প্ৰকাৰৰ - প্ৰাকৃতিক আৰু যাদুমূলক ধৰ্মীয়। এই লেখাত যাদুমূলক ধৰ্মীয় ঔষধ বাদ দি প্ৰাকৃতিক বিষয়ক লোক ঔষধৰ বিষয়েহে আলোকপাত কৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছে। গছৰ শিপা, পাত, ফুল, বিবিধ তৃণ, লতা আদিৰ দ্বাৰা এনেধৰণৰ ঔষধবোৰ তৈয়াৰ কৰা হয়। দা, কটাৰী, কুঠাৰ, কোৰ আদিয়ে শৰীৰৰ কোনোবা অংশত কাটিলে লগে লগে কেঁচা জাতি বা ভলুকা বাঁহৰ সেউজীয়া অংশখিনি চুচি, গুৰি কৰি কটা অংশত দিলে লগে লগে তেজ বন্ধ হয় আৰু দুদিনমান লগালে ঘাঁ শুকাই আহে। নৱজাতকৰ নাড়ী ছেদনৰ বাবে বাঁহৰ চোঁচ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। বাঁহৰ জাৰৰ, বকটু, চোঁচ আদি পেলনীয়া অংশৰ ধোঁৱাই ম'হ খেদাত সহায় কৰে। ছাইবোৰ খেতি-পথাৰত সাৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। বসন্ত ৰোগত ৰোগীক বাঁহৰ গাজ আৰু মাগুৰ মাছৰ আঞ্জা শুকানী হিচাপে খুওৱাৰ প্ৰথা আমাৰ সমাজত আছে।

ঔষধ উদ্যোগত বাঁহ কয়লা বিশেষভাৱে ব্যৱহৃত হয়। চীন দেশত বাঁহৰ গজালিৰ গাত মেৰ খাই থকা বহল বহল মুগা বৰণৰ পাতবোৰত উৎপন্ন হোৱা বগা, পাউদাৰ সদৃশ গুৰিবোৰৰ পৰা মহিলাৰ যৌন হৰমণ সমন্বীয় ঔষধ প্ৰস্তুত কৰা হয়। বাঁহৰ গা-গছ, গজালি, শিপা, গুটি আদি প্ৰায় প্ৰতিটো অংগৰ পৰাই আয়ুৰ্বেদীক ঔষধ প্ৰস্তুত কৰা হয়। বাঁহৰ শিপা পুৰোতে ওলোৱা ছাই বিভিন্ন বেমাৰৰ ঔষধৰূপে ব্যৱহৃত হয়। কিছুমান বাঁহৰ কেঁচা চুঙাৰ ভিতৰফালে গাঠিটোৰ ঠিক ওপৰতে জমা হোৱা পাউদাৰৰ দৰে গুৰিবোৰক “বাঁহ লোচন” বা “টাবাসীৰ” বোলে। এইবিধ গুড়ি উদ্‌ফাই বাঁহ (Asthema), একাংগী আদি

ৰোগত শক্তিবৰ্ধক ঔষধ হিচাপে ব্যৱহৃত হয়। ভলুকা বাঁহৰ পাতে প্ৰসূতি ছাগলীৰ জল (Placenta) সৰাত সহায় কৰে বুলি লোকবিশ্বাস আছে। ভলুকা বাঁহৰ পাতৰ গুড়িৰ কুমলীয়া ঠাৰিডাল ছোৱালীৰ মাহেকীয়া ঋতুস্ৰৱত হোৱা বিষ-বেদনাৰ প্ৰশমনকাৰী ঔষধ হিচাপে ব্যৱহৃত হয়।

আগৰ দিনত আমাৰ আইতাহঁতে সামাজিক নিয়ম মানি দাঁতত কাজিলা লগাইছিল। একমাত্ৰ আমাৰ সমাজতেই নহয় উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰায়বোৰ জনগোষ্ঠীৰে পুৰুষ-মহিলা নিৰ্বিশেষে সকলোৱে এসময়ত দাঁতত কাজিলা ঘাঁহিছিল। কাজিলা এবিধ প্ৰাকৃতিক বোল (Dye)। কাজিলাৰ ব্যৱহাৰে দাঁতৰ প্ৰায়বোৰ বেমাৰকে প্ৰতিৰোধ কৰিব পাৰে বুলি এক লোকবিশ্বাস আছিল। কাজিলা তৈয়াৰ কৰা হয় শুকান বাঁহ জুইত পুৰি। কিছুমান বাঁহ পুৰিলে ফোঁ ফোঁ শব্দ কৰি হালধীয়া তেলজাতীয় বস্তু বাঁহডালৰ নোপোৰা মুৰটোৰ পৰা নিৰ্গত হয়। সেই মুগাবৰণৰ জুলীয়া পদাৰ্থখিনি চেপেতা লো (কুঠাৰ, দা আদি) ত পৰিবলৈ দিলে প্ৰায় ক'লা বৰণৰ হৈ পৰে। এই পদাৰ্থখিনি দাঁতত ঘাঁহিলে দাঁতে বাদামী ৰঙ ধাৰণ কৰে। ইয়েই আমি ওপৰত উল্লেখ কৰা কাজিলা।

এই লেখাত থুলমূলকৈ বাঁহৰ ব্যৱহাৰৰ দুটা দিশৰহে আলোকপাত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। এই সেউজীয়া সোণবিধক আমাৰ জীৱনশৈলিত অনবদ্য সামগ্ৰী হিচাপে স্থান দি বৰ্তমান যুগটোক পটাৰফিণ্ডে ভৱাৰ দৰে “বাঁহৰ যুগ” হিচাপে গঢ় দিব পাৰিলেহে এইবিধ দুখীয়াৰ কাঠক উপযুক্ত মূল্যায়ন কৰা হ'ব।

বিশ্বৰ এক তৃতীয়াংশ জনসাধাৰনে বিভিন্ন কাৰ্যত বাঁহ ব্যৱহাৰ কৰে। জাপানী আৰু চীনাৰসকলে ১৫০০০ ত কৈও অধিক ধৰণে বাঁহ ব্যৱহাৰ কৰিছে। দক্ষিণ পূব এছিয়াৰ প্ৰায়বোৰ সংস্কৃতিৰেই মুখ্য অংগ বাঁহ। ■ ■ ■

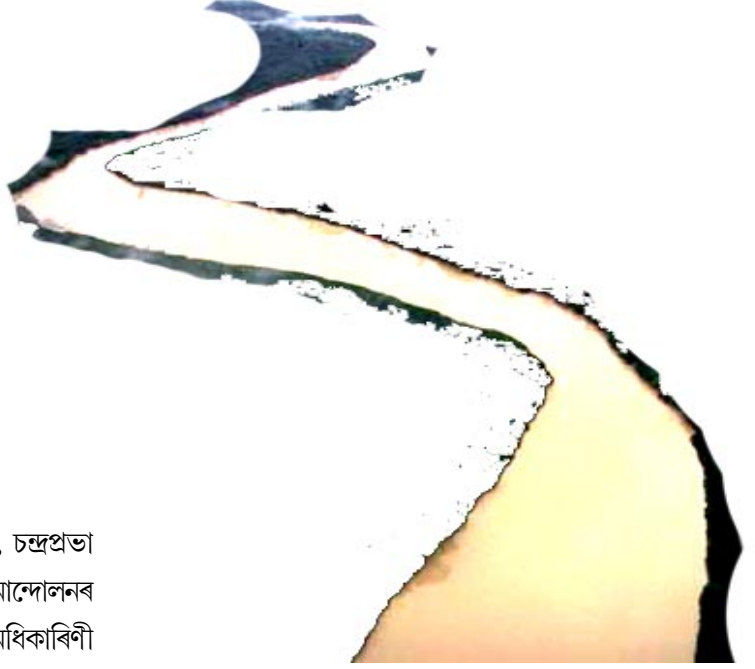
প্ৰসংগ পুথি

- 1) Adhikari, A.K. 1928, Flowering of Bambusa aurndincear
- 2) Barooah C.; Barthakur S.K. 2003, Diversity and Distribution of Bamboos in Assam
- 3) McClure, F.A. 1966. The Bamboos, a fresh perspective, Cambridge.
- 4) অসমৰ বাঁহ সংস্কৃতি সম্পাদনা - ড° উপেন ৰাভা হাকাচাম
ড° কনক চন্দ্ৰ চহৰীয়া।

সেই জীৱন খৰস্ৰোতা নদী

প্ৰমিলা কুটুম

উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ (কলা শাখা)

চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানী এক সংগ্ৰামৰ নাম, চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানী এক বিপ্লৱৰ নাম। তেওঁ আছিল নাৰীমুক্তি আন্দোলনৰ ধ্বজাবাহী, এগৰাকী বিৰল তথা বিস্ময়কৰ প্ৰতিভাৰ অধিকাৰিণী নাৰী। তেওঁৰ হৃদয়ত জাগি উঠা মানৱ প্ৰেম তথা নাৰী প্ৰেমৰ ফলস্বৰূপেই নাৰী সমাজক উদ্ধুদ্ধ কৰিছিল। একেধাৰে কবি, গীতিকাৰ, নিবন্ধকাৰ, গল্পকাৰ, ঔপন্যাসিক, সাংবাদিক, শিক্ষাব্ৰতী, সুবক্তা, সু-সংগঠক, সমাজসেৱী, নাৰীমুক্তি আন্দোলনৰ বাটকটীয়া চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানী অসমৰ নাৰী সমাজৰ বাবে কিংবদন্তীস্বৰূপ।

বৰ্তমান সময়ত পুৰুষৰ সমানে সমানে সকলো দিশতে নাৰীয়েও অংশগ্ৰহণৰ সুবিধা পাইছে যদিও এনে এটা সময় আছিল যি সময়ত নাৰীয়ে পাকঘৰৰ এলাস্কুৰ পৰা নিজকে মুক্ত কৰিব পৰা নাছিল। তেনে সময়ত ১৯০১ চনৰ ১৬ মাৰ্চত পূৰ্বৰ অবিভক্ত কামৰূপ জিলাৰ বজালী অঞ্চলৰ অতি পিছপৰা গাঁও দৈশিঙীত ৰতিকান্ত মজুমদাৰ আৰু গংগা প্ৰিয়াৰ ঘৰত আকাশৰ এক উজ্জ্বল তৰা স্বৰূপ চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানীৰ জন্ম হৈছিল। কনমানি চন্দ্ৰপ্ৰভাই প্ৰাথমিক বিদ্যালয় পাছ কৰাৰ পিছত ল'ৰাৰ স্কুলত মজলীয়া শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিবলৈ মন মেলিছিল। গাঁৱৰ বহু মানুহৰ ঠাট্টা-মস্কৰা সহিও তেওঁ প্ৰতিদিনে কেইবা মাইলো খোজকাঢ়ি স্কুললৈ গৈছিল। কিন্তু বাৰিষা অহাৰ লগে লগে বাধ্য হৈ স্কুললৈ যোৱাটো বন্ধ কৰিব লগা হৈছিল। সৰুতেই তেওঁ বিবাহ পাশত আৱদ্ধ হৈছিল যদিও বাল্যবিবাহৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ ঘোষণা কৰি সমাজৰ নীতি-নিয়ম ভাঙি পতিগৃহৰ পৰা চিৰদিনৰ বাবে পিতৃগৃহলৈ গুচি আহিছিল। স্বামীগৃহৰপৰা উভতি আহি

সেই কুমলীয়া বয়সতে অকয়া গাঁৱত পিতাকৰ সহযোগত বাঁহৰ চালিৰ তলতে এখনি স্কুল প্ৰতিষ্ঠা কৰি গাঁৱলীয়া ছোৱালীবোৰক শিক্ষিত কৰাৰ কামত আত্মনিয়োগ কৰিছিল।

শিক্ষয়িত্ৰী হিচাপে নগাঁওত থাকিবলৈ লোৱা চন্দ্ৰপ্ৰভাই স্কুলত শিক্ষাদান কৰাৰ উপৰি নাৰী মনৰ সংকীৰ্ণতা, কু-সংস্কাৰ, অন্ধ বিশ্বাস আদি আঁতৰোৱাৰ উদ্দেশ্যে ১৯১৭ চনত নগাঁও মহিলা সমিতি গঠন কৰিছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত ১৯১৮ চনত তেজপুৰত শিক্ষকতা কৰাৰ লগতে জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ নেতৃত্বত এটা স্বৈচ্ছাসেৱিকাৰ দল গঠন কৰিছিল। এই ছাত্ৰ সন্মিলনৰ সভাত চন্দ্ৰপ্ৰভাই এটা বক্তৃতা দিছিল। সেয়া আছিল অসমৰ ইতিহাসত ৰাজহুৱা মঞ্চত নাৰীৰ প্ৰথম বক্তৃতা প্ৰদান। ১৯১৯ চনত বৰপেটাত বহা সাহিত্য সভাৰ অধিৱেশনলৈ মহিলাৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল। তেওঁ বৰপেটাৰ কীৰ্তন ঘৰত নীচ জাতিৰ মানুহ আৰু মহিলাৰ প্ৰৱেশ নিষেধৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদৰ জোৰাৰ তুলিছিল। যাৰ বাবে তেওঁ শাৰীৰিকভাৱে অপদস্থ হ'ব লগা হৈছিল। ১৯২১ চনত মহাত্মা গান্ধী তেজপুৰলৈ আহোতে তেওঁৰ বাণী গাঁৱে ভূঁঞাপ্ৰচাৰ কৰিছিল। কেৱল এয়াই নহয়, তেঁৱেই আছিল অসমত চাইকেল চলাই ঘূৰি ফুৰা প্ৰথম মহিলা। ইয়াৰ বাবে তেওঁ বহুতৰ ঠাট্টা-

মস্কৰা শূনিব লগাও হৈছিল। ছাত্ৰ সন্মিলনত লগ পোৱা উদীয়মান কবি, ঔপন্যাসিক, সাহিত্যিক দণ্ডিনাথ কলিতাৰ সৈতে হোৱা প্ৰেমৰ পৰিণতিস্বৰূপে চন্দ্ৰপ্ৰভা অন্তঃসত্ত্বা হৈছিল আৰু তেওঁ এটি পুত্ৰ সন্তান জন্ম দিছিল। আজিৰ একবিংশ শতিকাতো আমাৰ সমাজত কুমাৰী মাতৃত্বক সহজভাৱে লোৱা নহয়। অথচ সেই তাহানিতে চন্দ্ৰপ্ৰভাই গৰ্ভস্থ সন্তানক পাপৰ সন্তান হিচাপে গণ্য নকৰি প্ৰেমৰ সন্তানৰূপে গণ্য কৰি ডাঙৰ দীঘল কৰিছিল। এই সন্তানটো বোকোচাত লৈয়ে তেওঁ কংগ্ৰেছৰ বিভিন্ন কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰো অক্লান্ত কৰ্মী চন্দ্ৰপ্ৰভাৰ নেতৃত্বত গঢ়ি উঠিছিল নাৰী উন্নতিৰ অনুষ্ঠান ‘অসম প্ৰাদেশিক মহিলা সমিতি’। স্বাধীনতা আন্দোলনত অংশ গ্ৰহণ কৰি চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানীয়ে তিনিবাৰকৈ কাৰাবৰণ খাটিব লগা হৈছিল। ১৯৫৭ চনত তেওঁ নিজৰ জন্মস্থান বজালীৰ পৰা কংগ্ৰেছ প্ৰাৰ্থী হিচাপে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিছিল যদিও ৰাজনীতিৰ এই যুঁজত তেওঁ জয়ী হ’ব নোৱাৰিলে।

ৰাজনীতি, সমাজ জীৱনত অংশ লোৱা চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানীয়ে সাহিত্যৰ জগতখনতো বিচৰণ কৰিছিল। তেখেতৰ প্ৰথম উপন্যাস ‘পিতৃ-ভিঠা’। এইখন উপন্যাসতেই প্ৰথম নাৰীবাদী চিন্তাৰ প্ৰকাশ ঘটিছে। কুৰি শতিকাৰ প্ৰথম বছৰতে জন্ম লাভ কৰি এসত্তৰ বছৰলৈকে চন্দ্ৰপ্ৰভাৰ যি জীৱন সেই জীৱন সাধাৰণ জীৱন নহয়। সেই জীৱন খৰশোতা নদী। গতিপথৰ শিলাখণ্ডত প্ৰতিহত হৈ সেই নদীত সংঘাতৰ সৃষ্টি হৈছে। সেই সংঘাতক নিৰ্মূল কৰিবলৈ প্ৰচণ্ডভাৱে প্ৰতিকূলতাৰ লগত সংগ্ৰাম কৰি গৈছে। সেই সংগ্ৰাম এই উপন্যাসখনত ফুটি উঠিছে। এইখন উপন্যাসৰ নায়িকাৰ জৰিয়তে চন্দ্ৰপ্ৰভাই পোন প্ৰথমবাৰলৈ সামাজিক প্ৰথাৰ বিৰুদ্ধে থিয় দি নাৰীসত্তাৰ স্বীকৃতি বিচাৰি সংগ্ৰাম কৰিছে। তেখেতে লিখা জীৱনৰ প্ৰথমটো গল্প ‘আকুল পথিক’ আৰু ‘দৈৱজ্ঞৰ দুহিতা’ গল্প দুটিৰ মাজেৰে প্ৰকাশ পাইছে বাল্যবিবাহৰ অপকাৰিতা আৰু কন্যা সন্তানৰ জীৱনৰ প্ৰমূল্য। তাহানি নিজৰ স্থিতিৰ বাবে হাহাকাৰ কৰিব লগা হৈছে। এসময়ৰ গা-ধনৰ দৰে কু-প্ৰথা যেন আজি ভয়ংকৰ যৌতুক প্ৰথালৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে। মানৱীয় প্ৰমূল্যৰ অবক্ষয় ঘটিছে। পতিতা হৈছে অন্ন-বস্ত্ৰৰ বাবে নহয়, জীৱনৰ সন্তীয়া আনন্দ আৰু গ্লোমাৰৰ বাবে। প্ৰেমিক দণ্ডিনাথ কলিতাৰ দ্বাৰা প্ৰত্যাখিত হৈও তেখেতে লিখিলে জীৱনৰ প্ৰথমখন আত্মজীৱনীমূলক

উপন্যাস ‘অপৰাজিতা’ আৰু অলেখ প্ৰেমৰ কবিতা। তেওঁৰ কবিতাসমূহ আন্তৰিকতাৰে পঢ়িলে তেওঁক লগ পোৱা যায় এগৰাকী বিৰল প্ৰেমিকা হিচাপে। নিজৰ সমস্ত ত্যাগ কৰিও প্ৰেমাৰ্পদৰ বাবে চিৰ প্ৰতীক্ষাৰত এগৰাকী নাৰী তথা বিৰহিনীৰ অন্তৰ্ভৰা কাকুতি তেওঁৰ চিৰ বিদ্ৰোহিনী প্ৰতিবাদী নাৰী সত্তাটোৰ অভাৱ কিন্তু ইয়াত বাৰুকৈয়ে পৰিলক্ষিত হয়। আন কিছু কবিতাত তেওঁৰ সংগ্ৰাম, তেওঁৰ দৃঢ়তা, তেওঁৰ বলিষ্ঠ বক্তব্যৰ ওচৰত কবিতামালাৰ কবিতাসমূহ যেন নিপ্ৰভ। কিন্তু এগৰাকী দৰদী কবি হিচাপে চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানীৰ কবিতাই অসমীয়া সাহিত্যত এখনি আসন দখল কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। তেওঁ এগৰাকী অনুবাদিকাও। ১৯৬৯ চনত ‘মহাত্মা গান্ধীৰ শেষ কথা’ (প্ৰাৰ্থনা বচন) নামৰ পুথিখন তিনিটা খণ্ডত অনুবাদ কৰি প্ৰকাশ কৰিছিল। অসম প্ৰাদেশিক মহিলা সমিতিৰ মুখ পত্ৰস্বৰূপ ‘অভিযাত্রী’ আলোচনীৰ তেওঁ সম্পাদিকা আছিল। তেওঁ অসম প্ৰাদেশিক মহিলা সমিতিৰ ইতিবৃত্ত ৰচনা কৰিছিল।

স্বাধীনতা আন্দোলনৰ অক্লান্ত যুঁজাৰু চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানীয়ে দেশৰ আৰু সমাজৰ বাবে সমগ্ৰ জীৱন কাম কৰি গ’ল। তেওঁৰ ৰাজনৈতিক আৰু সামাজিক কামৰ স্বীকৃতি স্বৰূপে ১৯৭২ চনত ভাৰত চৰকাৰৰ পৰা ‘পদ্মশ্ৰী’ উপাধি লাভ কৰিছিল। দুৰ্ভাগ্যবশত সেই চনৰে ১৬ মাৰ্চত তেজস্বিনী নাৰীগৰাকীয়ে শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰে। নিজ হাতে তেওঁ সন্মান গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰিলে। জীৱনৰ অজস্ৰ ঘাত-প্ৰতিঘাত নেওচি সময়বালিত পদচিহ্ন ৰাখি যোৱা এইগৰাকী বিশাল ব্যক্তিত্বৰ মহিলাই সমাজলৈ দি যোৱা বৰঙনি চিৰকালেই আদৰ্শীয় হৈ ৰ’ব।

চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানী আজি নাই। কিন্তু ‘অভিযাত্রী’ উপন্যাসৰ পাতে পাতে চন্দ্ৰপ্ৰভাৰ জীৱনকথা ইমান সুস্পষ্ট যে তেওঁক নেদেখা, লগ নোপোৱাজনেও তেওঁক কাষতে পোৱা যেন লাগিব। ‘অভিযাত্রী’ৰ নায়িকা চন্দ্ৰপ্ৰভাই অসমীয়া সাহিত্যত নিজ জীৱন কথাৰে এক অভিলেখ ৰচনা কৰি গ’ল। প্ৰথিতযশা ঔপন্যাসিকা নিৰুপমা বৰগোহাঞিয়ে তেওঁৰ জীৱন সম্বলিত উপন্যাস ‘অভিযাত্রী’ ৰচনা কৰি অসমৰ পাঠক তথা ৰাইজক উপহাৰ দিয়াটোও উল্লেখযোগ্য। ‘অভিযাত্রী’য়ে লেখিকা গৰাকীলৈ সাহিত্য অকাডেমী সন্মান কঢ়িয়াই অনাটোও চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানীৰ জীৱন আৰু কৰ্মৰ প্ৰতি উচিত মূল্যায়ন কৰা যেন অনুমান হয়। ■ ■ ■

সৌন্দৰ্য সৃষ্টিৰ আনন্দ 'বনছাই'

জোনালী বৰা
সহকাৰী অধ্যাপিকা, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ

মানৱ সভ্যতাৰ বিকাশ আৰু মানৱ সমাজৰ অৰ্থনৈতিক জীৱনৰ উন্নয়নৰ মূলতে হৈছে মানুহৰ নিত্য নতুন, যুগান্তকাৰী সৃষ্টি সমূহ। এজন শিল্পীৰ দীৰ্ঘদিনীয়া চেষ্টাৰ ফলত সৃষ্টি হয় বনছাই। বনছাই, মাটিৰ পাত্ৰত ডাঙৰ গছ সদৃশ, কিন্তু আকাৰত সৰু এজোপা গছ। অতীতৰে পৰা বনছাই শোভাবৰ্ধনৰ কামত ব্যৱহৃত হৈ আহিছে। সময়ৰ গতিত বনছায়ে আহি ড্ৰয়িং ৰুম, বেডৰুমত প্ৰবেশ কৰিছে। হবীৰূপে সৃষ্টি হোৱা বনছাই কলা বৰ্তমান ব্যৱসায়ৰ এক মাধ্যম হৈ পৰিছে।

জাপানী শব্দ **Bonesigh** পৰা বনছাই শব্দৰ উৎপত্তি হৈছে। **Bon** শব্দৰ অৰ্থ হ'ল অগভীৰ পাত্ৰ আৰু **Sigh** শব্দৰ অৰ্থ হ'ল চাপৰ গছ। অৰ্থাৎ অগভীৰ পাত্ৰত এজোপা গছ ৰুই তাক চাপৰ কৰি ৰখাৰ কলা। বনছাই তিনি প্ৰকাৰৰ - ১। ক্ষুদ্ৰঃ ২ ইঞ্চিৰ পৰা ৬ ইঞ্চি পৰ্যন্ত, ২। মধ্যমঃ ৬ ইঞ্চিৰ পৰা ১২ ইঞ্চি আৰু ৩। উচ্চঃ ১২ ইঞ্চিৰ পৰা ২৪ ইঞ্চি পৰ্যন্ত। প্ৰথম বিধক প্ৰস্তুত কৰিবলৈ ৬-৮ বছৰ সময় লাগে আৰু ই ৩০-৩৫ বছৰ জীয়াই থাকে। দ্বিতীয় আৰু তৃতীয়বিধ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ ৩-৪ বছৰ সময় লাগে আৰু ই ১০ বছৰ জীয়াই থাকে।

জলবায়ুৰ লগত খাপখোৱা জৰী, অঁহত, ৰবাব টেঙা, নেমু, ডালিম, মধুৰি, তেতেলি, কৃষ্ণচূড়া, পাইন ইত্যাদি বহু গছৰে বনছাই প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি।

প্ৰথমে বনছাইৰ বাবে উপযুক্ত পাত্ৰ নিৰ্বাচন কৰা হয়। বনছাই যিহেতু ধৰি জীয়াই থাকে সেইবাবে বিশেষভাবে নিৰ্মিত পৰ্চলেইন পাত্ৰ ইয়াৰ বাবে উপযুক্ত। শিল, বালি, চিমেণ্টেৰে তৈয়াৰ কৰি ল'বও পাৰি। পাত্ৰটো ৩-৪ ইঞ্চি

মান হ'ব লাগে আৰু ভিতৰফালে খহটা হ'ব লাগে। অতিৰিক্ত পানী সৰকি যাবলৈ তলিত ২-৩ টা ফুটা থাকিব লাগে। প্ৰথমতে মাটিৰ সৰু টাবত পুলিটো ৰুই পুলিটো বাচিবলৈ দিব লাগে, মাটিৰ পাত্ৰটোত কিছু বালিমাটি আৰু পচন সাৰ দি গুৰিটো টিপি দিব লাগে। এসপ্তাহমান ছাঁত ৰখাৰ পিছত ৰ'দ পোৱাকৈ ৰখা প্ৰয়োজন। পুলিটোৰ পৰা কোঁহ ওলাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে তাক দ্বিতীয় অৰ্থাৎ মূল পাত্ৰলৈ স্থানান্তৰিত কৰিব লাগে।

দ্বিতীয় পাত্ৰলৈ স্থানান্তৰ কৰাৰ পিছতে প্ৰকৃততে বনছাই আৰম্ভ হোৱা বুলি ক'ব পাৰি। পাত্ৰটোত সাৰযুক্ত মাটি হিচাপমতে ভৰাব লাগে অৰ্থাৎ তিনিভাগৰ এভাগ পচনসাৰ, এভাগ পোৰামাটিৰ গুড়ি আৰু এভাগ বালিয়া মাটি হ'ব লাগে। পাত্ৰটোৰ তলিভাগত অলপ বালিমাটি দি তাৰ ওপৰত অলপ সাৰ দি পুলিটোৰ শিপাখিনি বহলকৈ মেলি দিব লাগে। পুলিটোৰ শিপা চুটিকৈ কাটি ল'ব লাগে। পুলিটো ৰোৱাৰ পিছত পাত্ৰটো পানীত ২৪ ঘণ্টা ডুবাই থ'ব লাগে - যাতে প্ৰতিডাল শিপাই প্ৰয়োজনীয় পানী শুষি লয়। প্ৰথম অৱস্থাত পাত্ৰটো ছাঁ ঠাইত ৰাখিব লাগে। নতুন কোঁহ ওলালেই পাত্ৰটো ৰ'দলৈ উলিয়াই দিব লাগে। পাত্ৰটোত যাতে মাত্ৰাধিক পানী গোট নাখায় তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি নয়মিতভাবে পানী দি থাকিব লাগে। গছজোপাই ঠন ধৰি উঠিলেই ইচ্ছামতে ভাঁজ দিব পাৰি। ইয়াৰ বাবে ধৈৰ্য আৰু এক শিল্পীসুলভ মনৰ প্ৰয়োজন। অলপ তামৰ তাঁৰ লৈ গছৰ গুৰিৰ পৰা ওপৰলৈ ঘনকৈ পকাই যাব লাগে। তাঁৰ পকোৱাৰ পিছত ডালবোৰক নিজ ইচ্ছা অনুযায়ী ভাঁজ দিব পাৰি। তাঁৰৰ পাকবোৰ ঘন হ'লে ডালবোৰ ভাগি যোৱাৰ

সম্ভাৰনা নাথাকে। এমাহৰ মূৰত তাঁৰ খুলি দিয়াৰ পিছত গছজোপাক নিজৰ ৰুচি মতে পোৱা যায়। মাজে সময়ে অতিৰিক্ত ডালবোৰ কেঁচীৰে কাটি দিব লাগে। মাটিত সাৰ কমি গ'লে মাটি টান হৈ পৰে আৰু গছজোপা জীয়াই থকা কঠিন হয়। বাৰিষাৰ আগে আগে গছজোপা মাটিসহ টাবৰ পৰা তুলি আনিব লাগে আৰু শিপাবোৰ চুটিকে কাটি দিব লাগে। প্ৰয়োজন হ'লে মূল শিপাডালো কাটি দিব লাগে। বনছাইৰ মূল উদ্দেশ্য হ'ল গছজোপাৰ বৃদ্ধি কমাই ৰখা, কিন্তু নিয়মীয়া বিকাশ হ'বলৈ দিয়া। গছজোপাই নিয়মিত আহাৰ পানীও পাব লাগিব, অথচ বাঢ়িবও লাগিব কমকৈ। দেখাত

কুদ্ৰিমো হ'ব নালাগিব। গুৰিত মিহি শিল দি বা মিহিকৈ বন ৰুই দি বনছাইৰ সৌন্দৰ্য বৃদ্ধি কৰিব পাৰি। গছজোপা সতেজ কৰি ৰাখিবলৈ মানে পানী স্প্ৰে কৰি থাকিব লাগে।

বৰ্তমান বনছাই হৈ পৰিছে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ লাভজনক ব্যৱসায়। বহুতো ঠাইত বনছাই উদ্যোগ গঢ়ি উঠিছে। অৱশ্যে, অসমত ইয়াৰ প্ৰসাৰ কম। প্ৰতিজোপা বনছাইৰ দাম বজাৰত প্ৰায় পাঁচশ টকাৰ পৰা বহু হাজাৰ টকালৈকে হ'ব পাৰে। হাতে-কামে লাগিলে বহুতো নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীয়ে ইয়াৰ পৰা প্ৰচুৰ মুনাফা লাভ কৰিব পাৰিব বুলি আশা কৰিব পাৰি। ■ ■

শিশু শ্ৰমিক : সভ্য পৃথিৱীৰ কলংক

জাহ্নবী শৰ্মা

স্নাতক ৩য় বাণ্যাসিক, শিক্ষা বিভাগ

কণমানি শিশু এটিৰ পিঠিত তাৰ বয়স বা ওজনৰ দুগুন বোজা জাপি দি কোনো জাতিয়েই নিজকে প্ৰগতিশীল বুলি দাবী কৰিব নোৱাৰে। শৈশৱৰ কোমল দেহ মনক শাৰীৰিক শ্ৰমৰ বোজাৰে ভাৰাক্ৰান্ত কৰি তোলা মানৱ সভ্যতাৰ কালিমাঙ্কৰূপ এই শিশু শ্ৰমিক সভ্য পৃথিৱীৰ কলংক। “ফটা গেঞ্জী আৰু তাপলি মৰা হাফপেণ্ট পিন্ধা কণমানি ল’ৰাটোৰ মূৰত এটা ডাঙৰ বোজা। বোজাটোৰ ভৰত সৰু ল’ৰাটোৰ ভৰি এখন মাটিত পোত যায়” এয়াই এটা শিশু শ্ৰমিকৰ পৰিচয়। প্ৰাক্তন ৰাষ্ট্ৰপতি শংকৰ দয়ালৰ ভাষাত - “Neither tradition nor economic necessity can justify child labour and eliminating such exploitation is one of the major challenges today.”

শিশু শ্ৰমিক প্ৰত্যেক সু-সভ্য জাতিৰ বাবেই এক অভিশাপ স্বৰূপ। এক নিযুতৰো অধিক শিশুৱে দুবেলা দুমুঠিৰ বাবে অহৰ্নিশে শ্ৰম কৰিব লাগে আজিৰ ভাৰতত। স্বাধীনতাৰ পিছৰ ৬০ বছৰৰো অধিক কালে নিষ্কৃতি নোপোৱা এই সমস্যাক ৰাষ্ট্ৰীয় ট্ৰেজেদী বুলিও ক’ব পাৰি। শেষৰ ২০০ বছৰৰ সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক বুৰঞ্জীতেই ভাৰতৰ এই ট্ৰেজেদী লুকাই আছে। ভাৰতত ব্যক্তিৰ মূল তিনিটা প্ৰাথমিক প্ৰয়োজন অন্ন, বস্ত্ৰ আৰু বাসস্থান ৰপৰা আজিও শিশু সকল বঞ্চিত। কোনো নতুন ৰাষ্ট্ৰ ব্যৱস্থা গঢ়ি উঠিবলৈ সুবিধা নিদিয়াকৈ প্ৰায় দুশ বছৰ ধৰি চলা ব্ৰিটিছ উপনিৱেশিক শাসন ব্যৱস্থাই এহাতে ভাৰতবৰ্ষৰ পুৰণি সমাজ ব্যৱস্থাটোক ধ্বংস কৰি দিয়ে আৰু আনহাতে ভাৰতবৰ্ষত পুঁজিবাদী শাসন ব্যৱস্থাৰ ভেঁটি প্ৰতিষ্ঠা কৰে। সাধাৰণ জনগণৰ জীৱন আওপুৰণি কৃষি ব্যৱস্থা আৰু কৃষিভূমিতে আবদ্ধ হৈ পৰে। এনে এক ঐতিহাসিক ভেঁটিৰ জটিলতাত আবদ্ধ হৈ পৰি ভাৰতৰ বেছিভাগ শিশুৱে বৰ্তমান যি ধৰণে জীৱন কটায় সি উন্নত ৰাষ্ট্ৰৰ শিশুৰ বাবে অকল্পনীয়। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ

বিকাশে আজিও ভাৰতৰ শিশুক স্পৰ্শ কৰিব পৰা নাই। ভাৰতীয় শিশুৰ এই দুখলগা আৱস্থাৰ কাৰণ বিশ্লেষণ কৰিলে কিছুমান প্ৰধান উপাদান দেখা যায়, সেয়া পৰিয়ালৰ নিম্ন আয়, নিৰক্ষৰতা, দৰিদ্ৰতা, পুষ্টিহীনতা, সংক্ৰামক ৰোগৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হোৱা, মাত্ৰাধিক সন্তান পৰিয়ালৰ স্থায়িত্বহীনতা, সামাজিক মৰ্যাদাৰ অভাৱ, শিশু শ্ৰমিক ব্যৱস্থাৰ শোষণ, অৱহেলা আদি। পিছপৰা সামাজিক ৰীতি আৰু ধাৰণাৰ লগতে অজ্ঞতায়ো এইক্ষেত্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে।

“ব্যস্ত চাকৰিয়াল সকলে পুৱা নিজৰ কৰ্মক্ষেত্ৰলৈ ওলাই যায় আৰু বনকৰা ছোৱালী জনীয়েও সকলো কাম সমাপ্ত কৰি বিদ্যালয়লৈ যাবলৈ সাজু হয়। সিফালে ইতিমধ্যে বিদ্যালয়ৰ “Warning bell” বাজে। তথাপি তাই গৃহস্থৰ আদেশ অনুসৰি থাকি যোৱা কাম সমূহ সমাপ্ত কৰি বিদ্যালয়লৈ দৌৰ দিয়ে। বিদ্যালয় ছুটি হোৱাৰ লগে লগে গৃহস্থৰ ভয়ত গৃহস্থ অহাৰ আগে আগে ঘৰ সোমায় আৰু নিজৰ কামত ব্যস্ত হয়।” এয়াই শিশু শ্ৰমিকৰ দুৰৱস্থা।

বৰ্তমান ভাৰতৰ শিশুসকলৰ অৱস্থাৰ বিষয়ে সুন্দৰভাৱে প্ৰতিফলিত হৈছে John Grun ৰ এই উক্তি - “Strave a Child of food, of affection of freedom of education and you produced an adult who is stunted as an individual and holds back progress towards development rather than accelerate it.”

আচৰিত যেন লাগিলেও ভাৰতবৰ্ষত প্ৰায় ২৩ নিযুত শাৰীৰিক ভাৱে সম্পূৰ্ণ কৰ্মক্ষম নৰ-নাৰী আছে যিসকল কৰ্ম সংস্থাপনহীন কিন্তু একে সময়তে এইখন ভাৰততে কোটি হিচাপত ফুকলীয়া শিশুয়ে শ্ৰমৰ বিনিময়ত নিজৰ লগতে পৰিয়ালকো পোহপাল দিয়ে। কৰ্মসংস্থাপনৰ অভাৱত যেতিয়া লাখ লাখ যুৱক-যুৱতীয়ে অন্ধকাৰ ভৱিষ্যত আকোৱালি ল’ব লগা হৈছে

আচৰিত ভাৱে শিশু সকলৰ বাবে কৰ্মসংস্থাপনৰ অভাৱ পৰিলক্ষিত হোৱা যেন নালাগে। সেয়ে বহু নিবনুৱাই যেতিয়া অলসতাৰ দিন কটাইছে তেওঁলোকৰ পৰা এক বৃজনসংখ্যক নিয়োগৰ সুবিধা কাঢ়ি লৈছে এই কণমানি শ্ৰমিকসকলে। ঠিক স্বামী অগ্নিবেশে কোৱাৰ দৰে “ভাৰতত প্ৰাপ্ত বয়স্কৰ বাবে কৰ্মসংস্থাপনৰ অভাৱ যদিও শিশু শ্ৰমিকৰ সংখ্যা দিনক দিনে বাঢ়িছে কাৰণ তেওঁলোকৰ শ্ৰম অতি সস্তা।” স্বাধীনতাৰ পিছৰে পৰাই ভাৰতে শিশু শ্ৰমিকৰ ভয়ানক সমস্যা সমাধানৰ বাবে অনেক কাৰ্য্য আঁচনি হাতত লৈছিল। ভাৰতীয় সংবিধানৰ ২৪ নং অনুচ্ছেদ মতে - **No Child below the age of fourteen years shall be employed to work in any factory or mine or employed in any hazardous employment.**”

অনুচ্ছেদ ৩৯ ত কৈছে - **That the health and strength of workers and the tender age of Children are not forced by economic necessity to enter avocation unsuited to their age or strength.**”

এই দুয়োটা অনুচ্ছেদৰ মতেই দেশৰ শিশুৰ যত্ন আৰু শ্ৰমিকৰ নিৰাপত্তাৰ বাবে ভাৰতবৰ্ষ সদায় দায়বদ্ধ। এই ক্ষেত্ৰত ১৯৭৬ চনত গৃহীত “**The Bonded Labour System Act**” খনৰ সফলতা এক বিশেষ উদাহৰণ। শিশু অপসাৰিত কৰাৰ উদ্দেশ্যেই ভাৰতে ১৯৮৫ চনত শিশু শ্ৰমিক আইনখন গৃহীত কৰে। ১৩৮ নং বিশ্ব শ্ৰমিক সন্থাৰ অভিবৰ্তনে শ্ৰমিক নিয়োগৰ সৰ্বনিম্ন বয়সসীমা ১৫ বছৰ কৰাৰ বাবেই ভাৰতত ১৯৮৬ চনৰ শিশু শ্ৰমিক আইনখনে ইয়াৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাত বাধাৰ সৃষ্টি হোৱা বুলি বহুজনে মন্তব্য কৰে। ১৯৯৮ চনত তেতিয়াৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী নৰসিংহ বাৰে “শিশু শ্ৰমিক অপসাৰিতকৰণ আঁচনি ঘোষণা কৰিছিল যদিও আশাপ্ৰদ সফলতা দেখুৱাব পৰা নাছিল। আমাৰ দেশত ইতিমধ্যে শিশু শ্ৰমিক কল্যাণ সম্পৰ্কীয় বাৰখনমান আইন প্ৰণয়ন কৰা হৈছে কিন্তু দুখন বিষয় এই আইনসমূহে এই শ্ৰমিকসকলৰ বেছিভাগকেই সামৰিব নোৱাৰিলে। তাতকৈ পৰিতাপৰ বিষয় যে আইন প্ৰক্ৰিয়াৰ যথাযথ ৰূপায়ন হোৱালৈ এই কণমানি শ্ৰমিক সকলে শিশুৰ শাৰীত নাথাকেগৈ।

ইতিমধ্যে উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ১৯৯৫ চনৰ ১০ ডিচেম্বৰৰ নিৰ্দেশ মতে “শিশু শ্ৰমিকৰ নিয়োগকৰ্তাই তেওঁৰ অধীনত কাম কৰা শিশু শ্ৰমিকৰ নাম, ঠিকনা, জন্ম-তাৰিখ, কামৰ ভাগ, কাম আৰু জিৰণিৰ সময় আদি বিষয় সম্বলিত এখন পঞ্জীয়ন বহী ৰাখিব লাগিব; নিতৌ মুঠ ছয় ঘণ্টাতকৈ অধিক সময় শিশু শ্ৰমিক নিয়োগ কৰাটো দণ্ডনীয় হ’ব। তদুপৰি সপ্তাহত এদিনৰ দৰমহা ছুটীও বাধ্যতামূলক কৰাৰ লগতে নিতৌ দুঘণ্টা এনে শিশুসকলক পঢ়ি বুলৈ সময় দিয়াৰ বাবে নিয়োগকতাসকলক নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে। এনে ক্ষেত্ৰত শিক্ষাৰ সকলো খৰচ নিয়োগকৰ্তাই বহন কৰিব। এই নিৰ্দেশাৱলী উলংঘন কৰাটো আইনমতে দণ্ডনীয় আৰু তেনে নিয়োগকৰ্তাই আইন নমনাৰ দোষত তিনি মাহৰ পৰা দুবছৰ পৰ্যন্ত জৰিমনা ভৰিব লাগিব।”

উল্লেখযোগ্য যে ইতিমধ্যে শিশু শ্ৰমিক দূৰীকৰণ নীতিৰ লগত সংগতি ৰাখি অসম চৰকাৰেও কিছুমান নীতি গ্ৰহণ কৰিছে। অসমত অকল চাহ উদ্যোগবোৰতে সত্তৰ হাজাৰৰো অধিক শিশু শ্ৰমিক আছে। **India Tea Association**ৰ তথ্য অনুসৰিয়েই যদিও আগতে বাগিচাসমূহত ১২ বছৰৰ উৰ্ধ্বৰ ল’ৰা-ছোৱালীক বাগিচাৰ কামত লগোৱা হৈছিল, এতিয়া অৱশ্যে **ITA** ই বাগিছা সমূহক **Factory Act** মানিবলৈহে নিৰ্দেশ দিছে আৰু এই মৰ্মে বয়সৰ উচ্চ সীমা ১৪ বছৰ উৰ্ধ্বত নিৰ্দিষ্ট কৰি দিছে। তথাপি অসমৰ বাগিছাৰ শিশু শ্ৰমিকসকলৰ অৱস্থা মুঠেও সন্তোষজনক নহয়। **“Nothing Could be further from the truth that the child workers in Assam tea gardens were wallouring in extremely unhygienic condition and ailins from malnutritions.”**

জনসাধাৰণৰ সহযোগিতা অবিহনে কেৱল উচ্চতম ন্যায়ালয় বা চৰকাৰে হাজাৰ চেপ্টা কৰিলেও শিশু শ্ৰমিক নিৰ্মূল কৰিব নোৱাৰে। **“Million Children are forced to work child labour it is a shame.”** এনেধৰণৰ সকিয়নি আমি সদায়ে প্ৰচাৰ মাধ্যমসমূহত শুনি আহিছে তথাপি আমি শিশু শ্ৰমিক কাৰ্য্যকৰী ৰোধৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা নাই।

আহক আমি সকলোৱেই মিলি আজিয়েই সভ্য পৃথিৱীৰ কলংকস্বৰূপ ‘শিশু শ্ৰমিক’ নামৰ ভয়ংকৰ ব্যাধিবিধক প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হওঁ। ■■■

গল্পৰ সুবি

সৌৰভ কুমাৰ চলিহালৈ আমাৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

“ৰ’ব, এটা এট’মৰ কথা ভাবক। তাৰ কেন্দ্ৰত পজিটিভ চার্জ। তাৰ চাৰিওফালে ঘূৰিছে নিগেটিভ চার্জ। প্ৰট’ন আৰু ইলেক্ট্ৰন। দুয়োৰে উপৰিও আছে নিউট্ৰন, চার্জ বিহীন কণিকা। দুনিয়াত ভাল আছে, বেয়া আছে। শুদ্ধ আছে, অশুদ্ধ আছে। তাৰ উপৰিও আছে নিৰপেক্ষবোৰ - নিউট্ৰন, যাক ক’ব পাৰি নিউট্ৰন। প্ৰতিটো বস্তুৰে দুটা ফাল আছে। এট’মৰ পৰাই চাওঁক। ৰাজনৈতিক পাৰ্টীয়ে বা বাদ যাব কিয়? মানুহেই বা বাদ যাব কিয়? সমাজখনেই বা এৰি যাব কেনেকৈ? শক্তি আৰু প্ৰতিশক্তিৰ অসংখ্য জটিলতা আছে, এট’মৰপৰা আৰম্ভ কৰি সকলোতে?”

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ

বিখ্যাত গল্প

‘অশান্ত ইলেক্ট্ৰনৰ এছোৱা’

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ জীৱন পৰিক্ৰমা :-

১৯৩৩ - দৰং জিলাৰ মঙ্গলদৈত জন্ম। পিতৃ সুসাহিত্যিক কালিৰাম মেধি, মাতৃ স্বৰ্ণলতা মেধি।
১৯৩৯ - গুৱাহাটীৰ চেইণ্ট মেৰীজ স্কুলত প্ৰাইমাৰী পৰ্য্যায়ত শিক্ষা লাভ। দুবছৰ পিছত কটন কলেজিয়েট স্কুলত নামভৰ্তি। হাজেৰ হয়ত্ৰীৰ মাধৱ মন্দিৰ চাবলৈ গৈ লিখা ভ্ৰমণ কাহিনী জাতীয় লেখা এটা কটন কলেজিয়েট স্কুলৰ হাতেলিখা আলোচনী ‘অঞ্জলি’ত প্ৰকাশ। এয়াই আছিল চলিহাদেৱৰ সাহিত্য সৃষ্টিৰ প্ৰথম প্ৰচেষ্টা।
১৯৪৪ - ছদ্মনামেৰে প্ৰথম লিখি উলিওৱা ‘পাঞ্জাৰ সীমান্তত সহযাত্ৰী’ শীৰ্ষক গল্প এটা শিশু আলোচনী ‘পাৰিজাত’ত প্ৰকাশ।
১৯৪৫ - জয়ন্তীৰ সপ্তম বৰ্ষৰ ৫ম সংখ্যাত ‘বিজ্ঞান, দীনবাবু আৰু তিনিলাখ বনুৱা’ নামেৰে এটা মাৰ্ক্সবাদী গল্প প্ৰকাশ।
১৯৪৬ - কটন কলেজিয়েট স্কুলৰপৰা প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ কটন মহাবিদ্যালয়ত নামভৰ্তি।
১৯৪৮ - কটন মহাবিদ্যালয়ৰপৰা পঞ্চম স্থান অধিকাৰ কৰি

আই. এছ. চি. পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ আৰু একেখন মহাবিদ্যালয়ৰে স্নাতক শ্ৰেণীত বিজ্ঞান শাখাত নামভৰ্তি।
১৯৫০ - ভাৰতৰ বিপ্লৱী সাম্যবাদী পাৰ্টী (আৰ. চি. পি. আই)ৰ আন্দোলনৰ সৈতে জড়িত থকাৰ বাবে জেললৈ যাব লগা হোৱাত জেলৰপৰাই পৰীক্ষা দি পদাৰ্থ বিজ্ঞানত অনাৰ্ছ সহ বি.এছ.চি. পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ।

১৯৫২ - ‘ৰামধেনু’ আলোচনীৰ তৰফৰপৰা আয়োজন কৰা চুটি গল্প প্ৰতিযোগিতাত ‘অশান্ত ইলেক্ট্ৰন’ নামৰ গল্প লিখি পুৰস্কাৰ লাভ।

১৯৫৭ - লণ্ডন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পদাৰ্থ বিজ্ঞানত এম.এছ.চি. ডিগ্ৰী লাভ। জাৰ্মানীৰ এখন ভিতৰুৱা ঠাই গ্যটিংগেনৰ এখন স্কুলত শিক্ষকতাৰে কৰ্ম জীৱনৰ পাতনি, পাছত লণ্ডন আৰু জাৰ্মানীৰ একাধিক শিক্ষানুষ্ঠানত শিক্ষকতা।

১৯৬০ - অসম ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজত পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ প্ৰবক্তা হিচাপে যোগদান।

১৯৬২ - চুটিগল্পৰ প্ৰথম সংকলন ‘অশান্ত ইলেক্ট্ৰন’ প্ৰকাশ।

১৯৭৮ - এঘাৰটা গল্পৰ সংকলন ‘গোলাম’ প্ৰকাশ আৰু ইয়াৰ বাবে সাহিত্য একাডেমী বঁটা লাভ।

১৯৯০ - অসম ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজৰপৰা লাইফ টাইম সন্মান লাভ।

১৯৯৬ - জীৱনজোৰা সাহিত্য কৰ্মৰ বাবে মেগৰ শিক্ষান্যাস প্ৰদত্ত ১৯৯৫ বৰ্ষৰ অসম উপত্যকা বঁটা লাভ।

১৯৯৮ - এক ডৰ্জন ‘গল্প নহয়’ ধৰণৰ ৰচনাৰ সংকলন ভাল খবৰ প্ৰকাশ।

১৯৯৯ - নতুন গল্প সংকলন ‘কবি’ প্ৰকাশ।

২০০৫ - ২০০২-০৫ সময়ৰ ভিতৰত ৰচিত/প্ৰকাশিত দহটা গল্প আৰু দুখন ‘গল্প নহয়’ ধৰণৰ ৰচনাৰ সংকলন জন্মদিনত প্ৰকাশ।

২০০৬ - ‘জোনবিৰি’ নামৰ গল্প সংকলন প্ৰকাশ।

২০০৭ - চৈধ্যখন ৰচনাৰ সংকলন ‘দ্রোণ আৰু গ্যেটে’

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী

প্রকাশ।

২০০৮ - ২০০৬ আৰু ২০০৭ এই দুটা বছৰত
ৰচিত/প্রকাশিত দহটা গল্পৰ সংকলন 'নৱজন্ম' প্রকাশ।

২০১১ - মৃত্যু।

সাহিত্যৰ জোনাকী যাত্ৰাৰ নেপথ্যত -

সৌৰভ কুমাৰ চলিহা অসমীয়া গল্প সাহিত্যৰ ইতিহাসত এক যাদুকৰী নাম। কেৱল যেন এটা নাম নহয়, যি নিজেই গল্প সাহিত্যৰ এক অনন্য সৃষ্টি। আধুনিক অসমীয়া গল্প বুলি ক'লেই পোনপ্ৰথমে মনলৈ আহে এইজনা প্ৰখ্যাত গল্পকাৰৰ কথা। চলিহাদেৱৰ সৃষ্টি ৰাজি অবিহনে হয়তো আধুনিক অসমীয়া গল্প সাহিত্যৰ গতিধাৰা স্কন্ধ হৈ গ'লহেঁতেন। প্ৰায় সত্তৰতকৈয়ো অধিক গল্পৰ ৰচয়িতা চলিহাদেৱৰ প্ৰতিটো সৃষ্টিয়েই অনুপম, প্ৰতিটো সৃষ্টিয়েই যেন সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ পাশুপাত অস্ত্ৰ। এইজনা স্বনামধম্য গল্পকাৰৰ অনন্য সৃষ্টিৰাজিৰ জোনাকী যাত্ৰাৰ নেপথ্যত কি লুকাই আছিল? আহকচোন চলিহাদেৱৰ লেখনিৰ মাজেৰেই তেখেতৰ সৃষ্টিসুলভ মনটোৰ কিছু উমান লওঁ।

চলিহাৰ প্ৰতিটো গল্প স্বতন্ত্ৰ আৰু স্বাধীন। অন্ধ অনুকৰণৰ প্ৰভাৱ চলিহাৰ গল্পত লেশমাত্ৰও নাই। সহজ-সৰল কথোপকথনৰ ভাষা, ঘৰুৱা শব্দৰ প্ৰয়োগ, চিত্ৰকল্প ৰূপায়ন, বিস্ময়কৰ কলাৰীতি, গভীৰ জীৱনবোধ সমাজধৰ্মী চিত্ৰায়ন, ব্যক্তি জীৱনৰ বিচিত্ৰতা আদিয়েই হ'ল চলিহাৰ গল্পৰ ঘাই উপজীৱ্য। এনেবোৰ বৈশিষ্ট্যই চলিহাৰ গল্পবোৰক অন্যান্য গল্পৰ তুলনাত এক বিশিষ্ট মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। চলিহাৰ গল্পত কাহিনীৰ উপস্থাপন খুব কমেইহে পোৱা যায়। তেখেতৰ প্ৰায়ভাগ গল্পতেই বহুকেইটা কাহিনীৰ সমাবেশ বিদ্যমান। মানৱ জীৱনৰ স্বাভাৱিক ক্ষুদ্ৰাতিক্ষুদ্ৰ ঘটনাৱলী, হাঁহি-কান্দোন, সুখ-দুখ হৰ্ষ-বিষাদৰ পৰা আৰম্ভ হৈ চলিহাৰ গল্পই যেন গভীৰ জীৱনবোধ আৰু দাৰ্শনিক মনস্তত্ত্বৰ আকাশীগংগালৈ যাত্ৰা কৰিছে।

সুউচ্চ ভাষাৰ সফল প্ৰয়োগ, ছন্দোময় গতি, ভাৱৰ প্ৰগাঢ়তা, আংগিকৰ অভিনৱত্ব আদি বিশেষ গুণেৰে পৰিপুষ্ট চলিহাৰ প্ৰায়ভাগ গল্পতেই আমি দেখিবলৈ পাওঁ নগৰীয়া জীৱনৰ ল'ৰা-ধপৰা। চলিহাৰ গল্পই কেতিয়াও সৰল ৰৈখিক গতিৰে আগ নাবাঢ়ে, তাৰ বিপৰীতে তেখেতৰ

গল্পই গতি কৰে আবেগ, বিবেক আৰু গভীৰ জীৱনবোধৰ মাজেৰে। মহানগৰীৰ ব্যস্ত জীৱনৰ অস্থিৰতা, ঘাট-প্ৰতিঘাত, অনিশ্চয়তাক কাব্যিক প্ৰকাশ আৰু দৃশ্যমান বৰ্ণনাৰে প্ৰোঞ্জুল কৰি তুলিছে চলিহাৰ গল্পই। প্ৰায়ভাগ গল্পতে উপস্থাপন কৰা বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণ আৰু বৈজ্ঞানিক শব্দৰ ব্যৱহাৰে অসমীয়া গল্প সাহিত্যত চলিহাৰ গল্পক দান কৰিছে অভিনৱ চমৎকাৰিত্ব। চলিহাৰ অনুপম সৃষ্টি 'অশান্ত ইলেক্ট্ৰন', 'জ্যামিতি', 'কেদ্ৰাভিমুখ', 'ধ্ৰুৱক', 'পৰিবাহিত', 'দূৰবীণ' আদিয়ে ইয়াৰ সাক্ষ্য বহন কৰিছে। চলিহাই তেখেতৰ এখন ৰচনাত নিজেই কৈছে - "এনে এটা নিৰাকাৰ, নিৰাবয়ব বস্তু, গঢ় নাই, গঠন নাই, আৰম্ভণি নাই, শেষ নাই, প্লট নাই, চৰিত্ৰ-চিত্ৰণ নাই কোনো সংহতি নাই। মাথোঁ বেপেৰোৱা ভাৱে মনলৈ যি আহিছে তাকে কাগজলৈ নিক্ষেপ কৰি গৈছো।" চলিহাৰ গল্প বৃত্তাকাৰে গতি কৰে বাবে তাৰ আৰম্ভণি আৰু সমাপ্তি ক'ত ঘটে তাক সহজে নিৰ্ণয় কৰা কঠিন। কেৱল পাঠকক দান কৰে অফুৰন্ত প্ৰশ্ন আৰু তীব্ৰ কৌতুহল সত্ত্বে, যিয়ে পাঠকক কৰি তোলে মোহিত আৰু সন্তোষিত।

"আৰ্ট ফৰ আৰ্ট চেক" (Art for art sake) বা 'কলাৰ বাবে কলাৰ সৃষ্টি' ৰীতিত বিশ্বাসী চলিহাদেৱে আজৰি সময়খিনি অতিবাহিত কৰিছিল 'আগাথা ক্ৰিষ্টি'ৰ ডিটেকটিভ কাহিনী, পিজি উড-হাউছ'ৰ হাস্যৰস, 'আৰ্থাৰ চি ক্লাৰ্ক'ৰ চাইন্স ফিকশ্যন বা কলা বিজ্ঞান অথবা, কেতিয়াবা 'পৰ্ণগ্ৰাফী' পঢ়ি। জীৱনটো 'টাইম পাছ'ৰ বাহিৰে একো নহয় বুলি কোৱা লেখকৰ গল্পত কিন্তু অহৰহ বাজি থাকে গভীৰ জীৱন দৰ্শন। আত্মগত সংলাপ, বুদ্ধিনিষ্ঠ ৰচনাৰীতি, সূক্ষ্ম বিশ্লেষণ, সংক্ষৰণ মনস্তাত্ত্বিক পৰিগ্ৰহণ, চেতনাপ্ৰৱাহৰ প্ৰয়োগ, ক্ষয়িষু জীৱন প্ৰৱাহক বৈজ্ঞানিক ভাষা আৰু সংকেতেৰে ৰূপ দিয়াৰ অনন্য সাধাৰণ প্ৰচেষ্টা আৰু প্ৰকাশভংগীৰ স্বকীয়তাই আন গল্পকাৰৰপৰা সৌৰভ কুমাৰ চলিহাক সম্পূৰ্ণ পৃথক আসনত থিয় কৰাইছে।

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ ৰচনাৰাজীৰ চমু পৰিচয় :

অশান্ত ইলেক্ট্ৰন :- "ৰাতিপুৱা ৰবীন্দ্ৰ সংগীতৰ সুৰত নিখিলৰ টোপনি ভাঙিল এটি আগেয়ে নুশুনা গান" - এনেদৰে আৰম্ভ হোৱা চলিহাৰ বিখ্যাত গল্প 'অশান্ত

ইলেকট্ৰন' নামৰ গল্প সংকলনটিৰ পিছফালে লিখা আছে - গল্পটোৰ পটভূমি স্বাধীনতাৰ পাছৰ সময়খিনিৰ অসম (১৯৪৭-১৯৫১), সেই পৰ্যায়ৰ অশান্ত সামাজিক ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতি, সেই সময়ৰ অস্থিৰতা, ভাঙন আৰু অনিশ্চয়তা। কিন্তু ইতিমধ্যে দেশৰ ৰাজনীতি বদলি হৈছে, পাৰিপাৰ্শ্বিকতা অবিকল একে নাই। গল্পটোৰ অৱদান জানো বদলি হৈছে? গল্পটোৰ বিষয়বস্তু মাথোঁ ৰাজনৈতিক সংঘাত নহয়। তৎকালীন ৰাজনীতি আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক চৰিত্ৰবোৰ মেলি ধৰিবৰ সুবিধাৰ্থে লোৱা এটা সাঁজ বা ফ্ৰেম মাত্ৰ।” গল্পটোত ব্যৱহৃত চিত্ৰকল্প, স্বাধীন চিন্তা, ইমেজ আৰু আংগিকৰ ব্যৱহাৰে গল্পটোক এক ৰূপ প্ৰদান কৰাৰ লগতে পাঠকসমাজকো প্ৰদান কৰিছে পৰম বিস্ময় আৰু দুৰ্বোধ্যতা। চলিহাৰ ‘অশান্ত ইলেকট্ৰন’ অসমীয়া গল্পৰ সাহিত্যৰ সাগৰত এক প্ৰচণ্ড জোৱাৰ। ৪০ পৃষ্ঠাৰ এক বিশাল কলেৱৰেৰে পুষ্ট ‘অশান্ত ইলেকট্ৰন’ শীৰ্ষক গল্পটিয়ে একে নামৰ গল্প সংকলনটিক পাঠকৰ বিশেষ সমাদৰ লাভ কৰাত সহায় কৰিছে। ১৯৬২ চনত গল্প সংকলনটি প্ৰথম প্ৰকাশ পায়।

দুপৰীয়া আৰু অন্যান্য গল্প : চলিহাৰ “দুপৰীয়া আৰু অন্যান্য গল্প” শীৰ্ষক গল্প সংকলনটি ১ম প্ৰকাশ হয় ১৯৬৩ চনত। ভৰলুমুখৰ কাষৰ কুমাৰপাৰা অঞ্চলৰ এটুকুৰা ভিতৰুৱা ঠাইৰ ঘটনাক কেন্দ্ৰ কৰি গল্পটো সৃষ্টি হৈছে। যান্ত্ৰিকতা আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ স্পৰ্শই গুৱাহাটী মহানগৰীক পূৰ্বৰ ১০০ বছৰৰ তুলনাত কিমান দূৰ আগবঢ়াই নিছে তাকেই দুপৰীয়া গল্পটোত অতি প্ৰাঞ্জল ভাষাৰে গল্পকাৰে চিত্ৰিত কৰিছে।

এহাত ডাবা : চলিহাৰ প্ৰায়ভাগ গল্পতে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ প্ৰয়াস মন কৰিবলগীয়া। ‘এহাত ডাবা’ও ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। চলিহাৰ প্ৰখৰ বুদ্ধি নিষ্ঠতা গল্পটিত সুন্দৰভাৱে পৰিস্ফুট হৈছে। সংকলনটি প্ৰথম প্ৰকাশ হয় ১৯৭২ চনত।

গল্প নহয় : প্ৰথম প্ৰকাশ হয় ১৯৮৮ চনত। গল্প সংকলনটিৰ আৰম্ভণিতে লিখা আছে - “গল্প নহয় যদিও সংকলনখনৰ নাম, প্ৰকৃততে এই লিখাবোৰক নিভাঁজ সাঁচা ঘটনা বুলিও ক’ব নোৱাৰি, কিছুমান ঠাইত হয়তো সোঁৱৰণীৰ খেলিমেলি কিছুমান বা সামান্য অতিৰঞ্জন, অত-ত’ত (মসূন বিৱৰণীৰ খাতিৰত) কিছু উদভাৱনা”। ভাৱৰ প্ৰাঞ্জলতা আৰু পাঠকক

প্ৰদান কৰা উৎসুকতাই সংকলনটিক পাঠকৰ যথেষ্ট হৃদয়গ্ৰাহী কৰি তুলিছে।

ভাল খবৰ : ১৯৯৮ চনত সংকলনটি প্ৰকাশ পায়। গল্পৰ লগতে অন্যান্য ৰচনাৰে চলিহাৰ ‘ভাল খবৰ’ শীৰ্ষক সংকলনটি সমৃদ্ধ।

ছয় দশকৰ গল্প : চলিহাৰ ‘ছয় দশকৰ গল্প’ শীৰ্ষক সংকলনটি ২০১১ চনত প্ৰকাশ পায়। এই সংকলনটিত ১৯৪৪ ৰপৰা এতিয়ালৈকে (২০০০) সংগ্ৰহ কৰিবপৰা আটাইবোৰ গল্পই সন্নিৱিষ্ট হৈছে।

সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ প্ৰতিটো সৃষ্টিয়েই অনুপম। চলিহাৰ ব্যক্তিসত্তাৰ দৰেই তেওঁৰ প্ৰতিটো সৃষ্টিয়েই আছিল ধূসৰ কুঁৱলীময়। অৰ্থাৎ সৰ্বসাধাৰণ জনগনে সহজতে বোধগম্য কৰিব নোৱাৰা বিধৰ। তেওঁৰ প্ৰতিটো সৃষ্টিয়েই গভীৰ অভিজ্ঞতাৰে পৰিপুষ্ট। তেওঁৰ গল্প পঢ়াৰ পিছত পাঠক সমাজে প্ৰাপ্তি, অপ্ৰাপ্তি, হতাশা, নৈৰাশ্য, কৃতকাৰ্য, দুখবোধ একাকীকৃত্যৰ পৰিৱৰ্তে পায় অনাবিল আশা-আকাঙ্ক্ষাৰ সীমাহীন আকাশ, জীয়াই থকাৰ সঞ্জীৱনী শক্তি আৰু উদ্দীপনা।

চেয়দ আব্দুল মালিকে চলিহাৰ গল্প সম্পৰ্কে মন্তব্য কৰিছে এনেদৰে - “সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ গল্পৰ কথনৰীতিৰ নিজস্ব বৈশিষ্ট্য আছে। সামান্য একোটা ঘটনা, পৰিস্থিতি অথবা মানসিক বিৱৰণ তেওঁ গল্পৰ আকাৰত আটক ধুনীয়াকৈ সজাই পৰিৱেশন কৰিব জানে। এই বিষয়ত তেওঁৰ যি দক্ষতা অৰ্জন কৰিছে, তাৰ মাজেদি মননশীলতা, সৌকুমাৰ্য আৰু সূক্ষ্ম বস্তুনিষ্ঠ পৰ্যবেক্ষণ শক্তিৰ এক দুৰ্লভ সমাহাৰৰ আভাস স্পষ্ট হৈ উঠিছে।” ড° সত্যেন্দ্ৰনাথ শৰ্মাইও চলিহাৰ গল্পক বিশ্লেষণ কৰিছে এনেদৰে - ‘সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ গল্প বুদ্ধি নিষ্ঠতাৰ পৰিচায়ক; ফলত সাধাৰণ পাঠকৰ পক্ষে ৰসাস্বাদন কৰা কঠিন।’ এনে এজন বিৰল প্ৰতিভাৰে প্ৰতিভাধৰ প্ৰথিতযশা সাহিত্যিক, অসমীয়া গল্প সাহিত্যৰ মহীৰুহ শিল্পীয়ে যোৱা ২০১১ বৰ্ষৰ ২৫ জুন তাৰিখে অজস্ৰজনৰ হৃদয় শোকাকুল কৰি অসমীয়া গল্প সাহিত্যৰ আকাশ উকা কৰি বিদায় মাগিলে কোনো অজান দেশলৈ। তেখেতৰ বিদেহী আত্মাৰ সদগতি কামনা কৰি মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালে তেওঁলৈ যাচিলো গভীৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি আৰু সশ্ৰদ্ধাৰে উছৰ্গা কৰিলো ‘গল্পৰ ককি’ শিতানটি ...।

অতৃপ্ত বাসনাৰ পৰিণতি

দীপক বৰুৱা

স্নাতক ৩য় বান্ধাসিক, অসমীয়া বিভাগ

সন্ধিয়াৰ ছাঁ পোহৰে লুকাভাকু খেলোতেই জীৱন আমন জিমনকৈ ঘৰ সোমালহি। কোঠাটোত জ্বলাই থোৱা চাকিৰ পোহৰতেই তাৰ কান্ধৰ মোনাটো বিছনাখনৰ গাৰুৰ তলত ভৰাই সি বিছনাত দীঘল দি পৰিল। অলপ দেৰিকৈ ঘৰ সোমোলেই মাকে তাক কিয় দেৰি হ'ল বুলি দুই এটা প্ৰশ্ন কৰে। সেইদিনাও সি তেনেকৈ শুই থকা দেখি মাকে আন দিনাৰ দৰে - “কি হ'ল বোপাই, মূৰ বিয়াইছে নেকি?” ইত্যাদি কেইবাটাও প্ৰশ্ন একেলগে কৰিলে। সি মূৰটো বিয়াইছে বুলি কোৱাত মাকে তাৰ কপালখন অলপ মালিচ কৰি দিলে। ভনীয়েক কবিতাক ককায়েকৰ বাবে চাহ একাপ বনাই আনিবলৈ ক'লে। ভনীয়েকে দিয়া চাহ কাপ খাই সি মাকক ক'লে - অলপ শুই লওঁ মা, ভাত কেইটা ৰুমেতে আনি থবি, মই ভাল পালে খাম।

জীৱনৰ মনটো এক অস্থিৰতাৰে ভৰি পৰিল। এসপ্তাহৰ আগতে কৰা তাৰ সেই ঘৃণনীয় জঘন্য কামটোৱে তাক গাৰুত মূৰ থ'বলৈ নিদিলে, যিটো কাম কৰাৰ বিনিময়ত নগদ বিশ হাজাৰ টকা তাৰ গাৰুৰ তলৰ মোনাটোত। এইদৰে সি কেইবাবাৰো এনেদৰে টকাৰ টোপোলা পালে দেখোন এজন ধনবান ডেকা হৈ পৰিব। মাক-দেউতাক, ভনীয়েকৰ অভাৱবোৰ দূৰ কৰিব পাৰিব। জয়ন্ত, বিশ্বজিত, দিপাঙ্কৰৰ দৰে তাৰ গাড়ী হ'ব। ইমানবোৰ কল্পনা তাৰ মনত একে লগে বাৰিষাৰ নদীৰ সোঁতৰ দৰে ববলৈ ধৰিলে।

জীৱনৰ দেউতাক ৰত্নেশ্বৰ বৰুৱাই আধি খেতি কৰি, বাৰীৰ শাক-পাচলি বেছি পৰিয়ালটো কোনোমতে চলাই আছে। তেওঁৰ নাঙলৰ মুঠিয়েদি ওলাই আহিছে পৰিত্ৰ জীৱিকাৰ পথ। ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী

এনে অসহায় পৰিস্থিতিৰ মাজতো ঘৈণীয়েকক কথা এয়াৰ সুধিবলৈ কেতিয়াও নেপাহৰে - ল'ৰা ছোৱালী কেইটাই ভাল দৰে পঢ়িছেনে? খোৱা বোৱা কৰিলেনে? ইত্যাদি।

জীৱনৰ এটাই চিন্তা। কেনেকৈ দেউতাকক অলপমান আৰাম আৰু সুখ দিব পাৰে। দেউতাকৰ মনত ক্ষম্ভেকৰ কাৰণে হ'লেও সুখৰ ৰেঙনী বিলাবলৈ সি কয় - .দেউতা মোৰ চাকৰি এটা হ'লে তোমাক আৰু নাঙল ধৰিবলৈ নিদিওঁ।

জীৱন বি.এ. পাছ কৰা দুবছৰে হ'ল। টকাৰ অভাৱত সি শিক্ষা সিমানতে সামৰিলে। এতিয়া টিউচন কৰি পোৱা পইচাৰেই তেল নিমখকনৰ যোগাৰ কৰি দিয়ে। বাতৰি কাকতৰ বিজ্ঞাপনে তাৰ দৰে দুখীয়া ঘৰৰ ল'ৰালৈ চাকৰিৰ বাট মুকলি নহয় বুলি সি ভালদৰেই জানে। চাকৰিৰ সাক্ষাৎকাৰ বহু কেইটা দিছে। সি আশা কৰা মতেই ভাল হয়। কিন্তু চাকৰি নাই। ব্যৱসায়ৰ বাবেও মূলধন নাই। সি বাৰু সদায়ে আনৰ বোজা হৈ থাকিব নেকি? ৰাস্তাত ওলালেই কোনোবাই সোধে কি কৰি আছ এতিয়া? দেউতাৰে আৰু কিমান হাল বাব? কিবা এটা চিন্তা কৰ..?

জীৱনে লাহেকৈ গাৰুৰ তলৰ পৰা মোনাটো উলিয়াই টকাখিনি চুই চালে। টকাখিনিৰ ওপৰত বাৰে বাৰে হাত ফুৰালে। এবাৰত টকাখিনি দুহাতেৰে ধৰি বুকুৰ মাজত সাৰটি ল'লে। পুৰা বিশ হাজাৰ টকা। জীৱনত এনেকৈ ইমানবোৰ টকা সি একেলগে কেতিয়াও দেখা নাই। কল্পনাৰ মাজত সোমাই পৰিল জীৱন। এনেদৰে টকা পালে সি মাক দেউতাক ভনীয়েকৰ সকলো অভাৱ দূৰ কৰিব পাৰিব।

তাৰ মনত পৰিল সহ পাঠী জয়ন্ত, বিশ্বজিত, দিপাঙ্কৰহঁতলৈ। জয়ন্ত, বিশ্বজিতৰ কথা ভাবি সি আচৰিত হয়। সিহঁত স্কুলৰ আটাইতকৈ দুষ্ট ল'ৰা আছিল। পঢ়াটো গাধা। কেইবাবাৰৰ মূৰতহে মেট্ৰিকটো পাছ কৰিছে। কিন্তু এতিয়া সিহঁতৰ চ্যুত-পেণ্ট পৰিহিত দেহাটো দেখাৰ লগে লগে অংকত আউল

লাগি যায় জীৱনৰ। বাহ্যিকতাত ইমান উজ্জ্বল, নিকা সৌন্দৰ্য্যৰে ভৰা। চহৰত একো একোটা দামী ফ্লেট, আধুনিক ডিজাইনৰ বিলাসী গাড়ী, পকেটত মোবাইল..।

সৌ সিদিনাৰ কথা। তাৰ কাষতে কাৰখন বখাই বিশ্বজিতে মাত লগাই গ'ল..

কি খবৰ বন্ধু, কি কৰি আছ, ভালে আছনে? জীৱন হতভম্ব। উত্তৰ দিয়কচাৰি জীৱনে বিশ্বজিতলৈ একেথৰে চাই ব'ল। সি কল্পনাই কৰিব পৰা নাই সেইয়া তাৰ অতীতৰ লগৰীয়া নে কাৰোবাৰ ঘৰ বিচাৰি অহা অচিনাকি ভদ্ৰলোক। বিশ্বজিতৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰত সি ক'লে -

এনেয়ে আছো টিউশ্যন্-ছিউশ্যন্ কৰি। চাকৰি এটাৰ কাৰণে চেপ্তা কৰি আছো। কি হয় নাজানো। বিশ্বজিতে চেপ্তা কৰি থাক পাৰি এদিন বুলি কৈ জীৱনৰ পৰা বিদায় ল'লে।

কিন্তু জয়ন্ত আৰু দিপাংকৰৰ কথাৰ পাকচক্ৰে নিৰীহ ঠাণ্ডা পৰিত্ৰ অন্তৰৰ জীৱনক আসুৰিক মনৰ পথলৈ লৈ গ'ল। জয়ন্ত, দিপাংকৰ হতে সিদিনা লগ পাই তাক কৈছিল -

এইদৰে আৰু কিমান দিন থাকিব? এনেকৈ থাকোতে থাকোতে চৰকাৰী চাকৰি পোৱাৰ বয়সো পাৰ হ'বগৈ। দেখিলো নহয় কিমান ইন্টাৰভিউ দিলি। চিলেকশ্যনো পালি। কিন্তু চাকৰি ক'ত? ইন্টাৰভিউত নবহা কতজনৰ চাকৰি হৈ এতিয়া ঘৰ-বাৰী, মাটি সম্পত্তি তোতকৈ বহু ওপৰত। পঢ়া শুনাতে তোতকৈ কম ৰঞ্জনেলৈকে নেচাৰ কিয়? তাৰ চাকৰি কেতিয়াবাই হ'ল। তাৰ গুৰি শকত। ওপৰত হাত আছে। গতিকে সি এতিয়া গজগজীয়া। তোৰ নিচিনা বহুকেইটা সি এতিয়া পুহি ৰাখিব পাৰিব। আৰু তই! তই সৎ হোৱাৰ বাবেই তোৰ এই অৱস্থা। তোৰ নিচিনা এটা ডেকা ল'ৰা থাকোতে বুঢ়া মা-দেউতা, ভনীয়েকক একো দিব পৰা নাই। আমাক দেখিছনে? আমি কি আছিলো? আমাৰ কি আছিল? আৰু এতিয়া আমাৰ কি নাই? এতিয়া আমাৰ সকলো বোৰেই আছে বুলি ধৰি ল'ব পাৰি। ভাবি চা জীৱন। তই আমাৰ লগত হাত মিলা। তোক কিহৰ পৰা কি বনাই দিম ভাবিবই নোৱাৰিব।

জয়ন্তৰ কথাখিনিয়ে জীৱনৰ মনটো ওলট পালট কৰি পেলালে। সি সন্মতি দিলে। সি হাত মিলালে জয়ন্ত, দিপাংকৰ হাঁতৰ লগত। কিবা এটা কৰাৰ হাবিয়াস হ'ল তাৰ। জীৱনে দিপাংকৰ আৰু জয়ন্তক সুধিলে মই এতিয়া কি কৰিব লাগে ক।

মই প্ৰস্তুত।

জয়ন্তই জীৱনক তাৰ কাৰখনত বহুৱাই লৈ সকলোবোৰ গোপন কথা বুজাই দিলে। গোপনীয়তাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিৰ কথাও ভালদৰে শিকাই দিলে। জয়ন্তই কাৰৰ ভিতৰৰ চিটৰ তলৰ পৰা এটা গধুৰ দ্ৰব্য থকা মোনা এটা উলিয়াই জীৱনৰ হাতত দি ক'লে -

বচৰ নিৰ্দেশমতে এইবোৰ বিশেষ ঠাইত ৰাখি আহিব। চিন্তা কৰিব নালাগে। বেকত আমি আছো। কামটো সম্পূৰ্ণ কৰি অহাৰ পাছত বিশ হাজাৰ টকা নগদ এই বুলি কৈ জয়ন্তই ফাইল এটা উলিয়াই আনিলে। ফাইলৰ ভিতৰৰ এখন কাগজ জীৱনৰ সন্মুখত থলে। ইয়াতে চহী এটা কৰ বুলি কৈ জয়ন্তই প্ৰতিশ্ৰুতি লিপিবদ্ধ দলিলখন জীৱনক আগবঢ়াই দিলে। কথামতেই সকলোবোৰ হ'ল। জীৱনে বিশেষ ঠাইত বচে নিৰ্দেশ দিয়ামতে গধুৰ মোনাটো ধৰা নপৰাকৈ ৰাখি আহিলে।

এসপ্তাহমানৰ পাছত যেতিয়া প্ৰথমবাৰৰ বাবে বিশ হাজাৰ টকা তাৰ হাতত পৰিল, টকাখিনি ঘৰত লৈ বঢ়ি লৈওতেই তাৰ চকুৰ আগত এখন বাতৰি কাকতৰ পৃষ্ঠা এটাত চকু পৰিল য'ত হাজাৰ জনগণ তেজৰ সোঁতত ককবকাই আছে। অসংখ্য তিৰোতাই স্বামীৰ শোকত কান্দিছে। এটা সৰু কেঁচুৱাই মাক দেউতাকক বিচাৰি হাবাথুৰি খাইছে। সি বাতৰি খন চকু ফুৰালতে তাৰ হাত দুখন কপিবলৈ ধৰিলে। সি যি ঠাইত গধুৰ মোনাটো থৈছিল সেই দিনাই তাত এটা বোমা বিস্ফোৰণত অসংখ্য নিৰিহ জনগণে প্ৰাণ হেৰুৱালে। সি তেতিয়া বুজিবলৈ বাকি নাথাকিল যে সেই গধুৰ মোনাটোত কি আছিল। তাৰ সমস্ত শৰীৰ কপিবলৈ ধৰিলে। তাৰ টকাৰ টোপোলাক লৈ ঘৃণা হ'ল। কিন্তু সি এতিয়া এটা বন্দী পখী। তাৰ পৰা ওলাবও নোৱাৰে। মাক-দেউতাককো ক'ব নোৱাৰে। আৰু তাৰ চুক্তি অনুযায়ী সি নিজৰ কাম এৰিবও নোৱাৰে। তাৰ মুৰে একো কাম নকৰা হ'ল। অৱশ্যে সি এখন চিঠি লিখিলে মাক-দেউতাকলৈ, তাৰ জঘন্য অপৰাধ কামবোৰক লৈ। খন্তেকৰ ভিতৰতে যেন সি জীয়াই থকা আশাকনো হেৰুৱাই পেলালে। তাৰ বৃদ্ধ দেউতাকৰ ছবিখনলৈ মনত পৰিল। কি কৰা নাই তাৰ বাবে, ঘৰখনৰ বাবে। তাকে ভাবি ভাবি ৰাতিটো কটাই পিছদিনা বচে দিয়া নতুন মোনাটো জীৱনে লৈ গৈ বিশেষ ঠাইত নিদি, এখন জনশূণ্য ঠাইত থৈ জীৱনৰ মায়া মোহ ত্যাগ কৰি নিজেই মহাশূণ্যত বিলীন হৈ গ'ল। ■■■

প্ৰতীক্ষা

ডেইজী ৰাণী বড়ো
উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ, কলা শাখা

সাক্ষাৎকাৰ দিবলৈ অহা বছতো প্ৰাৰ্থীৰ মাজত
মনালিচাক দেখি চমকি উঠিল অন্তৰা। শুকাই-ক্ষীণাই
অৱস্থা নাই। ইমান পৰিৱৰ্তন। সেই তেতিয়াৰ ধুনীয়া
চেহেৰা, প্ৰাণ চঞ্চল হাঁহি ক'ত হেৰাই গ'ল ?

ঃ মনালিচা, তুমিও আহিছা ? খবৰ কেনেকুৱা ? খীনাইছা
কিন্তু !

ঃ অ' আহিছোঁ, আছোঁ আৰু যেনে তেনে। ভগৱানে চকু
মেলি নোছোৱাই হ'ল। তুমি গম নোপোৱা ছাগে। কিনো
ক'ম অন্তৰা, দেউতা ঢুকোৱা দুবছৰ হ'ল। মা বৰ্তমান
শয্যাগত। ভণ্ডি হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী পাচ কৰি ঘৰতে আছে।

ঃ মনা, তোমাৰ বিয়াৰ কথা আছিল নহয় অনুপমৰ লগত,
কি হ'ল ?

ঃ বিয়া ..। নাই, নাই নহ'ল। পিতৃহীন নিষ্ঠুৰা ছোৱালীক
বিয়া কৰিবলৈ তুমি অনুপমক বুৰ্বক বুলি ভাবিছা ? তাতেই
মোৰ স্বাস্থ্য পাতিবো অৱনতি ঘটিছে। অৱশ্যে চাকৰি এটা
থকা হ'লে ..। জানা অন্তৰা, দেউতাই যে আমাক ইমান
সোনকালে এৰি যাব, কল্পনাই কৰিব পৰা নাছিলো।
দেউতাৰ অবিহনে ঘৰখন চলোৱাতো কিমান কষ্টকৰ মই

এতিয়াহে অনুভব কৰিব পাৰিছো। টিউচন কৰি পোৱা সামান্য টকাৰে যেনে তেনে চলি আছে। দেউতা ঢুকোৱাৰ পাছৰপৰা পৰিয়ালৰ মানুহবোৰেও আমাৰ লগত আহ-যাহ প্ৰায় কমাই দিছে। আনকি মাৰ নিজৰ ভনীয়েক জনীৰো মাৰ বেমাৰৰ খবৰ ল'বলৈ আহৰিয়েই নাই।

অস্তৰত লুকুৱাই ৰখা বেদনা ৰাশি দুচকুৰে দুখাৰি চকুলো হৈ বাগৰি আহিল মনালিচাৰ। সাস্তুনাৰ ভাষা বিচাৰি নাপালে অস্তৰাই। কেনেকৈ সাস্তুনা দিব মনালিচাক; দুয়োৰে হৃদয় ধুমুহাত বিধ্বস্ত। অস্তৰাৰ মন পক্ষী উৰি গ'ল অতীতলৈ ..। সেই মধুৰ আৰু ৰোমাঞ্চকৰ দিনবোৰলৈ..।

যৌৱনৰ ভৰ দুপৰীয়া কলেজত পঢ়ি থকা দিনত (গাঁৱৰে) সহপাঠী দেৱজিত চলিহাৰ প্ৰেমত পৰিছিল অস্তৰা। দেখাই-শুনাই ধুনীয়া, কণ্ঠও শুৱলা, ভাল গানো গাইছিল দেৱজিতে। চাকৰি পালেই বিয়া কৰোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিছিল অস্তৰাক। এটা সময়ত বিভাগীয় মন্ত্ৰীৰ অনুগ্ৰহত, মঙ্গলদৈ জল সম্পদ সংমণ্ডল কাৰ্যালয়ত তৃতীয় শ্ৰেণীৰ পদ এটাত মকবল হ'ল দেৱজিত। নিজৰ ঘৰৰ পৰা মঙ্গলদৈৰ দূৰত্ব আছিল কমেও দুশ কিঃমিঃ। সেইবাবে কাৰ্যালয়ৰ আবাসিক এলেকাতে থকাৰ ব্যৱস্থা কৰি লৈছিল। নতুন ঠাই নতুন পৰিবেশ যদিও এড্জাষ্ট হ'বলৈ বেছি দিন নালাগিছিল দেৱজিতৰ। কাৰ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰী সকলৰ ভিতৰত হয়তো তেওঁৰে কনিষ্ঠ। সহকৰ্মীৰ লগত সু-সম্পর্ক ৰক্ষা কৰি চলিছিল। ব্যস্ততাৰ মাজত কেতিয়ানো এমাহ পাৰ হ'ল গমকে নাপালে। প্ৰথম মাহৰ দৰমহাৰ টকাৰে সি গোলাপী ৰঙৰ কাপোৰ এযোৰ উপহাৰ দিছিল অস্তৰাক। সেই দিনবিলাক যে কিমান সুখৰ আছিল!

সময়ৰ সোঁতত দিনবিলাক বাগৰিল। কৰ্তব্যৰ দোহাই দি আজিকালি

দেৱজিতে ঘৰলৈ অহা কমাই দিছে। একমাত্ৰ ভনীয়েকৰ নামত .থকা বেংক একাউণ্টত কেইটামান টকা ডিপ'জিট কৰিয়েই ঘৰৰ দায়িত্ববোৰ সামৰিব ধৰিছে। কিন্তু তাৰ বিধৱা মাতৃয়ে প্ৰতি মাহৰ শেষৰ ফালে মৰমৰ পুতেক অহা লৈ আগহেৰে বাট চাই থাকে। বেচেষ্টী অস্তৰাজনী ..। দেৱজিতৰ ম'বাইল নম্বৰত কল কৰি কৰি ভাগৰি গৈছে তাই। ৰিং শেষ হৈ যায়, ৰিচিভ নকৰে। স্পীড পোষ্টত চিঠি পঠিয়ালেও উত্তৰ নাহে। উপায়হীন হৈ অস্তৰাই কেৱল অতীতৰ স্মৃতিকেই ৰোমন্থন কৰি কৰি সময় পাৰ কৰিছে।

আজিও সজীৱ হৈ আছে সকলোবোৰ তাইৰ মানস পটত। প্ৰথম চাকৰি কৰিবলৈ মঙ্গলদৈ যোৱা দিনা অশ্ৰুসিক্ত নয়নেৰে দেৱজিতে তাইৰ পৰা বিদায় লোৱা, বহুতো মিঠা মিঠা প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়া আৰু সেই কলেজীয়া জীৱনৰ বিশেষ মুহূৰ্তবোৰ...। তেওঁলোক দুয়ো একেলগে পাৰ্কত বহি কথা পতা, কলেজৰ ওচৰৰ ৰেষ্টুৰেণ্টত বহি চাহ খোৱা আৰু বহুতো ..। এনেবোৰ মধুৰ আৰু মাদকতাময় স্মৃতিৰ মাজত জীয়াই থাকি, দেৱজিত পুনৰ তাইৰ জীৱনলৈ ঘূৰি অহালৈ বাট চাই আছে অধীৰ আগহেৰে।

ঃ ব'লা অস্তৰা, গৈ থাকো। আমি আশাত বন্দী, সেই বাবেইতো চাকৰি নহয় বুলি জানিও এটাৰ পিছত এটা সাক্ষাৎকাৰ দি আছোঁ। মন্দিৰা আৰু বিনিতাৰ চাকৰি যোৱা বছৰেই হ'ল। হ'বই, তেওঁলোক ধনী ঘৰৰ ছোৱালী। পিছন উৰণতো শালীনতাৰ সীমা চেৰাই যোৱা। আমি বিলাক সং পথেৰে চলা বাবেই এই দুৰৱস্থা। তোমাৰ, মোৰ দৰে দুৰ্ভগীয়া ছোৱালীবোৰ জীয়াই আছোঁ নিষ্ঠুৰ বাস্তৱৰ মাজতো বহুতো আশাত .. কাৰোবাৰ অপেক্ষাত..। ■■■■

ব্যস্ততাৰ মাজত এদিন

ৰাণীকমল বৰা

স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

‘হেই লুগা’। মাতটো চিনাকি যেন শুনি লুগাই পিছফালে ঘূৰিচোৱাত কোনোবা এজনে হাত জোকাৰি ক’লে - ‘হেই এইফালে’। ইমান ব্যস্ত অঞ্চলটোত তাইক আপোনভাৱে কোনে মাতিলে? ভালদৰে নিৰীক্ষণ কৰিও ধৰিব নোৱাৰিলে ব্যক্তিজনক। মাত্ৰ সৌজন্যতাৰ খাতিৰত আগবাঢ়ি গৈ চিনাকি হোৱাৰ পিছতহে তাই অবাক হ’ল। সেই কলেজৰ দিনত একেলগে পঢ়া সিদ্ধাৰ্থক ইমান দিনৰ মূৰত ইমান বেলেগ ৰূপত পাব বুলি কল্পনাও কৰা নাছিল লুগাই। সিদ্ধাৰ্থৰ যি লেটেষ্ট হেয়াৰ ষ্টাইল, তাৰ যি get up আৰু কথা কোৱাৰ যি ষ্টাইল তাইনো কেনেকৈ অনুমান কৰে যে সি তাহানিৰ সেই সহজ-সৰল সিদ্ধাৰ্থটো বুলি। তেনেতে -

“হেই চিড্, whats up?” দুটামান বাইকত যোৱা ডেকাই চিএৰ্গৰি গ’ল। কেইমাহমানৰ আগতে তাইৰ ফ্ৰেণ্ড শিখাৰ মুখত শুনিছিল যে সিহঁতৰ লগৰ সিদ্ধাৰ্থ এজন ভাল ফেশ্বন ডিজাইনাৰ, কিন্তু জনা নাছিল যে সি কামৰ লগত

নামটো মিলাই কিবা ‘চিড্’ জাতীয় কৰিছে বুলি। লুগাৰ পিছে তাৰ এই ‘Shortform’ নামটো অলপো ভাল নালাগিল। নিজৰ মনতে ভাবি তাইৰ হাঁহি উঠিল। আজিকালি মানুহে নিজৰ নামটোৰ ক্ষেত্ৰতো outdated শব্দটোৰ উমান পায়।

বহুদিনৰ মূৰত দুয়োটাই লগ পোৱাত ওচৰৰ ৰেষ্টোৰাখনতে বহি কথা পাতিলে। ইমানদিনৰ অন্তত খোলাকৈ কথা পাতিবলৈ পায় লুগাৰো ভাল লাগিছে। কিন্তু কথাৰ মাজতে দুয়োয়ে অনুভৱ কৰিলে সিহঁতে যেন আগতকৈ বহুত কৃত্ৰিমতা ঢালি কথা পাতিছে। এই ব্যস্ততাৰ দিনত সিহঁতৰ ওচৰত সময়ৰ নাটনি, সেয়ে দুয়োয়ে কথাৰ মাজে মাজে ঘড়ীটোলৈ এবাৰ চাবলৈ নাপাহৰিলে। ঘৰলৈ উভতাৰ পথত লুগাই ভাবি আহিল। তাই নতুনত্ব বিচাৰে, কিন্তু নিজৰ নামৰ ক্ষেত্ৰত নহয়, কামৰ ক্ষেত্ৰতহে। আনহাতে তাই বাস্তৱৰ কঠোৰ নিয়ম মানি চলিছে যদিও নতুনত্বৰ আদৰ্শ নিজৰ সত্বাক হেৰুৱাৰ পক্ষপাতীও নহয়। কথাবোৰ ভাবি

আহি থাকোতে তাইনো কেতিয়া ঘৰ পালেহি গমেই নাপালে। ব'দত ঘামি-জামি ঘৰ সোমালেও আজি তাইৰ মনটো এক প্ৰশান্তিয়ে আগুৰি আছে। আনদিনাৰ দৰে ভাগৰো লগা নাই।

নিয়মমাফিক কামকেইটা কৰি লুণা টি.ভি.ৰ সন্মুখত বহিল যদিও অকনমানো টি.ভি.ৰ প্ৰগ্ৰেমত মন নবহিল। সেয়ে টি.ভি.টো অফ কৰি বিচনাত পৰি তাই চকু দুটা মুদি দিলে। লাহে লাহে তাইৰ চকুৰ সন্মুখত প্ৰাপ্তিৰ সেই দিনবোৰ ভাঁহিবলৈ ধৰিলে।

কলেজৰ দিনবোৰত সিহঁতে কৃষ্ণচূড়া, নাহৰ অথবা সোণাৰুৰ তলত বহি কটোৱা নাছিল। সিহঁত মানে লুণা, শিখা, সিদ্ধাৰ্থ, অভিৰণহঁত। কেণ্টিন, ক্লাছৰুম নাইবা কলেজৰ প্ৰতিটো কোণতেই সিহঁতৰ আড্ডাই সকলোকে আনন্দৰ খোৰাক যোগাইছিল। সিহঁতৰ আলোচনাত নতুনত্ব আছিল, যাৰ প্ৰভাৱ কলেজৰ বিভিন্ন পাৰদৰ্শিতামূলক কামত দেখা গৈছিল। সেই সময়ৰ ৰাজনীতিৰপৰা আৰম্ভ কৰি বজাৰৰ বস্ত্ৰৰ দামলৈকে সকলোবোৰ কথাৰ ওপৰত আলোচনা চলিছিল। সেই আড্ডাত মাজে মাজে সিদ্ধাৰ্থয়ো ভাগ লৈছিলহি। কাৰণ সি আৰ্টছৰ আৰু ইহঁত কৰ্মাচৰ আছিল। পিচে কলেজৰ দিনৰ বন্ধুত্বৰ মালাডালৰ ফুলবোৰ কলেজ শেষ হোৱাৰ পিছত ছিঙি গৈ ছিটিকি বহুত দুৰত্ব পৰিলহি। সেই সময়ত কলেজৰ বাৰাণ্ডাত ঢপলিয়াই প্ৰতিটো মুহূৰ্তৰ আনন্দ লোৱা সিহঁতৰ কোনোটোৱে এতিয়া পৰস্পৰৰ খবৰ লোৱা দুৰৰ কথা নিজৰ জীৱনত অলপ আজৰি সময় বিচাৰি হায়ৰাণ হৈ পৰিছে। কথাপাতি ভালপোৱা ছোৱালী লুণাই আজিকালি মাক দেউতাকৰ খবৰ ফোনত লৈয়ে ক্ষান্ত থাকে। কলেজ লাইফৰ কল্পনা ৰাজ্যৰ লগত যে সিহঁতৰ বৰ্তমান জীৱনৰ কোনো ক্ষেত্ৰতেই মিল নাই। সকলোৱে নিজৰ ভৱিষ্যত সুৰক্ষাৰ বাবে অবিৰত সংগ্ৰামত ব্যস্ত।

লুণায়ো গ্ৰেজুৱেচনৰ পিছত ইউনিভাৰছিটিৰ পৰা মাস্টাৰ ডিগ্ৰী লৈ, এটা ভাল ইনষ্টিটিউতৰপৰা এম.বি.এ. কমপ্লিট কৰি বৰ্তমান এটা মাল্টিনেচনেল কোম্পানীৰ উচ্চ পদত কৰ্মৰত। তাইৰ নিজা ফ্লেট, গাড়ী আৰু প্ৰয়োজনীয় সকলোখিনিয়ে আছে, মাথো অভাৱ সময়ৰ। কাৰণ তাইৰ

সময়খিনিও যে কোম্পানীৰ অধীনত। কোম্পানীৰ বাবে তাই যান্ত্ৰিক মেচিনৰ দৰে। নিজৰ বাবে অকনমানো আজৰি সময় নাই। সপ্তাহৰ ৬ টা দিনেই তাই ৰাতিপুৱাৰপৰা সন্ধিয়ালৈ অফিচৰ কামত ব্যস্ত থাকিবলগীয়া হয়। আনকি তাইৰ হাচৰেণ্ড পাৰ্থৰো একেই দশা। এনেতে কলিংবেলৰ টিং টিং শব্দই তাইৰ ভাবনাৰ গভীৰতাত যতি পেলালে। এতিয়াহে গম পালে যে তাই অথনিৰেপৰা প্ৰাপ্তি-অপ্ৰাপ্তিৰ হিচাপ নিকাচতে সোমাই আছিল। ঘড়ীটোলৈ চাই দেখে সন্ধিয়া ৬ বাজিছে। দৰ্জাৰ বাহিৰত তেস্তে অফিচৰপৰা ক্লাস্ত হৈ অহা পাৰ্থই হ'ব। আনদিনাৰ দৰে লুণাক নিজৰ কামক লৈ ব্যস্ত থকা নেদেখি পাৰ্থ কিছু পৰিমাণে আচৰিত হ'ল যদিও একো নুসুধিলে।

লুণাই ইতিমধ্যে দুয়োলৈ বুলি চাহ কৰি আনি পাৰ্থক মনৰ মাজত থকা সকলো কথাই ক'লে। পাৰ্থয়ো যেন তাইৰ সমস্যাক সমিধান লৈছে আহিছে।

“কাইলৈ দেওবাৰ। গতিকে অফিচ বন্ধ, আৰু তাৰ লগতে মই দুদিনমানৰ বাবে ছুটি লৈছোঁ, গতিকে এইবাৰ মাহতৰ লগতে পুৰণা ফ্ৰেণ্ডৰ ঘৰলৈও এপাক মাৰিব পাৰিম, নে কি কোৱা?” পাৰ্থই হাঁহি হাঁহি ক'লে।

লুণাৰ মনটো আগতকৈ বহুত পাতল লাগিল। ইমান সময়ে যিবোৰ কথাই তাইৰ মনত এক যন্ত্ৰণাৰ সৃষ্টি কৰি আছিল তাৰ উপযুক্ত সমাধান ওলাল। লগে লগে তাই ছুটিৰ বাবে কম্পিউটাৰৰ সন্মুখত বহি টাইপ কৰাত লাগিল। মনে মনে তাই ভগৱানক অশেষ ধন্যবাদ জনালে সিদ্ধাৰ্থক বহুদিনৰ মুৰত লগ পোৱাৰ বাবে, নহ'লে যে তাই এই নতুনত্বৰ সোৱাদেই নাপালেহেঁতেন।

এক মিনিটৰ বাবে তাইৰ আনন্দতে কলেজীয়া দিনৰ লুণাজনীৰ দৰে জপিয়াবলৈ মন গ'ল। স্ফুৰ্টিতে তাই বেস্ত ফ্ৰেণ্ড শিখালৈ ফোন লগালে। কিন্তু নম্বৰটোত ‘busy tune’ হৈ বাজিলে। কাইলৈ দেওবাৰ বুলি চাগে তাইও প্লেন বনাইছে। তথাপি তাইৰ লগত কথা পতাৰ আশাত পুনৰ শিখাৰ নম্বৰ ডায়েল কৰিলে। এইবাৰ ৰিং হৈছে। লুণাৰ ওঁঠত এটি সপ্ৰতিভ হাঁহি বিৰিঙি উঠিল। ■ ■

চিত্ৰগুপ্ত সংবাদ

দিগন্ত গোহাঞি

উপাধ্যক্ষ, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

শেষ মুহূৰ্তত ৰুণুমাইক মাতিবলৈ মুখ মেলিব খুজিও পুলিনৰ মুখৰ পৰা এটাও শব্দ নোলাল। তাইক লগ পালে কি ক'ব, কি বুলি মাতিব, কি কি সুধিব এনেকৈ সদায় নিজৰ মনৰ মাজতে আওৰাই থকা এটাও শব্দ তাৰ মনত নপৰা হ'ল; তাৰ বিপৰীতে ৰুণুমাই ওচৰ চাপি অহা লগে লগে তাৰ বুকুৰ ঢপঢপনিটো আৰু বাঢ়ি যাবলৈ ধৰিছে। ডিঙিটো তাৰ শুকাই যোৱা যেন পাইছে। পানী এবালি হাতত লৈ তলমূৰ কৰি গহীন খোজেৰে আহি থকা ৰুণুমাইৰ মুখলৈ চাবলৈও তাৰ সাহস নোহোৱা হ'ল। যাক এবাৰ লগ পাবলৈ, লগ পাই দুআষাৰ কথা পাতি মন দি, মন পাবলৈ সদায় উচপিচাই থাকে, তেওঁ আজি সন্মুখত। অকলশৰে অথচ সাহসে আজি তাক চৰম বিশ্বাসঘাটকতা কৰি পেপুৱা কৰি তুলিছে। বুকুৰ ঢপঢপনিটো আৰু বাঢ়ি গৈছে, ৰুণুমাই ওচৰ চাপি আহি আছে। অৱশেষত তাইৰ মুখামুখী হোৱাৰ পৰা যিমান সোনকালে পাৰি আঁতৰি যাবলৈ চেষ্টা কৰি কোনো মতেহে সি চাইকেলৰ পৰা পৰি নোযোৱাকৈ পাৰ হৈ যাব পাৰিলে।

ভৱ বৰুৱাৰ ঘৰৰ পদূলি পাৰহৈ চাইকেলৰ পৰা নামি সি উভতি চালে। ৰুণুমায়ে বাওঁ হাতে আনি থকা বালিটো তালৈ এবাৰ নোচোৱা ভাও ধৰি চাবলৈহে যে সোঁ হাতলৈ নিয়াৰ কায়দাটো কৰিছে তেতিয়াহে সি বুজিব পাৰিলে। সন্মুখত অকলশৰে পায়ো মাতিবলৈ সাহস গোটাব নোৱাৰা কাৰণে নিজকে ধিক্কাৰ দি চাইকেলৰ হেঙুলতে

ভুকু এটা মাৰিলে।

মহাপুৰুষৰ তিথিলৈ পাঁচ দিন বাকী। ডেকা মখাই ভাওনা এভাগ লৈছে - 'চিত্ৰগুপ্ত সংবাদ'। যোৱা এমাহ ধৰি সন্ধিয়া সন্ধিয়া আখৰা চলি আছে। ভাও এটা লবলৈ কণ ল'ৰাৰ বৰ হেপাহ। ভয়ে ভয়ে এদিন পেহায়েক ৰবীন হাজৰিকাক কথাটো ক'লে। পিছে ক্লাছ চেভেনত পঢ়া কণ ল'ৰাৰ বয়সৰ জোখেৰে ভাও এটাও নাট খনত নাই। পেহাকে তাক ক'লে - 'অলপ ডাঙৰ হৈ ল চোন বাপু, ভাও নলবি কিয়! অহা বাৰলৈ থিয়টোৰ কৰিম বুজিছ, তাতে লবি ভাও এটা।'

কণল'ৰা অৱশ্যে হতাশ হোৱা নাই। প্ৰতিদিনে আখৰা চাবলৈ সন্ধিয়াপৰত এপাক হ'লেও ভুমুকি মাৰিছেগৈ

নামঘৰত। ঘৰত থকা সময়তো এইকেইদিন তাৰ খোজকাটল ভাওনাৰ প্ৰবেশ ভংগীতহে দিছে। মাজে মাজে মুখত একোটা উত্তেজনাপূৰ্ণ বচন। নাটকীয় ভংগীৰ হা-হা-হা হাঁহি।

মাক তৰাদৈয়ে চোতালতে বহি সূতা উঘাইছে। চেংমৰাৰ বুধবৰীয়া হাটলৈ বুলি ঠেলা চলাবলৈ যোৱা বাপেক দণ্ডধৰ সন্ধিয়াহে পাবহি। .দেওবৰীয়া আৰু বুধবৰীয়া বজাৰ দুখন দণ্ডধৰে পৰাপক্ষত নেৰে। সাপ্তাহিক বজাৰ হোৱা কাৰণে বিহপুৰীয়া, খাৰুপেটীয়া আদি দূৰণিৰ বেপাৰী সকলো আহে। ঠেলাৰ ভাৰাও পোৱা যায় সেইমতে। বজাৰ নথকা দিন কেইটাত সি খেতিত লাগে। চাৰিবিঘা মাটিৰ খেতিনো কৰোঁ বুলিলে কেইদিন লাগে। সেই কাৰণে কামিলা মানুহ দণ্ডধৰে আন কাম নেথাকিলে গাঁৱৰে আৰ তাৰ ঘৰত হাজিৰালৈ হাল বাই দি ও তেল নিমখৰ খৰছ উলিয়ায়। বাপেক হাটলৈ যোৱা দিনা গৰুগাই এৰালৰ পৰা অনা দায়িত্ব কণল'ৰাৰ।

দণ্ডধৰ আৰু ভায়েক গুণেশ্বৰ মাষ্টৰৰ ঘৰ মুখামুখী। একেখন চোতাল, একেটা পদূলি। বেলেগে থাকে যদিও মিলাপ্ৰীতিৰে আছে পৰিয়াল দুটা। সময়তকৈ এঘণ্টামান আগতেই কণল'ৰাই এৰালৰ, পৰা গৰু আনিলেগৈ। কান্ধত ফলাখৰি এডাল গদা লোৱা ভংগীত লৈ পদূলি সোমায়হি সি বচন মাতিলে - “সাৱধান নৰাধম, পৰৰ তিৰোতা হৰণ কৰি পলাই সাৰিবি ক'ত..” বচন মাতি মাতি যুদ্ধৰ ভংগীত জপিয়াই আহি যেতিয়া চোতালৰ মাজ ভাগ পালেহি তেতিয়াহে সি মন কৰিলে খুড়াক গুণেশ্বৰ আৰু গাঁৱৰে নন্দেশ্বৰ গগৈয়ে হাঁহি, হাঁহি তাৰ প্ৰবেশ ভংগীকেই উপভোগ কৰি আছে। সূতা উঘাই থকা মাকেও যোপা চাৰনিৰে তাকে চাই হাঁহি আছে। লাজত ব'ব নোৱাৰি গৰু কেইটাতকৈ আগতেই গোহালিত সোমালগৈ কণল'ৰা।

ভায়েকৰ পিছে পিছে আহি থকা ৰুণুমায়ে পানী বাল্টি লৈ ভিতৰ সোমাল। মাক তৰাদৈয়ে এনেয়ে তাইৰ ফালে এবাৰ চাই সূতা উঘাবলৈ লাগিল। পানী বাল্টি কলহত বাকি থৈ খালী বাল্টিটো লৈ পুনৰ ওলাই গ'ল ৰুণুমাই। তিনি বাল্টিমান পানী এতিয়া আনি থব পাৰিলে পুৱা নানিলেও হ'ব।

খুন্দনাটো চোতাললৈকে উলিয়াই আনি গুণেশ্বৰ মাষ্টৰৰ মাকে তামোল খুন্দিবলৈ লাগিল। দাঁত ভালে কেইটা গৈছে যদিও সত্তৰোৰ্দ পুহিলী বুঢ়ীৰ কঁকাল পৰা নাই। নন্দেশ্বৰ আৰু গুণেশ্বৰে ভাওনাৰ কথাকে আলোচনা কৰি থকা শুনি বুঢ়ীয়ে তামোলৰ বাঁটাটো সিহঁতৰ ফালে আগবঢ়াই দি মাত লগালে -

ঃ বোলো হয়নে অ' নন্দে, কিনো নাটখন ল'লি অ' এইবেলি! মহাপুৰুষীয়া নাট এখন নলৈ কিবা বোলে নে 'চিত্ৰগুপ্ত' নে কি নামটো, আমাৰ কণল'ৰাই হে জানে ভালকে!

ঃ 'চিত্ৰগুপ্ত' নহয় অ' জেঠাই - 'চিত্ৰগুপ্ত সংবাদ'। হেৰি হ'ল নহয় জেঠাই, মহাপুৰুষীয়া নাট চোন বছৰে প্ৰতি চায়ে আছ, এই বেলেগে বেলেগ এখনকে চা চোন!

ঃ জা-নো এথোন তহঁতেহে জান কি কৰিব খুইছ!

ঃ নহয় জেঠাই, চাই ভালেই পাবি বুজিছ! 'চিত্ৰগুপ্ত' কোন জান নে?

ঃ ওহোঁ, নেজানো পাই!

ঃ যমৰজা যে, সেই যমৰজাৰ কেৰেণী; বুজিলি?

ঃ অ' আই, এতিয়া আক' সেই যমকালটোকহে গাঁৱত সোমোৱাবলৈ আনিলি নে? ওহোঁ - মই হ'লে বাকু নাই পোৱা দেই। এনেয়ে সদায় চাৰিওপিনে মানুহমৰা খবৰেই খবৰ। তই হাতত লৈ থকা সেই খবৰ কাগজ খনতে চাচোন- এটা নহয় এটা পাবিয়েই। পোনায় (গুণেশ্বৰে) মোক সদায় পঢ়ি শুনায় নহয় এইবোৰ। তাতে আকৌ 'অনজেউৰাত' খন আহিবৰ ,পৰা বেছি হৈছে। সেইখন বাজিলেই মোৰ বুকুখন চিৰিৎ কৰি উঠে অ'। সেইখনো এখন যমকাল।

ঃ 'অনজেউৰাত'? সেইখন আক' কি অ' জেঠাই?

গুণেশ্বৰে ভেদভাঙি দি ক'লে - 'ওৱান জিৰো এইট'

নন্দেশ্বৰে ৰসপাই হাঁহি হাঁহি বুঢ়ীৰ মনটো ভাল লগাবলৈকে ক'লে - : হয়, হয় জেঠাই, তই ঠিকেই ধৰিছ; এইখনো যমকালেই। শুনা নাই নে কেনেকৈ কাক খাওঁ, কাক খাওঁ কৰি চিঞৰি আহে!

ঃ 'অ' সেই দেখিহে আক' কৈছোঁ মই' সমৰ্থন পাই পুহিলী যেন অলপ উৎসাহিত হ'ল।

ঃ পিছে আচল কথাটো কি জান জেঠাই - এই 'অনজেউৰাত' মানুহ মাৰিবলৈ নাহে নহয়, বচাবলৈহে আহে। আগতেও জানো মানুহ মৰা নাছিল? আগতে আমি বৰকে গমহে নেপাওঁ। কেলেই, সিবাৰ পথালি পাহাৰত ৰেলে বাছ এখন খুন্দিয়াওঁতে কমখন মানুহ মৰিল? আমাৰ গাঁৱৰ কমলীপেহীয়ে জীয়েকৰ ঘৰলৈ বুলি গৈ মৰা নাছিল তাত? আমি পিছদিনাহে গম পাওঁ। আজিকালি জানিবা এই 'অনজেউৰাত' গলে কাওঁ কাওঁ কৰি যায় কাৰণে আমি লগে লগে গম পাই যাওঁ। মৰা সংখ্যা অৱশ্যে বাঢ়িছে, তই ঠিকেই কৈছ জেঠাই!

ঃ জানো বোপাই মই ইমানবোৰ কথা নেজানো দেই - মুখৰ ভিতৰতে ভোৰ ভোৰাই পুহিলী বুঢ়ী বহাৰ পৰা উঠি পদুলি মুখৰ ফালে খোজ ল'লে।

নন্দেশ্বৰ আৰু শাহুৰেকৰ কথা বতৰা শুনি তৰাদৈয়ে হাঁহি হাঁহি নীৰৱে সূতা উঘাই আছিল। নন্দেশ্বৰে মাত দিলে -

ঃ বৌ, বৰকে সূতা উঘাইছা দেখোন?

ঃ এৰা হে' মইনা - এইবোৰকে নকৰিনো কৰিম কি বাৰু! বিহা এযুতি লগাওঁ বুলিছোঁ।

ঃ আ-ও, এইবাৰ বিহা পিন্ধা চখ হ'লনে? আজিকালি টাউনীয়া মানুহেহে বিহা পিন্ধে, বিছ ফাংশনবোৰত দেখা নাই? আমাৰ গাঁৱততো..

ঃ অ' আই, আমাকনো গাঁৱলীয়াভূত বুলি ভাবিলা কিয়? আৰু বিহাও লগাইছোঁ মূগাৰহে দেই - তাকো জানি থ'বা!

ঃ অহা বাৰলৈ বিছত বিছৰাণী নাচিবা যেন পাইছোঁ বৌ!

ঃ তুমিও যে আৰু ভাল কথা কৈছা মইনা, মইনো ইমান বুঢ়ীজনী হ'লোনে বিছৰাণী নাচিবলে। বিছ কুঁৱৰী নাচিম বুলিহে ভাবি আছোঁ।

হাঁহি ধেমালী কৰি নন্দেশ্বৰ যাবলৈ ওলাল।

বোৱাৰীয়েকৰ মুখত মূগা বিহাৰ কথা শুনিহে পুহিলী বুঢ়ীয়ে কথাটো টং কৰিলে। এখোজ দুখোজকৈ আগবাঢ়ি গৈ সূতা বোৰ জুমি জুমি চালেগৈ। হয়, দেখাততো মূগা সূতা যেনেই লাগিছে। মুখৰ ভিতৰতে ভোৰ ভোৰাই ক'লে -

ঃ ভাল ভাল ঘোঁৰাই নেপায় ঘাঁহ, বতুৱা ঘোঁৰাই বিচাৰে মাহ - হেৰৌ ক'ত পালি এই সোপা মূগা সূতা, নে ৰং দিয়া কপাহী?

ঃ ৰং দিয়া কপাহী নহয় আই, মূগা সূতাই হয়। নগেন বৰাৰ জীয়েক ৰত্নাই দি গৈছেহি সিদিনা। গুৱাহাটীত যে থাকে সিহঁতৰ উকীল ককায়েক জনৰ ঘৈণীয়েকক বিহা এযুতি বৈ দিব লাগে।

ঃ হোঁ, গুৱাহাটীৰ দোকানত বিহা নাই?

ঃ সেইটো নেজানো। জেঠত ৰত্নাৰ বায়েকৰ বিয়াত আহোঁতে ঠিকাদাৰৰ বোৱাৰীয়েকে পিন্ধা মই বোৱা বিহাখন পিটিকি পিটিকি চাই পছন্দ কৰিছিল হেনো। তেতিয়াই কৈ গৈছিল একে কেছ বছা একে দহিৰে বিহা তেওঁকো বৈ দিব লাগে হেনো।

ঃ পইচা দিবনে নাই?

ঃ জানো! দিব হবলা, ধনী মানুহ বিহা তিনিখন এনেয়ে বোৱাই ল'ব নে!

ধুম ধুম-ধুম ধুমকৈ নাম ঘৰৰ ডবাত কোব পৰিল। কৃষ্ণ কৃষ্ণ বুলি পুহিলী বুঢ়ী ঠাইতে বহি পৰি নামঘৰৰ দিশে মূৰ দোৱালে। তৰাদৈয়ে লৰা লৰিকৈ উঘা-চেৰেকী সূতাবোৰ থাপতে সামৰি পিৰালিতে থ'লে। গৰুকিটা বান্ধিয়েই কণল'ৰাই- "সাৱধান নৰাধম" বুলি চিঞৰটো মাৰি কুঁৱাৰ পাৰলৈ দৌৰিলে। হাত, ভৰি কেইটা ধুয়েই আখৰা চাবলৈ যাব।

উজনি চুকৰ ভোগেশ্বৰ শইকীয়াৰ মাজুটো ল'ৰা পুলিনে চাইকেল খনত ভেজালি পদুলি মুখৰ পৰা তৰাদৈ হাঁতৰ ঘৰৰ ফালে চাই আছিল। গোহালিত যাগ দিবলৈ বুলি ওলাই যোৱা তৰাদৈৰ চকুৱে চকুৱে পৰাত ল'ৰাটো তৎক্ষণাত চাইকেল চলাই গুছি গ'ল।

গাওঁখনৰ প্ৰায়বোৰ মানুহৰ ঘৰতে আজিকালি প্লাষ্টিকৰ আঁঠুৱাৰে গোহালিবোৰ বেৰি লৈছে। মহ সোমাব নোৱাৰে। গৰুবোৰে আৰামেৰে ঘাঁহ পাগুলি পাগুলি শোৱে। গৰুবোৰৰ শ্ৰী- চেহেৰাও সেই কাৰণে ভাল, কামতো ভাল। গাখীৰো দিয়ে সবহকৈ।

“কাৰো গোহালিত সোমাব নোৱাৰি সংসাৰৰ

মহসোপা আমাৰ গোহালিতে বাহ লৈছেহি। এই লাখ লাখ মহে ওৰে ৰাতি গৰু কেইটাৰ তেজ শুহিবলৈ হলে ৰাতিপুৱা হাল টনাহে নেলাগে ইহঁতৰ ,গাত ঠিয় হৈ থাকিবলৈকে বল নেথাকিবগৈ”- মুখৰ ভিতৰতে ভোৰ ভোৰাই তৰাদৈয়ে গোহালিত জ্বলাই দিয়া যাগটোত আৰু এখৰাহী ফলীয়া তুহঁ বাকি দি ঢকুৱাৰ বিচনী খনেৰে বিচি দিলে। তুহঁ আৰু খুদচাউল পোৰা ফুৰফুৰীয়া গোন্ধ এটা চোতাললৈকে বিয়পী পৰিল। গোতেই গোহালিটোতে ধোঁৱাই ছানি ধৰাত আশ্বস্ত হৈ তৰাদৈ গোহালিৰ পৰা ওলাই আহিল। চোতালৰ বাচন মেলা চাং খনত আবেলিতে বাৰী ঢাপৰ পৰা আনি খোৱা বিহলঙনি মোঠা লৈ পুনৰ গোহালিলৈ গৈ যাগটোৰ ওপৰত মেলি দিলেগৈ। যতীনৰ মাকে সিদিনা কৈছিল পোৰা বিহলঙনি গোন্ধ পালে হেনো মহবোৰ সতকাই ওচৰ চাপিব নোৱাৰে- “চাওঁ চোন, হবও পাৰে।”

দ্বিতীয় বাল্টি পানী লৈ ৰুণুমাই মাকৰ কাষেদিয়েই পাৰ হৈ গ’ল। তিনিঘৰৰ পদুলি পাৰহৈ নামঘৰৰ সন্মুখতে বাটৰ কাষত পতা ৰাজহুৱা দমকলৰ পৰা তাই পানী আনিছে। মাটিৰ কলহ কাষত লৈ আনিলে কাপোৰ তিয়ায় কাৰণে তাই বাল্টিৰে পানী আনিছে ভাল পায়।

আনদিনা হোৱা হ’লে তৰাদয়ে - “পানী এবাল্টি আনোতে ইমান পৰ লাগেনে, ক’ত মহলা মাৰি থাকগৈ”- বুলি অনাহকতে জীয়েকক গালি পাৰিলে হেতেন। সেই আষাৰ শুনিবলৈ ৰুণুমায়েও সদায় কাণ সজাগ কৰিয়ে ৰাখে। প্ৰথম অৱস্থাত মাকৰ কথাৰ উত্তৰত কিবা দুই এষাৰ কৈছিল যদিও পিছলৈ কোনো উত্তৰ দিয়া প্ৰয়োজন অনুভৱ নকৰা হ’ল। আজি মাকৰ পৰা তেনে কিবা এষাৰ শুনিবলৈ উৎকৰ্ণ হৈ অহা ৰুণুমায়ে একো শুনিবলৈ নেপাই একপ্ৰকাৰ হতাশেই হ’ল। কিবা এটা কথাত অন্যমনস্ক হৈ থকা কাৰণেহে হবলা মাকে চিৰাচৰিত বাক্যবান কেইপাত আজি সামৰি থৈছে - ৰুণুমায়ে ভাবিলে। পানীবাল্টি পিৰালিতে থৈ তাই মাকৰ ফালে এবাৰ ওভতি চালে- নাই, আজি তেনে কোনো লক্ষণেই নাই। হুমুনিয়হা এটা এৰি তাই পানী বাল্টি লৈ ভিতৰ সোমাল। এইটিং পানী কলহত বাকি থৈ আৰু এবাল্টি আনিবগৈ লাগিব।

গাঁওখনৰ সোতৰ-ওঠৰ ঘৰ মানুহৰ মাজত সেই এটাই ৰাজহুৱা দমকল। হওঁতে ঘৰেপ্ৰতি নিজৰ নিজৰ বাৰীত একোটাকৈ কেচাঁ কুঁৱা নথকা নহয়, কিন্তু খোৱা পানী কণ আজিকালি সকলোৱে এই দমকলৰ পৰাই নিয়ে। সেই সিবাৰ জহনিত গাঁও উছন যাব ধৰোতে বহুত খাটনি - বাটনি কৰি ৰাইজে অনা এই চৰকাৰী দমকলটো হোৱাৰে পৰা মানুহে কুঁৱাৰ পানী নোখোৱা হ’ল।

নিতৌ পুৱা-গধূলী গাঁৱৰ জীয়ৰি বোৱাৰীয়ে পানী নিবলৈ দমকললৈ আহে। দুজনীয়ে কলহত পানী ভৰাই থাকোঁতে আন কেইজনীয়ে ফুচফুচাই, ভোৰ ভোৰাই বা বৌ-বৌৱাই যি যেনেকৈ পাৰে কথাৰ মহলা মাৰে। ওটেঙা দিয়া কচুথুৰি শাকৰ আঞ্জা খনৰ পৰা মেধীৰ বোৱাৰীয়েকৰ ন মহীয়া সকামলৈকে বোৱাৰী মথাৰ কথাৰ বহঘৰা ফাটি চৌ চৌকৈ বয়।

পানী নিবলৈ অহা গাভৰু ছোৱালীৰ ভিতৰত ৰুণুমাইকে ধৰি পাঁচ ছজনী মানহে হ’ব। যি কেইজনীৰ মাকহঁতৰ বয়স বাঢ়িছে বা ঘৰত বোৱাৰী তিৰোতা নাই সেই কেইঘৰৰ ছোৱালীহঁতেহে দমকলৰ পানী নিবলৈ আহে। ছোৱালীহঁতে বোৱাৰীসকলৰ কথাৰ ভু-ভাগ নেপায়। চিকুট-বাকুট কৰি হাঁহি থিকিন্দালিৰে ৰগৰ তোলা বোৱাৰীহঁতৰ পৰা কিছু দূৰত্ব বজাই ৰাখিয়েই ৰুণুমাইহঁতে পানী নিয়ে। তথাপি বৌ-সম্বন্ধীয়া একোগৰাকী ৰাংঢালি তিৰোতাৰ পাকলগা কথাৰ খোচ গাভৰুহঁতৰ গাত নপৰাকৈ নেথাকে। ৰুণুমায়ে তেতিয়া ভাবে, কথাবোৰ সচাকৈয়ে এনেকুৱা নেকি?

কথাবোৰ আচলতে তেনেকুৱা নহয়। ক্লাচ নাইনত পঢ়ি থকা ৰুণুমায়ে দমকলৰপৰা পানী আনিবলৈ গৈ কাৰো লগত কথাৰ মহলা মাৰি নেথাকে। আচলতে তাইতকৈ বয়সত আৰু সম্বন্ধতো ডাঙৰ সকলক চেৰাই নিজৰ বাল্টিটো ভৰাবলৈ ইতস্তত কৰিহে প্ৰায়ে তাইৰ পলম হয়। কথোটো মাকেও নজনা নহয় যে তাই নিজৰ বাল্টিটো ভৰোৱা আগতে কমেও চাৰি পাঁচজনীৰ কলহ-বাল্টি দমকল মাৰি পানী ভৰাই থৈ আহিছে। কোনোবা এজনীয়ে তাইক দেখাৰ লগে লগে ক’ব - “দে অ’ ৰুণুমাই

মোৰ কলহটোও ভৰাই দেচোন পাই, তহঁত গাভৰু ছোৱালী, গাত তেজবল আছে; মোৰ আক' এই বাওঁহাতৰ মাজৰ আঙুলিটোৰ পৰা এটা ওলাই গৈছেলা মাৰি আছে, ইমান যে বিষ নহয়, ছুবই নোৱাৰি।”

“হ'ব বৌ মই ভৰাই দিম নহয়” - বুলি ৰুণুমায়ে দমকলৰ হাতল ডালত ধৰা লগে লগে আৰু কেইজনীৰ কেইটা কলহ-বাণ্টি যে নিজে নিজে ভৰিল হাঁহি থিকিন্দালিৰ মাজত কোনেও ততকে ধৰিব নোৱাৰে।

মাকে এইবোৰ কথা চব জানে। কথৰ মহলা মৰা অভিযোগটো জীয়েকক গালি পাৰিবলৈ মনে সজা এটা চেলু মাত্ৰ।

তৰাদৈয়ে জীয়েকক কথাবোৰ পোনপতীয়াকৈ ক'বও নোৱাৰে অথচ নিজৰ উঠি অহা ছোৱালীজনীয়ে সদায় মৰবল দি আনৰ কাৰণে দমকল মাৰি থকা দৃশ্যটো সহ্য কৰিবও নোৱাৰে। পৰিণতিত উৰহৰ খং ভগা চাৰিত জাৰি ৰুণুমাইকহে হেকান পাৰে।

ৰুণুমাই কিয়, তৰাদৈ নিজে পানী আনিবলৈ গৈ যদি যদু ঠিকাদাৰৰ বোৱাৰীয়েকৰ মুখামুখী হয় আৰু যদি মানুহজনীয়ে তৰাদৈক কলহটো ভৰাই দিবলৈ কয়, নকৰাকৈ থাকিব পাৰিবনে? নোৱাৰে। তৰাদৈয়ে জানে নিজতকৈ কমেও পোন্ধৰ বছৰ সৰু এই বোৱাৰী গৰাকীৰ কলহটো ভৰাই নিদিয়া মানে নিজৰ ভৰিত কোঠাৰ মৰা। কাৰণ, লাগ বুলিলে বিপদে আপদে হাত পাতিবলৈ গাওঁখনত ধন বিত থকা মানুহ আছে কেইঘৰ?

জীয়েকক সততে সতৰ্ক কৰি থকা আন এটা কাৰণো অৱশ্যে আছে। আজি অলপ দিনৰ পৰা তৰাদৈয়ে মন কৰিছে ভোগেশ্বৰ শইকীয়াৰ মাজু ল'ৰাটো প্ৰায়ে এইপিনে চাইকেল চলাই আহে। ৰুণুমাই আগফালে থাকক বা নেথাকক সি তাহঁতৰ ঘৰৰ ফালে ঘূৰি ঘূৰি চাই যায়। সন্ধিয়া ৰুণুমাই পানী আনিবলৈ যোৱা পৰতো আহে ল'ৰাটো।

দুবছৰ আগতে কলেজত নাম লগোৱা ল'ৰাটো সন্ধিয়া এইফালে ওলাই আহোঁতে সদায় হাতৰ মুঠিত এমুঠি নীলা পোহৰ জিলিকি থাকে। ল'ৰাটো কেনেকুৱা, কি কথা

এই সম্পৰ্কে তৰাদৈয়ে একো নেজানে। কিন্তু তাৰ চাল চলন দেখি চিন্তা বাঢ়িছে। কথাত কয় বোলে যাৰ ঘৰত গাভৰু জী থাকে সেই মাক বাপেকৰ মূৰৰ ওপৰত সদায় ধাৰাল তৰোৱাল এখন ওলমি থাকে। আজিকালিৰ ল'ছালিৰ কি সঞ্জাত, নিজৰ পেটৰ পোৱালী হলেও পেট পোৱা টান। মাকজনী হৈ চকু কাণ মুদি থাকিলে পিছত নিজৰ গালৈহে গধুৰ হ'ব।

গিৰিয়েক দণ্ডধৰক কেবাদিনো কথাটো ক'ম বুলি ভাবিও ক'ব পৰা নাই তৰাদৈয়ে। বাপেক হ'লেও, ছোৱালীজনীৰ স্বভাৱত চেকা লাগিব পৰা ধৰণৰ কথা এটা দণ্ডধৰৰ লগত আলোচনা কৰিবলৈ সৎ যোৱা নাই। তদুপৰি ল'ৰাটোৰ সৈতে ৰুণুমাইক আনকি মুখামুখী হোৱাও কেতিয়াও দেখা নাই। আনৰ মুখতো জীয়েকৰ সম্পৰ্কে আজিলৈকে কোনো বেয়া কথা শুনা নাই। কেৱল ল'ৰাটোৱে তাহাঁতৰ ঘৰৰ পিনে ঘূৰি চাই যোৱা দেখিয়েই জীয়েকৰ সম্পৰ্কে এনে ধাৰণা এটা লোৱাটো উচিত হৈছে জানো, নিজকে প্ৰশ্ন কৰিলে তৰাদৈয়ে। “নাই নাই, তেনে হ'ব নোৱাৰে। তাই মোৰ ছোৱালী, তাই এনে কাম কৰিব নোৱাৰে। মোৰ ভুল হৈছে, মই ভুলকৈ ভাবিছোঁ”- নানা যুক্তিৰে নিজকে বুজাবলৈ চেষ্টা কৰে তৰাদৈয়ে। পিছমুহূৰ্ততে পুনৰ সচকিত হৈ কৈ উঠে - “কি ভৰসা আজিকালিৰ ল'ছালিৰ! সিদিনা সেয়া গুণেধৰ বাপুৱে খবৰ কাগজত পঢ়ি শুনাইছিল দিচাং নৈত ল'ছালি এহালে জপিয়াই আপোনঘাটি হোৱা ঘটনা এটা। এনেকুৱাবোৰ কথাৰ কাৰণে কিমান যে মৰা কটা ঘটনা হৈছে! ক'ৰবাত শুনিছো আক' এনেকৈ ফুচুলাই নি ছোৱালীবোৰ বেচি দিয়েগৈ হেনো। কি যে দিনকাল হ'ল ঐ। এইবোৰ কথাৰ কাৰণে শংকিত হৈছে জীয়েকক শাসন কৰিবলৈ গৈ হকে বিহকে গালি পাৰি থাকে।

আজি পিছে পুলিনে পদুলি মুখত ৰৈ চাই থকা দেখিও তৰাদৈয়ে জীয়েকক একো টান কথা শুনাব নোৱাৰিলে। দেৱৰেক গুণেধৰে সিদিনা কৈছিল- “বৌ, ল'ৰা ছোৱালীক বেছি শাসন কৰাও ভাল নহয়, হিতে বিপৰীত হয়।” বাপুৰ কথাযাৰো তৰাদৈৰ মনত বাজিছে।

সন্ধিয়াৰ পাতল এক্সাৰ নামি মানুহ চিনিব নোৱৰা হৈছে। তৃতীয় বাল্টি পানী লৈ ৰুণুমাই পদূলি গছকি চোতাল পালেহি। অভ্যাসবশতঃ কিবা এষাৰ ক'বলৈ মুখ মেলিব ধৰিও তৰাদৈ বৈ গ'ল। জীয়েক যোৱা ফালে চাই থাকি ভাবিলে শাস্তি হোৱা আগলৈকে তেনেই শুকানজনী আছিল। এই পাঁচ বছৰতে লহ পহকৈ বাঢ়ি গায়ে গঠনে চকুতলগা জনী হৈ উঠিছে। চুলি কোচাও কঁকাল ছুই পাৰ হওঁ হওঁ হৈছে। অজানিতে তৰাদৈয়ে নিজৰ পিঠিতে ৰোৱা ক্ৰম হ্ৰাসমান চুলি কোচাত হাত ফুৰাই ভাবিলে এই বয়সত তাইৰো চুলি কোচা জীয়েকৰ কোচাৰ দৰেই আছিল। জীয়েকৰ প্ৰতি অস্ত্ৰৰ গভীৰতম কোণত সোমাই থকা স্নেহৰ সঁফুৰাটো নিজে নিজে খোলখাই পৰা যেন অনুভৱ কৰিলে। গাভৰু জীয়েকজনীক হকে বিহকে গালি শপনি পাৰি থকা কথাটো ভাবি নিজকে দোষী দোষী লাগিল তৰাদৈৰ।

খৰি এগৰা পাকঘৰলৈ নিবলৈ দাঙোতেই পদূলি মুখত দণ্ডধৰে গল হেঁকাৰি মাৰিলেহি। দাঙিলোৱা খৰি গৰা আকৌ মাটিতে থৈ আগবাঢ়ি গ'ল তৰাদৈ। চোতালত মাক বাপেকৰ কথা বতৰা শুনি চাকি এটা জ্বলাই লৈ ৰুণুমাই ওলাই আহিল। চাকিৰ পোহৰত দণ্ডধৰে ঠেলাখন নি ভৰালৰ আউলাত সোমোৱালৈগৈ।

ঃ পিতাই কেৰাচিন আনিলিনে, ঘৰত এটোপাও তেল নাই। এই চাকিটোতহে যি অকনমান আছে।

ঃ ওঁ আনিছোঁ অ' মাজনী - এইটো বটল ল। এই মোনাটোও লৈ যা, আলু-পিয়াজ আছে।

ঃ ৰ পিতাই মই লেম-চাকি কিটা ইয়ালৈকে আনি তেল ভৰাওঁ। তই এক্সাৰে কুঁৱাৰ পাৰলৈ নেযাবি; অথনি কলা কিচ্কিচিয়া দীঘল এটা সেইপিনে যোৱা দেখিছেলোঁ।

থাওকতে মোনাটো ভিতৰত থৈ হাতত দুটা টিপচাকি আৰু হাত লেম এটা লৈ ওলাই আহিল ৰুণুমাই। দণ্ডধৰে মুঢ়া

এটাত বহি বজাৰত ঘটা কিবা সাধাৰণ ঘটনাৰ কথা কৈ আছিল। তৰাদৈয়ে মাটিতে বহি গিৰিয়েকৰ মুখলৈ চাই কথাবোৰ শুনি আছে।

ৰুণুমানে মাক-বাপেকৰ ওচৰতে লেম-চাকি কিটা

থৈ বাট কেৰেয়া এটাৰ সহায়ত তেল ভৰালে। লেমৰ চিম্‌নিটো সদায় কৰা দৰে দিনতে ধুই মছি থৈছে। চিম্‌নিটো খুলি লেমটো জ্বলাই লৈ ক'লে 'আই তই চাকিকিটা ভিতৰলৈ লৈ য়াচোন, খৰি কেইডাল মই নিম। ব'ল পিতাই ভৰি হাত ধুই লগৈ। ময়ো ধুওঁ গৈ।'

নামঘৰৰ আখৰা তলিৰ ভাৱৰীয়া প্ৰবেশৰ খোলৰ চাপৰ ভাহি আহিছে। লেমটো হাতত ওলমাই লৈ বাপেকৰ আগে আগে ৰুণুমাই কুঁৱাপাৰলৈ আগবাঢ়িল। কুঁৱাপাৰ পায় মানে ধোঁৱাই চিম্‌নিটোৰ প্ৰায় আধা খিনি ক'লা কৰি পেলালে।

ঃ লেমটো বৰকে ধোঁৱাইছে অ' মাজনী, ফিটা ডাল ভালকে নেকাটিলি নেকি? - পিছে পিছে আহি থকা বাপেকে মাত দিলে। বাপেকৰ কথা শুনিহে ৰুণুমানে মন কৰিলে।

ঃ পিতাই তই পানী তোল চোন, মই লেমটো ঠিক কৰোঁ।

লেমটো মাটিতে থৈ ৰুণুমানে ফিটাডাল আওপাকে ঘূৰাই শিখাটো কমাই ললে। ইতিমধ্যে তপত হৈ পৰা লেমৰ মূৰত থকা খাৰুৱা ডাল ওচৰতে থকা নেমুটেঙাৰ পাত এখিলাৰ সহায়ত ধৰি চিম্‌নিটো খুলিলে। ফিটাডাল পৰীক্ষা কৰি চাবলৈ শিখাটো অলপমান বঢ়াই দিওঁতেই 'ধপ'কৈ শব্দ এটা কৰি লেমটো ওফৰি পৰিল। তেল আৰু জুই চিটিকি আহি তাইৰ সমগ্ৰ শৰীৰ ভম্ ভম্‌কৈ জ্বলিবলৈ ধৰিলে।

'মৰিলোঁ অ' পিতাই', বুলি ৰুণুমাই চিট্‌ভলঙা খাই মাটি বাগৰি পৰিল।

পানী তুলিবলৈ বাল্টিটো কুঁৱালৈ নমাব ধৰা অৱস্থাতে দণ্ডধৰে পাছলৈ ওভতি চাই দেখে প্ৰকাণ্ড অগ্নি কুণ্ডৰ মাজত আৰ্তনাদ কৰি জীয়েক বাগৰি পৰিছে।

ঘটনাৰ আকস্মিকতাত ভূ-হেৰুৱাই কি কৰোঁ কি নকৰোঁ কৰি তৰাদৈক চিঞৰি চিঞৰি হাতেৰে জীয়েকৰ গাৰ পৰা জুই নুমুৱাবলৈ চেষ্টা কৰি নিজৰ হাত দুখনো পোৰাই ল'লে। চিঞৰ বাখৰ শুনি উধাতু খাই তৰাদৈ কুঁৱাপাৰ পালেহি। কিবা এটা মনত পৰাত দণ্ডধৰে দৌৰি গৈ ভঁৰালৰ গাধৈৰ পৰা থৈলা এটা আনি ঢাকি ধৰাত জুই নোমাল। অলপ আঁতৰত চিতিকি পৰা লেমৰ ফিটাডাল

তেতিয়াও জ্বলি আছে। মুখেৰে অস্ফুট গেঙনি এটা কৰি চেঙালুটি পাৰি থকা জীয়েকৰ বিকৃত হৈ পৰা মুখখন দেখিহে যেন তৰাদৈয়ে প্ৰকৃত ঘটনাটো বুজিব পাৰিলে। চিঞৰ এটা মাৰি মানুহজনী ঠাইতে বহি পৰি অচেতন হ'ল।

চিঞৰ বাখৰ শুনি গুণেশ্বৰ আৰু ঘৈণীয়েক মনোমতী দৌৰি আহি কুঁৱাপাৰ পালেহি। তিনিওটাই ধৰি মেলি মাক জীয়েক দুয়োজনীকে চোতাললৈকে আনিলে।

ওচৰ ঘৰীয়া কেইঘৰ আহি ইতিমধ্যে চোতাল ভৰি পৰিছেহি। কি কৰিব, কলৈ নিব ইত্যাদি আলোচনা কৰি থাকেঁতেই কাওঁ কাওঁ শব্দ কৰি এশ আঠ এম্বুলেন্স এখনৰ মাত শুনা গ'ল। পদূলি মুখত পৰি থকা আমগছৰ মূঢ়াটোত একাৰে মুহুৰে জুপুকা লাগি বহি থকা পুলিনে আগবাঢ়ি গৈ হাত দাঙি গাড়ীখন ৰাখিলে।

ঃ আপোনালোকলৈ ময়ে ফোন কৰিছিলোঁ। আহকচোন, ছোৱালীজনী বৰ বেয়াকৈ জ্বলিছে। সোনকালে নিবই লাগে।

নঙলাৰ খুটা এটা জোকাৰি জোকাৰি পুলিনে উঘালি দিলে; গাড়ীখন চোতাললৈকে সোমাল। পাঁচ মিনিট মানৰ ভিতৰকে মাক বাপেক জীয়েক তিনিওকে গাড়ীত

তুলি লগত গুণেশ্বৰ গ'ল। গাড়ীখনত উঠিব খুজিও ঠাইৰ অভাব হোৱা কাৰণে পুলিনে উঠিব নোৱাৰিলে।

হঠাৎ নামঘৰত খোল বজোৱা বন্ধ হ'ল। কণল'ৰাৰ পিছে পিছে দৌৰি আহি মানুহবোৰ দণ্ডধৰৰ চোতাল ভৰি পৰিছেহি। কাওঁ কাওঁ শব্দটো ক্ৰমে ক্ৰমে খীন হৈ আহি নুশুনা হ'ল। আমগছৰ মূঢ়াটোত বহি পুলিনে গাড়ীখন যোৱা দিশে অসহায় ভাবে চাই থাকিল। এটা দুটা জোনাকী পৰুৱা ইফালে সিফালে উৰিছে। পুলিনে দেখিলে হাজৰিকা ঘৰৰ পদূলি পাৰহৈ পানী এবালিট লৈ ৰুণুমায়ে ঘৰমুখে আহি আছে। অলপ হাঁহো হাঁহো কৰিছে, তাৰফালে নোচোৱা ভাওধৰি চাইছে। নিশ্চয় তাক কিবা ক'ব খুজিছে...’ তাৰ বুকুৰ মাজত এটা ঢপঢপনি সি অনুভৱ কৰিছে। ঢপঢপনিটো ক্ৰমে স্পষ্ট হৈ তাৰ নিজৰ কাণত পৰিছেহি। আৰু অলপ আগবাঢ়ি আহিলে ৰুণুমায়েও শুনিবলৈ পাব। সি নিজৰ বুকুখন খামুচি ধৰিলে। চোতালত গুণা গোথাঁ কৰি থকা মানুহবোৰ এজন দুজনকৈ ওলাই গোমা গোমা ভাৱ একোটা লৈ পুলিনৰ কাষেদিয়ে পাৰ হৈ গ'ল। একাৰত বহি বুকুত খামুচি থকা পুলিনৰ ফালে কোনেও লক্ষ্য নকৰিলে। তাৰ মনপ্ৰাণ হাহাকাৰ কৰি তোলা বুকুৰ ঢপঢপনিটোও কোনেও শুনিবলৈ নোপালে। □ □

বিঃ দ্ৰঃ - ‘আমাৰ অসম’ কাকতৰ দেওবৰীয়া সাহিত্য আলোচনী ‘পূৰ্বাচল’ত ইতিপূৰ্বে প্ৰকাশ পোৱা এই গল্পটো লেখকৰ অনুমতি সাপেক্ষে এই সংখ্যা আলোচনীত পুনৰ মুদ্ৰণ কৰা হৈছে।

- সম্পাদিকা

“আজি আমি বিশ্ব প্ৰগতিৰ জোনাকী বাটত লগ পোৱা গণতন্ত্ৰই হওক, সমাজতন্ত্ৰই হওক, সাম্যতন্ত্ৰই হওক, যিহকেই আমি অভাৱতীয়া মনীষা প্ৰতিভাৰ মনৰপৰা আনিব খোজো; তাকেই কিন্তু আনি আমাৰ দেশত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব লাগিব আমাৰ সেই তন্ত্ৰবিষয়ক সত্যৰ ওপৰতহে। আমাৰ ঐতিহ্যৰ ভিতৰত যি তন্ত্ৰৰ সমৰ্থন নাই, তেনে তন্ত্ৰই আমাক অপকাৰহে কৰিব।”

- জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা

প্ৰত্যাশা

দীপশিখা বৰুৱা

স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ

বাৰিষা ফেনে-ফোটোকাৰে ওপচি আছে জান-
জুৰি, নদী বিয়া দিয়া ছোৱালীয়ে শহুৰেকৰ ঘৰৰ পৰা
মাকৰ ঘৰলৈ আহি উভতি যাবলৈ মন নকৰাদি বৰষুণ জাকে
কিনকিনাইয়েই আছে.. মাজে মাজে এজাউৰি দুজাউৰি
দপদপাইও আছে। গোটেই ঔ-গুড়ি গাঁওখন পানীত ডুব
যাওঁ যাওঁ হেন অৱস্থা। ওচৰ পাজৰৰ গাঁওবোৰৰো একেই
অৱস্থা, আলিবাটতোও পানীৰে তুথবচ। ৰাষ্ট্ৰটোৰ অৱস্থা
দেখিয়েই যতীনৰ মূৰটো গৰম হৈ গ'ল। সি বেচেৰাটো
টাউনৰ পৰা দুদিন পিছত ঘূৰি আহিছেহে। ৰাষ্ট্ৰৰ অৱস্থা
আৰু বেয়াহৈ যোৱা দেখি তাৰ খঙে চুলিৰ আগ পালেগৈ।
পেণ্টটো কোচাই চাইকেলখন ডাঙি ভোৰভোৰাই সি
আগবাঢ়ি গ'ল। যিমান খং তাৰ সেই বৰষুণখিনিৰ ওপৰত
উঠিল, তাৰ দুগুন খং সেই পইচা খোৱা ঠিকাদাৰ কেইটাৰ
ওপৰত উঠিল। মানুহবোৰে পইচা চুব পালে, দায়িত্বজ্ঞান
নিমিষতে পাহৰে আৰু আৰু বহুত কিবা কিবি ... মুখৰ
ভিতৰতে বিৰবিৰালে সি। ঘৰ পোৱালৈকে এতিয়া
চাইকেলখন মূৰৰ ওপৰত লৈ যাব লাগিব।

ৰাষ্ট্ৰৰ কাষে কাষে যিয়ে য'ত পাৰিছে মাছ ধৰিছে,
পানী হ'লেওটো খোৱাটো এৰিব নোৱাৰি। হাত দিলেই
মাছ পাই বুলিব পাৰি। সৰু সৰু ল'ৰা ছোৱালীবোৰে পানীত
জপিয়াই স্ফুৰ্তি হৈ পাইছে। সোৱা যতীনৰ ভতিজাক

কেইটাও আহি পানী বোকাতে লুতুৰি পুতুৰি..। যতীনক দেখি একে জাপে পলাই পত্ৰ দিছে।

‘অ’ যতীনদা কেনিবা গৈছিল নেকি?’ হঠাৎ যেন সি বৈ গ’ল, জোনালী! হয় হয় সেয়া জোনালীয়ে মাতিছে তাক। গাঁৱৰ ছোৱালীবোৰৰ লগত তায়ো মাছ ধৰিছে। মেখেলাখন আঁঠুমূৰলৈকে পিন্ধি পলহ লৈ মাছ মাৰি আছে, যতীনক দেখি হাঁহি আছে। তিতা চুলিত বন্ধা খোপাটোৰে সৈতে অপূৰ্ব দেখাইছে তইক। হাঁহি এটা মাৰি টাউনলৈ গৈছিলো বুলি কৈ যতীন গুছি গ’ল। ছোৱালী মানুহৰ লগত ইয়াতকৈ বেছি কথা পাতিব নোৱাৰে সি। গাঁৱত সকলোৱে তাক নিৰ্জু যতীন বুলিয়েই চিনি পায়। জোনালীহঁতৰ লগত সি সৰুৰ পৰা একেলগে ডাঙৰ হোৱা। তথাপি কিয় জানো সিহঁতক মাতিবলৈ লাজ লাগে তাৰ। জোনালীয়ে কিন্তু তাক সদাই বৰ আপোনভাৱে যতীনদা বুলি মাতে। ভাল লাগে তাৰ, সিও তইক মাতিব নিবিচাৰা নহয়, কিন্তু ..!! তাৰ বাৰু এই লাজ নামৰ বস্তুটো ক’বপৰা ইমান বেছিকৈ আহিল। সদায় তইক মাতিব খুজিও পৰা নাই সি। কিযে ভাবে চাগে তই !!

ঘৰ আহি পাই তিতা কাপোৰবোৰ খুলি গাটো ধুই বিচনাতে বৌৱেকে বাটি দিয়া ভাতখিনি ততাতৈয়াকৈ খোৱাত লাগিল। ঘৰৰ আধালৈকে পানী। ভাত কেইটাৰ সোৱাদ লৈ তাৰ মৰমৰ বৌৱেকজনীলৈ এবাৰ চালে। পইতা ভাতৰ লগত পুঠি মাছ ভজা। বানপানী হোৱাৰ এই এটাই মাত্ৰ সুবিধা।

লাহে লাহে পানী শুকাল, বাৰিষাও পাৰ হ’ল, যতীনৰো টাউনলৈ তাত্বাতি কৰাটো কমি আহিব ধৰিলে। চাকৰি বিচাৰি বহুত ঘূৰিল যদিও কোনো ফল নধৰিল। ইফালে ঘৰৰ মাটিও তেনেই তাকৰ, যিয়েই নহওক পেটতো ভৰিব অন্ততঃ। দুখীয়া গুণ্ডি গাঁৱত সিয়েই বি.এ.ৰ ডেওনা পাৰ কৰা একমাত্ৰ ল’ৰা। কিন্তু ইমানখিনি পঢ়াৰো মূল্য নাই আজিকালি। এই কথা অন্ততঃ যতীনে উপলব্ধি কৰিছে।

সন্ধিয়া তিনিআলিৰ মদনৰ দোকানৰ কাঠৰ বেঞ্চিখনতে বহি গাঁৱৰে ল’ৰাবোৰে ইটো সিটো কথাৰে আড্ডা জমায়। যতীনো আবেলি পৰত তাতে এনেই হাজিৰাটো দিবলৈ যায়। আজি তালৈ যাওঁতে সি যিটো

কথা শুনিলে পোনে পোনে আহি সি ঘৰ পালে। বহু সময় অকলে কমটোতে বহি ব’ল। জোনালী হেনো টাউনৰ মানুহ এঘৰত কাম কৰিবলৈ গ’ল। ঘৰৰ অৱস্থা দিনে দিনে বেয়ালৈ ঢাল খোৱাত ভায়েক ভনীয়েক কেইটাক পঢ়াবৰ কাৰণে তই নিজেই হেনো কাম কৰিবলৈ যাম বুলি ক’লে। জোনালী গুচি যোৱাৰ কথাটো শুনি কিয় জানো যতীনৰ অন্তৰত মৃদু জোকাৰনি এটাই চুই যোৱা যেন অনুভৱ হ’ল। আৰু ডেৰ মাহৰ পিছত গাঁৱত ভাওনা আছে আৰু জোনালী তাত নাথাকিব। তাৰ বুকুখনে হাঁহাকাৰ কৰি উঠিছিল সি বাৰু ছোৱালীৰ প্ৰেমত পৰিছে নেকি? মনলৈ অহা প্ৰশ্নটোত সি নিজেই হৰমৰাই গ’ল। কাৰণ কি হ’ব সি নিজেও জানে! তইক দেখিলেই তাৰ মনটোত এটা শিহৰণ জাগি উঠে। খুব ভাল ছোৱালী তই, ঘৰৰ কথা বুজিয়েইটো আজি তই বেলেগৰ ঘৰত কাম কৰিবলৈ গৈছে, তইৰ মৰমৰ গাঁওখন, লগৰীয়াবোৰক এৰি .. উস খালি তইৰ কথাই মনলৈ আহি আছে। তই বাৰু তাত কষ্ট পাইছে নেকি? কিন্তু শুনামতে বহুত ধনী মানুহৰ ঘৰত আছে তই। খোৱা শোৱাৰ অভাৱ নহ’ব চাগে। আশ্বস্ত হ’ল যদিও চহৰত আকৌ এবাৰ চাকৰিৰ খবৰ এটা কৰাৰ কথাও মনতে ভাৱি ওচৰৰ সোনাই গাঁৱত থকা স্বাস্থ্যমন্ত্ৰীৰ চিকিৎসকৰ কাম কৰা বণিকৰ পাছ ল’লে সি, দিনে ৰাতি গেবাৰি খাটিব লাগিল তাৰ ঘৰত। এতিয়া তাৰ মন বহুত সপোনে শিপাই আছে। যতীনৰ কপাল ভাল আছিল, দিনে ৰাতিয়ে বণিকৰ ঘৰত কৰা পৰিশ্ৰমৰ অন্তত সি টাউনৰ হস্পিটেলত চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ চাকৰি এটাৰ যোগাৰ কৰিলে।

এতিয়াহে যতীনৰ জীৱনটো সাৰ্থক হোৱা যেন লাগিছে। যিয়েই নহওক তাৰ নিচিনা নিঃকিন এটাইও যে সৰু হ’লেও ইমান ডাঙৰ চহৰত এটা চাকৰি পাইছে। সেয়াও বহুত তাৰ কাৰণে। বিধৱা মাতৃসম বৌৱেকজনীয়ে ভৰি ভৰি আশীৰ্বাদ দি পঠাইছে, সিয়েইটো চলাই আছে সেইখন ঘৰ, সেইকাৰণেই চাগে ঈশ্বৰে চকু মেলি চাইছে।

দিনবোৰ লাহে লাহে বাগৰি গৈ আছে, যতীনৰো লাহে লাহে থিতাপি লাগিছে। চহৰখনৰ গাতে লাগি থকা হস্পিতালখনৰ চকীদাৰ সি। বৰ বিশেষ কাম নাই। এদিন কাষতে থকা বাপুতিৰ দোকানত দুপৰীয়া চাহ একাপ খাই

আহোঁ বুলি ওলাই যাওঁতে হঠাৎ থমকি গ'ল সি। জোনালী নেকি বাৰু সেই ছোৱালীজনী এখন ডাঙৰ গাড়ীৰ পৰা এজন বিলাতি চাহাব যেন লগা এজন মানুহ আৰু এগৰাকী মাইকী মানুহৰ লগত স্বপিং ম'লটোলৈ সোমাই যোৱা সেই ছোৱালীজনী!! তইটো এই ঠাইতে আছে বুলি শুনিছিল সি, কিন্তু সঠিক ঠাইটোহে উলিয়াব পৰা নাছিল। ভাল লাগি গ'ল তাৰ মনটো, কিমান দিন যে হ'ল তইক নেদেখা!! তই তাক দেখিলেই কিমান আপোন ভাৱে মাতে, খৰখেদাকৈ সিও সেই স্বপিং ম'লটোলৈ আগবাঢ়িল। তই মানুহ গৰাকীৰ লগত ইটো সিটো বস্তু কিনি আছে, কাপোৰ কানীবোৰৰ ধৰণ কৰণ সলনি হৈ গ'ল তইৰ। বহুত দামী মানুহ যেন লগা হৈছে দেখাত তইক। মনটো আনন্দৰে ভৰি পৰিল তাৰ, তই যে সুখত আছে। খুব কথা পাতিবলৈ মন গ'ল তাৰ। এপাকত তইৰ চকু ঘূৰি ঘূৰি তাৰ ওপৰত পৰিল। বিশেষ একো ক'ব নোৱাৰিলে যদিও এবাৰ মাতি সন্তাষণ জনালে যতীনে, কিন্তু তাক আচৰিত কৰি তই তাক এবাৰো নামাতি আঁতৰি গুচি গ'ল। হতভম্ব হৈ গ'ল সি! জোনালী মানে .. মানে সচাকৈয়ে সলনি হৈ গ'ল? চহৰত ডাঙৰ মানুহৰ ঘৰত থাকি তই গাঁৱৰ মানুহক পাহৰি গ'ল তাৰমানে।

- “অই যতীনদা, চাকৰি পাই শকত হৈ গ'লা দেই!! এইয়া লোৱা পাছত খুলিবা, ইমান ঠাণ্ডা পৰিছে যে..। এতিয়া মই যাওঁদেই, তোমাক দেখি ভাল লাগিল।” হঠাৎ পাছ পিনৰ পৰা তাক কথাখিনি কৈ হাতত পেকেট এটা গুজি দি সেই আপোন হাঁহিটো মাৰি গুচি গ'ল তই।

কিমান যে মৰমীয়াল এই ছোৱালীজনী অকনো সলনি নহ'ল তইৰ মনটো। আজি যতীনৰ সপোনে বঙ পাই উঠিল। তই দিয়া পেকেটতো খুলি চালে সি। নীলা ৰঙৰ এখন মাফলাৰ। মনত পৰি গ'ল তাৰ দুবছৰৰ আগৰ ব'হাগ বিহুৰ সময়ৰ কথা। তই তাক দৌৰি আহি এখন ফুলাম গামোচা দিছিল আৰু এবাৰ বৰ মন্দিৰৰ পৰা অনা সুতা আনি বান্ধি দিছিল তাৰ হাতত। অকল তালৈয়ে যে তইৰ ইমান হেঁপাহ তেনে নহয়, গাঁৱৰ সকলোলৈকে তইৰ সমানেই আদৰ। সকলোৰে সেয়ে বৰ মৰমৰ তই। মনে মনে তইক আকৌ লগ পোৱাই দিবলৈ ঈশ্বৰক খাটিলে সি।

এসপ্তাহমানৰ পিছত বাস্তাইদি গৈ থাকোঁতে এটা প্ৰকাণ্ড ঘৰৰ আগফালে জোনালীক দেখা পালে সি। তাক দেখি তই দৌৰি আহিল। চহৰত থাকি তই আৰু ধুনীয়াজনী হৈ পৰিছে। দৌৰি আহোঁতে বৰ মৰম লাগি গ'ল তাৰ। নিজৰ অনুভূতিখিনি লুকুৱাই সি মাথোঁ তইক সুধিলে “ভাল পাইছানে ইয়াত থাকি?” মিচিকিয়া হাঁহিটো মাৰি তই ক'লে- “ভাল পাইছো যতীনদা, ভাইটিহঁতেও এতিয়া নিচিন্তমানে পঢ়িব পাৰিছে। এইবাৰ মাঘৰ বিহুত ঘৰলৈ যাম। গাঁৱলৈ মাজে মাজে বৰ মনত পৰে। দেউতা আহে কেতিয়াবা খবৰবোৰ দেউতাৰ মুখেদিয়ে পাই থাকোঁ।” তইৰ কথাখিনি শুনি যতীনে কও নকওকৈ ক'লে- “কিবা দিগদাৰ পালে মোক ক'বা মই ওচৰতে থাকো।” হ'ব বুলি হাঁহি মাৰি তই ভিতৰলৈ দৌৰ দিলে। যতীনৰো মনটো ফৰকাল লাগি গ'ল। আজিকালি প্ৰায়ে সি তইক চাবৰ কাৰণে সেইফালে যায়। এদিন দুদিন তইৰ মালিকনীয়ে তইক দেখিছেও তাৰ লগত কথা পতা। সি মাথোঁ তইক লগ পালে তইৰ খবৰ বাতৰি লয়। সেয়াই বহুত তাৰ কাৰণে। মাঘতহে তইক তাৰ মনৰ কথাবোৰ খুলি ক'ব। এতিয়াই নকয় সি।

আজি যতীনৰ মনটো কেনেবা কেনেবা লাগি আছে। কালি জোনালীৰ মনটো বৰ ডাৰৰীয়া হৈ গৈছিল। সি তইক খবৰ কেনেকুৱা বুলি সুধোতে তই ভালেই বুলি ক'লে যদিও যতীনে তই চিন্তাত সোমাই পৰিছে বুলি অনুমান কৰিলে। তইক সুধিবলৈ তাৰ সাহস নহ'ল। কি বিপদত বা পৰিছে তই!! মনে মনে ভীষণ চিন্তা হ'ল তাৰ। ইয়াৰ পিছত লগ পালেই ভালকৈ সুধিব লাগিব তইক।

দুদিনমানৰ পৰা চেষ্টা কৰিও সি জোনালীক লগ কৰিব পৰা নাই। সেইফালেদি অহা যোৱা কৰি আছে যদিও দেখা পোৱা নাই তইক। ওলোৱা নাই তই এবাৰো বাহিৰত। এসপ্তাহ মানৰ পাছত যতীনে ঘৰৰ বাহিৰত জোনালীক ৰৈ থকা দেখিলে। কিন্তু বাহিৰত আৰু মানুহ আছিল সেয়ে তইক মাতিব পৰা নগ'ল। তায়ো তাক মাতিব নোৱাৰিলে যদিও তইৰ কৰুণ চকুযোৰে তালৈকে চাই ৰ'ল। যতীনে ৰাতি বহু সময়লৈকে শুব নোৱাৰিলে। তই কষ্ট পালে যে সি বুকুৰ কোনোবাখিনিত বহুত দুখ অনুভৱ কৰে। ৰাতি সি সপোনত দেখিলে চিপ্চিপীয়া বৰষুণত তিতি মেখেলাখন

আঁঠুলৈকে পিন্ধি জোনালীয়ে মাছ ধৰিছে আৰু ওচৰতে বৈ সি তাই নিতিতিবলৈ কৈ আছে। পাচদিনা সাৰ পাই তাৰ মনটো খুব ভাল লাগি গ'ল। জীৱনটো লাহে লাহে ধুনীয়া লগা হৈছে। অহা বছৰ বিয়া পাতিবই লাগিব আৰু লোকৰ ঘৰত কাম কৰিব নিদিয়ৈ সি তাইক।

এইকেইদিন যতীনৰ কামৰ ব্যস্ততা বাঢ়িছে। আজৰি নোপোৱাৰ কাৰণে সি জোনালী থকা ঘৰখনৰ ফালেও যাবলৈ সময় নোপোৱা হৈছে। চেষ্টা কৰিছে সেই বাটেদি যাবৰ বাবে সময় উলিয়াবই পৰা নাই। তথাপিটো তাইৰ কৰুণ চকুকেইটা মনত পৰাৰ লগে লগে যতীনে ব'ব নোৱাৰিলে, আবেলি সময়ত কিছুসময় উলিয়াই গ'ল সেইবাটেৰে, আগফালে ফুলত পানী দি থকা জোনালীজনী দৌৰি দৌৰি আহিল, (তাইৰ মুখখন তেতিয়াও শেঁতা পৰি আছিল) যতীনে সুধিলে “কিবা অসুবিধা হৈছে ন তোৰ? কচোন মোক?” এটা স্নান হাঁহি মাৰি তাই ক'লে “তোমাক ক'ম দিয়া ইয়াতনো আৰু মোৰ নিজৰ বুলিবলৈ বেলেগ কোন আছে?” কিন্তু এতিয়া নহয়, মই বৰ ভুল কৰিলো ইয়ালৈ আহি যতীনদা, এইবাৰ মাঘত ঘৰলৈ গ'লে আৰু ঘূৰি নাহো, কেতিয়াও নাহো। চাহাবজন ভাল মানুহ নহয় ইয়াত .. আৰু .. ” হঠাৎ মালিকনী অহাৰ উমান পায় তাই উচুপি উঠিল আৰু যতীনক যাবলৈ ইঙ্গিত দিলে। যাবৰ মন নাছিল যদিও যতীন গুচি আহিছিল। গোটেই ৰাতিটো সি চকু জপাব নোৱাৰিলে। জোনালীয়ে কি কব খুজিছিল তাক? তাইৰ কিবা বেমাৰ নেকি? ঘৰখনৰ মানুহে তাইক মাৰধৰ কৰিছে নেকি বাৰু? পিছদিনা আকৌ তাইক সুধিবলৈ যাম বুলি ভাবি আছিল যতীনে কিন্তু হস্পিতালত ইমান মানুহ আছিল যে একতিলো চুটি নাছিল তাৰ, হঠাৎ হস্পিতালৰ এটা কেবিনত বৈ গ'ল সি। মাতিব খোজোতেই চিনিয়ৰ ডাক্তৰ এজনে তাক এটা জৰুৰী কাম দিয়াত সি বিপাওত পৰিল। সেয়া তাৰ মনৰ ভ্ৰম বুলি ভাবি সি কামটো কৰাত লাগিল। কেইঘণ্টা মানৰ পাছত হস্পিতালত কিছু ছলছুল হোৱা যেন শুনি সি আগবাঢ়ি গ'ল। এনেতে নাৰ্ছ কেইজনীয়ে কোৱা শুনা পালে সি .. ইচ্ছা ছোৱালীজনী ধুনীয়া আছিল, আজি কালি পইচা দুটামান পাবলৈকে যে ছোৱালীবোৰে কাৰ কাৰ লগত যে কি নকৰে এতিয়া ঢুকাই

থাকিল ছোৱালীজনী ইচ্ছা ইচ্ছা। কথাকেইটা শুনি যতীনে কেচটো সম্পৰ্কে বুজি পালে। আজিকালি হস্পিতালত এনেকুৱা কেচ বহুত আছে। ছোৱালীবোৰৰ বৰ চাৰিত্ৰিক স্বলন হৈছে বুলি ধিক্কাৰ দিলে মনতে সি। হঠাৎ তাৰ আগেদিয়েই ষ্টেচাৰ খনত সেই মৃত ছোৱালীজনীক নি থাকোতেই তাৰ চকু পৰিল। স্তব্ধ হৈ গ'ল সি, জোনালী আছিল সেইয়া কি দেখিছে সি। নহয় নহয় এয়াতো হ'ব নোৱাৰে। থিয়হৈ থকাৰ শক্তি কোনো লোপ পালে তাৰ। ইপিনে পুলিচ, মালিক মালিকনীৰে গোটেইখনৰে ভিৰ। জোনালীক শেষবাৰৰ বাবে চাবলৈও সি শক্তি গোটাৰ নোৱাৰিলে। সেইজনীতো জোনালী হ'ব নোৱাৰে। গাঁৱৰ সকলোতকৈ ৰাংঢালি, মৰম লগা ছোৱালীজনীৰ আজি.. আৰু ভাবিব নোৱাৰিলে সি। তাৰ কাণত জোনালীৰ মালিকনীয়ে পুলিচক কৈ থকা কথাখিনি পৰিল - ছোৱালীজনী বদমাচ, মাজে মাজে মই তাইৰ গাঁৱৰ ল'ৰা এটাৰ লগত মনে মনে কথা পতা দেখিছিলো, কাৰ লগত বা লেটি পেটি আছিল। কিন্তু হাজাৰ হওঁক তাইক বচাব নোৱাৰি বেয়া লাগিল। আৰু একো শনিব নোৱাৰি সি নিজৰ ৰুমত আহি চিঞৰি চিঞৰি কান্দিলে। সি জানে তাই এনেকুৱা নহয়, সেইদিনা কি ক'ব খুজিছিল তাই, মালিকজন ভাল নহয় বুলি কয় কৈছিল। বাৰে বাৰে জোনালীয়ে কোৱা কথাকেইটা তাৰ কাণত বাজি উঠিল। সি এটা নিঃকিন মানুহ। কি কৰিব পাৰিবনো? তথাপি তাইৰ মৃত্যুটো ইমান বেয়া অপবাদেৰে হ'ব দিব পাৰিনে? তাইটো নিজৰ ঘৰখন চলাবৰ কাৰণেহে ইয়াত আহিছিল। বহুত ভাবি শুনি যতীনে মনতে এটা সিদ্ধান্ত ল'লে। সি এনেকৈ বহি থাকিব নোৱাৰে। সেইদিনা তাই তাক ক'ব বিচৰা কথাখিনি সি কাইলৈ পুলিচক জনাব। যিমান দূৰ পাৰে তাইৰ এই অপবাদ আঁতৰাবলৈ চেষ্টা কৰিব সি। হয়তো জোনালীৰ নিচিনা কিমান ছোৱালীৰ এনে অৱস্থা হৈছে কোনে জানে? নিজৰ সিদ্ধান্তত দৃঢ় হৈ যতীনে অপেক্ষা কৰিলে পিছদিনালৈ। লাহে লাহে পশ্চিম প্ৰান্তত বুঢ়া লুইতৰ বুকুত ডুবি যাব খোজা অস্তমিত সূৰ্যৰ পোহৰত চৌদিশ ৰাঙলী হৈ উঠিছে। যতীন আশাবাদী, পিছদিনা যেন তাৰ কাৰণে নতুন প্ৰভাতৰ সৃষ্টি হ'ব। ■

যোগ-বিয়োগ

ইন্ডিজিৎ কলিতা
সহকাৰী অধ্যাপক, ইংৰাজী বিভাগ

ফাগুনৰ এটি অশান্ত গধূলি।

দিনটোৰ চিৰাল ফটা ব'দৰ অলপ উপশম ঘটিছে।
বাউলী বতাহৰ নিৰস প্ৰহাৰ। অ'ত ত'ত সিঁচৰতি হৈ পৰি
আছে গছৰ পাতবোৰ। সেউজবিহীন শুকান পাত। ধূলিৰ
অবাধ বিচৰণ। ধূসৰতা সদা বিৰাজমান। অলপ- অচৰপ
ফাঁট মেলা আগচোতাল। এচুকত ৰোৱা ফুল গছ
কেইজোপায়ো ক্ষণ গনিছে নিঃশেষ হৈ যোৱাৰ। আনটো

হালধীয়া ৰং প্ৰসাৰিত। কাষত নিঠৰুৱা
সেৰেঙা পাতৰ মাজৰ পৰাই দুই-এটি
যায়। তৃষণতুৰ শুকান মাত।

তালৰ প্ৰান্তত এটি ঘৰ। বাদামীৰঙৰ।
ৰ লগা। আগফালে বাৰাণ্ডা আছে। দুখন
ত বহি আছে তেওঁ। টুল এখনত ভৰি দুখন
লৈ আউজী হাত দুখনৰে ভেঁটা দিছে
ৰ অক্লান্ত লৰা-চপৰাই তেওঁৰ অৱশিষ্ট
াত হানিছে। ৰাতিপুৱাৰে পৰা ৰাতিলৈকে
গা ওৰে ৰাতিটোও হৈ পৰে ব্যস্ততাৰ অবাধ

বিচৰণ। চলপুৱাতেই শোৱা পাটী এৰাটো অভ্যাস যদিও
অভিমानी মনটোক প্ৰবোধ দিবলৈ আৰু আভিজাত্যৰ ৰহন
সানিবলৈ কেতিয়াবা পলমকৈ উঠাটোকো পচন্দ কৰে।
আজিও অনুৰূপ জীৱনপঞ্জীকেই অনুসৰণ কৰিছে।
ৰাতিপুৱা চেনি নিদিয়া ফিৰা চাহ একাপ - হত্যা, লুণ্ঠন,
ধৰ্ষণ, বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ খেলিমেলি, এন্ৰেগা আঁচনিৰ ধন
আত্মসাৎ, মন্ত্ৰী বিধায়কৰ সা-সম্পত্তিৰ মোনাত মাছ-পুঁঠি-
পাঁচলি অনা গা-পা ধুই আধা কিল'মিটাৰ দূৰৈৰ অফিচটোলৈ

মাৰুতি কাৰখন লৈ যোৱা পাঁচ বজাত ঘৰলৈ ওভোতা,
হাত-ভৰি ধুই আগফালৰ আৰামী চকীখনত বহি জলপানৰ
আস্বাদ লোৱা তেওঁৰ নিত্য- নৈমিত্তিক জীৱনসূচী।

যন্ত্ৰৰ এটি জীৱন্ত সাক্ষীত পৰিণত হৈছে তেওঁ।
তথাপি যেন অপৰাজেয় হৈয়ে থাকিব বিচাৰে। নিজস্ব জীৱন
শৈলী আৰু ধ্যান-ধাৰণাৰ মৌলিকতা তেওঁৰ একান্ত কাম্য।
এই ধাৰণাকেই চেতন মনত লৈ চেগাচোৰোকাকৈ সাহিত্য
অধ্যয়নত ব্ৰতী নোহোৱাও নহয়। অধ্যয়ন পিপাসুবোৰেও
তেওঁৰ লিখনিক নশলাগি থাকিব নোৱাৰে। আলোচনা-
বিলোচনাত তেওঁৰ লিখনিয়ে স্থান পায়। মুঠতে তেওঁ এখন
সন্মানীয় আসনৰ অধিষ্ঠিত লেখক। কিন্তু চিন্তণীয় কথা
হ'ল তেওঁক আজিলৈকে কোনেও তেজ-মঙহৰ মানুহ
হিচাপে লগ পোৱা নাই। আনকি লিখনিবোৰতো তেওঁ
নিজৰ নামটো কাহানিও নিলিখে। সেইবুলি ছদ্মনাম যে
লিখে সেয়াও নহয়। লিখনিৰ অন্তত কেৱল মাথোঁ 'তেওঁ'
বুলিয়েই নিজকে সন্নিৱিষ্ট কৰে।

শামুকীয়া গতিৰ সাহিত্য চৰ্চা তেওঁৰ জীৱনপঞ্জীৰ
এক উল্লেখনীয় দিশ। সংখ্যাগতৰ বিপৰীতে গুণগত শৈলীৰ
প্ৰতিহে তেওঁৰ অদম্য স্পৃহা। এটি লিখনিৰ শুভাৰম্ভ ঘটাই
তাক সম্পূৰ্ণ কৰাত কিমান যে দিন-ৰাতি, মাহ আনকি
(কেতিয়াবা) বছৰ বাগৰি যায় তাৰ লেখ-জোখ নাই। অযুত
ধ্যান-ধাৰণাই স্থিৰ কৰি তোলে তেওঁৰ কলমৰ গতিক।
এটি বিষয় বস্তুৰ আনুষঙ্গিক।

হাজাৰ-বিজাৰ ভাৱধাৰাই মনলৈ ভুমুকি মৰাত
তেওঁৰ বাচনি শৈলী এটি কঠিন প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হয়।

চিৰপ্ৰবাহিত সাহিত্য, সমাজ আৰু সংস্কৃতিৰ বাবে সময়োপযোগী লিখনি আগবঢ়োৱাটো কঠিনৰ পৰা কঠিনতম হৈ পৰে। কিন্তু কোনোৱো তেওঁৰ এই দুৰৱস্থাৰ কথা জানিব। কাৰ আগতনো মনৰ কথা বিলাক খোলোচা কৰিব। নিৰুপায় তেওঁ। পুত্ৰ - পৰিবাৰ, আত্মীয়-কুটুম্ব আৰু বৃহত্তৰ সমাজৰ মানুহৰ মাজতো তেওঁ যাবাবৰী জীৱন পাত কৰিছে। এটি গুৰুত্বহীন পৰ্যায়ৰ প্ৰমাদ গনিছে তেওঁ।

গধূলিৰ নিৰ্মল আৰু নিষ্কলঙ্ক বতাহজাকে চাৰিওফালৰ পৰিৱেশক শুদ্ধতাৰ গতিময়তা প্ৰদান কৰাৰ বিপৰীতে তেওঁলৈ এক অবুজ আৰু শব্দহীন গধুৰতা কঢ়িয়াই আনে। মনাকাশত গোমা-গোমা পৰিৱেশ এটাৰ সৃষ্টি হয়।

নীৰৰ হৈ বহি থাকে তেওঁ। কিনো কৰিব! কৰিবলগীয়াখিনি ইতিমধ্যে কৰিলেই। নকৰিবলগীয়াখিনি কৰিবলৈ ইচ্ছা নাই। হয়তো সময়ো নাই। কিন্তু কৰিবলগীয়া খিনিতো তেওঁ সম্পূৰ্ণতাৰ স্পৰ্শ যোগ দিব পৰা নাই। কোনো এটি বিষয়বস্তু বিয়োগ কৰি তাৰ ঠাইত আন এটি সামঞ্জস্য বিষয়বস্তুৰ যোগ দিয়াটো তেনেই এক কঠিন কাম।

দুমাহ পূৰ্বেই তেওঁ এটি গল্প লিখা কামৰ শুভাৰম্ভ ঘটাইছে। কাহিনী এটিও বাচনি কৰিছিল। সময়ৰ ক্ৰম অনুসৰি বিভিন্ন ঘটনা-উপঘটনাৰ বৰ্ণনাই গল্পটিক আকৰ্ষণীয় কৰি তুলিছিল। চৰিত্ৰৰ সাৱলীল চিত্ৰণ, ৰুচিসন্মত বৰ্ণনাধৰ্মীতা, ভাষাৰ লালিত্য আৰু যথোচিত শব্দ-সম্ভাৰৰ প্ৰয়োগে কলাত্মক দিশৰ পৰা শ্ৰেষ্ঠতম নিদৰ্শন হিচাপে গল্পটিয়ে দাবী কৰাৰ যথেষ্ট থল আছিল। উন্নতমানৰ আলোচনী এখনত মুদ্ৰিত কৰোৱাৰ সপোনো ৰচিছিল তেওঁ। ভাল লাগি গৈছিল। অইন গল্পকেইটিৰ তুলনাত এই গল্পটিয়ে ব্যতিক্ৰমী অৱয়বৰ বহন সানিব বুলি তেওঁ নভবাকৈও থকা নাছিল। তেওঁৰ গল্পই সচেতন পঢ়ুৱৈ সমাজত গভীৰ চিন্তাশীলতাৰ খনন কৰিব বুলি ভাবি পুলকিত হৈছিল তেওঁ। বহুতৰপীয়া অৰ্থ আৰু ধ্যান-ধাৰণাৰ উমাল পয়োভৰে সাহিত্য সমাজৰ বৌদ্ধিক মহলকো আলোচনা-বিলোচনাৰ নতুন দিগ্‌দৰ্শন কৰাৰ বুলিও ভাবিছিল। মুঠতে গল্পটিৰ ৰঙীন ভৱিষ্যৎ সম্পৰ্কে তেওঁ এক সীমাহীন নিশ্চয়তাত ভুগিছিল।

ভৱিষ্যতৰ নিশ্চয়তাৰ লেখীয়া সম-পৰিমানৰেই

অনিশ্চয়তাত ভুগিছে তেওঁ বৰ্তমান সম্পৰ্কে। অনিশ্চয়তাৰ অকপট আবেদনে লানি নিছিগা এশ এবুৰি অগ্ৰগামী সোঁতৰ পৰিপন্থী শব্দ কিছুমানে তেওঁক আঘাত হানে। অসহায় হৈ সহ্য কৰে। আখৰে ঢুকি নোপোৱা আৰু পোহৰে চুব নোৱৰা বিধৰ অন্ধকাৰত বিলীন হৈ যায়। অজ্ঞ হৈয়ে ৰয় কেতিয়ানো সেই কৰাল গ্ৰাসৰ ম্যাদ উকলি যাব। সঁচাকৈয়ে যাবনে? সন্দেহ জাগে। কাৰণ আজি অতদিনে তেওঁ গল্পটিৰ নায়িকা এজনী পোৱা নাই। কাহিনীৰ সংবেদনশীলতা ইমানেই শক্তিশালী যে অতি অনায়াসে আৰু সহজতেই চৰিত্ৰটিক নিৰ্বাচন আৰু ৰূপায়ন কৰাটো সহজ কথা নহয়। পৰিশ্ৰমী মানস পঢ়লৈ যে এতিয়ালৈকে তেনে কোনো চৰিত্ৰৰ ধাৰণা অহা নাই সেইটোও সমূলি মিছা কথা। স্থান আৰু কাল ভেদে নানা ধৰণৰ চৰিত্ৰৰ ধাৰণা আহিছে। কিন্তু কাহিনীৰ সংগতি থকা তেনে এটি চৰিত্ৰকহে পাবলৈ বৰ টান। সেয়ে লেখক হিচাপে তেওঁৰ ভূমিকা তেনেই নিষ্ক্ৰিয়। কাহিনী বা চৰিত্ৰইহে তেওঁক নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। তেওঁ বৃহত্তৰ সমাজ আৰু দৈনন্দিন জীৱনৰ অভিজ্ঞতা আৰু ঘটনা প্ৰৱাহৰ পৰা কেৱল নিৰ্বাচনহে কৰে।

সময় গতিশীল। সমাজ গতিশীল। সংস্কৃতি গতিশীল। মানৱ জীৱনো গতিশীল। গতিশীলতাৰ অকুপন বিজয় যাত্ৰাই ঈশান্বিত কৰি তোলে তেওঁক। অসহনীয় ঈৰ্ষা। কাৰণ হাজাৰ বিজাৰ ঘটনা অভিজ্ঞতাৰ পৰা মাত্ৰ এটি নাৰী চৰিত্ৰক নিৰ্বাচন কৰিব নোৱাৰাটোক তেওঁ চৰম ব্যৰ্থতা বুলিয়েই গণ্য কৰে। কেতিয়াবা সৃষ্টিশীলতাকেই গৰিহণা দিয়ে। কি যে অকৰ্মন্য সৃষ্টিশীলতা! কিতাপ-পত্ৰ, লিখা আচবাবখিনিক সামৰিয়েই ৰাখিব নেকি! ঘৰৰ চুক এটাত। লৌহ-সদৃশ মনোবল দুৰ্বল হৈ পৰে। স্তিমিত শিখাৰ টিমিক-ঢামাক পোহৰকনো যেন নিঃশেষ হৈ যাব। চিন-মোকাম একোকে বিচাৰি পোৱা নাযাব। কালৰ বুকুত তেওঁৰ লেখক পৰিচয়ৰ স্থলন ঘটিব। আধৰুৱা গল্পটিক উঠি অহা প্ৰজন্মই উপলুঙা কৰিব। গল্প সাহিত্যৰ ইতিহাসত চেকা লাগিব। এই নষ্ট অধ্যায়টিৰ কলংকিত নায়ক হোৱাটো তেওঁ কোনো পধ্যেই নিবিচাৰে।

এশ-এবুৰি অশুদ্ধ চিন্তাৰ বুৰ-বুৰনিয়ে ফাণ্ডনৰ শুষ্ক সন্ধিয়াক অসহনীয় কৰি তোলে। অ'ত ত'ত জ্বলি উঠা

বিজুলি চাকিবোৰকো তেওঁৰ বেয়া লগা হ'ল। বাস্তৱ খুটাও
ওলমি থকা চাকিবোৰৰ নিৰলস আৰু নিলাজ হাঁহিৰ প্ৰতি
ঘৃণা উপজিল। কাৰণ তেওঁ আন্ধাৰ বিচাৰে। চকুৰে মনিব
নোৱাৰা নজিৰ বিহীন আন্ধাৰ। য'ত অৱগাহন কৰি অনন্ত
পোহৰ বিচাৰিব। মানিক-মুকুতা বিচাৰি তাৰে মালা গাঁথি
নিজেই পৰিধান কৰিব। চিৰ-উদ্ভাসিত হৈ থাকিব বিচাৰে।
কাৰণ স্থান-কালৰ পৰিসীমিত পোহৰৰ জিলিকনি তেওঁ
বিশ্বাস নকৰে।

ফাগুনৰ ধূসৰ সন্ধিয়াৰ আকাশখন ইতিমধ্যে
মেঘাচ্ছন্ন হৈ পৰিল তেওঁৰ অজানিতে। অপ্ৰত্যাশিত
ভাবেও। প্ৰকৃতিৰ এই অকস্মাত পৰিৱৰ্তনৰ কথা তেওঁ ভবাই
নাছিল। ঘৃণাক্ষৰেও ভবা নাছিল। কিন্তু কোনোবাই ভাবক
বা নাভাবক প্ৰকৃতি সদায়েই স্বাধীনচিহ্নীয়া। প্ৰকৃতিৰ বিজয়
মালা চিৰস্থায়ী। চিৰ নতুন।

এটোপ-দুটোপকৈ পৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে বৰষুণৰ
টোপালবোৰ। মৰুভূমিত পৰা হেন লাগে। মাটিত পৰাৰ
লগে-লগেই শুকাই যায়। কিমান যে তৃষ্ণাত আতুৰ হৈ আছে
মাটি ডৰা- সুবিশাল পৃথিৱীখন। কোনোনা বুজি পায়
পৃথিৱীৰ দুখৰ কথা সত্য আৰু ব্যস্ত সমাজৰ সময়ো নাই
দিয়কচোন।

প্ৰকৃতিৰ লগত মানৱ সমাজৰ কৃতজ্ঞতাহীন
সম্বন্ধক তেওঁ পচন্দ নকৰে। গৰিহণা দিয়ে। তিৰস্কাৰ কৰে।
ভিতৰি-ভিতৰি প্ৰচণ্ড খণ্ডো উঠি যায়।

এসময়ত বৰষুণ ডাঠকৈয়ে আহিল। দিনটোৰ
চিৰাল ফটা ব'দৰ অন্তত বৰষুণৰ মায়াবী স্পৰ্শই তৰু-লতা,
গছ-গছনিক আনন্দ উদ্ভাৱল কৰি পেলাইছে। হালিছে-
নাচিছে। বিহংগই কিৰিলি মাৰিছে। দিনৰ তেজাল সূৰ্য্যৰ
নিৰলস প্ৰহাৰে ক্ষত-বিক্ষত কৰা পাখিত শীতল পানী পৰাত
হয়তো কষ্ট পাইছে। কিন্তু কষ্টতো যে লুকাই আছে সীমাহীন
আনন্দ। লেখা নথকা অসংখ্য কীট-পতঙ্গইও যে কিমান
স্বস্তিৰ নিঃশ্বাস এৰিছে। ক'ৰবাৰ পৰা পোহনীয়া বাখৰটোও
দেখোন দৌৰি আহিছে বাৰাণ্ডাৰ ফালে। কেৰোঁৰা
নেজডালক পিছ ৰেং দুখনৰ মাজত সুমুৱাই প্ৰাণপন দৌৰ
বাখৰৰ। সন্ধিয়া সময়ত তিতি বুৰি ওৰোটো নিশা মহৰ
কামোৰনিৰ কথা সি ভাবিবই নোৱাৰে। স্বৰ্গাৰোহনৰ

ৰূপকথাই তাকো যে ক্ষণিক অহংকাৰী কৰি তোলে। কিন্তু
সেইকন অহংকাৰো যেন আজি চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ হ'ল। তিতি-বুৰি
লেবেজানটো হৈ বাৰাণ্ডাৰ চুকটোত সি বহি পৰিল। গৰাকীক
থিতাতে দেখি দুবাৰমান কুউত-কুউত কৰি চেলেকি থাকিল
তাৰ নোমাল দেহটো। তিতা দেহটোৰ পৰা নিৰ্গত উৎকট
গোন্ধটোৱে তেওঁক আমনি নিদিয়াকৈও নাথাকে।

শুকান মাটিত বৰষুণ জাক পৰিবলৈ ধৰাত তেওঁৰ
গন্ধেন্দ্ৰিয়ই এক বিৰল অনুভূতি লভিলে। অলপ চঞ্চলমনা
হৈ পৰে তেওঁ। উৰুঙা-উৰুঙা মনটো জীপাল হৈও উঠে।
ভাল লাগি যায়। বহু দিনৰ মূৰত এয়া সাকাৰাত্মক পৰিৱৰ্তন।
এই পৰিৱৰ্তন যেন নতুনক আদৰি লোৱাৰ আগজাননীহে।
সচেতন মনৰ চিৰ প্ৰবাহিত নিজৰাৰ ভটিয়নি সোঁতত তেওঁ
আগুৱাইছে। লেখি-লেখি আগুৱাইছে। খৰতকীয়া কৰাৰ
ইচ্ছা নাই। কিয়নো খৰতকীয়া ধাৰা সঘনাই গতি সলোৱাৰ
অথবা যেনি তেনি যোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। অবাটেও
পৰিচালিত হয়। সেয়ে অক্লান্ত ধৈৰ্যৰে তেওঁ চিগাৰেট এটা
জ্বলালে। নিৰ্গত ধোঁৱাই মলমলাই তোলে পৰিৱেশটোক।
অতিপাত সংবেদনশীল হৈ পৰে তেওঁ। নিৰ্বাচন শৈলীও
সষ্টম হৈ থাকে।

বৰষুণ পৰিয়ে আছে। ৰূপালী ৰঙৰ বৰষুণ। গছ-
লতা, ঘাঁহ-বন আদিত ধূলিৰ স্তপবোৰ লাহে লাহে নোহোৱা
হৈছে। মাটি কেচুবোৰে প্ৰাণ পাই উঠিছে। গছৰ তলত জমা
হোৱা শুকান পাতবোৰত বৰষুণৰ টোপালবোৰ পৰাত
মসুনভাৱে বান্-বান শব্দ অনুৰণিত হৈছে। বাস্তৱ দুয়োকাষে
জ্বলি থকা লাইটবোৰ ঈষৎ হৈ পৰিছে। তাৰ মাজতে অচিন
কোনোবা এজনে চাইকেল এখন লৈ ক'ৰবালৈ ওলাইছে।
দ্ৰুতগতিত আহিছে আৰোহীজন। চাইকেলৰ চকাও
দ্ৰুতগতিত ঘূৰিছে। আৰোহী জনক চিনি পায় নেকি সেই
উদ্দেশ্যেৰে তেওঁ বহা চকীখনৰ পৰা উঠিল। বহুতপৰ বহি
থকাত ভৰিৰ সিৰা এডাল ঝিন-ঝিনাই গ'ল। তেওঁ
দুখোজমান আগুৱালে। দৃষ্টি পোনাই দিলে পদূলিমুখলৈ।
সীমা অনিচ্ছাৰিত তেওঁৰ ঘৰৰ মাটি ডৰাৰ সীমাত কোনোবা
এজন বৈ আছে। মুহূৰ্ততে দৃষ্টি নিবন্ধ হ'ল বৈ থকা জনলৈ।
তেওঁ বুজিব পাৰিলে যে সেই চাইকেল আৰোহী জনে বৈ
আছে। কিন্তু তেওঁ চিনাক্ত কৰিব নোৱাৰিলে। সেইবুলি

মানুহজনক সন্ধিয়াৰ বৰষুণ জাকত তিত্তি-বুৰি থকাটো তেওঁ নিবিচাৰে। সেয়ে মাত লগালে

ঃ সোমাই আহক, ভিতৰলৈ।

ঃ নাই-নাই, ইয়াতে ঠিকেই আছে।

ঠিকেই আছে! কি আচৰিত কথা! ফাগুনৰ বৰষুণ জাকৰ নিৰ্মম আঘাততো তেওঁ ঠিকেই আছে! তেওঁ তেজ-মঙহৰ জীৱ নহয় নেকি? অশৰীৰি নেকি?

ঃ সন্ধিয়াৰ বৰষুণত তিত্তাটো উচিত নহয়। বেমাৰে চুব। আপুনি অকনমান বিশ্রাম লওকহি।

বৰষুণ এৰিলে যাবহি। আহক আহক ..

ঃ নাই নাই মই সোমাব নোৱাৰো।

ঃ কিন্তু কিয়?

ঃ কাৰণ আপোনাৰ সেই আধৰুৱা গল্পটি।

নায়িকাৰ অভাৱত গল্পটি আধৰুৱা হৈ থকাত আপুনি অতি বেয়াকৈ চিন্তিত হৈছে। স্বস্তিৰ নিঃশ্বাস এৰিব পৰা নাই। এক সীমাহীন মানসিক প্ৰশান্তিৰ দৈন্যতাত ভুগিছে। সেয়ে মই আপোনাৰ ওচৰলৈ গৈ বেছিকৈ আমনি নিদিওঁ। আনক উপকাৰ কৰিব নোৱাৰিলেও অপকাৰ কৰাটো মই নিবিচাৰো-

এইবুলি চাইকেলত উঠিলেগৈ। উঠা মাত্ৰেই বিদ্যুৎ বেগেৰে আগবাঢ়িব ধৰিলে। তেওঁ বাৰাণ্ডাৰ পৰাই অসাৰ ভাবে মাত লগালে - শুনকচোন, অলপ ব'বচোন ...

একো লাভ নহ'ল। চাইকেল আৰোহী জন ইতিমধ্যে ক'বলৈ গুচি গ'ল। কোনোবা অজ্ঞাত স্থানলৈ। ফাগুনৰ দৰেই ধূসৰ হৈ ব'ল তাৰ নাম, ঠিকনা, দেহ-মনৰ গতি প্ৰকৃতি। জানিব পাৰিলে ভাল লাগিল হেঁতেন কিজানি। কিন্তু তেওঁ যে কাষেই নাচাপিলে। ভয় নে অহংকাৰ? হয়, ভয় ভাৱো থাকিব পাৰে। কিজানিবা আধৰুৱা গল্পটিত নাৰী চৰিত্ৰৰ ৰূপত তেওঁক গল্পকাৰজনে উপস্থাপন কৰে। তেতিয়া দেখোন তেওঁ পুৰুষ সত্ত্বা হেৰুৱাই পেলাব। চিৰদিনৰ বাবে। কাৰণ কলাৰ চিৰস্থায়ী প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে চাইকেল আৰোহী জন অৱগত।

হয়তো চাইকেল আৰোহী জন অহংকাৰীও হ'ব পাৰে। কিঞ্চিৎ পৰিমাণে হ'লেও আজি অতদিনে আধৰুৱা হৈ পৰি থকা গল্পটিৰ প্ৰয়োজনীয় চৰিত্ৰটিৰ ৰূপত চাইকেল

আৰোহী জনেই প্ৰথমে অহা বুলি ভাৱি তেওঁ সম্যক অহংকাৰীও হৈ উঠিব পাৰে। তেওঁ গল্পটিৰ যোগ্য ব্যক্তি হওক বা নহওক প্ৰথমতে যে তেৱেই আহিছে।

চিগাৰেট এটা জ্বলাই ললে তেওঁ। দ্বিতীয়টো চিগাৰেট। দীঘলীয়াকৈ টান মাৰি ধোঁৱাখিনি উৰুৱাই দিছে ওপৰলৈ। ধোঁৱাখিনিৰ লগত যেন হাজাৰ বিজাৰ ভাৱনা মিশ্ৰিত হৈ আছে। বহুসংঘন কৰি পেলাইছে ধোঁৱাখিনিক। জনশূণ্য অৱস্থানত চিগাৰেটৰ ধোঁৱাই আজি তেওঁৰ সংগী। ঘনকৈ টান মাৰিছে। বেছিকৈ ধোঁৱা নিৰ্গত কৰোৱাৰ বাবে। সময়ত চিগাৰেট শেষ হ'ল। অৱশিষ্ট খিনি পেলাই ভৰিব ছেঙেলেৰে মোহাৰিলে। চকু দুটা মুদিলে .. ওঁঠ দুটি কিন্তু লৰচৰ কৰি থাকিল.., হাঁহি মুৱা হৈ পৰিল। চকু মেলি দেখিলে পদূলি মুখত কোনোবা এজনী বৈ আছে।

জিনচু পেণ্ট-টি শ্বাৰ্ট পৰিহিতা এজনী ষোড়শী গাভৰু। মূৰৰ ওপৰত ছাতি। ৰং বিৰঙৰ। ৰঙচুৱা চুলিকোচা শ্বেম্পু কৰাত ফিৰ-ফিৰাই উৰিছে। চকুৰ পতাত বিশেষ প্ৰসাধন লগোৱাত ডাল-ডাল হৈ থিয় দিছে। চেলাউৰি ৰামধেনুৰ দৰেই ভাঁজ খোৱা। দুই কানত ওলমি আছে দুডাল শিকলি। ওঁঠে যুৰি যেন কোনোবা শিল্পীৰ মসূন তুলিৰ পৰশ পোৱা ৰঙৰ জীৱন্ত সাক্ষী। টি-শ্বাৰ্টটো সৰু আৰু চুটি। আটিল দেহটোত কোনো মতেহে আটে। নাভিদ্বেষ সমূলধে মুকলি। বক্ষস্থল পৰিস্ফুট। দীঘলীয়া নখত তেজ-ৰঙা ৰঙৰ নেইল পলিচ্। খামুচীয়া ককালত জিনচু পেণ্টটো লিপিত খাই পৰিছে। ককালত ষ্টিলৰ এডাল বেণ্ট। পেণ্টটো তলৰ পিনে কলাফুললৈকে কোচাই খোৱা। চাৰি ইঞ্চি ওখ হিলু ছেঙেল। মুখ কিন্তু গোমোঠা। অভিমান নে গৌৰৱ? তেওঁ বহাৰ পৰা উঠি বৈ থকা আলহীক কিবা এটা কোৱাৰ বাবে উদ্যত হৈছে মাথোঁ, তাই নিজেই মাত লগালে

ঃ মোক আপোনাৰ ওচৰলৈ নামাতিব।

ঃ কিয়? তোমাৰ আপত্তি কিহত..

ঃ আপত্তি আন ক'তো নাই। মাথোঁ আপোনাৰ সেই আধৰুৱা গল্পটি।

ঃ গল্পটি!! তোমাৰ সম্পৰ্ক কি?

ঃ সম্পৰ্ক (ওঁঠত হাঁহি) আপুনি যদি জোৰ কৰি গল্পটিৰ নায়িকা কৰায়।

ঃ ভালহে হ'ব।

ঃ অলপো ভাল নহয়, বৰং অতি বেয়াহে হ'ব।

ঃ তুমি কিয় তেনেকৈ কৈছা?

ঃ কাৰণ আপোনাৰ নিচিনা শিল্পীবোৰে বাহিৰা বং-

চং পচন্দ নকৰে। মোৰ এই ৰূপ-লারন্য প্ৰসাধনৰহে-
ইয়াত মৌলিকতা নাই। ই ক্ষনস্থায়ী আৰু সৌন্দৰ্য-পিপাসু
শিল্পী কেৱল চিৰসুন্দৰৰহে সাধক।

এইবুলি তাই খোজ ললে। খমখমীয়াখোজ। এক বিশেষ
ভঙ্গিমাৰ খোজ। জোঙা ছেঙেলবোৰ শিলগুটিৰ ওপৰত
পৰাত শব্দ হ'ল। খৰ্ক-খৰ্ক শব্দ। তেওঁ কিন্তু বাৰাঙতে
বহি থাকিল। এজন নীৰৱ দৰ্শক হিচাপে। শব্দ নোহোৱা
হৈছে। শব্দয়ো প্ৰতাৰণা কৰিলে নেকি..? নাই নাই হ'ব
নোৱাৰে। কিয়নো লেখ নথকা চিন্তা ভাৱনাওতো শব্দৰ
ৰূপতহে তেওঁৰ মানস পটলৈ আহিছে।

ইতিমধ্যে তৰ্জনী আৰু মধ্যমাৰ মাজত তৃতীয়টো
চিগাৰেট জ্বলি উঠিল। নিৰ্গত ধোঁৱাখিনি বিলীন হৈছে
পৰিৱেশত। সময়ৰ লানি নিছিগা সোঁতত নোহোৱা হৈছে।
পাহৰনিৰ অতল গহুৰত। কিয়নো সৃষ্টিশীল প্ৰক্ৰিয়াত সময়ৰ
লেখ তেনেই শিথিলৱস্থাত থাকে। বিষয়বস্তু, চৰিত্ৰ,
শব্দসম্ভাৰ, ৰচনা প্ৰণালী আৰু এটি অনুকূল পৰিৱেশ সৃষ্টিত
কিমান সময় যে পাৰ হয়। এজন লেখক হিচাপে তেওঁ
লিখে। গল্প, উপন্যাস, নাটক আদি। প্ৰৱেশ ঘটে পঢ়ুৱৈ
সমাজত। তেওঁলোকে পঢ়ে। আনন্দ ফুটি আলোচনা
সমালোচনা আদিৰ তাগিদাত। ভাল লাগি যায় লেখকৰ
নিজ সৃষ্ট কিবা এটাক অইনে আদৰি লোৱাত যি বিৰল
মানসিক প্ৰশান্তি আহে তাক শব্দৰে প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰি।

অকস্মাতে কাম কৰা লগুৱাটোৱে চাহ একাপ
আনি থৈ দিলেহি। চেনি নিদিয়া ফিকা চাহ। ক'লে -

ঃ ছাৰ, চাহ খাওক।

ঃ চাহ, ওঁ ঠিক আছে। আচ্ছা, ৰামু (অলপ ৰৈ) এতিয়া
কেইটা বাজিছে।

ঃ ছাৰ ঘড়ীটো অলপ আগতে বন্ধ হৈছে। বেটেৰী নাইকীয়া
হ'ল হবলা।

ঃ হয় নেকি, ঠিক আছে বাৰু। তুমি যোৱা।

ভালেই পালে তেওঁ ঘড়ীটো বন্ধ হোৱাত। অন্ততঃ

সময়ৰ লানি নিছিগা সোঁতে তেওঁৰ পৰিসীমিত অৱস্থানৰ
কথা সৰ্কীয়াই নিদিব। বাধ্যবাধকতাতো থাকিব নালাগিব।
কাৰণ বাধ্যবাধকতাই মৌলিক চিন্তাধাৰাত হেঙাৰ ৰূপে থিয়
দিয়ে। সেয়ে তেওঁ আজি এই মুহূৰ্তত মুকলিমুৰীয়াকৈ চিন্তা
কৰিব। য'ত মৌলিকতা আৰু সময়োপযোগী ধাৰাৰ স্মৃষ্ণ
ঘটিব।

চাহ কাপ হাতত ল'লে। কিন্তু খাবলৈ ইচ্ছা নগ'ল।
থেকেচুকৈ থৈ দিলে টেবুল খনৰ ওপৰত। চকু দুটি মুদিলে।
ভাবিবলৈ ধৰিলে। শত-সহস্ৰ পাঠক- শ্ৰোতাৰ কথা। এজন
লেখক হিচাপে তেওঁৰ লিখনিৰ সাৰ্থকতা যে পাঠক শ্ৰোতাৰ
লগত জড়িত, সেই কথা তেওঁৰ জ্ঞাত। কিন্তু তেওঁ সময়ে
অসময়ে এটা কথা ভাৱি ভাৱি ক্লান্ত হৈ পৰে। ভীষণ বেয়া
লাগি যায়। উপায়হীন হৈ পৰে। কাৰণ হাজাৰ চেষ্টা কৰিও
শুধৰাই দিব নোৱাৰা হৈছে। তেতিয়া নিজকে সৰু সৰু
লাগে। নিঃকিন হৈ পৰে। সাহিত্য প্ৰতিভাও অসাৰ হৈ পৰে।

হয়, আপোনাৰ দৰে শত-সহস্ৰ পাঠক শ্ৰোতায়ে
ধৰি লয় যে লেখক এজনেই নিজৰ সাহিত্য কৰ্মৰাজিৰ
সৰ্বেসৰ্বা। একচ্ছত্ৰী সম্ৰাট। তেওঁ/তাই যি ভাবে সেয়াই
থিতাপি লয়। কাহিনী হিচাপে, চৰিত্ৰ হিচাপে, কথোপকথন
হিচাপে, পৰিৱেশ হিচাপে। পাঠক শ্ৰোতাৰ এনে ধৰণৰ
ধাৰণাক একেচাতে নাকচ কৰে তেওঁ। এজন লেখকৰ
কিছুমান ক্ষেত্ৰত স্বাধীনতা থাকে যদিও সীমাবদ্ধতাও নথকা
নহয়। লাগ বুলিলেই কোনো কাহিনী, চৰিত্ৰ, কথক,
কথোপকথন, শব্দ সম্ভাৰ নিৰ্বাচন কৰিব নোৱাৰে। সেয়ে
আজি অতদিনে তেওঁৰ আধৰুৱা গল্পটিৰ নায়িকাজনীকেই
পোৱা নাই। হাবাথুৰি খাই ফুৰিছে তেওঁ। কাৰণ কাহিনীৰ
দাবীক তেওঁ প্ৰত্যাখান কৰিব নোৱাৰে। সৃষ্ট কৰ্ম-ৰাজিৰ
তলতীয়া তেওঁ, কৰ্মৰাজি তেওঁৰ নহয়।

অৱশেষত টেবুলত থকা চাহকাপকে তেওঁ খাবলৈ
ধৰিলে। ঠাণ্ডা হৈ পৰা চাহ কাপটো ইমান সন্তুষ্টি, অমৃত
হেন হৈ পৰিছে। টোক-টোকৈ গিলি পেলালে।
আলফুলকৈ থৈ দিলে কাপটো। টেবুলখনৰ ওপৰত। ভিতৰৰ
ৰুমত ওলোমাই খোৱা ৰাল ঘড়ীটোও চলিব ধৰিলে। টিক্-
টিক্, টিক্-টিক্.. বৰষুণ অলপ বেছিকৈ আহিব ধৰাত শব্দ
অনুৰ্ণিত হয় আওপুৰনি ঘৰটোৰ টিন চটাৰপৰা। বান্-বান্,

ঝন্-ঝন্.. বাৰাণ্ডাৰ এটুকত কোঁচ মোচ খাই থকা বাখৰটোৰ গাত দুই এটোপাল পানীৰ চিটিকনি পৰাত মাজে মাজে অবুজ মাত মাতে। কুউত.. কুউত.. আৰামী চকীখনৰ পিছফালে আউজী তেওঁ লাহে লাহে অগা পিছা কৰে। শব্দ হয়। কেৰেক্-কুৰুক্, কেৰেক্-কুৰুক্..

চলি থাকিল সকলো নিৰৱচ্ছিন্নভাৱে। অলপো - বিচ্যুতি নঘটাকৈ। যেন অনন্ত কাল চলি থাকিব। এটি নিৰ্দিষ্ট গতিময়তাৰ মাজেৰে।

এসময়ত তেওঁ চকু দুটি মুদিলে। ইচ্ছাকৃতভাৱে। লগে লগে পাৰ্থিৱ বিষয়বস্তু আৰু পঞ্চেন্দ্ৰিয়ৰ অকপট আহান স্নান পৰি গ'ল। ধূসৰ হৈ পৰে সকলো। মাথোঁ সক্ৰিয় হৈ উঠে তেওঁৰ কল্পনা পক্ষীৰ সেউজ বিচৰণ। এক অপ্রতিৰোধ্য বিচৰণ। এক উদ্দেশ্য প্ৰনোদিত বিচৰণ। উদ্দেশ্য কেৱল আকাংক্ষিত নায়িকাজনীক বিচাৰি উলিওৱা। অথবা ন-ৰূপত সৃষ্টি কৰা। অইন দিনাৰ লেখীয়া তেওঁ আজি অগভীৰ কল্পনা নকৰে। বৰং গহীন আৰু দৃঢ় কৰিব বিচাৰে। সৱল কৰিব বিচাৰে।

অবাধ বিচৰণ কল্পনা পক্ষীৰ। অ'ত ত'ত ঘূৰিছে। সুতীৰ্ণ গতিত। স্থান, কাল আৰু পাত্ৰৰ উৰ্দ্ধত এই বিচৰণ। কেতিয়াবা - কেতিয়াবা যোগাযোগ বিচ্ছিন্ন হোৱাৰ মুহূৰ্ত্তত আহি পৰে। এনেকৈয়ে চলিল এই প্ৰক্ৰিয়া। বাধাহীনভাৱে কোনো কেৰোন নলগাকৈয়ে। কিন্তু এটা পৰ্যায়ত কল্পনা পক্ষী ভাগৰি পৰে। অচল হৈ পৰে। পূঞ্জীভূত শক্তিৰ শেষ বিন্দুকনো নোহোৱা হৈ যায়। আধৰুৱা কাম আধাতে থাকি যায়। বিচাৰি নাপালে নায়িকা এজনীক। সেয়ে ভগ্ন হৃদয়ৰ ওভতনি যাত্ৰা। লৌহকঠিন মনোবল লেৰেলি যায়। মধ্যাহ্ন সূৰ্য্যৰ গঢ়ল-চোকা উত্তাপত তলমূৰ কৰা ফুলপাহৰ দৰে। বিষন্নতাত আচ্ছাদিত কল্পনা পক্ষী পদূলি মুখ পালেহি। অকনমান আঙুৱালেই গৰাকীক লগ পাব। ভয় লাগি যায়। কি উত্তৰ দিব? গৰাকীৰ প্ৰত্যক্ষ প্ৰশ্নত। নোপোৱা বুলি? অকৃতকাৰ্য্য হোৱা বুলি? নিজকে অমূলক বুলি? অকৰ্মন্য বুলি??

লাহে লাহে আগবাঢ়িল কল্পনা পক্ষী। গৰাকীৰ ফালে। অসফলতাৰ মুখ দেখুৱাতকৈ মৃত্যুকে আঁকোৱালি ল'বলৈ মন যায়। কাৰণ অসফলতাই কল্পনা পক্ষীক দিয়ে

সীমাহীন তিক্ত অভিজ্ঞতা। স্থিৰ কৰি তোলে কল্পনা পক্ষীৰ প্ৰতিটো খোঁজ, প্ৰতিটো গতি। সেয়ে অপ্ৰস্তুত হৈয়ে আগবাঢ়িল। এখোজ, দুখোজ, তিনিখোজ.. কিন্তু হঠাতে কল্পনা পক্ষী থমকি ব'ল। আঙুৱাবলৈ সাহ নহ'ল। স্তব্ধ হ'ল। সম্পূৰ্ণভাৱে। কাৰণ? কাৰণ পদূলিমুখত কোনোবা এজনী বৈ আছে। ধক্-ধকীয়া বগা শাড়ী পৰিহিতা কঁকাললৈকে দীঘল কেশ সজ্জা। সময়ে অসময়ে অস্থিৰ হৈ পৰা কেশ সজ্জা। বৰষুণ মিশ্ৰিত মৃদু বতাহজাক সদা বিৰাজিত। ধেনুভিৰিয়া পাতল কিন্তু নোমাল চেলাউৰিয়ে আৰু পদুম পাহী চকুযোৰ। অলপ অচৰপ চঞ্চলতা আৰু দুপ্তালিৰ হাঁহি। গুলপীয়া গালৰ একোনত ক'লা তিল এটাৰ চিটিকনি, সজীৰ ওঁঠুৰি। ডিঙিটো শঙ্খৰ দৰেই সাজত হেন গঢ়া। বৰষুণত লিপিত খাই থকা শাড়ীৰ মাজেৰে উখহি অহা বক্ষদ্বয়। সযতনে ঢাক খাই থকা নাভিদ্বয় উন্মুক্ত, কঁকাল খামুচীয়া।

সঁচাকৈয়ে তাই হ'বনে আধৰুৱা গল্পটিৰ নায়িকা। সংশয় আৰু আশাৰ দোমোজাত কল্পনা পক্ষী। সাহস আৰু শব্দৰ অভাৱত বাকৰুদ্ধ।

কল্পনা পক্ষীৰ অসহায় অৱস্থাক লক্ষ্য কৰি আছে তেওঁ বাৰাণ্ডাৰ পৰাই। গাভৰুজনীৰ ৰূপ সৌন্দৰ্যৰ আগত কল্পনা পক্ষীৰ আপোচবিহীন আত্মসমৰ্পনে তেওঁলৈ হাঁহিৰো খোৰাক জন্মায়। অ'ত ত'ত বিচৰণ কৰা কল্পনা পক্ষী ভাগৰুৱা আৰু ক্লান্ত। তাতে আকৌ বৰষুণৰ চৈচা স্পৰ্শ। তথাপি সি যে ভেবা লাগি চাই আছে। কোনো উৱাদিহ নোপোৱাকৈ। সহায়ৰ হাত আগবঢ়াবলৈ মন গ'ল তেওঁৰ। সেয়ে ভিতৰলৈ গৈ ছাতি এটা আনিলে। এটি বাৰে-বৰণীয়া সুবিশাল ছাতি। তেওঁ খোজ ল'লে। সিহঁত দুটাক আগবঢ়াই আনিবলৈ। নিজৰ অতিথি হিচাপে।

চাইকেল আৰোহী, অতিপাত প্ৰসাধন লগোৱা ষোড়শী গাভৰু আৰু বগা শাড়ী পৰিহিতা এই গাভৰুজনী। গভীৰ ভাবে আবেদন কৰে। অসম্পূৰ্ণ গল্পটিক পূৰ্ণতাৰ ৰূপ দিবলৈ। অজানিতে কল্পনা পক্ষী ইতিমধ্যে তেওঁৰ ছাতিৰ আশ্ৰয় লয়হি। ল'ৰালি কালত শিকা যোগ-বিয়েগৰ সমীকৰণবোৰো তেওঁৰ মনত পৰি যায়। ■ ■ ■

স্বপ্ন দুঃস্বপ্ন ইত্যাদি

পূজাশ্ৰী শৰ্মা
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (কলা শাখা)

সেই দিনটো অনিশৰ আজিও মনত আছে। পুৱাৰ পৰা উখল-মাখল এখন ঘৰ। বাহিৰৰ প্ৰকৃতিৰ গছ বিৰিখত বতাহৰ নৈসৰ্গিক সুৰৰ আমেজে পৰিবেশটো যেন আধিক বাংময় কৰিছিল। মাক দেউতাকৰ লগতে ঘৰৰ আটাইৰে মনত এক নিশ্চিত-অনিশ্চিত প্ৰাপ্তিৰ সম্ভাৱনীয়তাই হেন্দোলনি তুলিছিল। তাৰো কাৰণ আছিল। মেট্ৰিকৰ বিজাল্ট ওলাব। তাৰ মানে অনিশৰ ভাল বিজাল্ট এটাৰ বাবে আটাইয়ে উৎসুক হৈ আছিল।

হঠাৎ অনিশৰ ফোনত ৰিংকল এটা আহিল। গুৱাহাটীত থকা খুৰাকৰ ফোনৰ পৰা ভাঁহি অহা ৰিংকল, এটা প্ৰত্যাশিত খবৰ -

“হেঙুল’ অনিশ, তুমি ষ্টেণ্ড কৰিছা। তৃতীয় স্থান পাইছা, এইমাত্ৰ নেটত পালো। কংগ্ৰেচুলেচন।”

অনিশৰ কাণত যেন বিদ্যুৎ প্ৰবাহিত হ’ল। খবৰটোৱে তাক বিজুলি প্ৰবাহিতভাৱে জোকাৰি গ’ল। আনন্দৰ আবেগৰ, প্ৰাপ্তিৰ জোকাৰণি। সি চিঞৰিলে আবেগিক হৈ -

“মা মই ষ্টেণ্ড কৰিছো।” ঘৰৰ আটাইবোৰ দৌৰি আহিল। তাক দাঙি লৈ চিঞৰিলে -

“হিপ্ হিপ্ হৰে!
আমাৰ অনিশে ষ্টেণ্ড কৰিছে।
থেংকচ্ গড!”

ওচৰ চু বুৰিয়া মানুহখিনি আহি ঘৰ ভৰি পৰিছিল। হাঁহিছিল, কৈছিল, চুইছিল, তাক চেক্‌দি সাৰটি ধৰি মৰম শুভেচ্ছা জনাইছিল। এক উৎসৱমুখৰ পৰিবেশ এটাৰ সৃষ্টি হৈছিল। এটা সময়ত অনিশক লৈ মানুহবোৰে সমদল কৰিছিল। সি পঢ়ি অহা স্কুলখনলৈ আগবাঢ়িছিল। লগৰীয়া, সহপাঠীবোৰে, তলশ্ৰেণীৰ

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰে ফুলৰ মালাৰে অনিশক বুকুভৰা সম্ভাষণ ও ওলগ জনাই আবেগিক হৈছিল। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আটোয়ে অনিশক ওলগ জনাইছিল, উজ্জ্বল ভৱিষ্যতৰ বাবে আশিষ জনাই গৌৰৱাঘিত হৈছিল। হয়, সেইদিনটোৰ তুলনা জীৱনৰ আনদিনৰ লগত কৰিবই নোৱাৰি। এক অনন্য দিন, এক পাহৰিব নোৱাৰা স্মৃতি। এক মিঠা মধুৰ স্মৃতিৰ আপুৰুগীয়া দিন। সময় বাগৰিল। নতুন দিন আহিল। এটা নতুন জীৱনৰ স্বপ্নলৈ, নতুন দিনৰ প্ৰতিশ্ৰুতিয়ে হাতবাউলি মাতিলে।

কটন কলেজ। অসমৰ সকলো মেধাৰ সমাবেশ হোৱা, মানৱসম্পদ গঢ় দিয়াৰ প্ৰতিশ্ৰুতি থকা, সকলোৰে

কাম্য কটন কলেজ। অনিশে সকলোৰে শুভেচ্ছা ও আশিষ্ণু বুলি এদিন এই কটন কলেজত নামভৰ্তি কৰিছিল। এজন প্ৰশাসনিক বিষয়া হোৱাৰ বাসনাই তাৰ যাত্ৰা পথৰ সহচৰ হৈছিল। সি তাৰ গাঁৱৰ মৰমৰ ঘৰখন এৰি এদিন গুৱাহাটীৰ কটনৰ হোষ্টেললৈ আহিছিল। এক আচহুৱা স্থিতিয়ে তাক প্ৰথমে বৰ আমনি কৰিছিল। গাঁৱৰ ঘৰখনৰ নিৰিবিলি মুক্ত পৰিবেশৰ এৰি অহা মধুৰ স্মৃতিয়ে তাৰ পিচ এৰা নাছিল। কিন্তু ব্যস্ত মহানগৰৰ মিচিলত, উৰুমিত এদিন সি সহজ হৈ পৰিছিল। অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা অহা ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ কথা -বাৰ্তা, চল-চলন, হাঁহি - তামাচাৰ ভিৰৰ মাজত সি এডজাষ্ট হৈ গৈছিল। হেৰাই পৰিছিল।

“হেল্ল’ মিঃ অনিশ কি পঢ়িছা? আৰে ভাই পঢ়ি পঢ়ি কি মহাভাৰত লিখিবা? অলপ এনজয় কৰা। নহ’লে লাইফ এনেয়ে বৰবাড হৈ যাব। ‘ইট, ড্ৰিঙক এণ্ড বি মেৰি’-বুলি ওমৰ খায়াম বুঢ়াটোৱে চিঞাৰ অৰ্থ আছে ভাই। মই কিন্তু পূৰা সমৰ্থন কৰো কবিজনক।” ভাস্কৰৰ উৎপটিয়া চিঞৰত অনিশ পঢ়াৰ পৰা উঠিল। ভাস্কৰৰ পিচে পিচে অচিন্ত্য, পৰাগ আৰু পাপুহঁতো আহি অনিশৰ পঢ়াৰ পৰিবেশত যতি পেলালে।

“আৰে অনিশ তই কেৱল পঢ়াৰ টেবুল খনেই জিন্দেগি বুলি ভাবনেকি? আমিও পঢ়িবলৈকে আহিছোঁ। হ’লেও অলপ এনজয়মেণ্ট, অলপ গ্লেমাৰ লাগে দেখোন। ব’ল অলপ উমানন্দ ফুৰি আহো।” পাপু নামৰ ওখ, চুলি ৰাখি, দাদা বোলাব খোজা মেজাজী ল’ৰাটোৱে অনিশক হাতত ধৰি কথাবোৰ কৈ কৈ বাহিৰলৈ লৈ গ’ল। সি নিৰুপায়! হোষ্টেল এনেকুৱাই। সৎ আৰু অসৎৰ সমাহাৰ। হলেও নিজস্ব স্বপ্নক সদায় আগত ৰখা উচিত বুলি ভাবিছিল।

ভাৰবোৰ ভাস্কৰহঁতে কেতিয়াবা নস্যৎ কৰি দিয়ে। যেন, সিহঁতৰ যাযাবৰী জীৱনেই সত্য। অনিশৰ খেলিমেলি লাগে সত্য পথ বিচাৰি। সেয়ে সি নিজৰ পুৰণা সন্তোক হয় কৰিব ধৰিলে। অজানিতে অপ্ৰত্যাশিত ভাবে সি যেন কাৰোবাৰ প্ৰৰোচনাৰ বলি হ’বলৈ ধৰিছিল। স্বপ্ন, আদৰ্শ

সকলো যেন সি অৰ্থহীন বুলি ভাবিব ধৰিলে। ছন্দপতনৰ এয়া যেন আগলি বতৰা। অমানুহৰ আঙুলিৰ ঠাৱৰত মানুহ হেৰাই যোৱাৰ এয়া যেন এক নিকৰ্ণ পৰিঘটনা। সময়ত অলিখিত সংবিধানে মানুহক কেতিয়াবা এনেকৈয়ে শাসন কৰে। অনিশকো কৰিছিল।

ভাস্কৰহঁত ধনীৰ সন্তান। আভিজাত্যৰ ধ্বজাৰ তলত সিহঁত ডাঙৰ হৈছিল। জীৱনক উপভোগ কৰাটো সিহঁতৰ জীৱনৰে এক বিকৃত প্ৰিন্সিপাল। আদৰ্শ, চৰিত্ৰ এইবোৰ সিহঁতে আউট ডেটেদ কথা বুলি ভাবে। অন্যহাতে অনিশ এখন সাধাৰণ অথচ আদৰ্শবান ঘৰৰ সন্তান। গ্ৰাম্যজীৱনৰ দাগ তাৰ গা-মন স্বভাৱ সৰ্বত্ৰ জিলিকি আছিল। শিক্ষক পিতৃৰ পবিত্ৰ উপাৰ্জনৰ মূল্য সি বুজে। বুজিও পৰিস্থিতিৰ দাস হৈ পৰে। ভাস্কৰহঁতৰ লগত দুপৰি নিশালৈকে - বাৰ, ৰেষ্টুৰেণ্ট, পাৰ্ক য’তেই নোঘূৰক অবচেতনৰ মনত তাক কষ্ট দিয়ে। বিবেকৰ ধমকনিত সি সচেতন হয়। ছন্দপতনৰ ভয়ে তাক উপলুঙা কৰে। স্বপ্নক দুঃস্বপ্নলৈ ঠেলিবলৈ কেতিয়াবা সঙ্কোচ হয়।

“নাই, নাই এইটো জীৱনক মই নিবিচাৰো - মোৰ জীৱন পৰিক্ৰমাৰ পথ এইটো নহয়? মোৰ স্বপ্ন দুঃস্বপ্ন নহয়। মই ঘূৰি যাম সঁচা পথেদি”। তাৰ অন্তৰ আত্মাই তাক সঠিক পথৰ সন্ধান দিলে। অনিশ ঘূৰি আহিল। গাঁওখনে, ঘৰখনে অনিশ বিধ্বস্ত হোৱাটো নিবিচাৰে। সি হোষ্টেল এৰি এটা ভাৰাঘৰ ল’লে। ভাস্কৰহঁতক এভইদ কৰি চলিবলৈ দৃঢ়মনা হ’ল। কাষত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বিশালতা যেন তাৰ প্ৰেৰণাৰ উৎস হ’ল। উমানন্দ, কামাখ্যাৰ আধ্যাত্মিক প্ৰশান্তিয়ে তাৰ আত্মক নিকা কৰি দিলে। সময় সমগ্ৰত কলুষিত হোৱা জীৱন-পৃষ্ঠাবোৰ সি ফালি পেলালে। অনিশ আগবাঢ়িল। উপ সংহাৰ :- আজিৰ সমাজত অমানুহৰ ভিৰত মানুহ শ্বাসৰুদ্ধ হৈছে। নৱ প্ৰজন্মৰ লাইফ ষ্টাইল কদৰ্য্যময়, নৈতিক চৰিত্ৰ জ্বলিত, নীতি-অনীতিৰ দ্বাৰা প্ৰহৃত - ৰাজপথত মানৱতা ভূ-লুপ্ত হৈছে। ট্ৰেফিক পইণ্টত এজন সঁচা মানুহৰ দৰকাৰ হৈছে। ■ ■ ■

কবিতাৰ সঁফুৰা

প্ৰেম আৰু ব'দালিৰ কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্যলৈ আমাৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

“মৃত্যুওটো এটা শিল্প

জীৱনৰ কঠিন শিলত কটা নিলোৰ্ড ভাস্কৰ্য!”

অৱধাৰিত মৃত্যুক এনেদৰে শৈল্পিক ভূষণ পিন্ধোৱা কবিগৰাকী আজি আমাৰ মাজত নাই। তেওঁৰ জীৱন গীতিৰ জয়মাল্য অসমীয়া কাব্য কাননৰ মধুৰ স্মৃতিত আজি স্মৃতিমণ্ডিত।

কবিতা যাৰ জীৱন বৃত্ত, কবিতা যাৰ শৌৰ্য্য-বীৰ্য্য, যি নিজেই কবিতা, তেঁৱেই হ'ল প্ৰেম আৰু ব'দালিৰ কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য, অসমবাসীৰ অতি মৰমৰ হীৰুদা। নিজৰ কবিতাৰ কুসুমমালাত দুখৰ স্ততিৰে, নিজকে চিনাকি কৰি দিয়া কবিগৰাকীৰ প্ৰকাশ অসমীয়া কাব্য সুৰভিৰ জোনাক-

“কামিজৰ সিয়নিত দুখ, দুখৰ স্ততি,

মোৰ গাত হাত থলেই পাবা হীৰেণ নামৰ কবি

পদচাৰী নদীৰ সোঁতত উতলা দুখৰ অনুভূতি।”

আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ ইতিহাসত স্বকীয় বৈশিষ্ট্যৰে সমুজ্জ্বল কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্যই এখন সুকীয়া স্থান অধিকাৰ কৰিছে। পঞ্চাছৰ দশকৰ শেষৰপৰা অজস্ৰ কবিতাৰ সোণালী সৌধৰ সৃষ্টি কৰি আধুনিক কবিতা কাননখনিত তীব্ৰ জোকাৰণিৰ টো তোলা হীৰুদাৰ জন্ম হৈছিল ১৯৩২ চনৰ জুলাই মাহত যোৰহাটত। তেওঁৰ পিতৃ আছিল তীৰ্থনাথ ভট্টাচাৰ্য আৰু মাতৃ আছিল স্নেহলতা ভট্টাচাৰ্য। ভট্টাচাৰ্যই সৰুৰেপৰাই পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱা, দণ্ডিনাথ কলিতা, ৰাজমোহন নাথ আদিৰ সান্নিধ্য লাভ কৰিছিল।

সাধাৰণতে প্ৰেম, জীৱন আৰু মৃত্যুৰ সহজাত অনুভূতিয়েই হীৰেণ ভট্টাচাৰ্যৰ কবিতাত প্ৰাধান্য লাভ কৰিছে। তাৰ লগে লগে সমাজ সচেতনতা আৰু প্ৰগতিশীল দৃষ্টিভংগীৰ সংযোগে তেওঁৰ কবিতাক বাস্তৱধৰ্মীতা প্ৰদান

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী

কৰিছে। স্বদেশপ্ৰেম, মানৱপ্ৰেম, আধ্যাত্মিক প্ৰেমৰ সাত্ত্বিক অনুভূতি, যৌৱনৰ উৰ্বৰ প্ৰেমৰ কঠিয়াতলী এই আটাইৰে সংমিশ্ৰণত প্ৰাণ পাই উঠিছে ভট্টাচাৰ্যৰ কবিতা। হীৰেণ ভট্টাচাৰ্যৰ বহুতো কবিতা জাপানী হাইকু কবিতাৰ ঠাঁচত গ্ৰথিত -

“তুমিতো জানায়

এই কবিৰ আৰু একো নাই।

এটাই মাথোঁ কামিজ

তাৰো ছিগো ছিগো চিলাই।

প্ৰেম নিশ্চয় এনেকুৱাই

আৱৰণ খুলি হৃদয় জুৰায়।”

প্ৰেমৰ কবি ভট্টাচাৰ্যৰ বাবে প্ৰেম দৰ্শন হ'ল -

“ব্যক্তিগত জীৱনত প্ৰেমৰ পূজাৰ ব্যৰ্থতাই সত্য।” প্ৰেমাকুল কবি হৃদয়ে প্ৰেমৰ উম বিচাৰি অনুভূতিক কেতিয়াবা ৰঙীন কৰিব খোজে যদিও হঠাতেই কবিৰ মন নিৰাশাত ডুব যায়। তথাপি আশা আৰু নিৰাশাৰ দোমোজাত অস্থিৰ কৰি ভট্টাচাৰ্যই কৰুণ সুৰেৰে আত্মনিবেদন কৰিয়ে থাকিল। কীটছ, শ্যেলী আৰু বায়ৰণৰ দৰেই কবি ভট্টাচাৰ্যয়ো অনাদৰ -অৱহেলাজনিত ব্যথা-বেদনাৰ তপ্ত সমুদ্ৰত নিমজ্জিত হৈ যেন প্ৰাণহীন প্ৰতিমা পূজাৰ মন্ত্ৰ গায়ে থাকিল অধিক আন্তৰিকতাৰে।

হীৰেণ ভট্টাচাৰ্যৰ কবিতাৰ আন এটি উল্লেখযোগ্য দিশ হ'ল দেশপ্ৰেম আৰু সমাজচেতনা। তেওঁৰ প্ৰায়ভাগ কবিতাতেই মাটি আৰু মানুহৰ গোল্ফ পোৱা যায়। সমাজৰ কুটিল ৰীতিৰ প্ৰতি কবি ভট্টাচাৰ্য সজাগ আৰু বিদ্ৰোহী। এইক্ষেত্ৰত কবি ভট্টাচাৰ্য প্ৰসন্নলাল চৌধুৰী, অম্বিকাগিৰি ৰায়চৌধুৰী আৰু জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ উত্তৰসূৰি কবি।

কবিয়ে নিজৰ মাতৃভূমিক সেউজ সোণালী কৰি

গঢ়ি তুলিব খোজে আৰু সেয়ে তেওঁৰ জীৱনৰ প্ৰতিটো ক্ষণ, পল-অনুপল সেই লক্ষ্যপ্ৰাপ্তিৰ দিশত ধাৰমান। কবিয়ে বহুতো দেশৰ কথা জানে। সেইবোৰ হয়তো কবি নিজ মাতৃভূমিতকৈ বহুত বেছি সুন্দৰো হ'ব পাৰে। কবিয়ে এনে বহু দেশ ভ্ৰমণ কৰিছে, বিভিন্ন লোকৰ সৈতে বন্ধুত্ব কৰিছে। প্ৰাণ খুলি প্ৰাণৰ কথা পাতিছে, হৃদয় জুৰাইছে। কিন্তু জীয়াই থকাৰ প্ৰেৰণা আৰু জীৱনৰ প্ৰাপ্তিৰ প্ৰাচুৰ্য কবিয়ে নিজ দেশৰ বাহিৰে ক'তো বিচাৰি পোৱা নাই। সেয়েহে কবিয়ে কৈছে -

“এনে বহু যাত্ৰাৰ শেষ মোৰ দেশ। যাৰ বুকুৰ উমে মোক দিছে ভালপোৱাৰ আনন্দ, যৌৱনৰ প্ৰাচুৰ্য। জীৱনৰ নতুন অৰ্থ। এই দেশৰ প্ৰতিটো পুৱাই মোলৈ লুকাই আনে ঐশ্বৰ্যৰ বিপুল সম্ভাৰ, প্ৰতিটো সন্ধিয়াই বৈ আনে স্বিঞ্চ ফুলৰ সুবাস। প্ৰতিটো ঋতুৱে মোক দি যায় জীৱনৰ আৰ্শ্ববাদ।”

হীৰেণ ভট্টাচাৰ্যৰ উল্লেখযোগ্য কাব্যগ্ৰন্থসমূহ হ'ল ‘ৰৌদ্ৰ কামনা’ (১৯৬৪), ‘মোৰ দেশ মোৰ প্ৰেমৰ কবিতা’ (১৯৭২), ‘বিভিন্ন দিনৰ কবিতা’ (১৯৭৪), ‘কবিতাৰ ৰ’দ’ (১৯৭৭), ‘সুগন্ধি পখিলা’ (১৯৮১), ‘শইচৰ পথাৰ মানুহ’ (১৯৯১), ‘ভালপোৱাৰ বোকামাটি’ (১৯৯৫), ‘জোনাকী মন আৰু অন্যান্য কবিতা’, ‘প্ৰিয় বৰ্ণমালা’ (১৯৯৫) ইত্যাদি। তেওঁৰ কবিতা বাংলা আৰু ইংৰাজী ভাষাতো প্ৰকাশ পাইছে। ভট্টাচাৰ্য এগৰাকী সাৰ্থক গীতিকাৰ। ‘তোমাৰ গান’ তেওঁৰ অনবদ্য গীতৰ সংকলন। শিশু উপযোগী গ্ৰন্থৰ ভিতৰত ‘ল’ৰা ধেমালি’ (১৯৯২) আৰু ‘আকৌ ধেমালি’ (১৯৯৩) উল্লেখযোগ্য। এইজনা বিৰল প্ৰতিভাধৰ কবিৰ কবিতাৰ প্ৰতিটো স্তৰকেই হৈ পৰিছে স্বদেশ প্ৰেম, মানৱ প্ৰেম বা ঐহিক প্ৰেমৰ একো একোখন সাঁকো। এই কথা সৰ্গোৰে ক’ব পাৰি যে, তেওঁৰ কবিতা পাঠকৰ একপ্ৰকাৰ কণ্ঠশিল্পলৈয়ে ৰূপান্তৰিত হৈছে। এই কথাও ঘোষণা কৰিব পাৰি যে, তেওঁৰ কবিতা গ্ৰন্থকেইখন যদি কেনেবাকৈ হেৰায়, তাক মানুহৰ মুখৰ পৰাই বোটলা সহজ হৈ পৰিব।

“দেশ বুলি ক’লে আদেশ নেলাগে,
মোৰ তুম্ৰুলি তেজত টগবগাই উঠে
এহেজাৰ এটা ৰণুৱা ঘোঁৰা।

এইজনা কবিয়ে ১৯৯২ চনত তেওঁৰ ‘শইচৰ পথাৰ মানুহ’ কাব্যগ্ৰন্থখনৰ বাবে সাহিত্য অকাডেমী বঁটা লাভ কৰে। তদুপৰি তেওঁৰ ‘সুগন্ধি পখিলা’ কাব্যগ্ৰন্থৰ বাবে অসম সাহিত্য সভাৰ (১৯৮৪-৮৫) বিষ্ণুৰাভা বঁটা, ভাৰতীয় বিদ্যাভৱনৰ বাবাজী সাহিত্য পুৰস্কাৰ (১৯৮৬-৮৭) আৰু ছোভিয়েট দেশ নেহৰু বঁটাৰে (১৯৮৭-৮৮) সন্মানিত হৈছে। ভট্টাচাৰ্যই ‘চিত্ৰবন’, ‘মনন’ আৰু ‘আন্তৰিক’ নামে তিনিখন আলোচনীও সম্পাদনা কৰিছিল।

মানুহক ভালপোৱা কবি গৰাকীয়ে মানুহৰ মাজতে থকা বিজতৰীয়া ৰঘুমলাৰ চলাহ দেখি উচুপি উঠে এইদৰে-

“ভঙা কলিজাত কোনে বিনায়

কবিতা মোৰ দুখৰ ঋতুৰ এপাহ খৰিকাজাই।”

কবিতাৰ সাৰ্থক সৃষ্টিৰাজীৰ উপৰিও হীৰুদাই তেওঁৰ শিশু উপযোগী গ্ৰন্থ ‘ল’ৰা ধেমালি’ আৰু ‘আকৌ ধেমালি’ৰ যোগেদি শিশু সকলক মনোৰঞ্জনৰ যোগান ধৰিছিল। তেওঁ ‘আকৌ ধেমালি’ গ্ৰন্থৰ বেটুপাতৰ শেষ পৃষ্ঠাতো “পদ পাঠকৰ প্ৰতি নিবেদন” বুলি লিখিছে এইদৰে - “ফুটাই পঢ়িব পাৰিলেহে পদ! আওৰাই পঢ়িব পৰাটো পদৰ গুণ। এই গুণ নাথাকিলে পদ সাধাৰণ বাক্যৰ শাৰীলৈ নামি আহে। পদ ধেমালি জুৰিবলৈ লৈ মই এই বিপদত পৰিছো। ছন্দজ্ঞানহীন পদ্যকাৰৰ প্ৰতিভাৰ অভাৱ ছন্দমিলৰ মনোযোগী পাঠকে নিশ্চয় বুজিব পাৰিব। ... পদ্যৰ সৰ্বাংগত অৰ্থনাথাকে। ছন্দমিলে পদ পাঠ স্বচ্ছন্দ কৰে। এই স্বচ্ছন্দতাৰ বাবে যে স্বতঃস্ফূৰ্ততাৰো প্ৰয়োজন।”

‘ল’ৰা ধেমালি’ আৰু ‘আকৌ ধেমালি’ হীৰুদাৰ শিশুসকললৈ অনুপম উপহাৰ। হীৰুদাৰ ‘বাক্যবন্ধ’ বা ‘পদ’বোৰে বিশ্বজগতৰ বহু কথাৰ সম্ভেদ দিয়ে। উদাহৰণস্বৰূপে “হাত চাপৰি পৰে বাৰে বাৰে। গজল গালে বেগম আখতাৰে।” আকৌ ‘বিষণ সিং বেদী ভীষণ জেদী। খেল বুলিলে এঙাৰ ৰেঙি।’ আমাৰ উজীৰ বাদছাহ। বাহৰে বাহ। সৰু ক্ৰিকেট ছাৰজাহ।” “কপিলে দেখুৱালে বাহাদুৰি। চেঞ্চুৰী চাৰি মাৰি কৰিলে চেকুৰী। নাই ৰাজ, হায়ৰান ইমৰান।” ইত্যাদি। একেখন গ্ৰন্থতে আত্ম পৰিচয় দি হীৰুদাই লিখিছে এইদৰে -

“মিৰিকা মাছৰ সোৱাদ বৰ

হয়বৰ গাঁৱত মই বৰ কবি হীৰেণহঁতৰ পুৰণি ঘৰ।”

এনেদৰে অনুপম সাহিত্য সম্ভাৰেৰে শিশুৰপৰা আৰম্ভ কৰি ডেকা, বুঢ়া, আদহীয়া সকলোৰে হৃদয় জয় কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা ‘হীৰুদা’ আছিল প্ৰতিজন অসমীয়াৰ ‘হিয়াঁৰ আমঠু।’

শব্দৰ অৰ্থ, ব্যঞ্জনা আৰু সাংগীতিক লয়ৰ প্ৰতি হীৰুদা আছিল সুক্ষ্মভাৱে সচেতন। তেওঁ নিজে কোৱামতে প্ৰতিটো শব্দৰ চোক, ধাৰ, উত্তাপ, স্বাদ আদিৰ প্ৰতি তেওঁ সচেতন।

“মোৰ শব্দৰ শোভাযাত্ৰা হওঁক, ত্ৰুৰ-কুটিল ৰাতিৰ প্ৰহৰী হওক
তিৰবিৰাই থাকক বিক্ষোভৰ চোকা তৰোৱাল
তলমল শব্দৰ উচ্ছাসিত তেজৰ প্ৰবাহে প্ৰবাহে।”

শস্য, পথাৰ, মানুহ আৰু জীৱনবোধক মমত্ববোধৰ চেতনাৰে বান্ধি যোৱা চিৰমহান কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য অৰ্থাৎ অসমবাসীৰ অতি মৰমৰ হীৰুদাই সকলোকে কন্দুৱাই

কবিতাৰ পথাৰ উকা কৰি যোৱা ০৪-০৭-২০১২ তাৰিখে ইহলোকৰ পৰা প্ৰস্থান কৰিলে। তেওঁৰ বিদেহী আত্মাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনাই তেওঁৰ কবিতাৰে সোঁৱৰিছো অতীত, বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতৰ সোঁতুবন্ধনক আৰু তেওঁৰ বিদেহী আত্মাৰ প্ৰতি সদৃগতি জনাই ‘কবিতাৰ সফুঁৰা’ শিতানটি এইজনা মহান কবিৰ পৱিত্ৰ স্মৃতিত গভীৰ শ্ৰদ্ধাৰে জ্ঞাপন কৰিলো -

“শইচৰ পথাৰ মানুহ! আমি নাম থ’লো

জীৱন!

তুমুল সোঁততো উজাই ভটিয়াই চায়

নাৱৰীয়া মন।

ধুৱলি কুঁৱলি পৰ্বতৰ নখৰত

যাওঁ বোলা লিহিৰিপতীয়া মেলানি পোহৰ,

গধূলি আকাশ ফুলৰ কৰণি,

তেজেৰে ধুৱাই ফুল তুলসী, ৰাতি উজাগৰ

দীঘল ভ্ৰমণ!”

- সম্পাদনা সমিতি

আশা

প্ৰিয়ংকা শৰ্মা
স্নাতক ৩য় বাৰ্ষিক, কলা শাখা

আঁহো বুলিয়েই তুমি আহিছিল
 যাওঁ বুলিয়েই তুমি গুচি গ'লা
 তোমাৰ সৌন্দৰ্যৰ বিচাৰ মইতো কাহানিও
 কৰা নাই!
 তোমাৰ অতীতক লৈ মই
 অকনো উদ্ভিগ্ন হোৱা নাই
 কাৰণ মইতো জানো
 তুমিতো তুমিয়েই ...
 ল'ৰালিৰ লুকা-চুৰি ঘামত সেমেকা দেহা
 আজিও একে দৰেই আছে
 বহুত থকাৰ মাজত তুমি কিন্তু নাই,
 তোমাক হেৰুৱাই মোৰ যে
 অকনো ভাল লগা নাই

তুমি নুবুজিলেও নুশুনিলেও মই ক'ম
 আকাশ আজিও মহান আজিও বিশাল
 তোমাৰ হৃদয়খনো ...

শব্দ

প্ৰণিতা দাস
উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ, কলা শাখা

শব্দৰ সোৱাদ বিচাৰি আমি
 ইজনে সিজনৰ হৃদয় স্পৰ্শ কৰিলো
 স্বপ্নৰে ভৰা আবেগত আমি
 শব্দৰ মাজতেই বিচাৰি পাওঁ আমেজ
 এতিয়া মন গ'লেই তোমাৰ শব্দৰ
 গভীৰতা জোখো মই
 মোৰ হৃদয়ত মাথোঁ বৈ আছে
 তোমাৰ উমাল আমেজৰে ভৰা
 শব্দ

আহত হৃদয়ৰ সংলাপ

মমিতৰঞ্জন গগৈ

উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ, বিজ্ঞান শাখা

বহু দিন পাৰ হৈ গৈছে
 বজনী গন্ধাৰ সুবাস পোৱা নাই,
 অচিনা বতাহ জাকে
 তাৰ সুবাস উৰুৱাই নিছে
 এক অজান ঠাইলৈ
 মোৰ পৰা বহু ... দূৰলৈ
 আহত কৰি মোৰ হৃদয়

মোৰ হৃদয়খনি হৈ গৈছে
 এখনি শিলৰ সাগৰ
 আহত হৃদয়ত এতিয়া চলে
 বিষাদ আৰু বিচ্ছেদৰ

তুমুল ৰণ
 এনেদৰেই যে
 মই জীয়াই আছো
 (আৰু থাকিম
 কিয়নো
 অপ্ৰাপ্তিটো মই বিচাৰি পাইছো
 সৃষ্টিৰ মাদকতা)
 সাৱতি ধৰি মোৰ আহত হৃদয় আৰু
 কেইটামান আধা লিখা কবিতা

আজি কালি প্ৰতিটো নিশাই
 ভয়ংকৰ হৈ পৰো মই
 দিক্‌হাৰা হৃদয়
 সাজু হয়
 কাৰোবাক হত্যাৰ বাবে
 ব্যৰ্থ মই!!
 'তুমি' হীনতাত দণ্ড মোৰ হৃদয়
 হত্যা কৰো মই মোক নিজকে
 সংগোপনে
 নিৰৰে

জীৱনৰ কেঁকুৰিটো ঘূৰি এখন মৰীচিকা নদী

পাৰ্থপ্ৰতিম হাজৰিকা
উঃ মাঃ ২য় বাৰ্ষিক, বিজ্ঞান শাখা

হাঁহি আৰু ছমুনিয়াহবোৰে
অহৰহ সময়ৰ লগত যুঁজে
মোৰ হৃদয় সংপৃক্ত কৰিবলৈ
ফুল
তৰা
গান
আনকি অৰ্থহীনতায়ো
জীৱনৰ আকাশত বং সানে

বিষাদৰ ডাৱৰে সেমেকায়।
আৱেগৰ এক মুহূৰ্তৰ শিহৰণে
উকা কাগজ শব্দৰ নীলাৰে পূৰায়

কিন্তু পৰিণতি ...
লক্ষ্যহীন অন্বেষণে আইৰ কোলাৰ সুখ
ঘূৰাই দিব পাৰেনে
বিদ্রোহ শেষ হয়

কেইখনমান নতুন মুখা
খাদীৰ আঁৰত লুকুৱাৰ লগে লগে
লোভ শেষ হয়
নিঃসংগ দিনান্তৰ উপলব্ধিত
জীৱন শেষ হয়
স্বার্থ নামৰ বাটটোৰ জিৰণি চ'ৰাত
আশাৰ খিৰিকিখনেৰে আমি
সেইজনলৈ চিৰকাল বাট চাইছো
যাৰ অস্তিত্ব ...

খৰিকাজাইৰ সুগন্ধ

জুৰি বহমান বৰভূঞা
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, বিজ্ঞান শাখা

মনৰ বাগিচাখনিত
আলফুলকৈ ফুলিছিল
এজোপা প্ৰেমৰ খৰিকাজাই ..
দেহৰ প্ৰতিটো
কোঁহে কোঁহে
তাৰেই সুগন্ধ
পুৱা-গধূলি
উপচি পৰিছিল

সময়ৰ সোঁতত অহা
এটি অচিনাকী পখিলাৰ
পৰশত
মৰহি গ'ল প্ৰেমৰ
খৰিকাজাই জোপা
মাথোঁ এটি অচিনাকী
পখিলাৰ বাবেই ..

তোমাৰ সুৰ

নিজুস্মিতা দাস
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, কলা শাখা

বতাহে বতাহে সংগীত...
এক মন চুই যোৱা সুৰ ... তোমাৰ

কোমল আলফুল স্বৰলিপিয়ে
ঘৰ পাতি লয় ... মোৰ মনত
অঘৰী সুৰে বৰ্তমানত ..
আৰু পথাৰত অনাদৰে ফুলিছে ..
বাটৰুৱাৰ সৃষ্টি .. সেই ফুলত ..
যেন আজুৰি আনিব, ভেটফুলৰ দৰে
হৃদয়ত বহুত হেঁপাহ.....

এজাক মলয়া

ৰূপশিখা হাজৰিকা
স্নাতক ৩য় বাছায়িক, কলা শাখা

এজাক অচিন মলয়া বতাহে আহি
মোৰ দুবাহুত ছাটি মাৰি ধৰিছে
ক'ৰপৰা আহি ক'লৈ যায়
ক'ৰ নোৱাৰো
কেৱল কঁপাই তুলিছে
মোৰ জীৱনযোৰা শৰীৰৰ অন্তহীন শিৰাবোৰ
আৰু দি গৈছে মোক
এক যৌৱনাময় প্ৰেমৰ প্ৰকাশ

এটা নিতাল নিস্তন্ধ মৰা শব্দ
কেৱল হুৰ .. হুৰ ...
মোৰ মনৰ মাজত সাঁচ দিছো
তোমাৰেই প্ৰতিধ্বনি

দিগন্তৰ পৰা দিগন্তলৈ
এটা বিশাল সমাবেশৰ মাজত
তোমাক মই আসন দিছো
এই বিশালতাৰ মাজত বিশ্ৰাম কৰি
পুনৰ আৰম্ভ কৰা
অচিন দেশলৈ
তোমাৰ যাত্ৰা ..

সময়

পৰিস্মীতা নাথ
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, কলা শাখা

স্নিগ্ধ বতাহ, নিস্তন্ধ আকাশ
নিস্তন্ধ আজিৰ এই ৰাতি
মনে হাহাঁকাৰ কৰে
দিনৰ পোহৰ বিচাৰি
কিন্তু ,পাখি লগা ঘড়ীৰ কাঁটা
আজি স্তব্ধ কিয় ?

দূৰৈৰপৰা শুনো
শব্দৰ এক ৰাংকাৰ
মোৰ মন আজি ব্যাকুল
তোমাক বিচাৰি

মৰিশালিৰ পৰা শুনো
দুখৰ এক কৰুণ বিননি
আচৰিত আজিৰ এই
মানৱ জীৱন
নিস্তন্ধ আকাশৰ তলত
ৰাতিৰ আন্ধাৰত
সকলোৰে মন জাগ্ৰত
হিংসামত্ত আজিৰ এই সমাজ

তোমাৰ বাবেই

বিপুল শইকীয়া
সহযোগী অধ্যাপক, উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগ

তোমাৰ এটা বং আছে বাবেই
মোৰ এটা ঘৰ আছে
আছে এটা চিনাকি নাম
তোমাৰ নামৰ সৈতে

য'লৈকে নাযাও কিয়
তাতেই বৈ থাকা মোৰ বাবে
মইহে বুজি নাপাওঁ
তোমাক
নাওঠ হ'লেও বেয়া নাপাওঁ

নিজান বাতিৰ কৰ্কশ শব্দত
মই সাৰ পাওঁ
সাৰ পাব নোখোজে আত্মাই
আধাতেই ভাগি যায় এটা সপোন

এটা সুৰ

মোৰ ঘাটৰ কাষ চাপিছে
বৰকৈ সুখৰিয়াইছে
আচলত তোমাৰ হেনো বং
ভালপোৱা- গোটেইখিনি ভালপোৱা

এতিয়া বং তোলাৰ সময়
আচলৰ আট ধৰি
তেতিয়া আন্ধাৰ হয়তো কাষ নাচাপে মোৰ
সাৰে নাথাকো বাতি
ৰ'দ পুৰি এচাটি বতাহ বলিব
পাহে পাহে মেলিব শইচ ধৰা ফুল।

হেৰুৱা স্মৃতি

পিংকী বৰা
স্নাতক ওয় যান্মাসিক, কলা শাখা

সেই একেটি সুৰতে কোনে বজায় বাঁহীটি
বিষাদত মোৰ বুকুখনি উঠিছে উচুপি

নবজাবা নবজাবা
নালাগে নুশুনো আৰু
নবজাবা বাঁহীটি
ৰোমস্থন নকৰো
অতীতৰ হেৰুৱা স্মৃতি
বাঁহীৰ সুৰে মোক কৰিছে আমনি

বেদনাত ভাঙিছে
মোৰ কুমলীয়া হৃদয়
পুনৰ সোঁৱৰিব বিচৰা নাই
অতীতৰ কাহিনী

সময়ৰ সোঁতত
উটুৱাই দিলো মই
মোৰ বেদনাকাতৰ স্মৃতি
বাঁহীৰ সুৰত লাগি জানা
ভাঁহি উঠিছে
মোৰ অতীতৰ স্মৃতি
নজগাবা নজগাবা
মোৰ দুখ ভৰা স্মৃতি
একেটি সুৰতে
বজাই বাঁহীটি ..

মৰমৰ ভূপেন দা

লখিমী শইকীয়া
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, কলা শাখা

অ' ভূপেন দা, তোমাৰ তুলনা নাই
মৰমৰ বেদীত তোমাক জনাওঁ
শ্ৰদ্ধাঞ্জলি আমাৰ

তোমাৰ জ্যোতিৰে পোহৰাই তুলিলা
সোণৰ অসমখনি
উৎসৰ্গা কৰিলা তোমাৰ জ্ঞান জেউতী
আজিও মনত আছে তোমাৰ হৃদয়ৰ
সপোনৰ কবিতাবোৰ, যি কবিতাৰ
স্পৰ্শত সজীৱ হৈ উঠিছিল
এই অসমখনি

দুদিনৰ আলহী হৈ তুমি কিয় অহিছিলি
সুখৰ দিনত অসংখ্য গুণমুগ্ধক
কিয় দুখ দি গ'লা
এজাক কাল ধুমুহাৰ দৰে পাৰ হৈ গ'ল

তোমাৰ মৃত্যুৰ উজাগৰী নিশাবোৰ
ৰৈ গ'ল মাথো স্মৃতি

তোমাৰ গুণৰ জেউতি মৰমৰ বান্ধোনেৰে
লৈ যাম এদিন তোমাৰ কাষলৈ
তুমি চিন্তা নকৰিবা, ভূপেন দা

মোৰে শপত ফোন, এচ.এম.এচ. নকৰিবা

নিপু বৰা
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, কলা শাখা

মোৰে শপত ভুলতো ফোন এচ. এম এচ নকৰিবা
যদি সচাঁয়ে মনত পৰে এখন চিঠিকে লিখিবা
চিঠিখন আকৌ নীলা খামত ভৰাই নিদিবা
অথবা তোমাৰ নামতো নিদিবা
কোনোৱাই সন্দেহ কৰিব পাৰে

তোমাৰ হাতৰ আখৰ দেখিলে মই চিনি পাম
মই যেতিয়া চিঠিখন চাম
তোমাৰ আখৰৰ মাজতে তোমাৰ
হাতৰ আঙুলিৰ কোমল পৰশ পাম

তুমি যে অভিমান কৰা মনত আছনে
সেই অভিমানী ভাষাবোৰ তাতে লিখিবা
শপত, অভিমানী শব্দবোৰৰ মাজতে
তোমাক দেখা পাম

অভিমান কৰিলে এতিয়াও তোমাক
কিন্তু আগৰ দৰে ধুনীয়া লাগে ছাগে নহয় জানো
চিঠিখনত আবেগৰ চকুৰ পানীৰে
মচ খাই যোৱা শব্দবোৰ যেতিয়াই মই ..
বৰ অকলশৰীয়া অনুভৱ হয়
দিন ৰাতিবোৰ তোমাৰ অবিহনে
এতিয়াতো বগা কাগজ আৰু নীলা চিয়াঁহীৰ
কলমেই মোৰ নিঃসংগ জীৱনৰ সংগী

কেতিয়াবা শব্দবোৰ হেৰাই যায় লিখিবলে
তোমাক ভাবি ভাবিয়ে আৰু চকুলোবোৰ
নিগৰি আহে দুয়োধাৰে
তেনে এক আবেগিক মুহূৰ্তত পোৱা নোপোৱা
বিষাদ যন্ত্ৰনাৰ বাবে শুদ্ধ হৈ ৰয় হাতৰ কলম
মোলৈ চিঠি এখন লিখিবলৈ নাপাহৰিবা
তোমাৰ সুখৰ সংসাৰৰ খবৰ
মোৰ বাবে চিৰ শান্তি

এটি দীঘলীয়া উশাহ লওঁ আৰু
চকু মুদি কেৱল কও
মোৰে শপত ভুলতো ফোন এচ এম এচ নকৰিবা

তুমি

নিৰ্মল বৰা

স্নাতক ৩য় বাৰ্শাসিক, বিজ্ঞান শাখা

তুমি -

যেন সৰগৰ পৰা নামি অহা কোনো পৰী!
মোৰ হৃদয়ত তুলিলা প্ৰেমৰ চুনামী।
পূৰ্ণিমাৰ পূৰ্ণ জোনটোৰ দৰে শান্ত-শুভ্ৰ,
পুৱাৰ ৰাঙলী সূৰ্য্যৰ দৰে তেজাল,
সৃষ্টিকৰ্তাৰ যেন সমগ্ৰ সৌন্দৰ্য সৃষ্টি
তোমাৰ মুখনিতেই বিৰাজমান।
লাজুকি চাৰনিৰে ভৰা কজলা চকুযুৰি,
গোলাপী ওঁঠেৰে মৰা হৃদয় সৰকা হাঁহি,
এয়াই যেন মোৰ প্ৰেৰণা ;
জীয়াই থকাৰ এক নতুন বাসনা।

আছিলো মই প্ৰেম-নিৰক্ষৰ।
বুজি পোৱা নাছিলো ভালপোৱা কি ;
তোমাৰ সংস্পৰ্শত এখুজি দুখুজি কৈ
সোমাই আছিলো প্ৰেমৰ জগতলৈ।
বুজি পালো প্ৰেমৰ সঁচা অনুভূতি।
পৰশ পালো তোমাৰ যাদুসনা লিহিৰি আঙুলীৰ,
শুনিলো তোমাৰ মৌ-মিঠা মত ;
পালো তোমাৰ সঁচা হিয়াৰ মৰম।
থাকিলে মোৰ কাষৰত তুমি,
পাওঁ যেন মই হাতেৰে ঢুকি।
তোমাৰ লগত কটোৱা প্ৰতিটো মুহূৰ্ত
হয় যেন মোৰ জীৱনীশক্তি।
আঁতৰি নাযাবা মোৰপৰা।
তোমাৰ অবিহনে মৰহি যাব
মোৰ মন-কাননত ফুলি উঠা
প্ৰতিটো ফুলৰ কুমলীয়া পাহি।
হে প্ৰেয়সী!
এয়াই মোৰ তোমালৈ আন্তৰিক নিবেদন।
থাকিবা মোৰ কাষত সদায়
জীৱন-সঞ্জীৱনী হৈ।
কাৰণ -
এতিয়া মোৰ কলিজাৰ প্ৰতিটো স্পন্দন হ'লা
তুমি

স্বপ্নৰ নতুন পৃথিৱী

গৌতম বৰুৱা

স্নাতক ৩য় বাণ্যাসিক, কলা শাখা

(১)

পাৰ হৈ গ'ল
মোৰ জীৱনৰ বছৰঙী নতুন পৃষ্ঠা
বাৰে বাৰে লুটিয়ালো
আৰু নাই সেই সোৱাদ
পৃথিৱীখন বহুত ধুনীয়া
কি যে আৰু
নাই এনেকুৱা এটি বস্তু
মই প্ৰেম কৰো
পৃথিৱীৰ স'তে
এজাক পক্ষী উৰি গ'ল
মোৰ কলিজাত বঙা বঙা ঠোঁট বুলাই।

(২)

মোৰ হৃদয়ত আছে
নীলা চিয়াঁহী যেন অকনমান নিলাজ
ধেং ... কিয় উৰাই দিলা
তোমাৰ হৃদয়ৰ স্বপ্নৰ আঁচলখন

দিঠক স্বপ্নত পৰিণত হয়
কিন্তু! হয় জানো স্বপ্নবোৰ দিঠক
কিয় সুধিলা মোক
জলফাই বঙৰ দৰে মোৰ পৃথিৱীখন
তুমি নাজানা জানো

(৩)

মোৰ হাতত আছে
এমুঠি জোনাক
মই আন্ধাৰতো দেখো
সেই যে পাইছিলো
হাউলি থকা ঘৰটো আৰু
তাৰ কোলাত শুই থকা চালিখন
সিহঁতে মোক বাৰে বাৰে মাতে

কপৌফুল যেন হাত কেইখনে বাউলি দি
যাম দেই পুনৰ সেই
জলফাই বঙৰ ধুনীয়া
স্বপ্নৰ নতুন পৃথিৱীখনলৈ ..।

হৃদয়খন তোমাৰ ওচৰতে বন্ধকত থ'লোঁ

সত্যজিৎ শইকীয়া
স্নাতক ৩য় বাণ্যাসিক

হৃদয়খন,
তোমাৰ ওচৰতে বন্ধকত থ'লোঁ।
প্ৰতিশ্ৰুতি মাথোঁ, - মৰম, আপদাল।
মাজনিশা আৰু
সাৰ পোৱাৰ প্ৰয়োজন
নাথাকিব নিশ্চয়
উমান ল'বলে বাহিৰত
অস্তিত্ব নিগৰি বোৱা
টুপ্-টাপ্ নিয়ৰৰ
শূন্য বেদনা
জীৱনৰ মৰাসুঁতিত
নিবিচাৰোঁ টো,
এমুঠি আশাৰ
শীতল বন্যা।
য'লৈকে চাইছোঁ, - ভীৰ।
মাথোঁ ভীৰ।
চিলা উবাদি উৰিছে বতাহত
অনাকাংক্ষিত
ভিকছ সপোনবোৰ
মোৰো বাৰু কামনা নেকি?
পলে-অনুপলে
দূৰন্ত মৃত্যুৰ?
শান্তিকামী হৃদয়ৰ
আশাৰ চাকিটো
জ্বলি আছে,
এতিয়াও
মনত আছে?
মই যে তোমাত
বিচাৰিছোঁ মৰম

সেউজকৈ গঢ়িবলে
মোৰ,
বুকুৰ পথাৰ
আশাৰ সপোনঘৰত
চাম বুলি নীলাকৈ আভা
সন্তৰ্পনে আঙুৰাইছোঁ
তোমাৰ চকুৰ
আৰ্দ্ৰ উপকুল
মৌন হৃদয়ত আত্মদাহ
মনকাগজৰ পখিলাটোও
অকস্মাতে হ'লছোন
গঙ্গাচিলনীটো
থাপ্ মাৰি পঢ়িলে
তোমাৰ,
উষা ওঁঠৰ ভাষা
হৃদয়ত,
হৃদয়ৰ অনুৰণন
সপোনঘৰৰ
আশাৰ চাকিটো
নুমুৱা নাই
এতিয়াও যাবলে আছে
সৰ্পিল ৰাতিৰ
বহুখিনি বাট

হৃদয়খন,
তোমাৰ ওচৰতে বন্ধকত থ'লোঁ।
প্ৰতিশ্ৰুতি মাথোঁ,
- মৰম, আপদাল।

প্রাক্তন শিক্ষাগুরু
আৰু
ছাত্র-ছাত্রীৰ এনাৰ্জৰী

‘সাহিত্যৰ সম্পূৰ্ণৰূপে শৰণাপন্ন হ’ব লাগিব মানুহ’ ড° মামনি ৰয়চম গোস্বামীলৈ আমাৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি মামনি ৰয়ছম গোস্বামীৰ জীৱন পৰিক্ৰমা

১৯৪২ - নবেম্বৰ মাহৰ ১৪ তাৰিখে গুৱাহাটীত জন্ম। পিতৃ উমাকান্ত গোস্বামী, মাতৃ অম্বিকা দেৱী।
১৯৫৪ - গুৱাহাটীৰ লতাশিল প্ৰাইমেৰী বিদ্যালয় আৰু শ্বিলঙৰ পাইন মাউণ্ট স্কুলত প্ৰাথমিক শিক্ষা লাভ কৰাৰ পিছত গুৱাহাটীৰ তাৰিণীচৰণ বালিকা বিদ্যালয়ত নামভৰ্তি।
১৯৫৭ - তাৰিণীচৰণ বালিকা বিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ।
১৯৬০ - কটন কলেজৰ পৰা স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ।
১৯৬২ - প্ৰথম গল্প সংকলন ‘চিনাকী মৰম’ প্ৰকাশ।
১৯৬৩ - গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অসমীয়া বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ।
১৯৬৫ - মাধৱেন ৰয়ছম আয়েংগাৰৰ সৈতে বিবাহ।
১৯৬৭ - মটৰ দুৰ্ঘটনাত মাধৱেন ৰয়ছম আয়েংগাৰৰ অকাল মৃত্যু।
১৯৬৮ - গোৱালপাৰা সৈনিক স্কুলত শিক্ষয়িত্ৰী হিচাপে যোগদান।
১৯৬৯ - বৃন্দাবনৰ ‘ইনষ্টিটিউট অৱ অৰিয়েণ্টাল ফিল’ছফীত

উপেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ লেখাৰুৰ অধীনত গৱেষণা আৰম্ভ।
১৯৭১ - দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ত আধুনিক ভাৰতীয় ভাষা সাহিত্য অধ্যয়ন বিভাগত অসমীয়া বিভাগৰ অধ্যাপিকা হিচাপে যোগদান।
১৯৭২ - প্ৰথম উপন্যাস ‘চেনাবৰ সোঁত’ প্ৰকাশ।
১৯৭৩ - ‘মাধৱ কন্দলীৰ ৰামায়ন আৰু তুলসী দাসৰ ৰামচৰিত মানসৰ তুলনামূলক অধ্যয়ন’ শীৰ্ষক বিষয়ত পি.এইচ. ডি ডিগ্ৰী লাভ।
১৯৭৩ - জাপান আৰু দক্ষিণ পূব এচিয়া ভ্ৰমণ।
১৯৭৪ - দিল্লীৰ মানস চৰ্তুপদী সমিতিৰ দ্বাৰা ‘মাধৱ কন্দলীৰ অসমীয়া ৰামায়ন আৰু তুলসী দাসৰ ৰামচৰিত মানসৰ তুলনামূলক অধ্যয়ন’ৰ বাবে সন্মান।
১৯৮২ - ‘মামৰে ধৰা তৰোৱাল আৰু দুখন উপন্যাস’ নামৰ তিনিখন উপন্যাসৰ সংকলনখনৰ বাবে সাহিত্য একাডেমী বঁটা লাভ।
১৯৮৬ - ‘নীলকণ্ঠী ব্ৰজ’ৰ ইংৰাজী অনুবাদ ‘The Shodow of Dark God and the Sin’ প্ৰকাশ।

১৯৮৮ - নতুনকৈ প্ৰকাশ পোৱা 'দঁতাল হাতীৰ উয়ে খোৱা হাওহা' উপন্যাসৰ বাবে অসম সাহিত্য সভাৰ বঁটা লাভ।
 আত্মজীৱনীমূলক গ্ৰন্থ 'আধালেখা দস্তাবেজ' প্ৰকাশ।
 ১৯৮৯ - সংস্কাৰ, উদয়ভানুৰ চৰিত্ৰ ইত্যাদি উপন্যাসৰ বাবে ভাৰত নিৰ্মাণ বঁটা লাভ।
 ১৯৯০ - আধালেখা দস্তাবেজৰ ইংৰাজী অনুবাদ 'An Unfinished Autobiography' প্ৰকাশ।
১৯৯২ - ইণ্ডোনেছিয়াত অনুষ্ঠিত নৱম আন্তৰ্জাতিক ৰামায়ন সন্মিলনত যোগদান। লক্ষ্ণৌৰ 'উত্তৰ প্ৰদেশ হিন্দী সংস্থাৰ পৰা সৌহাৰ্দ বঁটা লাভ।
 ১৯৯৩ - 'দঁতাল হাতীৰ উয়ে খোৱা হাওদা'ৰ ইংৰাজী অনুবাদ 'Saga of South Kamrup' প্ৰকাশ।
 ১৯৯৬ - সাহিত্য ক্ষেত্ৰত জীৱনযোৰা কৃতিৰ বাবে 'কমল কুমাৰী' ফাউণ্ডেশ্যনে আগবঢ়োৱা কমল কুমাৰী বঁটা লাভ।
 ১৯৯৭ - 'দঁতাল হাতীৰ উয়ে খোৱা হাওদা'ৰ হিন্দী সংস্কৰণ 'দক্ষিণ কামৰূপ কি কথা' প্ৰকাশ।
 ১৯৯৮ - ৰামায়নী সাহিত্য সমন্ধীয় আলোচনা চক্ৰত সঞ্চালক হিচাপে ভাগ ল'বলৈ স্পেইন যাত্ৰা।
 ১৯৯৯ - আমেৰিকাৰ ফ্লৰিডা বিশ্ববিদ্যালয়ে আয়োজন কৰা 'তুলসী দাস আৰু তেওঁৰ সাহিত্য কৰ্ম' শীৰ্ষক সন্মিলনত আন্তৰ্জাতিক 'তুলসী বঁটা' লাভ। বাৰখন উপন্যাসৰ সংকলন 'মামনি ৰয়ছম গোস্বামীৰ উপন্যাস সমগ্ৰ' প্ৰকাশ।
 ২০০১ ভাৰতৰ সৰ্বোচ্চ সাহিত্য বঁটা জ্ঞানপীঠ লাভ।
 ২০০২ ভাৰত চৰকাৰৰ পদ্মশ্ৰী সন্মান প্ৰত্যাখ্যান। পশ্চিমবংগৰ ৰবীন্দ্ৰ ভাৰতী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা ডি লিট উপাধি প্ৰদান। অসমৰ আহোম সভাৰ মহীয়সী জয়মতী বঁটা লাভ।
 ২০০৬ - কোৰিয়াৰ 'ইণ্টাৰনেচনেল ফেডাৰেচন ফৰ ৱৰ্ল্ড পীচ'ৰ দ্বাৰা 'এস্বেছেদৰ অৱ পীচ' বঁটা ঘোষণা।
 ২০০৮ - কলকাতাৰ 'এচিয়াটিক ছ'চাইটী'ৰ দ্বাৰা 'ঈশ্বৰচন্দ্ৰ বিদ্যাসাগৰ' স্বৰ্ণপদক সন্মান।
 ২০০৯ - দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা 'প্ৰফেছৰ অব এমেৰিটাছ' সন্মান প্ৰদান।
 ২০১০ - অসম চৰকাৰৰ সৰ্বোচ্চ অসামৰিক সন্মান

'অসমৰত্ন' বঁটা প্ৰদান।

২০১১ - কলকাতাৰ পৰা 'বটবৃক্ষ' সন্মান প্ৰদান।

২০১১ - মৃত্যু।

সাহিত্যৰ মহাকাব্যিক যাত্ৰাৰ আঁৰত

দক্ষিণ কামৰূপৰ জগলীয়া নৈ। জগলীয়া নামৰ সেই সৰু নদীখনৰ পাৰত ডাঙৰ দীঘল হৈ, সেই নৈখনৰ সুবাস, নৈসৰ্গিক দৃশ্যৰাজিক নিজৰ সৃষ্টিত স্থান দি সেই ৰচনাৰাজিৰে বিশ্ব দৰবাৰৰ সাহিত্য জগতত চিনাকি হৈ পৰিছে মামনি ৰয়ছম গোস্বামী। জগলীয়া নামৰ এখন অখ্যাত নদীৰ বলুকাৰাশিৰ পৰা বিশ্ব সাহিত্য আকাশৰ আকাশীগংগালৈ এই সুদীৰ্ঘ মহাকাব্যিক সাহিত্য যাত্ৰাৰ আঁৰত কি? কিহে সমৃদ্ধ কৰিছিল তেওঁৰ মনোজগত? কিমান বিস্তৃত আছিল তেওঁৰ মনৰ দিগন্ত? কিমান বিশাল আছিল তেওঁৰ মনৰ আকাশ?

অসমৰ এগৰাকী প্ৰখ্যাত সম্পাদক চন্দ্ৰপ্ৰসাদ শইকীয়া ডাঙৰীয়াই এবাৰ মামনি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সাক্ষাৎকাৰ লৈছিল। আমাৰ প্ৰশ্নকেইটিৰ উত্তৰ পাবৰ বাবে সেই সাক্ষাৎকাৰৰ কিয়দংশ তলত তুলি দিয়া হ'ল। চন্দ্ৰপ্ৰসাদ শইকীয়া - "তুমি সুদীৰ্ঘকাল বানীৰ সাধনা কৰিছা। তোমাৰ সাহিত্য ৰচনাৰ জীৱনীশক্তি কি? কি কাৰণে তুমি নিলিখাকৈ থাকিব নোৱাৰা?"

মামনি ৰয়ছম গোস্বামী - "সৰুৰে পৰা মই সাহিত্য ভাল পাও। ছাত্ৰ অৱস্থাত ভিক্টৰ হিউগো, আলেকজেণ্ডাৰ ডুমা, ডষ্টয়েভস্কি, ডিকেঙ্গ আদিৰ চৰিত্ৰসমূহৰ মাজত ঘূৰা-পকা কৰি ফুৰিছিলো। লগুনত কিছুদিন থাকোতে স্মৃতিস্বৰূপে পৰিপাটিকৈ ৰখা বাসভৱনত অনেক সময় অতিবাহিত কৰিছিলো। শৰৎ চন্দ্ৰৰ 'বিৰাজ বৌ' পঢ়ি অকলে অকলে চকুপানী টুকিছিলো। আমাৰ ঘৰৰ সকলোৱেই সাহিত্য ভাল পাইছিল। মায়ে ৰবীন্দ্ৰনাথৰ গীতসমূহ নিজৰ সৰু নোটবুক এখনত টুকি ৰাখিছিল। নিজ ইচ্ছামতে সুৰ দি সেইবোৰ গাইছিল। কেতিয়াবা তেওঁক সাগ দিছিল প্ৰান্তন সাংসদ আৰু আমাৰ সমন্ধীয় প্ৰিয় মামা শ্ৰীমান প্ৰফুল্ল গোস্বামী আৰু স্বৰ্গীয় অৰিনাশ দৈত্যাবী নামৰ ভদ্ৰলোক গৰাকীয়ে দৈত্যাবীক পিতাই চিলেটৰ মুৰাৰীচাঁদ কলেজত

অধ্যাপনা কৰি থাকোতে কিছু বছৰ লগত ৰাখিছিল। দৈত্যাবী সাহিত্যপ্ৰেমী মানুহ আছিল। আনকি আমাৰ সত্ৰ ঘৰ আমৰঙৰ আলমাৰিবোৰ কিতাপেৰে ঠাহ খাই আছিল। মোৰ খুৰা স্বৰ্গীয় চন্দ্ৰকান্ত গোস্বামীয়ে শৰৎ চন্দ্ৰৰ কিতাপবোৰ মোক পঢ়িবলৈ দিছিল। আলেকজেণ্ডাৰ ডুমাৰ 'মেন ইন দ্য আইৰণ মাস্ক' নামৰ কিতাপখনো মোক পঢ়িবলৈ দিছিল। ডুমাৰ 'দ্যা কাউণ্ট অৱ মণ্টো শ্ৰীষ্ট' নামৰ কিতাপখনৰ কিছু অংশ মায়ে অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰিছিল। সেইবোৰ মোক পঢ়ি শুনাইছিল। .. তদুপৰি সত্ৰৰ পাঠিকত বহি পাঠকে ৰামায়ন-মহাভাৰত পাঠ কৰিছিল। মোৰ পিতৃয়ে উপেন লেখাৰু ছাৰৰ লগত লগ লাগি কনকচন্দ্ৰ শৰ্মা সম্পাদিত ৰামায়নৰ বিষয়ে প্ৰায়ে আলোচনা কৰিছিল আৰু এই ৰামায়নৰ পাতনিও লিখিছিল।

সত্ৰৰ ঘৰৰ চোতালখনত 'যাত্ৰা' হৈছিল। দুই তিনিখন গাঁৱৰ ৰাইজ আহিছিল। কালাপাহাৰ, চিৰাজদৌল্লা আদিৰ কাহিনী যাত্ৰাত দেখুওৱা হৈছিল। এইদৰে সৰুৰে পৰা ইতিহাসৰ বিষয়ে মোৰ উৎকণ্ঠা বাঢ়িছিল।

মই গুৱাহাটীত পঢ়ি থকাৰ সময়ত সৌভাগ্যক্ৰমে স্বৰ্গীয় কীৰ্তিনাথ হাজৰিকা দেৱক লগ পাইছিলো। তেওঁ 'নতুন অসমীয়া'ত মোৰ গল্পবোৰ প্ৰকাশ কৰিছিল।

লাহে লাহে সাহিত্য মোৰ জীৱনৰ এৰাব নোৱাৰা অংগ হৈ পৰিছিল। এই তৰুণ বয়সতে মই এক ধৰণৰ নৈৰাশ্য ভোগ কৰিছিলো। বিশেষকৈ পিতাৰ মৃত্যুৰ পিছত তাৰ পিছত আৰু কেইবাজনো প্ৰিয় ব্যক্তিৰ মৃত্যুৰ পাছত এই নৈৰাশ্য বৃদ্ধি হৈছিল। পৰীক্ষা আদিতো ভাল কৰিব নোৱাৰা বাবে লাহে লাহে জন্মগতভাৱে থকা হতাশাৰ যাত্ৰণা বাঢ়ি আহিছিল। তদুপৰি এক বন্ধমূল ভাৱ হৈছিল যে মই সংসাৰত কেতিয়াও কৃতকাৰ্য হ'ব নোৱাৰিম। মই আত্মহত্যা কৰিব খুজিছিলো। কিছুদিন হস্পিতালত থাকি ওলাই অহাৰ পিছত মই সৰ্বাস্তকৰণেৰে সাহিত্যত আশ্ৰয় লৈছিলো। সাহিত্যই যেন মোক মাতৃৰ স্নেহেৰে প্লাৱিত কৰি সকলো হতাশা, তিক্ততা আৰু যাত্ৰণাৰপৰা আঁতৰাই ৰাখিছিল। পাছলৈ মাথুৰ মৃত্যুৰ পাছত জীৱনলৈ আৰু মাৰাত্মক সময় আহিছিল তেতিয়াও মোক সাহিত্যই ৰক্ষা কৰিছিল। মোক এই

পৃথিৱীত জীয়াই ৰখা এই শক্তি ক'ৰ পৰা আহিছিল নাজানো। মই সাহিত্য সাধনা নকৰাকৈ থাকিব নোৱাৰিছিলো। এতিয়াও নোৱাৰো। ..”

শৈশৱ আৰু কৈশোৰৰ সমাজখন, যৌৱনৰ অপৰিমেয় বিষাদ আৰু যাত্ৰণা, জীৱনৰ খলা-বমা বাটত লগ পোৱা অলেখ মানুহ, মানুহৰ যাত্ৰণা-সুখ-দুখ-সংগ্ৰাম, ব্যক্তিগত জীৱনৰ বৰ্ণময় অভিজ্ঞতা এই সকলোবোৰ আছিল মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সাহিত্যৰ সাৰবস্তু। সমগ্ৰ জীৱন মানৱতাৰ এক গভীৰ আদৰ্শই এই প্ৰখ্যাত লেখিকাগৰাকীৰ চেতনাৰ জগতখন বিধৌত কৰি ৰাখিছিল। তেওঁৰ হৃদয়ত আজীৱন প্ৰোথিত হৈ আছিল এক দুখঃৰোধ লগতে মানুহৰ প্ৰতি অন্তহীন ভালপোৱাই তেওঁৰ সমগ্ৰ জীৱন এক মানৱতীত দ্যুতিৰে আলোকিত কৰি ৰাখিছিল।

মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ বহুকেইখন বিশিষ্ট উপন্যাসত কেইবাটাও নাৰী চৰিত্ৰই প্ৰাধান্য লাভ কৰা দেখা যায়। 'দতাল হাতীৰ উঁয়ে খোৱা হাওদা', 'নীলকণ্ঠী ব্ৰজ', 'থ্ৰেং ফা খী তহছিলদাৰৰ তামৰ তৰোৱাল' আদি উপন্যাসত নাৰী চৰিত্ৰই প্ৰাধান্য পোৱাৰ বাবে তেওঁক বহুতে এগৰাকী নাৰীবাদী লেখিকা ৰূপে আখ্যায়িত কৰিব খোজে। প্ৰকৃততে তেওঁৰ মূলমন্ত্ৰ আছিল মানৱতাবাদ। "মই ভাবো নাৰীবাদ মানৱতাবাদৰেই এটা অংগ মাথো।"

মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ সাহিত্য কৰ্মৰ এক চমু পৰিচয়ঃ

চেনাবৰ সোঁত : মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ প্ৰথম প্ৰকাশিত উপন্যাস। ১৯৬৬ চনত এই উপন্যাস ৰচনা কৰা হয়। উপন্যাসখন 'দৈনিক অসম'ৰ বিশেষ এটি সংখ্যাত প্ৰকাশিত হয়। উপন্যাসখন তেওঁ চেনাব নদীৰ পাৰত শ্ৰমিকসকলৰ লগত অতিবাহিত কৰা সময়ছোৱাত ৰচনা কৰে। চেনাব নৈৰ ওপৰত দলং নিৰ্মাণ কৰিবলৈ লোৱা এটা নিৰ্মাণকাৰী সংস্থাই শ্ৰমিকসকলৰ ওপৰত কৰা অত্যাচাৰ আৰু শোষণৰ বৰ্ণনাই উপন্যাসখনৰ বিষয়বস্তু। পাৰ্বতী, সোণী, ৰাঘামা, বাঈচাহেবা, শিৱান্না, সদাশিৰ আদি চৰিত্ৰৰ জৰিয়তে তেওঁ অৱহেলিত, অপমানিত আৰু শোষিত শ্ৰমিক জীৱনৰ এখন

মৰ্মস্পৰ্শী চিত্ৰ অংকন কৰিছে। গভীৰ সহানুভূতিৰে তেওঁ শ্ৰমিকসকলৰ ভগ্ন সপোন, অৱদমিত আশা, আকাংক্ষা নিৰাপত্তাহীনতা, আশ্ৰয়হীনতা, অশৃংখলিত প্ৰেম প্ৰণয় আদিৰ হৃদয়স্পৰ্শী বৰ্ণনা দিছে।

নীলকণ্ঠী ব্ৰজ : এইখন তেওঁৰ দ্বিতীয় প্ৰকাশিত উপন্যাস। এই উপন্যাসত লেখিকাৰ গভীৰ অন্তৰ্দৃষ্টি আৰু মানৱীয় চেতনাবোধ লক্ষ্য কৰা যায়। হিন্দু ধৰ্মৰ প্ৰচলিত ৰীতি-নীতিবোৰে নিষ্ঠুৰভাৱে বিধৱাসকলৰ জীৱনলৈ কেনেদৰে অমানিশাৰ অন্ধকাৰ নমাই আনে সেয়া সৌদামিনী চৰিত্ৰৰ জৰিয়তে জীৱন্ত ৰূপত বৰ্ণনা কৰা হৈছে। পত্নীৰ বিয়োগৰ পিছত এজন হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী পুৰুষে ধৰ্মৰ অলিখিত সংবিধান অনুসৰি ইচ্ছা কৰিলে পুনৰ বহুবাৰ বিবাহ কৰিব পাৰে। কিন্তু স্বামীৰ মৃত্যুৰ পিছত এগৰাকী বিধৱাই পুনৰ বিবাহ কৰাতো আনকি পুনৰ বিবাহৰ ইচ্ছা মনত ধাৰণ কৰাটোও অক্ষমণীয় অপৰাধ। নাৰীসকলৰ জৈৱিক বাসনা, ইচ্ছা অনিচ্ছাক কঠোৰ হাতেৰে দমন কৰি সমাজৰ স্থিতৱস্থা বাহাল ৰখাতো যেন হিন্দুধৰ্মৰ অলিখিত নিয়ম। এনে ধৰ্মাঙ্কতাৰে বলি এগৰাকী শিক্ষিতা যুৱতী বিধৱা সৌদামিনী। এই উপন্যাসত বৈধব্য জীৱনৰ কৰুণ আৰু অসহায় বিননী, ক্ষোভ, ঘৃণা, লাঞ্ছনা উৎপীড়ন, তথা উচ্চ হিন্দুৰ শঠতা আৰু প্ৰতাৰণামূলক চৰিত্ৰৰ ফোপোলা ৰূপটো উদঙাই দেখুওৱা হৈছে। হিন্দুসকলৰ পবিত্ৰ তীৰ্থস্থান ব্ৰজধামৰ নৈতিক অবক্ষয়ৰ দিশটোও বাস্তৱসন্মতভাৱে অংকন কৰা হৈছে।

অহিৰণ : ‘চেনাবৰ সোঁত’ৰ অন্য এক সমগোত্ৰীয় উপন্যাস ‘অহিৰণ’। মধ্য প্ৰদেশৰ অহিৰণ নৈৰ একুৱাডাক্তিত কাম কৰা শ্ৰমিক আৰু অভিযন্তাসকলৰ পটভূমিত এই উপন্যাস ৰচিত। ‘চেনাবৰ সোঁত’ৰ দৰে ইয়াতো শ্ৰমিকৰ জীৱনগাথা, সমাজ, প্ৰেম, যান্ত্ৰণা, অভাৱ-অভিযোগ আদিৰ চাক্ষুস বৰ্ণনা কৰা হৈছে। উপন্যাসখনত কোনো এক সুনিৰ্দিষ্ট কাহিনী নাই। ইটো-সিটো চৰিত্ৰৰ আলমতে বিষয়বস্তুৰে গতি কৰিছে। উপন্যাসখনৰ মূল চৰিত্ৰ হৰ্শূল। তেওঁৰ পৰিবাৰ নিৰ্মালী।

নিৰ্মালীয়ে নিজৰ স্বামীৰ অজ্ঞাতে সেই কোম্পানীতে কাম কৰা অভিযন্তা মহেশৰ লগত অবৈধ মিলা-মিছাত লিপ্ত হয়। কিন্তু ই উপন্যাসখনৰ মুখ্য কাহিনী নহয়। বিভিন্ন কাৰকৰ নিষ্ঠুৰ হেঁচাত সুকোমল মানৱীয় অনুভূতিবোৰে কেনেদৰে স্নিগ্ধতা হেৰুৱাই পেলায় তাৰ গৱেষণাই যেন উপন্যাসখনৰ বিষয়বস্তু।

মামৰে ধৰা তৰোৱাল আৰু দুখন উপন্যাস : ‘চেনাবৰ সোঁত’ আৰু ‘অহিৰণ’ৰ আন এখন সমগোত্ৰীয় উপন্যাস হ’ল ‘মামৰে ধৰা তৰোৱাল’। এই তিনিওখন উপন্যাস শ্ৰমিকসকলৰ জীৱনক কেন্দ্ৰ কৰি ৰচিত হৈছে। উত্তৰ প্ৰদেশৰ ৰায়বেৰেলি জিলাৰ সাই নদীৰ এক একোৱাডাক্তি বন্ধা শ্ৰমিকৰ ধৰ্মঘট, তেওঁলোকৰ আশা আকাংক্ষা, প্ৰেম প্ৰণয়, চিন্তা-অনুভূতি, জীৱন ধাৰা আদি এই উপন্যাসৰ মুখ্য উপজীৱ্য। ‘চেনাবৰ সোঁত’ আৰু ‘অহিৰণ’ৰ দৰে এইখন উপন্যাসো কাহিনীপ্ৰধান নহয়। কিছুমান খণ্ড-বিখণ্ড কাহিনীৰে গাঁথা মালাৰ দৰে এই উপন্যাস। ‘মামৰে ধৰা তৰোৱাল’ৰ অন্তৰ্গত আন দুখন উপন্যাস হ’ল ‘নাঙঠ চহৰ’ আৰু ‘বুদ্ধসাগৰ ধূসৰ গাইসা আৰু মহম্মদ মুছা’।

নাঙঠ চহৰ : ‘নাঙঠ চহৰ’ত ভাৰতৰ ৰাজধানী দিল্লী মহানগৰীৰ ৰক্ষকৰ্কশ বাতাৱৰণৰ মাজত হেৰাই যোৱা মানৱীয়তাৰ এক চাক্ষুস ছবি অংকন কৰা হৈছে। উপন্যাসখনত লেখিকাই মহানগৰ, মহানগৰৰ জীৱন আৰু তাৰ বাসিন্দাসকলৰ বহুৰঙী মনৰ বিচিত্ৰ চিত্ৰ অংকন কৰিছে।

আধা লেখা দস্তাবেজ : ‘আধা লেখা দস্তাবেজ’ মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ এখন আত্মজীৱনীমূলক উপন্যাস। ইয়াক উপন্যাস আকাৰে সজোৱা হৈছে। এই উপন্যাসখনিত তেওঁৰ জীৱনৰ এছোৱা সংঘাতপূৰ্ণ সময়ৰ কাহিনী বিবৃত কৰা হৈছে। ১৯৫৫ চনত, শ্বিলঙত পঢ়া জীৱনৰ পৰা আৰম্ভ কৰি তেওঁৰ বৈবাহিক জীৱন, স্বামীৰ লগত কোম্পানীৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্যত ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰান্তে প্ৰান্তে ঘূৰি ফুৰা দিনবোৰ, গোৱালপাৰাৰ সৈনিক স্কুলত কটোৱা জীৱন, ঈশ্বৰৰ

মহানগৰী ব্ৰজধামত কটোৱা দিনবোৰকে ধৰি তেওঁৰ সান্নিধ্যলৈ অহা বিভিন্ন ব্যক্তিৰ স্মৰণেৰে গ্ৰন্থখনিৰ সামৰণি মৰা হৈছে। তেওঁৰ বিশাল, মহিমামণ্ডিত জীৱনৰ বাটত যিবোৰ সৰু-ডাঙৰ ঘটনাই হৃদয় আৰু মন স্পৰ্শ কৰিছিল সেই সকলোবোৰ এই গ্ৰন্থখনত সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে। ই তেওঁৰ কাৰুণ্যেৰে ভৰা জীৱন কাহিনীয়ে নহয় বৰঞ্চ এগৰাকী তীব্ৰ আত্মসচেতন আৰু আত্মসন্মানবোধ সম্পন্ন বিধৱা নাৰীয়ে চাৰিওফালৰ সমাজখনৰ পৰা প্ৰতিটো খোজতে লাভ কৰা জীৱন যাত্ৰণাৰ এক কৰুণ আলোচ্য।

দাঁতাল হাতীৰ উঁয়ে খোৱা হাওদা : এইখন উপন্যাসক বহু পৰিমাণে আত্মজীৱনীমূলক উপন্যাস হিচাপে আখ্যায়িত কৰিব পাৰি। স্বাধীনোত্তৰ আৰু প্ৰাক্ স্বাধীনতা যুগৰ সন্ধিক্ষণৰ এক গুৰুপূৰ্ণ বিষয়বস্তুৰ ভিত্তিত এইখন উপন্যাস ৰচিত হৈছে। হিন্দু বিধৱাৰ যাত্ৰণাময় জীৱন-যাত্ৰা, কু-সংস্কাৰৰ দ্বাৰা অন্ধকাৰছন্ন এচাম মানুহ, ধৰ্মৰদ্বাৰা পৰিচালিত জীৱন-পদ্ধতি, মানুহৰ পৰিৱৰ্তিত ৰাজনৈতিক চেতনা, প্ৰেম, মানৱীয় কামনা-বাসনা এইবোৰেই উপন্যাসখনৰ মুখ্য উপজীৱ্য।

থেং ফ্ৰা খ্ৰী তহছিলদাৰৰ তামৰ তৰোৱাল : অসমৰ ভূমিপুত্ৰ বড়ো জনগোষ্ঠীৰ এগৰাকী অন্যতম সাহসী নাৰী থেং ফ্ৰা খ্ৰীৰ জীৱন-কাহিনীৰ আধাৰত ৰচিত এই উপন্যাস। ব্ৰিটিছ শাসিত অসমৰ এছোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়ৰ নিৰ্ভৰযোগ্য দলিল হিচাপে এইখন উপন্যাসক গণ্য কৰিব পাৰি।

প্ৰকাশিত গল্প সংকলন : ‘চিনাকি মৰম’ (১৯৬২), কইনা (১৯৬৬), হৃদয় এখন নদীৰ নাম (১৯৯০), মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ প্ৰিয় গল্প (১৯৯৮)।

গৱেষণা গ্ৰন্থ : Ramayana from Ganga to Brahmaputra.

অনুদিত গ্ৰন্থ : প্ৰেমানন্দৰ চুটি গল্প (১৯৭৫), আধা ঘণ্টা সময় (১৯৭৮), জাতক কথা, কলম (১৯৬৬)

মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ মৃত্যুৱে অসম তথা ভাৰতৰ সাহিত্য জগতৰ অপূৰণীয় ক্ষতি কৰিলে। তেওঁৰ মৃত্যুৰ লগতে এটা যুগৰ অন্ত পৰিল। এই নিবন্ধৰ দ্বাৰা এইগৰাকী মহীয়সী নাৰীৰ পৱিত্ৰ স্মৃতিক গভীৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰা হ’ল আৰু তেওঁৰ পৱিত্ৰ স্মৃতিতেই ‘প্ৰাক্তন শিক্ষাগুৰু আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ এনাজৰী’ শিতানটি উছৰ্গা কৰা হ’ল।

- সম্পাদনা সমিতি

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় বিৱৰ্তনৰ আঁতিগুৰি

গজেন বৰুৱা।

প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

অবিভক্ত দৰং
জিলা আৰু লক্ষীমপুৰ
জিলাৰ মাজত অৱস্থিত
বিস্তীৰ্ণ অঞ্চলটো
আহোম ৰাজত্বৰ শেষৰ
ৰজা পুৰন্দৰ সিংহৰ
সোপা-ঢিলা শাসন
ব্যৱস্থাৰ ফলত সকলো
দিশতে অনগ্রসৰ হৈ
পৰিছিল। বৃহৎ আকাৰৰ
বলীয়া নদ-নদী সমূহৰ
অৱস্থিতিৰ বাবে

চেতনাই গা কৰি
উঠিল। ১৯২৯-৩০
চনমানৰ পৰা
ভাৰতৰ স্বাধীনতা
আন্দোলনত মহাত্মা
গান্ধীৰ যোগদানে
সমগ্ৰ দেশকে জাগৃত
কৰি তুলিলে আৰু
ইয়াৰ বতাহে
ছয়দুৱাৰ
অঞ্চলটোকো
আলোড়িত কৰি

যাতায়তৰ ব্যৱস্থা একেবাৰে সুচল নাছিল। শিক্ষা-দীক্ষাৰ
কথা সপোনৰ অগোচৰ আছিল। দুই-এখন চাহ বাগিচাৰ
বাহিৰে কোনো উদ্যোগ এই মূলুকত গা কৰি উঠা নাছিল।
হাবি জংঘলেৰে ভৰপূৰ হোৱাৰ বাবেই গহনপুৰ নামেৰে
খ্যাত এই অঞ্চলটো কালক্ৰমত সময় বাগৰি গহপুৰ হৈছে
বুলি ঠাৱৰ কৰা হৈছে। বাঘ-ভালুকৰ বিচৰণ থলী হোৱাৰ
বাবে বাট-পথ, ৰাস্তা-ঘাট সমূলি গঢ়ি উঠা নাছিল। শিক্ষা-
দীক্ষাৰ পোহৰে এই সমগ্ৰ উত্তৰ পাৰ জিলিকাই তুলিবলৈ
বহুত দিন ব'লগীয়া হৈছিল।

আচৰিত কথা যে এনে এক ভয়ানক পৰিৱেশৰ
মাজতো সমগ্ৰ অঞ্চলটো সামাজিক দিশত আগবাঢ়ি
যোৱাৰ প্ৰবল ইচ্ছাৰ জন্ম হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছিল।
তেনে এক সময়তে জিলাখনৰ কেন্দ্ৰস্থলীত এটা নব্য
আন্দোলনৰ সূচনা হ'ল। সাংস্কৃতিক আন্দোলনটোৱে
সামাজিক সত্তালৈ পৰ্য্যবসিত হ'বলৈ ধৰিল আৰু জাতীয়

তুলিলে। জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা আৰু বিষ্ণু প্ৰসাদ
ৰাভাৰ মিলনৰ কেন্দ্ৰস্থল তেজপুৰৰ পৰা সমগ্ৰ
অঞ্চলটোত বনজুইৰ দৰে স্বাধীনতাৰ উদগ্ৰ আহ্বান
বিয়েপাই পেলাবলৈ ধৰিলে। স্বাধীনতাৰ সোৱাদ লবলৈ
আগবাঢ়োতে শিক্ষাৰ প্ৰতি ধাউতি বাঢ়িবলৈ ধৰিলে।
জাতীয় চেতনাই অবিভক্ত দৰং জিলাত তীব্ৰতৰ ৰূপ
ধাৰণ কৰিবলৈ ধৰিলে। ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ প্ৰভাৱ
ব্যাপক হৈ পৰে আৰু ছয়দুৱাৰ অঞ্চলত ই সৰ্বাত্মক ৰূপ
লবলৈ ধৰিলে যাৰ ফল স্বৰূপে গহপুৰ আৰক্ষী চকীত
জাতীয় পতাকা উৰাবলৈ গৈ পুলিচৰ বন্দুকৰ গুলিত প্ৰাণ
আহুতি দিলে বীৰাঙ্গনা কনকলতা আৰু বীৰ মুকুন্দ
কাকতিয়ে।

“দেশ বুলিলে নেলাগে আদেশ, তৰিলে দেশ মৰিলে স্বৰ্গ”
- বাণীৰে উদ্ধৃত হৈ যেন কৈ গ'ল সেই অমোঘ বাণী,

“We give our blood

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী

For your tomorrow.”

মূল বিষয়-বস্তুর পৰা আঁতৰি এই প্ৰসঙ্গ অৱতাৰনা কৰাৰ লোভ সামৰিব নোৱাৰাৰ মূল কাৰণ হ'ল এয়ে যে, এই দুগৰাকী বীৰ-বীৰাঙ্গনাৰ আত্ম-বলিদানেই এই ছয়দুৱাৰ অঞ্চলৰ সৰ্বোত্তম ঐতিহাসিক ঘটনা যাক লৈ দেশবাসী সদায় মহীয়ান হৈ থাকিব। ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ত অধ্যয়ন কৰিবলৈ অহা নতুন প্ৰজন্মই এই বাণী সদায় মনত ৰাখিলে বীৰ-বীৰাঙ্গনা দুজনৰ আত্মাই শান্তি পাব বুলি মোৰ গভীৰ বিশ্বাস হয়।

আৰু এটা কথা সহৃদয় পাঠক সকলক জনায় থওঁ যে গহপুৰৰ শৈক্ষিক দিশৰ ইতিহাস বৰ পুৰণি নহয়। স্বাধীনতা আন্দোলনৰ ভৰপকৰ সময় ছোৱাতে ১৯৩২ চনত চি. এম. স্কুল স্থাপন হয়। সুদীৰ্ঘ একৈশ বছৰৰ পিছত স্থাপন হয় (১৯৫৩) গহপুৰ হাইস্কুল। ক্ৰমশঃ ভাৱে শিক্ষাৰ পোহৰ পাই অঞ্চলটোত এটা জাগৰণৰ সৃষ্টি হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছিল। তাৰ ফলস্বৰূপে অঞ্চলটোৰ বিশিষ্ট ব্যক্তি সকল সমবেত হৈ (১৯৬৫) দৰং জিলাৰ উত্তৰ পূব প্ৰান্তত এখন মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰাৰ মত পোষন কৰে। জন্ম লগতে অথন্তৰে দেখা দিলে এই প্ৰচেষ্টাত। বৰঙাবাৰী অঞ্চলৰ পৰা দাবী আহিলে যে মহাবিদ্যালয়খন বৰঙাবাৰীত স্থাপন হ'ব লাগে। শেষত দুয়োটা অঞ্চলৰ গণ্য-মান্য ব্যক্তি সকল একমত হ'ল আৰু গহপুৰতে মহাবিদ্যালয়খন স্থাপন হওক আৰু পাৰিলে এটা কেম্পাচ বৰঙাবাৰীত স্থাপন কৰা হওক। কালক্ৰমত এই সিদ্ধান্ত কাৰ্যকৰী নহ'ল। গহপুৰ চাহ বাগিচাৰ কৰ্তৃপক্ষৰ ওচৰত মহাবিদ্যালয়খন স্থাপন কৰিবৰ বাবে লাগতিয়াল ভূমিৰ বাবে আবেদন জনোৱা হ'ল। ১৯৬৫ চনত এই আবেদন জনোৱা হৈছিল যদিও লগুনৰ মেক্‌লয়েড ৰাছেল কোম্পানীৰ পৰা কোনো খবৰ নহাত মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ কাম আগবঢ়াব পৰা হোৱা নাছিল। সুখৰ কথা যে পলমকৈ হলেও ১৯৬৭ চনৰ আগভাগতে যাবতীয় ভূমিৰ আবণ্টন পোৱা হ'ল। সেই সময়ৰ চুপাৰিটেণ্ডেণ্ট ব্ৰজেন বৰুৱাদেৱৰ যত্নতে মহাবিদ্যালয়খন স্থাপনৰ বাবে ৮০ বিঘা মাটি মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষক চম্‌জাই দিয়ে। মহাবিদ্যালয়ৰ বুৰঞ্জীত এই মহান ব্যক্তিজনৰ অৱদান সদায় স্মৰণীয় হৈ

থাকিব। লগতে সমগ্ৰ ছয়দুৱাৰ অঞ্চলৰ পুৰোধা ব্যক্তি যথাক্ৰমে তিলক শৰ্মা ডাঙৰীয়া, নিৰোদবৰন দাস ডাঙৰীয়া, জীতেন বৰা ডাঙৰীয়া, নলিনীকান্ত হাজৰিকা, প্ৰয়াত মৌজাদাৰ প্ৰফুল্ল হাজৰিকা, মহেশ্বৰ বৰা ডাঙৰীয়া, দিবাকৰ হাজৰিকা, নুবকান্ত বৰা, চন্দ্ৰ বৰা, নোমল চন্দ্ৰ ভূঞা, কলাবাৰী, ডিম্বেশ্বৰ বৰুৱা, শ্ৰীযুত ৰাম শৰ্মাদেৱৰ সহযোগিতাৰ অবিহনে এই মহান প্ৰচেষ্টা কেতিয়াও সফল নহ'লহেতেন। স্মৃতিপটে ঢুকি নোপোৱা এই অঞ্চলৰ অনেক জ্ঞানী-গুণীলোকৰ প্ৰচেষ্টাত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় অৱশেষত ১৯৬৭ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ১৪ তাৰিখ শ্ৰীপঞ্চমীৰ দিনা আনুষ্ঠানিক ভাবে আৰম্ভ হয়। গহপুৰৰ বিশিষ্ট সমাজ সেৱক তথা শিক্ষাবিদ শ্ৰীযুত কেশৱ চন্দ্ৰ হাজৰিকা দেৱক সম্পাদক, শ্ৰীযুত মতি বৰা দেৱক সহকাৰী সম্পাদক আৰু শ্ৰীযুত তিলক শৰ্মা দেৱক সভাপতি ৰূপে নিৰ্বাচিত কৰি এখনি স্তিয়েৰিং কমিটি গঠন হ'ল। মহাবিদ্যালয়খনৰ অধ্যক্ষৰূপে নিযুক্তি দিয়া হ'ল এই অঞ্চলৰ শিক্ষাবিদ শ্ৰীযুত কোষেশ্বৰ বৰুৱাদেৱক।

সদাশয় ৰাইজৰ দান-বৰঙণি সংগ্ৰহ কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ পূঁজি গঠন কৰা হ'ল। এই পূঁজিৰেই কৰ্মচাৰী আৰু অধ্যাপক সকলক বেতন দিয়াৰ ওপৰিও বিশ্ববিদ্যালয় নামত ৰাখিবলগীয়া ফিল্ম ডিপোজিত সামান্য ভাবে কৰা হ'ল। সময়ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ইন্সপেক্টৰ আহি মহাবিদ্যালয় পৰিদৰ্শন কৰি দিহা পৰামৰ্শ দি যায়। প্ৰথম কেইবছৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কম হোৱাত গহপুৰ চাহ বাগিছাৰ কৰ্মচাৰী সকলে মহাবিদ্যালয়ত নাম ভৰ্তি কৰি এই অভাব দূৰ কৰিছিল। তেখেত সকলৰ এই প্ৰচেষ্টা ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে সদায় মনত ৰাখে যেন। দান বৰঙণিৰ ক্ষেত্ৰটো যথাক্ৰমে গহপুৰ চাহ বাগিছা, নয়া ঘগৰা চাহ বাগিছা আৰু নিউপুৰুপবাৰী চাহ বাগিছাৰ কৰ্মচাৰী আৰু মজদুৰ ভাই সকলে মুকলি হাতেৰে দান-বৰঙণি আগবঢ়াইছিল। বৰঙাবাৰী স্থিত কেশৰীলাল মোৰাৰকাদেৱে পুথি ভৰালৰ বাবে ঘৰ এটি নিৰ্মাণ কৰি মহাবিদ্যালয়খনলৈ দান আগবঢ়াইছিল। যথাসময়ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি পাবৰ বাবে লাগতিয়াল জমা-পূঁজি গঠন কৰিব নোৱাৰাৰ নিচিনা অৱস্থা এটা সৃষ্টি

হৈছিল। তেনে অজুহাততে মহাবিদ্যালয়ৰ সামান্য অংশ মাটিৰ বিক্ৰী কৰি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চৰ্ত পূৰণ কৰিবলগীয়া হৈছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ পশ্চিম ফালৰ প্ৰায় ৩ বিঘা মাটি অধ্যাপক সকলক অতি কম দামত মাহেকীয়া কিস্তিৰ চুক্তিত বিক্ৰি কৰি অৱস্থানৰ সুবিধা কৰি দিয়া হৈছিল।

বিশ্ববিদ্যালয়ে অনুমতি দিবলৈ যিবোৰ চৰ্ত পূৰণ কৰিব লাগে তাৰে বহুবোৰ চৰ্ত পূৰণ কৰিব পৰা হোৱা নাছিল। ফলস্বৰূপে মহাবিদ্যালয়খনৰ ২/৩ বছৰত নিকটবৰ্তী ত্যাগবীৰ হেম বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ত স্নাতক পৰীক্ষা দিবলগীয়া হৈছিল। অৱশ্যে এই অৱস্থা অতি সোনকালে অৱসান ঘটিল। অধ্যক্ষ জনৰ ক্ষেত্ৰত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চৰ্ত পূৰণ কৰিবৰ বাবে চৰকাৰী অনুদান পোৱাৰ লগে লগে অভিজ্ঞ অধ্যক্ষ মকলৰ কৰিব লগীয়া হ'ল। সেয়ে কনকলাল শৰ্মা দেৱক নতুনকৈ অধ্যক্ষ নিযুক্তি দিয়া হ'ল। এইদৰে কেইবছৰমান পাৰ হোৱাৰ পিচত পুনৰ অধ্যক্ষ মকল কৰিবলগীয়া হ'ল। প্ৰয়াত ভাৰত মিশ্ৰ ভাগৱতীদেৱক তৃতীয় জন অধ্যক্ষ ৰূপে ১৯৭২ চনত নিযুক্তি দিয়া হ'ল। ইতিমধ্যে চৰকাৰী অনুদান লাভ কৰি মহাবিদ্যালয়খনে টনকিয়াল অৱস্থালৈ আগবাঢ়িছিল। প্ৰথমতে মাহিলী-অনুদান ১৫০০.০০ (এক হাজাৰ পাঁচশ) আছিল যদিও সময়ে সময়ে বৃদ্ধি হৈ চৰকাৰী অনুদানৰ পৰিমাণ ৩৫০০.০০ টকালৈকে হ'ব ধৰিলে। অৰ্থনীতি, অসমীয়া বিভাগ আৰু ৰাজনীতি বিভাগ সম্মানীয় কো'ছ একেবছৰতে লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ১৯৭৫ চনত বহুতো মহাবিদ্যালয় ঘাটী-মঞ্জুৰী পৰ্য্যায়লৈ অনা হ'ল যদিও ৰাজনৈতিক কাৰণত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় এই আওতালৈ অনা নহ'ল। অধ্যাপক সকলৰ মনোবল ভাঙি পৰিব ধৰিলে। অতি সামান্য বেতনেৰে পৰিয়াল পোহপাল দিয়া কঠিনৰ পৰা কঠিনতৰ হ'বলৈ ধৰিলে। অধ্যাপক সকলে পুনৰ দুগুন উৎসাহ বঢ়াই শৈক্ষিক বাতাবৰণ ৰক্ষা কৰাত লাগি গ'ল। ১৯৭৫ চনত শৈক্ষিক বাতাবৰণ অভাবনীয় ৰূপে ভাগি পৰিছিল। সকলো বিপদ আপদ আওকান কৰি ১৯৭৭ চনত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ আওতালৈ আহিবলৈ সক্ষম হৈছিল। অৱশেষত ১৯৭৯ চনত এই

মহাবিদ্যালয়ে বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ -২(বি) অনুচ্ছেদত সোমাই পৰে আৰু তেতিয়াৰে পৰা বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ নিয়মীয়া বিত্তীয় সাহায্য লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। সেই বছৰতে এটা নতুন গৃহনিৰ্মাণৰ বাবে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিকল্পনা কোষৰ পৰা মুঠ ২,৮০,০০০.০০ (দুই লাখ আশী হাজাৰ) প্ৰথম কিস্তিত ৭০,০০০.০০ (সত্তৰ হাজাৰ) টকা পোৱা হয়। এনেকৈয়ে পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ নিয়মীয়া শিতানৰ পৰা পাঁচ বছৰৰ মূৰে মূৰে অনুদান লাভ কৰি আহিছে। এই সময়তে শ্ৰী গজেন বৰুৱাদেৱে প্ৰথমতে ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ ৰূপে অধিষ্ঠিত হয় আৰু পিচলৈ ৰাজ্যিক নিৰ্বাচন কমিটিৰ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ পূৰ্ণ পৰ্য্যায়ৰ অধ্যক্ষ হয়। কেইবাজনো ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষৰ পিছত ড. অঞ্জন কুমাৰ ওজা দেৱ অধ্যক্ষ হয়। মহাবিদ্যালয়ৰ উপাধ্যক্ষৰ আসন অলংকৃত কৰা শ্ৰীযুত নৰনাৰায়ন মহন্ত এই মহাবিদ্যালয়ৰ এসময়ৰ মেধাবী ছাত্ৰ আছিল। তেওঁ এই মহাবিদ্যালয়ৰ বোধকৰো প্ৰথম ডিষ্টিংছন লাভ কৰা গ্ৰেজুৱেট। অন্য জন ডিষ্টিংছন লাভ কৰা গ্ৰেজুৱেট শ্ৰীযুত প্ৰফুল্ল ভূঞা পঞ্জাব নেচনেল বেংকৰ উচ্চ পৰ্য্যায়ৰ বিষয়া, এই মহাবিদ্যালয়ৰে ছাত্ৰ। শ্ৰীযুত যোগেশ্বৰ বৰুৱাই বৰ্তমান কলাবাৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ হিচাপে কাম কৰি আছে। তেৱো এই মহাবিদ্যালয়ৰ এসময়ৰ মেধাবী ছাত্ৰ আছিল আৰু ডিষ্টিংছন সহকাৰে বি.এ. পৰীক্ষা পাচ কৰি আমাক ধন্য কৰি গৈছে। শ্ৰীমতী ময়ুৰী বৰাই একেদৰে প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম স্থান দখল কৰি বি.এ. পাচ কৰি নিজৰ লগতে মহাবিদ্যালয়খনিকো মহান কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। “ফলেন পৰিচয়তে বৃক্ষ”, - ভাল ফল উৎপাদন কৰাটোৱেই প্ৰকৃত চিন।

প্ৰি-ইউনিভাৰ্চিটি পৰীক্ষাত শ্ৰীমতী ৰজী ৰাণী শৰ্মাই প্ৰথম দহটা স্থানৰ এটা দখল কৰি মহাবিদ্যালয়খনিক মহান কৰি তোলে। তেওঁৰে বাইদেৱক শ্ৰীমতী ৰশ্মিৰেখা শৰ্মাই সন্মান সহকাৰে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰথম শ্ৰেণী লাভ কৰি আমাক ধন্য কৰিলে। লগতে বৰ্তমান গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিভাগৰ জ্যেষ্ঠ অধ্যাপক

শ্রীযুত জয়ন্ত কৃষ্ণ শৰ্মাই এই মহাবিদ্যালয়ৰ পৰাই সন্মান সহকাৰে ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগত প্ৰথম শ্ৰেণী অধিকাৰ কৰি আমাক গৌৰৱান্বিত কৰি ৰাখিছে। বৰ্তমান তেওঁ এজন চিন্তাশীল লেখক হিচাপেও পৰিগণিত হৈছে। এটা শিক্ষানুষ্ঠানৰ পৰা কিমান গৰাকী কৃতিমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ওলাই গৈ সমাজৰ ওখ আসন সুশোভিত কৰিছে সেই মানদণ্ডেই অনুষ্ঠানটিৰ গ্ৰেডিং কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় পিচপৰি থকা নাই। কলা শাখাৰ পূৰ্ণতা প্ৰাপ্তিৰ লগে লগে অন্য এটা সমস্যা বিদ্যৎ সমাজৰ সন্মুখলৈ আহি পৰিলে। বিজ্ঞানৰ জয়জয়কাৰৰ সময়ত এই অঞ্চলটোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী পিছপৰি থকাৰ কাৰণ থকা উচিত নহয়। এই অঞ্চলৰ বহুতো মেধাবী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বিজ্ঞান শিক্ষাৰ জগতখনলৈ যাব নোৱাৰা অৱস্থাই দেখা দিলে। এই পৰিস্থিতি লক্ষ্য কৰি এই অঞ্চলৰ সদাশয় লোক সকলে একত্ৰিত হৈ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ত বিজ্ঞান শাখা খোলাৰ যো-জা কৰি কামত আগবাঢ়িবলৈ ধৰিলে। এয়া আছিল ১৯৮৫-৮৬ চনৰ কথা। দান - বৰঙণি সংগ্ৰহ কৰাত সেই সময়ত মন্ত্ৰী প্ৰয়াত গণেশ কুটুম দেৱে আশ্ৰয় চেপ্তা কৰিলে। ঘৰে ঘৰে গৈ দান-বৰঙণি সংগ্ৰহ অভিযানৰ মুখ্য পুৰোধা ব্যক্তিজনেই হ'ল - প্ৰয়াত গণেশ কুটুম ডাঙৰীয়া। এই প্ৰচেষ্টাত সম্পাদক শ্ৰীযুত যোগেন কলিতাদেৱৰ বৰঙণিত সদায় চিৰস্মৰণীয় হৈ থাকিব। সৰ্বমুঠ ৬৫,০০০.০০ (পয়ষষ্টি হাজাৰ) টকাৰ পুঁজি গঠন কৰা হ'ল। বিজ্ঞান শাখাৰ বাবে গৃহ নিৰ্মাণ কৰা হ'ল, - পৰীক্ষাগাৰ নিৰ্মাণ কৰা হ'ল আৰু বিভিন্ন ডিষ্ট্ৰিবিউটৰ সকলৰ পৰা যাৱতীয় সা-সৰঞ্জাম যোগাৰ কৰা হ'ল। বাচকৰনীয়া অধ্যাপক মকৰল কৰা হ'ল আৰু শেষত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুমতি লাভ কৰি বিজ্ঞান শাখাই পূৰ্ণাঙ্গ অৱস্থা পালে। এইখিনিতে স্বনামধন্য সেই সময়ৰ অসমৰ শিক্ষামন্ত্ৰী মাননীয় বৃন্দাবন গোস্বামীদেৱৰ নাম উল্লেখ নকৰিলে মহাপাপে চুব। এইজনা ব্যক্তিৰ উপদেশ তথা সহযোগিতাই মহাবিদ্যালয়খনক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিলে। এই সমগ্ৰ কাৰ্য্যাবলীৰ সাক্ষী এই লেখকে তেখেতলৈ শতকোটি প্ৰণাম এই লেখাৰ মাজেৰেই ব্যক্ত

কৰিবলৈ পাই সুখী হৈছো। লগতে মোৰ সকলো সুখ-দুখৰ ভাগী শ্ৰদ্ধেয় ৰাম শৰ্মাদেৱলৈকো মোৰ প্ৰণিপাত যাচিলো। মহাবিদ্যালয়খনৰ উত্থান পতনৰ সকলো সময়তে এই নিঃকিনক পৰামৰ্শ আৰু সাহস যোগাই আমাক চিৰ ঋণী কৰিলে। তেখেতে আৰম্ভণীৰ পৰা বৰ্তমান সময়লৈকে কেইবাবাৰো পৰিচালনা সমিতিৰ আসন অলংকৃত কৰি আমাক ঋণী কৰি তুলিলে। এই লেখক এই সকলোবোৰ দৃশ্যৰ জীৱন্ত সাক্ষী হৈ জীৱনৰ শেষৰ দ্বীপটোত অকলশৰে বহি আছো অতীতক ৰোমন্থন কৰি। ১৯৯৮ চনত দুখন মহাবিদ্যালয়ক চেৰ পেলাই (কলিয়াবৰ আৰু ত্যাগবীৰ হেম বৰুৱা মহাবিদ্যালয়) ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞান শাখাই চৰকাৰৰ ঘাটি-মঞ্জুৰী লাভ কৰিলে। প্ৰবক্তা সকলৰ দুখৰ অন্ত পৰিলে আৰু পৰিচালনা সমিতিয়ে খন্তুক নিশ্বাস পেলালে। সময় বাগৰি যোৱাৰ লগে লগে বিজ্ঞান শাখাত কেইবাটাও বিভাগত সন্মান কোঁছ প্ৰবৰ্ত্তন কৰি পূৰ্ণাঙ্গ অৱস্থালৈ লৈ যোৱা হ'ল। এই মহাবিদ্যালয়ৰ পৰাই সুখ্যাতিৰে উচ্চতৰ মাধ্যমিক পৰীক্ষা পাছ কৰি কেইবাজনো ছাত্ৰই সমাজত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। শ্ৰী লক্ষী বুঢ়াগোহাঞিও বৰ্তমান পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগৰ জ্যেষ্ঠ অধ্যাপক আৰু অলপতে গৱেষণা অন্ত পেলাই ডক্টৰেট উপাধি লাভ কৰিছে। অন্য এজন মেধাবী ছাত্ৰ শ্ৰীকৃষ্ণ পেণ্ড এজন সুদক্ষ ইঞ্জিনিয়াৰ ৰূপে সমাজত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। এইয়া মাত্ৰ মোৰ স্মৃতি পতত প্ৰতিফলিত হোৱা দুই-এটা চৰিত্ৰ, এনে অনেক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে এই মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা ওলাই গৈ সমাজৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিছে।

এই জয় যাত্ৰা অব্যাহত হৈ থাকক, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ জ্ঞানৰ বস্তু অনন্ত কাললৈকে জ্বলি থাকক। ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় কোঠাৰী কমিচনে কোৱাৰ দৰে “A search for the knowledge of the self; of the meaning of life, of the relationship of man to human beings and to the ultimate reality.” হৈ উঠক। অনন্ত অন্বেষণৰ কেন্দ্ৰ বিন্দু হৈ লুইতৰ দুয়োপাৰ জিলিকাই তোলক। □□

(লেখক বৰ্তমান ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি)

স্মৃতি ৰোমন্থন

দুৰ্গাপ্ৰসাদ সভাপণ্ডিত
প্ৰাক্তন অধ্যাপক
ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ বীৰাঙ্গনা কনকলতা আৰু মুকুন্দ কাকতিৰ স্মৃতি বিজড়িত গহপুৰ। বুৰৈৰপৰা হাৰাজান পৰ্য্যন্ত বৃহৎ ছয়দুৱাৰ অঞ্চলৰ এখনি অগ্ৰনি উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়। মই এৰি অহা এইখনি মহাবিদ্যালয়ত ১৯৭৪ চনৰপৰা ২০০৪ চনলৈ অবিৰতভাৱে আত্মনিয়োগ কৰিছিলো। মোৰ স্মৃতিপটত জিলিকি থকা বচা বচা কিছুমান স্মৃতিৰ হেঙুলী পাতৰ ৰূপ এই লেখাৰ যোগেদি সুঁৰৰিব খুজিছো মাত্ৰ।

অতীতৰ মোৰ কৰ্মভূমি মহাবিদ্যালয়খনৰ শিক্ষক ছাত্ৰ ছাত্ৰী কাৰ্যালয়ৰ কৰ্মী আৰু অধ্যক্ষৰ মাজত গঢ়ি উঠা প্ৰেমৰ অনাবিল আনন্দ অনুভৱ সূক্ষ্ম অনুভূতিৰদ্বাৰাহে সম্ভৱ। সেইসকলৰ মাজত গঢ়ি উঠা প্ৰেমৰ পৰিমল সুধা পান কৰিবলৈ সূক্ষ্ম অনুভূতিৰ প্ৰয়োজন।

আমাৰ কাৰ্য্যকালৰ পৰিৱেশৰ কথা আজিও পাহৰিব পৰা নাই। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষকৰ মধুৰ মিলনত প্ৰথম কৰ্মৰ পাতনি মেলিছিলো। সেই সময়ৰ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় আছিল আশ্ৰম সদৃশ। প্ৰেমৰ এনাজৰীৰে বান্ধি ৰখা শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজৰ মধুময় পৰিৱেশ কথা মনত পৰে। শ্ৰেণীকোঠাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পাঠৰ প্ৰতি থকা আগ্ৰহ দেখি মই অভিভূত হৈছিলো। সেই কাৰণে বিষয়বোৰ আগতিয়াকৈ খৰচি মাৰি পঢ়ি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত বিলাবৰ যত্ন কৰিছিলো। মোৰ কাৰ্য্যকালত যিখিনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী মই লগ পাইছিলো তেওঁলোকৰ মৰম চেনেহ, ভাব-ভক্তি আজিৰ তুলনাত বৰ বেছি আছিল বুলি ভাবো।

শ্ৰেণীকোঠাত সোমায়েই প্ৰথমে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মুখমণ্ডল লক্ষ্য কৰিছিলো। তেওঁলোকৰ মাজত থকা দুখ-বেদনা, হতাশা-নিৰাশা, সকলো পাৰ্য্যমানে উপলব্ধি কৰিবলৈ যত্ন কৰিছিলো। সাধাৰণতে মই শ্ৰেণীত সাহিত্য-দৰ্শন, অলংকাৰ, সমালোচনা, কবিতা, নাটক আৰু কথা সাহিত্যৰ বিষয় পঢ়ুৱাব লগা হৈছিল। এবাৰৰ কথা, মই স্নাতক ২য় বৰ্ষৰ গদ্য পঢ়াই থাকোতে এজন ছাত্ৰ কোঠাৰপৰা ওলাই গৈছিল মূৰৰ বিষয় বাবে। মই কথাটো সহজকৈ নলৈ ছাত্ৰজন উঠি যাবলগীয়া কিয় হ'ল? হয়তু মোৰ পঢ়ুৱাৰ পদ্ধতি সন্তোষজনক হোৱা নাই নেকি? এই লৈ ভাবি চালো। পৰৱৰ্তী শ্ৰেণীত কৌশলৰ সলনি কৰিলো। সাৰ্থকতা লাভ কৰিলো। মেজৰ ক্লাছবিলাকত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগত মানসিক সহযোগিতাবেছি লাভ কৰিছিলো। মেজৰৰ বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আগ্ৰহ দেখি ভাল পাইছিলো। তেওঁলোকৰ প্ৰায় সকলোৱেই বৰ্তমান কোনোজন অধ্যাপক, কোনোজন চৰকাৰী বিষয়া, কোনোজন শিক্ষক হ'লগৈ। কোনো গৰাকী সংসাৰী হ'ল। তথাপি তেওঁলোকৰ আমাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা, ভক্তি অব্যাহত থাকিল।

প্ৰেম স্বৰ্গীয়, অবিদ্যমান। গুৰু শিষ্যৰ মাজত থকা প্ৰকৃত প্ৰেম অতি বিনন্দিয়া। এই কথাৰ প্ৰমাণ পাৰ হৈ যোৱা দিনবোৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজতেই পাইছিলো। মোৰ কাৰ্য্যকালত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰপৰা উদ্ভৱ হোৱা কিছুমান অবাঞ্ছিত পৰিস্থিতিয়ে মোৰ মনত বৰকৈ আঘাত দিছিল।

নিয়মানুৱৰ্তিতা আৰু শৃংখলাবোধ মোৰ আদৰ্শ আছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষাত এবাৰ এনে এটা অবাঞ্ছিত ঘটনাই ঘটিছিল। পৰীক্ষাগৃহত মই নিৰিক্ষকৰ দায়িত্ব পালন কৰোতে এগৰাকী ছাত্ৰীৰ হাতত নকল দেখা পালো। ছাত্ৰীগৰাকীৰ কোনো ক্ষতি নহওঁক বুলি বহীত সারধান বাণী লিখি নকল কেইখন মই ৰাখি থলো। তাতেই ছাত্ৰীগৰাকী ক্ষুন্ন হৈ অধ্যক্ষক গোচৰ দিলেগৈ। অধ্যক্ষই সেই বিষয়ত মোৰপৰা কৈফিয়ৎ তলব কৰাত মই বাধ্যত পৰি নকল কেইখনৰ লগত মোৰ বক্তব্য প্ৰকাশ কৰিলো। ফলত ছাত্ৰীগৰাকী Expelled হ'ল। বহুত দিনলৈ সেই ঘটনাৰ প্ৰভাৱ মোৰ মনত ৰৈ গ'ল। এবাৰ এজন পৰীক্ষাৰ্থীয়ে বজাৰত মোক সারধানবাণী শুনালে বোলে পৰীক্ষাহলত কাৰা হোৱাৰ ফল ভাল নহ'ব। এই বিষয়ে পিছদিনা অধ্যক্ষক জনোৱাত তেওঁৰ অভিভাৱকক মাতি পঠিয়ালো। পিছদিনা ছাত্ৰজনে ভুল স্বীকাৰ কৰি ক্ষমা বিচাৰিলে। মোৰ আন্তৰিক আশীৰ্বাদত ছাত্ৰজন সেইবাৰেই কৃতকাৰ্য্য হ'ল।

অন্য এদিনৰ কথা। দুজনমান ছাত্ৰই পাঠদান কৰি থাকোতে কথা পাতিছিল। মই তাতেই আৱেগিক হৈ কোঠাৰপৰা ওলাই আহিলো। কেইগৰাকীমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কাৰ্য্যালয়ৰ সন্মুখতেই কান্দি পেলালেহি। পিছৰ শ্ৰেণীত মই অন্তৰ খুলি বহু কথা ক'লো। শ্ৰেণীত কাঁহ পৰি জিন গ'ল। সেই স্মৃতি মোৰ মনত সজীৱ হৈ ৰ'ল।

মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস আৰু শ্ৰী পঞ্চমী তিথিভাগ এবাৰ বৰ উলহ-মাহহেৰে পালন কৰা হৈছিল। তেতিয়াৰ ইংৰাজী বিভাগৰ প্ৰবক্তা অমল মহন্তৰ সম্পাদনাত অনুষ্ঠানটি পতা হৈছিল। ৰাতিলৈ 'চন্মলৰ অভিশাপ' নাটখন সমূহ শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী মিলি মঞ্চস্থ কৰা হৈছিল। তেনেদৰে অনুষ্ঠান পিছৰ দিনবোৰত আৰু নহ'লেগৈ। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ তিথিত আলোচনা চক্ৰ পতাৰ ব্যৱস্থা মোৰ কাৰ্য্যকালতেই আৰম্ভ

হৈ অদ্যপি চলি থকাত ভাল লাগিছে।

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা কালৰপৰা আন্তৰিকতাৰে লাগি থকা ব্যক্তি সকলক কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰো। প্ৰতিষ্ঠা কালৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ দুবৰি বনৰ কবি শ্ৰীযুত কোমেশ্বৰ বৰুৱা, প্ৰতিষ্ঠাপক সম্পাদক শ্ৰীযুত কেশৱ চন্দ্ৰ হাজৰিকা আদিৰ দক্ষতা, কৰ্মপটুতা, মহানুভৱতা আদি গুণৰ কথা আজিও পাহৰিব পৰা নাই। ইয়াৰ উপৰি-প্ৰতিষ্ঠা কালৰপৰা যিসকল লোকে কলেজ চৰকাৰীকৰণ হোৱালৈকে উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠানটি গঢ়ি তোলাত দেহে কেহে খাটিলে সেইসকলক কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰি।

মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক সমাজ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আদৰ্শ স্বৰূপ আছিল। বন্ধুত্ব, ভাতৃত্ব সহানুভূতি মই সকলোৰে পৰা লাভ কৰিছিলো। মোৰ কাৰ্য্যকালৰ শেষৰ দিনবোৰ জৰ্জৰিত হৈ পৰিছিল। অনাকাঙ্ক্ষিতভাৱে মহাবিদ্যালয়খনৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ আৰু সম্পাদকৰ দায়িত্ব ল'বলগীয়া হোৱাত মনত বৰ দুখ পাইছিলো। দুখৰ কালতো শিক্ষকসকলে, লগতে কৰ্মচাৰীসকলে মোক পূৰ্ণমাত্ৰাই সহায় কৰাৰ কাৰণে মই তেখেতসকলৰ প্ৰতি চিৰকৃতজ্ঞ।

শেষত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মানসিক, শৈক্ষিক, চাৰিত্ৰিক পৰিৱৰ্তন আহি পৰিছে যুগ পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণে। বৰ্তমান মহাবিদ্যালয়ত জড়িত হৈ থাকি কিছু কথা লক্ষ্য কৰিছো।

মহাবিদ্যালয়খনৰ বৰ্তমান অধ্যক্ষ এগৰাকী দক্ষ ব্যক্তি। ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজা কেৱল এগৰাকী দক্ষ অধ্যক্ষই নহয়, এজন সু-সাহিত্যিক, সমাজসেৱক। তেখেতৰ বুদ্ধি-বিদ্যা আৰু প্ৰশাসনিক সুনিপুণতাই মহাবিদ্যালয়খন দোপত দোপে আগুৱাই নিয়াত সহায়ক হৈছে উপাধ্যক্ষ শ্ৰীযুত দিগন্ত গৌঁহাঞি প্ৰমুখ্যে শিক্ষক সমাজ।

অন্তত মোৰ বিদায় সভাত শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে দেখুওৱা আন্তৰিকতা চিৰযুগমীয়া স্মৃতি হৈ ৰ'ব।

দুবৰি বনৰ কবি কোষেশ্বৰ বৰুৱাৰ সৈতে এখন্তেক অন্তৰংগ আলাপ :

ঐতিহ্যমণ্ডিত গহপুৰ মহকুমাৰ একালৰ বিধায়ক, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ, দুবৰিবনৰ কবি কোষেশ্বৰ বৰুৱাৰ বাসগৃহত উপস্থিত হৈছিলো তেখেতৰ সৈতে এখন্তেক আলাপৰ বাবে। আমাৰ উপস্থিতিত তেখেতে এটি মৃদু হাঁহিৰে নমস্কাৰ জনাই বহিবলৈ ক'লে।

আমিও প্ৰতি নমস্কাৰ জনাই আসন গ্ৰহণ কৰিলো। ক্ষন্তেক সময়ৰ পাছতে আৰম্ভ হ'ল আমাৰ মধুৰ বাৰ্তালাপ। উমান পালো তেখেতৰ মনৰ দাপোনত জিলিকি উঠা সামাজিক, ৰাজনৈতিক, শৈক্ষিক আৰু কাব্যিক জীৱনৰ প্ৰতিচ্ছবি। তেখেতৰ সৈতে হোৱা বাৰ্তালাপৰেই এটি চমু অৱলোকন -

* ঐতিহ্যমণ্ডিত সুবৃহৎ গহপুৰ অঞ্চলৰ এগৰাকী বিশিষ্ট সমাজকৰ্মী, ৰাজনীতিবিদ, সাহিত্যিক হিচাপে আপোনাৰ এক সুকীয়া ব্যক্তিত্ব আছে। লগতে আপুনি আছিল বৃহত্তৰ

গহপুৰ অঞ্চলৰ উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰথম অনুষ্ঠান 'ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ। কিন্তু মানুহৰ মাজত আপুনি এজন খ্যাতিসম্পন্ন কবি হিচাপেহে অধিক পৰিচিত। সেয়েহে আমি জানিব বিচাৰিছো আপোনাৰ প্ৰথম কবিতাটোৰ নাম কি আছিল? কেতিয়া লিখিছিল?

: কবিতাটোৰ নাম আছিল 'নিৰলাপাৰত'।

অত্যধিক ৰোমাণ্টিক কবিতা। খুব সম্ভৱ ১৯৫৪-৫৫ চনমানত লিখিছিলো। মোৰ কবিতা পুথি 'কলেজৰ দুবৰি বন'ত কবিতাটি সন্নিৱিষ্ট হৈছে।

* লেখাৰ প্ৰেৰণা কাৰ পৰা পাইছিল?

: প্ৰেৰণা বুলি মোৰ ক'বলগীয়া নাই। মোৰ যেতিয়াই অনুভূতিয়ে দোলা দিয়ে, মই তেতিয়াই কবিতা লিখো। পথাৰত কাম কৰি থাকোতেও কবিতা লিখিছিলো। কিন্তু সেই সময়ত কাগজৰ অভাৱ আছিল। সেয়ে কবিতা লিখিছিলো কলপাতত।

* কবিতাৰ পথাৰত আপোনাক 'দুবৰি বনৰ কবি' বুলি আখ্যা দিয়াৰ কাৰণ কি? সঁচাকৈয়ে দুবৰিৰ দলিচাই আপোনাৰ কবিতাৰ উপজীৱ্য নেকি?

: সেইয়া বহুত দিনৰ আগৰ কথা। সঠিক চনটো মনত নাই। মই তেতিয়া গুৱাহাটীত আছিলো আৰু সেই সময়ত মই

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক
আঁৰত বহু ব্যক্তিৰ অক্লান্ত কষ্ট,
শ্ৰম আৰু ত্যাগ লুকাই আছে,
সেইসকলৰ মাজৰ ময়ো এজন।
বহুত কষ্ট কৰিছিলো, দিনে-
ৰাতিয়ে দেহে-কেহে
খাটিছিলো। সেই
অভিজ্ঞতাবোৰ ৰোমন্থন কৰি
আজিও গৌৰৱবোধ কৰো,
মনত আনন্দ লাগে।

সাহিত্য সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন সভা-সমিতিত প্ৰায়েই যোগদান কৰিছিলো। এবাৰ 'অসম সেৱা সমিতি'ৰ তেনে এখন সভালৈ মোক নিমন্ত্ৰণ কৰিছিল। মই গৈ ৰাইজৰ মাজতে বহিলো। বহাৰ কিছু সময়ৰ পিছতেই হেম ভাইদেৱে ঘোষণা কৰিলে, "আমাৰ মাজত ইতিমধ্যে দুবৰি বনৰ কবি কোষেশ্বৰ বৰুৱা আহি উপস্থিত হৈছেহি। আমি তেখেতক মঞ্চলৈ

আহিবলৈ অনুৰোধ জনাইছো।” ‘দুবৰি বনৰ কবি’ হিচাপে মোক আখ্যা দিয়া আনুষ্ঠানিকভাৱে সেয়াই প্ৰথম। লাহে লাহে জনমানসত মই ‘দুবৰি বনৰ কবি’ হিচাপেই স্থান লাভ কৰো। দুবৰি বন মোৰ কবিতাৰ উপজীৱ্যৰ দৰেই। দুবৰি এবিধ সৰু তৃণ, সাধাৰণতে মানুহে এইবিধ তৃণক বিশেষ গুৰুত্ব নিদিয়। কিন্তু চন্দন গছৰ দৰেই ক্ষুদ্ৰ দুবৰি জোপাৰ মূল্যও কোনো গুণে কম নহয়। সেয়েহে মই মোৰ প্ৰায়ভাগ কবিতাতে দুবৰিক সাৰটি লৈছো।

* বহুতে বহুতধৰণে কবিতাৰ সংজ্ঞা দিছে, কিন্তু কোনেও এটা সৰ্বজনগ্ৰাহ্য সিদ্ধান্তত উপনীত হ’ব পৰা নাই। আপোনাৰ মতে কবিতা কি ?

ঃ - কবিতা স্বতঃস্ফূৰ্ত। ইয়াত বৰকৈ বাখৰ খুৰাব নালাগে। যিবোৰ কবিতা নহয় বুলি ভবা হয়, সিবিলাকো আচলতে কবিতাই। কবিতা এক কোমল অনুভূতি। ঋষি-মুনীসকলেও কবি হিচাপে আখ্যা পাইছিল। কবিতা বৃত্তি নহয়, ই আচলতে আবৃত্তি।

* সাম্প্ৰতিক কালত যুৱ চামৰ মাজত সাহিত্য সৃষ্টিৰ প্ৰৱণতাৰ কিছু অভাৱ দেখা যায়। এই সম্পৰ্কত আপুনি কি ক’ব খোজে ?

ঃ- বাস্তৱ সাহিত্য সৃষ্টিৰ প্ৰৱণতা একেবাৰে কম নহয়। বাতৰি কাকত, আলোচনী আদিয়ে ইয়াৰ ধাৰাবাহিকতা ৰক্ষা কৰিছে।

* এহাতত কলম লৈ সুসাহিত্য সৃষ্টি কৰাৰ লগতে আপুনি ৰাজনীতিৰ পথাৰতো পদাৰ্পন কৰি গহপুৰ সমষ্টিৰ বিধায়ক হৈছিল। ই আপোনাৰ জীৱনৰ লক্ষ্য আছিল নেকি ?

ঃ- আচলতে লক্ষ্য নাছিল। ছাত্ৰ অৱস্থাবেপৰাই বহু ৰাজনীতিবিদৰ জীৱনী পঢ়িছিলো। বিশেষকৈ পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহেৰুৰ জীৱনীয়ে মোক বহুত উৎসাহিত কৰিছিল। জৱাহৰলালৰ আদৰ্শৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হৈ ভৱিষ্যতে ৰাইজৰ প্ৰতি, দেশৰ প্ৰতি সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সপোন দেখিছিলো।

* ৰাজনীতি এতিয়াৰ আৰু তেতিয়াৰ ইয়াৰ মাজৰ ব্যৱধান সম্পৰ্কে আপোনাৰ অভিমত ?

ঃ - তেতিয়াৰ ৰাজনীতি আৰু এতিয়াৰ ৰাজনীতিৰ মাজত আকাশ-পাতাল প্ৰভেদ। তেতিয়াৰ ৰাজনীতি ধ্বংসমুখী নাছিল। কিন্তু এতিয়াৰ ৰাজনীতিয়ে আনকতো ধ্বংস কৰেই, লগতে নিজকে নিজে ধ্বংস কৰে।

* ৰাজনৈতিক জীৱন বৃত্তত গহপুৰৰ প্ৰতি আপোনাৰ অৱদান ?

ঃ- অৱদান বহুত আছে। বহু সামাজিক অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান যেনে - স্কুল, নামঘৰ, মন্দিৰ আদিত সাহায্য দিছিলো, বাস্তা-ঘাট মেৰামতি তথা নিৰ্মাণ কৰিছিলো। ব্যক্তিগত ভাৱেও বহুতক সহায় কৰিছিলো। সেই সময়ত পুঁজি বৰ কম আছিল, গতিকে সেই সীমিত পুঁজিৰে যিমান পাৰো ৰাইজলৈ সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছিলো।

* আপুনি ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ। মহাবিদ্যালয়ৰ জন্মলগ্ন সম্পৰ্কে আপোনাৰ মন্তব্য ?

ঃ- ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ আঁৰত বহু ব্যক্তিৰ অক্লান্ত কষ্ট, শ্ৰম আৰু ত্যাগ লুকাই আছে, সেইসকলৰ মাজৰ ময়ো এজন। বহুত কষ্ট কৰিছিলো, দিনে-ৰাতিয়ে দেহে-কেহে খাটিছিলো। সেই অভিজ্ঞতাবোৰ ৰোমন্থন কৰি আজিও গৌৰৱবোধ কৰো, মনত আনন্দ লাগে।

* আমি জানিব পাৰিছো যে আপুনি এজন প্ৰতিষ্ঠিত লেখক। এতিয়ালৈকে আপোনাৰ লিখিত গ্ৰন্থৰ সংখ্যা কিমান ? বৰ্তমান নতুনকৈ কিবা লেখা-মেলাত ব্যস্ত হৈ আছে নেকি ?

ঃ- মুঠ লিখিত গ্ৰন্থৰ সংখ্যা হ’ল ২৭ খন। ইতিমধ্যে ৫ খন কিতাপ লিখি শেষ কৰিছো, সোনকালে প্ৰকাশ পাব।

* আপোনাৰ কেইবাটাও কবিতাই ঈশ্বৰ সম্পৰ্কীয়। ঈশ্বৰ সম্পৰ্কে আপোনাৰ ধাৰণা কি ?

ঃ- মানুহ অবিহনে ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব নাই। □□

যুগুতালে - বাণীকংকনা কাশ্যপ

- জানমনি বৰা

- মমিতৰঞ্জন গগৈ

হেৰুৱা অতীতৰ অনাবিল সুৰাস

খগেন গোস্বামী, প্ৰাক্তন অধ্যাপক
ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

আঘোন মাহ। বতৰ তেনেই ফৰকাল, কুঁৱলিতে ওপঙি থকা সূৰ্য্যটো মূৰত লৈ যথা সময়ত মই মোৰ গস্তব্য স্থান পালোহি। পদূলি গৰকাৰ লগে লগেই অজানিতে মোৰ বুকুখন দুৰু দুৰুকৈ কঁপি উঠিল। আনহাতে দৰং কলেজত পঢ়া দিনৰে পৰা মনত গোপনে সাঁচি ৰখা সপোনটোৰ বাস্তৱিক ৰূপটোৰ সন্ধানত মোৰ মন আন্দোলিত নকৰাও নহয়। সন্মুখত দুবৰি আবৃত বিশাল চোতালখন। চোতালৰ গাতে লাগি থকা পুখুৰীৰ ৰাস্তাটোৱেদি ল'ৰা ছোৱালী এজাক আপোনমনে পাৰ হৈ গৈছে। এওঁলোক ছাত্ৰ, মই মনতে ভাৱিলোঁ। লাহে লাহে আহি অফিচৰ সন্মুখ পালোহি। এতিয়া য'ত ছাত্ৰৰ জিৰণি কোঠা সেই সময়ত আহল বহল কোঠাটো কাৰ্য্যালয় আছিল। কাৰ্য্যালয় মানে কোঠাটোতে অফিচ, শিক্ষকৰ জিৰণি কোঠা, অকনমান দূৰৈত প্ৰিন্সিপালৰ বাবে আছুতীয়াকৈ ৰখা এখন ডাঙৰ টেবুল আৰু মজবুত এখন কাঠৰ চকী। বাৰান্দাত থিয় দিয়াৰ লগে লগেই প্ৰিন্সিপাল বৰুৱা (শ্ৰীকোষেশ্বৰ বৰুৱা) চাৰে মোৰ কান্ধত হাত থৈ আথে বেখে আগবঢ়াই নিলে। দুৱাৰ মুখতে চাৰৰ এনে বাৰহাৰে মোক অতিশয় হৰ্ষিত কৰিলে (যি কথা আজিও মই পাহৰিব পৰা নাই)। কোঠাৰ ভিতৰ সোমোৱাৰ লগে লগে অচ্যুতানন্দ গোস্বামী আৰু ৰাজেন কাকতি (দুয়োজন মোৰ পুৰণি বন্ধু) এমোকোৰা এমোকোৰা হাঁহিৰে আদৰণি জনাই তেওঁলোক বহি থকা দীঘল বেঞ্চখনলৈ টানি আনিলে। লগে লগে সোমাই আহিল অসমীয়া বিভাগৰ

অধ্যাপক শোভন বৰা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ সোমনাথ চেলেং। আটাইকেইজনৰ খোলা হাঁহিৰ মাজত মই বুৰ গলো। সেইদিনা বৰবাবু (বৰ/সৰু এজনেই) অনন্ত বৰা অহা নাছিল। দেখিলেই খেলুৱৈ (Sportsman) যেন লগা সুন্দৰ সুঠাম চেহেৰাৰ ডেকা মানুহ এজনে আমালৈ পিঠি দি বৰ বাবু টেবুলত থকা পুৰণি ৰেমিংটন টাইপ ৰাইটাৰ মেছিনত আঙুলিৰ বুলন দি অতি ব্যস্ততাৰে কাগজ এখন টাইপ কৰি আছিল। কোঠাটোত আন কোনোৱা আছে, কিবা ঘটছে এইবোৰ কথা তেখেতে কোনো গুৰুত্ব নিদি কামত ব্যস্ত আছিল। সাঁচাই মানুহজন বৰ ব্যস্ত আছিল। শ্ৰীগজেন বৰুৱা আজীৱনেই ব্যস্ত মানুহ।

ক্ষম্ভক পাছতেই বেল (ঘণ্টা) পৰাৰ লগে লগেই তেওঁলোক আটাইকেইজন শ্ৰেণীকোঠালৈ ওলাই গ'ল। প্ৰিন্সিপাল বৰুৱা ছাৰে এইবাৰ মোক সন্মুখৰ চকী খনলৈ মাতি আনি ঘৰুৱা খা-খৰৰকে ধৰি থাউকতে সকলো কথাৰ উহ ললে। কথা পতাত বৰুৱা ছাৰ অতি মধুৰ। সেই সময়ত নাৰায়ণপুৰৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰগাং পৰ্য্যন্ত বৰুৱা ছাৰ সু-বক্তাৰূপে খ্যাত আছিল। তেওঁৰ মুখত লাগি থকা হাঁহিটোৱে এখন নান্দনিক জগতলৈ লৈ যায়। ছাৰে মোক হাতখনত ধৰি বাহিৰলৈ উলিয়াই আনিলে। বাৰান্দাই বাৰান্দাই আমি কিছু আগবাঢ়িলো, পুখুৰীটোৰ সিপাৰে থকা হল (Hall) ঘৰটোৰ ফালে। সন্মুখৰ ঘৰ আটাইকেইটা পকাখুটাৰ। ওপৰত টিন পাটৰ চাৰনি। বেৰ বিলাক বাঁহৰ, ওপৰত মাটিৰে

লিপি চূণৰ ৰং সনা। বৰ্তমান পুখুৰীটোৰ উত্তৰপাৰে থকা ঘৰবোৰ সেই সময়ত নাছিল, সেইখন আছিল এখন বহল পথাৰ। চৌহদটো ৮০ বিঘাৰ এখন বিশাল কৃষি ভূমি। Hall অৰ্থাৎ বৰ্তমানৰ অডিটৰিয়ামৰ উত্তৰে থকা পুৰণি দীঘল ঘৰটোৰ পূৰ মূৰত আছিল এটা আহল-বহল মঞ্চ, য'ত আছিল কাঠৰ এখন ওখ চাং। বন্ধুতা, আবৃত্তিৰ প্ৰতিযোগিতা আৰু নাট মঞ্চস্থ কৰা হৈছিল। সভা-সমিতি পাতিলে, মন্ত্ৰী বিধায়ক আহিলে সেই ঠাইত আছুতীয়াকৈ “ডাইচ” সজোৱা হৈছিল। সেই কালত (সত্তৰৰ দশকত), এনেদৰে অৰ্ধস্থায়ী (Semi Permanent) ৰূপত ঘৰসাজি নতুন কলেজ আৰম্ভ কৰা অসমৰ অন্য ঠাইত দেখা নগৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত কলেজ প্ৰতিষ্ঠাৰ সম্পাদক শ্ৰীকেশৱ হাজৰিকা দেৱৰ শলাগ লব লাগিব। মানুহজনৰ চিন্তা আছিল সুদূৰ প্ৰসাৰী। সৎ-বিবেক বুদ্ধি আৰু পৰি-পৰ্ক জ্ঞানেৰে এজন ব্যতিক্ৰমী ব্যক্তি। সহযোগী সকল : সভাপতি তিলক চন্দ্ৰ শৰ্মা, কাৰ্যকৰী সভাপতি নিৰদ বৰণ দাস, দুৰ্গা বৰা আদিও অতি বিদ্যোৎসাহী, উদ্যোগী ব্যক্তি আছিল। ৰাষ্ট্ৰ নায়ক নেলচন মেণ্ডেলাৰদৰে আছিল তেওঁলোকৰ কাৰ্যক্ৰমণিকা।

After climbing a great hill, one only finds that there are many hills to climb. এইদৰেই তেওঁলোকৰ কামৰ আদি আৰু অন্ত নাছিল।

১৯৭০ চন পৰ্য্যন্ত শিক্ষাদানৰ বাবে আমি শিক্ষক আছিলো মাত্ৰ ৬ জন। শিক্ষা (Education) বিভাগত সোনকালেই যোগ দিছিলি শ্ৰীমতী ৰেণু গোস্বামী নামৰ এগৰাকীয়ে। আমি এতিয়া সাতজন হলো। আটাইকেইজন বেছ ৰঙীয়াল, তজ্বজীয়া সমবয়সীয়া মানুহ। আজৰি পালেই অধ্যক্ষ বৰুৱা ছাৰে ধেমেলীয়া কথা ফলিয়াই বেছ জমাই তুলিছিল আমাৰ জিৰণি কোঠা। ছেলেং (সোমনাথ) আৰু ৰাজেন কাকতি কোনো জনেই কথাত কম নাছিল। আমাৰ সকলোৰে ককাইদেউ স্বৰূপ কেশৱ হাজৰিকাদেৱ (সম্পাদক) সঘনাই আমাৰ মাজলৈ আহি কলেজ উন্নয়নৰ সকলো কথা মুকলিকৈ আলচ কৰিছিল আৰু সমূহীয়া প্ৰচেষ্টা সদায়েই অটুট ৰাখিছিল।

সেই সময়ত আমাৰ অৰ্থনৈতিক দিশটো অতিকৈ

দুৰ্বল আছিল। ভেঞ্চাৰ পেৰিয়দ। মই প্ৰায় দুবছৰ দিন ধৰি মাহে ১৫০.০০ টকা বেতনলৈ কাম কৰিছিলো। তাকো প্ৰতিমাহে নিয়াৰিকৈ নাপাইছিলো। কলেজ ছুটিৰ পাছত মাজে সময়ে চান্দা বৰঙনি তুলিবলৈ গৈছিলো। বিহালীৰ পৰা নাৰায়ণপুৰ পৰ্যন্ত আমাৰ পইচা বিচৰা এলেকা আছিল। সম্পাদক হাজৰিকা দেৱৰ পুৰণি এম্বেচাদৰ গাড়ীখনকে আমি প্ৰায়ে ব্যৱহাৰ কৰিছিলো। আন এখন জীপগাড়ীও দান সংগ্ৰহ কৰা কামত নিছিলো। গহপুৰৰ দেওবৰীয়া হাটখন সেইকালত গহপুৰ চাহ বাগিচাৰ দখলত আছিল। ১৯৭১ চনমানলৈকে বাগিচা কৰ্তৃপক্ষই জানুৱাৰী মাহৰ চাৰিওটা ৰবিবাৰ বজাৰ কৰা সংগ্ৰহ কৰি কলেজক লবলৈ দিছিল। দেওবাৰটো আমাৰ বৰ আমোদৰ দিন আছিল। লগত ছাত্ৰ/অভিভাৱক লৈ কৰা সংগ্ৰহ কৰি কলেজৰ পুঁজি টনকিয়াল কৰিছিলোঁ। কামৰ শেষত প্ৰায়েই গজেন বৰুৱাৰ ঘৰলৈ আহি বৌৱে (শ্ৰীমতী বৰুৱাই) বৰা-চকোৱা সিজোৱা চাউল আমালৈ যতনাই থোৱা আজিও মোৰ মনত আছে। ধন সংগ্ৰহৰ বাবে গোপচাৰ (ৰাজহুৱা গৰু চৰণীয়া পথাৰ)ত এবেলি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক, অধ্যাপক, অধ্যক্ষ সকলোৱে হাতে হাতে কাঁচিলে চৰকাৰী নিলামত যোৱা ধান দাই অৰ্থ সংগ্ৰহ কৰিছিলো, আনন্দও উপভোগ কৰিছিলো। এজাক খিল খিল হাঁহিত আউল লগিছিল হেমন্তৰ বতাহ। পথাৰৰ নৰাণিত বহি এবাতি লাল চাহৰ জুতি লৈছিলো। উজাই আহি বনগীত এফাকি বৰুৱা ছাৰৰ ডিঙিত লাগি ধৰিছিলিহি। শ্ৰীমতী ৰেণু গোস্বামী বে-সুৰীয়া গানৰ কলিবোৰে ওৰে দিন আমাক পাহৰাই ৰাখিছিল। আবেলি শুকান নৈখনৰ সিপাৰে ঢলি পৰিছিল ভাগৰুৱা বেলি। আমি ঘৰলৈ বুলি উভতিলো। ওখোৰা মোখোৰা বাটটোৰে। আঃ কিযে মজা আছিল সেই দিনবোৰ। ভাল লগা মুহূৰ্ত এটাতে জীৱনটো যুগমীয়া হোৱা হলে!

অসমৰ ৰাজধানী তেতিয়া গুৱাহাটী (দিচপুৰ) লৈ নমা নাছিল। আমি প্ৰায়েই চৰকাৰী কাকত পত্ৰসমূহ লৈ শ্বিলংলৈ যাব লগা হৈছিল। সেই সময়ৰ সভাপতি নিৰদ বৰণ দাসৰ ভূমিকা অতি চমক প্ৰদ আছিল। তেতিয়াৰ শিক্ষামন্ত্ৰী, মুখ্যমন্ত্ৰী প্ৰায় সকলোকে নিজৰ বাল্য বন্ধুৰ দৰে

ব্যৱহাৰ কৰিছিল আৰু কলেজৰ বাবে অৰ্থ সাহায্য স-জোৰে দাবী কৰিব পাৰিছিল। ঘাটী মঞ্জুৰী পোৱাৰ আগলৈকে শিক্ষা সঞ্চালকৰপৰা আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা সঘনে পৰিদৰ্শন সমূহত টকা পইচাৰ কোনো খেল নাছিল। ফাঁকি দিয়াটো বৰ কষ্টসাধ্য আছিল। পৰিদৰ্শনৰ দায়িত্বত যি জনেই আহে তেওঁ খুটি নাটি মাৰি চাবলৈ যত্ন কৰিছিল। পৰিদৰ্শন সমূহ এতিয়াৰ দৰে সহজ নাছিল।

অভিজ্ঞতাই কোণা কৰা দিনবোৰ আজিও মনত পৰে। মোৰ আছিল এখন নতুন ৰবিনছদ চাইকেল। টেটোনবাৰীত মোৰ পামঘৰ, শালিখেতি কৰোঁ। ঘণ্টাত ২০ কিলোমিটাৰ বেগেৰে চাইকেল চলাই অতিক্ৰম কৰো সু-দীৰ্ঘ পথ। একেদৰেই কলাবাৰীৰ পৰা আহিছিল শোভন বৰা, দক্ষিণ কলাবাৰী কামদেৱালৰ পৰা ৰাজেন কাকতি। কলেজখনত উপস্থিত হোৱাৰ লগে লগেই সকলো ভাগৰ পাহৰি পেলাওঁ। ইজনে সিজনক দেখি আনন্দত মতলীয়া হওঁ। দেওবাৰ বা অন্যবন্ধৰ দিনবোৰহে আমাৰ বাবে আমনিদায়ক হৈ পৰিছিল। মনৰ আৰেগেৰে ক্লাচ কৰো। সেই সময়ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সকলো পৰীক্ষাতে উত্তীৰ্ণ হাৰ আমাৰ আছিল সৰ্ব্বোচ্চ, ৮৮ .. ৰপৰা ৯০.. পৰ্য্যন্ত। ১৯৭২ চনত নগাপাহাৰৰ মোকক্‌চাং কলেজৰ পৰা আহিছিল ভৰত চন্দ্ৰ মিশ্ৰ ভাগৱতী দেৱ প্ৰিন্সিপাল ৰূপে। মানুহজন পোছাক পৰিচ্ছদে বেছ চৌখিন আছিল, আদৰ-কায়দা চাল চলনো তেনেই আছিল। কলেজখন এটা গতলৈ আনিবলৈ তেখেতে চেষ্টা কৰিছিল। কৃতকাৰ্য্যও হৈছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী

আৰু অভিভাৱক সকলৰ লগত এটা সু-সম্পৰ্ক ৰাখিবলৈ তেওঁ সক্ষম হৈছিল। চাকৰি কৰি বেয়া লগা নাছিল। জেপত পইচা নাথাকিলেও মন ভাগি পৰা নাছিল। সুবিধা উলিয়াই সমূহীয়া ভোজ ভাত খাইছিলো। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগ হৈ নাট মঞ্চস্থ কৰিছিলো।

১৯৭৭ চনৰ ৭ জুলাই তাৰিখে আমাৰ কলেজে ঘাটী মঞ্জুৰী (deficit) লাভ কৰিলে। আমি এদোপলৈ উশাহ লবলৈ সমৰ্থ হলোঁ। ইতিমধ্যেই কলেজখনলৈ বহুতো পৰিৱৰ্তন আহিল। মন্ত্ৰী বিজয় চন্দ্ৰ শৰ্মা আদি কেইবাগৰাকী মান্য ব্যক্তিয়ে পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতিৰূপে কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰিলে। দিনক দিনে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি পালে। অধ্যাপক অধ্যাপিকাৰ সংখ্যাও ৬ জনৰ পৰা ৩৮/৪০ জন হ'ল। ঘৰ-দুৱাৰৰ নক্সা পৰিৱৰ্তন হ'ল। কলা শাখাৰ উপৰিও বাণিজ্য আৰু বিজ্ঞান শাখাই ছয়দুৱাৰ কলেজৰ ঠিকনা সলনি কৰিলে। চোকা মেধা সম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আহিল। বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগ (U.G.C.)ৰ আওতালৈ আহিল। বেছ ওজন থকা মাৰ্কটিটেৰে শিক্ষক আমদানি হ'ল। সময়ে বাগৰ সলালে। লগে লগেই পৰিৱৰ্তন আহিল কলেজলৈ। এটা কল্পনাৱীত ব্লু-প্ৰিন্ট ৰচনা হ'ল। বাঁহ ইকৰাৰ বেৰবোৰ (?) যিবিলাকে আমাক সুৰাণ্ডৰি তুলি এদিন আদৰি আনিছিল সময়ত হেৰাই গ'ল। হেৰাই গ'ল চিৰদিনৰ বাবে বহুকেইজন অন্তৰঙ্গ সতীৰ্থ। .. এনেদৰেই বিস্মৃতিৰ জলঙাইদি বহুত কথাই দোৰোল দি উঠে। এনেকৈয়ে হৃদয়ত প্ৰসাৰিত হয় হেৰুৱা অতীতৰ অনাবিল সুবাস। ■ ■ ■

সত্য হৈছে এজোপা ডাঙৰ গছৰ দৰে, ইয়াৰ গুৰিত যিমানেই সাৰ দি যত্ন লোৱা যায়, সিমানেই ইয়াৰপৰা ফল পোৱা যায়। সত্যৰ সাগৰত যিমানলৈকে বুৰ মৰা যায়, সিমানেই তলত লুকাই থকা ৰত্নৰাজি পোৱা যায়।'

মহাত্মা গান্ধী “মোৰ সত্য অন্বেষণৰ কাহিনী”

ছয়দুৱাৰ কলেজত পাঁচ বছৰ

ড° জয়ন্ত কৃষ্ণ শৰ্মা
সহযোগী অধ্যাপক, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

গহপুৰ হাইস্কুলৰ পৰা ছয়দুৱাৰ কলেজ। ছয়দুৱাৰ কলেজৰ পৰা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়। ছাত্ৰজীৱনৰ সন্ধিক্ষণৰ এই কালছোৱা আছিল মোৰ জীৱনৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। আচলতে প্ৰতিজন যুৱক-যুৱতীৰ বাবেই জীৱনৰ এইছোৱা কাল মহত্বপূৰ্ণ। হাইস্কুলৰ দেওনা পাৰ হোৱাৰ সময়তেই মন, চিন্তন, জ্ঞান, পৰিৱেশ আৰু সমাজত পৰিৱৰ্ত্তন দেখাৰ সময়। কৰোৱাৰ সপোন দেখাৰ সময়। কবিতা লিখাৰ সময়। এই সময়তেই মই ভৰ্ত্তি হৈছিলোঁ ছয়দুৱাৰ কলেজৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষৰ ছাত্ৰ হিচাপে ১৯৮৯ চনৰ কোনোবা এটা গৰমকালিৰ দুপৰীয়া। হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হৈ গহপুৰৰ প্ৰাঞ্জল হাজৰিকা বাঁটা লাভ কৰা গৌৰৱেৰে চৰম উৎফুল্লিত আছিলোঁ তেতিয়া। ফলাফল আৰু নামভৰ্ত্তিৰ যাত্ৰাত শ্ৰদ্ধেয় গজেন বৰুৱা, সোমনাথ চেলেং, মানিক গগৈ, শোভন বৰা, দিগন্ত গোহাঞি, খগেন গোস্বামী, গোলোক ভূঞা, প্ৰদীপ দত্ত আদি শিক্ষাগুৰু সকলৰ প্ৰেৰণা আছিল উচ্ছাস আৰু আনন্দ মিশ্ৰিত। বৰুৱা ছাৰ কলেজখনৰ অধ্যক্ষ আছিল। মোক কটন কলেজলৈ পঢ়িবলৈ যাবলৈও কৈছিল। উচ্ছাসতে ঘৰলৈকে আহি খবৰ লৈছিল। সুধিছিল কটনলৈ নগৈ তুমি কিয় ইয়াতেই পঢ়িব খুজিছা? ছাৰৰ মনত পোহৰৰ বহিঃশিখা জ্বলি উঠা দেখিছিলোঁ তেতিয়া। কাৰণ, সেই সময়ছোৱাই আছিল ছয়দুৱাৰ কলেজত বিজ্ঞান শাখা প্ৰৱৰ্ত্তনৰ বাবে কৰা সংগ্ৰামৰ সময়; যাৰ বাবে কলেজৰ শিক্ষকসকলে বিজ্ঞান শাখাত নামভৰ্ত্তিৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বিচাৰি, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনৰ খবৰ ল'বৰ বাবে এক জ্ঞানৰ যাত্ৰা কৰা আমি দেখিছিলোঁ।

ছয়দুৱাৰ কলেজ আছিল মোৰ, আমাৰ মৰমৰ কলেজ। মোৰ মাতৃয়ে পঢ়া কলেজ। মোৰ দেউতাই ইচ্ছা থাকিও ইয়াত পঢ়িব পৰা নাছিল। ষাঠীৰ দশকতে তেখেতে মেট্ৰিক পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ বিজ্ঞান পঢ়াৰ বাবে ধাপলি মেলিছিল দৰং কলেজলৈ। পাছত ছয়দুৱাৰ কলেজতো বিজ্ঞান হ'ল। এতিয়া ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে নাম কৰিছে। এই মৰমৰ কলেজখনক লৈ কবিতা এটা ৰচনা কৰিছিলোঁ - কলেজখনত পাঁচোটাকৈ বছৰ কটোৱাৰ পাছত যেতিয়া মই গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ ছাত্ৰ আছিলোঁ। পাছলৈ লয়াৰ্ছৰ পৰা ২০০১ চনত প্ৰকাশিত মোৰ কাব্যগ্ৰন্থ “কাৰাৰ কাৰণে এটোপাল চকুপানী”ত কবিতাটি অন্তৰ্ভুক্তও হৈছে। কবিতাটিৰ শিৰোনামা :

ছয়দুৱাৰ কলেজ

কুঁৱলীৰ ফাঁকেদি যেতিয়া জুমি চাইছিলোঁ তোমাক
থুনুক থানাককৈ মাতিবলৈ শিকিছিলোঁ তেতিয়া,
পাহাৰেদি নামি অহা চত্ৰঙৰ পানীত টো খেলি
আৰু পাৰ ভাঙি বৈ যোৱা পানীবোৰত ভূৰ চলাই
মই যেতিয়া প্ৰৱেশ কৰিলো তোমাৰ বুকুৰ মাজত -
তুমি মোক হৃদয় দান কৰিলা।
তোমাৰ হৃদয় এখন আকাশ
(তুমি আকাশ)
আৰু মই এটি ক্ষুদ্ৰ নৃত্যৰতা তৰা
(তুমিয়েইতো শিকাইছিলো মোক টিমিক-টামাক কৰাৰ মন্ত্ৰ!)
মনত পৰেনে তোমাৰ,

যেতিয়া নিজেই নাচিছিলো তুমি ডাৰৰ হৈ,
এটোপাল বৰষুণৰ কণিকাৰ ৰূপত
আশ্রয় লৈছিলো মই তেতিয়া তোমাৰ বুকুত।
মাজে মাজে টাপলিমৰা পুৰণি চোলাটোকেই পিন্ধি
আজিও থিয় হৈ আছা তুমি চত্ৰঙৰ পাৰতেই - ছয়দুৱাৰ
কলেজ।
মইও আজিকালি পানী হৈ বৈ যাওঁ তোমাৰ কাষেদিয়েই
নীৰৰে চাই যাওঁ তোমাক
চুই যাওঁ দুখনি ভৰি তোমাৰ পাৰ ভাঙি নদীৰ ;
মন গ'লে জুমি চাওঁ তোমাৰ বুকুৰ মাজত
য'ত সুমুৱাই মোক বহুদিন উম দিলা তুমি
কৰিলা হৃদয় দান ...
মুকলি কৰিলা চকু ..।

অসমৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত, জনজাতীয় অঞ্চলত উচ্চ
শিক্ষাৰ সম্পূৰ্ণ পোহৰ নপৰালৈকে আমি সমগ্ৰ অসমৰ
শৈক্ষিক উত্থানৰ সংকল্পনা মনলৈ আনিবই নোৱাৰোঁ। গাঁৱৰ
বোকা-পানী গচকা ল'ৰা-ছোৱালীৰ মাজত থকা বৌদ্ধিক
প্ৰতিভাৰ অংকুৰণ চহৰৰ অভিজাত অনুষ্ঠানসমূহে ঘটাৰ
নোৱাৰে। এই অংকুৰণৰ পৰিৱেশ আৰু বিকাশৰ বাতাবৰণ
গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ শিক্ষানুষ্ঠানসমূহেই কৰিব লাগিব। সেইবাবেই
গ্ৰাম্য অঞ্চলতো শিক্ষাৰ ভাল পৰিৱেশৰ নিতান্তই প্ৰয়োজন
আছে। এই পৰিৱেশে মাত্ৰ নতুন চিন্তাৰ উন্মেষ ঘটাৰ পাৰে
আৰু এই চিন্তাই আনিব পাৰে জাগৃতি। এনে জাগৃতিতেই
বোকাত পদুম ফুলে আৰু এনে পদুমেৰে পুখুৰী উপচাই
পেলাবলৈকে ছয়দুৱাৰ কলেজৰ দৰে উচ্চ শিক্ষাৰ

অনুষ্ঠানসমূহৰ জন্ম। এই জন্মৰ বাহক সেই ক্ষণৰ মহান
উদ্যোগজ্ঞাসকল সেইবাবেই সদায়েই শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ।

এনে এক উদ্দেশ্যলৈ জন্ম হোৱা ছয়দুৱাৰ কলেজ
এতিয়া নিজৰ উদ্দেশ্যত বহুগুণে সফল হৈছে। গহপুৰৰ অতি
ভিতৰুৱা গাঁৱৰপৰা আহিছে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী। ঘৰৰ পৰা ওলাওঁতে
চেণ্ডেল দুপাত হাতত লৈ, বোকাৰ বাবে লংপেণ্ট কোঁচাই
বহুদূৰ বাটকুৰি বাই ৯ বজাৰ মেজৰৰ শ্ৰেণীত উপস্থিত হোৱা
ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আমি দেখিছোঁ, দেখিছিলোঁ নিজৰ বন্ধু-বান্ধৱীৰ
মাজতো। এনে বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছে যি হয়তো ছয়দুৱাৰ
কলেজখন নথকা হ'লে উচ্চ শিক্ষাৰ পোহৰ কনেই
নাপালেহেঁতেন। এনে বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছে যি হয়তো
ছয়দুৱাৰ কলেজৰ গ্ৰন্থাগাৰতে দেখা পাইছে একেলগে
ইমানবোৰ সজাই থোৱা কিতাপ (ভাল ভাল কিতাপ)
প্ৰথমবাৰৰ বাবে জীৱনত। সেইবাবেই ছয়দুৱাৰ কলেজ
মহান। আমিও এনেকৈয়ে দেখিছিলোঁ ছয়দুৱাৰ কলেজক।
চাইকেল চলাই মেজৰৰ শ্ৰেণীত ৯ বজাতে উপস্থিত হৈ
লাইব্ৰেৰীৰ কিতাপ চায়, কেতিয়াবা বানপানীত বুৰ যোৱা
মৰমৰ কলেজখনক চাই।

কলেজখনৰ এই মহানতাক বৰ্তাই ৰখাৰ বাবে
এতিয়া সকলোৰে কৰণীয় দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্য বাঢ়িছে।
শিক্ষকৰ পৰিমাণ বাঢ়িছে, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দায়িত্ব বাঢ়িছে,
শিক্ষকৰ দায়িত্ব বাঢ়িছে। অভিভাৱকৰ গুৰু দায়িত্ব আদিও
লগতে সকলোৰে সংযোগৰ সেতু হিচাপে কলেজ
কৰ্তৃপক্ষৰো। সমাজ আৰু প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েও এই ক্ষেত্ৰত
গধুৰ দায়িত্ব বহন কৰিব লাগিব। ■ ■ ■

মোৰ জীৱনৰ সোণোৱালী পৰিক্ৰমাত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

ধীৰেণ তামুলী

সহকাৰী অধ্যাপক, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ
দেৰগাঁও কমল দুৱাৰা মহাবিদ্যালয়, দেৰগাঁও

ডুবীয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৯৭ চনত উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ ক'ত পঢ়িম, কি বিষয়ক গুৰু (Major) হিচাপে লৈ পঢ়িম ইত্যাদি কথা ভাবি থকা সময়তে দুখন মহাবিদ্যালয়ে মোৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল। এখন ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় আৰু আনখন তেজপুৰ মহাবিদ্যালয়। প্ৰথমতে আন দহজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ভবাৰ দৰে দুৰৈত পঢ়াৰ মানসিকতাৰে ইংৰাজী বিষয়ক সন্মানীয় বিষয় হিচাপে লৈ মই আৰু মোৰ বন্ধু প্ৰশান্তই তেজপুৰ মহাবিদ্যালয়ত পঢ়াৰ সিদ্ধান্ত লৈ নামভৰ্তি কৰিলো। পাঠদান বন্ধ থকা বাবে ঘৰলৈ উভতি আহিলো। আহি উপলব্ধি কৰিলো আবেগৰ বশৱৰ্তী হৈ ঘৰৰ পৰা দুৰৈত পঢ়াৰ সিদ্ধান্তই ঘৰখনক কিমান কষ্ট দিছিল। এফালে বানপানী আনফালে আৰ্থিক দুৰৱস্থাৰ জুৰুলা কৰা পৰিয়াল। পিতৃৰ দায়িত্ব পালন কৰি অহা ডাঙৰ দাদাৰ মানসিক অশান্তিক উপলব্ধি কৰি পুনৰ বিষয়টো বিবেচনা কৰিব ধৰিলো। ভাবিবলৈ বাধ্য হ'লো যে দুৰৈত পঢ়িব গ'লে হয়তো স্নাতক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ কৰিব নোৱাৰিম। লগে লগে চাপলি মেলিলো ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়লৈ। মহাবিদ্যালয়ৰ সহায় ব্যক্তিৰ সান্নিধ্যত কমসময়ৰ ভিতৰতে ৰাজনীতি বিজ্ঞানক গুৰু বিষয় হিচাপে লৈ পঢ়াৰ সুবিধা পালো। আৰম্ভ হ'ল মোৰ সোণোৱালী শৈক্ষিক জীৱনৰ পৰিক্ৰমাত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়।

তেতিয়া ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষৰ দায়িত্বত আছিল অচ্যুতানন্দ দেৱগোস্বামী চাৰ। সদায় পৰিপাটি শুদ্ধ বগা কাপোৰযোৰ পিন্ধি অহা বাবে তেওঁৰ প্ৰতি মই বৰ আকৰ্ষিত হৈছিলো। কলা শাখাৰ ছাত্ৰ হোৱাৰ বাবেই প্ৰথম দুটা বছৰ বিজ্ঞানৰ শিক্ষকসকলৰ লগত বিশেষ চিনাকি নাছিল। তথাপিও শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰৰ লগতে অন্যান্য ক্ষেত্ৰসমূহৰ লগত জড়িত হৈ

থকা বিজ্ঞান শিক্ষক সকলৰ ভিতৰত সৌমিত্ৰ চাৰ, শৰৎ শৰ্মা চাৰ, মিতালী বাইদেউ, জয়দেৱ চাৰ লাহে লাহে ভাল লগা শিক্ষকসকলৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত হৈছিল।

ৰাজনীতি বিজ্ঞানৰ মুৰব্বী অধ্যাপক আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষার্থী পৰিষদৰ (NCC)ৰ দায়িত্বত থকা শ্ৰদ্ধাৰ জগন্নাথ উপাধ্যায় চাৰে শৈক্ষিক দিশৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট অৱদান আগবঢ়াইছিল। এটা সময়ত শৈক্ষিক জীৱন আধাতে সমাপ্ত কৰিবলগীয়া এক পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হোৱা সময়ত তেখেতে মোক শুদ্ধ পথলৈ ঘূৰাই আনিবলৈ সক্ষম হৈছিল। তেখেতৰ ওচৰত মই চিৰঋণী। শ্ৰদ্ধাৰ মানিক ভূঞা চাৰে স্নাতক চূড়ান্ত বৰ্ষত প্ৰয়োজনীয় সকলো কিতাপ যোগান ধৰিছিল। কল্পনা বাইদেউয়ে নিজৰ ভাতৃ-সদৃশ মৰম কৰিছিল। যিয়ে মোৰ শৈক্ষিক দিনবোৰত মানসিকভাৱে প্ৰস্তুত হোৱাত সহায় কৰিছিল। হেৰাস্ব পায়েং চাৰে হাঁহি মুখেৰে শিক্ষা প্ৰদান কৰিছিল। তেখেতৰ উন্নত চিন্তা আৰু ছাত্ৰ-শিক্ষকৰ অনানুষ্ঠানিক সম্পৰ্ক আমাৰ দিনত শলাগ লবলগীয়া আছিল।

নিজৰ বিভাগৰ শিক্ষকসকলৰ লগত ওচৰ সম্পৰ্ক থকাৰ বাবে তেখেত সকলৰ মহানুভৱতাক যিমান সহজে অনুভৱ কৰিছিলো একেটা সময়তে সামগ্ৰিকভাৱে অনুভৱ কৰিছিলো যে ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অন্যান্য শিক্ষক সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে একেধাৰে গুৰু, অভিভাৱক আৰু পথ-প্ৰদৰ্শক আছিল। তেখেতসকল কেৱল শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰতে নহয় সামাজিক ক্ষেত্ৰতো যথেষ্ট সচেতন আছিল। ১৯৯৭-৯৮ চনৰ বানপানীৰ সময়ত সাধ্যানুসাৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কল্যাণৰ বাবে পাঠদান কৰাৰ উপৰিও বানপানীত সকলক উদ্ধাৰ আৰু সাহায্য প্ৰদান ইত্যাদি কামতো জড়িত হৈ পৰিছিল। এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব খুজিছো,

মোৰ দৃষ্টিত বিশেষ মহান দায়িত্ব পালন কৰা দুগৰাকী ইংৰাজী বিভাগৰ শিক্ষকৰ বিষয়ে। বয় চাৰ আৰু সিং চাৰ। যি দুজনে প্ৰায় ২ বছৰ অকলেই মহাবিদ্যালয়ৰ ইংৰাজী বিভাগ পৰিচালনা কৰিছিল। নতুন ইংৰাজী পাঠ্যক্ৰমৰ প্ৰৱৰ্ত্তন আৰু পাঠ্যপুথি তথা শিক্ষকৰ অভাৱত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল অসহায় হৈ পৰিছিল। সিং চাৰৰ অশেষ কষ্টৰ ফলশ্ৰুতিত বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সকাহ লাভ কৰিছিল। এনে এক সন্ধিক্ষণতে মহাবিদ্যালয়ত সৃষ্টি হোৱা ভুলবুজাবুজিৰ ফলত তেখেত যথেষ্ট সমস্যাৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হৈছিল। আজিও অনুভৱ কৰো তেখেত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে সেই সময়ত বহুত প্ৰয়োজনীয় আছিল। শিক্ষকৰ অভাৱ নাইকীয়া কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা বয় চাৰে প্ৰায়ে আমাৰ ওচৰত দুখ প্ৰকাশ কৰিছিল। হঠাৎ বাঢ়ে উপাধিৰ এজন ইংৰাজী শিক্ষকে কৰ্মত যোগান কৰিছে বুলি শুনি আমি আনন্দিত হৈছিলো। কিন্তু সেয়াও অতি ক্ষণস্থায়ী হ'ল। বয় চাৰে দুখেৰে আমাক কোৱা মনত আছে, “বাঢ়ে আঢ়ে দিন থাকি গুচি গ'ল।”

অধ্যয়নৰত অৱস্থাত শিক্ষকসকলৰ কোনে মৰমলগাকৈ, ভালকৈ পঢ়াব পাৰে তাৰো বিশ্লেষণ হৈছিল। সেই সময়ত অসমীয়া বিভাগত যোগান কৰা মাধৱ বৰা চাৰ আমাৰ সকলোৰে প্ৰিয় আছিল। তেখেতৰ শিক্ষা দিয়াৰ যি কৌশল সেয়াই আজিও মোৰ ওপৰত সাঁচ বহুৱাই আছে। এইখিনিতে উল্লেখ কৰো অন্যান্য শিক্ষকসকলৰো শিক্ষাদান মোৰ দৃষ্টিত উন্নতমানৰ আছিল। সামগ্ৰিকভাৱে কলেজীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সেই সময়ৰ ভাল লগা বেয়া লগা ওপৰত ভিত্তি কৰিহে মাধৱ বৰা চাৰৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছো।

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষকসকল পঢ়ি থকা সময়তহে যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে আশীৰ্বাদস্বৰূপ আছিল এনে নহয়। শিক্ষা সমাপ্ত কৰাৰ পিছতো আজিলৈকে আমি তেখেতসকলৰ আশীৰ্বাদ লাভ কৰি আছে। স্নাতক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ পিছত আৰ্থিক দুৰৱস্থাৰ বাবে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত নামভৰ্ত্তিৰ সপোন থানবান হ'বৰ সময়ত চিমলাত Refresher course কৰিবলৈ যোৱা মাধৱ বৰা চাৰ, মুনিন্দ দাস চাৰ আৰু পদ্ম ফুকন চাৰে মোৰ সৰু দাদাক দিয়া সজপৰামৰ্শ আৰু তাৰ ফলশ্ৰুতিত হোৱা মোৰ বিদ্যায়তনিক আৰু বৃত্তিগত উন্নতি কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰিম।

আমাৰ সময়ত শিক্ষক, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সম্পৰ্কই যে

অনুকুল আছিল এনে নহয়, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজতো সহযোগিতা, মৰম ভাতৃত্ববোধ গঢ়ি উঠিছিল। আমি বিশেষকৈ ৰশ্মি, প্ৰশান্ত, পবিত্ৰ, বিউতি, ববীতা, অঞ্জনা, সংগ্ৰাম, অজিত, লক্ষী, দিপ্তী ইত্যাদিৰ মাজত ভাতৃত্বসুলভ এক সম্পৰ্ক গঢ়ি তুলিছিলো। বনভোজ খাবলৈ যোৱাতকৈ আমি ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনাবলৈ ফুলনি থানলৈ গৈছিলো। এজনৰ অনুপস্থিতিত আনসকলে সেইদিনৰ শৈক্ষিক টোকা তেখেতক যোগান ধৰিছিলো। বিপদকালীন মুহূৰ্তত এজনে আনজনক সহায় কৰিছিলো। এইখিনিতে মোৰ শৈক্ষিক জীৱনত সকলো ধৰণে সহায় আগবঢ়োৱা ৰশ্মি আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালৰ সদস্যসকলৰ অৱদানক কৃতজ্ঞতাৰে স্বীকাৰ কৰিছো।

মহাবিদ্যালয়খনত আমাৰ দিনত কৰ্মচাৰী, গ্ৰন্থাগাৰিক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সম্পৰ্কও উন্নত আৰু লেখত ল'বলগীয়া আছিল। সকলো সময়তে দিহা পৰামৰ্শ আৰু মৰম দিয়া যশোদা বাইদেউ, নিৰঞ্জন দা, অৰূপদা সকলো একত্ৰিত হৈ সৃষ্টি কৰা সুস্থ শৈক্ষিক পৰিৱেশৰ বাবে আমি আজিও তেখেতসকলক ধন্যবাদ জনাও। স্নাতক শিক্ষাৰ শেষৰ ফালে আমি লাভ কৰিছিলো শ্ৰদ্ধাৰ গজেন বৰুৱা চাৰক। অধ্যক্ষ হিচাপে তেখেতৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰতি থকা দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্য যি নিষ্ঠা সহকাৰে পালন কৰিছিল তাক পাহৰিব নোৱাৰিম। মোৰ দৃষ্টিত তেখেত এজন উচ্চ মানদণ্ড বিশিষ্ট লোক আছিল।

১৯৯৭ চনৰ পৰা এতিয়ালৈকে মহাবিদ্যালয়খনৰ লগত প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাৱে জড়িত থাকি অনুভৱ কৰিছো যে বিভিন্ন সৰু বৰ ঘটনা প্ৰবাহে মাজে সময়ে মহাবিদ্যালয়খনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল যদিও বৰ্তমানৰ অধ্যক্ষ শ্ৰদ্ধাৰ ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজাদেৱৰ সু-নেতৃত্বত দুৰদৰ্শিতাৰ মনোভাৱ, সামাজিক দায়বদ্ধতা, উন্নত চিন্তা আৰু আঁচনিয়ে মহাবিদ্যালয়খনি সৰ্বতোপ্ৰকাৰৰ উন্নতি সাধন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। এনে এজন সুদক্ষ অধ্যক্ষ পাই নিজৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সকলোৰে লগতে গহপুৰ অঞ্চলৰ সকলো লোকেই গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছে। মই তেখেতলৈ শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

শেষত এই মহান অনুষ্ঠানটিৰ সৰ্বতোপ্ৰকাৰৰ উন্নতি কামনা কৰি আৰু মোৰ অনুভৱখিনি বিনিময় কৰিবলৈ সুযোগ দিয়া বাবে বন্ধুবৰ শিক্ষক তথা আলোচনীখনৰ তত্ত্বাৱধায়ক ড° ভাস্কৰজ্যোতি গগৈলৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। ■■■

স্মৃতিপটত ভাঁহি থকা মোৰ কলেজীয়া জীৱন

ৰশ্মিৰেখা শৰ্মা

প্ৰাক্তন ছাত্ৰী, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

মেট্ৰিক পৰীক্ষা দি উঠিছো। দেওবাৰৰ দিন। দেউতা লক্ষীমপুৰৰ পৰা আহিছে। ঘৰৰ সকলোৱে মিলি ভাত পানী খাই একেলগে দেশ বিদেশৰ মেল পাতিছো। খুৰাৰ ল'ৰা মোৰ সহপাঠী নবীনো আহি ওলাল। সি 'স্প'কেন ইংলিচ'ৰ ক'ৰ্চত নাম লগাব তেজপুৰত। মোক সুধিলে তয়ো যাবি নেকি? তিনিমাহৰ ক'ৰ্চ। মই ক'লো "নাই দে। মই দুখন কিতাপৰ অনুবাদৰ কাম হাতত লৈছো। এই কেইদিন তাকে কৰিম আৰু।" তাৰ পিছত বিভিন্ন কলেজৰ কথা ওলাল। কোনে কি পঢ়িব, ক'ত কি কি বিষয় ল'ব ইত্যাদি। মই ক'লো - "কিনো আৰু! কটন কলেজত পঢ়িলেহে চোকা ছাত্ৰ যেন লাগে। তাতেই পঢ়িব পোৱা হ'লে ভাল আছিল। নে কি কয় ককা?"

ককাই গলখেকাৰি মাৰি মুদি থকা চকু দুটা মেলি ক'লে - "হেৰৌ, ক'ত পঢ়িবি সেইটো সোধা কথা নে কিবা? কেলে পঢ়িবি তই কটন কলেজত? কেলে পঢ়িবি দৰং কলেজত? গাঁৱে-গাঁৱে বোকা পানী খচি, বাঁহ কাটি কান্ধত তুলি ডাঙি আনি বনোৱা কলেজখন কাৰ বাবে? খুজি মাগি চেগাচোৰোকাকৈ আৰম্ভ কৰা কলেজখনে এতিয়া আমাৰ অঞ্চলত গজগজীয়াকৈ মূৰ দাঙি উঠিছেহি। বিয়াৰ পাছত সেন্দুৰৰ দীঘল ফোট লৈ তহঁত তিনিটাক নিচুকাই ডাঙৰ কৰাৰ লগে লগেই মাৰেও দেখোন এই কলেজৰ পৰাই বি.এ. পাচ কৰিলে। ককায়েৰে বিশ্ববিদ্যালয় গছকিলে এই কলেজৰ শিক্ষাৰেই। শুন, কলেজৰ প্ৰাণ হ'ল ভাল ল'ৰা ছোৱালী। তহঁত ভালবোৰেই যদি ইয়াত নপঢ়, আমাৰ সন্তানবোৰেই

যদি ইয়াৰ চোতাল নগচকে, হাড়ক পানী কৰি জোৰা তাপলি মাৰি অতজনে কষ্ট কৰি তিলতিলকৈ গঢ়ি তোলা কলেজখন তেন্তে কাৰ বাবে?" ককাৰ মাতত যেন হৰ্ষ আৰু লাহে লাহে বেদনা, কিছু উষ্ম, সংশয় আৰু শেষত মোৰ বাবে একপ্ৰকাৰৰ আদেশ ফুটি উঠিছিল।

মা, দেউতা, দাদা কোনো নথকাৰ বাবে কলেজত মোৰ নাম ভৰ্তি কৰি দিছিল মোৰ ভণ্ডি ৰ'জিৰাণীয়ে। তাই মোৰ হাতত সকলোবোৰ কাগজ আৰু ৰচিদ পাতি দি কৈছিল - "বা, তোৰ ৰোল নম্বৰ এক হৈছে। কলেজৰ নাম কিন্তু ৰাখিবি।"

বৰ ভয়েৰে প্ৰথমদিনা কলেজলৈ গ'লো। ইমানবোৰ ল'ৰা ছোৱালী! ইফালে থুপ খাইছে, সিফালে জুম বান্ধিছে। বান্ধৰী ৰিণু আৰু ববিতাই লগ পাই মাতিলে - "আহাঁ আঁহা ক্লাচ এইফালে।" ৰং বিৰঙৰ কাপোৰ পৰিহিত অযুত সপোন দুচকুত লৈ আকাশৰ ডেউকা চুবলৈ বুলি অহা নতুন নতুন ল'ৰা ছোৱালী। 'হায়াৰ চেকেণ্ডেৰী ফাৰ্ষ্ট ইয়েৰৰ ক্লাচ এইফালে' কোনোবাই তানি এটা কমত সুমুৱালে। ডাঙৰ কম; বহুত ল'ৰা ছোৱালী। হাতত ৰেজিষ্টাৰ বহী লৈ শিক্ষাগুৰু সোমাই আহিল। সকলোৱে চা-চিনাকী লৈ ক'লে যে তেওঁ আমাক অসমীয়া পঢ়ুৱাব। পিছত গম পালো সেয়া দুৰ্গা প্ৰসাদ সভাপণ্ডিত চাৰ। প্ৰত্যেকটো বাক্যৰ পুঞ্জানুপুঞ্জ বিবৰণ দি পিছলৈ চাৰে বসলগাকৈ পাঠবোৰ পঢ়ুৱাইছিল। শ্ৰেণী শেষ হ'ল। এতিয়া বা কি? স্কুলত এটা পিৰিয়ড শেষ হ'লে টংকৈ ঘণ্টা বাজে। চাৰ ওলাই যাব নৌপাওঁতেই

বেলেগ এজন ছাৰ আহেই। কলেজ আহি দেখিলো কলেজৰ পৰিৱেশ সম্পূৰ্ণ বেলেগ। বহুতকেইটা বিষয়। নিজৰ বিষয় নথকা সময়ত বাহিৰতে বহি থাকা। বয়জ অথবা গালৰ্চ কমন ৰুমত থাকা, নতুবা লাইব্ৰেৰী যোৱা। নহ'লে পুখুৰীৰ পাৰতে গছৰ তলত লগৰীয়াবোৰৰ লগত কথা পাতি থকা। ঐ ঐ ব'লা ব'লা, এয়া হিষ্টৰীৰহে ক্লাচ। তুমি কি ল'বা? হিষ্টৰী? মই হ'লে নলওঁ দেই। ইকনমিকসটোও যে ইমান টান! কোনোবাই কাৰোবাক উদ্দেশ্য ক'লে। ময়ো ওলাই দিলো। বাহিৰলৈ আহি চিনাকি হ'লো নতুন নতুন বন্ধু বান্ধবীৰ লগত। বিজু, অনামিকা, পম্পা, লীনা, পল, ৰবীন, দেৱজিৎ, যাদৱ, পল্লৱ, বিপ্লৱ, প্ৰাণজিৎ, ভূপাল, কবিতা, বিন্দিয়া, ৰিংকু, মুকেশ, বিউটী, পংকজ, ৰাজকিশোৰ, গোপাল, মদুপৰন, জিতু, জ্যোতি, চুৰত, ৰাজীৱ বহুত বন্ধু বান্ধৱী।

“ঐ ভণ্ডি, তোমাক মাতিছে। সৌফালে ক'ৰিড'ৰত।” কোনোবাই মোক মাতিলে। খুক্ খুক্ খুক্ খুক্ হাঁহিৰ শব্দ। এজুম ল'ৰা ছোৱালী মোৰ ভৰি দুখন থক্ থক্ কৈ কঁপিছে। নাম কি ভণ্ডি? ক'লো। গহপুৰ হাইস্কুলৰ পৰা আহিছো বুলিলো।

“হেৰা ভণ্ডি, কলেজলৈ আহোতে তুমি কিহৰ তলেদি আহিছা?”- গহীন মাতেনে দাৰিয়া ল'ৰা এজনে সুধিলে। সেয়াহে নাজানো। তেওঁ কৈ দিলে সেইটোও নাজানা? তুমি গেটৰ তলেদি আহিছা। মোক সোধা ল'ৰাজন কলেজৰে ছাত্ৰ আছিল। বৰ চোকা ল'ৰা। কম বয়সতে উক্ট ৰেটো কৰিছিল।

“ঘৰ ক'ত, ঘৰ ক'ত?” “কোৱাচোন আমাৰ কলেজ কিমান চনত প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল?” একেলগে দুটা প্ৰশ্ন।

“১৯৬৭ চনত দাদা। আৰু মোৰ ঘৰ ধেনুধৰা গাঁৱত।”

“অ'মানে আমাৰ বিবেকানন্দৰ ভণ্ডি” মোৰ দাদাক কলেজত হেনো কোনোবাই বিবেকানন্দ নাম দিছিল।

“ভালকৈ পঢ়িবা দেই ভণ্ডি। তুমি অসমৰ ভিতৰত হিন্দী বিষয়ত হায়েণ্ট মাৰ্ক পোৱা নাই জানো এইবাৰ মেট্ৰিকত? আমাৰ কলেজৰো ভাল নাম ৰাখিবা।”

‘ঐ, প্ৰিন্সিপাল চাৰ, ব'ল ব'ল।’ মোৰ ভয় ভাব গুচিছিলহে, তেওঁলোকৰ মাজতহে দৌৰাদৌৰি লাগিল। গহীন গহীন

খোজেৰে অধ্যক্ষ গজেন বৰুৱা ছাৰ পাৰ হৈ গ'ল। তাৰ পাছত দেখিলো - প্ৰায়েই তেওঁ কলেজখনত এপাক ঘূৰে। নৱাগতৰ যাতে একো অসুবিধা নহয় তাৰ বাবে যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰে।

এনেদৰেই কলেজৰ প্ৰতিটো কোঠাৰ লগত আপোন হৈ পৰিলো ; কলেজৰ চিনাকি পৰিৱেশত দীঘলীয়া উশাহ ল'বলৈ ভাল লগা হ'ল। নতুন বন্ধু বান্ধবী, নতুন নতুন যেন লগা শিক্ষাগুৰুসকল পুৰণি আৰু আপোনৰো আপোন হৈ পৰিল।

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষৰ পৰীক্ষা দিলো। মেট্ৰিকত গোটেই গহপুৰ চেণ্টাৰৰ ভিতৰত প্ৰথম হৈ প্ৰাঞ্জল হাজৰিকা সোঁৱৰণী বাঁটা লাভ কৰা মই কলেজৰ ভিতৰত দ্বিতীয় হ'লো। প্ৰথম হ'ল ডুবুয়াৰ স্বপ্না। ‘ফাৰ্ষ্ট ইয়েৰ ৰেণ্ট ইয়েৰ’ বুলি কৈ খিত্তিঙালি কৰি ফুৰাটো বাহিৰ ওলাল। চেকেণ্ড ইয়েৰত উঠাৰ লগে লগে মায়ে ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে - “সাঁতোৰ সাঁতোৰ নিজ বাহু বলে, সাঁতুৰিব নোৱাৰিলে যা ৰসাতলে বুলি যে এয়াৰ কথা আছে জানই নহয়। ফাইনেল আহি আছে ভালদৰে পঢ় বাচ। নিজৰ কলেজখনক জানো ভাল নাপাৰ?”

মাৰ কথা শুনো। পঢ়া-শুনাও কৰো। কিন্তু মোক পালে ইলেক্‌চনৰ ভূতে। বিৰ্তক বিভাগৰ সম্পাদিকা পদত নমিনেচন দিবলৈ মোৰ লগৰবোৰে মোক কুতুৰিবলৈ ধৰিলে। সেই বছৰ মই কলেজৰ শ্ৰেষ্ঠ তাৰ্কিক আৰু শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্য প্ৰতিযোগী আছিলো। বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰে জয়ী হ'লো। এনেদৰে জিকিলে পিছে জিকাৰ মজা নাহে। অশ্বিনী বৰমুদৈ জেনেৰেল চেণ্ট্ৰেটৰী হ'ল। কলেজৰ কিবা খেলিমেলিৰ বাবে কলেজ মেগাজিনখনো নোলাল। ইয়াৰ আগৰ বছৰ তুৱাকান্ত দুৱৰা সাধাৰণ সম্পাদক থকা কালচোৱাত তেওঁ যুঁজি যুঁজি যেনেতেনে এখন আলোচনী উলিয়াইছিল। সেই সময়ত ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়াই পাবলগা ব্লেকাৰো পোৱা মোৰ মনত নাই। আলোচনী সম্পাদক ভূৱন শইকীয়া (ভাইটি) বৰ যোগ্য ল'ৰা আছিল যদিও আলোচনীয়ে যে প্ৰকাশৰ মুখ নেদেখিলে সেয়া ভাবি বৰ দুখ লাগে।

পৰীক্ষা পালেহি। তিনিঘণ্টা সময় বহাই লৈ ঘৰতে পৰীক্ষা পাতিছিল মোৰ মাকে। ভণ্টি পৰীক্ষাৰ গাৰ্ড। সেইদৰে পৰীক্ষা দিয়া মোৰ বহীবোৰ চাই দিছিল মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ খগেন গোস্বামী, শুভাশীষ ঘোষ, দীপক দাস, পদ্মেশ্বৰ ভূঞা, জগন্নাথ উপাধ্যায়, হেৰম্ব পায়েং, মাণিক ভূঞা, প্ৰদীপ দত্ত, অনন্ত গৌতম, মুনিৰ দাস, দিগন্ত গোস্বামী আদি ছাৰে। নাচিমা বাইদেউ আৰু প্ৰমীলা দেৱী বাইদেৱে শিক্ষাবিজ্ঞানৰ পাঠবোৰ বুজাই দিছিল। ইংৰাজী বিষয়ত ৰায় ছাৰ আৰু ইৰম গণ্ডীৰ সিং ছাৰে যথেষ্ট যত্ন লৈছিল।

মোৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাৰ আগতেই মোৰ মৰমৰ ককা ঢুকাল। ককাৰ সান্নিধ্য আৰু কিছুদিন পোৱা হ'লে! লাখুটিডাল হাতত লৈ আমি পঢ়া কালচোৱাত গহপুৰ হাইস্কুলৰ প্ৰতিটো ৰুমতে ককাই ইন্সপেক্চন দি ফুৰিছিল। ককা-ইন্সপেক্চৰো নাছিল, শিক্ষকো নাছিল। তেওঁ আছিল সাধাৰণ গাঁৱলীয়া কৃষক। আচলতে স্কুলৰ ক্লাচৰুমত তেওঁ তেনেদৰে সোমাই ফুৰা কথাটোও কিছু আজব আছিল। নিয়মো নাছিল। হ'লেও তেওঁ যেতিয়া টক্ টক্ টক্ কৈ হাতৰ লাখুটিডাল লৈ ক্লাচৰুমবোৰত সোমাই পৰিছিল তেতিয়া ককালৈ মোৰো বিৰাট ভয় লাগিছিল। মই পঢ়িবলৈ লোৱাৰ পৰা কলেজলৈকো তেওঁ এনেদৰে মাজে মাজে গৈছিল। মৰমৰ ককাৰ মৃত্যুৱে বহুদিনলৈকে মন উদাসীন কৰি ৰাখিছিল।

ঠিক তেনেদৰেই অকালতে পৰলোকলৈ গমন কৰা গোলোক ভূঞা ছাৰক আজি মই শ্ৰদ্ধাৰে স্মৰণ কৰিলো।

পূৰ্ববী দত্ত বৰুৱা বাইদেউৰ মৃত্যু আমাৰ বাবে অতি শোকাবহ ঘটনা আছিল। পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰবক্তা হ'লেও বাইদেৱে পঢ়াৰ বাবে সদায় প্ৰেৰণা যোগাইছিল। বাইদেউ বৰ মৰমিয়াল আছিল।

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ত কৰা অধ্যয়নৰ কালচোৱাৰ স্মৃতিবোৰ ৰোমন্থন কৰিলে বহুবোৰ কথাই একেলগে থুপ খাই মনলৈ আহে। মধুৰ মধুৰ স্মৃতি। ভাল লগা স্মৃতি। বেয়া লগা কথাও নিশ্চয় আছিল। কিন্তু সেই সময়ৰ মধুৰ স্মৃতিবোৰেহে মনটোক চাৰিওকাষেদি আচ্ছন্ন কৰি ৰাখেহি।

উচ্চতৰ মাধ্যমিকত অসমীয়া আৰু শিক্ষাবিজ্ঞান দুটা বিষয়ত লেটাৰ মাৰ্ক পাই প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হোৱাৰ পাছত ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগত মেজৰ ল'লো। বিজ্ঞান শাখাৰ বন্ধু বান্ধৱী বহুত বেলেগ বেলেগ কলেজত নাম লগালে। বিশ্বজিৎ, নবীন, ৰূপৰেখা, হৰজ্যোতি, দেবজিৎ বিশ্বনাথ চাৰিআলি গ'ল; বিজু, অনামিকা, ববিতা আৰু বিণুৱে নাৰ্চিঙত নাম লগালে, কবিতাই ইক'নমিক্সত মেজৰ ল'লে, বিন্দিয়া গুড়ীয়াই এডুকেচনত মেজৰ ল'লে, মুকেশ দিল্লী গ'লগৈ। বি.এ. ফাৰ্ষ্ট ইয়েৰৰ প্ৰথম কেইদিনমানৰ ক্লাচ যোৱাৰ পাছতহে মই কলেজলৈ গ'লো। কাৰণ, সেইসময়ত কেৰেলাৰ থিৰুঅনন্তপুৰমত ৬-৮-৯৭ ৰপৰা ১৩-৮-৯৭ লৈকে মানৱ সম্পদ বিকাশ মন্ত্ৰণালয়ৰ দ্বাৰা আয়োজিত সাহিত্যৰ কৰ্মশালা এটালৈ দেউতাৰ লগত গৈছিলো। কলেজলৈ গৈ মেজৰ ক্লাচত সোমোওঁতে মই অবাক। মোৰ চিনাকি অতিশয় কম ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে আছে মেজৰ ক্লাচত। বাকী সকলো নতুন। নতুনকৈ অহা ধীৰেণ, প্ৰশান্ত, অঞ্জনা, তনয়া, দিপ্তী, সংগ্ৰাম, বিষ্ণু, লোকনাথ আদিৰ লগত আকৌ নতুনকৈ বন্ধুত্ব হ'ল। ধীৰেণ আৰু প্ৰশান্ত একেলগে কলেজলৈ আহে। এটা ওখ, এটা চাপৰ। আমি দুইটাকে 'দীঘল-চুটি' বুলি মাতে। বিউটী মোৰ আগৰে বান্ধৱী। তাইৰ নামটো চৰাই 'ফেয়াৰ এণ্ড লাভলী' বুলি মাতে। প্ৰথম দিনৰ ক্লাচ নতুনকৈ কলেজত সোমোৱা মাণিক ভূঞা ছাৰে ল'লে। তাৰপাছত হেড জগন্নাথ উপাধ্যায় ছাৰে আৰু শেষত হেৰম্বৰ পায়েং ছাৰে। কল্পনা বৰা বাইদেৱো নতুনকৈ কলেজত সোমাল।

কলেজৰ ডাঙৰ বিল্ডিঙৰ আটাইতকৈ সৰু ৰুমটোক ধীৰেণহঁতে 'ফ্ৰীজ' নাম দিছিল। কেতিয়াবা কেতিয়াবা কাৰোৰে ক্লাচ কৰিব মন নাযায়। কিন্তু চাৰকতো ক'ব নোৱাৰি। ভয় লাগে। তেতিয়া গোটেইবোৰ মিলি এফালে লুকাই দিওঁ। চাৰ আহি আমি মেজৰ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰক বিচাৰি ফুৰে। আমি লুকাই লুকাই চাই থাকো। শেষত বিচাৰি নাপাই চাৰ উভতি যায়গৈ। আমি ওলাই লৈ তাৰ পাছত আড্ডা মাৰো। এই কথা ভাবিলে এতিয়া বৰ দুখ লাগে। তেতিয়াতো বুজি পোৱা নাছিলো-

এটা ক্লাচ কৰিবৰ বাবে কিমান প্ৰিপাৰেচনৰ দৰকাৰ হয়। চাৰ সকলে কিমান কষ্টেৰে আমাক বুজাব আহিছিল আৰু আমিবোৰ! আড্ডা মৰাৰ বাবে চাৰ যোৱালৈকে উশাহ নিশাহ বন্ধ কৰি বৈ থাকিছিলো।

সদৌ অসম ভিত্তিত আয়োজন কৰা তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাবোৰৰ প্ৰায় এখনো নেৰাকৈ আমি আমাৰ কলেজখনক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিলো। প্ৰথমতে কলেজত তৰ্কৰ আয়োজন কৰা হৈছিল। যিয়ে প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় স্থান লাভ কৰিছিল, সিয়ে সপক্ষে আৰু বিপক্ষে হৈ কলেজক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা পুঁজিৰ যোগান ধৰাটো সদায় সম্ভৱপৰ নাছিল কাৰণ, বছৰত কেইবাটাও তৰ্কত অংশ গ্ৰহণ কৰিব গ'লে বহুত টকা খৰছ হৈছিল। সেইবাবে আমি নিজাববীয়াকৈ গৈছিলো। দেউতাই তৰ্ক প্ৰতিযোগিতালৈ যোৱাৰ বাবে বাটখৰচ সদায়েই নিলগাই আমাৰ হাতত দিছিল। অধ্যয়নৰ কালচোৱাত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হিন্দী বিভাগে আয়োজন কৰা তৰ্ক আৰু ৰচনাপ্ৰতিযোগিতাত মই স্থান লাভ কৰিছিলো। লক্ষীমপুৰ মহাবিদ্যালয়ৰ গোলাপ শৰ্মা সোঁৱৰণী তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, দৰং মহাবিদ্যালয় প্ৰশান্ত শইকীয়া সোঁৱৰণী তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, বিশ্বনাথ মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত সদৌ অসম ভিত্তিৰ বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতা, গুৱাহাটী কটন কলেজত অনুষ্ঠিত পৰাগ দাস সোঁৱৰণী তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, মঙ্গলদৈ মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত শ্বহীদ সোঁৱৰণী তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, নগাঁও পাঞ্চজন্যৰ দ্বাৰা আয়োজিত সদৌ অসম ভিত্তিৰ তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আইন মহাবিদ্যালয়ৰ সৌজন্যত আয়োজিত তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা আদিত আমাৰ কলেজৰ পৰা আমি অংশ গ্ৰহণ কৰিছিলো আৰু স্থান লাভো কৰিছিলো। মুঠতে সেই সময়ত আমাৰ কলেজক তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ জগতত আমি কেইজনমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সুমুৱাই নিছিলো। সেই ধাৰা এতিয়ালৈকে অক্ষুণ্ণ আছে। পিছে, আমি পঢ়া সময়লৈকে আস্তঃমহাবিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱত অংশ গ্ৰহণ কৰিব পৰা নাছিলো। কলেজৰ টকা-পইচা সীমিত থকাৰ বাবে ছাগৈ আমাৰ অংশ গ্ৰহণ হোৱা নাছিল। কিন্তু, পিছলৈ যুৱ

মহোৎসৱত আমাৰ কলেজে অংশ লৈছিল।

পৰাগ দাস সোঁৱৰণী আস্তঃ মহাবিদ্যালয় তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত অংশ লৈছিলো। ১৯৯৮ চনৰ ১৭ আগষ্টত মহাবিদ্যালয়ৰ ফালৰ পৰা মই আৰু ৰ'জিৰাণীয়ে। প্ৰথম হৈছিল গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দল। ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে দ্বিতীয় স্থান লাভ কৰিছিল। ট্ৰফী প্ৰদান কৰিছিল পৰাগ দাসৰ মাতৃ অনুপমা দাসে। অসমৰ স্নানমধ্য কটন কলেজৰ চুডমাৰ্চন হলৰ মজিয়াত ডাঙৰ ট্ৰফীটো অসমৰ আন আন কলেজক হৰুৱাই গুৱাহাটীৰ পৰা সুদূৰ প্ৰায় ৩৬৫ কিঃ মিঃ দূৰৰ গহপুৰৰ বানপানী বিধ্বস্ত কলেজখনে লাভ কৰাত আমাৰ চকুবোৰ আনন্দতে তিৰ বিৰাইছিল। পিছদিনাখন ৰ'জি আৰু মই গুৱাহাটীৰ পৰা আহি নামিছো, এ এচ টিচি বুক ষ্টলৰ লুকুদাই (অমৰেন্দ্ৰ শৰ্মা) আমাক দেখি দৌৰি আহি ক'লে 'ৰ'জি-ৰশ্মি, কংগ্ৰেজুলেচন। কালি যে পুৰস্কাৰ পালা"। আমি আচৰিত। আমি গহপুৰ আহি পোৱাই নাই এতিয়াৰ দৰে মোবাইল ফোনটো নায়েই লেণ্ডফোনৰো ব্যাপক প্ৰচলন নাছিল তেতিয়া।

'আজিৰ পেপাৰত তোমালোকৰ ফটো ওলাইছে নহয়"-বুলি দাদাই হাতত লৈ থকা পেপাৰখন আমাৰ আগত দাঙি দিলে। 'আজিৰ বাতৰি'ৰ প্ৰথম পৃষ্ঠাৰ একেবাৰে ওপৰত আমি পুৰস্কাৰ লৈ থকা ফটো। ঘৰৰ পৰা পোনে পোনে কলেজৰ অধ্যক্ষ অচ্যুতানন্দ দেৱগোস্বামী চাৰৰ ঘৰলৈ গ'লো। চাৰে আনন্দতে ক'লে- 'তোমালোকে নিজৰ খৰচতহে গৈছিলো। বিল বনাই দিবা। অহা-যোৱাৰ ভাৰা মই কলেজৰ ফালৰ পৰাই দিয়াই দিম বাৰু। "

১৯৯৮ চনৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোৰ লগৰবোৰে মোক সাধাৰণ সম্পাদিকাৰ পদত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিবৰ বাবে জোৰ দিলে। ধৰিলে মানে মনোনয়ন পত্ৰও আনি মেলি দি ক'লে 'চহীটোহে তুমি কৰা। বাকী সকলোবোৰ আমি কৰিম। তেতিয়ালৈকে কলেজত কোনো ছোৱালী সাধাৰণ সম্পাদিকা নাই। মোৰ চকুত টোপনি নাই। কলেজ এখনৰ সাধাৰণ সম্পাদিকাৰ দায়িত্ব মানে কিমান ডাঙৰ দায়িত্ব! সেই গুৰু দায়িত্ব পালনৰ ক্ষমতা মোৰ দৰে টিপচীৰ আছে

জানো? সেই সমস্যা আৰু কষ্ট গ্ৰহণ কৰাৰ বাবে আকৌ প্ৰথমতে উদ্ভৱ হয় নিৰ্বাচনী বৈতৰণী পাৰ হোৱাৰ সমস্যাৰ। ইফালে বিপক্ষত আছে ঢলপুৰৰ কুশল দা, ব্ৰহ্মাজানৰ দিলীপ দা আৰু গহপুৰৰ ৰাতুল দা। কোনোবাই ভয় খুৱালে - তোমাৰ হাৰাজানৰ ফালৰ ভোট এজনে কাটিব, আনজনে বৰঙাবাৰীৰ ফালৰ আৰু লোকেল ভোটবোৰ ৰাতুলে পাব। মোৰ অলপ অলপকৈ ভোট পালেই দেখোন হৈ গ'ল।

উপায় নাই। নিৰ্বাচনৰ ৰণাঙ্গনত জপিয়াই পৰিলো। এখন বেনাৰহে বেলেগৰ হতুৱাই লিখোওৱা হ'ল- 'ভোট দি জয়যুক্ত কৰে যেন' বাকীবোৰৰ দৰে টিকটবোৰ ছপাই ওলিওৱা নহ'ল। কিমানে টিকটবোৰ লিখি লিখি আনি দিছিল! তেতিয়ালৈকে মই চিনিয়েই নোপোৱা কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীয়ে মোক জাপে জাপে টিকট দি থৈ গৈছিল। কিন্তু যি সকলক মই আপোনৰো আপোন বুলি ভাবিছিলো, মোৰ সপক্ষেই থাকিব বুলি বুকুত হাত থৈ ক'ব পাৰিছিলো- তেওঁলোকৰ কেতবোৰে মোৰ বিপক্ষেই থিয় দিছিল। অস্তৰ ভাঙি দিছিল সেই কথাই। কিন্তু লাহে লাহে সেইবোৰত অভ্যস্ত হৈ পৰিলো। নিজৰ বুলি ভবাজন আঁতৰি গ'লে যেনেদৰে বিষাদযন্ত্ৰণাত অস্তৰ ছটফটায়, তেনেদৰেই অচিনাজনে কৰা গভীৰ সমৰ্থনত বাৰুকৈয়ে মন পুলকিত আৰু আনন্দিত হয়। চাইকেল লৈ লৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ঘৰবোৰত ঘূৰি ফুৰিছিলো। মাকবোৰে মোৰ মূৰত হাত থৈ কৈছিল- "তুমি ছোৱালী হৈ ইমান সাহসেৰে আগবাঢ়ি আহিছা, কলেজখনক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব বিচাৰিছা, বৰ প্ৰসংশনীয় কাম কৰিছা আই। ভগৱানে তোমাক সহায় কৰক আৰু সদায় ভাল পথকে দেখুৱাই দিয়ক।" মানুহৰ মৰমত মন বিগলিত হৈছিল। বহুদূৰ চাইকেল চলাই ভাগৰি পৰা দেখি কোনোবাই চাহ, লাৰু, চিৰা যাচিছিল। সেইবোৰ খাই পুনৰ আমাৰ চাইকেলৰ পেডেল ঘূৰিছিল। বাকৰি দলনি গাঁৱৰ ভিতৰলৈ সোমাই যাওঁতে এখন কাঠৰ দলং আছিল। দলঙৰ কাঠবোৰ কিছুমান ছটা ওপৰলৈ উঠি থাকে। আমি প্ৰায় দহজনমানে সমানে সমানে চাইকেল চলাই গৈছিলো। হঠাৎ মনোজৰ চাইকেলৰ চকা কাঠত লাগিল আৰু মনোজ পৰিল। তাৰ ওচৰত মই আছিলো। মোৰ চাইকেলত খুন্দা লগাত মই

পৰিলো। তাৰ পাছত ইন্টু, তাৰ পাছত মুকেশ চন্দ্ৰ, পহল দা, ৰবীন, দুলেন, বাবুল আৰু চুমি। পৰি লৈ চৰেই উঠিব এৰি হাঁহিবহে ধৰিলো। মোৰ আঁঠু ফাতি তেজ এসোঁতা বৈ আহিছিল। কিন্তু মই কাকো একো নকৈ পুনৰ চাইকেলৰ পেডেল ঘূৰালো। তাৰ পৰা ইন্টুহঁতৰ ঘৰ প্ৰায় দুই কিলোমিটাৰ দূৰত। সিহঁতৰ ঘৰ পাই বিছনাত শুই পৰাতহে সকলো অবাৰ। আৰে, তোৰ ইমান ঘা লাগিছে! কেলৈ কোৱা নাই? পানীৰে ধুই মেলি ডেটল আদি লগাই দিলে সকলোৱে মিলি। অলপ আৰাম পাই লৈ আকৌ কেম্পেইন আৰম্ভ হ'ল -

আমি একেখন নাৱৰে যাত্ৰী, সহযাত্ৰী একেখন নাৱৰে... নিৰ্বাচনত কিন্তু কোনো বৈৰীভাৱ নাছিল আমাৰ মনত। কলেজ সপ্তাহ নিৰ্বাচনতকৈ আগত হৈছিল। কুশলদাই মই একেলগে বিহু নাচিছিলো। সি গান গাইছিল। অহৈ এইজনী চেপেটী ছোৱালী, অহৈ ভাত খায় এগালি এগালি। নিৰ্বাচনত মই মাত্ৰ তিনিটা ভোটত সাধাৰণ সম্পাদিকা পদত জয়ী হৈছিলো। মোৰ ভাল লাগিছিল অসমী। মোতকৈ ভাল লাগিছিল মোৰ লগৰবোৰৰ। সঁচাই, নিৰ্বাচনৰ সময়ৰ স্মৃতিবোৰে মনটোক কেনেবা কেনেবা কৰি পেলায়। সাধাৰণ সম্পাদিকাৰ দায়িত্বভাৰ লৈ বিশেষ একো কাম কৰিব নোৱাৰিলো যদিও ধুমধামেৰে পাতিলো সৰস্বতী পূজা, মাধৱদেৱৰ তিথি আৰু বিশ্বকৰ্ম্মা পূজা। বানপানীত কলেজখন ডুবি থকাৰ বাবে শংকৰদেৱৰ তিথি আমাৰ কাৰ্যকালত অনুষ্ঠিত কৰিব পৰা নগ'ল আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সিদ্ধান্তমৰ্মে আমি মাধৱদেৱৰ তিথিৰ দিনাই এটি আটকধুনীয়া বক্তৃতানুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰিছিলো।

চুমি বৰঠাকুৰ তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদিকা আছিল। মহাবিদ্যালয়ত খুব সন্তৰ প্ৰথমবাৰৰ বাবে সদৌ অসম ভিত্তিত আন্তঃ মহাবিদ্যালয় তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা আমি ৮ ডিচেম্বৰ '৯৮ তাৰিখে আয়োজন কৰিছিলো। তাৰ বাবে আমি বহুতো কষ্ট কৰিছিলো। সমূহ শিক্ষাগুৰুয়ে আমাক যি সহায় কৰিলে আৰু সাহস দিলে সেয়া জীৱনত কাহানিও পাহৰিব নোৱাৰিম। প্ৰথম শ্ৰেষ্ঠ দলৰ ট্ৰফীটি প্ৰদান কৰিছিল

মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰয়াত শিক্ষাগুৰু গোলোক ভূঞা চাৰৰ পত্নী তথা গহপুৰৰ ছোৱালী হাইস্কুলৰ শিক্ষয়িত্ৰী শ্ৰীযুত প্ৰণতি ভূঞা বাইদেউৱে। সেই সময়ৰ বিশ্বনাথ মহকুমাৰ মহকুমাধিপতি (গহপুৰ মহকুমা গঠন হোৱাই নাছিল) শ্ৰী পদ্মকান্ত বৰাদেৱে আমাক আৰ্থিক সহায় প্ৰদান কৰিছিল। সেই সময়ৰ বিধানসভাৰ সদস্য তথা অসম বিধান সভাৰ অধ্যক্ষ গণেশ কুটুমদেৱেও বুজন পৰিমাণৰ আৰ্থিক সাহায্য দিছিল। তদুপৰি বিভিন্ন কাৰ্য্যালয়, গহপুৰ অঞ্চলৰ বণিক সন্থা, মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক গোট, অসম জাতীয়তাবাদী যুৱ ছাত্ৰ পৰিষদ, ছয়দুৱাৰ আঞ্চলিক ছাত্ৰ সন্থা, মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দ আদিয়ে আৰ্থিক সাহায্য আগবঢ়াইছিল।

নৱাগত আদৰ্শ সভাখন দুদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে বৰ উলহ-মালহেৰে আমি অনুষ্ঠিত কৰিছিলো। নৱাগত আদৰ্শ সভাত পেকেট লাঞ্চ সকলোকে বিতৰণ কৰাটো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ নিয়ম। সেইদিনা মোৰ বিৰাট ভয়ৰ কাৰণ আছিল পেকেট লাঞ্চবোৰে জুৰিব নে নোজোৰে। শুনিছিলো, পেকেট লাঞ্চৰ পেকেটবোৰৰ কাৰ্টুন কিছুমানে চুৰ কৰি নিয়ে। সুৰেন দাৰ 'ভোজনালয়'ত বনাব দিয়া হৈছিল পেকেট লাঞ্চ। শ্ৰদ্ধাৰ নিৰন ভূঞা চাৰ আৰু প্ৰদীপ দত্ত চাৰে এই পেকেটবোৰক ইমান সুৰক্ষাৰে ৰাখি দিছিল যে মই নিজেই অবাক হৈ পৰিছিলো। একেবাৰে শেষত কেইটামান পেকেট কম হ'ল। লাগেই আৰু। দৌৰি দৌৰি নিৰন ভূঞা চাৰৰ কাষ চাপিলো- 'চাৰ, দেখিছনে? লাষ্টততো পেকেট কমিয়েই থাকিল। নুজুৰিলে।' মই মুৰেকপালে হাত দি বহি পৰা মুহূৰ্ততেই চাৰে কৈ উঠিল 'কেইটা লাগে তোমাক পেকেট? ঐ হৰি, এই বুধেশ্বৰ চাওঁ উলিয়াই দিয়াচোন। মই জানোৱেই সেই বাবেই এই দুটা কাৰ্টুন ইহঁতৰ হতুৱাই বেলেগকৈ থৈছিলো। সৌৱা লোৱা। সৰু সৰু কথা এইবোৰ। কিন্তু সৰু সৰু কথাবোৰেই আমাৰ জীৱনত গভীৰভাৱে ৰেখাপাত কৰি তুলে।

অডিট'ৰিয়াম এটা আমাৰ কাৰ্যকালত সজা হ'ল আৰু চাইকেল ষ্টেণ্ড এক্সটেনচন কৰিবৰ বাবে পৰৱৰ্তী সাধাৰণ সম্পাদকৰ হাতত আমাৰ ৰৈ যোৱা টকা আমাৰ ছাত্ৰ একতা সভাই প্ৰদান কৰিলো।

সাধাৰণ সম্পাদিকাৰ দৰে গুৰুভাৰ লৈ মোৰ পঢ় শূনা আধ্য হৈছিল বাবে এই দায়িত্ব পৰৱৰ্তী সাধাৰণ সম্পাদক ৰেৱকান্ত বৰাক অপৰ্ন কৰাৰ পাছত মই পঢ়াত মনোনিৱেশ কৰিলো। কলেজ গ্ৰন্থাগাৰৰ উপেনদা, গোলাপ খুৰাইতে বৰ মৰমেৰে নিজেই কিতাপবোৰ উলিয়াই দিছিল। মাণিক ছাৰে নিজৰ নামতে এমোনা কিতাপ লাইব্ৰেৰীৰ পৰা বাচি ল'বলৈ দিছিল। মাধৱ বৰা ছাৰে আনকি কেতিয়াবা মেজৰ ক্লাচতে বহিবলৈকো অনুমতি দিছিল ঐচ্ছিক অসমীয়াৰ পাঠ বুজাবৰ বাবে।

মোৰ দেউতা শনিবাৰে আবেলি ঘৰলৈ আমি সোমবাৰে পুৱাই লখিমপুৰলৈ গুছি যায়। চাকৰিৰ তাগিদা। সোমবাৰৰ শনিবাৰৰ ভিতৰতে দেউতাই মোলৈ আৰু ৰ'জিলৈ সদায় একোখনকৈ চিঠি লিখে। কেতিয়াবা লক্ষীমপুৰতে চাকৰি কৰা মিন্টু চৰকাৰ দাৰ হাতত চিঠিবোৰ পঠিয়াই নতুবা বাচগাড়ীত চিঠিবোৰ দিয়ে। আমিও তেনেদৰেই দেউতালৈ বুলি চিঠিবোৰ পঠিয়াওঁ-দেউতা, আজি 'House of Commons' পঢ়িলো; মহিম বৰাৰ 'কাঠনিবাৰী ঘাট'ৰ প্ৰশ্নোত্তৰ কৰিলো; দেউতা, আজি কলেজৰ সভাত অমুক অমুকে ভাষণ দিলে- ময়ো দিছো; কলেজৰ পৰা অমুক তাৰিখে হ'ব লগা তৰ্কত আমি চেলেক্ট হৈছো ইত্যাদি।

শনিবাৰে দেউতা অহাৰ পাছত সোমবাৰৰ পৰা কৰা প্ৰতিটো কাম আৰু ক্লাচবোৰৰ বিৱৰণ দেউতাৰ পাছে পাছে লৰি ফুৰি দিছিলো। লেখাৰি নিচিগাকৈ খবৰবোৰ কোৱা অভ্যাস এটা দেউতাই আমাৰ মাজত আমি নজনাকৈ গঢ় দিছিল। সৰুকৈও সৰু কথাটোও দেউতাক নোকোৱাকৈ শাস্তি নহৈছিল। দেউতাই পঢ় বুলি আজিলৈকে কাহানিও কৈ নাপালে, বৰঞ্চ পঢ়ি থকা কিতাপ পত্ৰ লুকুৱাই দিয়ে। এনে কৰাৰ ফলত দেউতাক দেখুৱাই পঢ়াৰ ইচ্ছা দুগুনে বাঢ়িছিল- 'এয়া চোৱা, তুমি এইখন কিতাপহে লুকুৱাইছা, মোৰ লগত আৰু কিতাপ নাই নেকি কিবা? মই এতিয়া এইখন পঢ়িম।' দেউতাই গোফৰ তলত হাঁহি মাৰিছিল।

বি. এ. ফাইনেল দি উঠি কিছুদিনৰ বাবে চুমিৰ লগত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত থাকিবৰ বাবে গ'লো। তাই

মোতকৈ এবছৰ চিনিয়'ৰ। আৰ. চি.চি. ফ'ৰ হোস্টেলক
প্রতিনিধি কৰিছিল তাই বিশ্ববিদ্যালয় সপ্তাহত। মই চাবলৈ
গৈছিলো। বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা প্ৰেক্ষাগৃহৰ বাহিৰত বৈ
থাকোতে এজন মানুহে মোক দেখি সুধিলে- 'তোমাৰ কি
ডিপাৰ্টমেন্ট? কবিতা প্ৰতিযোগিতাত ভাগ লৈছা নেকি?
মই কলো যে মই এনেয়ে চাবলৈহে আহিছো। আচলতে
মই বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীয়েই নহয়। বি.এ. ফাইনেল দিছোহে।

মানুহজনে ক'লে, অ' হয়নেকি? আজিতো বি.এ.
ফাইনেলৰ ৰিজাল্ট দিছে। তোমাৰ ৰিজাল্ট কি? তেনেতে
চুমি আহি ওলাল। ৰশ্মি, এয়া ৰাধাচৰণ ৰাভা চাৰ। আমাৰ
ছাত্ৰ কল্যাণ সঞ্চালকালয়ৰ সঞ্চালক।

নমস্কাৰ জনালো। চাৰে ক'লে ৰাজনীতি বিজ্ঞান
বিভাগত এজনেহে প্ৰথমশ্ৰেণী পাইছে। মোৰ লগত
ফলাফলৰ তালিকা আছে। ব'লাইক চাই দিওঁ।

পাৰ্টৱানত মোৰ প্ৰথম শ্ৰেণীৰেই নম্বৰ আছিল।
হে ভগৱান! এইবাৰ বা কি হ'ল? মোৰ মূৰ আচন্দাই কৰা
য়েন হ'ল। কি বা ৰিজাল্ট হ'ল! টেবুলত বহি ড্ৰয়াৰৰ পৰা
কাগজ উলিয়াই চালো প্ৰথম শ্ৰেণী এজনহে আছে।
ডিষ্টিংচনো পাইছে। ছয়দুৱাৰ কলেজে পাইছে প্ৰথম শ্ৰেণী।
কটন, হেণ্ডিক কোনেও নাপালে দেখোন। কি নাম তোমাৰ?

নাম কলো। চাৰে ধন্যবাদ দিলে। তাৰমানে
প্ৰথমশ্ৰেণীৰ প্ৰথম স্থান ময়েই পালো। বিৰাট আনন্দ
লাগিল। তৎক্ষণাত পি.চিঅ'লৈ গৈ কলেজৰ অধ্যক্ষ চাবলৈ
ফোন কৰিলো। গহপুৰলৈ ৰিজাল্ট গৈ পোৱাই নাই। দ্বিতীয়
শ্ৰেণীৰ প্ৰথম হ'ল ধীৰেণ তামুলী। তাৰমানে আমাৰ

কলেজেই প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় স্থান পালে। যি কি নহওঁক,
মোৰ ককাৰ আশা কিছু হ'লেও আমি পূৰণ কৰিব পাৰিলো।

কলেজৰ পৰা বিদায় লৈ ওলাওতে বৰ দুখ
লাগিছিল। বাছেৰে পাৰ হৈ যাওঁতে, কলেজৰ আগেদি পাৰ
হৈ যাওঁতে সদায়েই কলেজৰ ফালে আপোনা-আপুনি চকু
যায়- কি কি বা নতুন সংযোজন হৈছে! কলেজৰ বৰ্তমানৰ
অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন ওজাদেৱে কলেজখনক উন্নত মানৰ কৰিবৰ
বাবে অহোপুৰুষাৰ্থ কৰা দেখা পাইছো। আমি পঢ়া সময়ৰ
কলেজ এতিয়া নাই। কলেজৰ ৰূপেই সলনি হৈছে। অধিক
অধ্যয়ন পিপাসু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সমাৱেশ ঘটিছে। কলেজৰ
আন্তঃগাথনি উন্নত হৈছে, গ্ৰন্থাগাৰ ডাঙৰ হৈছে। নতুন নতুন
শিক্ষক আহিছে। নতুনকৈ অহা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ মোৰ সহপাঠী
কলেজৰ শিক্ষক ড° ভাস্কৰজ্যোতিয়ে মোক ফোন কৰি
কলেজৰ স্মৃতিবোৰ লিখিবলৈ কোৱাত প্ৰথমতে মোৰ
লাজেই লাগিছিল যদিও পিছলৈ মই সঁচাই বৰ ভাবুক হৈ
পৰিছিলো। কাৰণ, কলেজখনক আমি বৰ ভাল পাওঁ।
কলেজ বুলিলে মোৰ চকুত আৰু স্মৃতিত সেইখন কলেজ
ভাঁহে- য'ত আমি অধ্যয়ন কৰিছিলো; কলেজৰ বাৰাণ্ডাত
দীঘলকৈ উকিয়াই বুকু ফিন্দাই ঘূৰিছিলো, কিছু পুৰণি হ'লেও
কোঠালি আৰু ডেস্ক-বেঞ্চবোৰত কলমেৰে কাটি কাটি
নিজৰ নাম খোদিত কৰিছিলো; পুখুৰীৰ পাৰত ফুলি থকা
ফুলবোৰৰ তলত এয়াই আমাৰ বৃন্দাবন বুলি আমি মেল
মাৰিছিলো। সেইখন কলেজৰ উন্নতি, শ্ৰীবৃদ্ধি, সুনাম আৰু
যশস্যা দিনক দিনে আৰু বৃদ্ধি পোৱাটো অন্তঃকৰণেৰে
কামনা কৰোঁ। ■ ■ ■

“প্ৰেমে যেতিয়া তোমাক আলিঙ্গন কৰিব, তাৰ বাহুত তুমি আত্মসমৰ্পণ কৰিবা, যদিও সেই বাহুগুলৰ মাজত
বহুতো অদৃশ্য চোকা তৰোৱাল লুকাই থাকে। এই অদৃশ্য তৰোৱালৰ ধাৰে তোমাক হানি খুচি যাত্ৰণা দিব। তথাপি তুমি
নিবিড়ভাৱে আলিঙ্গনাবদ্ধ হৈ ৰ'বা। প্ৰেম এক দুৰ্জয় সত্ত্বা, যে তুমি তাক বিশ্বাসত ল'বই লাগিব। প্ৰেমত পৰাৰ
সকলোবোৰ অনুভূতিয়েই সত্য, বিশ্বাসযোগ্য। সেয়েহে সদায় প্ৰেমক বিশ্বাস কৰিবা। প্ৰেমৰ মন্থনত বাহিৰ হোৱা প্ৰতিটো
দৃষ্টি, কথা আৰু মুহূৰ্তক তুমি বিশ্বাসেৰে গ্ৰহণ কৰিবা।”

- প্ৰফেট, খলিল জিব্ৰান ।

ASSEMBLY ELECTION 2012: REVIVALISM OF REGIONAL POLITICS IN INDIA

Jintu Gohain
Ex. Student

Elections are considered to be the very backbone of democracy. It is always an important factor in determining the trend of politics of a country, like India. State assembly election results 2012 show a transformation in the parties' issues and their focuses. The resurgence of regional forces like Samajwadi party in Uttar Pradesh and Akali Dal in Punjab provides an inspiration to the regrouping and consolidation of regional parties in different parts of the country. May be, it leads Indian politics to the scenario of 1970s and 1980s when regional political parties were dominant factors in Indian politics. We can call it the revivalism of regional politics in India.

Now the question arises- why we may call it revivalism? The last assembly elections allow the regional political parties to decide on the formation of government in the state. The political scientists Yogendra Yadav and Suhas Palshikar refer to this growth and influence of regional political parties as the third electoral system. They trace the origins of this trend to the 1970s and 1980s and showed that smaller parties have become increasingly popular gaining

their prominence by better representing the interest of the voters. History reminds us how as far back in 1967 the congress was permanently ousted from the political realm in Tamil Nadu which has for five decades seen an exchange of power only between regional parties. In the case of Assam, heartland to India's tea and oil production, New Delhi's injustice and exploitation played a central role in the mobilisation of regionalist to the separatist politics in 1979. This trend appears to be continuing in the current elections, particularly in U.P.

After losing three states in assembly elections 2012 and with a terrible performance in Uttar Pradesh, things look tougher for the Congress at the centre. The defeat of the Congress in the politically significant states of Punjab and Uttar Pradesh will have a bearing on the survival of the UPA regime in New Delhi. The party will not only have to face aggressive opposition in parliament, it will now be even more dependent on regional political party allies. A loss for its incumbent government in Goa and a poor performance in Punjab has placed the Congress in a tough race in the next 2014 general elections. A decisive mandate in

favour of the samajwadi party in Uttar Pradesh means its clout at the centre has gone up. It can now form the government in UP and does not need the alliance with the Congress. So assembly elections 2012 led focus on a third front that will be comprised of all regional parties and may as well take the left parties along with it. This front in fact exists unofficially and imaginatively as pressure group within the parliament.

Let's discuss it taking the examples of Uttar Pradesh assembly elections, how it reflects the growing tendency of regional political parties. Uttar Pradesh is the world's largest sub-national democracy with 112 million voters, more than half of the electorate in the United States. It is politically important because it returns the largest share of seats in the Lok Sabha, and a number of Indian prime ministers and important leaders have been elected from here. Former Prime Minister Indira Gandhi, Atal Bihari Vajpayee and Vishwanath Pratap Singh as well as present leader of the ruling party Sonia Gandhi have been from the same state.

A section of members of the Congress are of the view that the only solution for the party's travails is to make Rahul Gandhi the Prime Minister as the first possible opportunity. So seeing on their arguments we can analyse the U.P. elections Rahul Gandhi's abilities in national level politics and his candidature for the premiership. Similarly the BJP needed a strong show in U.P. to prepare for the general

elections and bolster the strong right wing political support, it once had in the state. But the result shows that neither the Congress nor the B.J.P. mastered enough votes to be considered the main opposition party in the state legislature. The results of the U.P. elections highlighted an important trend of India's recent politics. By giving a direct majority to a party it was a clear mandate for change and as a result the Congress which had been expected to do well under the leadership of Rahul Gandhi came in fourth behind the Bharatiya Janata Party. And this provides snapshot of the changing trends among voters in the world's largest democracy. We can prove it looking at some of India's major states which are now all run by regional parties. In West Bengal it is the Mamata Banerjee led Trinamool Congress that trounced the more than three decades long communist rule last year. In Tamil Nadu it's the Jayalalitha led AIADMK, a Tamil regional front that swept to victory defeating the Congress backed DMK last year. In Odisha, it's the Naveen Patnaik led Biju Janata Dal constantly in power since 2000. In Bihar Nitish Kumar created history with stable governance that led his party the Janata Dal United.

My argument in this paper is that no doubt we can call the victory of the regional political parties in assembly elections 2012 as the revivalism of regional politics in India but there is something difference of the recent regional politics with the politics of the 1970s & 1980s. The issue of development

is a dominant factor in this regard. Let's see why Akhilesh Yadav of S.P. and Sukhbir Singh Badal of the SAD emerged as influential among people. Both the leaders signify a combination of the core identity politics of the two regional forces along with fresh ideas in the realms of politics, administration, development and economy relating to modernisation and introduction of new technology for development. Akhilesh Yadav breaking the old party lines campaigned for computer literacy and English education. Similarly in Punjab the Akalis are moving from the school of old sikh theocrats, their central focus has been shifted to good governance and development politics. This indicates a realisation of regional political parties that mere adherence to the core socio-political constituencies built up through identity politics will suffice at a time when the number of young voters is increasing across the country. The success of these two leaders is in direct contrast to the failure of the young generations of the Nehru Gandhi family.

If we see the manifesto of these regional political parties i.e. the Samajwadi Party, Akali Dal e.t.c. these include a clear vision for the development of the state and the welfare of its people, a practical programme built on a clear understanding of one's strength & limitations and a dedicated ministerial and administrative team to take that forward. The manifesto has addressed the issues and problems of the youth, farmers, workers and women.

Another important point relating to the revivalism of the regional politics is that, this revivalism does not include the survivalism of all the regional political parties but it only includes those regional political parties that have made reforms in their ideology, activities and agenda. A few years ago the regional political parties used to do their politics on the basis of one particular caste, community or religion. But the last assembly elections shows that the political parties based on one particular religion, caste or community failed to gain importance among people. It means politics based on one particular religion or caste has no relevance in recent regional politics. This is the time for the coalition of community, caste and religion. We have the example of BSP positions in UP as a powerful regional party in the elections of 2007, but now their regime was overthrown by SP. The SP's massive electoral triumph-224 out of 406 seats was the product of a rainbow coalition of community, caste and social groups that had come together to throw out the Mayawati led Bahujan Samaj party from power. The caste and community coalition rejected the claims of the two national political parties the Congress and the BJP of providing viable alternatives to the BSP regime. The voters of UP rightly rejected the identity politics based on religion and caste.

On the other hand if we see the examples of Peace party of India, why it becomes the 5th largest political party of India in a very short span of 4 years and

succeeds in upsetting the game plan of big parties at many places. The answer being it represents the people who are striving for betterment of downtrodden people of India through political awareness and participation in governance. The party was founded with a view to presenting a fresh alternative to people of all classes, who have been mostly used by national political parties of India as a tool to gain power.

The difference of regional political parties' growth also related to the changing trend of electoral behaviours. The emergence of fresh face in politics always changes the people's mindset. The voters wanted to give this new face a chance hoping that the new could be better than the previous one. Indian voters especially the rural poor and lower caste groups, have become increasingly conscious of their voting habits due to increasing literacy rates and rising income levels. In a recent BBC editorial it was pointed out by political commentator Soutik Biswas that voters are no longer satisfied

with paltry patronage. They demand more. The experts believe that every moderate elector should consider corruption as an issue before they cast their vote. The change in Goa has come on the same lines as there was perceptions that the national party has led the state to nowhere. The level of interest in the elections was very high and, for example in UP, voters turnout went up from 46% in 2007 to nearly 60%, the highest ever for any elections in UP.

At last the revivalism of these regional political parties raises a question— is there a need to make Indian government more representable? Whatever parties come to power in next general elections 2014 they should adopt an open minded and broad view in policies and should attract people from all section of society to their fold and should give them proper representations. The parties should learn to disregard birth and lineage and select their candidature and leadership on the basis of merit for making Indian democracy a mature democracy. ■

The new democratic culture is scientific, Opposed to all feudal and superstitions, it stands for seeking truth from the facts, for objectives, truth and for unity between theory and practice. In this aspects, the scientific thought of the Chinese proletariat can form, against imperialism, feudalism and superstition, a united front with the still progressive bourgeois materials and rational scientists, but it can never do so with any reactionary idealism.

- Mao - Tse- Tung 'On art and literature'

WAR ON CORRUPTION AND JANA LOKPAL - A CRITICAL ANALYSIS

Parimita Bhuyan
Ex. Student

The Frontline Magazine in one of its articles entitled "The Way the World Sees India" commented that corruption is

the major hurdle towards the success of democracy in India. With a special focus on corruption within governmental framework (from top to bottom) - Anna Hazare launched a movement with associates including Prasant Bhusan, Shanti Bhusan, Kiran Vedi, Akhil Gogoi etc. - which gathered supporters from all corners of India. Involvement of civil society and media has actually given rise to a greater uprising among Indians - to fight whole heartedly against corruption and black money.

Now, "What is Lokpal?" - Hazare has provided a Jana Lokpal Bill - which states for the establishment of a single anti-corruption body, independent of government control, having quasi-judic and police powers, directly receiving cases of corruption and having jurisdiction over Prime Minister, Parliamentarians, Judiciary etc. Under the same pattern it provided for

the formation of Lokayuktas in states.

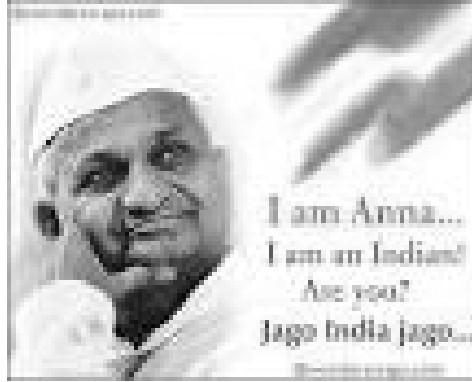
The government in April constituted a Joint Drafting Committee to prepare the drafting of a government Lokpal Bill. But confusion and contradiction arises over 6 major areas - whether a single act be provided for both the Lokpal in centre and Lokayuktas in State, should the Prime Minister, the judges of Supreme Court/High Court; the member of parliament; the civil servants be brought within the purview of Lokpal.

In August 2011, the parliament resolution and the preceding rounds of discussion with Team Anna finally brought an agreement and the government conceded the following demands -

- (i) In addition to Ministers, Members of parliament (subject to Article 105 of the constitution) and group A officers, the Prime Minister at the one end, and the lower Bureacracy at the other, will be brought under the jurisdiction of Lokpal.
- (ii) Under the same statute, strong and effective Lokayuktas of the same model as the Lokpal will be established.
- (iii) Lokpal Legislation will provide for a grievance redressal system, requiring all public authorities to prepare a citizen charter

and make commitments to be met within a specified time frame.

Team Anna has agreed that Judges need not come under the Lokpal provided a credible and independent Judicial Commission free from conflict of interest and empowered to investigate and prosecute charges of corruption against judges established by law.

tends to go against the principle of Separation of powers and checks and balances.

Thirdly, calling Anna the second Gandhi is an exaggerated appreciation - as he

lacks a clear ideology, clear vision, future direction and pragmatic programmes to defend goals - which Gandhi applied in our freedom struggle.

A critical Analysis

Anna's endeavour to fulfil his demands is actually the right one. Can Lokpal be truly successful in eradicating corruption from Indian mentality? Are the people actually aware of Lokpal?

Firstly, Lokpal tends to destroy the constitutional Framework, Mechanisms and Institutions of Indian Democracy. The principle of "Parliamentary Sovereignty" will lose its operation in Indian Parliament after the constitution of Lokpal. How can one judge the behaviours of MPs inside the parliament? If parliament is not reflecting the interest of the votes, we need to elect candidates and parties which will meet our aspirations.

Again Article 311, providing 'Security Service, public servants tend to fall under the Jana Lokpal Bill - it is a breakdown of the basic structure of Indian constitution.

Secondly, concentration of both investigative and police power in Lokpal

Fourthly, the method of Anna appears to be unjustifiable. What will happen if some people go on a fast unto death at Jantar Mantar asking - 'total independence' for Kashmir and for demanding special status to other states as given to Jammu and Kashmir.

Fifthly, Anna has ignored the fact that roots of corruption lie in mass illiteracy and ignorance about rights. In our country nearly 1/3rd are illiterate and empowerment is still a far dream. How can they be able to challenge the illegitimate authority?

Sixthly, both the Lokpal bills never cover the Private Sector. If we do not pay tax timely and in proper amount - isn't that corruption? What about private schools taking donations for admission? What about doctors, lawyers etc. highly engaged in private practices?

Lastly, whether it be the 2G Spectrum, Commonwealth Games Scam, Krishna Godavari Basin Gas Contract the politician - bureaucracy - big capitalist nexus

has worked behind. In the meantime, the process of corporatization of Indian Politics has been exposed in a flatant way which reflects the class bias of the ruling party to serve the rich at the cost of poor majority. As to black money generated in the political economic process and deposited in foreign banks little initiative has been raised by the Civil Society.

To CBI confessing police powers as Lokpal to enable it to supervise anti-corruption wing may result in breach in the doctrine of separation of powers, besides making the Lokpal vulnerable. Again, the procedures Lokpal prescribes are highly transparent and therefore, may not be conducive to case under the official Secrets Act.

Alternative Paradigm

Corruption must be eradicated by not only relying an Lokpal but also by searching alternative measures. It has to be tackled with systematic changes using information technology reducing discretionary powers, reducing personal interface and so on. Simultaneously we should have a strong legal frame work to quickly punish the guilty. We need to strength the institutions of our democratic policy by electing capable people and educating voters. An educated mindset capable of realizing rights is a necessity. Dictatorial methods of paying that

- 'this is the bill, pass it or else' - will do nothing. Much more responsibility lies in the media, which needs to provide impartial opinions, and should not only engage in securing commercial benefits. The civil society must participate actively and for the greater cause of the people, adopting rightful means.

Conclusion

To conclude, corruption is no doubt, a big problem. Which needs to be eradicated. But proper legal measures, value education, mental reformation are much more important in this path. Simply, a Lokpal can do nothing, if people do not undertake a mental/psychological reformation. Very recently team Anna members as, Arbind Kezriwal, Manish Sisodiya etc. undertook fast from 25th July,2012 demanding 3 major reforms - firstly an agency to be formed to judge cabinet ministers; secondly a 1st track court to be formed consisting of revised judges to judge members of parliament having criminal background and lastly, National Parties President need to be judged in that Court. To be brief, corruption no doubt is a curse which needs to be eradicated, but reliance must also be paid on promoting value education and mental reformation, as a single institution cannot prove successful in this regard. ■ ■ ■

A NOTE ON POSTMODERNISM

MOUSUMI SARMA

Ex. Student

Postmodernism was a movement that selected modernism. Postmodernism arose after World War II as a reaction to the perceived failings of modernism. In essence, it is based on the position that reality is not mirrored in human understanding of it, but is rather constructed as the mind tries to understand its own personal reality. Postmodernism is, therefore, sceptical of explanations which claim to be valid for all groups, cultures, traditions, or races, and instead focuses on the relative truths of each person. In postmodern understanding,

interpretation is everything; reality only comes into being through our interpretations of what the world means to us individually. Postmodernism relies on concrete experience over abstract principles, arguing that the outcome of one's own experience will necessarily be fallible and relative, rather than certain and universal.

Modernism can be seen as a cultural movement regarding fields of art and architecture, music and literature emerging in the decades before 1914, as artists rebelled against 19th century traditions. It

encouraged the idea of re-examination of every aspect of existence. The power of science, rationality and industry promised to transform the world for the better. A universal truth is accepted for all people at all times. This would lay the foundations for humanities progress. Modernists argued that the new realities of the 20th century were permanent and imminent, and that people should adapt to their worldview to accept that what was new was also good and beautiful. As a reaction on modernism, postmodernism emerged in academic studies in the mid 80s of the last century. It can be seen as a worldview that emphasizes the existence of different worldviews and concepts of reality, rather than one 'correct' or 'true' one.

The main feature ascribed to postmodernism is the permanent and irreducible pluralism of cultures, communal traditions, ideologies, or awareness and recognition of this pluralism. No knowledge can be assessed outside the context of the culture, tradition, language, etc which makes it possible and endows it with meaning. Postmodernism claims that there are no universal philosophical foundations for human thought or action and all truth is culture bound. Truth can only be a degree of social agreement from within a particular tradition.

Key postmodernism thinkers include Lyotard, Michel Foucault and Jacques Derrida. Regarding postmodernism, the

French Philosopher Lyotard argues that all aspects of modern societies, including science as the primary form of knowledge, depend on 'grand narratives,, stories that explain small practices, local events, rather than large-scale universal or global concepts. Postmodern mini-narratives are always situational, provisional, contingent, and temporary, making no claim to universality, truth, reason, or stability.

Postmodernists believe that many situations which are considered political in nature can not be adequately discussed in traditional realist and liberal approaches to political science. For Postmodernists, politics is not centered around political parties, utopian visions, or ultimate telos; rather, it is a tool of experimentation that involves a radical critique of the existing systems of power in a society, the identification of oppression to achieve a sense of social justice. Identity politics seeks to advance the interests of particular groups in society that are perceived as victims of social injustice. The identity of the oppressed group gives rise to a political basis around which they can unite.

Feminist movement, human rights movements are prominent in the postmodern age. Postmodernism is now in every aspect that may be global, national or individual. It has challenged the traditional way of thinking and also way of life, not only in art and literature but in all subjects like politics, psychology, anthropology, economics etc. ■

গতানুগতিকতাৰ মাজৰ কিছু অগতানুগতিক নাৰী

ভৈৰৱী তামুলী
প্ৰান্তন ছাত্ৰী

ৰাতিপুৱা শুই উঠা, গা-মুখ ধোৱা, চাহ-ভাত খোৱা, তাৰপিছত পেটৰ তাড়নাত দৌৰা আৰু অৱশেষত নিশা শয়নপাটি ধৰা- এইয়ে দিনলিপি প্ৰায় প্ৰতিজন ব্যক্তিৰ। ঘৰ-সংসাৰ আৰু নিজকলৈ ব্যস্ত সকলো .. কিন্তু তাৰ মাজতো আছে কিছু ব্যক্তিক্ৰমী সত্তা যি দৌৰ পেটৰ তাড়নাত নহয়, মনৰ তাগিদাত। নিজৰ বাবে নহয়, অন্য দহজনৰ বাবে.. এই আলোচনাত তেনে ব্যক্তিক্ৰমী সত্তাধিকাৰী কেইগৰাকীমান নাৰীৰ বিষয়ে অৱগত কৰা হৈছে -

(১)

পোনপ্ৰথমমেই কওঁ তেওঁৰ কথা.. ম্যানমাৰৰ সাহস আৰু ধৈৰ্য্যৰ প্ৰতীক, গণতন্ত্ৰ প্ৰেমী আংছান ছুকী, যি ৰাজতন্ত্ৰৰ স্নেহাচাৰী শাসনক শিৰোগত কৰি আন দহজনৰ দৰে জীৱনৰ দিন পাৰ নকৰি, প্ৰতিবাদ সাব্যস্ত কৰিলে.. যাৰ বাবে ম্যানমাৰৰ মহিলা গণতান্ত্ৰিক নেত্ৰী গৰাকীক নিৰ্বাচনত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ নিদি তেওঁক গৃহবন্দী কৰিও ৰাখিলে। শাৰীৰিক মানসিক নিৰ্যাতন দিয়াৰ উপৰি তেওঁৰ বলিষ্ঠ মানসিকতাক দুৰ্বল কৰিবলৈ বন্দীত্বৰ শেষৰফালৰ সময়ছোৱাত ছুকীক চাৰিত্ৰিক দোষ দিবলৈও সেনাই চেষ্টা কৰে। কিন্তু অৱশেষত তেওঁৰ অদম্য সাহস আৰু ধৈৰ্য্যৰ আগত সেনাৰ দমন নীতি পৰাভূত হ'ব লগা হয় আৰু ছুকীয়ে নিৰ্বাচনত অংশ গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে জয়ী হৈ নিজৰ লগতে গণতন্ত্ৰক জয়ী কৰায়।

(২)

দুখ-যন্ত্ৰণাৰ চিত্ৰনাট্যত আৰু আশ্চৰ্য হোৱাৰ উপকৰণ নালাগে। কেতবোৰ বিশেষ ইছলামিক ৰাষ্ট্ৰত নাৰীৰ কৰণ অৱস্থা দেখিলে সঁচাকৈয়ে শিহৰিত হয় দেহ-মন; প্ৰতিবাদী কণ্ঠ যেন তাত ৰুদ্ধ। কিন্তু তাৰ মাজতো কেতিয়াবা আশাৰ সঞ্চাৰ হয়। সম্পূৰ্ণ শূণ্যতাৰ ভিতৰৰ পৰা দ্বিতীয় সত্তা জাগি উঠে। তাৰেই উদাহৰণ হ'ল পাকিস্তানৰ কিশোৰী

‘মালালা ইউছুফডা।’

কেতিয়াবা অভিমান, কেতিয়াবা দুখ। তালিবানী ফতোৱা সত্ত্বেও মহিলা শিক্ষাৰ অধিকাৰৰ দাবীত নিজৰ ডায়েৰীত নিৰ্ভীক প্ৰশ্ন তুলিছিল মালালাই। সেই ডায়েৰী খনেই এদিন হাতত পৰে অন্তৰ্জাতিক সংবাদ মাধ্যমৰ। লগে লগে দুঃসাহসী মালালা অধিষ্ঠিত হয় বিশ্ব দৰবাৰত। সাহসৰ স্বীকৃতি এই মনোনয়ন।

(৩)

আফগানিস্তানত তালিবানী শাসনৰ অৱসান ঘটিল যদিও অৱসান ঘটা নাই নাৰীৰ লাঞ্ছনাৰ। পদে পদে নিৰ্যাতনৰ বলি হয় আফগান মহিলা। এনে এখন দেশত মহিলাৰ অধিকাৰ ৰক্ষাৰ বাবে চৰ্চালৈ আহিছে সাংসদ ‘ফাউজিয়া কুফি’। মহিলাৰ নিৰাপত্তাৰ হকে সংগ্ৰাম অব্যাহত ৰখা এইগৰাকী কুফিক দেশখনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি নিৰ্বাচনৰ প্ৰাৰ্থীৰূপে কল্পনা কৰিছে বহুতে। পিছে পুৰুষতান্ত্ৰিক সমাজৰ বহুতে মানি ল'ব পৰা নাই তেওঁৰ উত্থান। তেওঁলোকে কুফিক এজন ৰাষ্ট্ৰপতিৰ সৈতে বিয়াত বহি ৰাষ্ট্ৰপতি প্ৰসাদত থকাৰ সপোন পূৰ কৰিবলৈ পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছে। ইফালে, আমেৰিকাৰ ৱেবছাইট ‘দ্য ডেইলী বিষ্ট’ত তেওঁক বিশ্বৰ ডেৰশগৰাকী ‘অকুতোভয়’ মহিলাৰ তালিকাত স্থান দিছে। তেওঁ এতিয়া আফগান মহিলাৰ ৰক্ষাকৰচ হিচাপে পৰিচিত হৈ পৰিছে।

এইসকল নাৰী আজি এটা শব্দত ক'বলৈ গ'লে বিজয়ী বা “Winner” নিজৰ নিজৰ ক্ষেত্ৰখনত। তেওঁলোকৰ এই ব্যক্তিক্ৰমী মন আৰু চিন্তাই তেওঁলোকক পৃথক কৰি চিনাকি দিছে বিশ্ব-দৰবাৰত। গঢ়িলেছে তেওঁলোকে নিজৰ এক সুকীয়া আসন। সেয়ে ছাগৈ কোৱা হয় “বিজয়ী হ'বলৈ ধন জনৰ প্ৰয়োজন নাই, প্ৰয়োজন আছে মাথো এটি বিজয়ী মনৰ আৰু সাহস অগতানুগতিকতাৰ বাবে।”

বিঃ দ্ৰঃ - তথ্য বিভিন্ন সংবাদ মাধ্যমৰ পৰা সংগৃহীত কৰা হৈছে।

শেচৰি বুটলি

মহামানৱ নেলচন মেণ্ডেলা

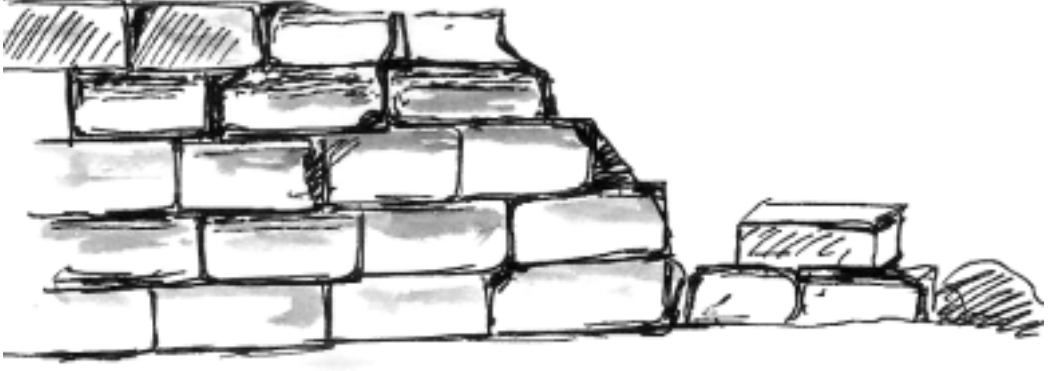
গুৰুদেৱ নাথ

এতিয়া পুৰতি নিশা
 বঙাবেলি ওলাবলৈ বেছি পৰ নাই
 খস্তেক পাছতেই কাৰাগাৰৰ কলা বেৰবোৰ
 বগা পোহৰত জিলিকি উঠিব
 চৌদিশে পিয়াপি ফুৰা শ্বেতাংগ ঘাটকৰ দল
 আতংকত চিঞৰি উঠিব।
 নেলচন মেণ্ডেলা,
 আফ্ৰিকাত আজি মেহনতি মানুহৰ
 নিদ্ৰা ভংগ হৈছে
 ঘানা, জাম্বিয়া, মোজাম্বিকও
 নৱ জয়ধ্বনি উঠিছে
 আফ্ৰিকাৰ প্ৰান্তে প্ৰান্তে আজি
 কলা মানুহৰ মুক্তিধ্বনি ভাহিছে
 বিৰল বোথাৰ বিৰৰণ দুখ ঘনে ঘনে কৰিছে।
 নেলচন মেণ্ডেলা,
 আফ্ৰিকা। অদিম অন্ধকাৰৰ বুকু ভেদি
 ইতিহাসক সাক্ষী কৰি
 নৱ প্ৰভাতে খস্তেক পাছতেই পাতনি মেলিব
 নেলচন মেণ্ডেলা,
 তেতিয়া তুমি উঠিব পাৰিবা
 জোহান্সবাৰ্গ চ্যলিছবেৰি, কিম্বালি, ডাৰানৰ পথত
 আকৌ তুমি ফুৰিব পাৰিবা।
 আজি ২৬ বছৰে অন্ধ কাৰাগাৰত থাকি
 কি পালা কি হেৰুৱালা
 মলয়ছ আৰু জেনট্ৰয়ৰ আকাঙ্ক্ষাক
 প্ৰিটোবীয়াৰ বুকুত ৰেয়েই ক'ব পাৰিবা
 মুক্ত কণ্ঠে শ্বেতাংগ সকলক ক'ব পাৰিবা
 ক'লা বগাৰ প্ৰাচীৰ ভঙাৰ শব্দটি
 এতিয়াতও তেমাৰ মনত আছে
 সমগ্ৰ বিশ্ববাসীক তুমি ক'ব পাৰিবা
 স্বদেশক ভাল পোৱাৰ অধিকাৰ
 কোনেও কাঢ়ি নিব নোৱাৰে।

প্ৰতীক্ষা

দিব্যজ্যোতি নেওগ

ব'হাগৰ বতৰ
 ডাৱৰৰ উদুলি মুদুলি
 কানতাল মৰা মেঘৰ গাজনি
 বৰষুণ নাই
 ছিৰালফটা দিয়ে মোৰ ছন পৰা পথাৰ
 পিৰালিৰ এচুকত বহি
 আজিও চায় থাকো আকাশলৈ
 আহিবনে মেঘে গাজনিৰে এজাক
 ব'হাগৰ দোপালপিতা বৰষুণ?
 এবুকু পলস লৈ এদিন নিশ্চয় আহিব 'জীয়াধল'
 মোৰ অনুৰ্বৰা বুকুৱেদি
 ইকৰা খাগৰিৰ নাঙল সাজি
 ধলপুৰাতে গৈ চাহ কৰিম
 কাজলি ভৰাই সিঁচি দিম
 নীল সপোনৰ সঁচ।

ভৰিৰ তলৰ মাটি

জ্ঞান পূজাৰী

ভৰিৰ তলেদি বৈ যায়
 সোঁৱৰণিৰ সোণজুলিলৈ
 কেচুৱাটিক যিদিনাই জুইত
 দলিয়াই দিছিল
 সজাল ধৰা ৰোৱাদৰা
 মহতিয়াই নিছিল যিদিনাই
 পাটগাভৰু জনীৰ কাটি নিছিল
 বুকুৰ কাছুটি
 ঠিক সেইদিনাই
 যেন পাহাৰটো খহি পৰিছিল
 যেন আগ্নেয়গিৰি এটাই
 ওকালি দিছিল
 আৰু এটা আগ্নেয়গিৰি
 পদুমৰ চকা যেন পিয়াহটোত
 মুখ দি থপিয়াই ফুৰিছিল
 কেচুৱাটোৱে
 আনটো পিয়াহ
 ঠিক সেইদিনাই
 মোৰ মনত আছে
 ঘৰ পোৰা জুয়ে শুহি নিছিল মোৰ
 ছটফটনি

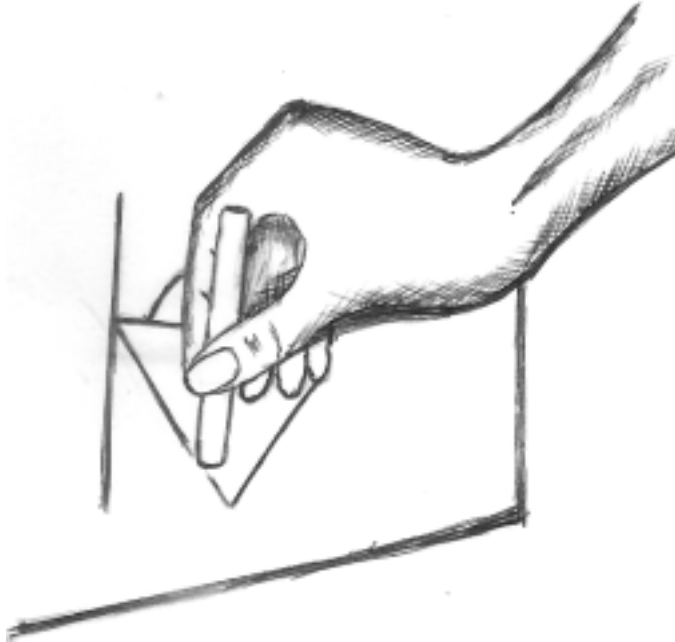
মঙহবোৰ এফালৰ পৰা পুৰি
 নিছিল
 দুছেও মোৰ ডিঙিটোৱে বিচাৰি ফুৰিছিল
 একলহ সাজপানী
 ঢোলৰ বৰতিৰ দৰে আঙুলিবোৰ
 টুকুৰিয়াই ফুৰিছিল ঘৰে ঘৰে
 কোনোবা আছানে
 আছানে কোনোবা
 কোনোবাই যেন কৈছিল
 মই ঠিক শুনিলো নে
 ঘৰ বোৰ জ্বলাই দে
 ঘৰৰ ওপৰত ঘৰ
 আৰু তাকো জানিছে
 লগতে
 মুণ্ডহীন জাকবোৰে আজুৰি আছিল
 মাক বোৰক
 মাক বোৰে বিচাৰি ফুৰিছিল
 জুইৰ মাজৰ শিশুবোৰ ?
 মই ঠিক দেখিছিলো নে
 মোৰ চকুদুটা খুলি থৈ
 মই জোৰ দুডাল লগাই লৈ
 মোৰ ভৰিৰ তলেদি বৈ যায়
 বিস্মৃতিৰ সোণ জুলি নৈ।

শিক্ষা আৰু পৰীক্ষা প্ৰহসন

ধুবজ্যোতি শৰ্মা

মুদ্ৰা এটাৰ দুয়ো
পিঠিৰ মাজৰ সম্পৰ্ক যি
দৰে অভিন্ন, শিক্ষা আৰু
পৰীক্ষাৰ মাজৰ সম্পৰ্কও
সেই একে পৰ্য্যায়ৰে।
দুয়োৰে মাজত আৱহমান
কালৰে পৰা ছাঁয়া আৰু
কাঁয়াৰ সম্পৰ্ক বিৰাজ কৰি
আহিছে। শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ
আমূল পৰিৱৰ্তনৰ লগে
লগে পৰীক্ষা ব্যৱস্থাবো
পৰিৱৰ্তন হ'ল। গুৰুৱে
শিকোৱা শিক্ষা শিক্ষাৰ্থী
সকলে কিমান পৰিমাণে

গ্ৰহণ কৰিলে আৰু এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষাৰ্থীৰ স্বকীয় ব্যক্তিত্বৰ
বিকাশ কি ধৰণে হ'ল তাক নিৰূপণ কৰিব পাৰি এই পৰীক্ষাৰ
যোগেদি। এই দৃষ্টিকোণৰ ফালৰ পৰা চাবলৈ গ'লে পৰীক্ষা
ব্যৱস্থাটো এটা অতি দৰকাৰী আৰু আদৰ্শীয় ব্যৱস্থা। কিন্তু
অতি দুখ আৰু পৰিতাপৰ কথা এই যে বৰ্তমান শিক্ষাজগতত
পৰীক্ষাৰ ফলাফলে এক হতাশজনক আৰু বিপদজনক
অৱস্থাৰ সৃষ্টি কৰিছে। ইয়াৰ মূলতে আসোঁৱাহপূৰ্ণ আৰু
বাস্তবৰ নিতান্ত প্ৰয়োজনৰ লগত বিসংগতি থকা পৰীক্ষা
ব্যৱস্থাটো।

ভাৰতৰ শিক্ষা
আয়োগে (১৯৬৪-৬৬)
অসংখ্য পৰামৰ্শ সম্বলিত
প্ৰতিবেদন দাখিল কৰাৰ
পাছৰ পৰা আমাৰ দেশত
শিক্ষা আৰু পৰীক্ষা
বিষয়ত নানা সংস্কাৰৰ
দিহা কৰা হৈছে।
স্বাধীনতাৰ পাছত
১৯৫২-৫৩ চনত গঠিত
মাধ্যমিক শিক্ষা
আয়োগে, ১৯৬৪-৬৬
চনত কোঠাৰী আয়োগে
আৰু শেহতীয়া ভাবে

১৯৮৬ চনত নতুন শিক্ষা আয়োগে এনে এটা সিদ্ধান্তত
উপনীত হৈছিল যে দেশৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত বৰ্তমানৰ পৰীক্ষা
ব্যৱস্থাৰ যিটো পৰিণতি হৈছে তালৈ লক্ষ্য কৰি এই ক্ষেত্ৰত
সৰ্বাধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰিব লগীয়া কথাটো হ'ল
পৰীক্ষাৰ সংস্কাৰ, বৰ্তমান পৰীক্ষা ব্যৱস্থাৰ অশুভ পৰিণতি
সমূহৰ কথা লৈ চায়েই আয়োগে এই ক্ষেত্ৰত কেতবোৰ
বৈপ্লৱিক পৰিৱৰ্তনৰো দিহা দিছিল।

এই কথা সকলোৱে পৰম ক্ষোভেৰে লক্ষ্য কৰিছে
যে, অসমৰ শৈক্ষিক জীৱনত সম্প্ৰতি এটি প্ৰচণ্ড সংস্কাৰৰ

পয়োভৰ চলিছে আৰু আনহাতে পৰীক্ষা পাতি বিধ্বস্ত হৈছে। দুটা বিপৰীতধৰ্মী শক্তিৰ মাজত টনা-আজোৰাত এক নতুন সামাজিক ব্যাধিৰ উদ্ভৱ হৈছে; অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰত পৰিলক্ষিত হৈছে সল্লিষ্ট সকলোৰে মনত নিৰ্বিকাৰ উদাসীনতা। উল্লেখ কৰাটো উচিত হ'ব যে বৰ্তমান আমাৰ পৰীক্ষা ব্যৱস্থাটোৰ ক্ষেত্ৰত কেতবোৰ সংস্কাৰ সাধিত হলেও পৰীক্ষা ব্যৱস্থাৰ মূল গাঁঠনিটো অপৰিবৰ্তিত হৈয়েই আছে। যদিও বহুতে ক'ব খোজে যে এইটো আন্দোলনৰ অশুভ পৰিণতি তথাপি কথাটো ভিত্তিহীন। কিয়নো অলপ উজাই গৈ চালে দেখা যাব যে সত্তৰৰ দশকৰ আৰম্ভণিৰ পৰা আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা বিপৰ্য্যস্ত হোৱা আৰম্ভ কৰিছে।

আত্মবিশ্লেষণৰ নিম্নেই দৃষ্টিৰে সমস্যাটো বিশ্লেষণ কৰি চালে দেখা যাব যে পৰীক্ষাৰ ফলাফল তথা বৰ্তমান শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু লগতে অভিভাৱক সকলো সমানে দায়ী। বিগত দশকত পৰীক্ষা সম্পৰ্কে যিবোৰ সংস্কাৰ উদ্ভাৱন আৰু প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে তাক বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিবলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী; শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু অভিভাৱক সকল কিমান সজাগ? আকৌ এটা সুস্থ সুন্দৰ সম্পৰ্ক অবিহনে শিক্ষা আৰু পৰীক্ষাৰ সকলো সংস্কাৰ বিফল হ'বলৈ বাধ্য। সেই কথা কোনোবাই কাহানিবা চিন্তা কৰিছেনে? এসময়ত শিক্ষক আৰু ছাত্ৰৰ মাজত যি মধুৰ তথা আদৰ্শনীয় সম্পৰ্ক আছিল সময়ৰ লগে লগে সেই পৱিত্ৰ সম্পৰ্কৰো দ্ৰুত পৰিবৰ্তন ঘটিছে। পূৰ্বতে এজন ছাত্ৰই এজন শিক্ষকক যিদৰে ভক্তি বা সন্মান কৰিছিল বৰ্তমান এজন শিক্ষকে কিছুমান বিশেষ ধৰণৰ ছাত্ৰক সেই ব্যৱহাৰ কৰিব লগা হোৱা নাইনে? আকৌ কোনো এজন ছাত্ৰ বা এগৰাকী ছাত্ৰীৰ শিশু অৱস্থাতেই মানসিক অস্থিৰতাই দেখা দিয়াৰ ফলত ভৱিষ্যতে ছাত্ৰ বা ছাত্ৰী গৰাকীৰ পৰা আশা কৰা মতে ফল পাব নোৱাৰি। প্ৰায়বোৰ শিশুৰে এনে হোৱাৰ কাৰণ অভিভাৱক সকল নহয়নে? মনোবিজ্ঞানী সকলৰ অভিমত মতে মাক দেউতাকৰ অস্বাভাৱিক উচ্ছাকাংক্ষাৰ চিকাৰ হৈ পৰা বাবেই শিশুবোৰৰ মানসিক অস্থিৰতাই দেখা দিয়ে; আৰু তাৰ কুফল পৰিলক্ষিত হয় ক্ৰমান্বয়ে শিশুটি ডাঙৰ হৈ অহাৰ লগে লগে। শৈশব

কালেই হৈছে মানৱ জীৱনৰ অতি সুখ আৰু আনন্দৰ কাল। সেই সময়ত শিশুৰ মনত চিন্তা ভাবনা নাই, দুখ অৱসাদ একো নাই, কিন্তু অতি দুখৰ বিষয় এই যে আজিকালি এটি শিশুৰ দুবছৰ পাৰ হ'লেই অধিক সংখ্যক অভিভাৱকে নিজৰ সন্তানক কনভেণ্ট বা ইংৰাজী মাধ্যমৰ স্কুলত নাম লগাই দিয়ে। যাৰ ফলত শিশুৰ সোণালী শৈশৱ হেৰাই যায় শিশুহঁতে কঢ়িয়াই নিয়া বহী কিতাপ আৰু পানী বটলৰ গধুৰ বোজাৰ মাজত। ইয়াৰ উপৰিও তাৰ লগে লগে অভিভাৱক সকলে নিজৰ কণমানি শিশুটিক নাচ-গান, খেলা, সাঁতোৰা আদি সৰ্ববিদ্যা বিশাৰদ হোৱাটো বিচাৰে। বহুতো শিশুৱে পৰিৱেশৰ লগত নিজকে খাপখুৱাই ৰাখিব নোৱাৰাৰ ফলত সিহঁত খিংখিঙীয়া, বিদ্ৰোহী হৈ পৰে আৰু সেই স্বভাৱৰ কুফল ক্ৰমে ভৱিষ্যতলৈ দেখা দিয়ে।

আনহাতে পৰীক্ষাগৃহত কাগজ কিতাপ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা কাৰ্য্য আৰু তাৰ লগত জড়িত বিভিন্ন ধৰণৰ ঘটনাই সুবিবেচনা থকা সকলো শ্ৰেণীৰ লোকক চিন্তিত কৰি তুলিছে। পৰীক্ষাগৃহত একশ্ৰেণী পৰীক্ষাৰ্থীয়ে নকল কৰিবলৈ চেষ্টা কৰাটো একো অস্বাভাৱিক ঘটনা নহয়। বিশেষকৈ গোটেই সমাজখনেই যেতিয়া সাফল্যৰ চমু বাট বিচাৰি পিছ দুৱাৰত ভিৰ কৰিছেহি তেনে অৱস্থাত কেৱল স্কুল কলেজৰ চাৰিবেৰৰ মাজত নৈতিকতাই শেষ আশ্ৰয় বিচাৰি পাব বুলি আশা কৰাটো ভুল হয়। এটা সময় আছিল যিটো সময়ত নকল কৰাটো অনৈতিক বুলি বিবেচনা কৰি এই কাৰ্য্যক সময়ে গোপনে ৰখা হৈছিল। অতি দুখৰ কথা যে বৰ্তমান নকল কৰা কাৰ্য্যক সমূহীয়া প্ৰচেষ্টা ৰূপে হাতত লৈ কিছুমান উচ্চমান বিশিষ্ট ঘোষিত নীতি আৰু আদৰ্শৰ লগত জড়িত কৰি এক বৈধ দাবী হিচাপে প্ৰতিপন্ন কৰিব বিচৰা হৈছে। ইয়াৰ পটভূমিত কোনে কাক ৰঙাচকু দেখুৱাই অথবা ভাবুকি দি সুকলমে সকলো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ হেলাৰঙে সম্পূৰ্ণ কৰিলে সেই কথা পৰীক্ষা গৃহৰ বাহিৰত প্ৰকাশ কৰি বিকৃত আনন্দৰ মাজেদি বীৰত্ব প্ৰদৰ্শনৰ বাবে চলা প্ৰতিযোগিতা এটা চকুত পৰিছে। ফলস্বৰূপে স্কুল কলেজৰ যি সকল শিক্ষকে প্ৰকৃত সেৱাৰ মনোভাৱলৈ জীৱন নিৰ্বাহৰ তথাকথিত মান দণ্ডক সময়ে পৰিহাৰ কৰি এক সু-নিৰ্দিষ্ট

আদৰ্শ লৈ শিক্ষানুষ্ঠান সমূহত যোগদান কৰিছিল তেওঁলোকৰ মোহভংগ হৈছে আৰু শিক্ষানুষ্ঠান সমূহত বিশেষকৈ কলেজ অধ্যাপক আধ্যাপিকাৰ ভূমিকা একেবাৰে নিস্তেজ হৈ পৰিছে। ক্ৰমান্বয়ে এনে কিছুমান ঘটনা ঘটিছে যাৰ ফলত অনুশাসন, শৃংখলা আৰু মূল্যৰ বিষয়ে চিন্তা নকৰে। আনহে নালাগে তেওঁৰ যদি পৰীক্ষা বেয়া হয় তেন্তে তাৰ পাছৰ বছৰ? আকৌ এখন!

এচাম শিক্ষক আছে যি আৰ্থিক অনাটনৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ গৃহ শিক্ষকতা নোটছ, মেড ইজি আদি লিখা কামত ইমান গভীৰ ভাবে নিমজ্জিত যে পৰিৱৰ্তনৰ কথা ভাবিবলৈ তেওঁলোকৰ আহৰিয়েই নাই। এনে এটা অৱস্থাতে শিক্ষক সকলে দীঘলীয়া সময় কটাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক নানা উপায়েৰে অবিৰতভাবে মূল্যায়ন কৰাৰ গুৰু দায়িত্ব লব পাৰিবনে?

তাৰউপৰি শিক্ষকৰ স্বার্থত আন্দোলন কৰি শিক্ষানুষ্ঠান বন্ধ কৰা ছাত্ৰৰ কাৰবাৰো চলি আছে। ৰাজনৈতিক নেতায়ো প্ৰয়োজনৰ সময়ত ছাত্ৰক ৰাজনীতি শিকোৱাৰ নামত ৰাজনৈতিক আন্দোলন ছাত্ৰৰ হতুৱাই কৰাই নিজৰ স্বার্থসিদ্ধি কৰাৰ উদাহৰণ বিৰল নহয়। বৰ্তমান বিহাৰ ৰাজ্যত অনুসূচীত আৰু জনজাতিৰ কাৰণে অধিক চাকৰি সংৰক্ষণ কৰা চৰকাৰী নীতিৰ বিৰুদ্ধে অন্য জাতৰ মানুহে চলোৱা বিক্ষোভৰ যুদ্ধক্ষেত্ৰ হৈছে স্কুল, কলেজ, বিশ্ববিদ্যালয় আৰু সন্মুখ শিবিৰৰ সৈনিক হৈছে ছাত্ৰ-

ছাত্ৰীসকল।

প্ৰকৃত শিক্ষাই সকলোৰে মনত তেনে এটি শক্তিৰহে জন্ম দিব লাগে যিটোৱে দুষ্কাৰ্যৰ প্ৰতি মন বিমুখ কৰি তোলে। এনে আদৰ্শ মূলক পৰিৱেশ সৃষ্টিত শিক্ষক সমাজৰ দায়িত্ব অপৰিসীম।

শিক্ষাৰ পৰিৱেশ উন্নত কৰাৰ সকলো দায়িত্ব শিক্ষকৰ ওপৰতে সপিলে সমস্যা কোনো দিনে নাটৰিব। শিক্ষাদান আৰু গ্ৰহণ মূলতে একাত্মকেন্দ্ৰীক প্ৰক্ৰিয়া। শৈক্ষিক পৰিৱেশ নিকা উন্নত আৰু আদৰ্শনীয় কৰাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দায়িত্বও কোনো গুণে কম নহয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মন দুষ্কাৰ্য্য বিমুখ কৰাত অভিভাৱক সকলেও দায়িত্ব লব লাগে। শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত যি আকস্মিক অৰাজকতাৰ পাদুৰ্ভাৱ হৈছে তাক সময় থাকোতেই উপযুক্ত ভাবে ৰোধ কৰিব নোৱাৰিলে ইয়াৰ দুযিত বাষ্পই আমাৰ সামাজিক জীৱন চিৰকালৰ বাবে বিপদাপন্ন কৰিব। অসমৰ শিক্ষা জীৱনৰ গৌৰৱোজ্জ্বল ঐতিহ্য ৰক্ষা কৰিবলৈ সকলো শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, অভিভাৱক আদি সকলোৱে সমানে সজাগ হ'ব লাগিব।

ভৱিষ্যতৰ নাগৰিকৰ ভাগ্যক আজিৰ ক্ষমতা প্ৰাপ্ত সকলৰ স্বার্থত বলি দিবলৈ কেৰেপ নকৰা এই নিৰ্দয়বিলাকৰ বিৰুদ্ধে জনমত গঢ়ি তুলি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক মুক্ত কৰিব নোৱাৰিলে এই প্ৰতাৰণাৰ সহায়ক হিচাপে আমিও এদিন অভিযুক্ত হৈ শাস্তি ভুগিব লাগিব। □□

The poor

Indra Kr. Gautam

O' poor men! open your eyes,
 Don't fall in slumber,
 Of the night's embalmer.
 Be conscious and quickly rise.
 The rich are cruel and lusty
 Suck only your blood;
 Oft through you in flood,
 You bear everything ! yet your life is duty.
 O' you poor when you light?
 The poor tiny candle
 And build your hearts pendal
 Don't wait, come hastily to fight.
 Fearless and challenge the time
 The movement is deep;
 Strongly your promise keep;
 And loudly utter the revival's hymn.
 You needy people, nothing to fear
 Come out together,
 Hold the flag better;
 March confidently through pathetic tear.
 You are human, but deprived of right
 Why are you silent?
 Be logical violent;
 And find everything, do struggle with quiet.

Broken Hearted

Niruda Basumatary

Like falling leaves thy parted away
 And left me dry and bare,
 Could thee not give me an car
 And listen to what I'd to share?
 Thou flew like the Antartic birds
 Season to season which migrate
 Could thee not but stay a while
 To see if all was my mistake?
 Ne're could I'ere think
 How fast the things could turn
 Had thou piled up all the past,
 And let the fire burn?
 Rose I find far better tmhan thee
 Which lives its life, by the thorns
 But thou are like the harmful pests
 Which lives its life,
 By destroying the corns.
 Oh God ! thou help me
 I pray today ;
 "Hoping to see
 A change someday".

Worship of Beauty

Sri Rupam Hazarika

Rampant fits of passion have I known
 I would like to tell,
 Upto my beloved car alone
 Whatever might fall.
 As she lives into some vegetation grave
 Where the mighty sun too,
 fails to find out her trace
 Once, I went her to woo.
 Beauty maker her tustrous wave
 None But she makes me rave;
 Rave, Rave I went to her grave
 Coining her little grace to rave.
 Oh' beauty, I worship thee
 They never fading virginity
 I wish, I would have never born to die,
 But to unite with thee.
 I guess your untouched limb
 Which calls me at a sudden
 But I fail to see your secrets
 I promise to have God's grace.

সৰগ, নৰক, পাপ আৰু পুণ্য

মৌচুমী ৰাজখোৱা

দিন আৰু ৰাতিৰ পাৰস্পৰিক সন্ধিৰ ফলস্বৰূপেই পৃথিৱীলৈ নামি আহিছে সন্ধ্যা। এক পক্ষীয়ভাৱে ক'বলৈ গ'লে সূৰ্যটোৰ দুৰ্বলতাৰ সুযোগ লৈ আন্ধাৰবোৰে নিজৰ অস্তিত্ব ঘোষণা কৰিছে, একেবাৰে নিষ্কণ্টকভাৱে। যেন ক'লা বজাৰৰ অপ্ৰতিদ্বন্দ্বী নায়ক-যাৰ চকুৰ পচাৰতেই চলি আছে সমগ্ৰ দুৰ্নীতি।

কাষৰ মছজিদৰ পৰা আজান ভাঁহি আহি ব্যস্ত ৰাজপথটো পাৰ হৈ স্থানীয় মহাবিদ্যালয়খনৰ দৰ্শন বিভাগৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক আজিজউদ্দিন হাজৰিকাৰ কাণত পৰিলহি। মগৰীবৰ আজান। ধৰ্মৰ প্ৰতি তেখেতৰ বৰ বিশেষ আগ্ৰহ নাই যদিও আজানৰ লগে লগে অদৃশ্যজনৰ প্ৰতি দোৱা কৰিলে। এই সময়টো তেখেতৰ অতি প্ৰিয়। সেয়েহে সন্ধ্যা ভ্ৰমণ বাদ দিও তেওঁ আজানটোৰ প্ৰতীক্ষাত বহি থাকে বাৰান্দাতে। আচলতে এয়া তেখেতৰ ধৰ্মপ্ৰৱণতা নহয়, মাত্ৰ সন্ধ্যাৰ এই আজানটোক ব্যস্ত ৰাজপথটোৰ মানুহবোৰৰ লগত তুলনা কৰে হাজৰিকাই। বিৰামহীনভাবে অহা যোৱা কৰি থকা এই মানুহবোৰৰ অন্তৰত লুকাই থকা দুৰ্নীতিৰ দুৰ্বাৰ লিঙ্গাকাজানৰ পৰিত্ৰতাই পাৰিব জানো প্ৰতিৰোধ কৰিব? এটা জটিল প্ৰশ্ন। যাৰ উত্তৰ সমগ্ৰ জীৱনজোৱা দাৰ্শনিক অভিজ্ঞতাৰ পৰাও উলিয়াব পৰা নাই। কোনে জানে তেখেতৰ প্ৰশ্ন হয়তো প্ৰশ্ন হৈয়ে ৰ'ব।

“চাৰ, সোমাব পাৰোনে?” কাৰোবাৰ মাতত তন্ময়তা ভাগি গ'ল হাজৰিকাৰ। মূৰ তুলি চাই দেখে দুজন যুৱক থিয় হৈ আছে। ভিতৰলৈ মাতি আনি কাষতে বহিবলৈ দি সামান্য কৌতুহল মিশ্ৰিত কণ্ঠেৰে সুধিলে - “তোমালোকক মোৰ আগতে দেখা মনত পৰা নাই। কোৱাচোন কি উদ্দেশ্যে আহিলা মোৰ ওচৰলৈ?” “আপোনাৰ ওচৰলৈ এটা বিশেষ সন্ধ্যাত আহিছিলো।” প্ৰকাশভংগীত অলপো জড়তা নোহোৱাকৈ কৈ গ'ল এজন যুৱকে, “চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱাক আপুনি নিশ্চয় চিনি পায়। তেখেতে ইয়াত নতুনকৈ স্থাপন কৰিব লোৱা বিলাতী মদ

নিৰ্মাৰ্ণৰ কেন্দ্ৰটো পৰহিলৈ উদ্বোধন কৰাৰ কথা ভাবি তাৰ শুভ উদ্বোধনৰ বাবে আপোনাক নিমন্ত্ৰণ কৰিবলৈ পঠিয়াইছে। তেখেতে নিজে গাড়ীৰে আহি আপোনাক লৈ যাবহি।”

স্কন্ধ হৈ পৰিল হাজৰিকা। ভালকৈয়ে জানে হাজৰিকাই চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱাক। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে দুৰ্নীতিৰ কেন্দ্ৰবিন্দু আৰু ৰাজনীতিৰ ভ্ৰষ্টাচাৰৰ দালাল চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱা। আন্ধাৰৰ আঁৰত বহা বজাৰখনৰ একছত্ৰী সত্ৰাট। আনহাতে চহৰখনৰ ৰাজনৈতিক পৰিচক্ৰটো চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱাক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই ব্যস্ত। যি সন্তীয়া ৰাজনীতিক সদায়ে ঘৃণা কৰি আহিছে হাজৰিকাই, সেইজন চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱাৰ মদ নিৰ্মাৰ্ণ কেন্দ্ৰ উদ্বোধনৰ বাবে নিমন্ত্ৰণ কৰিছে হাজৰিকাক। ইমান স্পৰ্দ্ধা! ইমান অপমান!! ইমান জঘন্য প্ৰত্যাহ্বান!!! নাই এয়া হ'ব নোৱাৰে কেতিয়াও। এয়া অকল হাজৰিকাৰে অপমান নহয়, সমগ্ৰ শিক্ষক জাতিটোৰে চৰম অপমান। অলপো উত্তেজিত নোহোৱাকৈ হাজৰিকাই কৈ গ'ল “মোক ক্ষমা কৰিবা। তোমালোকৰ প্ৰস্তাৱত মই কেতিয়াও সন্মত হ'ব নোৱাৰো। চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱাই যদি এখন অনাথ আশ্ৰম স্থাপন কৰিলেহেঁতেন তেন্তে নিমন্ত্ৰণ নোহোৱাকৈয়ে মই তেখেতক অভিনন্দন জনাবলৈ কুণ্ঠাবোধ নকৰিলোহেঁতেন। কিন্তু এটা মদ নিৰ্মাৰ্ণ কেন্দ্ৰ! তেওঁ জানেনে যে এটা মদ নিৰ্মাৰ্ণ কৰা কেন্দ্ৰ উদ্বোধন কৰা মানে মই হাজাৰ হাজাৰ মানুহৰ মৃত্যু পথৰ দুৱাৰ মুকলি কৰা। তেখেতক ক'বা, তেখেতৰ এনে কাৰ্যক মই তীব্ৰ বিৰোধিতা কৰাই নহয় প্ৰচণ্ড ঘৃণাও কৰিছো। অ' তোমালোক এতিয়া যাব পাৰা।”

এক বন্য উত্তেজনাৰে কৈ উঠিল এজন যুৱকে, “আমাৰ ক'বলগাখিনি মাত্ৰ ক'লো। যোৱা নোযোৱাটো আপোনাৰ ব্যক্তিগত কথা। কিন্তু ইয়াৰ বিৰোধিতা কৰাৰ ফলাফল ভয়াবহ হোৱাটোৱেই স্বাভাৱিক।” উত্তৰলৈ বাট নাচাই যুৱক

দুজন গুচি গ'ল।

“কোন আহিছিল দেউতা?” স্থানীয় মহাবিদ্যালয়খনৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ পৰজ্ঞা অৰিন্দমৰ মাতত হাজৰিকা বাস্তৱলৈ ঘূৰি আহিল। অৰিন্দম হাজৰিকাৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ। ঘটি যোৱা সমস্ত ঘটনাটো শুনি অৰিন্দমে ক'বলৈ ধৰিলে, “এই সন্দৰ্ভত মই তোমাৰ লগত আলোচনা কৰিম বুলিয়েই ভাবিছিলো দেউতা। চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱাই অকল তোমাকে অপমান কৰা নাই, এখন সমাজ ধ্বংসৰ মুখলৈ ঠেলি দিয়াৰ লগতে ভাৰতৰ সংবিধানখনো উলংঘা কৰিছে। আজি কলেজত আমি শিক্ষকসকলে এখন আলোচনা সভা আহ্বান কৰি ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ বাবে কালিলৈ এটা প্ৰতিবাদী শোভাযাত্ৰাৰ আয়োজন কৰিছো আৰু যদি তাতো চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱা কৰ্তব্যৰ পৰা বিচলিত নহয় তেন্তে পৰহিলৈ তেওঁৰ কেন্দ্ৰটি উদ্বোধন কৰিব নোৱাৰাকৈ আমি তাৰ সন্মুখত অনশন কৰিম। আমাৰ কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও ইয়াত ভাগ লৈছে।” পুত্ৰৰ ব্যক্তিত্বই হাজৰিকাক আৱেগিক কৰি তুলিলে।

“তই পাৰিবি বাবা! এই মহান কৰ্তব্যৰ পথত তই যাতে কৃতকাৰ্য হ'ব পাৰ তাৰ বাবে মোৰ আৰ্শ্ববাদ থাকিল। নহয়, আৰ্শ্ববাদ নহয়, মই নিজে তহঁতক প্ৰত্যক্ষভাৱে সহায় কৰিম।”

কাৰ্যসূচী অনুসৰি আগবাঢ়ি অহা সমদলটি হাজৰিকাৰ দৃষ্টিগোচৰ হ'ল। মাদক দ্ৰব্য নিবাৰণৰ বিভিন্ন প্ৰতিবাদ ফলক হাতত লৈ দলটি আগুৱাই আহিল। একেবাৰে আগত সেয়া পুত্ৰ অৰিন্দম আৰু কন্যা আনাৰকলি। নিজৰ অলক্ষিতেই হাজৰিকা সমদলৰ মাজত সোমাই পৰিল।

দিনজোৰা কাৰ্যসূচীৰ অন্তত ঘ ব'লৈ ঘূৰি আহি বিশ্ৰামৰ বাবে চকীখনত বহোতেই ফোনটো বাজি উঠিল। ক্ৰেডেলৰ পৰা বিচিভাৰটো উঠাই লওঁতেই সিটো মূৰৰ পৰা চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱাৰ কণ্ঠস্বৰ ভাঁহি আহিল, “মোৰ কামত বাধা দি আপুনি ভীষণ ভুল কৰিছে। হাজৰিকা মনত ৰাখিব, ইয়াৰ পৰিণাম অতি নিমৰ্ম হ'বও পাৰে। সময় থাকোতেই মতামত সলনি কৰক।”

ব্যঙ্গ হাঁহিৰে উত্তৰ দিলে হাজৰিকাই, “মোক ভীতি প্ৰদৰ্শন কৰিছে আপুনি? শুনক বৰবৰুৱা, পৰিণাম চিন্তা কৰি কৰ্তব্যৰ পৰা বিচলিত নহয় আজিজউদ্দিন হাজৰিকা।”

অনশন উলংঘা কৰিবলৈ দুৰ্বাৰ চেষ্টা কৰিও বৰবৰুৱা বিফল হ'ল। মদ নিৰ্মাণ কেন্দ্ৰ উদ্বোধন কৰা নহ'ল বৰবৰুৱাৰ।

সাফল্যৰ আনন্দৰে ঘৰলৈ ঘূৰিছে হাজৰিকা। আনাৰকলি কেতিয়াবাই উভতি আহিল। বিগত জীৱনটোৰ সমস্ত অভিজ্ঞতাৰ ভিতৰত হাজৰিকাৰ আজিৰ ঘটনাটোৱেই ডাঙৰ সাফল্য। জীৱনৰ বছৰজোৰা আদৰ্শৰ কঠিয়াতলী ড'ৰাৰ পৰিপক্ক ফল পাইছে আজি হাজৰিকাই।

ঘৰৰ গেটৰ সমুখ পাই হাজৰিকা থমকি ৰ'ল, ঘৰৰ লাইটবোৰ জ্বলোৱা নাই। আনাৰকলি ঘৰলৈ অহাই নাই নেকি? ঘৰৰ বাৰান্দাত ভৰি দি হাজৰিকা পাগলৰ দৰে হৈ পৰিল। বাৰান্দাত মৃতপ্ৰায় হৈ অৰ্দ্ধনগ্নভাৱে পৰি আছে আনাৰকলি। হিতাহিত জ্ঞান হেৰুৱাই আনাৰকলিক সাৱতি ধৰিলে হাজৰিকাই। এয়া কি? এয়া কি হ'ল? কোনে কৰিলে এয়া? সহায়ৰ বাবে চিঞৰি চিঞৰি মানুহ মাতিলে হাজৰিকাই। এনেতে দৌৰি সোমাই আহিল অৰিন্দমৰ এজন ছাত্ৰ। “আমাৰ চাৰক পুলিচে গ্ৰেপ্তাৰ কৰিছে। চাৰ হেনো দেশদ্ৰোহী কামত লিপ্ত আছিল।”

বহু সময় হাজৰিকাই মুখেৰে মাতিব নোৱাৰে। সূৰ্যৰ প্ৰখৰ ৰ'দত কুঁৱলী আঁতৰাৰ দৰে হাজৰিকাৰ বাবে সকলো স্পষ্টৰ পৰা স্পষ্টতৰ হৈ পৰিল। তেওঁ বুজি পালে আনাৰকলিৰ ধৰ্ষণত কাৰ হাত আছে। অৰিন্দমক কোনে গ্ৰেপ্তাৰ কৰিলে।

সুস্থ হৈ অৰিন্দমে ছাত্ৰ দুজনক ক'লে, “তোমালোক যোৱা, মই সকলো বুজিছো এয়া কিহৰ অভিযান, এয়া কিহৰ পৰিণাম মই জানিছো। কিন্তু দেশত ধৰ্ম নাই, শাসন নাই, বিচাৰ নাই। এখন মদৰ দোকান ধ্বংস কৰাৰ পৰিণাম এয়া। এয়া চৰকাৰৰ কেনে বিচাৰ? সমাজ তথা মানুহক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ যোৱাটো দেশদ্ৰোহিতা আৰু দেশৰ মংগলৰ বাবে জলাঞ্জলি দিয়াটো দেশৰ কল্যাণ। তোমালোক যোৱা আৰু যদি চিৰঞ্জীৱ বৰবৰুৱাক লগ পোৱা তেন্তে ক'বা, এটা মদ নিৰ্মাণ কেন্দ্ৰ ধ্বংস কৰাত মোৰ যিমান লাভ হৈছে মোৰ পৰিয়ালটো থানবান কৰি দিয়াত তেখেতৰ সিমান লাভ হোৱা নাই। আৰু ক'বা মোৰ এতিয়াও এজনী কন্যা আছে আৰু দেশদ্ৰোহী হ'লেও মোৰ এটা পুত্ৰ আছে। বৰবৰুৱাৰ বিৰুদ্ধে সেই দুপাত ব্ৰহ্মাস্ত্ৰই মোৰ বাবে যথেষ্ট।” কথা কোৱাৰ লগে লগে হাজৰিকাৰ দুচকু পানীৰে ভৰি পৰিল। দুৰৰ মছজিদটোৰ পৰা ভাহি আহিছে মগৰীবৰ আজান। নতুন উৎসাহেৰে হাজৰিকা আনাৰকলিৰ ওচৰলৈ উঠি গ'ল। ■ ■ ■

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ আৰু তেওঁৰ সাহিত্য প্ৰতিভা

চিনু ৰয়

প্ৰাচ্যবিদ্যাৰ্ণ আৰু প্ৰবীণ শিক্ষাবিদ কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈৰ নামটো উচ্চাৰণ কৰিলেই স্বাভাৱিকতে শ্ৰদ্ধা আৰু কৌতুহল উদয় হয়। তেওঁৰ জ্ঞান স্পৃহা আৰু পাণ্ডিত্যত জনসাধাৰণৰ মূৰ দোঁ খায়। গহীন গম্ভীৰ যাৰ ব্যক্তিত্ব, অধ্যয়ন আৰু জ্ঞানৰ মুকুতা সংগ্ৰহ কৰাই যাৰ জীৱনৰ মূলমন্ত্ৰ, সেইজন কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈৰ জ্ঞানৰ সীমা অসম তথা ভাৰতৰ চাৰিসীমাৰ মাজত আৱদ্ধ নাছিল; বৰং বিশ্ব-সাহিত্যৰ পৰিধি স্পৰ্শ কৰিছিল।

ৰায়বাহাদুৰ দানবীৰ ৰাধাকান্ত সন্দিকৈ আৰু নাৰায়ণী সন্দিকৈৰ বৰপুত্ৰ কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈৰ জন্ম হয় ১৮৯৮ চনৰ ২০ জুলাই তাৰিখে যোৰহাটত। সৰুতে তেওঁ প্ৰাইমাৰী স্কুলত নপঢ়াকৈয়ে একেবাৰে হাইস্কুলত নাম লগায়। তেওঁ যোৰহাট চৰকাৰী হাইস্কুলৰ পৰা ১৯১৩ চনত প্ৰথম বিভাগত প্ৰৱেশিকা পাছ কৰে আৰু কটন কলেজত নাম ভৰ্তি কৰে। এই কটন কলেজৰ পৰাই ১৯১৫ চনত আই. এ. পাছ কৰে। ১৯১৭ চনত ভাৰতীয় সংস্কৃত সাহিত্যৰ কৰ্ণধাৰ চাৰ আশুতোষ মুখাৰ্জী আৰু মহামহোপাধ্যায় সীতা-ৰাম শাস্ত্ৰীৰ তত্ত্বাৱধানত তেওঁ কলিকতাত অনাৰ্চ লৈ বি. এ. পাছ কৰে। ১৯১৯ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা সংস্কৃতত বৈদিক শাখাত প্ৰথম বিভাগত এম. এ. পাছ কৰে। সংস্কৃত কলেজৰ পৰা বি. এ. পাছ কৰোতে তেওঁ প্ৰসন্ন কুমাৰ সৰ্বাধিকাৰী সোণৰ পদক পায় আৰু বৃত্তিও লাভ কৰে। ছাত্ৰাৱস্থাৰ পৰাই যিকেইগৰাকী মহান ব্যক্তিয়ে সন্দিকৈদেৱক

আদেশ-উপদেশ, নতুনক শিকাৰ, আয়ত্ব কৰাৰ ধাউতি জন্মাইছিল সেই কেইজনৰ ভিতৰত - ড° সূৰ্য্য কুমাৰ ভূঞা, নবীন চন্দ্ৰ বৰদলৈ, ৰসৰাজ লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা আছিল অন্যতম।

১৯২০ চনত সংস্কৃতত ডক্টৰেট উপাধি লবৰ বাবে লণ্ডনলৈ যায়। কিন্তু প্ৰাচ্যৰ লগত পাশ্চাত্য সাহিত্যৰ তুলনামূলকভাৱে বিজাই তেওঁ পাশ্চাত্য ভাষা শিকে। ১৯২০ চনত সন্দিকৈ দেৱে "Modern History" ৰ বিষয়ে এম. এ. পঢ়ে আৰু ডিগ্ৰী লোৱাৰ পিছত পেৰিছলৈ যায়। ১৯২৩ চনত সেই বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা অনাৰ্চসহ ডিগ্ৰী লাভ কৰে।

ড° সূৰ্য্যকুমাৰ ভূঞাৰ প্ৰসঙ্গত সন্দিকৈ ডাঙৰীয়াই কৈছিল যে ড° ভূঞা আছিল তেওঁৰ Friend, Philosopher and Guide. ড° ভূঞাৰ অনুপ্ৰেৰণাতেই তেওঁ বিদেশী ভাষা শিকাৰ উদ্দেশ্যে ফৰাচী ভাষা শিকিবৰ বাবে মন মেলে। পেৰিছত তেওঁ আঢ়ৈ বছৰ কাল থাকে আৰু এই কালছোৱাত তেওঁ জাৰ্মান, ইটালিয়ান আৰু ৰাছিয়ান এই তিনিটা ভাষাৰ সাহিত্য অধ্যয়ন কৰিছিল। ১৯২০ চনত লণ্ডনত থকা অৱস্থাতেই Language School ত ফৰাচী ভাষা শিকে। সংস্কৃতত এম. এ. পঢ়ি থাকোতেই অধ্যাপিকা Madam Walzoff আৰু অধ্যাপক Signor Mazzi ৰ তত্ত্বাৱধানত যথাক্ৰমে ৰাছিয়ান আৰু ইটালিয়ান ভাষা শিকিছিল। ইয়াৰ উপৰিও পালি-প্ৰাকৃত, ৰুছ, স্পেনিচ

ভাষাত তেওঁৰ যথেষ্ট জ্ঞান আছিল। ১৯২৫ চনত সন্দিকৈ ডাঙৰীয়া বালিনলৈ যায়। তাত তেওঁ বালিনৰ বিখ্যাত ৰাজ্যিক লাইব্ৰেৰীত (Staatsbibliothek) অধ্যয়ন কৰিছিল। সন্দিকৈ দেৱে ১৯২৮ চনত নগাঁৱৰ হেমলতা আইদেউক বিয়া কৰায়।

সন্দিকৈৰ জীৱনৰ কীর্তিস্তম্ভ তিনিটা হ'ল - নৈষধ চৰিত, যশস্তিলক আৰু ভাৰতীয় সংস্কৃতি আৰু সেতুবন্ধ।

নৈষধ চৰিত : শ্ৰীহৰ্ষৰ নৈষধ চৰিত সংস্কৃত মহাকাব্য সমূহৰ ভিতৰত আটাইতকৈ কঠিন বুলি জনাজাত। তেওঁ এই নৈষধ চৰিতৰ ওপৰতেই ১৯২৭ চনৰ পৰা ১৯৩৪ চনৰ ভিতৰত এই সাত বছৰ কাল গৱেষণা চলায়। এই মহাকাব্যখন প্ৰখ্যাত 'নল দময়ন্তী'ৰ কাহিনীৰ ভিত্তিত ৰচিত। 'শ্ৰীহৰ্ষচৰিত' আৰু 'নৈষধ চৰিত'ৰ ইংৰাজী অনুবাদ আৰু টীকাভাষ্য সন্দিকৈ ডাঙৰীয়াৰ জ্ঞান সাধনৰ প্ৰতিভা আৰু এইবোৰ বিশ্ব-সাহিত্য মন্দিৰত স্বাক্ষৰিত হৈ ৰব।

যশস্তিলক আৰু ভাৰতীয় চিন্তা : সোমদেৱে দশম শতিকাতেই এই গ্ৰন্থখন লিখিছিল। ইয়াৰ মূল বিষয়বস্তু হৈছে জৈনধৰ্ম, ভাৰতীয় চিন্তা আৰু সম-সাময়িক ভাৰতীয় সংস্কৃতি। এই গ্ৰন্থখন সন্দিকৈদেৱে ১৯৪২ চনৰ পৰা ১৯৪৯ চনলৈ গৱেষণামূলক সমালোচনা কৰে। যশস্তিলকৰ প্ৰকাশৰ মূলতে আছিল ডক্টৰ উ পাধ্যায়। এই গৱেষণামূলক সমালোচনা গ্ৰন্থৰ যোগেদি বিশ্বৰ সকলো ঠাইতে তেওঁৰ পাণ্ডিত্যৰ প্ৰচাৰ হয়।

সেতুবন্ধ : পঞ্চম শতিকাৰ প্ৰাকৃত মহাকাব্যখন প্ৰৱৰসেনে লিখিছিল। এই কাব্যখন কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ডাঙৰীয়াই টিকা-টিপ্পনীসহ ইংৰাজীলৈ অনুবাদ আৰু সমালোচনা কৰে। এই কাব্যখনৰ মূল বিষয়বস্তু হ'ল ৰামায়ণৰ উত্তৰভাগৰ বস্তু। মূল কথা হ'ল সেতুবন্ধৰ পৰিকল্পনা কৰা। পৰিকল্পনাৰ মূল্য দেখুওৱাটোও এই মহাকাব্যৰ আন এটা উদ্দেশ্য। সন্দিকৈ ডাঙৰীয়াই 'সেতুবন্ধ'ৰ মূল কথাভাগৰ সম্বন্ধে তেখেতৰ সুদীৰ্ঘ পাতনিত লিখিছে :-

"The Setubandha of Pravarasena deals with a portion of the story of Rama

from the return of Hanumanta from Lanka with the tidings of Sita to the death of Ravana, with special emphasis on the construction of the great cause way between the mainland and the island."

অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁৰালত তেখেতৰ কিতাপৰ আকাৰত নাই যদিও গুণ হিচাপে স্থান অতুলনীয়। সেয়েহে সংখ্যা হিচাপে তেওঁৰ সাহিত্য প্ৰতিভাৰ কথা বিচাৰ কৰিলে নিশ্চয় ভুল কৰা হ'ব। অসমৰ শিক্ষা-সংস্কৃতিৰ উন্নতিৰ বাবে কৰা কাৰ্য্যকলাপো উল্লেখযোগ্য। তেওঁৰ জীৱনত বহুত ভাষাৰ বহুখিনি গ্ৰন্থ অধ্যয়ন কৰিছিল। সেই শাৰীটো হ'ল -

"Innocence is the source of all joy and happiness. Happiness means First and Fore-most the calm, joyous sense of innocence." (নিৰ্দোষিতা সকলো আনন্দ আৰু সুখৰ মূল। নিৰ্দোষিতা প্ৰশান্ত আৰু আনন্দময়, অনুভূতিয়েই প্ৰকৃত সুখ-)" এই কথাষাৰ ইবচেনে এখন নাটকত (Rosmers holm) লিখিছিল। এই শাৰীটোৰ সত্যতা সন্দিকৈদেৱে উপলব্ধি কৰিছিল আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈছিল।

সন্দিকৈ ডাঙৰীয়াই আই.এ. পঢ়োতে 'জাপানৰ বীৰ নোগী' 'মোগল ৰাজকন্যাৰ কবিত্ব প্ৰতিভা', 'আত্ম বিচাৰ' 'অমৰ প্ৰকাশ' আদি প্ৰবন্ধ লিখিছিল। বি.এ. পঢ়োতে "ভাৰতীয় চিন্তা" এম.এ. পঢ়োতে 'প্ৰাচীন বেবিলনৰ বেদ' লিখিছিল। ইউৰোপত থকা অৱস্থাত 'ইউৰোপৰ ভাষা আৰু সাহিত্য', 'গ্ৰীক ভাষা', 'জাৰ্মানী জ্ঞান সাধনা', 'অনুবাদৰ কথা', 'ৰুছ অভিনয়' আদি প্ৰবন্ধ লিখিছিল।

'সাগৰৰ মাজৰ দুৰ্গ', 'প্ৰাচীন মিচৰৰ উপাখ্যান' এই দুখন শিশুৰ উপযোগীকৈ পৌৰাণিক গল্প লিখিছিল। ইয়াৰ উপৰিও 'অকণ' নামৰ শিশু আলোচনীত 'জীৱ-জন্তু' বুলি কিছুমান প্ৰবন্ধ লিখিছিল।

জগন্নাথ বৰুৱা কলেজত অধ্যক্ষতা কৰি থকা কালত 'গ্ৰীক নাটকৰ গান', 'জাৰ্মান সাহিত্যৰ সপোন নাটক', 'স্পেনিচ সাহিত্যৰ ৰোমিও জুলিয়েট', 'সাংখ্য

দৰ্শন', 'জামানি জ্ঞান সাধনা' আদি প্ৰবন্ধ লিখে। এই প্ৰবন্ধবোৰে প্ৰাচ্য পাশ্চাত্যৰ সম্যক জ্ঞানৰ পৰিচয় দিয়ে।

১৯১৮ চনত সন্দিকৈয়ে কলিকতাত 'মৰ্ডান ৰিভিউত' - 'The word swaraji in Rig Veda' নামৰ ইংৰাজী প্ৰবন্ধ লিখে আৰু Indian Antiquary নামৰ কাকতত 'Women poets in Rig Veda' এই প্ৰবন্ধ সমূহ অসমীয়া সাহিত্যলৈ অতুলনীয় অৱদান।

৫০ টা আলমাৰীত ১১ টা ভাষাৰ বিভিন্ন কিতাপ তেওঁৰ লাইব্ৰেৰীত আছিল। তাত ভালেমান দুস্ত্ৰাপ্য আৰু মূল্যবান গ্ৰন্থ আছিল। প্ৰায় তিনিলাখ টকাৰ কিতাপ আছিল। তেওঁৰ ব্যক্তিগত পুথিভঁৰালটো তেওঁৰ ইচ্ছানুসৰি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ক দান দিছিল। জ্ঞান পিপাসু, গৱেষণাপ্ৰিয় আৰু অধ্যয়নশীল ব্যক্তিৰ কাৰণে অনুপ্ৰেৰণাৰ উৎস হ'ব; জ্ঞান চৰ্চাৰ এটা প্ৰশাখাকৰূপে উৎসাহ যোগাব।

সন্দিকৈদেৱে তেখেতৰ স্ত্ৰী ° হেমলতা সন্দিকৈৰ স্মৃতি ৰক্ষার্থে যোৰহাট লেচুবাৰীত আঢ়ৈলাখ টকা দান দি 'হেমলতা সন্দিকৈ স্কুল' পাতি দিছিল।

১৯৩০ চনত সন্দিকৈদেৱে জগন্নাথ বৰুৱা কলেজত অধ্যক্ষ পদত আছিল। ১৯৩০ চনৰপৰা ১৯৪৭ চনলৈকে এই সোতৰ বছৰ কাল অধ্যক্ষৰূপে কাৰ্যভাৰ চলায়। ১৯৪৮ চনৰ পৰা ১৯৫৭ চনলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য আছিল।

ভাৰত চৰকাৰে ১৯৫৫ চনত 'পদ্মশ্ৰী' আৰু ১৯৬৭ চনত 'পদ্মভূষণ' উপাধি প্ৰদান কৰে। ১৯২৯ চনত অসম ছাত্ৰ সন্মিলনৰ সভাপতি আৰু ১৯৩৭ চনত অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি হৈছিল।

শ্ৰী সন্দিকৈ ডাঙৰীয়াৰ জীৱনৰ ঘাই লক্ষণ সমূহ হ'ল 'আত্মবিশ্লেষণ', 'আত্মসমালোচনা', 'অতীতক পাহৰিব খোজা', নিজৰ নাম আৰু পদবীৰ কাৰণে তেওঁ নিজে যত্ন নকৰে আৰু সেইবোৰৰ প্ৰতি হাবিয়াস নাই। এই সম্পৰ্কত তেওঁৰ ডাঙেৰ এটা বাণী মনত পৰিছিল - "None II mondan remore altro che un fiato di vento"- "পাৰ্থিৱ খ্যাতি বতাহৰ নিশ্বাসৰ বাহিৰে একো নহয়।"

১৯৮২ চনৰ ৭ জুনৰ দিনা দিনৰ ১০ বাজি ২০ মিনিটত ডিব্ৰুগড়ৰ ডি. এম. হাস্পাতালত সন্দিকৈদেৱে ইহলীলা সম্বৰণ কৰে। সন্দিকৈদেৱে পাণ্ডিত্য, ঐশ্বৰ্য্য আৰু সন্মান এই তিনিওটা গুণৰ অধিকাৰী আছিল। তেওঁৰ ব্যক্তিত্ব আৰু সাহিত্য প্ৰতিভা বিশ্ব-সাহিত্য মন্দিৰত চিৰদিনলৈ স্বাক্ষৰিত হৈ ৰ'ব।

শেষত মহিলা কবি নলিনীবালা দেৱীৰ ভাষাত -

“মহীয়ান দানবীৰ পিতৃৰ সন্তান!

নোহোৱা মাথোন তুমি অসম গৌৰৱ

ভাৰত গৌৰৱ তুমি! বিশ্ব জ্ঞান মন্দিৰত।”

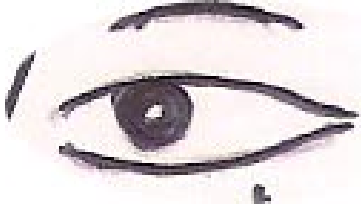
প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা

জৈৱবিজ্ঞান বিভাগ....

যাত্ৰা

ৰাজীৱ দাস
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

যাত্ৰা
তোমাক হেৰুৱাৰ দিনা মই
অনুভৱ কৰিছিলোঁ নিসংগতা
যদিও আছোঁ মই
তথাপিও সীমাহীন শূন্যতা
কাৰণ সময়ৰ সৈতে মুখামুখি হ'লেই
নামি আহে নিসংগতাৰ প্লান
কি বাটেৰে গলে তোমাক পাম
য'ত তুমি এজাক জোনাকী হৈ জিলমিলাই আছা
পূৰ্ণতাৰ পৃথিৱীৰ

প্ৰেমৰ কবিতা

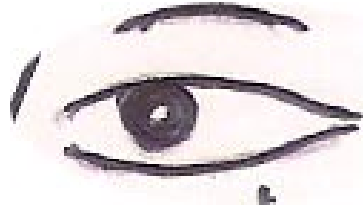
আদিত্য শইকীয়া
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

তুমি আহিলেই মই
যাপন কৰিব লাগিব যাতনা
দুখত সেমেকি যাব বুকুৰ অট'গ্ৰাফ
য'ত তুমি লিখি দিছা শূন্যতাৰ কবিতা
অথচ তোমাক জ্বলাই আঁতৰাই
শেষ কৰিব নোৱাৰো কোনোদিন ..

নিশ্চক্ৰতা

মানস প্ৰতীম শৰ্মা
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

শিলৰ পাহাৰ ভাঙি
নামি আহে
অস্ত্ৰ বেলিৰ বঙাবোৰ
কুঁৱলীত কঁপি কঁপি নামি আহে আন্ধাৰ
মোৰ মনৰ চোতাললে
সময়বিহীন ঘড়ীত
নিদ্ৰাহীন ৰাতি
ভয়ীভূত হয় মোৰ
সেউজ সোণালী সপোন
আৰু
নিদাৰ্শন যান্ত্ৰণাত
মই আছোঁ উচুপি উচুপি
লঠাঙা গছত পোহৰ
মোৰ হৃদয়ৰ কেঠালিত
নিসংগতাৰ কৰণে ছাঁ।

আধুনিকতাবাদ

ৰিম্পী বৰুৱা

স্নাতক ৩য় বৰ্ষ, অসমীয়া বিভাগ

আধুনিকতাবাদ হ'ল বিংশ শতিকাৰ প্ৰথম দশকৰপৰা ষষ্ঠ দশকলৈকে পশ্চিমৰ শিল্প আৰু সাহিত্যত ঘটা এটা বিশিষ্ট আন্দোলন। এক সামাজিক, বৌদ্ধিক, মানসিক পটভূমিত বিংশ শতিকাৰ আধুনিকতাবাদ গঢ় লৈ উঠে। শিল্পৰপৰা সাহিত্যলৈ দ্ৰুত সংক্ৰমণ ঘটিল। সাহিত্যৰ ভাৱ, বিষয়, ৰূপ আৰু সামগ্ৰীক আবেদনত ঘটিল আমূল পৰিৱৰ্তন। মহৎ ভাৱ, চিন্তা, আদৰ্শ, সৌন্দৰ্যবোধ সাহিত্যৰ আধাৰ হোৱাৰ পৰিৱৰ্তে মানুহৰ ব্যক্তিগত অন্তৰ জগতৰ একান্তভাৱে ব্যক্তিনিষ্ঠ উপলব্ধি হ'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে শিক্ষা সাহিত্যৰ আধাৰ। এনে উপলব্ধিয়ে নৈতিক, সাংস্কৃতিক, ধৰ্মীয় আদি সকলো বন্ধনৰপৰা মুক্তি লাভ কৰিলে। এনে পৰিৱৰ্তনৰ মূল কাৰণ হ'ল বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা।

আধুনিক মানুহৰ জীৱন অস্থিৰ, চঞ্চল, প্ৰচলিত সমাজ ব্যৱস্থাৰ প্ৰতি আস্থাহীনতা, সন্দেহ, ক্লান্তি আৰু নৈৰাশ্যবোধেৰে ভৰা। উদাহৰণস্বৰূপে, প্ৰফুল্লদত্ত গোস্বামীৰ “শেষ ক'ত?” উপন্যাসখনৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ নৱকুমাৰ

আধুনিক যুগৰ শিক্ষিত অসমীয়া ডেকা। উপন্যাসখনত নৱকুমাৰে শিক্ষা সাং কৰি মনৰ আদৰ্শৰ সতে মিল থকা চাকৰি নাপাই মানসিক সম্ভ্ৰান্তি বিচাৰি নাপায়। অনিচ্ছাসত্ত্বেও পৰিস্থিতিৰ লগত মিলিবলৈ চেষ্টা কৰি বিফল হয়।

আধুনিক সমাজ ব্যৱস্থাত যোগ্যজনৰ বাবে সুযোগৰ অভাৱ। ফলত জীৱনলৈ নামি আহে ব্যৰ্থতা আৰু অশান্তি। সেইদৰে ‘কেঁচা পাতৰ কঁপনি’ উপন্যাসখনৰ কেঁচা পাতৰ কঁপনি শব্দকেইটাৰ বিশেষ ব্যঞ্জনা আছে। কেঁচা পাত যৌৱনৰ প্ৰতীক আৰু তাৰ কঁপনি এপিনে জীৱন স্পন্দনৰ সূচনা আৰু আনপিনে যৌৱনৰ অস্থিৰতাৰ ইংগিত বাচক। কেঁচাপাতৰ কাহিনী যৌৱনৰ কাহিনী গতিশীল অস্থিৰ জীৱনৰ কাহিনী। জীৱনৰ অস্থিৰতা আৰু নিঃসংগতাবোধ এইখন উপন্যাসৰ মূল বিষয়। চিত্ত চাঞ্চল্য, প্ৰচলিত সমাজ ব্যৱস্থাৰ প্ৰতি আস্থাহীনতা, সন্দেহ, ক্লান্তি আৰু নৈৰাশ্যবোধ এই সকলো হৈছে আধুনিক মানৱ জীৱনৰ লক্ষণ।

.....

Mahatma Gandhi's Ideas On God “Faith in God Emboldens a person”

Dipak Borah

T.D.C. 3rd Year , Dept. of Political Science

Great man Mahatma Gandhi says, “God is ethics and morality, God is fearless. God is source of life and light and yet he is above and beyond all these. God is conscience. He is even the Atheism of the Atheist. He transcends speech and reason. He is a personal essence. He simply is to those who have faith.”

Gandhi had full faith in the existence of God

and pleaded that people should have faith in them. It is through love for God that people can become fearless. Gandhi believed that God is something mysterious. We can only feel and cannot know. It is conscience and truth that are one and the same thing.

There are remarkable things for us to attain our aim in life.

মাজুলী

দেবজিৎ পেগু
স্নাতক ২য় বর্ষ, কলা শাখা

প্রতি পলে আজি মোৰ দংশন জৰ্জৰিত
সংশয় শংকাৰ অবক্ষয়েই
আজি মোৰ অস্তিত্ব
তথাপি মোৰ নাই
আজি কেনো প্রতিকার
আই, প্রকৃতিৰ কিয়ে নিষ্ঠুৰতা
লুইতৰ বলিয়া বানে
মোৰ হৃদয় ক্ষত বিক্ষত কৰিছে
কত যে অংগ
নিঃশেষ হৈ গ'ল
তথাপি মোৰ নাই
আজি কোনো প্রতিকার
আছিলো মই কৃষ্টিৰ বৰঘৰ
সংস্কৃতিৰ ধ্বজাবাহী
জাতিটোৰ প্ৰেৰণাৰ উৎস
তথাপি মোৰ নাই
আজি মোৰ নাই
আজি কোনো প্রতিকার

মৰম

অনুপম যোশী
উঃ মাঃ ২য় বর্ষ, বিজ্ঞান শাখা

মনত পৰেনে
সেই শীতৰ চেঁচা জাৰত
গাৰ নোম শিয়ঁৰি উঠা
হাতত অস্ত্র লৈ
স্বাধীনতাৰ বাবে লোৱা পণৰ কথা
কিন্তু কেনে স্বাধীনতা
নিজৰ স্বার্থৰ বাবে পৰৰ হানি কৰা
কঠোৰ হৃদয়ৰ
মিছা সপোনৰ
বক্তাক্ত পৃথিৱীৰ হৃদয় বিদাৰক ব্যথা
নিবিচাৰো এনে স্বাধীনতা
যিয়ে সুখৰ ঠাইত
আনি দিয়ে
জীৱন জোৰা সহ্য কৰিব নোৱাৰা বেদনা
বিচাৰো কেৱল মৰম
মৰমেহে জিনিব পাৰি
মনৰ স্বাধীনতা
মৰমেহে দিব মাথোন সুমধুৰ সান্ত্বনা

BODO SECTION

হৃৎপিণ্ড কেন্দ্রীয় চলিতচিত্র...

হৃৎপিণ্ড
কেন্দ্রীয় চলিতচিত্র

হৃৎপিণ্ডের মূল কাজ হল রক্তের পরিষ্কার করা এবং অক্সিজেন যুক্ত করে দেওয়া। এটি একটি দুই চেম্বার বিশিষ্ট পেশীযুক্ত অঙ্গ।

হৃৎপিণ্ডের দুই চেম্বার হল ডান হৃৎপিণ্ড এবং বাঁ হৃৎপিণ্ড। ডান হৃৎপিণ্ড থেকে রক্ত পায়ের মাথা দিয়ে হৃৎপিণ্ডে আসে। বাঁ হৃৎপিণ্ড থেকে রক্ত পায়ের মাথা দিয়ে হৃৎপিণ্ডে আসে।

হৃৎপিণ্ডের মূল কাজ হল রক্তের পরিষ্কার করা এবং অক্সিজেন যুক্ত করে দেওয়া। এটি একটি দুই চেম্বার বিশিষ্ট পেশীযুক্ত অঙ্গ।

১০০ টি প্রশ্ন

উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

১) প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে
কোন কোন
বিষয়ে দেবে*

২) প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে?

৩) প্রশ্নের উত্তর-এ প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

৪) প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

৫) প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

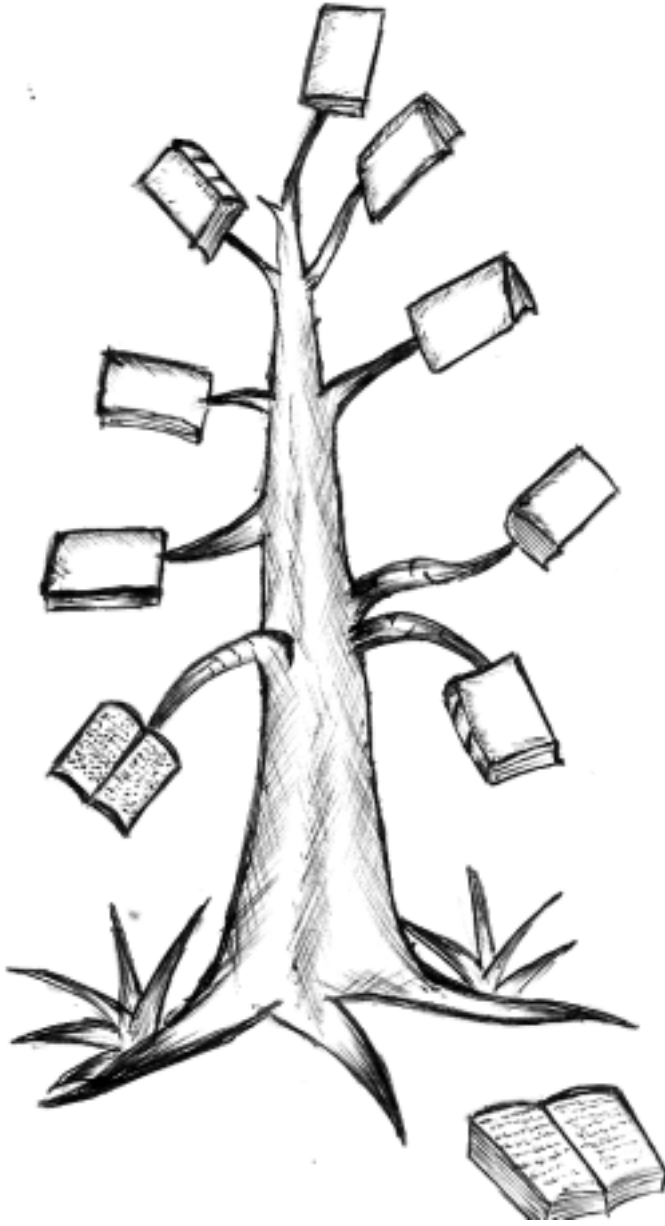
৬) প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

৭) প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

৮) প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

৯) প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

১০) প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
প্রশ্নের উত্তর প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে প্রশ্নের উত্তর
উচ্চ মাধ্যমিক স্তরে

ENGLISH SECTION

Rock n' Roll

Mukunda Upadhy
Asstt. Prof. Dept. Eng

Lotus melts in the sunny languor
Deeper into its vest,
Fragrance engulfs the puff of air
Sweetness throbs upon in jest.

Valley pulsates in touchy hindrance
Songs weave in tidy motion,
Eyes experience the lovingness
Air warms through released carbon.

Relax, Relax the song sings
Music wants to rise in sublimity,
Nodes the music to the Benjo's stings
Spring rocks n' roll in posterity.

Slowly augurs august hymn, dwindles horizon
in decorum Tears roll in shining love, hair joins
with tune in fuller stadium.
(N.B. - Carbon - Carbon dioxide.)

Life

Pallabi Gohain
H.S. 2nd Year (Arts)

Life, Life, Life
What is life?
Life is like a tempting up of liquor
Oh! I drink it
Life is nothing an attractive Maiden
That I adore.
Life is a dream of reality,
Tedious as a twice told tale,
I never end riddle
Which I love.
Now, I guess, I realize
Life is a bitter reality
Oh friend ...! Be all ear
Life is not a bed of roses,
It is full of weal and woe.
Oh let's come keep hand
Adjust at defferent times predicaments.

Art of life: An Endless Waiting

Himakshi Borah
H.S. 2nd year (Arts)

(1)

Introduction:

At the noon of civilization
We are just actors
In the slump of metro lifeless cities
We are encaved;
We exhibit ourselves
As the statue of humanity

(2)

Hungry Art

The art of twenty first century
Is hungry;
Our hearts are broken
By the complex equation of life.
How can our pen
With jailed thinkings
Draw the horizon of holy sky?

(3)

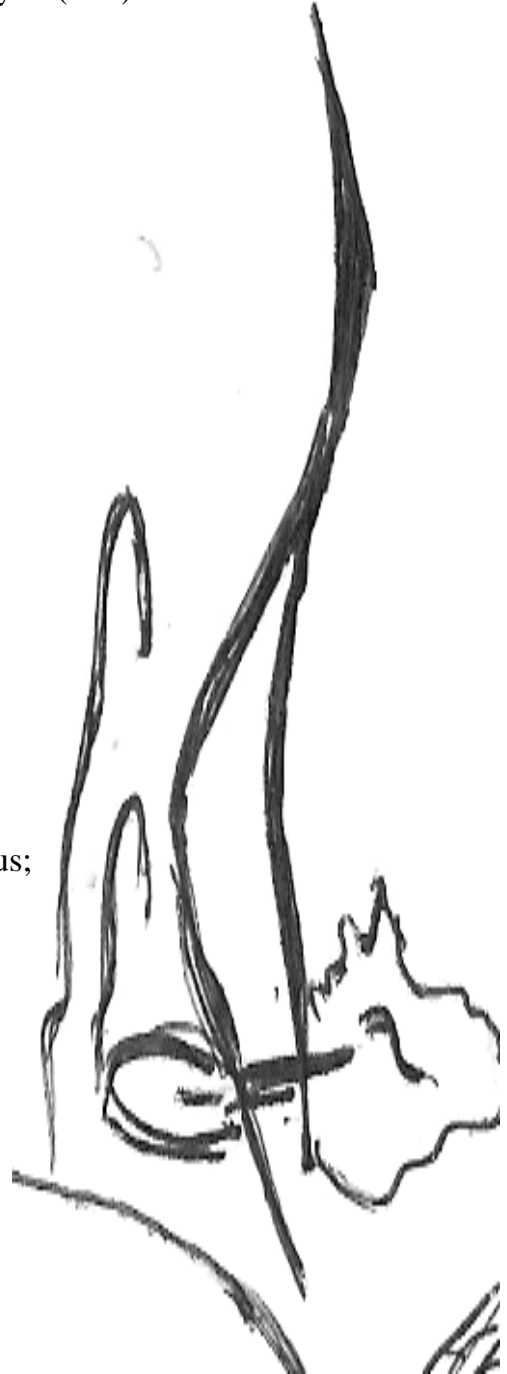
Kingdom of Sorrow

At the edge of dusty dreams
The sorrows of our youth become conspicuous;
With tears our hopes melt and fall down.
Like the phinix
We fly again and again
To the desert of sorrows..

(4)

At the end of Hope

At the dark wastages of past
Our dreams have been burnt.
Some one rings -
"All lovable are not ours"
Only if the clock is stopped,
Our hopes may bloom.
Now, at the silence of cemetery
Our hopes are confined.

Psychology : Vital Part of Education

Binita Mudoi
T.D.C. 3rd Year,
Dept.of Education

Psychology is the positive Science of conduct or behaviour. The word 'Psychology' derives from two Greek words 'Psyche' and 'logos'. 'Psyche' means Soul, 'Logos' means Science. From this point of view 'Psychology is the Science of soul' Since the existence of Soul has not been established till date, now-a-days psychology is introduced as the Science of mind. Psychology helps us understand the aspiration, ideology and mental power and conditions of a person.

The knowledge of Psychology is almost necessary to perform proper education. A teacher always succeeds in his/her teaching period if he/she uses psychology properly. The knowledge of psychology helps us know the mental power of Student. All Students are not intellectually equal. To put the equal portion of knowledge of curriculum in their brains, the knowledge of psychology is very essential. So a teacher needs to Study psychology to make himself or herself a competent teacher. A student may not be interested in his/her class time, but applying psychology, a teacher enables to make him/her interested.

The learning system of a child

comes into being since its birth. Parents know the conduct and behaviour of a child. So the knowledge of psychology is very important for the parents. They have to keep a strict eye on them so that children could not go astray by any power. Parents should always be aware of it and try to use psychology at their conduct and behaviour. Forming of a bad habit is very easy but avoiding it is too hard to all. Actually the bad habit is much stronger in a person. In this case parents should try strongly to prevent them by imparting some moral science to keep them busy and gain knowledge from them. Children should always be kept busy in some honest activities, so that they may flourish in health and character. Parents should try to create such a suitable atmosphere so that a child could always be attentive at his own business without diverting his mind to evil deeds. Parents should always try to carry on discipline at their own home as the teacher does at school.

The teachers and parents should encourage the children to anchor new thoughts so that they may invent something in future. For instance, instead of picking up the apple, Newton thought

in a novel way and he enabled to discover the law of gravitation. James Watt also invented steam engine with the help of new thought. Teachers should always dedicate their lives to help the students shine in future. Their sacrifices are not estimable. If all the children of a country are educated, our vision for a 'developed' nation by 2020 is likely to meet a glimpse of hope to a great extent.

By using psychology, teacher may conduct slow motions of education and fast motions of education if necessity arises. Most of the house holds in our country are largely prejudiced and superstitious. To eradicate such thoughts

we have to make children educated so that they may use their education for the betterment of human race. Now-a-days, the population of a country is considered as precious resource instead of considering as heavy burden. So the human resources should be implemented effectively and purposefully. So the Govt. of our country should propagate new beneficiary schemes to flourish the human resources.

Now, in the beginning of the 21st century the subject of psychology becomes very important. The importance of psychology and child psychology goes a long way in the present society.

National Integration and Its Problems

Sushreel Dhanowar
T.D.C. 1st Semester.
Dept. of English

India is a vast country with different languages, religions, castes and communities. In spite of all these apparent diversities to enable us to live together peacefully and identifying ourselves as Indians itself becomes crucial. Obviously disintegration, a dark cloud gathering since independence is hanging over the sky of India. It is only because of a group of narrow minded people who are cleverly exploiting the flames of provincialism, political unrest, religious sentiments for their personal gains.

Historically the whole subcontinent had seldom been under the rule of single ruler. During the Mauryan rule in the ancient period and the Mughal rule in the Medieval period, India had unity of government. But, it was only during the British rule that India for the first time was treated as geographical entity. But all these didn't mean that India has no basic unity. From the later Vedic period onwards, a cultural unity, stronger than any other else imposed from above had always united the Indians. But unfortunately some fissiparous have come

into play after independence. Though some of them had been instigated by the outside enemies of India, the so called political or national leaders can't wash their hands of it. Lack of proper handling has worsened the situation.

Linguistic unity has always been a criterion for the creation of national status. India being a multilingual nation has language problem. This can be solved only by creating unilingual provinces with greatest possible autonomy and a link language for the whole country. Though attempts have been made to create unilingual provinces, a satisfactory solution of this problem is not yet in sight. So language question has remained a thorn to national integration. It has to be tackled properly.

In large areas of the hilly tracks in North East India, different tribes have been launching anti-government and secessionist movements. There is no doubt that these movements are being sponsored by some foreign countries that want to Balkanize and weaken India. Tribal people in other parts of the country

are also showing resentment against the encroachment by outsiders. They are afraid that they may lose their land and in the process their cultural unity as well. They claim their homelands with complete autonomy to live a better life maintaining cultural heritage. A sympathetic handling of their cases may alleviate their suspicions and strengthen the national unity.

Another factor of disintegration is the prison of communalism. It causes immense harm to national unity. It is still poisoning the Indian society and endangering national integrity of late. The clash between the Hindus and Harijans are in increase. Unless these tendencies are checked, they will also pose threat to the integrity of the nation.

Gross disparity in income among different sections of people and regional imbalance in economic growth help to foster regionalism and parochialism everywhere. In India it is but natural that some parts will be more prosperous than

others. This economic disparity between the regions often damages relations. In this way, for example, the inhabitants of eastern India often feel that the whole region is being neglected economically. This is naturally generating a psychological resentment amongst the inhabitants of this region against the centre. De facto, a section of people feel that this area is now being treated as a colony of Delhi to fleece for revenue only. They suspect every move of the centre. This is causing tension leading to injury to national unity.

In order to strengthen unity judicious steps have to be taken. Professional politicians should be barred from taking any step on socio-economic policy of different regions. The matter should be handed over to experts. Different regions must feel that they are not being discriminated any way. They must also feel that strong and united India will be to their benefits. Every Indian should really love his motherland.

POLITICAL EMPOWERMENT OF WOMEN IN INDIA

Kalpana Borah
Asstt Prof, Political Science

The denial of equal rights to women is rampant across the world, though women play a significant role in every sphere of life. Because of prejudiced and poor estimation of their contributions, they are not regarded as equal partners in the development process. This treatment is due to non-recognition of majority of the works done by the women folk as decent works. According to ILO Declaration and Fundamental Principles and Rights of Work (1998), decent work is the 'productive work which is carried out in conditions of freedom, equality, security and human dignity.' Moreover, that work must be productive in the sense that it generates a steady income. The concept of decent work is defined in the context of the realities, values and goal of a given society. The most important is that in most of the traditional societies woman is considered to be inferior to men and hence there is gross undervaluation of the services rendered by them. Though women played an important role during the period of India's freedom struggle, yet they were relegated to the status of second class citizen, once the goal of independence was achieved. They in general were confined to homes, as men (politicians,

bureaucrats, soldiers etc.) were supposed to perform better, with women cooking and feeding the men good food. It was in the late 60's that women, a handful, began debating on gender discrimination and discontent with the existing system. Gradually, women activities in fields ranging from politics to environmental protection and social change to arts, gained limited acceptance. Albeit slowly, women empowerment through redistribution of power with shifts in patriarchal ideology and male dominance is taking place.

The issue of women's political empowerment, while attracting considerable attention earlier, actually came to the forefront of the global debate for women's rights at the time of the Fourth World Conference on Women's rights held in Beijing in 1995. Henceforth, the issue continued to hold centre-stage of all discussion on gender justice and equality. Women's equal access to, and full participation in decision making was emphasized in tin platform for action, as one of the critical areas of concern. It declared, "Women's equal participation in political life plays a pivotal role in decision making by general process of the advancement of

women. Women's equal participation in decision making is not only a demand for simple justice or democracy, but can also be seen as a necessary condition for women's interest to be taken into account."

The issue has also repeatedly come up in the NGO Meeting of South Asia Watch (SAW). Women's political participation was equally focused upon at the Asia Pacific Regional NGO Symposium (1999) held in Thailand. The Inter Parliamentary Union (IPU) has also been focusing on women's political participation as evidenced by the fact that it was the role agenda of its conference entitled "Towards Partnership Between Men and Women in Politics" in New Delhi (14-18 Feb. 1997). The New Delhi Declaration recognized the need to increase the presence and participation of women in decision making at all levels. The issue attracted equal attention at the UNDP International Conference in New York on Governance and Sustainable Equity (28-30 July, 1997). Women's political participation : 21st century was also the theme for a meet organized by UNDP in New Delhi from March 24-26, 1999.

The common wealth, likewise has also been addressing the issue and has taken a number of initiatives for the purpose of enhancing women's representation. At their 1995 meeting, Commonwealth Heads of the Government endorsed the plan of action on Gender and Development, which urged the member countries to take action to increase women's participation in political decision making at all levels. At their 1996 meeting,

Commonwealth Ministers of Women's affair recommended that member countries achieve a target of no less than 30 percent of women in the political, public and private sectors by the year 2005. In this way the Commonwealth has taken a bold step to increase the political participation of women

INITIATIVES IN INDIA

The concern for women's political equality in India first emerged as a political issue during the National movement in which women were active participants. As early as 1917, Indian women raised the issue of representation of politics, which at the time meant a demand for universal adult franchise. By 1929 women had the right to vote on the basis wifehood, property and education. Under the Government of India Act 1935, all women over 21 could vote provided they fulfilled the conditions to play a significant role in less conventional politics activities. Yet, politics proved to be a very inhospitable terrain for women and continues to be the male bastion into which the entry of women is severely restricted.

The process of reservation was initiated during Rajib Gandhi Prime Ministership. The entire issue took new turn whether the introduction of reservation at the level of Panchayats and urban local bodies. After the passing of the historic constitutional legislations the demand for reservation of seats for women in the parliament camp up in 1995. In 1996 elections, manifestoes of almost all the political parties echoed this demand. When the bill addressing this issue

was introduced in the eleventh parliament in 1997, several parties and groups raised objections. Sex as the basis of reservations and the electoral strategies perceived to be behind the Bill, continues to be a contentious issue even among those strongly committed to the cause of women's empowerment.

Empowerment of Women through PRIS

The 73rd amendment to the Indian constitution was a culmination of the process started with Article 40 of the constitution expecting the states to organize village Panchayats and to endow them with such powers and authority as may be necessary to function as units of self government. Efforts were initiated to mandate regular election, composition, resources, power and functions of Panchayats through a constitutional amendment applicable to the whole country instead of leveling them to the shifting policies and politics in different states. This amendment was followed in 1996 by " The Provision of Panchayats (Extension to the schedules Areas) Act make this amendment applicable to Schedule -V areas with some major modifications.

Conclusion:

The 73rd constitutions Amendment Act, provided a new constitutional platform which ensures the representations of one - 3rd women in the PRIS. This legislations accelerated the power of the participation of women in policy making bodies. In many area of social and political development women now-a-days are accorded more and

more importance. It might be regarded as a traditional, benevolent point of view to state that women promote values codes and encourage in their own way in human society. It also has to be emphasized that women equally to men implement democracy as a way of life and generate economic resource. In India, women are the first and most to suffer from poverty, illiteracy, oppress look sion, violence, disasters and the infringement of human rights. Over and above the same Indian women have proved on many occasion that they can be more accountable equally skilled and less corrupt then men. Confronted with all possible social and political problems, they have demonstrated their social competence and their own income generating capacity.

To make the participation of women in the PRIS really meaningful, it would be desirable that the percentage of reservation has to be raised to the proportion of women's population. Lack of education in the rural areas, social and family barriers and preoccupation with house hold duties prevent women from participating in the political process. However, it appears that defects women's participation in grass roots democracy will make its mark on the democratic structure of the nation sooner rather than later. The most significant aspect of women's participation in the decision-making process at the grass root level is that would throw up a trained younger leadership for political mainstream, which has hitherto been restricted to men and few women.

The Most Readable 100 Books

Janmoni Borah
T.D.C. 3rd Semester
Dept. of Zoology

Though books are thought to be the most convenient way of gaining knowledge, all books are not readable. It is not necessary to read all the books. And the number of books is quite large, it is not practically possible for everyone to read all the books in a given life-time. That is why Bacon says- "Some books are to be tasted, others to be swallowed and some few to be chewed and digested."

There a huge question arises - "Which books or what kind of books should we study? There is no well-framed answer for this great question. The selection of readable books depends on many factors. Most probably the books which can stand against the corrosive power of time, are preferred as readable books.

It also depends on one's own view and purpose of study.

In Western countries like England, the scholars take the responsibility of selecting some readable books for students and general readers. The first

selection of readable books was made by Quintilian, an eminent Roman educationist. Dr. Robert B. Massins made a list of 432 most readable books for his students when he was the president of the University of Chicago. The benefit of such a selection is that it helps the readers to read the essential books only, and save their time and energy.

Will Durant, the eminent scholar, has made a list of 100 most and must readable books. All these books are from the English language. The selection has been made from the excellence of every branch of knowledge like science, literature, music, art, economics, politics, philosophy, etc. The scholar has confused that one can announce oneself as a truly educated person after going through these 100 books. The whole list is here -

1. The Outline of Science, by J.A. Thompson.
2. The Human Body by Logan Clendering
3. The New Dietetics by J. H. Kellog
4. Principles of Psychology by William James.

-
5. The Outline of World History by H.G. Wells.
 6. Folkways by W. G. Summer
 7. The Golden Bough by Sir J. Frazer
 8. The Human Adventure by Breasted and Robinson
 9. The Wisdom of China by Brian Brown
 10. The Bible
 11. History of Art by Ellic Faure
 12. History of Science by H.S. Williams
 13. History of Greece by J. B. Bury
 14. Histories by Herodotus
 15. The Pelopresian war by Thudcydides
 16. Lives of Illustrious Men by Plutarch
 17. Greek Literature by G. Murray
 18. Iliad by Homer
 19. Odyssey by Homer
 20. Prometheus Bound by Aeschylus
 21. Oedipus Tyrannous and Antigone by Sophocles
 22. All Plays of Euripides translated by Gilbert Murray
 23. Lives of Philosophers by Diogenes Laertious
 24. Dialogues by Plato
 25. Nico Machean Ethics by Aristotle
 26. Politics of Aristotle
 27. On the Nature of Things by Lucretius
 30. Decline and Fall of the Roman Empire by Edward Gibbon.
 31. Rubaiyat of Omar Khayyam translated by Fitzgerald
 32. Meloise and Abelard by George Moore
 33. Divine Comedy by Dante
 34. History of English Literature by H. Taine
 35. Canterbury Tales by Geoffrey Chaucer
 36. Mont St. Michel and Charters by H. Adams
 37. History of Music by C. Gray
 38. The Renaissance in Italy by J. A. Symonds
 39. Autobiography by B. Cellini
 40. Lives of the Painters and the Sculptors by G. Vasari
 41. History of Modern Philosophy by H. Hoffding
 42. The Prince by Machiavelli
 43. The Age of the Reformation by P. Smith
 44. The Literature of France by E Faguet
 45. Gargantua and Pantagruel by Rabelias
 46. Essay by Montaigne
 47. Don Quixote by Cervantes
 48. Plays of Shakespeare, Esp, Hamlet, Macbeth, Othello, Romeo and Juliet, Julius Caesar, Henry IV, Marchant of Venice, As You Like It, A Midsummer Night's Dream, Timom of Athens and The Tempest
 49. Reflections by Rochefoucauld
 50. Plays of Molier Esp. Tartuffe, The Miser, The Misanthrope, The Bourgeois Gentleman, The Feast of the Statue
 51. Essays of Bacon
 52. Works of Milton, Esp. Lycidas, L.' Allegro, Ill Penseroso, Sonnets, Areopagitica.
 53. Leviathan by Hobbes
-

-
54. Ethics, and on the Improvement of the Understanding by Spinoza
55. Portraits of the 18th Century by Sainte-Beuve
56. Works of Voltaire Esp. Candid, Zadig, and Essays on Toleration and History
57. Confessions by Rousseau
58. Origin of Contemporary France by H. Taine
60. Life of Samuel Johnson by Boswell
61. Tome Jones by H. Fielding
62. Tristram Shandy by L. Sterne
63. Gulliver's Travels by Jonathan Swift
64. Treatise on Human Nature by David Hume
65. Vindication of the Rights of Women by Mary Wollstonecraft
66. The Wealth of Nations by Adam Smith
67. Napoleon by E. Ludwig
68. Main Currents of 19th Century Literature by Brandes
69. Faust by Goethe
70. Conversations with Goethe by Eckermann
71. Poems by Heine (translated by Louis Untermeyer)
72. Poems by Keats
73. Poems by Shelley
74. Poems by Byron
75. Pene Goriot by Balzac
76. Works of Flaubert, Esp Madam Bovary and Salammbô
77. Le Miserables by Victor Hugo
78. Penguin Isle by Anatole France
79. Poems by Tennyson
80. The Brothers Karamazov by Dostoevsky
84. War and Peace by Tolstoy
85. Peer Gyrt by Ibsen
86. Descent of Man by Darwin
87. Introduction to the History of Civilization in England
88. Works by Schopenhaur
89. Thus spake Zarathustra by Nietzsche
90. The Rise of American Civilization by C. and M. Beard
91. Poems and Tales by E. A. Poe
92. Essays by Emerson
93. Walden by Thoreau
94. Leaves of Grass by Whitman
95. Letters and Speeches by Lincoln
96. Jean Christophe by R. Rolland
97. Studies in the Psychology of Sex by H. Ellis
98. The Education of Henry Adams by H. Adams
99. Creative Evolution by H. Bergson
100. Decline of the West by Spengler.

It is already mentioned that the books selected here are mostly composed by European authors. It is also noticeable that most of the books enlisted here haven't won the Nobel prize. It indicates that the great books are not recognized by merely prize; but by the test of time.

Though Will Durant has selected only the western authors, it doesn't mean

that there are no other books most readable, composed in the other parts of the globe. It is well established that journey of civilization actually started in some eastern countries like India, China, Iraq and Egypt. The first University of the world was established in India. Tradition of writing books started in Egypt. Use of paper in writing books also started in Egypt. There is no doubt about the contribution of these areas to different branches of knowledge. Epics like the Ramayana, the Mahabharata etc. are worshipped in India now-a-days too. Lives are started and directed according to the teachings of these epics in India. Likewise the Gita is treated as the written form of Indian philosophy about life.

The actual fact is that no one can prepare a final list of most and must

readable books. Many good books have been written after Will Durant too. And now in the days of unrestrained technology and in context of globalization, the horizon of human mind has been extremely enhanced. It may lead to another theory of selection of readable books.

The most noticeable thing about the books selected by W. Durant is that these are now mostly not available for general readers -

1. Government and our libraries can take important steps.
2. These books can be translated into our mother tongue. Translation is quite essential in context of those part of reader, who aren't quite convenient with the English language.

We need good books. Good books are the pillars of nation. ■ ■

DISCIPLINE MAKES A NATION GREAT

Sankar Jyoti Das
TDC IIIrd Year
Dept. of Political Science

The word 'Discipline' has been derived from Latin word 'disciplina', which means 'instruction'. So discipline means a branch of instruction dealing with mental and moral training or the training of people to obey rules or code of behaviour. At home, at school, in public life and everywhere we act according to some rules. It is obedience to the orders of the proper authority. It is the most useful quality. Discipline involves obedience. Patience is the life blood of discipline. Patience and discipline always act as ping-stones to all success. A disciplined man acts strictly in obedience to law, order, principle and approved formula. It is the quintessent thing in every success and achievement in life. Discipline is noticed everywhere and all sphere of life. It is given due importance in military, schools, institutions, meetings etc. Person in discipline find it easy to climb the ladder of success in life. A person becomes good mannered only if he maintains discipline in life. Discipline is sweet in taste, but its root is sweat. Ancient seers, sages or hermits had taught discipline to their

disciples in very effective manner and built blocks of the nation.

Discipline is one of the important qualities of human life. It ranks supreme since time immemorial and still an abiding factor in the present days. It is discipline of distinguished persons that has built nations on the path of progress and glory. Discipline has got immense usefulness for us. If we work in a disciplined way, we can get better results. If we study in a disciplined manner, we can master the subject. Discipline gives us health and happiness. A disciplined man is always virtuous. Discipline is the core factor in preparing the citizens of tomorrow in all important spheres of life, which invite the attention from every nook and corner of the entire globe.

Discipline is the harbinger of progress and prosperity of the nation. Citizen brings pride and success for himself, for his teacher, and of course his nation at large due to discipline. There have many good qualities in our day-to-day life that include punctuality, honesty, sincerity, perseverance, hard work, truthfulness and

non-violence. But discipline is the most significant of all and it is the king of all good qualities. It shapes the life of an individual to attain perfection in life. A highly disciplined person wins respect and is trusted by all.

Discipline is of great importance in our life. Without it, we cannot succeed in this world. There cannot be any peace or happiness in the family, if there is no discipline. All the members must obey the head of the family. So we must first learn the lesson of discipline at home. We must obey the order of our superiors.

At school, no work can be done without discipline. The first duty in school is to teach discipline to the students, because discipline is the key-point of all success. They can not learn anything good, if they do not obey the rules and regulations of the school. So, they should obey the rules and regulations of the school and the direction of their teacher.

Military discipline is the strictest kind of discipline. Military men are extremely disciplined. Discipline is given topmost importance in the military department. Because of the discipline in the army, success in battle and thereby fate of the enemy lies. Strict obedience is the basic principle of the military discipline. Truly speaking, blind obedience is the only condition of military discipline.

In public life, discipline is of great importance. A nation can not rise if the

people do not know the value of discipline. People must follow their leaders. If people act according to their own will, there can not be any order and no useful work can be done by them. An organization cannot be successful, if the members do not obey the laws and rules. Much depends upon leaders. A leader must learn to rule himself. If he cannot rule himself, he cannot rule others. Eminent personalities like Mahatma Gandhi, Jawaharlal Nehru, Lal Bahadur Shastri etc. have benefited the society by spreading discipline in every nook and corner of the society. They are all human beings of profound integrity, who very often throw away their lives for the sake of the upliftment of the nation through discipline. India is proud to have such type of personalities, who have left their foot prints in the pages of history for all times to come. They are men of towering personality, undaunted spirit, tremendous will power, lofty ideals and glorious qualities. Their qualities are all possible due to discipline.

Thus, we find that discipline is the amalgamation of all noble virtues and qualities and it is necessary in every walk of life. It is the seed of all glories and prosperity of everything. We must learn this habit in our boyhood. It is the backbone of character. They are friends who try to bring us under discipline. Discipline is an inevitable aspect of human life and is the hallmark of progress. ■ ■

Cocaine : A Powerful Stimulant Addictive Drug

Anindita Baruah
B.Sc. 3rd Year
Department of Chemistry

Introduction:

Cocaine is a topical an anaesthetic, an appetite suppressant. Cocaine is also known as a triple reuptake inhibitor (TRI). It is addictive because of its effect on the mesolimbic reward pathway. Cocaine causes it to cross the blood brain barrier for better than other psychoactive chemicals.

It is illegal to grow, possess or distribute cocaine for non-medicinal and non-governmental sanctioned purposes in almost all countries. Still cocaine is used extensively throughout the world.

Methyl (1R,2R,3S,5S)-3-(benzoyloxy)8-methyl-8-azabicyclo[3.2.1]octane carboxylate.

Medical Effects :

(i) **Acute** : When cocaine is used excessively the drug can cause hallucination, itching, tachycardia and paranoid delusions. Overdoses cause tachyarrhythmia and a marked elevation of blood pressure which can be life

threatening.

(ii) **Chronic** : Chronic cocaine intake causes brain cells to adapt functionally to strong imbalances of transmitter levels in order to compensate extremes. Thus receptors disappear from the all surface. Physical side effects from chronic smoking of cocaine involve hemoptysis, bronchospasm, chest pain, asthma.

(iii) **Addiction**: Cocaine addiction may result in physiological damage, lethargy, psychosis, depression akathisia and fatal overdose.

Historically, the addiction was known as cocainism.

Appearance : It is the purest form in a white, pearly product. Cocaine appearing in powder form is a salt, typically cocaine hydrochloride. Its texture will also depend on the adulterants, origin and processing of the powdered cocaine, and the method of converting the base. It ranges from a crumbly texture, sometimes extremely oily, to a hard almost crystalline nature.

Routes of Administration:

(i) **Oral** : Many users roll the powder along the gum line, or into a cigarette filter which is then smoked, which numbs the gums and teeth, hence the colloquial name of “numbers” and “gummers” or “coca puffs” for this type of administration.

(ii) **Coca leaf** : Coca leaves are typically mixed with an alkaline substance and chewed into a wad that it is retained in the mouth between gum and cheek.

(iii) **Insufflation** : Nasal insufflation (known colloquially as “snorting”, “sniffing” or blowing) is the most common method of recreational powdered cocaine in the Western world. The drug coats and is absorbed through the mucous membranes lining the sinuses.

In a study of cocaine users, the average time taken to reach peak subjective effects is 14.6 minutes. Nosebleeds after cocaine insufflation are due irritation and damages of mucus membranes by foreign particles and adulterants.

A study by Bonkovsky and Mehta reported that, just like shared needles the sharing of straws used to “snort” cocaine can spread blood diseases such as Hepatitis C.

(iv) **Injection**: Drug injection provides the highest blood levels of drug in the shortest amount of time. Subjective effects not commonly shared with other

methods of administration include a ringing in the ears moments after injection lasting 2-5 minutes including tinnitus & audio distortion. This is colloquially referred to as “bell ringer”. The average time taken to reach peak subjective effects was 3.1 minutes.

An injected mixture of cocaine and heroin known as “speed ball” is a particularly dangerous combination, as the converse effects of the drugs actually complement each other, but may also mask the symptoms of an overdose. It has been responsible for numerous deaths.

(v) **Inhalation** : Inhalation or smoking is one of the several means cocaine is administered. Cocaine is smoked by inhaling the vapour by sublimating solid cocaine by heating. The effects of smoking felt almost immediately are very intense and do not last long usually 5-15 minutes.

Metabolism and Excretion:

Cocaine is extensively metabolized, primarily in the liver, with only about 1% excreted unchanged in the urine. The metabolism is dominated by hydrolytic ester cleavage, so the eliminated metabolites consist mostly of benzoylecgonine (BE), the major metabolite and other significant metabolites in lesser amounts such as ecgonine methyl ester (EME) and ecgonine. Depending on liver and kidney

function, cocaine metabolites are detectable in urine. Benzoyllecgonine can be detected in urine within four hours after cocaine intake and remains detectable in concentrations greater than 150ng/ml typically for up to eight days after cocaine is used.

If consumed with alcohol, cocaine forms coca ethylene in the liver. This coca ethylene is more euphorogenic and has a higher cardiovascular toxicity than cocaine by itself.

Trafficking and Distribution :

Organized criminal gangs operating on a large scale dominate the cocaine trade. Most cocaine is grown and processed in South America and smuggled into the United States and Europe.

Usage:

According to a 2007 United Nations

report, Spain is the country with the highest rate of cocaine usage.

Risk:

According to a study of 1081 US residents aged over 11 years who have used cocaine for the first time within 24 months prior to assessment, the risk of becoming cocaine dependent within 2 years of first use is 5-6% ; after 10 years it increases to 15-16%. These are the aggregate rates for all types of use considered in smoking, snorting, injecting.

Conclusion: From above explanation we come to know that cocaine addiction is a psychological desire. Using cocaine regularly may result in many damage in our health. Therefore we should try to make awareness in our country or all over the world as possible. □ □

Intelligence: Artificial Intelligence & Creativity

Hridaya Hazarika
HOD, English

Inntelligence : Its Types

The term 'Intelligence' is an abstract and complex one. Generally, it is a set of specific abilities in mind than the general mental ability and excelling in a particular sphere of exercise, may be in academics, sports, social behaviour, emotional control etc. On the basis of these parameters, the concept of intelligence, as a quotient represented by IQ has explained for over hundred years. Recently, it has been replaced by EQ or the emotional quotient. The last one is still in its very initial stage of articulation but the movement from IQ to EQ to SQ are Significant evolution in understanding the term. Emotional intelligence is the ability to distiguish between right and wrong, extensively the ability to make sound decisions that benefit not only self but others too. Some of the loaders who heralded movements, took responsibility for them and improved the lives of many beneficiaries in the process may be considered high on moral intelligence. So as, Social intelligence is the ability to understand other people with reference

to what motivates them, how they work and know how to work co-operatively with them. Successful sale persons, politicians, teachers, clinicians and religious leaders are all likely to be individuals with high degrees of social intelligence, it can be perceived as interpersonal intelligence. Emotional intelligence is a type of social intelligence that involves the ability to monitor one's own and others emtion, to discriminate among them, and to use the information to guide one's thinking and actions. All meaningful relationships such as parent-Child, Teacher-Student, between colleagues at work etc., which we cherish and perceive as our strength, are usually based on dimensions of emotional intelligence.

Pervasive nature of Intelligence :

Low IQ is a strong precursor of povery, even more so than the socio-economic conditions where people grow up. It raises the likelihood of dropping out of school before completing high school, and decreases the likelihood of attaining

higher education. Unemployment, idleness and injury is associated with low IQ.

This also Co-relates with family matters like high rates of divorce, lower rates of marriage and higher rates of illegitimate births. Low IQ of mothers Co-relates with low birth weight babies, child's poor motor skills and social development and Child's behavioural problems. It also increases the risk of criminal behaviour.

Depression interferes with memory and concentration. According to the psychologists, feelings of rejection can dramatically reduce IQ by about 25%, besides it increases the feelings of aggressiveness and decrease of self-control. The brain weighs less than 2.5% of our total body weight, but accounts for 20% of our energy consumption when we're at rest. It burns Oxygen and glucose at ten times the rate of the other body organs.

Sources of Intelligence :

Sources of intelligence is a controversial and bothering subject, whether heredity is more important or the environment more significant in the development of intelligence. It is a fact that, apart from our genetic inheritance, our intelligence is affected by prenatal and postnatal growth and also by our environment.

Both genetic and environmental factors have a bearing on the quality of

our brain and these on our ability to compute accurately and successfully. Severe nutritional deprivation resulting deficiencies in brain which interrupts intelligence. Our brain depends approximately 80% on inherited factors and genes and other 20% on environmental conditions. So, it can be safely concluded that our ability to integrate and process information is genetically imposed on us and is by far the most influential determinant of our ability to cope with changes in our environment. The environment is the route through which this development occurs. If the development is not conducive, the development of intelligence will be inhibited.

What is Artificial Intelligence :

It is a branch of science and engineering, which deals with the making of intelligent machines, especially intelligent Computer programmes. This generally involves borrowing characteristics from human intelligence and applying them as algorithms in a Computer friendly way. AI is generally associated with computer science but it has many important links with other fields such as Math, Psychology, Cognition, Biology and Philosophy, among many others. AI aims to improve machine behaviour in tackling complex tasks.

Creativity :

Creativity refers to the ideas genius,

talent, intelligence, ability, skills, originality, individuality etc. The noun 'Create' means to originate, to bring into being, to give birth, to invent and to produce. It is the ability to produce work that is novel, high on quality and appropriate. A product is novel when it is original and not expected. The creative process involves the application of past experiences or ideas in novel ways. Creativity has been defined by the psychologists in different ways. The common qualities of creative persons on the basis of those definition are (F) Fluency or the retrieval of information from memory ; Flexibility or the ability to transform, reinterpret, redefine information and adapt it to new uses ; Elaboration or producing a series of logical ideas and Originating or providing new, unusual, rare ideas and perspectives.

It is important for us to identify obstacle to creativity since these may impede a major contribution or idea which an individual can make or have yet there can be no universal pattern in the nature of these obstacles very often, the obstacles are psychological and operate subliminally and unconsciously. This has the relation with boredom, stress, language. self-

doubt, introvert, ego, fear of consequences, absolute truths, beliefs, fear of change, principles, fear of making mistakes, comfort with patterns which resist creativity.

Creativity does not appear to be inherited. Environmental influences play a great role in the development of creativity as intelligence. Educational institutions can encourage creativity by the help of the following traits.

- = Good teacher-student relationships : One's that nurture an atmosphere of mutual respect for each other's ideas.
- = Open Communication that will enable free flow of information throughout the organization.
- = Active support and Co-operation from teachers.
- = Attention to highly creative personnel.
- = Time to think – a period is allocated which allows to think and engage in creative work.
- = Avoidance of premature criticism.
- = Teachers tolerate and expect a certain degree of reasonable risk-taking.

Each of these traits can be adopted and pursued by institutions if creativity is to be facilitated and fostered. □ □

Dietary Antioxidants: the security officer of Health

Dr. Sushanta Borah
Asst. Prof. Dept. of Botany

The traditional Indian cooking methods in day today life known to be rich in green leafy vegetables and uses of spices for different taste. A large number of dairy products are used in preparation of lot of dishes. Change in food habits due to increased of limited income among the middle-class people; reflect the serious threat in form of higher incidence rate of diabetes, cardio-vascular diseases, cancer, etc. Increase in the occurrence of these lifestyle diseases and different complications like stress, indicates that there in an urgent necessitate for "diet monitoring policy".

Plant foods have almost all of the mineral and organic nutrients established as essential for human nutrition. Foods not only supply calorie but also protect body from the onset of diseases. Hence, some foods are branded as functional foods, health foods or nutrifoods and their components as nutraceuticals and bioactive substances. The nutraceutical is a part of food that provides medical or health benefit, including the prevention or treatment disease¹. In the pathogenicity

of many chronic diseases, oxidative stress owing to the production of oxidants may damage biomolecules. The oxidants are very unstable molecule act like transition elements found in metal-complexes react with any normal molecule converted contrary one. Dietary antioxidants contribute a defense system directly or through indirect biochemical products. It is assumed that an imbalance between the oxidants and antioxidants leads to various physiological disorders.

The term "antioxidant" refers mainly to non-nutrient compounds in foods, such as polyphenols, which have antioxidant capacity within our body and provide an artificial strength. Some of the antioxidants endogenous and some are found from dietary products. Other than for dietary antioxidant vitamins - vitamin A, vitamin C and flavonoids² - no food compounds have been proved with antioxidant efficacy. There are endogenous antioxidant like glutathione and uric acid whereas most of the antioxidants are exogenous or come from

our food. Antioxidant enzymes are molecules that defend the body from the harmful effect of free radicals by scavenging the radicals and converting them to harmless entities that are sent out of the body. In a metabolically active tissue in a healthy subject with a 'formulated' dietary antioxidant intake, damage to tissue will be minimal, and most of damages will be repaired by this natural defense system contributed by exogenous antioxidants.

Many common foods are good sources of antioxidants³. Spices, herbs, essential oils and cocoa are rich in antioxidant properties in the plant itself and in vitro, but the serving size is too small to supply antioxidants via the diet. Typical spices high in antioxidants are clove, cinnamon, oregano, turmeric, cumin, parsley, basil, curry powder, mustard seed, ginger, pepper, chili powder, paprika, garlic, coriander, onion and cardamom. Dried fruits are a good source of antioxidants by weight/serving size as the water has been removed making the ratio of antioxidants higher. Typical dried fruits are pears, apples, plums, peaches, raisins, figs and dates. Dried raisins are high in polyphenol count. Typical cooked vegetables rich in antioxidants are cabbage, broccoli, beetroot and spinach. Carrots, squash, broccoli, sweet potatoes, tomatoes, mangoes, oranges, are

particularly rich sources of beta-carotene, the major provitamin A carotenoid. Vitamin C (ascorbic acid) is a water-soluble compound that fulfills several roles in living systems. Important sources include citrus fruits (such as oranges, sweet lime, etc.), green peppers, broccoli, green leafy vegetables, strawberries, raw cabbage and tomatoes. Sources include wheat germ, nuts, seeds, whole grains, green leafy vegetables, vegetable oil. Alpha-tocopherol is the main form in which vitamin E is consumed have significant anti-oxidant properties.

Consumption of vegetables and fruit that contain essential antioxidant micronutrients, numerous other essential micronutrients, phytochemicals, and fibers that protect normal cells from cancer is a primary goal in maintaining health. Reduction in breast cancer risk was often associated with consumption of carrots and green vegetables that are rich in carotenoids. Intake of allium vegetables (garlic, onions) that contain high levels of antioxidant organosulfur compounds is associated with reduced gastrointestinal cancer risk. Green tea⁴, which is rich in polyphenols, significantly reduces the risk of breast cancer and ovarian cancer in Asian women.

In some studies it was recorded antioxidant-rich dietary plants protect cardiovascular disease. Pomegranate is the fruit containing the most antioxidants

(about 11.5 mmol/100 g) and its juice consumption for 3 years by patients with carotid artery stenosis reduced common carotid intima-media thickness and reduces systolic blood pressure in hypertensive patients. Consumption of small amounts of any nut reduces the relative risk of coronary heart disease. Several trace minerals play important but indirect roles in providing antioxidant protection in cells. Trace minerals involved in antioxidant-related functions include copper (Cu), zinc (Zn), iron (Fe), selenium (Se) and manganese (Mn). These trace minerals contribute to the body's antioxidant defense system by acting as co-factors for antioxidant enzymes. Traditional vegetables contain a number of organic phytochemical along with trace minerals that have been linked to the promotion of good health.

Antioxidants in foods are prone to degradation during processing, storage and cooking. They are sensitive to heat, light, pH, and water activity, air other food component. However, response differs from one antioxidant to another. Lignans, caffeine, catechins etc. are heat stable to certain extent whereas flavonoids, carotenoids, tocopherols are heat sensitive. One antioxidant may protect another antioxidant in time of cooking. It is imperative to change our dietary intake by way of dropping junk foods and inclusion functional foods to protect different diseases. Antioxidants are natural remedies, which dispense their action slowly and steadily. Therefore intake antioxidant rich foods may not show immediate recognizable benefit. However, antioxidant can be compared as security officer of our health. ■ ■

References:

1. Benzie IF. Evolution of dietary antioxidants. *Comp Biochem Physiol* 2003; 136:113-126.
2. Das, D.K. Naturally occurring flavonoids: structure, chemistry and high-performance liquid chromatography methods for separation and characterization. *Methods in Enzymology*, 1994; 234, 410-420.
3. Demmig-Adams B, Adams WWIII. Antioxidants in photosynthesis and human nutrition. *Science* 2002; 298:2149-2153.
4. Nie G, Cao Y, Zhan B. Protective effects of green tea polyphenols and their major component (-)epigallocatechin-3-gallate (EGCG), on 6-hydroxydopamine-induced apoptosis in PC12 cells. *Redox Rep.* 2002;7:171-177.

How to Improve Personality

Prasanta Saikia
Assistant Professor,
Dept. of Mathematical Sciences

"We continue to shape our personality all of our lives. If we knew ourselves perfectly, we should die."- Albert Camus

What is Personality?

The "personality" is the typical pattern of thinking, feeling and behavior that make a person unique. When we say that someone has a "good personality" we mean that they are likeable, interesting and pleasant to be with. Everyone wants to be attractive to others. To that end, having a good personality is vital - probably even more so than good looks. In fact, approximately 85 percent of our success and happiness will be a result of how well we interact with others. Ultimately, it is your personality that determines whether people are attracted to, or shy away from us. While we can only enhance our looks to a certain extent, we have the ability to improve the personality as much as we want. We can develop or integrate any trait we deem fitting and agreeable.

Here are some ways we can accomplish:

1. Be a better listener:

Jacqueline Kennedy Onassis was considered one of the most charming

women in the world because she cultivated the skill of being an exceptional listener. She was known for the way she would look a person in the eyes, hang on their every word, and make them feel important. There is nothing more appealing than having someone listen to you intently making you feel like you're the only person in the world.

2. Read more and expand your interests:

The more you read and cultivate new interests, the more interesting you are to others. When you meet new people it gives you the opportunity to share what you know and exchange your views with them.

3. Be a good conversationalist:

This relates to how much you read and know. Once you have much to contribute, learn how to talk about it with others. No one can read about or know everything, so it's refreshing to learn from others those things we don't have the time to read ourselves. If you happen to be shy, join a group like Toastmasters that encourages you to talk about what you know.

4. Have an Opinion:

There is nothing more tiresome than trying to talk to someone who has no opinion on anything. A conversation has nowhere to

go if you have nothing to expound on. If, however, you have an uncommon point of view or differing opinion, you are more interesting and stimulating to be with socially (unless you're a know-it-all, of course). A unique outlook expands everyone's perspective.

5.Meet New People:

Make the effort to meet new people especially those unlike you. It not only exposes you to different cultures and alternative ways of doing things, it broadens your horizons too.

6.Be yourself:

The next most tiresome thing after having no opinions is trying to be something you're not. Moulding yourself in order to fit in, or be accepted, usually backfires. Since each of us is unique, expressing that uniqueness is what makes us interesting. Attempting to be a carbon copy of someone else not only falls flat, but reveals a lack of authenticity.

7.Have a positive outlook and attitude:

Who wants to be around people, who are negative, complaining a lot, or have nothing good to say? In fact, most of us run when we see them coming. Instead, be the kind of upbeat person who lights up a room with your energy when you enter it. Do it by looking for the best in people and things. Smile warmly, spread good cheer, and enliven others with your presence.

8.Be fun and see the humorous side of life:

Everyone enjoys the company of someone who makes them laugh, or smile, so look for the humorous, quirky side in a situation - there always is one. Comic relief is a much welcome and needed diversion at times.

When you can add fun and lightheartedness to an otherwise dull or gloomy setting, others will naturally be attracted to you, not to mention grateful.

9.Be supportive of others:

Being supportive is probably the most endearing quality you can integrate into your personality. Just as you yourself welcome it, be the support for others when they need it. We all love a cheerleader in our corner; someone who is encouraging believes in us and helps pick us up when we're down.

10.Have Integrity and treat people with respect:

Being honest and true to your word will bring you the admiration, respect and gratitude of others. Nothing improves a person's personality more than integrity and respect - respect for others, as well as respect for yourself.

We humans have the power and ability to shape our personality however we wish. When we develop ourselves to be all that we can be, we contribute to our own, as well as the happiness of others.□□

PO:RAG

(A Post harvesting festival)

Ranjit Kaman
HOD, History

Po:rag is a important harvesting festival of Mising. In some Mising area it is called Mimbir-Yame. Like Ali-Aye - Ligang, it is not celebrated in every year. The festival is celebrated either after the harvesting of Ahu rice during September-October or after the harvesting of Sali rice during February-March. Since, the Po:rag is extensive and elaborate arrangement is needed, it is celebrated at an interval of five years or more. In Assamese, it is popularly known as Nara-chiga Bihu because it is celebrated after harvesting crops. This festival is celebrated to offer gratitude to Gumin-Soin (forefathers), Kaje-Yango (Goddess), Donyi-Polo (Sun and Moon), karsing-kartang (Goddess of crop), Sedi-Melo (the creator), Rukji-Merang (Ant and Insect) and Amang (earth). Traditionally, they believe that the celebration of Porag festival would bring prosperity to the villagers. This festival starts from Wednesday to Sunday. It is a festival of young boys and girls. The date of the celebration of Po:rag is declared in a meeting held usually a year ahead. They

made a plan for the festival and divided the works into categories and then the assignment of each of these activities to different groups of boys and girls for implementation. For the convenient of performing the assigned works, a committee is formed with following office bearer - Migom Barah, Barpowali, Dekaborah, Tiri-Barah, Dhulia-borah, Barik, Udaru and Tamuli. While the groups of boys are headed by Nigom Borah, the Borpowali leads the group of girls. The Migom Barah and Barpowali play major role in the Po:rag festival.

It is a tradition of Mising community to construct a Mírong Okum (public hall) for Porag festival. Earlier, it was integral part for every Mising village in normal time and plays a very important role during Porag festival. The word 'Mírong' used widely to denote the dormitories of Mising in origin meaning public hall. The Minyong called it 'Dere' and to Padam it is Moshup. In ancient time it was their tradition to construct a Mírong house for every village. It was heart centre of Mising culture.

Further, earlier, aged person determined war strategy in discussing at Mírong house and war weapons were kept properly in the Mírong Okum. The youths of village guarded the village at night from the attack of enemies and wild animals.

The Mírong okum is constructed in a centre place of the village. It is a bamboo platform raise about five feet above ground with strong supporting wooden post and beams. Mírong Okum is public hall without wall around it. The thickly thatched roof is supported by two rows of wooden post in both sides with one big central post called Mizing Kunta (main post). The wooden posts are decorated with wooden carving. The beam made of some matured wood and their surface are decorated with picture of Donyi-Polo (Sun and Moon) Taker (star), Sarman (crocodile), Sité (elephant) Raw fish, tiger, birds and lizards. These pictures are painted with different appropriate colours. It reflects their some traditional beliefs. Ladders are provided in both ends of the platform.

Mírong Okum has great significance in the cultural life Mising. It is heart centre of their culture. After finishing the day labour of every youth goes to Mírong Okum. After attaining maturity, their tradition has not allowed their youth to sleep with the mother and father. After getting marriage, they become free from the binding of Mírong and starts new

conjugal life. In Mírong, the youths learn the knowledge of unity, responsibility, mutual exchange of thinking, duties and protection of own village from enemy. Mírong is a place of merry making. Here the boys and girls perform various songs and dances. Moreover, Mírong plays a very important role in the socio-political and economic life of Mising. The village meeting and court held at Murong Okum and discharge judgment from there. Through the Murong, we can acquire the education regarding culture, traditions, religious beliefs and new knowledge on economic education. We can install Murong as a court of Mising society and educational institution at all. Apart from these, it is a centre of practicing Mising culture such as Gumrag Soman, Lotta Soman, Lerely Soman, Soman-Moman and perform Oi-nitom, Kaban, Moman Nitom and Anu Nitom. Besides, Some artist practice various types Tapung (flutes) such as E'zig Tapung, Derki Tapung, Tombo Tapung, Tutak, Pempa and Gunggang.

An auditorium is needed to perform a drama; likewise a Mírong is highly necessary to celebrate a Po:rag festival. Traditionally a Mírong is constructed to celebrate one Po:rag only. It is never used for twice. A new Mírong Okum is constructed for each Po:rag festival. But now a days, due to lack of materials, a Mírong is constructed for permanently

and observes Po:rag festival in the Mírong again and again. This festival is celebrated under the leadership of village youths, so songs and dance is highly performed in this festival.

Since the Po:rag festival is so expansive. It needed huge amount of money. So, preparations start from the ahead of one or two years. The Mimbir-Yame keeps themselves busy with the elaborate preparations. The expansive funds is collected through Rígboo and Daglíg (collective labour). Sometimes, community ponds are also sold for the fund of Po:rag festival. The village Mimbir-Yame performs Bihu Soman in many villages at the time of Bohag Bihu for the collection of fund. Further, some girls are given responsibility to grow up some pigs for the occasion. While the festive occasion of Po:rag come nearer an environment of festival appeared in the entire village. The young man are keeping busy themselves in constructing, decorating Mírong Okum, inviting Minom(guest),collecting fire wood, edible vegetables and other necessities. The young women are busy in husking paddy, preparing apong, collecting edible vegetables to feed a thousand of guests. The five to six Mimbir-Yame groups of neighboring villages are invited as Minom. Besides, all the daughters given out on marriage from the village are specially invited for the occasion and treated them

as special guest (jiori gokkunam). A Mibu is invited well ahead to lead the prayer dances.

Po:rag festival starts on Wednesday and continued for five days. Their tradition beliefs Wednesday as a Lakhiday(day of fertility). On the first day of festival, the Migom Borah, Barpowali and others office bearers are escorted to Mírong Okum with cultural procession of Gumrag dance. The Mibu who is specially invited for that occasion is warmly received on the arrival of Mírong Okum. After that, all the Minom groups are received in the Murong Okum amidst the presentation of Gumrag dance. Hence, the Murong Okum turned into a competition venue, where the guest and hosts artists are perform their dances and songs.

The second day of Po:rag festival starts with function of Po:bar Katgad. The Pobar is a important elements of Po:rag festival. It is a conical bamboo cage about six feet in length, about four feet in diameter in its widest part made off raw bamboo, capable of containing about hundred packets of Po:ro Apong and kept hanging from the ceiling near the central post of the Murong. The function of filling Po:ro Apong into Po:bar starts from the midnight. The pouring of into Po:bar to be started before crow caws. This ritual function is called Po:bar Katgad. Two girls those have father and mother and not attained puberty are selected to patch

water to pour water into Po:bar first time. All the Minoms and youths village are participated in this ritual. In presence of Minom and huge gathering, the Migom Borah and Borpowali pour the first pale of water into the pobar and the entire peoples pray shouted the names of Sedi-Melo, Donyi-polo, Karsing-Kartag, Banji-Bamang etc. and pray them for good health and better crops of the villagers. The collective prayer is known as Rébatlapenam. After this, the Minoms and other gathering performed five rounds of Gumrag dance at Murong Okum.

The ceremony of Po:bar Katnam is followed by E:gMannam which refers to pig sacrifice. This ceremony is performed in the morning in presence of Mibu. As an element of Porag festival a swine is to be firstly sacrificed. A swine is sacrificed by thrusting a split bamboo cut into of a sword through an incision made in the upper part of the abdomen calling upon their Gumin-soin, Donyi-Polo, Karsing-Kartang, Sine-Mebo, Banji-Bamang to protect their firms pestilence, protect them illness, guide them from throughout the year. It is a tradition that the Migom Borah thrusting the sword with left hand and Borpowali followed it with her left hand. After, properly cleaning the sacrifice pig, the liver and pancreas are taken very carefully for examination. The process of divining the future is called Tagir-Kanam. Then a numbers of full grown pigs are

killed in normal process and cut into sizable pieces sufficient to feed the crowd. The whole villagers go to the festive occasion. All the men folk and women folk wear their best clothes and ornaments on this occasion. The invited Minom and youths of host are performing various types of dances and songs in courtyard of Mírong Okums until preparation of feast. Hence, it becomes a place of cultural competition among the various Minom Groups.

On this day, the invited Minoms are specially fed with delicious foods. The menu for Po:rag basically consists of Apong, rice, delicious curries of pork and chickens. In the evening, every Minom group is departed from the Mírong Okum and each Minom group performs five rounds of Gumrag dance around the Mírong and leaves the place.

That day night starts with Mibu-Soman or Mibu-Sumnam (prayer dance) under the leadership of Mibu. All the office bearers of Mimbir-Yame join the line, the Migom Barah and Borpowali heading the queues, dancing in hopes and singing-

(I)

"Pimuk kolo pinkolo réllé réllé,
Nébíré bírkolo réllé réllé
Nébíre bérnédém réllé réllé
Bírmíné kakuje réllé réllé."

(ii)

Dermi situngko, tírmíkoí tírmanggai
Kombang appuné ríyipoi ré:yaba.

These are the lines of abangs repeated in full throat by the young men girls while the Mibu leads them with abang. The sounds of yoksa keep the rhythm of the songs and dance.

The third day is devoted to feed the special guest (jiori). All the married girls those are married to persons outside or within village are invited to Po:rag festivals as per traditional norms. The jiories are fed with meats, rice, curries and apong very well irrespective of age, rich and poor. The fourth day of Po:rag festival is devoted for the Dolung Yaméng(married womenfolk of the village). Generally women are very busy in their field and house works. So, they never find free moments to enjoy themselves. During Po:rag festival their sacrifice is specially honoured and recognized. As a mark of honour, they are specially invited and feed separately in Mírong Okum. It is a day for the women of the village to have some leisure time for themselves.

The fifth day is last and special day for the host villagers. That day, the entire villager dine heavy feast at Mírong Okum together with great rejoice. In the evening, the main office bearer such as Migom Borah, Borpowali and others are escorted to their respective houses with Gumrag dance. After a lengthy cheerful moment

and heavy feast, the Po:rag festival is concluded with a series of prayer dance at night which known as Ponu- nunam. The dance is performed under the leadership Mibu. It is continued for whole night and concluded just before cock caws. Hence, the Po:rag festival is ended. In the present situation, the celebration of Po:rag festival becomes rare in the Mising society. It is very elaborate and expansive one. So, it is not bearable for the economically backward Mising to celebrate such expansive festival. Very few number of Mising village could held Po:rag. The gradual extinct of Po:rag festival from society obviously affected the culture of Mising. Since, no Po:rag festival held in Mising village so, no Mírong Okum is constructed. Subsequently, the Mising culture such as Gumrag Soman, Lotta Soman, Lerely, Mibu- Soman etc. are not performed in the Mírong Okum. Mising musical instrument like Dumdum(drum),Lopi (cymber),Tapung (flutes), Gunggang and Pempa etc also not used. Mising youth could not acquired political, social, economic and cultural education from the Murong Okum in present time. It is noteworthy to mention that recently, the Mising Autonomous Council granted fund to some village and ethnic organization to celebrate Po:rag festival. □ □

Bibliography

1. Asom Sahitya Sabha, Tarun Ch. Pamegamar Rachanawali, Guwahati, 2003.
2. Doley, B.K. Mising Samaj Sanskritir Samikha, Guwahati: Chandra Prakashan, 2008.
3. Kuli, J.J. The Mising: Their History and Culture, Guwahati: Ayir Publication, 1988.
4., Mising Sanskriti, Dibrugarh: Kastub Prakashan, 1988.
5. Kagyung, B.M. Mising Sanskritir Alekhya, Guwahati: Lowyers' Book Stall, 1987.
6. Mipun, J. The Misings (Miris) of Assam, A Development of new life style, New Delhi: Gyan Publishing House, 2000.
7. Pegu, N.C. Mishing Sakalar Itibitta aru Sanskriti, Dibrugarh: M. Pegu, 1995.
8., The Mishing of the Brahmaputra Valley, Dhemaji: M. Pegu, 1985.
9. Sarma, A. Folk Culture of the Mising of Assam, New Delhi: Decent Book, 2004.
10. Taid, T. Glimpses, Dhemaji: Mising Sahitya Sabha, 2007.

DARK ENERGY: A MYSTERIOUS FORCE

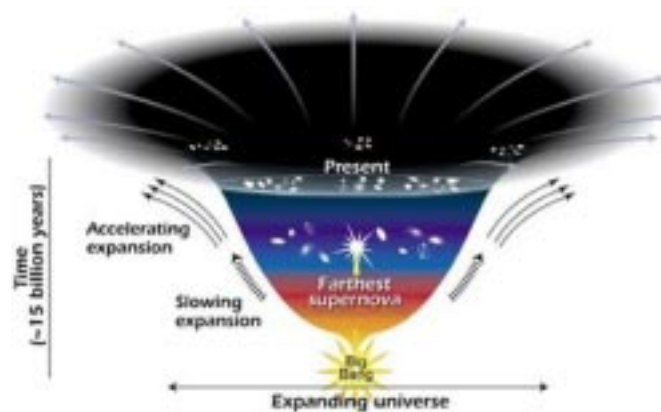
Dr. Lakhi Buragohain
Asst. Prof. Department of Physics

Earlier astronomers believed that galaxies were moving apart from each other at a constant speed. In 1998 scientists discovered that the Universe is not only expanding but that its expansion is accelerating. This totally unexpected behaviour has been called the most profound problem in physics, because our

c u r r e n t understanding of gravity says that a t t r a c t i o n s between mass in the Universe should be causing the expansion to slow down. Hubble Space

Telescope observations of distant supernova showed that, a long time ago, the universe was actually expanding more slowly than it is today. So the expansion of the Universe has not been slowing due to gravity, as everyone thought, it has been

accelerating. No one expect this, no one knew how to explain it. But something was causing it. To accelerate a force is required. Therefore some mysterious force may be caused to push the cosmos apart. So this force which has properties like anti-gravity pushes matter away from each other with acceleration is dark energy.

Dark energy is a hypothetical form of energy that permeates all of space and tends to accelerate the expansion of the Universe. Dark energy is the most a c c e p t e d

hypothesis to explain observations that indicate that the Universe is expanding at an accelerating rate. The latest findings indicate that over 70% of the Universe is composed of dark energy. Dark energy is not directly observed, but rather inferred

from observations of gravitational interactions between astronomical objects, along with dark matter.

Latest discoveries reveals that the two thirds of universe, consists of dark energy counters gravitational attractions and repels the ordinary matters, which are constitutes of stars and galaxies. Researchers are working extensively to understand the nature and source of this force. One explanation for dark energy is that it is a property of space. Albert Einstein was the first person to realize that empty space is not nothing. Space has amazing properties, many of which are just beginning to be understood. In the new study suggests that the effect attributed to dark energy are actually due to kind of "anti-gravity" created when normal matter and antimatter repel each other.

By fitting a theoretical model of the composition of the universe to the combined set of cosmological

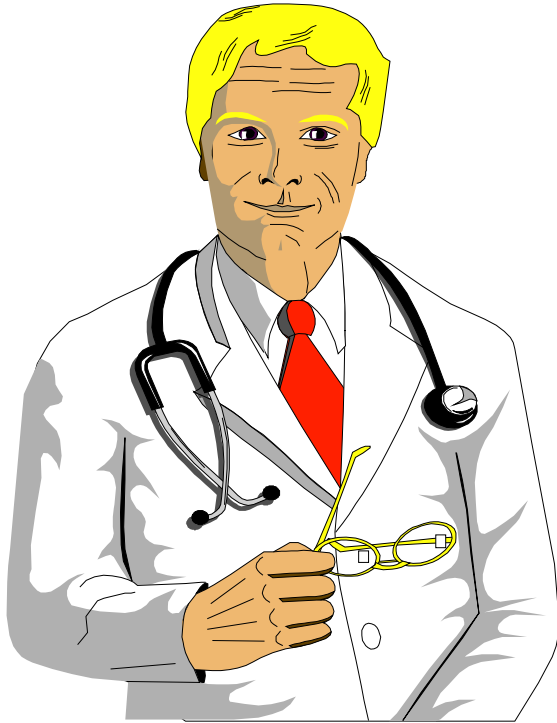
observations, scientists have come up with the composition that roughly 70% of the Universe is dark energy. Dark matter makes up about 25%. The rest everything

on Earth, everything ever observed with all of our instruments, all normal matter adds up to less than 5% of the Universe. Dark matter meaning that is not in the form of stars and planets that we see. Scientific studies tell us that most of the matter in the Universe is

invisible. Dark matter can not be seen directly with telescopes; evidently it neither emits nor absorbs light or other electromagnetic radiation at any significant level. Its existence and properties are inferred fro gravitational effects on visible matter, radiation or the large scale structures of the Universe. There is currently much ongoing research by Scientists attempting to discover exactly what is dark matter is, how much there is, what it may have on the future of the Universe as a whole. □ □

Diseases Named After Their Investigators

Since the very dawn of civilization man has been fighting against disease causing bacteria and viruses. As newer microbes were discovered, scientists have been investigation the nature, habit and ways of their reproduction in order to get complete control over them. In many cases the names of the investigators have become associated with the disease or the microbe they studied. Here, some of them have been mentioned.

Sir George Frederick Still (1868-

Lily Bordoloi
Asstt. Prof. Dept. of Zoology

1941) was an English pediatrician. He carried out intensive researches on diseases of children. The disease “Arthritis deformans juvenilis”, a kind of poly arthritis affecting children has been named after him as “still’s disease”.

Robert Koch (1843-1910), a German physician and a renowned bacteriologist, began his bacteriological researches in 1872. In 1883 he came to India to study cholera and identified the Comma bacillus as the cause of Asiatic cholera. In 1890 he produced tuberculin (a sterile extract of either the crude or refined complex protein constituents of the tubercle bacillus which causes tuberculosis) which was of immense value in diagnosing the dreadful disease. Robert Koch was awarded the Nobel Prize for physiology and medicine in 1905. Tuberculosis is now also known as “Koch’s disease” or “Koch’s infection” and the bacillus as “Koch’s bacillus”.

Percival pott (1714-1788) was an English surgeon. He did yeoman’s service

in improving surgery and making it more humane. He himself suffered a particular kind of fracture of the ankle (fracture of the lower end of the fibula, 76.2 mm. above the ankle joint and a fracture of the medial malleolus of the tibia); such type of fracture is still known as “Pott’s fracture”. Surgeon Pott carried out researches on spondy. Litis, spinal caries, spinal tuberculosis and gave clinical description of them. These afflictions are known as “Pott’s disease”. The ductless gland found on both sides of the trachea (the wind pipe) is called thyroid. It secretes the hormone thyroxin which controls the rate of metabolism. Thyroxicosis is a condition due to excessive production of thyroxin. The disease brings about anxiety, tachycardia (excessively rapid action of the heart), sweating, increased appetite with weight-loss, tremor of the out stretched hands and bulging of eyes. The disease has been named “Graves disease” after its investigator, the Irish physician Robert James Graves (1796-1853).

Lymph adenoma is a disease characterized by enlargement of the spleen, recurring fever and anemia. It has been named as “Hodgkin’s disease” after its investigator Thomas Hodgkin (1798-

1866), an English physician.

Mycobacterium Leprous is the microbe that causes the cursed disease ‘Leprosy’. The bacillus was discovered by the renowned Norwegian bacteriologist Armauer Gerhard Henrik Hansen (1841-1912). The bacillus has been named “Hansen’s bacillus” and the disease “Hansen’s disease”.

John Mankey Riggs (1810-1901), an American Dentist, carefully studied the causes of tooth decay and stressed hygienic care of mouth for prevention of tooth decay. He carried out researches for the treatment of pyorrhea alveolaris (flood of pus from teeth sockets). The disease pyorrhea is also known as “Rigg’s disease”. Thomas Addison (1793-1860), an English physician, discovered what is now known as “Addison’s disease”. In this disease the adrenal cortex (outer part of the adrenal gland) is destroyed, usually due to tuberculosis. Deficient secretion of hormones from the adrenal cortex causes a diminution of blood volume, lowering of blood pressure, anemia, decreased blood sugar and pigmentation. Thomas Addison was the first to make a careful study of the disease, and gave clear clinical description of it. ■ ■

একাংকিকা নাটক

নিশাৰ আন্ধাৰ ফালি

জানমণি বৰা
স্নাতক ওয় যান্মাসিক
(প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ)

চৰিত্ৰ সমূহ :

- ১। অমৃত - এগৰাকী মানসিক ৰোগী
- ২। ডা. বেজবৰুৱা - এজন মানসিক চিকিৎসক
- ৩। অনাময় চৌধুৰী - অমৃতৰ পিতৃ
- ৪। অমল আৰু বিজয় - দুজন যুৱক
- ৫। নীতা - ডা. বেজবৰুৱাৰ সহায়কাৰী।

মঞ্চসজ্জা -

মঞ্চখন এখন পাৰ্টিশ্বনৰে দুটা ভাগত বিভক্ত কৰা থাকিব।
বাওঁফালৰ অৰ্ধমঞ্চটোত এজোপা ডাঙৰ গছৰ স্কেটচ; তাৰ তলতে কিছুমান ফটা কাগজ, জাৰৰ- জোখৰ মাজত অমৃত বহি থাকিব। বেৰৰ কাষলৈ এখন বেঞ্চ - এটা তিনিআলিৰ চুকৰ ৰূপ দিবলৈ চেষ্টা কৰিব।
সোঁফালৰ অৰ্ধমঞ্চটো এজন মানসিক চিকিৎসকৰ চেম্বাৰ। এখন মেজ আৰু দুখন চকী থাকিব। বেৰৰ কাষলৈ এখন সৰু বিছনা থাকিব। প্ৰৱেশদ্বাৰত এখন নীলা পৰ্দা লগোৱা থাকিব। মেজখনত অলপ কাগজ-পত্ৰ, কেইখনমান ডাঙৰ আকাৰৰ কিতাপ, কলম আৰু এডাল ষ্টেথিস্কোপ থাকিব। কোঠাটোৰ বেৰত এফালে মানুহৰ স্নায়ুতন্ত্ৰৰ এখন ডাঙৰ চিত্ৰ আৰু আনফালে মানুহৰ মগজুৰ এখন পৰিবৰ্ধিত চিত্ৰ ওলমাই ৰাখিব।

(নিৰ্দেশনা - পট উঠাৰ সময়ত অমৃতক বাওঁফালৰ অৰ্ধমঞ্চটোত গছৰ তলত বহি থকা দেখা যাব। তেওঁৰ দীঘল চুলিকোছা অসংযত, শতচ্ছিন্ন সাজপাৰ, মুখত নিৰ্বিকাৰ ভাৱ, মাজে মাজে চুলিখিনিত হাত বুলাব। ভৰি দুখন মেলি বহিব। কেই মুহূৰ্তমানৰ পিছত অমল আৰু বিজয় সেইটো অৰ্ধমঞ্চলৈ সোমাই আহে। বেঞ্চখন হাতেৰে পৰিষ্কাৰ কৰাৰ ভংগী দেখুৱাই দুয়ো তাত বহে।)

অমল : আমাৰ দেউতাৰ অৱস্থাটো দিনে দিনে বেছি বেয়া হৈ গৈছে অ’।

বিজয় : কিয়? সেইদিনা মই যাওঁতে দেখোন ঠিকেই দেখিছিলো। মোৰ লগত তেখেতে দুই এটা কথাও পাতিছিল। এতিয়ানো আকৌ কি হ’ল?

অমল : এহ! নকবি আৰু! আগতে দেউতা মাজৰাতি হ’লেও অকণমান শুইছিল। আজিকালি অকনমানো নুশুৱে। অনবৰত কিবা কিবি বলকি থাকে; মাজে মাজে অৰ্থহীনভাৱে হাঁহে, মাজে মাজে কান্দে, ওচৰত যি পায়, তাকে ভাঙি-ছিঙি দুৰলৈ দলিয়াই দিয়ে। মাক দেখিলেই মাৰিবলৈ খেদা মাৰি যায়। আবেলি খুৰাহঁতৰ ল’ৰা-ছোৱালীহাল আমাৰ চোতালত খেলিবলৈ আহিলে সিহঁতকো খেদে। মুঠতে দেউতাৰ কাৰণে আমাৰ ঘৰখনৰ লগতে গোটেই চুবুৰীটোৰে শান্তি নাইকিয়া হৈছে অ’।

বিজয় : এৰা অ’। কি কৰিবি আৰু। সেইটো তেখেতৰ ভাগ্যৰ লিখন। কেনেকুৱা মানুহজন যে কি হৈ গ’ল।

অমল : পৰহি মই টাউনলৈ গৈছিলো। যোৱাৰ আগত ভাৱিলো - মই ঘৰত নথকা অৱস্থাত দেউতাই বা ক’ত কি কৰে ঠিক নাই। গতিকে পষা এডালেৰে গোহালি ঘৰৰ খুটা এটাত দেউতাক বান্ধি থৈ গ’লো। বৰ দুখ লাগিছিল অ’ তেতিয়া। সৰুতে যে কিমান মৰম কৰিছিল দেউতাই মোক। এতিয়া হয়তো মোক ভালকৈ চিনিয়েই নাপায়। মই যোৱাৰ পিছত হেনো দেউতাই চিঞৰি চিঞৰি কান্দিছিল। চিঞৰি চিঞৰি মাক হেনো কৈছিল - “হেৰা চোৱাহিচোন আমাৰ সোণে মোক গৰুৰ পঘাৰে বান্ধি থৈ গ’ল। মোক মুকলি কৰি দিয়াহি অ’।” (কান্দোনৰ সুৰ)

বিজয় : দুখ নকৰিবি অ’ অমল। কপালত যিটো লিখা আছে সেইটো হ’বই। নোহোৱা কৰিবতো নোৱাৰি।

অমল : দেউতা ৰাস্তাৰে খোজ কাঢ়ি গ’লে চুবুৰীটোৰ ল’ৰা-ছোৱালীবোৰে পিছে পিছে পগলা পগলা বুলি চিঞৰি সমদল উলিয়ায়। মোৰ সৰু ভনীজনীক স্কুলত তাইৰ লগৰবোৰে ‘অৰুণ পাগলৰ জীয়েক বুলি জোকায়। তাই সদায় কান্দি কান্দি ঘৰলৈ আহে। তাইক সিহঁতৰ লগত একেলগে বহিবলৈ নিদিয়ে, খেলিবলৈ নিদিয়ে। অথচ তাইৰ গাত যে অকণমানো দোষ নাই, কোনোও বুজিবলৈ যত্ন নকৰে। কথাবোৰ চিন্তা কৰিলে মগজটো গৰম হৈ যায়, বুজিছ। নিজকো পাগলৰ নিচিনা লাগে।

বিজয় : হেই, তই এনেকৈ ভাগি নপৰিবিচোন। তইয়ো যদি ভাগি পৰ, তোৰ মাৰৰ কি হ’ব? কণমানি ভণ্ডিজনীৰ কি হ’ব? অলপ ধৈৰ্য ধৰচোন। বাৰু তহঁতে দেউতাৰৰ কিবা চিকিৎসা কৰিছিলিনে?

অমল : ঢেৰ কিবা কিবি কৰিলো অ’। মাই বহুতদিন আগৰপৰা কত বেজ জ্ঞানীক লগ ধৰিলে, তেওঁলোকে দিয়া ঔষধবোৰ কতবাৰ ভাতৰ লগত মিহলাই খুৱালে, কত বেজে আহি ঘৰতে জৰা-ফুকা কৰিলে; -নাই, কোনো পৰিৱৰ্তনেই নহ’ল। এতিয়া দেউতাৰ অৱস্থাটো দিনে দিনে বেছি বেয়াহে হৈ গৈছে। সেয়েহে মই বেলেগ এটা কথা ভাৱিছো।

বিজয় : কি কথানো?

অমল : দেউতাক তেজপুৰৰ মেণ্টেল হস্পিটালতে থৈ আহিমগৈ। তেওঁলোকেই কি কৰে কৰিব।

বিজয় : এৰা, সেইটোৱেই উপযুক্ত কাম হ’ব। আধুনিক চিকিৎসাৰদ্বাৰা বহুতো মানসিক ৰোগীক সম্পূৰ্ণৰূপে সুস্থ কৰি তুলিব পৰা যায় হেনো। তহঁতৰ দেউতাৰো সুস্থ হৈ যাব, চাবি।

অমল : ভাল হ’লেই যেনিবা, তাৰপিছত কি হ’ব? সুস্থ দেউতাক মেণ্টেল হস্পিটালৰপৰা ঘূৰাই অনাৰ পিছত আমাৰ সমাজে জানো গ্ৰহণ কৰিব? তেওঁৰ গাৰপৰা জানো ‘পগলা’ বিশেষণটো আঁতৰিব?

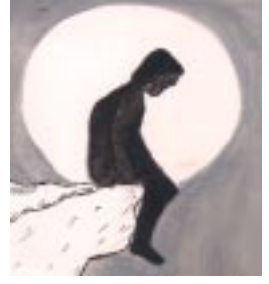
বিজয় : হেই, সেইবোৰ পিছৰ কথা, পিছত কিবা এটা হ’ব। এতিয়া তেখেতক সোনকালে তেজপুৰলৈ নিয়াৰ সুব্যৱস্থা কৰাটোহে আচল কথা।

অমল : (অলপ সময়ৰ নীৰৱতাৰ পিছত অমৃতালৈ আঙুলিয়াই) এই পাগলিজনীক দেখিলে মোৰ খুব বেয়া লাগে অ’।

বিজয় : (খঙেৰে) এহ বাদ দে অ’ এইজনীৰ কথা। তাইৰ বাপেক কিমান ধনী মানুহ তই জান? তিনিখনকৈ মদৰ দোকানৰ মালিক তাইৰ বাপেক। এজনী ঘৈণীয়েক মৰাৰ পিছত আৰু এজনী চপাই লৈ এতিয়া সি ঘোৰ সংসাৰী। পাগলী জীয়েকক চাবলৈ তাৰ সময় ক’ত! বাদ দে, এইবোৰ ক’ত, কেনেকৈ মৰে মৰক।

অমল : তেনেকৈ ন'কবি অ'। এই ছোৱালীজনীৰটো একো দোষ নাই। আমাৰ সমাজখনে পাগলী কৰিছে তাইক। বয়সত তাই মোতকৈ কেইবাবছৰো সৰু। কিমান ব্ৰিলিয়ান্ট ছোৱালী আছিল তাই। .. এৰা, কি যে হৈ গ'ল। (হুমুনিয়াহ কাঢ়ি) এইৰো কিবা এটা ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। মদৰ মহলৰ মহলদাৰ বাপেকে জীয়েকৰ কথা ভাবিবলৈ আহৰি নাপায় যেতিয়া আমিযে কিবা ভাবিব লাগিব। বেছেৰীজনী, তিনিআলিৰ গছৰ তলত এনেদৰে তিল্তিল্কৈ শেষ হৈ যোৱাটো সহ্য কৰিব নোৱাৰি অ'।

বিজয় : বাৰু, নিজৰ দেউতাৰ কথা চিন্তা কৰ। তাৰ পিছত বেলেগ কথা।

অমল : (বহাৰ পৰা উঠি) এতিয়া যাওঁ ব'ল। বহুতসময় বহিলো। ইফালে দেউতাই ঘৰত কি কাণ্ড কৰিছে ঠিক নাই।

বিজয় : এৰা, ব'ল যাওঁগৈ।

অমল : (ক্ষম্ভক অমৃত্যুৰ কাষত বৈ) বেছেৰীয়ে ছাগৈ কিমান দিন একো এটা খাবলৈ পোৱা নাই। ব'দে-বৰষুণে, দিনে-ৰাতিয়ে এই গছজোপাৰ তলতে... কমখন কষ্ট পাইছেনে তাই! (বিজয়ক) ব'লচোন, সৌ হোটেলখনৰ পৰা ৰুটি কেইখনমান আনি তাইক দি যাওঁ।

বিজয় : ব'ল।

(দুয়ো লাহে লাহে মঞ্চৰপৰা ওলাই যায়। অমৃত্যুই খম্ভক সিহঁত যোৱাৰ ফালে চায়। পুনৰ নিৰ্বিকাৰ হৈ বহি থাকে।) সোঁফালৰ অৰ্ধমঞ্চ।

পৰ্দা ঠেলি ডাঃ বেজবৰুৱা সোমাই আহে। গাত চিকিৎসকৰ পোছাক। হাতৰ বেগটো মেজত থয়। চকীখনত বহি পকেটৰ পৰা ৰুমালখন উলিয়াই মুখখন মছে। খম্ভক কিবা চিন্তা কৰে। তাৰপিছত প্ৰৱেশদাৰৰ ফালে চাই অলপ ডাঙৰকৈ কয় - "নীতা, প্ৰথমজন ৰোগীক পঠিয়াই দিয়া।"

কেই মুহূৰ্তমানৰ পিছত অনাময় চৌধুৰী সোমাই আহে। গাত দামী সাজ-পোছাক। ডাক্তৰে তেওঁক সোঁফালৰ চকীখনত বহিবলৈ হাতেৰে ইংগিত দিয়ে। তেওঁ ধন্যবাদ জনাই বহে।

ডাক্তৰ : কওঁকচোন এতিয়া আপোনাৰ সমস্যাটোৰ বিষয়ে।

চৌধুৰী : (অলপমান অপ্রস্তুত হৈ) ছাৰ, আচলতে সমস্যাটো মোৰ নহয়, মোৰ ছোৱালীজনীৰহে।

ডাক্তৰ : আপোনাৰ ছোৱালীজনীৰ? ক'ত আছে তাই? মাতি আনক।

চৌধুৰী : (অলপসময় তললৈ মূৰ কৰি) আচলতে ছাৰ, মোৰ ছোৱালীজনীয়ে বহুদিনৰ আগতে মানসিক ভাৰসাম্য হেৰুৱাই পেলালে। হয়তো সকলোবোৰ মোৰ ভুলৰ কাৰণেই হ'ল। এতিয়া তাই মোৰ লগত নাথাকে ছাৰ; তাই এতিয়া মোৰ ছোৱালী হৈ থকা নাই। সৰু পথাৰ তিনিআলিৰ আঁহত গছজোপাৰ তলতে তাই থাকে ছাৰ! (কন্দনামুৱা হয়)

ডাক্তৰ : (আচৰিত হৈ) কি? সেই পাগলীজনী আপোনাৰ ছোৱালী? তাইকতো মই যোৱা ডেৰ বছৰমান .খৰি সেই আঁহতজোপাৰ তলতে দেখি আহিছো? আনকি এতিয়া মই চেম্বাৰলৈ আঁহতেও তাইক তাত দেখি আহিছো?

চৌধুৰী : হয় ছাৰ, সেই দুৰ্ভাগীয়া ছোৱালীজনীৰ বাপেক ময়ে!

ডাক্তৰ : (খঙেৰে) যোৱা ডেৰটা বছৰ ছোৱালীজনীয়ে ব'দে-বৰষুণে, অনাহাৰে অনিদ্রাই সেই গছজোপাৰ তলত কটাইছে; আৰু আপুনি তাইৰ দেউতাক হৈ কেনেকৈ সহ্য কৰিছে? আৰু এতিয়া মোৰ ওচৰলৈ আপুনি কি বিছাৰি আহিছে?

চৌধুৰী : (নিমাত)

ডাক্তৰ : (অলপ নৰম সুৰেৰে) ... এতিয়া মই আপোনাক একো সহায় কৰিব নোৱাৰিম।

চৌধুৰী : (অসহায় সুৰেৰে) ছাৰ !

ডাক্তৰ : (অলপ সময়ৰ নীৰৱতাৰ পিছত) ছোৱালীজনীৰ এনেকুৱা অৱস্থা কেনেকৈ হ'বলে পালে মই ভালকৈ জানিব লাগিব। তেতিয়াহে মই তাইৰ চিকিৎসাৰ কথা ভাবিব পাৰিম।

চৌধুৰী : (অকনমান উৎসাহী হৈ) হয় ছাৰ! মই সকলোবোৰ ক'ম আপোনাক। ক'বৰ কাৰণেই আহিছো আজি।

ডাক্তৰ : কওঁক।

চৌধুৰী : ছাৰ, মই দুগৰাকী মানুহ বিয়া কৰালো। তাই মোৰ প্ৰথম গৰাকী পত্নীৰ ছোৱালী। তাইক জন্ম দিয়েই তেওঁ ঢুকাল। অশেষ কষ্টৰে, অকলশৰে মই ছোৱালীজনীক ডাঙৰ কৰিছিলো। তাই পঢ়া-শুনাত খুব ভাল আছিল। (ক্ষম্ভক মনে মনে থাকে)।

ডাক্তৰ : কৈ যাওঁক।

চৌধুৰী : মেট্ৰিকত তাই খুব ভাল ৰিজাল্ট কৰিছিল। অসমৰ ভিতৰতে তৃতীয় হৈছিল। তাৰপিছত, তাইৰ ইচ্ছামতেই মই তাইক দিল্লীৰ বিখ্যাত কলেজ এখনত নাম ভৰ্ত্তি কৰি দিলো। তাইক দিল্লীলৈ পঠিয়াই দিয়াৰ পিছত মই বৰ অকলশৰীয়া হৈ পৰিলো।

ডাক্তৰ : তাৰপিছত?

চৌধুৰী : মই তেতিয়া ডেকা মানুহ। টকা-পইচাৰ অভাৱ নাই। তিনিখন চহৰত তিনিখনকৈ মদৰ দোকান আছে মোৰ। (অলপ পৰ বৈ, হুমুনিয়াহ কাঢ়ি) কিন্তু সেই টকাই মোৰ কাল হ'ল। তাইৰ মাক ঢুকুৱাৰ পিছত মই গোপনে এজনী মানুহৰ লগত দৈহিক সম্বন্ধ ৰাখিছিলো। টকা-পইচাৰে তাইক সদায় সন্তুষ্ট কৰি ৰাখিছিলো। কিন্তু, তাই এদিন মোক বিয়া কৰাবলৈ জোৰ দি ধৰিলে। বিয়া নকৰালে আমাৰ নিষিদ্ধ সম্বন্ধটোৰ কথা সকলোতে প্ৰচাৰ কৰি দিব বুলি ভাবুকি দিলে।

ডাক্তৰ : গতিকে আপুনি তেওঁক বিয়া কৰালে। নহয়জানো?

চৌধুৰী : হয়। মই তাইক বিয়া কৰাবলৈ বাধ্য হ'লো। চাওক মই সমাজত যথেষ্ট সমীহ পোৱা মানুহ। মোৰ গুণৰ কাৰণে নহ'লেও টকাৰ কাৰণেই মানুহে মোক সন্মান কৰে। সেই সন্মানকণ মোৰ যৌন-কেলেংকাৰীয়ে ধ্বংস কৰি দিয়াটো মই বিচৰা নাছিলো। তাৰোপৰি, মোৰ মেধাৰী ছোৱালীজনীৰ কথাও চিন্তা কৰিছিলো। মোৰ ছোৱালীজনীয়ে এই কলেংকাৰীৰ কথা জানিব পাৰিলে জানো সুস্থ মগজেৰে পঢ়া-শুনা কৰিব পাৰিব? এনে বহু কথা চিন্তা কৰিয়েই মই তাইক বিয়া কৰোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল'লো।

ডাক্তৰ : মই বুজিছো। ছোৱালীজনীৰ কথালৈ আহক।

চৌধুৰী : মোৰ পুনঃবিবাহৰ সিদ্ধান্তই তাইৰ মনত নিশ্চয় গভীৰ আঘাত দিছিল। বিয়ালৈ হাজাৰবাৰ কোৱা স্বত্বেও তাই নাছিল। বিয়াৰ পিছত তাই লাহে লাহে মোৰ পৰা আতৰি গ'ল। টকা-পইচাৰ বাহিৰে আমাৰ মাজত বেলেগ সম্বন্ধ নথকাৰ দৰেই হ'ল। আমাৰ বিয়াৰ দুবছৰৰ পিছত সেই দুৰ্ঘটনাটো ঘটিল।

ডাক্তৰ : দুৰ্ঘটনা? কি দুৰ্ঘটনা?

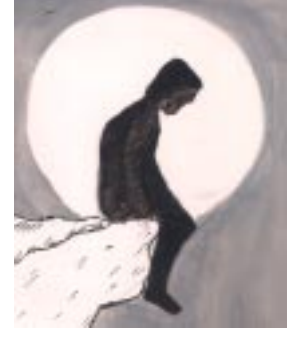
চৌধুৰী : (হুমুনিয়াহ কাঢ়ি) এৰা! এটা ভয়ংকৰ দুৰ্ঘটনা। আপুনি দিল্লী মহানগৰীত উত্তৰ-পূবৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিৰাপত্তাহীনতাৰ কথা জানেই। তেনে এক দুৰ্ঘটনাৰে বলি হ'ল ছোৱালীজনী। এদিন নিশা টিউছনৰ পৰা হোষ্টেললৈ উভতি আহোঁতে কেইটামান পাৰ্শ্বই তাইক ধৰ্ষণ কৰিলে।

ডাক্তৰ : OH ! SO SAD!

চৌধুৰী : (থোকাথুকি মাতেৰে) সেই ঘটনাটোৰ পিছত তাইক মই ঘৰলৈ লৈ আহিলো। তাই দৈহিক আৰু মানসিকভাৱে সম্পূৰ্ণৰূপে ভাগি পৰিছিল। তাইৰ দেহটো পুনৰ জীপাল কৰি তুলিবলৈ মই বহুত চিকিৎসা কৰালো ঘৰতে; কিন্তু তাইৰ মনটোৰ খবৰ নাৰাখিলো। মোৰ নতুন মানুহজনীৰ তাইৰ প্ৰতি অকণমানো মৰম নাছিল। (অধৈৰ্য্য হৈ) মোৰ ঘৰখনত অনবৰত একুৰা জুই জ্বলি আছিল। সেই জুইকুৰাই মোৰ ছোৱালীজনীক পুৰি শেষ কৰি দিলে ছাৰ। (কান্দে)
(অলপ সময় নীৰৱতা)

ডাক্তৰ : (চৌধুৰীৰ কান্ধত হাত থৈ) আপুনি সকলোখিনি কথা মুকলিকৈ যে ক'লে, তাৰ কাৰণে ধন্যবাদ। কিন্তু ইতিমধ্যেই আপুনি বহুত দেৰি কৰিলে তাইক চিকিৎসা কৰাতো এতিয়া মোৰ সামৰ্থৰে বাহিৰত। কিন্তু মই আপোনাক কথা দিছো - মই যিমানখিনি পাৰো আপোনাক সহায় কৰিম।

চৌধুৰী : মোৰ ভুলৰ কাৰণেই এই সকলোবোৰ হ'ল ছাৰ। এতিয়া মই মোৰ ভুলবোৰ বুজি পাইছো। মই এতিয়া ভীষণ

অনুতপ্ত। তাইক মই ঘৰত বান্ধিও ৰাখিব নোৱাৰিলো ছাৰ! কিমানবাৰ তাইক ঘৰলৈ ধৰি আনিছো আকৌ গুছি যায়.. (ডাক্তৰৰ হাতত ধৰি) আপুনি তাইক ভাল কৰি দিয়ক ছাৰ। আপোনাক যি লাগে মই তাকে দিবলৈ সাজু। মাথোঁ মোক মোৰ ছোৱালীজনী লাগে। (পুনৰ উচুপি উঠে)

ডাক্তৰ : তাইৰ এই অৱস্থাৰ কাৰণে একমাত্ৰ আপুনিয়েই দায়ী নহয় ; তাইক ধৰ্ষণ কৰা ল'ৰাকেইটা, দিল্লীৰ পৰিৱেশ, আপুনি আপোনাৰ ঘৰৰ জুইকুৰা, আমাৰ সমাজখন এই গোটেইবোৰেই কম বেছি পৰিমাণে দায়ী। কিন্তু এটা কথা সাঁচা আপোনাৰ পুনৰ্জীৱনৰ খবৰটো শুনা দিনাৰ পৰাই তাই মানসিকভাৱে ভাগি পৰিছিল। পিতৃ হিচাপে আপুনি বিফল। মনত ৰাখিব, সন্তান জন্ম দিয়াটোৱেই পিতৃ-মাতৃৰ একমাত্ৰ কাম নহয় ; প্রধান কামটো হ'ল সন্তানৰ দৈহিক তথা মানসিক দিশটোৰ অভিভাৱকত্ব কৰি তেওঁলোকক এটা সুস্থ পৰিৱেশ, সুস্থ জীৱনবোধ প্ৰদান কৰা।

চৌধুৰী : হয় ছাৰ। এতিয়াহে মই কথাবোৰ গভীৰভাৱে অনুভৱ কৰিব পাৰিছো। মোৰ ছোৱালীজনীক ভাল কৰি দিয়ক ছাৰ!

ডাক্তৰ : আপোনাৰ ছোৱালীজনীক নিশ্চয় ভাল কৰি তুলিব পৰা যাব। কিন্তু তাৰবাবে তাইক দীঘলীয়া মানসিক চিকিৎসাৰ প্ৰয়োজন হ'ব। সেইখিনি চিকিৎসা প্ৰদান কৰাৰ সা-সুবিধা মোৰ ইয়াত নাই। গতিকে আপুনি তাইক তেজপুৰ নতুবা বাঁচীত থকা মানসিক চিকিৎসালয়ত ভৰ্তি কৰি দিব লাগিব। তাই নিশ্চয় ভাল হ'ব।

চৌধুৰী : (নিশ্চয় মূৰ দুপিয়ায়)

ডাক্তৰ : ছোৱালীজনীৰ নামটো কি ?

চৌধুৰী : অমৃতা। অমৃতা চৌধুৰী।

ডাক্তৰ : Thanks। (প্ৰেছক্ৰিপছন লিখে, চৌধুৰীৰ হাতত দি) মই সদ্যহতে কেইটামান ঔষধ লিখি দিছো। আপুনি এতিয়াই গৈ ছোৱালীজনীক ঘৰলৈ লৈ যাওকগৈ। তাইক গা-মূৰ ধুৱাই দি মানুহৰ ৰূপ দিয়কগৈ। তাৰপিছত খাবলৈ দি এটি পৰিষ্কাৰ কোঠাত শুবলৈ দিব। এই ঔষধকেইটা নিয়মিতভাৱে খুৱাব। মই তাইৰ কেছটো মেণ্টেল হস্পিতাললৈ ৰেফাৰ কৰি দিছো। মোৰ প্ৰেছক্ৰিপছনখনে আপোনাক সহায় কৰিব। আপুনি এতিয়া যাব পাৰে।

চৌধুৰী : (হাতযোৰ কৰি) আপোনাক বহুত বহুত ধন্যবাদ ছাৰ।

ডাক্তৰ : হ'ব। যাওঁক আপুনি। আপুনি যে আপোনাৰ ভুল উপলব্ধি কৰিছে আৰু পলমকৈ হলেও তাইৰ ভৱিষ্যতৰ কথা চিন্তা কৰিছে, সেয়াই মোৰ বাবে যথেষ্ট। মনত ৰাখিব, মানসিক বাধাপ্ৰস্তুতা এটা ৰোগ মাথোঁ, অন্যান্য ৰোগৰ দৰেই। তাই নিশ্চয় ভাল হ'ব - I Strongly hope so। আপোনাৰ ঠিকনাটো মোৰ সহায়কাৰীগৰাকীক দি যাব। মই আপোনাৰ ঘৰলৈ গৈ ছোৱালীজনীক এবাৰ চাই আহিমগৈ।

চৌধুৰী : নিশ্চয় ছাৰ! এতিয়া মই আহোঁ।

চৌধুৰী ওলাই যায়। ডাক্তৰ বহাৰপৰা উঠি পেণ্টৰ পকেটত হাতদুখন সুমুৱাই কোঠাটোত অলপ সময় পায়চাৰী কৰে। তাৰপিছত বেগৰ পৰা পানীৰ বটল এটা উলিয়াই এটোক পানী খায়, বটলতো মেজত থৈ বহে। বাহিৰৰ ফালে চাই অলপ ডাঙৰকৈ কয় - “নীতা পিছৰজনক পঠিয়াই দিয়া।”

আনটো অৰ্ধমঞ্চত অমৃতা শুই পৰে গছৰ তলত।

পট পৰে।

মনোৰঞ্জন চ'ৰা

আহকচোন অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এগৰাকী অনন্য পুৰোধা মহেন্দ্ৰ বৰাৰ এটি বিখ্যাত
লিমাৰিকেকেৰেই মনোৰঞ্জন চ'ৰাটিত প্ৰবেশ কৰো

লিমাৰিক

মহেন্দ্ৰ বৰা

॥ ১ ॥

ভুল কৰি কাশীধাম নামি দেখে নৈনী
হাওৰাত থাকি গ'ল সৰুজনী ঘৈণী
মচি উঠি জ্বৰ-ঘাম
ল'লে তেওঁ ৰাম নাম
মুটিয়াই সুধিলেহি লাগে নেকি খৈনী ।

॥ ২ ॥

গদাধৰ পালোৱান কৰি ফুৰে কুস্তি
ভিটামিন খায় মাথোঁ বাঢ়ে হেনো পুষ্টি
মাখি মৰা কিল চাই
ভয় খায় দাৰোগাই
গালি পাৰে তিবোতাই ধৰি তাৰ গুস্তি ।

॥ ৩ ॥

হোপা মাৰি একচাট পূজাৰ গঞ্জিকা
চাই ফুৰে ওলকচু ঘাঁহ বন জিকা
কচুগছে কৰে ডেলিং
জিকাবোৰে ভাঙে ফেলিং
দাগ মাৰি লুকুৱালে পকেট পঞ্জিকা ।

॥ ৪ ॥

খেলিলেই হয় তাৰ হয় হেট-ট্ৰিক
বাৰে বাৰে ফেল কৰে মাথোন মেট্ৰিক
পাচ হ'ল গাথা-আনোৱাৰ
যত মানে আধা জানোৱাৰ
খেলিলে জৰুল তেনে কিবা এটি ট্ৰিক ।

॥ ৫ ॥

আধা খোৱা চুমাটোৰ লওঁতেই টেট্
ভাগি গ'ল ৰোগিনীৰ ফট খোৱা প্লেট্
আহে যদি চিষ্টাৰ
নাই কোনো নিস্তাৰ
আহি পালে তিনিজন আৰু ক্লাচমেট ।

॥ ৬ ॥

আছিল এজন কবি পূৰা বীটনিক
ওলোটাকে'টাই মাৰে ৰঙা চিকমিক
লাগে যাৰ কবিতাত
তাল দিব তবলাত
আশা আছে মুনটোত খাব পিকনিক

॥ ৭ ॥

সাত পাঁচ সাতাৱন এও-ই জ-ই গু
মূৰ খালি গিয়ানৰ হ'ব লাগে থিয়
মহাশয় নিৰুপায়
কিতাপকো ভূতে পায়
বানানতো ভুল আছে জিএগটোত য ।

॥ ৮ ॥

দ্বিগু নহয় দ্বন্দ মিলে মহানন্দ
টীকাকাৰে কয় যদি হ'ব পাৰে ছন্দ
সদাচাৰ ব্যভিচাৰ
একাকাৰ গুলজাৰ
কোনে কয় ভণ্ড গুলজাৰিলাল নন্দ ।

শব্দৰ বেমেজালি

দীপক দাস
প্রবন্ধা, অর্থনীতি বিভাগ।

॥ ৯ ॥

আছিল এজনী মিচ লেডী-টাইপিষ্ট্
ভুল কৰি কপি কৰে ভোটাৰৰ লিষ্ট্
ঘোচ খাই কিচমিচ
হ'ল তাই ডিচমিচ
গালি পাৰে চাহাবক পঘাখোৱা বীষ্ট্ ।

॥ ১০ ॥

মুহিধৰ মনীলোক উপাধিটো হালৈ
টোৱালৈই লেঠা লাগে আঙুলিটো গালৈ
খংটোৰ ব্ৰে'ক নাই
ফিৰিঙতি জুই-ছাই
সোধ নাই পোছ নাই খেদি আহে দা লৈ ।

॥ ১১ ॥

জীয়েকলে' লাগে হেনো ভাল এটি পাত্ৰ
চলি যায় হয় যদি এম. এ.ৰ ছাত্ৰ
মুখস্থ গোটেইখন
বন্ধন প্রকৰণ
গচকিহে পোৱা নাই পাকঘৰ মাত্ৰ

॥ ১২ ॥

হোটেলৰ বয়টোৰ বাৰকুৰি ধান্দা
মগজুটো পিচে তাৰ একেবাৰে ঠাণ্ডা
উলিয়ালে পকেটৰ বহী
বিচাৰিলে মোৰ এটা চহী
বাপেকৰ বিয়া হেনো লাগে তাক চান্দা ।

কালন্ত বদতি শুনা অৰুণ নৃপতি
নিখিলৰ সতে আৰু নকৰো চুপতি
যুঁজি যুঁজি ভাগৰিলো
নিজিকিলো নেহাৰিলো
এতিয়া কেৱল মাথোঁ হৰিত ভকতি ।

বঙে বসে ভৰপূৰ কলেজ আমাৰ
কত ধ্বনি-প্ৰতিধ্বনি হাঁহিৰ জোৱাৰ
অহা-যোৱাৰ সমদল
চৌদিশে কোলাহল
নিমাওমাও পৰিবেশ হ'লে ৰবিবাৰ ।

চৌদিশে শুনো মাথোঁ খিল খিল হাঁহি
মাজে মাজে ভীৰ কৰে কেণ্টিনত আহি
চেনেহ আবেগ ভৰা
জীৱনৰ বহ-ঘৰা
বাজি থাকে অহৰহ প্ৰাণৰ বাঁহী ।

প্ৰৱল-প্ৰতাপী তেওঁ সনাতন বৰুৱা
বিধিৰ বিপাকত অনাটনত ধৰুৱা
একালত বৃন্দাবন
একালত পৰে চন
ঘৰ-বাৰী হেৰুৱাই হ'ল নিঠৰুৱা ।

কোনোবা 'এভাৰগ্ৰীণ' মুখত হাঁহি
কোনোবা 'নেভাৰ গ্ৰীণ' মৰহা পাহী
এফালে উভৈনদী
আনফালে মৰাসুঁতী
কৰবাত অনাটন কৰবাত বাহি ।

বেচেৰাই জীৱনত বহু কিবা পালে
উভতি নোচোৱা হ'ল মানুহৰ ফালে

মাটিত নথয় ভৰি
আকাশত ফুৰে উৰি
আচলতে সি কিন্তু বহু হেৰুৱালে।

নগেণে লিখিলে গীত খগেণে গালে
ৰমেনে তাতে হেনো ভাল সুৰ দিলে
চৌদিশ ৰজনজন
শ্ৰোতা হ'ল অগণন
নাচিবাগি উদ্ভাৱল হ'ল তালে তালে।

পত্ৰেৰে নিমন্ত্ৰণ বন্ধু বেয়া নাপাবা
অনুষ্ঠাপ আয়োজন তাকে জানিবা
যদিহে সুবিধা মিলে
'অসম-বন্ধ' নাথাকিলে
পৰিয়ালসহ তুমি এপাক মাৰিবা।

শইকীয়াৰ অথন্তৰ ঘণাই উগাৰ
ডাক্তৰে চাই বোলে বাঢ়িছে চুগাৰ
ডায়েট কণ্ট্ৰল কৰি
পুৰাতে উঠি দৌৰি
মাহেকতে কমি গ'ল বিয়াগোম ফিগাৰ।

গান্ধীজীক পাহৰিলেই কয় গান্ধীবাদ
সমাজক বাদ দিলে হয় সমাজবাদ
এয়া নতুন গণতন্ত্ৰ
শাসনৰ মূলমন্ত্ৰ
লাঠি-গুলিত স্তব্ধ হয় ৰাইজৰ প্ৰতিবাদ।

অসম মূলুকত আজি বিদ্যুতৰ নাটনি
গৰমে কৰিছে আহি নাকনি-কাননি
চৰকাৰৰ জাননী
আছে বহু আঁচনি
সকলোকে দিব হেনো হাতে হাতে বিছনী।

প্ৰদ্যুতে ক'লে আমি এক্সাৰতে থাকোঁ
বিদ্যুতে ক'লে আহা খেলোঁ লুকাভাকু
এক্সাৰেই লাগে ভাল
পোহৰতহে গোলমাল

এক্সাৰত আছা বুলি নেহাঁহিবা কাকো।

এনে সুবিধানো বাৰু ক'ত পোৱা যায়
বৈতৰণী পাৰ হোৱাৰ সহজ উপায়
উৰিছে 'পৰণহংস'
কৰিছে জীৱন ধংস
এবাৰ উঠিলে হ'ব নেলাগে দুনাই।

সাতবিহুৰ এটা দিলো তহঁতৰ নামত
তহঁতৰ প্ৰয়োজন বহুতো কামত
লাও খা বেঙেনা খা
'মেট্ৰীক'ৰ বহীও খা
পিছে এলাহ নকৰিবি বাৰিষা হালত।

যত অনৰ্থৰ মূল এই অৰ্থনীতি
যাৰবাবে মছগুল মানৱ-জাতি
টকাত ফুলে শতদল
টকাত ঘূৰে ভূমগুল
মানৱতা পাহৰাই কৰে লাটিঘটি।

দৰমহাৰ ধনবোৰ বেঙ্কত সাঁচিবা
চেগবুজি 'চেয়াৰ'ত ইনভেষ্টি কৰিবা
মাছ মাংসৰ বৰ দাম
নোখোৱাটো ভাল কাম
দুখীয়াইহে জীয়াই থাকি ধনী হৈ মৰিবা

নোৱাৰিলো কোনোকালে হ'ব মই কবি
নোৱাৰিলো আঁকিব কলমেৰে ছবি
মুৰুখে নেজানো একো
লাজতে নকওঁ কাকো
মনে মনে ক'লো তোক কাকো নকবি।

কেতিয়াবা কৰোঁ মই শব্দৰ ধেমালি
ধেমালিতে শব্দই কৰে খেলিমেলি
অঘাইটং শব্দ
নকৰিলে জব্দ
হয়গৈ কেতিয়াবা শব্দৰ বেমেজালি।

আহকচোন কেইজনমান বিখ্যাত লোকৰ জীৱনৰ অখ্যাত মনোৰম কাহিনীৰে অকনমান হাঁহিৰ খোৰাক লওঁ -

১। পণ্ডিত সুকুমাৰ চট্টোপাধ্যায় এগৰাকী বিখ্যাত লোক আছিল। চট্টোপাধ্যায় বৰ বুদ্ধিয়ক লোক আছিল। তেওঁ প্ৰসিদ্ধ হিন্দী কবি বীৰেন্দ্ৰ মিত্ৰক প্ৰায়ে জোকাইছিল। এদিন মিত্ৰক তেওঁৰ উপাধিটোৰ বাবে জোকাই ৰং চাইছিল। চট্টোপাধ্যায়ে বীৰেন্দ্ৰ মিত্ৰক ক'লে - “শুনিছে মিত্ৰ বাবু, আগৰ কালত যিয়ে বেদ আবৃত্তি কৰিছিল তেওঁলোকক দ্বিবেদী, ত্ৰিবেদী, চতুৰ্বেদী আদি উপাধি দিয়া হৈছিল। যিবোৰে বেদবোৰ শিকাইছিল তেওঁলোকক বোলা হৈছিল উপাধ্যায়! যিবোৰে বেদ শিকাও নাছিল, শিক্ষাদানো কৰা নাছিল, সেইবোৰ আছিল মিত্ৰ।”

বীৰেন্দ্ৰ মিত্ৰও কম নাছিল! তেৱো তাৰ প্ৰত্যুত্তৰ দিলে এই বুলি - “বুজিছে চট্টোপাধ্যায়, আগৰ কালত যিবোৰ লোকে মনৰ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰি ঈশ্বৰলৈ বন্দনা কৰি চিঠি লিখিছিল তেওঁলোক আছিল বন্দোপাধ্যায়। উদাহৰণস্বৰূপে কবি তুলসী দাসে লিখিছিল - “ বিনয় পত্ৰিকা”। যিবোৰ লোকে লিখিব নাজানিছিল, কেৱল মুখে মুখে মনৰ কথা ভগৱানক জনাইছিল, তেওঁলোকক বুলিছিল মুখোপাধ্যায়। কিন্তু যিবোৰে নভবা-নিচিন্তাকৈ এই কাম (ঈশ্বৰ বন্দনা) চটপকৈ কৰিছিল, তেওঁলোকক বুলিছিল চট্টোপাধ্যায়।”

লগে লগে চট্টোপাধ্যায়ৰ মুখ বন্ধ হ'ল। দুই বন্ধুৰ ধেমেলীয়া তৰ্ক যুদ্ধ শুনি শ্ৰোতাবোৰে বৰ ৰং পালে। বিজ্ঞলোকসকলৰ মাজিত তৰ্কৰপৰাও যে বহু কিবাকিবি জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰি তাকে ভাবি সকলো সন্তুষ্ট হ'ল। চট্টোপাধ্যায় আৰু মিত্ৰয়ো হাঁহি হাঁহি প্ৰসঙ্গটো সিমানতে এৰিলে।

২। বিজ্ঞান জগতৰ অবিসম্বাদী সম্ৰাট ছাৰ আইজাক নিউটনৰ জীৱনৰ এটি ৰসাল ঘটনা। নিউটন বৰ বাকপটু আছিল। এদিন তেওঁ এটা কোট পৰিধান কৰি আছিল। কোটটোত এটা সৰু ফুটা হৈছিল। তাকে দেখি তেওঁৰ এগৰাকী বন্ধুৱে ৰগৰ কৰি ক'লে - “নিউটনৰ দৰিদ্ৰতা কোটটোৰ ফুটাৰে সুন্দৰকৈ বাহিৰলৈ ওলাই আহিছে।”

কথাষাৰ শুনি নিউটনে টপৰাই মাত দিলে - “ফুটাটোৰে মোৰ দাৰিদ্ৰ ওলোৱা নাই বন্ধু, তোমাৰ মুৰ্খতাহে ভিতৰ সোমাল।”

নিউটনৰ বুদ্ধিদীপ্ত কথাষাৰ শুনি বন্ধুগৰাকীৰ মুখৰ মাত হৰিল। অথচ এই সৰু ধেমালিটোৱে পাঠকক দান কৰিলে বিশাল জ্ঞানৰ ভাণ্ডাৰ।

৩। “দি ভাইকাৰ অৱ ৰেকফিন্ড”, ‘দি ষ্টুপচ্ টু কংকাৰ’, ‘দি ডিজাৰ্টেড্ ভিলেজ’ আদি বিখ্যাত বিখ্যাত সৃষ্টিকৰ্মৰ স্ৰষ্টা, ইংৰাজী সাহিত্যৰ প্ৰসিদ্ধ লিখক অলিভাৰ গল্ডস্মিথ এখন ভোজমেলত মিলিত হ'ল। তাত ভব্য-গব্য বহুতো লোকে মিলি খোৱা দিয়া কৰিছিল। এনেতে তেওঁৰ কাষতে থকা এজন লোকে ক'লে যে পৃথিৱীত এনে কোনো বস্তু নাই যাক তেওঁ ভক্ষণ কৰিব নোৱাৰে। আনকি তেওঁ ৰবৰ, নখ আদি অখাদ্যকো হজম কৰিব পাৰে। তাকে শুনি গোল্ডস্মিথে ক'লে - “সঁচানে, আপুনি যিকোনো বস্তুকে হজম কৰিব পাৰে?”

‘এৰা’ - গভীৰ প্ৰত্যয়েৰে লোকজনে ক'লে।

“তেনেহ'লে আপুনি এটা সাধাৰণ বস্তুকেই খাই দেখুৱাওক, তেহে আপোনাৰ পুৰুষালি বুজিম। অন্যথাই ময়েই আপোনাক পুৰুষালি দেখুৱাম।”

- গল্ডস্মিথে ক'লে

“ঠিক আছে হ'ব” - মানুহগৰাকীয়ে শলাগিলে।

এইবাৰ গল্ডস্মিত লাহেকৈ বাহিৰলৈ উঠি গ'ল। তেওঁ নাতিদূৰত থকা এখন দোকানৰপৰা এডাল মম কিনিিলে। তাৰ পিছত তেওঁ এখন বেকাৰীলৈ গ'ল। বেকাৰীৰ ল'ৰাজনক তেওঁ মমডাল দেখুৱাই কাণে কাণে কিবা এটা ক'লে। কিছু সময়ৰ পিছত তেওঁক বেকাৰীৰ ল'ৰাটোৱে এডাল মম দিলে। তেওঁ সেই মমডাল আৰু নিজে অলপ আগতে কিনা মমডাল লগ লগাই চালে হুবহু একেই হৈছে। তেওঁ বেকাৰীৰ ল'ৰাটোক এটা ধন্যবাদ দি পুনৰ বাজি মৰা মানুহগৰাকীৰ কাষলৈ আহিল। হাতৰ টিপতে তেওঁ বেকাৰীৰপৰা অনা মমডাল হাতত ৰাখি তেওঁ কিনি অনা মমডাল মানুহজনৰ পিনে আগবঢ়াই দি ক'লে - “আপোনাক বাৰু অন্য বেয়া বস্তু খাবলৈ নিদিওঁ। এইডালকে খাই দেখুৱাওক।”

মানুহজনে হাত-পাতি গ'ল্ডস্মিথৰপৰা মমডাল লৈ বীৰদৰ্পে কামোৰ মাৰি দিলে। কামোৰটো মাৰি তেওঁ চোৱাবলৈ আৰু গিলিবলৈ অস্বস্তি অনুভৱ কৰি ক'লে - “ছিঃ মমো আৰু কোনোবাই খায়নে?”

গল্ডস্মিথে ক'লে - “আপুনিয়ৈই কৈছিল। আপুনি হেনো অখাদ্যও খাব পাৰে? খাওঁক এতিয়া বঢ়াই কৈছে যেতিয়া।”

“নোৱাৰি, নোৱাৰি, এইবোৰ খাব নোৱাৰি একেবাৰে অখাদ্য।”

“মই কিন্তু ডাংকোপ মৰা নাই, সকলো খাব পাৰো বুলি। চাওঁক, এয়া আপুনি খাব নোৱাৰা বস্তুটো ময়েই খাই পেলালো।” - এই বুলি তেওঁ হাতত ৰখা মানুহগৰাকীক খাবলৈ দিয়া সাইলাখ এডাল মম মৰমৰকৈ চোৱাই গিলি দিলে।

বাজি মৰা মানুহজন গল্ডস্মিথৰ এই কাণ্ড দেখি আচৰিত হ'ল। তেওঁ খাব নোৱাৰা বস্তুটো তেওঁৰ সন্মুখতে আন এগৰাকীয়ে খোৱা দেখি তেওঁৰ লাজো লাগিল। তেওঁ ক'লে - “মই হাৰিলো।”

গ'ল্ডস্মিথে ক'লে - “মহাশয়, ভাবি চিন্তিহে বাজি মাৰিব। যাৰে তাৰে আগতো নামাৰিব। পিছে, মই বাৰু কথাটোৰ ভেদ ভাঙি দিওঁ। মই খোৱা মমডাল বেকাৰীত বিশেষভাৱে বনাই অনা বিস্কুটৰ মম। আপোনাৰ ডাল আচল মম। ঠিক আপোনাৰ মমডালৰ সদৃশ কৰি ইয়াক বনাই অনা হৈছিল - যাতে আপুনি ধৰিব নোৱাৰে।”

কথাষাৰ শূনি তাত উপস্থিত থকা সকলোৱে হাঁহিবলৈ ধৰিলে। কি যে ধেমালি এইবোৰ ডাঙৰ লোকৰ। একো একোটা সৰু ল'ৰা ছোৱালীৰ দৰেই জ্ঞানী আৰু বিখ্যাত লোকসকলেও ধেমালি কৰে। দেখাত সৰু যেন লাগিলেও আমি এনেকুৱা আমোদজনক কথাৰ মাজতে পাব পাৰো জীৱনৰ বাবে লাগতিয়াল একো একোটা মহৎ শিক্ষা।

৪। এইবাৰ আহকচোন আন এগৰাকী সাহিত্যিকৰ জীৱনৰ ৰসাল কাহিনীৰ সন্ত্ৰেদ লওঁ। বঙালী সাহিত্যিক, ঔপন্যাসিক শৰৎচন্দ্ৰ চট্টোপাধ্যায় এদিন বিশ্বকবি ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰক দেখা কৰিবলৈ গ'ল। হাতত তেওঁৰ কাগজেৰে মেৰিয়াই লোৱা এটা টোপোলা। ইতিমধ্যে আৰু বহুকেইজন সাহিত্যিক বিশ্বকবি গৰাকীক দেখা কৰিবলৈ গৈ তেওঁৰ লগত কথা পতাত ব্যস্ত আছিল।

শৰৎচন্দ্ৰ চট্টোপাধ্যায়দেৱ হাতত টোপোলা এটা লৈ কবিগৰাকীৰ ওচৰ চপাত এগৰাকী সাহিত্যিকে সুধিলে - ‘চট্টোপাধ্যায় মহোদয়ে চাগে’ এইবাৰ এখন নতুন কিবা সৃষ্টি কৰি বিশ্বকবিৰ ওচৰ পালে। হাতত চাগে নতুন অৱদান।’

প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ চট্টোপাধ্যায়ে ঘপকৈ দিব নোৱাৰি চিন্তা কৰি থাকোতেই ৰবি ঠাকুৰে ক'লে - “এয়া চাগে পাদুকা পুৰাণ, নহয় জানো চট্টোপাধ্যায়জী?”

কথাটো শূনি আনে একো বুজি নাপালে। কিন্তু চট্টোপাধ্যায়ে মূৰ জোকোৱাৰি ‘হয়’ বুলি ঠাকুৰদেৱক শলাগিলে। ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে উপস্থিত সকলো কেইগৰাকী সতীৰ্থক বুজাই দিলে যে, এদিন ক'ৰবালৈ যাওঁতে চট্টোপাধ্যায়ে ভৰিৰ চেঙেলযোৰ বাহিৰত সোলোকাই ঘৰৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰিলে। কিছু সময়ৰ পিছত ঘৰৰ ভিতৰৰপৰা ওলাই আহি দেখে যে তেওঁৰ চেঙেলযোৰ খোৱা ঠাইত নাই। ই ফালে সিফালে বিচাৰিও চেঙেলযোৰ নাপাই চট্টোপাধ্যায়ৰ খণ্ডো উঠিল, দুঃখে লাগিল। কুকুৰেই হ'ক বা মানুহেই হ'ক, কোনোবাই তেওঁৰ চেঙেলযোৰ লৈ যোৱাত সিদিনা খালী ভৰিৰেই ঘৰ পালে। তাৰ পিছৰপৰা চট্টোপাধ্যায়ে এই আইন বলবৎ কৰিছে - মানুহ য'ত, পাদুকাও ত'ত, ভৰিত নহ'লেও হাতত।

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰপৰা চট্টোপাধ্যায়ৰ পাদুকাৰ তথ্য চেঙেল হেৰুৱাৰ আতিগুৰি শূনি উপস্থিত সকলোৱে হাঁহিত বাগৰি পৰিল।

৫। আন এগৰাকী বিখ্যাত লোকৰ জীৱনৰ এটা সৰু মুহূৰ্তৰ কথা। সেয়া আমাৰ সকলোৰে পৰিচিত ৰাষ্ট্ৰপতি ড° সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণৰ। তেওঁ তেতিয়া ভাৰতৰ উপৰাষ্ট্ৰপতি হৈয়েই আছে। সেই সূত্ৰে তেওঁ ৰাজ্য সভাৰো সভাপতি।

এদিন সভাকক্ষত সভা চলি আছে। ৰাজ্যসভাৰ প্ৰশ্নোত্তৰ কালত দেখা গ'ল, প্ৰথম প্ৰশ্নটো সুধিলে সিদিনা সেই সময়ৰ সাংসদ সীতা পৰমানন্দই। তাৰ ঠিক পিছতে দ্বিতীয় প্ৰশ্নটো সুধিলে আন এগৰাকী সাংসদ সাৱিত্ৰী দেৱীয়ে। আকৌ তৃতীয় প্ৰশ্নটো নিষ্ক্ৰেপিত হ'ল সংসদ সদস্য পৰ্বতী দেৱীৰপৰা। তাকে দেখি উপৰাষ্ট্ৰপতি তথা ৰাজ্যসভাৰ সভাপতিগৰাকীয়ে মাত লগালে- “আজি দেখোন সংসদ ভৱনত শেনৰ এজাত! ইয়াত একেলগে সীতা, সাৱিত্ৰী, পৰ্বতীৰ পয়োভৰ। ঘটনাটো কি?” ৰাধাকৃষ্ণণৰ কথা শুনি সকলোৱে হাঁহিবলৈ ধৰিলে।

তেনে সময়তে উপস্থিত বুদ্ধিসম্পন্ন আন এগৰাকী সদস্য মহাবীৰ ত্যাগীয়ে কৈ উঠিল - “সংসদত আজি কেৱল সীতা, সাৱিত্ৰী আৰু পৰ্বতীয়েইনে, ইয়াত দেখোন স্নয়ং ৰাধা আৰু কৃষ্ণণ একেলগে বহি আছে।”

ত্যাগীৰ কথা শুনি গহীন গম্ভীৰ ড° ৰাধাকৃষ্ণণে মুখ টিপি হাঁহিবলৈ ধৰিলে। ঘটনাটিয়ে সকলোকে আমোদ দিলে আৰু ৰাধাকৃষ্ণণৰ দৰে গহীন পণ্ডিতগৰাকীৰ চৰিত্ৰৰ এটি ধেমেলীয়া দিশো উন্মোচিত হ'ল।

পৃথিৱীৰ বহুতো প্ৰখ্যাত লোকৰ জীৱনত ঘটা কিছুমান সৰু বৰ ঘটনাই আমাক হাঁহিব, ধেমালিৰ, আনন্দৰ খোৰাক যোগায়। তাৰপৰা আমি সেই সেই ব্যক্তিৰ মন আৰু অন্তৰখনৰো কিছু পৰিচয় পাবোঁ। তেওঁলোকৰ কথা, কাম, আচৰণৰ বিষয়ে হোৱা আমাৰ সেই অভিজ্ঞতাই কেতিয়াবা ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে আমাকো প্ৰভাৱিত কৰি পেলাব পাৰে। বিশ্বৰ বুৰঞ্জীত এনে কিছুমান ডাঙৰ ব্যক্তিয়ে কেতিয়াবা ধেমালিৰ ছলেৰেও একো একোটা ডাঙৰ জ্ঞান আমাক দি থৈ যায়। সাঁচাকৈয়ে হাঁহি জীৱনৰ মহৌষধ, প্ৰেৰণাৰ উৎস।

সংগ্ৰহক - বাণী কংকনা কাশ্যপ

আমাৰ প্ৰশ্ন আপোনাৰ উত্তৰ

বিভিন্ন বিষয়ৰ কেইটামান প্ৰশ্ন লৈ আমি মহাবিদ্যালয়ৰ কেইগৰাকীমান
স্বনামধন্য শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু মহাবিদ্যালয়ৰে কেইজনমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কাষ
চাপিছিলো। তলত এই প্ৰশ্নোত্তৰ সমূহ আগবঢ়ালো।

- সম্পাদক

প্ৰশ্ন : জন্ম, তাৰ পিছত এক দীঘলীয়া পৰিক্ৰমা, শেষত মৃত্যু। এই সময়ছোৱাত এজন মানুহৰ জীৱনৰ লক্ষ্য কি হোৱা উচিত, যাতে তেওঁ ক'ব পাৰে- হয়, মই সুখী?

উত্তৰ : প্ৰথম কথা হ'ল 'সুখ' এটা আপেক্ষিক ধাৰণা। এই মৰীচিকাৰ স্বৰূপ বুজি পোৱা জনে তেওঁ নিবিচৰাকৈয়ে, তেওঁ নজনাকৈয়ে 'সুখে' তেওঁৰ দুৱাৰদলিত ঠিয় দিয়েহি। জীৱনত 'সুখী' বুলি ক'ব পৰাকৈ লক্ষ্য বান্ধি লোৱা জনেই পৃথিৱীৰ আটাইতকৈ 'অসুখী' মানুহ। কাৰণ, তেওঁ সেই লক্ষ্যত কস্মিন কালেও উপনীত হ'ব নোৱাৰে।

দিগন্ত গোহাঞি

উপাধ্যক্ষ, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়।

প্ৰশ্ন : ৰাজনীতিত সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ মহাবিদ্যালয় পৰ্য্যায়ৰ ছাত্ৰ -ছাত্ৰীৰ শৈক্ষিক প্ৰগতিৰ অন্তৰায় বুলি আপুনি ভাবে নেকি?

উত্তৰ : 'ছাত্ৰাং অধ্যয়নং তপঃ' - এই উক্তিটোৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ কৰ্তব্যৰ কথাই সোঁৱৰায়। ছাত্ৰ-জীৱনৰ মূল লক্ষ্যই হৈছে গভীৰ অধ্যয়নৰ জৰিয়তে জ্ঞান অৰ্জন কৰা। তদুপৰি প্ৰায় সকলো অভিভাৱকেই নিজ নিজ সন্তানে উপযুক্ত শিক্ষা লাভ কৰি শীৰ্ষ স্থান দখল কৰাটো আশা কৰে। নিজে সকলো দুখ কষ্ট সহ্য কৰি হ'লেও নিজৰ সন্তানক সমাজত সুপ্ৰতিষ্ঠিত হোৱাটো বিচাৰে। তেনেস্থলত নিজ লক্ষ্যৰ পৰা আঁতৰি ছাত্ৰাৱস্থাতে সক্ৰিয় ৰাজনীতিত অংশ গ্ৰহণ কৰিলে মূল লক্ষ্য শিক্ষাগ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত বাধাৰ সৃষ্টি হোৱাটো স্বাভাৱিক। তদুপৰি বৰ্তমানৰ ৰাজনীতিৰ যি অৱস্থা, দেশ সেৱাৰ মনোভাৱৰ পৰিৱৰ্তে নিজ স্বার্থ পূৰণৰ দৰে লেতেৰা ৰাজনীতিয়ে ছাত্ৰাৱস্থাৰ কোমল মন দাপোনত এক বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে। সুদীৰ্ঘ দিন নিজে প্ৰত্যক্ষ কৰা কেবাজনো ছাত্ৰনেতা ৰাজনীতিত প্ৰৱেশ কৰি সমাজ সেৱাৰ পৰিৱৰ্তে নিজ স্বার্থ পূৰণ কৰাতহে উঠি পৰি লগা দেখা গৈছে। এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল বৰ্ত্তমানে ১৮ বছৰ বয়স পাৰ হোৱাৰ লগে লগে ছাত্ৰাৱস্থাতে ভোটাধিকাৰ লাভ কৰে। তেনেহ'লে কি এই নতুনকৈ ভোটাধিকাৰ লাভ কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ভোট দিয়া উচিত নহয়নেকি? ভোটাধিকাৰ সাব্যস্ত কৰা আৰু সক্ৰিয় ৰাজনীতিত গভীৰভাৱে চিন্তা কৰি নিজৰ বিবেক অনুসাৰে ৰাষ্ট্ৰৰ সামগ্ৰিক বিকাশত মনোনিবেশ কৰিব বিচৰা স্বচ্ছ নিকা ভাৱমূৰ্ত্তিৰ প্ৰাৰ্থীক ভোটদান কৰি নিজৰ ৰাজনৈতিক অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰা উচিত। কেৱল যে সক্ৰিয় ৰাজনীতিত প্ৰবেশ কৰিহে দেশ সেৱা কৰিব পাৰি সেই কথা আমি গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰোঁ। আৰু যদি সক্ৰিয় ৰাজনীতিত প্ৰবেশ কৰা প্ৰৱল ইচ্ছা থাকে তথাপি আজিৰ গোলকীকৰণৰ যুগত শিক্ষা নহ'লে ৰাজনীতিৰ কৌশল অনুধাৱন কৰিব নোৱাৰে। সেয়েহে ছাত্ৰাৱস্থাত সক্ৰিয় ৰাজনীতিত অংশগ্ৰহণ কৰা উচিত নহয়। এনে কাৰ্যই নিজৰ ইপ্সিত লক্ষ্যৰ পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বিচলিত কৰিব পাৰে।

ড° জগন্নাথ উপাধ্যায়

সহযোগী অধ্যাপক, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

প্ৰশ্ন : তথাকথিত সমাজ ব্যৱস্থাত 'শিশু শ্ৰমিক বন্ধ কৰক' স্ল'গান প্ৰায়োগিকভাৱে সফল হ'ব পৰা নাই। এই সম্পৰ্কত আপুনি কি ক'ব খোজে?

উত্তৰ : শিশু কালটো হ'ল জীৱন গঢ়াৰ সময়। ভৱিষ্যতৰ ভাল নাগৰিক গঢ়াৰ স্বাৰ্থত, সুস্থ-সৱল মানৱ সম্পদ গঢ়াৰ স্বাৰ্থত আৰু এখন সমৃদ্ধিশালী সমাজ গঢ়াৰ স্বাৰ্থত আমাৰ দেশত শিশু শ্ৰমিক আইন প্ৰণয়ন কৰা হৈছিল। এই আইন অনুযায়ী জন্মৰ সময়ৰ পৰা ১৫ বছৰ বয়সৰ যিকোনো শিশুকে শ্ৰমিক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰাত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰা হৈছিল। কিন্তু আমাৰ আইন ব্যৱস্থাত থকা সুৰুঙাবোৰৰ বাবে ই সঁচা অৰ্থত সম্পূৰ্ণৰূপে কাৰ্যকৰী হোৱা নাই।

দেশৰ শাসন ব্যৱস্থাটো দুটা পক্ষত বিভক্ত আৰু দুয়োটা পক্ষৰ সমিলমিল তথা সহযোগিতাৰ দ্বাৰাহে শাসন ব্যৱস্থাটো সুচাৰুৰূপে চলে। ৰাইজৰ দ্বাৰা নিৰ্বাচিত প্ৰতিনিধিৰ পৰাই শাসক শ্ৰেণীটোৰ সৃষ্টি হয় আৰু তেনেলোকে প্ৰণয়ন কৰা আইন ৰাইজে মানি চলে। গতিকে প্ৰায়োগিক ক্ষেত্ৰত সফল হ'বলৈ হ'লে সকলো আইনৰ ক্ষেত্ৰতে শাসক শ্ৰেণীটোৰ সততাৰ লগতে জনসাধাৰণৰ সজাগতা আৰু আনুগত্য অতি জৰুৰী।

শিশু শ্ৰমিক বন্ধ কৰিবলৈ হ'লে দেশত কঠোৰ আইন বলবৎ কৰিব লাগিব। চৰকাৰে সততাৰে এনে কাম কৰিব লাগিব আৰু জনসাধাৰণে তাক নিষ্ঠাৰে পালন কৰিব লাগিব। কিন্তু সকলো স্তৰতে দুৰ্নীতিত নিমজ্জিত হৈ থকা দেশ এখনত সেয়া আশা নকৰাটো ভাল।

আমাৰ দেশত বহুতো আইন কাৰ্যকৰীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত শিথিলতা দেখা যায়। ইয়াৰ বাবে মূলতঃ শাসন ব্যৱস্থাটো জগৰীয়া। লগতে জনসাধাৰণৰ নিৰ্লিপ্ততাও ইয়াৰ বাবে কম-বেছি পৰিমাণে দায়ী বুলি ক'ব পাৰি।

দীপক দাস
প্ৰবন্ধা, অৰ্থনীতি বিভাগ

প্ৰশ্ন : বৰ্তমান সময়ত যুৱক-যুৱতীৰ মাজত সাজ-পাৰৰ শালীনতাবোধ একেবাৰেই হেৰাই গৈছে। তাৰ কাণৰ আপুনি কি বুলি ভাবে?

উত্তৰ : আমি প্ৰত্যেকটো পদক্ষেপতে বিশ্বায়ণৰ প্ৰভাৱৰ কথা অনুভৱ কৰিব পৰা হৈছে। বিশ্বায়ণে দাঙি ধৰিছে আমাৰ সন্মুখত ৰঙীন সপোন। বিশ্বৰ বহুজাতিক কোম্পানীসমূহৰ বিজ্ঞাপনৰ ৰমৰমীয়া বজাৰখনে সমগ্ৰ বিশ্ব ছানি ধৰিছে। গতিকে সাজপাৰৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ পৰাটো অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। বৰ্তমান সময়ত কিছুমান যুৱক-যুৱতীৰ সাজপাৰ পৰিধান কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এটা সুকীয়া মানসিকতা গঢ় লৈ উঠা দেখা গৈছে। নিজকে অন্যতকৈ অলপ বেলেগকৈ দেখুৱাবলৈও কিছুমানে চুটি, কম কাপোৰ পৰিধান কৰে। বহুক্ষেত্ৰত অভিভাৱকসকলেও তেওঁলোকৰ সন্তানে পৰিধান কৰা সাজপাৰৰ ওপৰত বিশেষ মনোযোগ নিদিয়ৈ যেন লাগে। বৰ্তমান সময়ৰ প্ৰতিযোগিতাৰ দৌৰত যুৱক-যুৱতীসকলে পৰিধান কৰা সাজপাৰে কিমান শালীনতা ৰক্ষা কৰিছে সেয়া যেন ভাবিবলৈ অৱকাশ নাই।

- অৰুণিমা হাজৰিকা,
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ

প্ৰশ্ন : বৰ্তমান শিক্ষাজগতত দুৰ্নীতিয়ে ৰঘুমলাৰ দৰে ছাটি ধৰিছে। এই দুৰ্নীতি নিবাৰণৰ উচিত উপায় কি?

উত্তৰ : বৰ্তমান শিক্ষা জগতত দুৰ্নীতিয়ে ৰঘুমলাৰ দৰে ছাটি ধৰা অৱস্থাটোৱে সমাজৰ চিন্তাশীল মহলৰ বাবে এক গভীৰ উদ্বেগৰ বিষয় হৈ পৰিছে। কিয়নো শিক্ষা হৈছে এখন দেশৰ, এটা জাতিৰ মেৰুদণ্ড স্বৰূপ। শিক্ষা হৈছে মানৱ সম্পদ

তৈয়াৰ কৰাৰ সাধন। গতিকে চৰকাৰে শিক্ষাৰ উন্নতিকল্পে সৰ্বোত্তম প্ৰয়াস কৰা উচিত। শিক্ষা বিভাগটো দুৰ্নীতি গ্ৰস্ত হ'লে সমগ্ৰ জাতিটোৱেই তাৰ কুফল ভুগিব লাগিব।

অসমৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ সমস্যাসমূহৰ ভিতৰত দুৰ্নীতি এক অন্যতম সমস্যা। এই সমস্যাসমূহৰ বিষয়ে এতিয়ালৈকে বিভিন্নজনে বিভিন্ন ধৰণে আলোচনা কৰাটো পৰিলক্ষিত হৈছে। তেওঁলোকে এই বিষয়ে নিজৰ অভিমত আগবঢ়াতে সাধাৰণতে পৰিকাঠামোকেই (Infrastructure) জগৰীয়া কৰা দেখা যায়। মোৰ মতে অসমৰ শৈক্ষিক সমস্যাবোৰৰ বাবে শৈক্ষিক পৰিকাঠামো যিমান জগৰীয়া তাতকৈ শৈক্ষিক প্ৰশাসকসকল বহু বেছি পৰিমাণে জগৰীয়া। অসমৰ শিক্ষা জগতখনক পৰিচালনা কৰি অহা ব্যক্তিসকলৰ অপাৰগতা বা ব্যৰ্থতাৰ বাবেই অসমৰ শিক্ষাজগতখনত ইটোৰ পিছত সিটোকৈ সংকটে দেখা দি আহিছে। বেছিভাগ ক্ষেত্ৰতে এই ব্যৰ্থ প্ৰশাসক সকল আৰ্থিক কেলেংকাৰীৰ সৈতে জড়িত হৈ পৰা দেখা যায়। ইয়াৰ প্ৰকৃত কাৰণ বিশ্লেষণ কৰিলে সততাৰ অভাৱেই এনে পৰিস্থিতিৰ বাবে দায়ী বুলি একে আধাৰে ক'ব পাৰি।

আমাৰ শিক্ষাব্যৱস্থাৰ প্ৰধান সমস্যাটো হৈছে এই শিক্ষাব্যৱস্থাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কেৱল ডিগ্ৰী লাভতহে সহায় কৰে। প্ৰকৃত শিক্ষাৰ লক্ষ্য হৈছে মনুষ্যত্বৰ বিকাশ, সৎচৰিত্ৰ গঠন, ব্যক্তিত্বৰ সৰ্বাঙ্গীন বিকাশ, কিন্তু এই শিক্ষা ব্যৱস্থাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সামগ্ৰীক বিকাশত সহায় নকৰে। সেইবাবেই আমি দেখিবলৈ পাবোঁ যে আমাৰ সমাজৰ আটাইতকৈ প্ৰতিভাশালী/মেধাৰী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল, আনকি হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত কৃতিত্বৰে স্থান লাভ কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰো অধিকাংশই সামাজিকভাৱে অলপো দায়বদ্ধ নহয়। অৰ্থাৎ প্ৰচলিত শিক্ষাব্যৱস্থাত প্ৰতিভা আৰু দায়বদ্ধতা সমাৰ্থক নহয়। সৰহ সংখ্যক মেধাৰী ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আত্মকেন্দ্ৰীক হয় আৰু কেৱল নিজৰ স্বাৰ্থহে চিনি পোৱা হয়। পৰৱৰ্তী কৰ্মজীৱনত তেওঁলোক একোটা ধন ঘটা যন্ত্ৰত পৰিণত হয় আৰু এনে ব্যক্তিসকল শিক্ষা জগতত জড়িত যদিও তেওঁলোক নিজেই দুৰ্নীতিত লিপ্ত হৈ পৰে।

আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ দুৰ্নীতি নিবাৰণ কৰিবলৈ হ'লে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কৈশোৰ কালৰ পৰাই নৈতিকতা, মূল্যবোধ আৰু দায়বদ্ধতাৰ শিক্ষা দিব লাগিব, তাৰোপৰি আৰু এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশৰ প্ৰতি আমি সচেতন হোৱাটো প্ৰয়োজনীয়। সেইটো হৈছে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ব্যক্তিত্ব গঠনত পৰিয়ালৰ ভূমিকা। সমাজতত্ত্বৰ মতে শিশুৱে পিতৃ-মাতৃ আৰু আন পৰিয়ালৰ সদস্যসমূহৰ প্ৰভাৱতে নিজৰ চৰিত্ৰ গঢ়িতোলে। ঘৰখনেই হৈছে শিশুৰ শিক্ষাৰ কঠিয়াতলী। গতিকে পৰিয়ালকেন্দ্ৰীক শিক্ষাৰ মান উন্নত নহ'লে স্কুলীয়া শিক্ষাব্যৱস্থাৰ হাজাৰ সংস্কাৰেও আমাক আশানুৰূপ ফল দিব নোৱাৰে। সেয়ে প্ৰকৃত মানুহ কৰি গঢ়ি তুলিবলৈ ঘৰখনৰো সহায়-সহযোগিতা লাগিব। বৰ্তমান সমাজত যি যুৱ উচ্ছৃংখলতা দেখা যায়, সেয়া সংশ্লিষ্ট অভিভাৱক সকলৰো দোষ। একাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত অপৰাধ প্ৰৱণতা এনেদৰে গা কৰি উঠিছে যে, তেওঁলোকে দুৰ্নীতি হত্যা, অপহৰণ, লুণ্ঠন আদিৰ দৰে জঘন্যতম কৰ্ম কৰিবলৈও কুণ্ঠাবোধ নকৰা হৈছে। শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ বিফলতাৰ সৈতে এইবোৰ বিষয় প্ৰত্যক্ষ ভাৱে জড়িত হৈ আছে। বৰ্তমান শিক্ষাত এই মানবীয় দিশটো অৱহেলিত হৈছে। সেয়ে বৰ্তমান মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ অতি প্ৰয়োজন আহি পৰিছে। মূল্যবোধৰ শিক্ষা প্ৰদান নকৰিলে কেৱল শিক্ষানুষ্ঠানৰে ক্ষতি নহয়, সমগ্ৰ সমাজখনৰে ক্ষতি হয়। তেওঁলোকে মূল্যবোধ নিশিকিলে সততা, ন্যায় আদি গুণসমূহৰো অধিকাৰী নহয়।

আনহাতেদি, শিক্ষকসকল হৈছে জ্ঞান আৰু মূল্যবোধৰ অবিৰত ধাৰক আৰু বাহক। তেওঁলোকে অবিচলভাৱে সঞ্চিত জ্ঞানৰ ভাণ্ডাৰ কঢ়িয়াই লৈ ফুৰে আৰু সমাজত জ্ঞানৰ আলোকেৰে আলোকিত কৰে। কিন্তু আজি কিছুদিনৰ পৰা প্ৰিণ্ট মিডিয়া আৰু ইলেক্ট্ৰনিক মিডিয়াত সঘনে কিছুসংখ্যক মুষ্টিমেয় শিক্ষকৰ নাভূত-নাশ্ৰুত কৰ্মকাণ্ড সংঘটিত হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। এনে কাৰ্য্য যি পৰ্যায়ৰ শিক্ষকৰ মাজত নহওঁক কিয় ই সমগ্ৰ শিক্ষক সমাজৰ বাবে দুৰ্ভাগ্যজনক। সেয়ে সম্প্ৰতি শিক্ষকসকলৰ মাজত এক আত্ম-সমালোচনাৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে। এখন দুৰ্নীতিমুক্ত নিকা তথা সৰ্বাঙ্গ সুন্দৰ

সমাজ পাবলৈ হ'লে শিক্ষা জগতৰ সৈতে জড়িত প্ৰতিজন ব্যক্তিয়ে তেওঁলোকৰ মানসিক চিন্তাধাৰা (mindset) সলনি কৰি ইতিবাচক পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

- নাচিমা চুলতানা আহমেদ,
সহযোগী অধ্যাপিকা, শিক্ষা বিভাগ

প্ৰশ্ন : বৰ্তমান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশত সমাজ তথা ৰাষ্ট্ৰ ব্যৱস্থা পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণে বিভিন্ন ধৰণৰ আন্দোলন গঢ়ি উঠিছে। কোৱা হয় যে সমাজৰ পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰতিটো সোপানতে সমাজখনৰ ইতিহাসৰ প্ৰশ্ন জড়িত হৈ থাকে। এই সম্পৰ্কে আপোনাৰ ধাৰণা?

উত্তৰ : ঐতিহাসিক দৃষ্টিভঙ্গীৰে চালে সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণে বা ৰাষ্ট্ৰব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণে কৰা বিভিন্ন আন্দোলন সমূহৰ বিশেষ নতুনত্ব দেখা নাযায়। কাৰণ বিশ্ব ইতিহাসৰ পাত লুটিয়ালে এনেকুৱা আন্দোলনৰ বহুতো উদাহৰণ পোৱা যায়। বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশত বিভিন্ন সময়ত, বিভিন্ন কাৰণত বিভিন্ন প্ৰতিবাদী আন্দোলন গঢ়ি উঠিছিল। তাৰোপৰি মই ভাৱো যে, আন্দোলন, বিদ্ৰোহ, বিপ্লৱ আদি শব্দবোৰ একেটা প্ৰজাতিৰে অন্তৰ্গত। নীতিগত আদৰ্শগত বা কাৰ্যপন্থাৰ কিছু তাৰতম্য থাকিলেও এই সকলোৰে মূল উদ্দেশ্য হ'ল প্ৰতিবাদ আৰু সমৰ্থনৰ জৰিয়তে নতুন ব্যৱস্থাৰ প্ৰৱৰ্তন কৰা। ৰাজনৈতিক দিশত পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণে ফৰাছী বিপ্লৱৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনলৈকে বহুতো উদাহৰণ পোৱা যায়। আৱাছিদ বিপ্লৱ, ৰাছিয়াৰ বলছেভিক আন্দোলন, চীনৰ কুৱামিংটাং আৰু কমিউনিষ্ট বিপ্লৱ আদিয়ে ৰাজনৈতিক দিশত সুদূৰ প্ৰসাৰী পৰিৱৰ্তন আনিছিল। আনহাতে, সামাজিক দিশত পৰিৱৰ্তনৰ সূচনা কৰা উল্লেখযোগ্য বিপ্লৱ হ'ল ক'পাৰনিকান বিপ্লৱ আৰু শিল্প বিপ্লৱ। ভালদৰে অধ্যয়ন কৰিলে দেখা যায় যে বিদ্ৰোহ বা আন্দোলন সমূহে ৰাষ্ট্ৰব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন আনিবলৈ সক্ষম হৈছিল। কিন্তু সামাজিক দিশত এই পৰিৱৰ্তন প্ৰকৃততে কিমানদূৰ সন্তৰ হৈছিল? যুগ যুগ ধৰি চলি অহা সমাজৰ ৰীতি-নীতি, ঐতিহ্য-পৰম্পৰাৰ ক্ষেত্ৰত এই আন্দোলন সমূহে বিশেষ প্ৰভাৱ পেলাব পৰা নাছিল যেন লাগে।

বৰ্তমান বিশ্বত বহুধৰণৰ আন্দোলন গঢ়ি উঠা পৰিলক্ষিত হৈছে। নাৰীমুক্তি আন্দোলনৰ পৰা আৰম্ভ কৰি নদীবান্ধ আন্দোলনলৈকে বহু আন্দোলন চলি থকা দেখা গৈছে। তাৰোপৰি আধুনিক বিশ্বৰ আটাইতকৈ উল্লেখযোগ্য আন্দোলনসমূহ হৈছে বিশ্বৰ ভিন্ ভিন্ জনগোষ্ঠীয়ে নিজৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ বাবে কৰা আন্দোলন সমূহ। সাঁচা অৰ্থত ক'বলৈ গ'লে সকলো বস্তুৰে যোগাত্মক আৰু বিয়োগাত্মক দুয়োটা দিশেই থাকে। আন্দোলন সমূহো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম হোৱা দেখা নাযায়। কাৰণ পৃথিৱীৰ যুগান্তকাৰী বিপ্লৱ সমূহৰ পৰা আৰম্ভ কৰি খিলঞ্জীয়া সকলৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলনৰ বিভিন্ন পৰ্য্যায়ত বহু ধন জন হানি হৈছিল; ৰাষ্ট্ৰ ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন আনিবলৈ যাঁওতে বহুতৰ জীৱনলৈ ঘোৰ অন্ধকাৰো নামি অহা দেখা গৈছিল। কাৰখানা আন্দোলনৰ সময়ত শ্ৰমিক সকলে নানা হাৰাশাস্তি ভোগ কৰিব লগা হৈছিল। অসম আন্দোলনৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰ্তমান চলি থকা নদীবান্ধ আন্দোলনলৈকে যি পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হৈছে তাক দোহৰাৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই।

গতিকে মই ভাৱো আন্দোলনেই প্ৰতিবাদৰ একমাত্ৰ পথ নহয়। আন্দোলনে ৰাষ্ট্ৰ ব্যৱস্থা পৰিৱৰ্তনৰ ক্ষেত্ৰত সফলতা লভিলেও সামাজিক দিশত পৰিৱৰ্তন অনাৰ ক্ষেত্ৰত ই সম্পূৰ্ণৰূপে সফল হ'ব নোৱাৰে। আক্ষৰিক অৰ্থত এই আন্দোলন সমূহে সফলতা লাভ কৰিলেও বাস্তৱক্ষেত্ৰত এই সফলতাৰ সঠিক প্ৰতিফলন দেখিবলৈ পোৱা নাযায়। উদাহৰণস্বৰূপে নাৰীমুক্তি আন্দোলনৰ সফলতা স্বৰূপে আজিৰ বিশ্বৰ নাৰী সকলে পালে সম-অধিকাৰ, সাংবিধানিক অধিকাৰ, শিক্ষাৰ অধিকাৰ, সম্পত্তিৰ অধিকাৰ,...। কিন্তু বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত আজিৰ নাৰীসকল কিমান স্বাধীন? অসম আন্দোলনৰ সফলতাৰ পাছত আজি অতবছৰে অসমত বিদেশী সমস্যাৰ সমাধান হ'ল জানো? আন্দোলনৰ পৰিৱৰ্তে

আমাক আজি নৱজাগৰণৰহে প্ৰয়োজন। সমাজৰ ধনীৰ পৰা দুখীয়ালৈ সকলো জাতিৰ, সকলো বৰ্ণৰ লোক সকলৰ মনৰ পৰিৱৰ্তন আনিব লাগিব। আমাক প্ৰয়োজন সকলোৰে বৌদ্ধিক বিকাশৰ প্ৰয়োজনীয় বাস্তৱবাদী শিক্ষাৰদ্বাৰা এক ইন্টেলেক্চুৱেল আন্দোলন গঢ়ি তুলিব লাগিব। প্ৰত্যেকেই নিজৰ মনটোক সংস্কাৰ কৰিব লাগিব। প্ৰতিজন মানুহ নিজৰ বিবেকৰদ্বাৰা পৰিচালিত হ'ব পৰা পৰ্য্যায় এটা পালেহে সমাজৰ পৰিৱৰ্তন সম্ভৱ হ'ব। ৰাষ্ট্ৰব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন আৰু সামাজিক পৰিৱৰ্তন যিহেতু এটা আনটোৰ লগত ওতঃপ্ৰোত ভাৱে জড়িত হৈ আছে, বৌদ্ধিক বিকাশেহে প্ৰকৃত পৰিৱৰ্তন আনিব পাৰিব।

স্বপ্না কাকতি

সহকাৰী অধ্যাপিকা

ইতিহাস বিভাগ, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়।

প্ৰশ্ন : ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা এজন শিক্ষাৰ্থী হিচাপে কি আশা কৰা?

উত্তৰ : ছয়দুৱাৰ এখন ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ ঠাই। অসমীয়া বোলছবি জয়মতী ১৯৩৫ চনত ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালাই এই ছয়দুৱাৰৰে ভোলাগুৰি চাহ বাগিচাত অস্থায়ী ষ্টুডিঅ খুলি নিৰ্মাণ কৰিছিল। ১৯৪২ চনৰ ২০ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখে গণ আন্দোলনত যোগদান কৰি শ্বহীদ কনকলতা বৰুৱা আৰু মুকুন্দ কাকতিয়ে ভাৰতীয় মহা জাতিটোৰ বাবে নিজে শ্বহীদ হৈ ত্যাগৰ এক অমূল্য অৱদান দাঙি ধৰিছিল। তদুপৰি বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা, লম্বোদৰ বৰা, পৰমানন্দ আগৰৱালা, আনন্দ চন্দ্ৰ আগৰৱালা, এই সকল ব্যক্তিয়েও ভিন ভিন ক্ষেত্ৰত সৃষ্টিশীল নিদৰ্শনেৰে অসম বুৰঞ্জীত একো একোখন সুকীয়া আসন দখল কৰি গৈছে। প্ৰাক্ স্বাধীনতাৰ কালৰপৰা ধৰি আজি পৰ্যন্ত ছয়দুৱাৰবাসীয়ে অসম তথা ভাৰতৰ ইতিহাসত সময় সাপেক্ষে ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আহিছে।

স্বাধীনোত্তৰ কালত ছয়দুৱাৰৰ কেইজনমান আগবঢ়া ব্যক্তিয়ে উঠি অহা প্ৰজন্মক শিক্ষিত কৰা উদ্দেশ্যে এই ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ জন্ম দিয়ে। উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান হিচাপে সমগ্ৰ ছয়দুৱাৰ অঞ্চলৰ ভিতৰত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়েই প্ৰধান। এই মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰ্থী হ'বলৈ পায় মই নিজে গৌৰৱান্বিত। সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ত ফেৰ মাৰিব পৰাকৈ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষই ইন্দিৰা গান্ধী মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শাখা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় শাখাকে কেন্দ্ৰ কৰি ইণ্টাৰনেট, কম্পিউটাৰ প্ৰযুক্তি, ভিন ভিন সুবিধা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে আগবঢ়াইছে। আমি একাগ্ৰভাৱে সেই শাখাসমূহৰ পৰা শিক্ষা আহৰণ কৰি ৰাষ্ট্ৰীয় কিস্মা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰো। আধুনিক বিজ্ঞান প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ প্ৰাথমিক জ্ঞান লাভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে আমাক যিমানখিনি সা-সুবিধা দিব লাগে, সেই সা-সুবিধা যথেষ্ট পৰিমাণে আগবঢ়াইছে। তাক গ্ৰহণ কৰিবলৈ আমাৰ কেৱল এটা বস্ত্ৰৰেই আৱশ্যক সেয়া হৈছে একাগ্ৰতা।

সৰ্বতো প্ৰকাৰে এজন শিক্ষাৰ্থী হ'ব পৰাকৈ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে আমাক সকলো সা-সুবিধাই প্ৰদান কৰিছে। তেনেস্বলত এজন শিক্ষাৰ্থী হিচাপে ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা কিবা আশা কৰাটো আমাৰ ভুল হ'ব। আমিহে ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ক আমাৰ মেধা শক্তিৰ দ্বাৰা ৰাষ্ট্ৰীয় কিস্মা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত কিবা সন্মান কঢ়িয়াই আনিবলৈ সক্ষম হ'লেহে বিষয়বস্তুটোৰ প্ৰকৃত মূল্য দিয়া হ'ব। লগতে ছয়দুৱাৰবাসী, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় আৰু অসমৰ ইতিহাসত একবিংশ শতিকাৰ এক নতুন অধ্যায়ৰ পাতনি মেলিব আৰু সেয়াই হোৱা উচিত।

মঞ্জু শইকীয়া

স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক, কলা শাখা

প্ৰশ্ন : ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ এজন নৱাগত ছাত্ৰ হিচাপে তোমাৰ অনুভৱ ?

উত্তৰ : আৰম্ভণীতেই জ্ঞানৰ পোহৰ বিলাই থকা ঐতিহ্যমণ্ডিত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ভেটি গঢ়ি তোলাত যি কেইজন সমাজ সচেতন মণিষীয়ে তেওঁলোকৰ অমূল্য কষ্ট আৰু ত্যাগ আগবঢ়াই থৈ গৈছে, সেই সকল স্বনামধন্য ব্যক্তিলৈ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণিপাত নিবেদন কৰিছোঁ।

যি সকল দাদা-বাইদেউৱে মোক আলোচনীখনিত লিখিবলৈ সুযোগ দিলে সেই সকললৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জনালো।

আগতে শুনিবলৈ পাইছিলো ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় শোণিতপুৰ জিলাৰ ভিতৰতে এখনি অগ্ৰণী শিক্ষানুষ্ঠান। এই মহাবিদ্যালয়ত প্ৰথম খোজ পেলায়েই মই অনুভৱ কৰিছো যে সঁচাকৈয়ে ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়খন অগ্ৰণী শিক্ষানুষ্ঠানৰ লগতে প্ৰকৃত জ্ঞানৰ উঁহাল।

সময় চিৰ প্ৰবাহমান। ২০১২ বৰ্ষৰ ২৩ জুন তাৰিখে মই ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ত প্ৰথম খোজ পেলাইছিলো। মহাবিদ্যালয়খনলৈ আহি বিভাগীয় ছাৰ বাইদেউ সকলক লগ পাই পলকতে এক আন্তৰিকতাপূৰ্ণ সম্পৰ্ক স্থাপন হৈছিল। মহাবিদ্যালয়খনৰ অধ্যক্ষ মহোদয় ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজা ছাৰক লগ পাই সঁচাকৈয়ে আপ্লুত হৈছিলো। তেখেতৰ পাচতেই আমি নাম ল'ব লাগিব মহাবিদ্যালয়খনৰ উপাধ্যক্ষ শ্ৰীযুত দিগন্ত গোস্বামী ছাৰৰ। তেখেতেই মহাবিদ্যালয়খনৰ সংগীতটি ৰচনা কৰিছিল। দিগন্ত গোস্বামী চাৰ আমাৰ বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক। আমাৰ বিভাগৰ ছাৰ বাইদেউ সকল ক্ৰমে শ্ৰীযুত নিৰন ভূঞা ছাৰ, ড° মাধৱ বৰা, ড° ভাস্কৰ গগৈ, অৰুনিমা হাজৰিকা আৰু নিলীমা বাইদেউৱে আমাক পুথিগত শিক্ষাৰ লগতে সাহিত্য সম্পৰ্কীয় বহুতো জ্ঞান আমাক প্ৰদান কৰিছে।

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সুন্দৰ পৰিবেশে মোৰ মনক বাৰুকৈয়ে মুগ্ধ কৰিছে। মোৰ অনুভৱৰ জলঙাৰে জুখি চাই ক'ব পাৰিছো যে অতীতৰ অলেখ গৌৰৱোজ্জ্বল ইতিহাসৰ সাক্ষী তথা স্বকীয় গৰিমাৰে মহিমা মণ্ডিত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় সকলো শিক্ষাৰ্থীৰে হিয়াৰ আঁমঠু হৈ পৰিছে। যাকেই প্ৰশ্ন কৰা যায় এই বিদ্যালয়ৰ গৰিমা তেওঁলোকৰ মুখত উজ্জ্বলি উঠা দেখা যায়।

এই মহাবিদ্যালয়খনৰ সেউজী সুন্দৰ পৰিবেশ অতি মনোমোহা। বিভাগবোৰলৈ যোৱা বাটৰ কাষে কাষে বিভিন্নগছ ৰোপন কৰা হৈছে। এই গছৰ ছাঁতে গৰমৰ দিনত জিৰণী লয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে। এই সুন্দৰ পৰিবেশ সঁচাকৈয়ে লেখত লবলগীয়া।

সদৌ শেষত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মোক আগবঢ়োৱা বিষয়টিৰ সামৰণি মাৰিলো।
জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

ভাস্কৰ জ্যোতি শৰ্মা।

স্নাতক ১ম বাৰ্ষাসিক, অসমীয়া বিভাগ

প্ৰশ্ন : ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ এজন নৱাগত ছাত্ৰ হিচাপে তোমাৰ অনুভৱ ?

উত্তৰ : “গৰ্ভত বহুটো মূল্যবান মাণিক লৈ, শিক্ষাৰ মহাসাগৰ হৈ গহপুৰৰ চৌদিশ শিক্ষাৰ বানে প্লাৱিত কৰি তোলা মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় তোমালৈ মোৰ শত কোটি প্ৰণাম।”

মই ভৰি দি অহা আটাইকেইখন শিক্ষা অনুষ্ঠানৰ দৰে ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়খনো মোৰ হৃদয়ৰ আপোন। উন্নত মানৰ শিক্ষা পদ্ধতিৰ শ্ৰী বৃদ্ধিৰ জৰিয়তে শিক্ষা জগতত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়খনে যি এক আসনত অধিষ্ঠিত হৈ আছে ই

গৌৰৱৰ বিষয়। উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ চূড়ান্ত বৰ্ষৰ ফলাফল লাভ কৰাৰ লগে লগে এখন উন্নত মানৰ শিক্ষা অনুষ্ঠানত নামভৰ্তি কৰিম বুলি সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছিলো। যিহেতু এখন উন্নত মানৰ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান নিজ মহকুমাৰ ভিতৰতে আছে, গতিকে এই মহাবিদ্যালয়তে নাম ভৰ্তি কৰিলো। শৈক্ষিক মানদণ্ড এই মহাবিদ্যালয়ৰ যথেষ্ট উন্নত।

‘ছয়দুৱাৰ’ এটা বুৰঞ্জী প্ৰসিদ্ধ নাম। ১৯৬৭ চনৰ পৰা ২০১২ চনলৈকে এই মহাবিদ্যালয়খনে যি এক সুদীৰ্ঘ কাল অতিক্ৰম কৰি আহি আজিৰ অৱস্থা পাইছেহি, আমি সঁচাকৈয়ে সৌভাগ্যৱান। বৰ্তমানৰ জগতখনৰ লগত খাপ খাব পৰাকৈ মহাবিদ্যালয়খনে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক গঢ়ি তোলাৰ যি সুন্দৰ ব্যৱস্থা লৈছে সেই দিশটো অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ।

কনকলতা, মুকুন্দ কাকতিৰ জন্মভূমিত থকা আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনৰ শৈক্ষিক পৰিৱেশো উন্নত হোৱাৰ লগতে মহাবিদ্যালয়খনৰ নীতি নিয়মৰ বিষয়টোও যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ।

শেষত উল্লেখ কৰিছো যে যি কোনো শিক্ষা অনুষ্ঠানৰ পৰা শিক্ষা লাভ কৰিবলৈ বিচাৰিলে সেই অনুষ্ঠানটোক ভাল পাবলৈ শিকিব লাগিব। অনুষ্ঠানটোৰ ওপৰত ঋণাত্মক দৃষ্টি ভংগী ৰাখিলে ভাল ফলাফল আশা কৰিব নোৱাৰি।

শ্ৰী আদিত্য দাস
স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক, ইংৰাজী বিভাগ

সম্পাদকলৈ মুকলি চিঠি

আমাক কিতাপ লাগে

অনুপজ্যোতি মহন্ত

স্নাতক ৩য় বায়সিক, প্ৰাণীবিজ্ঞান বিভাগ

প্ৰিয় সম্পাদক মহোদয়,

এটি পুথিভঁৰালৰ অবিহনে কোনো এখন শিক্ষানুষ্ঠানকে সম্পূৰ্ণ বুলি ক'ব নোৱাৰি। পুথিভঁৰাল যিকোনো শিক্ষানুষ্ঠানৰ এটি অবিচ্ছেদ্য অংগ। অসমৰ এখন পিছপৰা ঠাইত অৱস্থিত শিক্ষানুষ্ঠান হিচাপে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰালটো যথেষ্ট উন্নত মানদণ্ডৰ। বৰ্তমান কিতাপৰ সংখ্যা, বাতৰি কাকত আলোচনীৰ সংখ্যা, প্ৰশাসন ব্যৱস্থা, পৰিচালনাত কম্পিউটাৰৰ প্ৰয়োগ আদি সকলো দিশৰপৰাই পুথিভঁৰালটিৰ অৱস্থা যথেষ্ট সন্তোষজনক। শেহতীয়াকৈ সংযোজিত 'ক্লজ চাৰ্কিট' কেমেৰা ব্যৱস্থাইও পুথিভঁৰালটিৰ সুপৰিচালনাত যথেষ্ট অবিহণা যোগাইছে।

উল্লেখযোগ্য যে, কেইটামান বছৰৰ আগলৈকে এই পুথিভঁৰালটিৰ অৱস্থা অতি শোচনীয় আছিল। ই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ নূন্যতম প্ৰয়োজনীয়তাখিনিও পূৰণ কৰিব পৰা নাছিল। কিন্তু আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বৰ্তমানৰ অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজাদেৱে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছৰপৰাই পুথিভঁৰালটিয়ে প্ৰগতিৰ মুখ দেখিছে। তেখেতৰ বিদ্যুৎসাহী নেতৃত্ব গুণতেই ই বৰ্তমানৰ অৱস্থা লাভ কৰিছে। ইয়াৰ বাবে আমাৰ অধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া অশেষ শ্ৰদ্ধা আৰু ধন্যবাদৰ পাত্ৰ।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ৭০ শতাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী নিম্ন মধ্যবিত্ত পৰিয়ালৰ পৰা অহা। ১০-১৫ শতাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰিয়ালৰ আৰ্থিক অৱস্থা দৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ তলত। বিভিন্ন বিষয়ৰ মূল্যবান গ্ৰন্থসমূহ বা পাঠ্যপুথি ক্ৰয় কৰাৰ আৰ্থিক সামৰ্থ্য তেওঁলোকৰ প্ৰায়সংখ্যকৰেই নাই। গতিকে, পাঠ্যপুথি বা অন্যান্য প্ৰসংগ পুথিৰ বাবে তেওঁলোক

মহাবিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰালটিৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰশীল। আমি গৌৰৱেৰে ক'ব পাৰো যে আমাৰ পুথিভঁৰালটিয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰয়োজনৰ সিংহভাগ পূৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

কিন্তু এই কথাও সত্য যে, অসমৰ উন্নত কলেজসমূহৰ তুলনাত আমাৰ পুথিভঁৰালৰ কিতাপৰ সংখ্যা যথেষ্ট কম। অসমৰ এখন অন্যতম মহাবিদ্যালয় কটন কলেজৰ পুথিভঁৰালৰ কিতাপৰ সংখ্যা প্ৰায় এক লাখ। তাৰ পৰিবৰ্তে, আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰালৰ কিতাপৰ সংখ্যা মাত্ৰ ২৫ হাজাৰ। আমাৰ পুথিভঁৰালত 'প্ৰান্তিক', 'সাতসৰি', 'গৰিয়সী', 'সা ৰে গা মা' আদি কেইখনমান উন্নত মানবিশিষ্ট অসমীয়া ভাষাৰ আলোচনী ৰখা হয়। কিন্তু সেই অনুপাতে উন্নত মানদণ্ডৰ ইংৰাজী ভাষাৰ আলোচনীৰ সংখ্যা কম। আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাটো হ'ল আমাৰ পুথিভঁৰালটোত এখনো বিজ্ঞান বিষয়ক আলোচনী ৰখা নহয়। বৰ্তমান যুগটো বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ যুগ। প্ৰতি মুহূৰ্ততে বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাই বিকাশৰ দিশে খোজ দিছে। বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিৰ চমকপ্ৰদ বিকাশৰ শেহতীয়া তথ্য পাতি যোগান ধৰিব পৰা এখনো আলোচনী আমাৰ পুথিভঁৰালত ৰখা নহয়। আমাৰ অসমীয়া ভাষাতে 'বিজ্ঞান জেউতি'ৰ দৰে উন্নত মানদণ্ডৰ বিজ্ঞান আলোচনী প্ৰকাশিত হয়। এই ক্ষেত্ৰত সংশ্লিষ্ট কৰ্তৃপক্ষই যথোপযুক্ত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব বুলি আশা কৰিলো।

একমাত্ৰ পাঠ্যপুথিৰ প্ৰয়োজন পূৰণ কৰাতেই পুথিভঁৰাল তথা শিক্ষানুষ্ঠানৰ দায়িত্ব সীমাবদ্ধ থকাটো অনুচিত। এনে অনুষ্ঠানসমূহৰ মুখ্য উদ্দেশ্য হোৱা উচিত

ছাত্র-ছাত্রীৰ মানসিক তথা বৌদ্ধিক উৎকৰ্ষ সাধন কৰা। মহাবিদ্যালয় অথবা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰমাণ পত্ৰ এখন যোগাৰ কৰিব পৰা প্ৰতিজন মানুহক, প্ৰকৃত অৰ্থত শিক্ষিত বুলি গণ্য কৰিব নোৱাৰি। এজন মানুহ প্ৰকৃত অৰ্থত শিক্ষিত নে অশিক্ষিত এই সিদ্ধান্ত তেওঁৰ মানসিক দক্ষতা আৰু দৃষ্টিভংগীৰ প্ৰকৃতি অনুভৱৰ দ্বাৰাহে গ্ৰহণ কৰিব পাৰি। একমাত্ৰ পাঠ্যপুথিৰ শিক্ষাই মানুহক এক মহৎ জীৱন বোধৰ সন্ধান দিব নোৱাৰে। জীৱনৰ মহৎ শিক্ষা লাভ কৰিবলৈ আমি মহান পুৰুষসকল আৰু মহৎ গ্ৰন্থসমূহৰ আশ্ৰয় গ্ৰহণ কৰিবই লাগিব। যিবোৰ গ্ৰন্থ কালজয়ী, সময়ৰ নিষ্ঠুৰ হাতোৰাই যিবোৰ গ্ৰন্থৰ উজ্জ্বলতা হ্ৰাস কৰিব নোৱাৰে, তেনেবোৰ গ্ৰন্থকে মহৎ আখ্যা দিয়া হয়। প্ৰাচীন গ্ৰীক দাৰ্শনিক ছক্ৰেটিছ, এৰিষ্টটলৰ পৰা আৰম্ভ কৰি আধুনিক যুগৰ মহাত্মা গান্ধী, নেলছন মেণ্ডেলালৈকে বহুকেইজন মহান মানুহে মানৱ সমাজলৈ বহুতো অনুকৰণীয় চিন্তাৰ ফচল আগবঢ়াই গৈছে। তেখেতসকলৰ জীৱন, দৰ্শন তথা শিক্ষা বিভিন্ন গ্ৰন্থত লিপিবদ্ধ হৈ আছে। জীৱনৰ বিশালতা অনুভৱ কৰাৰ বাবে এক আদৰ্শময় জীৱন যাপন কৰাৰ বাবে এই গ্ৰন্থসমূহ অৱশ্যে পঠনীয়। এই গ্ৰন্থসমূহ হাততে পাব পৰাৰ এটা অৱস্থা পুথিভঁৰালসমূহেই সৃষ্টি কৰিব লাগিব।

পুথিভঁৰাল এটা সুন্দৰভাৱে পৰিচালনা কৰাত ছাত্র-ছাত্রীসকলৰো গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আছে। প্ৰতিখন কিতাপেই মূল্যবান। প্ৰতিখন কিতাপ সুন্দৰভাৱে, অক্ষত অৱস্থাত ৰখাৰ দায়িত্ব আমাৰ। আমাৰ সকলোৰে সহযোগিতাতহে আমাৰ পুথিভঁৰালটো সৰ্বাংগসুন্দৰ হৈ উঠিব।

মা, মৰম আৰু যান্ত্ৰণা

অংকুমনি বৰা
স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিক
(অসমীয়া বিভাগ)

মাননীয় সম্পাদক মহোদয় সমীপেষু

যোৱা বছৰৰ ২৪ অক্টোবৰ তাৰিখে 'অসমীয়া প্ৰতিদিন' কাকতত এটি সৰু অথচ হৃদয়স্পৰ্শী বাতৰি প্ৰকাশিত হৈছিল। নগাঁও চহৰৰ ঘটনা। এগৰাকী বৃদ্ধাক তেওঁৰ একমাত্ৰ পুত্ৰই পুৰতি নিশা অকলশৰে এৰি থৈ গ'ল এটি জিৰণি ঘৰত। বৃদ্ধাগৰাকীৰ ভাষ্যমতে তেওঁৰ চৰকাৰী চাকৰিয়াল পুত্ৰই নৈশবাছেৰে তিনিচুকীয়াৰপৰা (?) গুৱাহাটীলৈ লৈ আহিছিল তেওঁক। উদ্দেশ্য আছিল তেওঁৰ চিকিৎসা। কিন্তু পুৰতি নিশা তেওঁক জিৰণি ঘৰটোত অকলে এৰি থৈ তেওঁৰ পুত্ৰই পলায়ন কৰিলে।

বাতৰি কাকতত অসহায় মানুহগৰাকীৰ এখন ফটো প্ৰকাশ পাইছিল। এযোৰ নিষ্প্ৰভ চকু। তেওঁৰ একমাত্ৰ পুত্ৰই তেওঁক ইমান এটা মোক্ষম আঘাত দিলে অথচ তেওঁৰ দুচকুৰপৰা এটোপাল চকুপানীও নিগৰি নোলাল। চকুপানীবোৰ যেন অশ্ৰুগ্ৰন্থিতৈ শুকাই শেষ হৈ গ'ল, নতুবা তেওঁৰ আঁচলৰ ধন একমাত্ৰ সন্তানে তেওঁক এনে এটা মূল্যবান উপহাৰ দিলে, যাৰ প্ৰতিদান দিবলৈ তেওঁৰ হাতত এটোপাল চকুপানীৰো অভাৱ!

মানুহগৰাকীৰ অসহায় মুখখনে নিশ্চয় বহু সংবেদনশীল মানুহৰ হৃদয়ত কঁপনি তুলিছিল। তাৰ পিছত অৱশ্যে

এইখন অসমতে তাতোকৈও ভয়ংকৰ লোমহৰ্ষক ঘটনা সংঘটিত হৈছে। পুত্ৰই মাতৃক টুকুৰা টুকুৰাকৈ কাটি গাত খান্দি পুতি খোৱাৰ দৰে দৃশ্যও দেখা পোৱা গৈছে টেলিভিছনৰ পৰ্দাত। একমাত্ৰ অসমত বুলিয়েই নহয়, সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষত আৰু পৃথিৱীৰ প্ৰায়বোৰ দেশতে পুত্ৰই বা সন্তানে মাতৃক হত্যা কৰাৰ ঘটনা সুলভ হৈ পৰিছে।

এটি সন্তানক জন্ম দিয়া আৰু তাক তুলি তালি ডাঙৰ দীঘল কৰাত পিতৃ-মাতৃ উভয়ৰে অৱদান থাকে যদিও মাতৃগৰাকীয়েই এই ক্ষেত্ৰত মুখ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। অন্ততঃ আমাৰ ভাৰতীয় সমাজ ব্যৱস্থাত সন্তানৰ জীৱনত পিতৃত্বকৈ মাতৃগৰাকীয়েই বেছি ভূমিকা লয়। এটি সন্তানক গৰ্ভত ধাৰণ কৰি, অৱণনীয় যাত্ৰণা সহ্য কৰি, তাক জনম দি, বুকুৰ অমৃত পান কৰিবলৈ দি, বুকুত আৱৰি ৰখাৰ কষ্ট আৰু আনন্দখিনি একমাত্ৰ মাতৃগৰাকীয়েহে অনুভৱ কৰিব পাৰে। কোনো পুৰুষে সেইখিনি সঠিকভাৱে অনুভৱ কৰিব নোৱাৰে। বুকুৰ সন্তানটিক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই আৱৰ্তিত হয় মাতৃগৰাকীৰ সৌৰজগত। অথচ অসহায় বৃদ্ধা অৱস্থাত সেইগৰাকী মাতৃকে আদৰৰ সন্তানে পুৰতিনিশা অকলশৰে পথৰ দাঁতিৰ জিৰণিচ'ৰাত এৰি যায়!

এনে হোৱাৰ কাৰণ কি?

সময়ৰ নিষ্ঠুৰ হাতোৰাৰ কৰলত পৰি আধুনিক মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱন যাত্ৰা জটিলৰপৰা জটিলতৰ হৈ পৰিছে। সমাজ পৰিৱৰ্তিত হৈছে, পৰিৱৰ্তিত হৈছে মানুহৰ মন। সুকোমল মানৱীয় অনুভূতিবোৰৰ বাবে যেন আধুনিক মানুহৰ যান্ত্ৰিক হৃদয়ত ঠাই নোহোৱা হৈ পৰিছে। সমাজসমূহে প্ৰতিপালিত কৰা চিৰন্তন মূল্যবোধবোৰে যেন উশাহ নাপাই আত্মহত্যা কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। এনে এক মানৱীয় সন্ধিক্ষণৰ পৰিপ্ৰেক্ষিততে মাতৃ আৰু সন্তানৰ চিৰন্তন সুকোমল সম্বন্ধটিলৈ পৰিবৰ্তন আহিছেনেকি - ই এক চিন্তনীয় বিষয়।

বাংলাদেশী আৰু আমি

অজিত দলে
স্নাতক তৃতীয় শাস্ত্ৰাসিক

মাননীয় সম্পাদক মহোদয়ৰ সমীপেষু

সম্প্ৰতি অসমৰ প্ৰায়বোৰ সংবাদ মাধ্যমৰ নিত্য-পৰিবেশ্য এটা বাতৰি হৈছে - 'অসমত সন্দেহযুক্ত বাংলাদেশীৰ বিচৰণ'। অসমৰ বহুকেইখন জিলা, ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ চৰ অঞ্চলসমূহ, কাজিৰঙাকে ধৰি সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ সন্দেহযুক্ত বাংলাদেশী নাগৰিকৰ অবাধ বিচৰণথলী হৈ পৰিছে। কোনো তথ্য বিতংভাৱে উল্লেখ বা বিশ্লেষণ নকৰাকৈয়ে এই কথা ঘোষণা কৰিব পাৰি যে, এনে সন্দেহযুক্ত বাংলাদেশীৰ সংখ্যা অসমত দিনক দিনে বাঢ়ি আহিছে। আৰু অদূৰ ভৱিষ্যতেও বাঢ়ি থাকিব।

দৰাচলতে, বিগত প্ৰায় চল্লিশটা বছৰ ধৰি বাংলাদেশী অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰ প্ৰসংগটোৱে অসমৰ ৰাজনীতি তল-ওপৰ কৰি ৰাখিছে। মুখ্যতঃ বাংলাদেশী অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰ সমস্যাটো সমাধান কৰাৰ বাবেই আশীৰ দশকত ঐতিহাসিক 'অসম আন্দোলন' গঢ়ি উঠিছিল। অসম আন্দোলনৰ ফলশ্ৰুতিত 'অসম চুক্তি' স্বাক্ষৰিত হ'ল, 'আই এম ডি টি' আইন প্ৰণয়ন হ'ল, বাতিলো হ'ল কিন্তু মুখ্য সমস্যাটোৰ ৫ শতাংশও সমাধান নহ'ল। ৪৭ৰ দেশ বিভাজন আৰু ৭২ৰ বাংলাদেশৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ গহীনা লৈ অসমলৈ বাংলাদেশী নাগৰিকসকলৰ যি অনুপ্ৰৱেশ ঘটিল সেয়া এতিয়াও ৰোধ কৰা সম্ভৱ হোৱা নাই। বৰ্তমানৰ ৰাজনীতিৰ ৰেহৰূপ চাই ক'ব পাৰি যে এই অনুপ্ৰৱেশৰ ঢল বন্ধ কৰাতো অদূৰ ভৱিষ্যতেও সহজসাধ্য নহ'ব।

এই যে কোনো কোনো সময়ত এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ ৰাজনৈতিক সমস্যাৰ সৃষ্টি হয় ; তাৰ বিৰুদ্ধে আন্দোলন কৰা হয়, আলোচনা-বিলোচনা হয়, তৰ্ক-বিতৰ্ক হয় ; সদনত আইন প্ৰণয়ন কৰা হয়, কিন্তু সমস্যাটো সমস্যা হৈয়ে থাকে, তাৰ কাৰণ কি? নিশ্চয়কৈ ৰাজনৈতিক ষড়যন্ত্ৰ। উদাহৰণস্বৰূপে বাংলাদেশী অনুপ্ৰৱেশকাৰীসকলৰ কথাটোকে ধৰা যাওঁক। অসমৰ জন্মসাধাৰণে নিশ্চয়কৈ জানে যে বাংলাদেশ অসমৰ সীমান্তইদি প্ৰতিদিনে অলেখ বাংলাদেশী নাগৰিকে অসমত অবৈধভাৱে প্ৰৱেশ কৰি আছে। অসমৰ চৰকাৰেও এই কথা জানে! প্ৰতিটো নিৰ্বাচনৰ নিৰ্বাচনী ইজ্ঞাহাৰত প্ৰতিটো ৰাজনৈতিক দলে ক্ষমতা লাভ কৰিব পাৰিলে সন্দেহযুক্ত বাংলাদেশীক বিতাড়ন কৰাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে। কিন্তু ক্ষমতালৈ অহাৰ পিছতে সকলোবোৰ প্ৰতিশ্ৰুতি অসাৰ প্ৰতিপন্ন হয় কিয়? ক্ষমতাত অধিষ্ঠিত হৈ থকাৰ স্বার্থত? সহজলভ্য ভোট বেংকৰ স্বার্থত? নে অসমখন বাংলাদেশ নতুবা পাকিস্তানক এৰি দিয়াৰ স্বার্থত?

কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান অসমৰ গৌৰৱ। গঁড় হত্যা, বানপানী আদিৰ উপৰিও অন্য এটা কাৰণটো ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানখন সম্প্ৰতি চৰ্চিত। এইটো হৈছে কাজিৰঙাৰ অভ্যন্তৰ ভাগত সন্দেহযুক্ত বাংলাদেশীৰ বেদখল। চোৰাং চিকাৰী ধৰা পেলাবৰ বাবে কাজিৰঙাৰ বিভিন্ন স্থানত প্ৰতিষ্ঠা কৰা 'ক্লজ চাৰ্কিট' কেমেৰাবোৰত সন্দেহযুক্ত বাংলাদেশীৰ বিচৰণ নিভুলভাৱে ধৰা পৰিছে। তাৰ দৃশ্যসমূহ অসমৰ বৈদ্যুতিন মাধ্যমসমূহে গুৰুত্ব সহকাৰে প্ৰচাৰ কৰাত অসমৰ ৰাইজৰ মাজত যথেষ্ট উদ্বেগৰ সৃষ্টি হৈছে। কিন্তু, তথাপিহে চৰকাৰ নিমাত কিয়? কিয় চৰকাৰে কোনো পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা নাই? তেনে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষমতা আমাৰ গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰৰ নাই নেকি? এইটো মাত্ৰ এটা সৰু উদাহৰণহে।

অসমখন আমাৰ, বাংলাদেশৰ নহয়। অতি শীঘ্ৰে যথোপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ নকৰিলে আমি ঘৰতে আলহি হ'ব লাগিব।

ড° হৰগোবিন্দ খোৰানাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

কংকুমনি বৰুৱা
প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগ

প্ৰিয় সম্পাদক,

যোৱা বছৰটোত আমি আমাৰ সমাজ জীৱনৰ কেইবাগৰাকী প্ৰবাদ পুৰুষক হেৰুৱালো। সংগীতসূৰ্য ড° ভূপেন হাজৰিকা, মামনি ৰয়চম গোস্বামী আৰু সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ বিয়োগত সমগ্ৰ অসম তথা ভাৰতবৰ্ষত শোকৰ ছাঁ পৰিল। শেষতীয়াকৈ 'সুগন্ধি পখিলা'ৰ কবি হীৰুদাও চিৰদিনৰ বাবে আঁতৰি গ'ল। এইসকলৰ মাজতে আন এজন মহান ব্যক্তি নীৰৱে আমাৰ পৰা আঁতৰি গ'ল। তেখেত হ'ল ন'বেল বঁটা বিজয়ী ভাৰতীয় মূলৰ মাৰ্কিন বিজ্ঞানী ড° হৰগোবিন্দ খোৰানা।

১৯২২ চনৰ ৯ জানুৱাৰীত পাঞ্জাবৰ (বৰ্তমান পাকিস্তানৰ) ৰায়পুৰ নামৰ গাঁওখনত ড° হৰগোবিন্দ খোৰানাৰ জন্ম হয়। তেখেত পৰিয়ালৰ আটাইতকৈ নুমলিয়া সন্তান আছিল। সৰুৰেপৰা তীক্ষ্ণ মেধাসম্পন্ন ড° খোৰানাই ১৯৪৫ চনত পাঞ্জাব বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ৰসায়ন বিজ্ঞানত স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰে। তাৰপিছত ভাৰত চৰকাৰৰ এটা বৃত্তি লাভ কৰি উচ্চ পৰ্যায়ৰ গৱেষণাৰ বাবে ইংলেণ্ডলৈ যাত্ৰা কৰে। ১৯৫০ চনৰ পৰা ১৯৫২ চনলৈকে তেখেতে ইংলেণ্ডৰ কেমব্ৰিজ

বিশ্ববিদ্যালয়ত গৱেষণাৰ কাম কৰে। সেই সময়খিনিতে তেখেত প্ৰটিন আৰু নিউক্লিক এচিডৰ (Nuclie acid) গৱেষণাৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হয়। পৰৱৰ্তী সময়ত তেখেতে প্ৰটিন সংশ্লেষণ আৰু জিনৰ কাৰ্য্যাবলীৰ ওপৰত গৱেষণাৰ কাম কৰে। তেখেতে জিনত থকা সাংকেতিক তথ্য (geretic code) বোৰৰ অৰ্থ উদ্ভাৱন কৰাৰ উপৰিও জিনৰ তথ্যৰ আলমত ট্ৰেন্সফাৰ আৰ এন এৰ দ্বাৰা (Transfer Ribonuclie Acid) কিদৰে প্ৰটিন সংশ্লেষিত হয় সেইবিষয়ে কৰা গৱেষণাৰ বাবে ১৯৬৮ চনত মাৰ্শ্বেল নিৰেণ বাৰ্গ আৰু ৰবাট হলিৰ সৈতে যুটীয়াভাৱে সন্মানীয় ন'বেল বঁটা লাভ কৰে।

জন্মসূত্ৰে ভাৰতীয় যদিও ড° হৰগোবিন্দ খোৰানাৰ ১৯৬৬ চনত আমেৰিকাৰ নাগৰিকত্ব গ্ৰহণ কৰে। ১৯৭০ চনত তেখেতে আমেৰিকাৰ প্ৰখ্যাত M.I.T. লৈ (Marsachusetts Institute of Technology) যায়। তাত এজন গৱেষকৰ সহযোগত তেখেতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে জীৱদেহৰ কাৰ্যক্ষম হ'ব পৰাকৈ গৱেষণাগাৰত 'কৃত্ৰিম জিন' (artificial gere) প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াই। তেখেতৰ এই গুৰুত্বপূৰ্ণ আৱিষ্কাৰে পৰৱৰ্তী কালত জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ (Genetic engeengering) ক্ষেত্ৰখনত সুদূৰ প্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলাইছে।

এইজন মহান বিজ্ঞানীয়ে ২০১১ চনৰ ৯ নবেম্বৰত ৮৯ বয়সত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ কিং কড'ত ইহলীলা সম্বৰণ কৰে। বিজ্ঞানৰ জগতখনত ড° হৰগোবিন্দ খোৰানা সদায় স্মৰণীয় হৈ ৰ'ব। তেখেতলৈ আমাৰ গভীৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ আৰু দুখৰীয়া চিন্তা

মমিত ৰঞ্জন গগৈ
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ
(বিজ্ঞান শাখা)

প্ৰিয় সম্পাদক,

বিগত বৰ্ষৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত যি প্ৰতিযোগী শূণ্য অৱস্থাৰ সৃষ্টি হ'ল সি আমাৰ বহুতৰে মনত এটা ডাঙৰ প্ৰশ্নৰ জোৱাৰ তুলিছে। প্ৰশ্নটো হ'ল আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত প্ৰকৃততে 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' নামৰ উৎসৱটিৰ প্ৰয়োজন আছেনে?

যোৱাটো মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ ক্ৰিয়া প্ৰতিযোগীতাসমূহত অংশগ্ৰহণকাৰী প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা সন্তোষজনক আছিল যদিও সাহিত্য, কৃষ্টি আদি প্ৰতিযোগীতাত অংশগ্ৰহণ কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা আছিল নিৰাশাজনকভাৱে কম। উদাহৰণস্বৰূপে, তৰ্ক প্ৰতিযোগীতাত অংশগ্ৰহণ কাৰী দলৰ সংখ্যা আছিল ৪টা, ইংৰাজী কবিতা আবৃত্তি প্ৰতিযোগীতাত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল মাত্ৰ ৪গৰাকী প্ৰতিযোগীয়ে ইত্যাদি। হিন্দী কবিতা আবৃত্তি আদিকে ধৰি কিছুসংখ্যক প্ৰতিযোগীতা প্ৰতিযোগীৰ অভাৱত অনুষ্ঠিত কৰিব পৰা নগ'ল।

প্ৰশ্ন হয় মহাবিদ্যালয়ৰ ১০০০-১২০০ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ভিতৰত প্ৰতিটো প্ৰতিযোগীতা সুকলমে চলাই নিব পৰাকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে অংশগ্ৰহণ নকৰে কিয়?

মহাবিদ্যালয়সমূহত 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' অনুষ্ঠিত কৰা হয় অধ্যয়নৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক নিজৰ নিজৰ প্ৰতিভা বিকাশ তথা প্ৰদৰ্শন কৰাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ বাবে। বিভিন্ন প্ৰতিযোগীতা অনুষ্ঠিত কৰি প্ৰতিভাধৰ সকলক প্ৰতিভা প্ৰদৰ্শনৰ সুযোগ দিয়া হয়। আৰু উপযুক্তজনক পুৰস্কৃত কৰি উৎসাহিত কৰা হয়। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ অনুষ্ঠিত কৰাৰ বাবে শিক্ষা বৰ্ষটোৰ এটা সম্পূৰ্ণ সপ্তাহ পাঠদান বন্ধ ৰখা হয়। যথেষ্ট পৰিমাণে টকা -পইছাও খৰছ কৰা হয়। কিন্তু মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ প্ৰতি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ এনে অনীহাৰ মূলতে কি ?

দৰাচলতে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ অনুষ্ঠিত কৰা দিনকেইটাক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে অঘোষিত বন্ধৰ দিন হিচাপে গ্ৰহণ কৰে। ফলস্বৰূপে সেই দিনকেইটাত মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপস্থিতি হতাশাজনকভাৱে সেৰেঙা হৈ পৰে। একমাত্ৰ আমাৰ মহাবিদ্যালয়তেই নহয় - অসমৰ প্ৰায়বোৰ মহাবিদ্যালয়তেই সম্প্ৰতি এনে এক পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হৈছে। ইয়াৰ কাৰণ কি ? পৰম্পৰাগতভাৱে অনুষ্ঠিত কৰি অহা প্ৰতিযোগিতাসমূহে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মনত অনীহাৰ সৃষ্টি কৰিছেনে কি ? নে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ পুৰণি সাজ-পাৰ আঁতৰাই নতুন, আকৰ্ষণীয় ধৰণেৰে অনুষ্ঠিত কৰাৰ সময় আহিল ? নে মহাবিদ্যালয়ত 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'ৰ প্ৰয়োজন শেষ হ'ল ? ই চিন্তনীয় বিষয়।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ সংসদ আৰু নিৰ্বাচন

লিপি শইকীয়া
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

মাননীয় সম্পাদক মহোদয়ৰ সমীপেষু,

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ সংসদখন মহাবিদ্যালয়ৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ। মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা তথা বিভিন্ন উন্নয়নমূলক কাম কাজত ছাত্ৰ সংসদখনে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। ছাত্ৰ সংসদৰ কাৰ্যক্ষমতা তথা কৃতকাৰ্যতা নিৰ্ভৰ কৰে ছাত্ৰ -সংসদৰ সদস্যসকলৰ ব্যক্তিগত আৰু দলগত যোগ্যতাৰ ওপৰত। গতিকে, এখন সুস্থ ছাত্ৰ সংসদ গঠন কৰিবৰ বাবে বিভিন্ন বিভাগত যোগ্য প্ৰাৰ্থীক নিৰ্বাচিত কৰাটো একান্তই প্ৰয়োজনীয়।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ সংসদৰ নিৰ্বাচন গণতান্ত্ৰিক পদ্ধতিৰে অনুষ্ঠিত কৰা হয়। গতিকে, বিধিমেতে মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিজন ছাত্ৰৰে বা ছাত্ৰীৰে যিকোনো বিভাগত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰাৰ অধিকাৰ আছে। যিকোনো পদৰ প্ৰাৰ্থীত্বৰ বাবে তেওঁলোকে মনোনয়ন পত্ৰ দাখিল কৰিব পাৰে। এইটো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ গণতান্ত্ৰিক অধিকাৰ।

কিন্তু, বৰ্তমান সময়ত অসমৰ প্ৰায়বোৰ মহাবিদ্যালয়তে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে তেওঁলোকৰ গণতান্ত্ৰিক অধিকাৰৰ অপব্যৱহাৰ কৰা দেখা গৈছে। বিভিন্ন ৰাজনৈতিক দলৰ আশীৰ্বাদপুষ্ট ছাত্ৰ সংগঠনসমূহে এই কাৰ্যত প্ৰত্যক্ষভাৱে অৰিহণা যোগাইছে। ফলস্বৰূপে ছাত্ৰ-সংসদৰ মজিয়া প্ৰায়ে অযোগ্য সদস্যৰে ভৰি পৰিছে। সদস্যসকলৰ অযোগ্যতাৰ ফলত মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা তথা অন্যান্য কাম-কাজত যথেষ্ট বেমেজালিৰ সৃষ্টি কৰা দেখা গৈছে।

ছাত্ৰ সংসদৰ নিৰ্বাচনত নিজৰ প্ৰাৰ্থীত্ব প্ৰদান কৰাৰ আগতে প্ৰতিজন ছাত্ৰই নিজৰ যোগ্যতা সমন্ধে নিজকে প্ৰশ্ন

কৰা উচিত। মনোনয়ন পত্ৰ দাখিল কৰাৰ ন্যূনতম যোগ্যতাখিনি আছে বুলিয়েই সেইটো কৰা উচিত নহয়। ছাত্ৰজনে বা ছাত্ৰগৰাকীয়ে যিটো পদৰ বাবে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা আগবঢ়াব খোজে ; তেওঁ সেই পদটোৰ বাবে যোগ্য হয়নে নহয় এই প্ৰশ্নটো নিজকে কৰি ইতিবাচক উত্তৰ পালেহে পৰৱৰ্তী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা উচিত।

আমাৰ বোধেৰে মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষৰো এই ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট কৰণীয় আছে। ছাত্ৰ-সংসদৰ নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা আগবঢ়াবলৈ প্ৰত্যেকজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে কেইটামান সাধাৰণ চৰ্ত নিৰূপন কৰাৰ উপৰিও বিশেষ পদবীৰ বাবে বিশেষ কেইটামান চৰ্ত নিৰূপন কৰি দিব পৰা যায়। আমাৰ বোধেৰে তেতিয়া যোগ্যজনক ছাত্ৰ সংসদলৈ নিৰ্বাচিত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা যাব।

আন এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাটো আঙুলিয়াব খোজো। প্ৰত্যেকজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েই আজিৰ তাৰিখত ৰাজনৈতিকভাৱে সচেতন হোৱা প্ৰয়োজন। কিন্তু মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদৰ ভিতৰত দলীয় ৰাজনৈতিক সচেতনতাৰ প্ৰয়োজন কিমান সেয়া চিন্তনীয়।

প্ৰসংগ ঘোচ

ট্ৰেনজিত ভূঞা
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগ

প্ৰিয় সম্পাদক,

বৰ্তমান সময়ত অসম তথা সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষত এনে এটা চৰকাৰী অথবা বেচৰকাৰী কাৰ্যালয় নাই য'ত বিভিন্ন কাৰণত সেৱা গ্ৰহণকাৰী সকলৰ পৰা অবৈধভাৱে 'ঘোচ' লোৱা নহয়। যদি ক'ৰবাত আছেও সেইটো এপাছ শাকত এটা জালুকৰ দৰে। পিয়ন-চকীদাৰ পৰ্য্যায়ৰ কৰ্মচাৰীৰপৰা আৰম্ভ কৰি কাৰ্যালয়ৰ বৰমূৰীয়ালৈকে প্ৰতিটো স্তৰত 'ঘোচ' দিব পাৰিলেহে আজিকালি যিকোনো কাৰ্যালয়ত সাধাৰণ মানুহৰ কাম সিজে। ঘোচ নিদিলে সকলো নেচেল। এদিনতে কৰি দিব পৰা কামটো তেওঁলোকে এমাহ-দুমান পেলাই থয় ; কেতিয়াবা হয়তো বছৰৰ হিচাপতো সময় উকলি যাব পাৰে। এইখন অসমতে বহুতো শিক্ষক-কৰ্মচাৰীয়ে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰি মৃত্যুৰ দুৱাৰদলিত উপনীত হয় অথচ পেঞ্চন নাপায়। দুৱাৰমুখত বৈ থকা দ্বাৰৰক্ষীজনৰ হাতৰ মুঠিত নতুবা চোলাৰ জেপত টকা কেইটামান সুমুৱাই দিব নোৱাৰিলে তেওঁ ভিতৰত বহি থকা 'ছাৰ'ক লগ কৰিবলৈ নিদিয়ে। অৱশ্যে এইবোৰ 'পুথি খলিহনা' পৰ্য্যায়ৰ কথাহে ৰৌ-বৰালি পৰ্য্যায়ৰ উদাহৰণবোৰ নিতৌ বাতৰি কাকত এখন মেলি ধৰিলেই হাজাৰে বিজাৰে ওলায়।

এই ঘোচ দিয়া আৰু ঘোচ লোৱাৰ ব্যৱস্থাটোৱে বৰ্তমান সমাজত এক ভয়ংকৰ পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰিছে। অকল আমাৰ দেশত বুলিয়ে নহয় বিশ্বৰ প্ৰায়বোৰ দেশৰ প্ৰশাসন ব্যৱস্থা এই অক্টোপাছটোৱে বিষময় কৰি তুলিছে। ইতিহাসৰ সমীক্ষামতে এসময়ত ছোভিয়েত ইউনিয়নৰ দৰে সমাজবাদী প্ৰশাসন ব্যৱস্থাটো এই বস্তুটো আছিল। এই পৰম্পৰাগত 'প্ৰথা'টোৰ সৃষ্টিৰ মূলতে কি?

প্রথমতে কোনো এটা কাৰ্য্যালয়ৰ আটাইতকৈ তলৰ খাপৰ কৰ্মচাৰী সকলৰ কথাই ধৰা হওক। তেওঁলোকৰ মাহেকীয়া দা-দৰমহাৰ পৰিমাণ কম। মাহটোৰ মূৰত যিকেইটা টকা পায়, সেইকেইটাৰে পৰিয়াল এটা পোহপাল দিয়াত অসুবিধা হয়। অৱশ্যে, কথাটো সাধাৰণীকৰণ কৰিব নোৱাৰি যদিও আংশিকভাৱে হ'লেও হ'লেও কথাটো সত্য। সেইবাবে তেওঁলোকে বাহিৰা টকা কেইটামান উপাৰ্জন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে। আৰু বাহিৰা উপাৰ্জনৰ আটাইতকৈ সহজ উপায়টো হ'ল ঘোচ লোৱা। অৱশ্যে এই পৰ্য্যায়ৰ ঘোচখোৰ সকলে বেছি নাপায়। শক্তি চাইহে ভক্তি।

কিন্তু উচ্চ পৰ্য্যায়ৰ কৰ্মচাৰীসকলে কিয় ঘোচ লয়? তেওঁলোকেতো যথেষ্ট পৰিমাণৰ দৰমহা পায়? কিন্তু এইসকলৰ পৰ্য্যায়তহে ভাৰ-ভেটীৰ পৰিমাণ বেছি হয় কিয়? এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ সহজতে দিব নোৱাৰি।

বৰ্তমান পুঁজিবাদী (ভোগবাদী) সমাজ ব্যৱস্থাই আমাৰ চাৰিওফালে এনে এখন মায়াময় জগতৰ সৃষ্টি কৰিছে - য'ত ভোগৰ অনন্ত উপকৰণে প্ৰতি মুহূৰ্ততে আমাৰ চকু জলক-তপক লগাইছে। ভোগবাদী সমাজৰ মূলমন্ত্ৰটো হ'ল জোৰ যাৰ মূলুক তাৰ। এই জোৰটো হৈছে টকাৰ জোৰ, সা-সম্পত্তিৰ জোৰ। টকা থাকিলেই সকলো বস্তু হাততে পাব পাৰি। নিজৰ পচন্দমতে সকলো বস্তু কিনি পেলাব পাৰি। পুঁজিবাদী সমাজৰ ধৰণী ধৰোঁতাসকলে বিভিন্ন ধৰণৰ আইন-কানুন সৃষ্টি কৰি ধনৱন্তসকলক এই অধিকাৰ ন্যায়সংগতভাৱে দিছে। ভোগৰ বাটৰ সকলো হেঙাৰ টকাই তাৰ অনন্ত শক্তিৰে ওফৰাই পেলাব পাৰে। গতিকে আজিৰ মানুহ ব্যস্ত ভোগ কৰাত আৰু ভোগৰ কাৰণে প্ৰয়োজনীয় টকা উপাৰ্জন (উৎপাদন) কৰাত সেয়া আইনসংগতভাৱেই হওক নতুবা বেআইনী ভাৱেই হওক, কাৰো তালৈ ড্ৰাক্ৰেপ নাই। টকা ঘটৰ প্ৰতিযোগিতা আৰু ভোগৰ কাৰণে নিগনি দৌৰত সকলো মানুহ ব্যস্ত। ঘোচ নামৰ বেআইনী প্ৰথাটোৰ জন্ম ৰহস্যৰ মূলতে এইটোৱেই।

এতিয়া প্ৰশ্ন হয় - কেনেকৈ আমাৰ প্ৰশাসন ব্যৱস্থাটোক, সমাজখনক এই অমংগলীয়া প্ৰথাটোৰ কু-প্ৰভাৱৰ পৰা মুক্ত কৰিব পাৰি? আমাৰ বোধেৰে একমাত্ৰ আইন প্ৰণয়নৰদ্বাৰাই এই কামটো ৰোধ কৰাটো সম্ভৱ নহয়। সামাজিক সজাগতাৰ লগতে ব্যক্তিগত সজাগতাইহে ইয়াক বাধা দিব পাৰে। ঘোচ লোৱাটো যিমান অপৰাধ ঘোচ দিয়াটো তাতকৈ বেছি ডাঙৰ অপৰাধ।

বিঃদ্ৰঃ - ঘোচ দিয়া লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত এইখন অসমতে ঘটা এটা ঘটনাৰ কথা উল্লেখ নকৰি নোৱাৰিলো।

ছাত্ৰ প্ৰতিনিধিসকলৰ প্ৰতিবেদন

উপ-সভাপতিৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে সকলো ছয়দুৱাৰিয়ানলৈ আন্তৰিক শুভেচ্ছা জনালোঁ। ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপ-সভাপতি হিচাপে আমাক নিৰ্বাচিত কৰি এই বিদ্যামন্দিৰৰ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা দিলে, সেই সকলোলৈকে মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা যাচিছোঁ।

ঐতিহ্যমণ্ডিত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়। মহাবিদ্যালয়খনে বৰ্তমান ৪৫ বছৰত ভৰি দিছে যদিও পূৰ্ণাংগ অৱস্থা লাভ কৰা নাই। এতিয়াও আমাৰ বহুত অভাৱ আৰু সমস্যা আছে। আমাৰ সপোন আছে, আমাৰ আশা আছে এদিন ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে আকাশ চুব।

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ সদনৰ উপ-সভাপতি হিচাপে মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্যকালত ছাত্ৰ সদনে হাতত লোৱা বিভিন্ন কাৰ্যসূচীত সক্ৰিয় ভূমিকা পালন কৰাৰ লগতে ছাত্ৰ একতা সভাক সু-পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিলো। মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন সমস্যা আৰু অভাৱ সমূহৰ বিষয়ে সততে অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ লগত আলোচনা কৰি ইয়াৰ নিৰাময়ৰ চেষ্টা কৰিছিলো। মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-সদনৰ আৰু বহুত কৰিবলগীয়া আছে। আশা কৰিছো পৰৱৰ্তী সদনে মহাবিদ্যালয়ৰ কাৰণে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিব।

শেষত আমাৰ কাৰ্যকালৰ প্ৰতিটো বিষয়ত সহায় সহযোগিতা আৰু প্ৰেৰণা যোগোৱাৰ বাবে ড⁰ অঞ্জন কুমাৰ ওজা ছাৰক ধন্যবাদ আৰু শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো, লগতে সমূহ শিক্ষাগুৰু, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা কৰ্মচাৰী বৃন্দলৈ ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জনাই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভা

জয় আই অসম

প্ৰব্ৰজ্যোতি বৰা

উপ-সভাপতি

ছাত্ৰ একতা সভা

সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

যিসকল সংগ্ৰামী বীৰে দেশমাতৃৰ সেৱাৰ হকে আত্মত্যাগৰ অমল শিখাৰে আমাক সাহস আৰু প্ৰেৰণা দি থৈ গ'ল সেইসকল জাতীয় শ্বহীদক মই প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে শ্ৰদ্ধাৰে সোঁৱৰিছোঁ।

২০১১-১২ বৰ্ষৰ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক পদত বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰে নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈকে স্নেহ আৰু কৃতজ্ঞতা যাচিছোঁ। বিগত বছৰটোত ছাত্ৰ একতা সভাৰ এটি গুৰু দায়িত্ব সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে পালন কৰাত কিমান সফল হ'লো সেই মন্তব্য কৰাৰ অধিকাৰ মোৰ নাই।

সময়ৰ লেখেৰে সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে মই এটা বছৰেই কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰাৰ সুযোগ পাইছিলো যদিও দায়িত্বপূৰ্ণ সকলো কাম মাত্ৰ এটা বছৰতে সম্পাদন কৰাতো কাৰো পক্ষে সম্ভৱপৰ নহয়। যিবোৰ উন্নয়নমূলক কাম এতিয়াও আধাৰু হৈ আছে সেইবোৰ 'ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ পৰৱৰ্তী কৰ্ণধাৰ সকলে সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰিব বুলি আশা কৰিলো।

সদৌ শেষত মোক বিভিন্ন দিশত সহায় কৰা ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়া সকলক আৰু বন্ধুবৰ্গ জয়ন্ত, আদিত্য, জগদীশ, প্ৰাঞ্জললৈকো মই আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে অজানিতে যদি কাৰোবাৰ ওচৰত ভুল কৰিছিলো তাৰ বাবে মই ক্ষমা বিচাৰি মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি কামনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলো।

'জয়ন্তু চিৰসেউজ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়'

'জয়ন্তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা'

দীপক বৰুৱা
সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক
ছাত্ৰ একতা সভা

বিতৰ্ক আৰু সাহিত্য বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে যিসকল সতীৰ্থই মোক ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১১-১২ বৰ্ষৰ সাহিত্য আৰু বিতৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাই নিৰ্বাচিত হ'বলৈ সুযোগ দিলে তেওঁলোকলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন আৰু কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ।

সমাজ গতিশীল। সময়ে সমাজৰ চিন্তাধাৰা, ভাব অনুভৱৰ পৰিৱৰ্তন সাধে।

সাহিত্য সমাজ হিতকাৰক কলা। সমাজৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে সাহিত্যৰো ৰূপ বসৰ পৰিৱৰ্তন হয়। সৃষ্টি হয় নন ধাৰাৰ। বৰ্তমানৰ ভোগবাদী চিন্তাধাৰাই সাহিত্যৰ গতি প্ৰকৃতিও সলনি কৰিছে। সাহিত্য সন্মুখীন হৈছে নানা সমস্যাৰ। বৈদ্যুতিক মাধ্যমবোৰে সাহিত্যৰ বসাস্থানৰ পৰা বহুতকৈ বিচ্যুত কৰিছে। পাঠকৰ সংখ্যা দ্ৰুত হাৰত কমিছে। ভাষা সাহিত্য অবিহনে জাতিৰ অস্তিত্ব নাথাকে। বিদ্যায়তনিক জীৱনৰ মহাবিদ্যালয় স্তৰেই সাহিত্য প্ৰমুখ্যে বিভিন্নকলা সাধনাৰ সময়। এই কালত হৃদয়ত জাগে অনেক অনুভৱ। সমাজখনক নকৈ চোৱাৰ, নকৈ গঢ়াৰ বাসনা জাগে। সৃষ্টি হয় নানান শিল্পৰ। কবি দেৱকান্ত বৰুৱাই এনেয়ে কোৱা নাই - “যৌৱন যৌৱন সৃষ্টিৰ মৌৱন”। এনে বিশ্বাস আৰু প্ৰত্যয়েৰে আমিও আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত আখৰা কৰো নানা শিল্প সাধনাৰ। আবৃত্তিতেই হেনো কবিতাই প্ৰাণ পায়, সেয়ে আমি আয়োজন কৰো কবিতা আবৃত্তিৰ। থিতাতে লিখা গল্প, কবিতা, ৰচনা প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰি তেওঁবিলাকৰ মানসিক উৎকৰ্ষ সাধন কৰাৰ লগতে ‘একক অভিনয়’ৰ যোগেদিও হৃদয়ত সুপ্ত হৈ থকা শিল্পী সত্ত্বাটোক জগাই দি বিশাল সাংস্কৃতিক পথাৰলৈ দৌৱাৰ অনুশীলন কৰাও।

বাকপটুতা এটা অদ্ভুত গুণ, তাতে আকৌ যুক্তিতৰ্ক। আজিৰ ছাত্ৰ কালিলৈ বিশ্বৰ নাগৰিক। তেনেবোৰ কথা উপলব্ধি কৰিয়েই আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত এখনি মঞ্চৰ গঢ় দিছিলো। মোৰ কাৰ্যকালত সেই মঞ্চতেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে কেইবালানিও বিৰ্তক, আকস্মিক বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। পুঁজিৰ সীমাবদ্ধতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অসমৰ বিভিন্ন মহাবিদ্যালয়তো অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ পঠোৱা হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত অৱশ্যে দিহা পৰামৰ্শ আৰু সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজা ছাৰ, তত্ত্বাবধায়ক সৌমিত্ৰ বৰা ছাৰ প্ৰমুখ্যে সকলো শিক্ষা গুৰুলৈ মই আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

সদৌ শেষত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ মংগল কামনাৰে -

দীপশিখা বৰুৱা
সম্পাদক, সাহিত্য
আৰু তৰ্ক বিভাগ

বহিঃক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

“হাঁহি আৰু কান্দোনৰ অপূৰ্ব মিলন
এয়ে হাঁহি মানৱ জীৱন”

সংঘাটময় মানৱ জীৱনৰ তিক্ততাবোৰক সাময়িকভাৱে পাহৰি থাকিবলৈ মানুহক প্ৰয়োজন হয় বিভিন্ন বিনোদনৰ, উৎসবোৰৰ, যি ক্ষম্ভেকৰ বাবে হ'লেও জীৱনৰ জটিলতাৰপৰা মানুহক আঁতৰাই আনন্দদান কৰে। এনেবোৰ কাৰণতেই এদিন জন্ম হৈছিল সংগীত, নৃত্য, খেল-ধেমালি আদি বিভিন্ন বিনোদন শিতানৰ। এনেবোৰ উৎসই যে কেৱল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শাৰীৰিক বিকাশতেই সহায় কৰে এনে নহয়, মানসিক

আৰু বৌদ্ধিক বিকাশৰ ক্ষেত্ৰখনতো এইবোৰৰ ভূমিকা অনস্বীকাৰ্য।

ঐতিহ্যমণ্ডিত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ বহিঃক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে মনোনীত হৈ নিজকে ধন্য মানিছো আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো সেইসকল শিক্ষাগুৰু আৰু বন্ধু-বান্ধৱীলৈ যাৰ সহায়ত মই মহাবিদ্যালয়ৰ বহিঃক্ৰীড়া বিভাগত সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুযোগ লাভ কৰিলো।

বহিঃক্ৰীড়া বিভাগৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত সীমিত পুঁজিৰে, মোৰ জ্ঞানৰ সীমাবদ্ধতাৰে যিমানখিনি সম্ভৱ নিয়াৰিকৈ বিভাগটোৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ বাবে কাম কৰিছিলো। বিভাগটো চলাই নিওতে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয় ববীয়া, বন্ধু-বান্ধৱ, মহাবিদ্যালয়ৰ সন্মানীয় শিক্ষাগুৰু সকল আৰু শ্ৰদ্ধেয় অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ পৰা যি সহায় সহযোগিতা, প্ৰেৰণা আৰু বহুমূলীয়া উপদেশ পালো তাৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ হৈ ৰ'ম। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কম হোৱাৰ ফলত বহুতো খেল বাতিল কৰিব লগা হৈছিল। তাৰ বাবে আমি সকলোৰে ক্ষমাৰ প্ৰাৰ্থী।

শেষত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে গৌৰৱ, ঐতিহ্য আৰু গৰিমাৰে চিৰদিন মহিমামণ্ডিত হৈ এক সুকীয়া স্থান দখল কৰিবলৈ সক্ষম হওঁক এই কামনাৰে প্ৰতিবেদন সামৰিলো।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

মুন্ময় হাজৰিকা, সম্পাদক
বহিঃক্ৰীড়া বিভাগ

আন্তঃক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

অধ্যয়নৰ লগতে শাৰীৰিক আৰু মানসিক উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে খেল-ধেমালিৰ প্ৰয়োজন অনস্বীকাৰ্য। মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ এই প্ৰয়োজনীয়তা কিঞ্চিৎ হ'লেও পূৰাবলৈ চেষ্টা কৰিম বুলিয়েই আন্তঃক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদকৰ দৰে গধুৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিলো।

মোৰ কাৰ্যকালয়ত মোক বিভিন্ন দিশত সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে সন্মানীয় শিক্ষাগুৰুসকল, কৰ্মচাৰীবৃন্দ আৰু মৰমৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকললৈ ধন্যবাদ জনাইছো।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত এখন আন্তঃক্ৰীড়া বিভাগৰ খেল পথাৰৰ অভাৱ অনুভৱ কৰা হৈছিল। অৱশ্যে মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়তেই এখনি আন্তঃক্ৰীড়া খেল পথাৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য আৰম্ভ কৰা হয়। এই কাৰ্য সম্পাদনৰ ক্ষেত্ৰত সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ তৎপৰতাই বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়াইছিল। তেখেতলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিছো। লগতে ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়া সকলে নিজৰ পুঁজিৰ পৰা অনুদান আগবঢ়াই মোক যি সহায় কৰিলে তাৰ বাবে তেওঁলোকৰ ওচৰত মই চিৰকৃতজ্ঞ।

আশা কৰো অনাগত দিনবোৰত প্ৰত্যেকজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিজকে উপযুক্ত হিচাপে গঢ়ি তুলিব।

শেষত মোৰ কাৰ্যকালত মোক দিহা পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা প্ৰতিজন শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীলৈ শ্ৰদ্ধা আগবঢ়োৱাৰ লগতে প্ৰতিপল সহায় কৰি দিয়া বন্ধুবৰ্গলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন যাচিলোঁ।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভা

চিৰাজ বৰা

সম্পাদক, আন্তঃশ্ৰীড়া বিভাগ

কলা-সংস্কৃতি বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

সংস্কৃতিয়েই হৈছে এটা জাতিৰ মেৰুদণ্ডস্বৰূপ। এটা জাতিয়ে সগৌৰৱে চিনাকি দিবলৈ হ'লে সমাজখনত এটা গুৰুগন্তীৰ সাংস্কৃতিক বাতাবৰণ নিতান্তই প্ৰয়োজন। প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ যান্ত্ৰিকতাৰ মাজত সোমাই পৰিছে যদিও আমাৰ সমাজখনৰ সাংস্কৃতিক স্বকীয়তা বৰ্তমানেও হেৰাই যোৱা নাই। সংস্কৃতিৰ এই জৰীডাল সুদৃঢ় কৰি আমাৰ সাংস্কৃতিক বিশ্ব সংস্কৃতিৰ মাজত চিৰদিন উজ্জ্বলাই ৰাখিবলৈ আমি প্ৰত্যেকেই সচেতন হ'ব লাগিব।

২০১১-১২ বৰ্ষৰ মহাবিদ্যালয়ৰ কৃষ্টি বিভাগৰ সম্পাদকৰ দায়িত্ব দি এই ক্ষুদ্ৰমান সেৱাৰ সুযোগকন দিয়াৰ বাবে প্ৰথমেই মই মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱী আৰু শিক্ষাগুৰু সকললৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন বিভাগৰ দৰে কলা আৰু সাংস্কৃতিক বিভাগটোৰ দায়িত্ব বহন কৰাটো সাধাৰণ কথা নহয় যদিও শিক্ষাগুৰুসকলৰ সু-পৰামৰ্শ আৰু ছাত্ৰ-বন্ধুসকলৰ সহায়-সহযোগিতাৰ বাবে এই দায়িত্ব পালন কৰা আমাৰ বাবে সম্ভৱ হৈ উঠিছিল।

পুঁজিৰ সীমাবদ্ধতা আৰু সকলোৰে সহায় সহযোগিতাৰ মাজেৰে কৃষ্টিবিভাগৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহ চলাই নিবলৈ চেষ্টা কৰিছিলোঁ। মহাবিদ্যালয়ৰ কৃষ্টি দিশটো আগবঢ়াই নিবলৈ বহু সপোন লৈ দায়িত্বভাৰ লৈছিলোঁ যদিও বিভিন্ন কাৰণবশতঃ সকলোখিনি পূৰণ কৰিব নোৱাৰিলোঁ। মহাবিদ্যালয়ৰ নিজস্ব বাদ্যযন্ত্ৰৰ অভাবেও কলা সংস্কৃতিৰ দিশটো আগবঢ়াই নিয়াত কিছু পৰিমাণে ব্যাঘাত জন্মালে। মহাবিদ্যালয়ৰ নৱাগত আদৰ্শ সভাখনকে ধৰি আন কেইটিমান গুৰুত্বপূৰ্ণ অনুষ্ঠানত উপস্থিত থাকিব নোৱাৰি সকলোৰে ওচৰত ক্ষমাৰ প্ৰাৰ্থী।

আমাৰ কাৰ্যকালত এই অনুপস্থিতিৰ কালছোৱা মই বন্ধু নিপু দাসক মোৰ দায়িত্বভাৰ অৰ্পন কৰিছিলোঁ। মাননীয় তত্ত্বাৱধায়ক শ্ৰীযুত দীপক দাস ছাৰৰ সহযোগত বন্ধু নিপুয়ে মোৰ দায়িত্বখিনি সুচাৰুৰূপে পালন কৰে। সেয়েহে মই এই সুযোগতে সন্মানীয় দাস ছাৰ আৰু নিপুলৈ অশেষ ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

আমাৰ এই কাৰ্যকালটিত সকলো ক্ষেত্ৰতে দিহা পৰামৰ্শ দি যথেষ্ট পৰিমাণে সহায়

আগবঢ়োৱাৰ বাবে আমাৰ শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজা ছাৰৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ শিক্ষাগুৰুলৈ শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা নিবেদিলো।

কাৰ্য্যকালত বিভিন্ন সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে ধ্ৰুৱদা, মানস দা, আদিত্য দা, বন্ধু-বান্ধৱী কুশল, দীপক, বিজু, মানস, লিপি, বাণী, তৃপ্তি, লিজা, বিম্পী, দিপিকা আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ তৰফৰপৰা কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যতৰ কামনাৰে প্ৰতিবেদন সামৰিলো।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

সত্যব্ৰত বৰা

সম্পাদক, কলা-সংস্কৃতি বিভাগ

সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

মানুহ সামাজিক প্ৰাণী। সমাজক বাদ দি কোনো জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। সমাজ সেৱাই মানুহক উদাৰভাৱাপন্ন আৰু সহনশীল হ'বলৈ শিকায়। আৰম্ভণিৰপৰাই ছাত্ৰ সমাজৰ বাবে কিবা এটা কৰাৰ আশা মনতে পুহি ৰাখিছিলো। ২০১১-১২ বৰ্ষত মহাবিদ্যালয়ৰ সমাজসেৱা বিভাগৰ দায়িত্ব দিয়াৰ বাবে প্ৰথমেই মই মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষাগুৰুসকললৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

মই কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত যিমান পাৰো সূচাৰুৰূপে কৰ্তব্য পালন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিলো। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মহাবিদ্যালয়ৰ চৌপাশ পৰিষ্কাৰ কৰাৰ কাৰ্য্যসূচী হাতত লৈছিলো আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ অভিন্ন অংগ কনকলতা ছাত্ৰী নিবাসৰ চৌপাশে বৃক্ষ ৰোপনৰ কাৰ্য্যসূচী গ্ৰহণ কৰিছিলো।

প্ৰতিবেদনৰ পৰিসমাপ্তিত মোৰ এই সকলো কামত সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে সকলো শিক্ষাগুৰু আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ শ্ৰদ্ধা আৰু ধন্যবাদ জনালো।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

মধুস্মিতা বৰা

সম্পাদিকা, সমাজ সেৱা বিভাগ

উৎসৱ বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

সময় গতিশীল। চিৰ প্ৰবাহমান সময়ৰ বুকুতেই সৃষ্টি হয় ৰূপান্তৰ। ৰূপান্তৰৰ এই বাটেদি আহোঁতে বহু বস্তুয়েই সলনি হৈ যায়। চিৰ প্ৰবাহমান সময়ৰ বোকোচাত সলনি হ'ল বিস্তীৰ্ণ বৰলুইতৰ দুয়োটি পাৰৰ সমগ্ৰ অঞ্চল। এই পৰিৱৰ্তন কেৱল বৰলুইত বা আমাৰ এই ৰাজ্যখনৰ ভিতৰতে আৱদ্ধ হৈ থকা নাই। গোটেই পৃথিৱীখনেই আজি পৰিৱৰ্তনৰ টোত নিতে নৱৰূপ ধাৰণ কৰিছে।

সময়ৰ পৰিৱৰ্তনে আমালৈ কঢ়িয়াই আনিছিল ২০১১ বৰ্ষটো আৰু লগতে আমাৰ মহাবিদ্যালয়লৈ কঢ়িয়াই আনিছিল সেই ডাঙৰ উৎসৱটোক। মহাবিদ্যালয়ৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচন। কাৰোবাক চিনি পাওঁ, কাৰোবাক নাপাওঁ আৰু কাৰোবাৰ বাবে ভাল কাৰোবাৰ বাবে বেয়া। তথাপি বন্ধুসকলৰ অনুপ্ৰেৰণা আৰু নিজৰ সাহসেৰে এই শীতল যুদ্ধখনত অংশগ্ৰহণ কৰিছিলো। মোৰ এই নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বী আছিল এজন বন্ধু। সম্ভৱতঃ উপযুক্ত বিবেচনা কৰি মোক ২০১১-১২ বৰ্ষৰ বাবে উৎসৱ বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰিলে।

যিকি নহওঁক মোক ঐতিহ্যমণ্ডিত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১১-১২ বৰ্ষত উৎসৱ সম্পাদকৰ দৰে গুৰু দায়িত্ব পালন কৰাৰ বাবে যি সুবিধা দিলে সেই সকলৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞতা তথা ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। প্ৰকৃতৰ্থত মহাবিদ্যালয়ৰ পৰম্পৰা অনুসৰি যিমান কেইটা উৎসৱ উদ্‌যাপন কৰিব লাগে, গোটেইখিনিয়েই মোৰ কাৰ্যকালত সূচাৰূপে সম্পন্ন হয়। মোৰ কাৰ্যকালত কৰি অহা কাৰ্য্যপন্থাসমূহ সকলোৱে জ্ঞাত যদিও আনুষ্ঠানিকতাৰ খাতিৰত কাৰ্যকালৰ এটি চমু খতিয়ান আগবঢ়ালো।

মোৰ কাৰ্যকালত, দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰাৰ পাছতেই ৩০ আগষ্ট, ২০১২ তাৰিখে পৰম্পৰাগতভাৱে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হৈ অহা শ্ৰীশ্ৰী শংকৰদেৱৰ তিথিভাগ সমূহ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ উপস্থিতিত উলহ-মালহেৰে অতিবাহিত হৈছিল।

ইয়াৰ পাছতেই ২৪ জানুৱাৰী, ২০১২ তাৰিখে আমাৰ চিৰ আৰাধ্য শ্ৰীশ্ৰী সৰস্বতী পূজা ভাগ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষক বৃন্দৰ উপস্থিতিত উলহ-মালহেৰে উদ্‌যাপিত হৈ যায়।

শেষত মোৰ কাৰ্যকালৰ প্ৰতি সময়তে সহায় সহযোগ তথা মানসিকভাৱে উৎসাহ উদ্দীপনা যোগোৱা আমাৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সভাপতি ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজা ছাৰ আৰু বিভাগীয় উপদেষ্টা মহেন্দ্ৰ হাজৰিকা ছাৰ, জয়দেৱ দত্ত ছাৰৰ লগতে হৃদয়া হাজৰিকা ছাৰ, ইন্দ্ৰজিৎ কলিতা ছাৰৰ প্ৰতি মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে বিভিন্ন কামত মোক সহায় কৰাৰ বাবে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সতীৰ্থ বৃন্দৰ লগতে প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাৱে সহায় আগবঢ়োৱাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে কাৰ্য্যভাৰ চলাই নিওঁতে মহাবিদ্যালয়ৰ স্বাৰ্থত যদি কাৰোবাক বেয়াকৈ ক'ব লগা হৈছিল বা বেয়া ব্যৱহাৰ কৰিব লগা হৈছিল তাৰবাবে আপোনালোকৰ মাজৰে এজন বুলি ভাবি ক্ষমা কৰি দিব বুলি পৰম আশাৰে বাট চাই ব'লো। ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দীঘল কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰণি মাৰিলো।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা।।

পৰমানন্দ ভূঞা, সম্পাদক

উৎসৱ বিভাগ

ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

শিক্ষা হৈছে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰধান অংগস্বৰূপ। শিক্ষা আৰু অধ্যয়নৰ মাজতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ নিতান্ত প্ৰয়োজনীয় বস্তুটি হৈছে জিৰণি। ২০১১-১২ বৰ্ষটিত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈ কিছু সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুযোগ পাইছিলো।

ছাত্ৰসকলৰ সুবিধা অনুযায়ী জিৰণি কোঠাৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ সা-সুবিধা যোগান ধৰাত কৰ্তৃপক্ষ ব্যৰ্থ হৈছে। তথাপিও অধিক সা-সুবিধা ছাত্ৰসকলক প্ৰদান কৰিবলৈ মোৰ কাৰ্যকালত পাৰ্য্যমানে চেষ্টা কৰিছিলো। ছাত্ৰসকললৈ এটা বিশেষ অনুৰোধ তেওঁলোকে যাতে ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাটোক নিজৰ অংগ বুলি ভাবি নিজক চাফ-চিকুন কৰি ৰাখে।

কৰ্তৃপক্ষলৈ অনুৰোধ তেওঁলোকে যাতে ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাটোক শীঘ্ৰে উন্নত কৰাৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰে আৰু অভাৱ সমূহ পূৰণ কৰে।

শেষত কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাত মোক সকলো কামত সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ মহোদয়, তত্ত্বাবধায়ক মহোদয় আৰু বন্ধু-বান্ধৱী সকলোলৈকে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা।।

বনজিত বৰা, সম্পাদক
ছাত্ৰ জিৰণি কোঠা

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে সকলো ছয়দুৱাৰিয়ানলৈ শুভেচ্ছা জনালো। এখন মহাবিদ্যালয়ৰ বহুমুখী প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী নাৰীৰ সংগমস্থল হ'ল ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা। ঐতিহ্যমণ্ডিত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচাপে সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা দিয়াৰ বাবে অধ্যক্ষ মহোদয় প্ৰমুখ্যে সকলো শিক্ষাগুৰু, কৰ্মচাৰীবৃন্দ তথা সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

২০১১-১২ বৰ্ষৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী সকলৰ জিৰণি কোঠাৰ এটা সুন্দৰ স্বাস্থ্যোপযোগী পৰিৱেশ দিয়াৰ বাবে আমাৰ সীমিত পুঁজিৰ

মাজেৰে যিমান দূৰ সম্ভৱ চেষ্টা কৰিছিলো আৰু ছাত্ৰীসকলৰ লগতে শিক্ষাগুৰু সকলৰ সহযোগিতাত কিছু সফলতাও লাভ কৰিছিলো। মোৰ কাৰ্যকালত ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ তৰফৰপৰা কইনা প্ৰতিযোগিতা, পৰম্পৰাগত সাজ-সজ্জা, চকীত বহা খেল, মেহেন্দি, ৰচী টনা, টেকেলি ভঙা আৰু অন্যান্য কিছুমান খেল আয়োজন কৰা হৈছিল।

সদৌ শেষত মোৰ এই সকলো কাৰ্য্য সূচাৰূপে পৰিচালনা কৰাত সহায় কৰা বাবে তত্ত্বাৱধায়ক কল্পনা বৰা বাইদেউৰ লগতে সমূহ শিক্ষাগুৰু আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ ভৱিষ্যতৰ উজ্জ্বল কামনাৰে এই প্ৰতিবেদন সামৰণি মাৰিলো।

“জয়তু চিৰসেউজ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়।”

“জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা।”

কংকুমণি বৰুৱা

সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা

শৰীৰ চৰ্চা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

মোৰ প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে সমগ্ৰ অসম বাসী তথা বিশ্ববাসীক নিঠৰূৱা কৰি অমৰ ধামলৈ গতি কৰা সুধাকৰ্ণ ড° ভূপেন হাজৰিকা আৰু জ্ঞানপীঠ বঁটা বিজয়িনী ড° মামণি ৰয়ছম গোস্বামীক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছোঁ আৰু লগতে সেইসকল বৰেণ্য ব্যক্তিক সোঁৱৰিব খুজিছোঁ যি সকলৰ মহান ত্যাগৰ বিনিময়ত গঢ় লৈ উঠিছিল ঐতিহাসিক গৰিমাৰে মহীয়ান বিস্তীৰ্ণ ছয়দুৱাৰ অৰ্থাৎ ইতিহাসৰ সোণালী নামৰ অধিকাৰী গহপুৰ অঞ্চলত উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠান ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়। লগতে সেইসকল বীৰ বীৰাঙ্গনক সোঁৱৰিব খুজিছোঁ যিসকলে অসমীয়া জাতিক সংস্কৃতি ঐতিহ্য ৰক্ষাৰ কাৰণে প্ৰাণ আত্মতা দিলে।

বিশেষকৈ ঐতিহ্যমণ্ডিত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শৰীৰ চৰ্চা বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা দিয়াৰ বাবে সকলোকে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

বৰ্তমান সময়ত যুৱ সমাজৰ মাজত দেখা দিয়া সামাজিক উচ্ছৃংখলতা বা অপৰাধ প্ৰৱণতা ৰোধৰ প্ৰতিকাৰক হিচাপে শৰীৰ চৰ্চা জৰিয়তে শৰীৰ আৰু আত্মা সুস্থিৰকৈ ৰাখিব পাৰি। যুৱ সমাজৰ মাজত দেখা দিয়া সামাজিক উচ্ছৃংখলতা, অপৰাধ প্ৰৱণতা আদি ৰোধ কৰাত শৰীৰ চৰ্চাই এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে।

মোৰ কাৰ্য্যকালত অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু পূজনীয় শিক্ষাগুৰুসকলৰ সহযোগত মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত শৰীৰ চৰ্চাৰ লগত সম্পৰ্ক থকা বিভিন্ন ধৰণৰ খেল যেনে- পাঞ্জা, ৰচী টনা, বুকডান আদিৰ লগতে অন্যান্য কিছুমান খেল অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে। প্ৰতিবেদনৰ শেষত মই মোৰ কাৰ্য্যকালত সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা শিক্ষাগুৰু ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজা ছাৰ, মোৰ তত্ত্বাৱধায়ক মোহিনী মোহন বৰা ছাৰ আৰু মোৰ বন্ধু মৃন্ময়, বনজিৎ, নিপু, জিতু, বিজু আৰু মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ দাদা মানস বৰুৱা, প্ৰব্ৰজ্যোতি বৰা আৰু মোৰ অজানিতে বৈ যোৱা সমূহ বন্ধুবৰ্গলৈ অশেষ কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়।

জয়তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভা।

ভাস্কৰজ্যোতি বৰা

সম্পাদক, শৰীৰ চৰ্চা বিভাগ

College at a Glance

CHAIDUAR COLLEGE GOHPUR

Vision : To be the centre for quality-oriented education and cultural arena.

Mission : To make intellectually bright, morally upgraded, socially committed, culturally iconic, conducive and egalitarian education system.

Estd: 1967

NAAC RE-ACCREDITED: 'B' Grade (CGPA=2.64)

Visit Us: www.chaiduarcollege.org

PH: 03715 243158

E-mail: plcdcako@gmail.com

Pin- 784168

Affiliated to Gauhati University : 1972

Deficit Grant Aid: 1977

Provincialised: 2007

Year of Establishment : Arts Stream 1967

Science Stream : 1987

Commerce Stream: 2012

No. of Students : TDC-1147

Others-690

No. of Staff : Teaching -52

Non-Teaching-27

Principals since inception :

1. Kosheswar Baruah M.A. (1967-1969)
2. K.K.S. Baruah M.A. (1969-1971)
3. B.C.M. Bhagawati M.A. (1972-1983)
4. G.N. Baruah M.A. (1983-2000)
5. A.N.D. Goswami M. A. i/c (2000-04/04/04)
6. D.P. Savapandit M.A. (04/04/04-31/05/05)
7. Digonta Gohain M.A., M.Phil i/c (01/06/04-05/05/05)
8. Dr. Anjan Kr. Ozah M.A., Ph. D (2005- till date)

Present Governing Body

President : G.N. Baruah, Ex Principal
Chaiduar College, Gohpur

Secretary : Dr. A.K. Ozah, Principal
Chaiduar College, Gohpur

Members: D. Gohain, Vice-Principal, Gohpur
M. Borah, University Nominee, GU
Dr. S. Kutum, University Nominee, GU
L. Hazarika, Guardian Member
D.P. Savapandit, Guardian Member
Prodip Dutta, Teachers' Representative
Dr. A Hazarika, Teachers' Representative
G. Gogoi, Non-Teaching Representative

Teaching Staff

Principal : Dr. Anjan kr. Ozah, M.A. Ph.D.

Vice-Principal: Diganta Gohain, M.A., M. Phil

DEPARTMENT OF LANGUAGE & LITERATURE:

Diganta Gohain, M.A., M. Phil.
Niran Bhuyan, M.A. M. Phil
Dr. Madhab Borah, M.A. Ph. D.
Arunima Hazarika, M.A. M. Phil
Dr. Bhaskar jyoti Gogoi, M.A. Ph.D
Sunilal Basumatary M.A.
Hiranya Ghimire, M.A.

DEPARTMENT OF COMMERCE:

Subhasis Ghosh. M.Com, M. Phil
Abhijit Hazarika, M.Com

DEPARTMENT OF ECONOMICS

Dipak Das, M.A.
Padmeswar Bhuyan, M.A.
Munin Kr. Das. M.Sc.
Mahendra Hazarika, M.A. M. Phil

DEPARTMENT OF EDUCATION

Pradip Dutta, M.A. M.Phil
Ananta Gautam, M.A.
Nasima Sultana Ahmed, M.A., B.Ed.

DEPARTMENT OF ENGLISH

Mukunda Upadhyaya. M.A.
Hridaya Hazarika, M.A., B.Ed. M. Phil
Arindam Sarma. M.A.
Indrajit Kalita. M.A.

DEPARTMENT OF HISTORY

Ranjit Kaman. M.A.
Swapna Kakati. M.A. B.Ed., M.Phil.
Indra Bahadur Newar. M.A. B.Ed.

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE

Dr. Jagannath Upadhyaya. M.A. (Double)
M.Phil. Ph. D.
Herambar Payeng. M.A.
Manik Bhuyan. M.A.
Kalpana Borah, M.A., M.Phil.

DEPARTMENT OF BOTANY:

Dr. Dulal Ch. Saikia, M.Sc. Ph.D.
Bipul Saikia. M.Sc. M.Phil.
Dr. Mitali Hazarika, M.Sc., Ph. D
Dr. Sushanta Borah, M.Sc. B.Ed., Ph. D.
Jonali Bora. M.Sc.

DEPARTMENT OF CHEMISTRY:

Madhab Upadhyaya. M.Sc. M. Phil
Pranab Savapandit. M.Sc.
Dr. Jaydev Dutta. M.Sc., Ph.D.
Dr. Raju Ojah. M.Sc., Ph. D.

DEPARTMENT OF MATHEMATICAL SCIENCES

Sharat Sarma. M.Sc.
Padma Nath Phukan, M.Sc.
Narayan Borah. M.Sc.
Tultul Konwar, M.Sc.
Prasanta Saikia, M.Sc., M. Phil (Statistics)

DEPARTMENT OF PHYSICS:

Soumitra Baruah, M.Sc.
Dr. Lakhi Buragohain, M.Sc., Ph. D.
Dr. Nilamoni Saikia, M.Sc., Ph. D.
Dr. Ritamoni Borah, M.Sc., Ph. D.
Jnyanjyoti Rajkhowa, M.Sc.

DEPARTMENT OF ZOOLOGY

Lily Bordoloi, M.Sc.
Dr. Ajit Hazarika, M.Sc. Ph. D.
Utpal Borah, M.Sc.
Dr. Mohini Mohan Borah, M.Sc., Ph. D.

OFFICE STAFF

Mamoni Ayengia, Golap Gogoi, Niranjan Bhuyan, Dharmeswar Bhuyan, Purneswar Baruah, Mahesh Kutum, Meghnath Mohali, Asin Tanti, Budheswar Bhuyan, Jugal Duarah, Arup Hazarika, Hari Chetry, Kasturi Baishnab, Bimal Bhuyan, Dilip Baisnab.

LIBRARY STAFF

Upen Hazarika, Utpal Mahanta, Naba Goswami, Bijoy Patgiri

LABORATORY BEARRS

Pulin Baruah, Jogen Kakati (Botany), Naren Dutta, (Chemistry), Biren Gogoi, Hema Tamuli, Prafulla Hazarika (Zoology), Debason Sona (Education), Biren Saikia (Lib Bearer)

LABORATORY ASSISTANT

Debajit Borah

GIRLS' HOSTEL STAFF

Sarat Sharmah (Superintendent)
Kalpana Tanti, Putali (Cook)

Students' Glories

1. Miss Bhairabi Tamuli secured first class with distinction in Zoology.
2. Miss Irak Jyoti Borah secured first class with distinction in Education.
3. Miss Swapna Baruah secured first class with distinction in Education
4. Sri Debajit Milli secured first class with distinction in Economics

5. Miss Arati Sarma secured first class with distinction in Political Science
6. Miss Debajani Neog secured first class in Political Science
7. Sri Tridip Jyoti Chaliha secured first class with distinction in History
8. Sri Karuna Newar secured first class with distinction in Political Science
9. Miss Mousumi Sarma secured first class with distinction in Political Science
10. Miss Nikumoni Saikia secured first class in Education.
11. Miss Parimita Bhuyan secured first class with distinction in Political Science
12. Miss Purabi Saikia secured first class in Assamese
13. Miss Dipika Borah secured first class in Education
14. Miss Pranamika Das secured first class in Education
15. Miss Rajita Saikia secured first class in Education.
16. Miss Sanjukta Sarma secured first class with distinction in Political Science.
17. Sri Pankaj Kardong secured first class in History.
18. Sri Rajib Sarmah secured first class in Economics
19. Miss Dimpee Hazarika secured first class with distinction in Economics.
20. Miss Smita Mahanta secured first class in B. Sc.

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা, ছয়দুৱাৰ কলেজ, গহপুৰৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত।
*The annual journal of Chaiduar College, published by Chaiduar college students' union
society, Chaiduar College, Gohpur, Session -2011-12*

সম্পাদনা সমিতি

সভাপতি - ড^o অঞ্জন কুমাৰ ওজা, অধ্যক্ষ

উপদেষ্টা - দিগন্ত গোহাঞি, উপাধ্যক্ষ

তত্ত্বাবধায়ক - ড^o ভাস্কৰজ্যোতি গগৈ

ইন্দ্ৰজিৎ কলিতা

শিক্ষক সদস্য - দীপক দাস

সৌমিত্ৰ বৰুৱা

অৰুণিমা হাজৰিকা

বিজন বড়ো

সম্পাদক - বাণীকংকনা কাশ্যপ

ছাত্ৰ সদস্য - জানমণি বৰা

মমিতৰঞ্জন গগৈ

মধুস্মিতা বৰা

বেটুপাত/অলংকৰণ : মমিতৰঞ্জন গগৈ

হিৰকজ্যোতি ভূঞা

অক্ষৰ বিন্যাস : জে. এছ. কম্পিউটাৰ শ্যালউচন, গহপুৰ।

মুদ্ৰণ :

উছৰ্গা

যি সকল শিক্ষাপ্ৰেমী, সমাজসেৱী, নিঃস্বার্থভাৱে দেশসেৱাত ব্ৰতী মহান ব্যক্তিৰ অপৰিসীম ত্যাগ, কষ্ট আৰু অক্লান্ত শ্ৰমৰ বিনিময়ত ঐতিহ্যমণ্ডিত সুবৃহৎ গহপুৰ অঞ্চলৰ উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰথম প্ৰতিষ্ঠান ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ে প্ৰাণ পাই একবিংশ শতিকাৰ বিশ্বায়নৰ পৃথিৱীত স্ব-মহিমাৰে, সুকীয়া স্থানেৰে মূৰ দাঙি উঠিবলৈ সক্ষম হ'ল সেইসকল মহান পুৰোধাৰ সপোন উত্তৰ সাধকসকলৰ চকুত উদ্ভাসিত হওক। এই কামনাৰে ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় আলোচনীৰ সপ্তবিংশতিতম সংখ্যাটি তেওঁলোকৰ পৱিত্ৰ স্মৃতিত গভীৰ শ্ৰদ্ধাৰে উছৰ্গা কৰা হ'ল।

- সম্পাদনা সমিতি

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় গীত

ভিচুবিয়াছৰ আমি সুপ্ত সপোন
জাক জাক ডেকাৰে দল
পুষ্পিত বননিৰ সেউজী সপোন আমি
জাক জাক গাভৰুৰ দল
জাক জাক, জাক জাক
জাক -জাক ডেকাৰ দল, জাক জাক গাভৰুৰ দল
উৰ্দ্ধমুখী আমি সূৰ্যমুখী, বজ্ৰই ৰচি দিলে গান
ধুমুহাই গঢ়ি দিলে কণ্ঠ আমাৰ, বৰষাই ঢালি দিলে প্ৰাণ
তুলি হেংদাং, হলো কনচেং
নাশো খন্বাং, পিন্ধি গোমচেং
হেংদাং-কনচেং
খন্বাং-গোমচেং
হ'ম কিয় আমি ৰণ ক্লান্ত
হ'ম কিয় আমি ৰণ ক্লান্ত

জাক - জাক- জাক, জাক
জাক- জাক ডেকাৰে দল
জাক জাক গাভৰুৰ দল
হিমালয়ে দিলে প্ৰতিশ্ৰুতি
লুইতেহে বাহুত বল
কনকলতাৰ বুকুৰ তেজত
শ্বহীদ মুকুন্দৰ পণ
নিখিলিবাই তোলে ভাষা জীয়াই
লস্বাদেৰে দিলেহি সম্বাদ

জ্যোতি-আনন্দ-চন্দ্ৰকুমাৰ
ধন্য কৰিলে ইতিহাস
নমো নমঃ মহিয়ান।
চ্যুকাফাই বাতিদিলে এনাজৰী
জাত-পাতে নেভাঙে মন
সমস্বয়ৰ সেতু বান্ধো মিলি আহা
প্ৰাণখুলি কৰিলোঁ পণ
জাত-পাতে নেভাঙে মন
জিকিৰৰ তালে তালে বৰগীত গাওঁ
চিফুঙৰ সুৰে সুৰে ঐনিতম
মাদলৰ ছেৰে ছেৰে গাওঁ বিহুগীত
মানুহৰ বিজয়ৰ গান
ছয়দুৱাৰৰ কীৰ্তিৰ গান

আমি ৰক্তিম, এটি স্বপ্ন
আমি দীপ্ত এটি কণ্ঠ
ৰক্তিম-স্বপ্ন
দীপ্ত-কণ্ঠ
হ'ম কিয় আমি দিক্ ভ্ৰান্ত
হ'ম কিয় আমি দিক্ ভ্ৰান্ত

জাক জাক ডেকাৰে দল
জাক জাক গাভৰুৰ দল।

গীতৰ ৰচনা আৰু সুৰ সংযোজনা
- দিগন্ত গোহাঞি, উপাধ্যক্ষ
ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়।

অশ্ৰু অঞ্জলি

“ভাঙি গ’ল বিনাখনি
চিঙি গ’ল তাৰ
অবশেষে বৈ গ’ল
অমিয় ঝংকাৰ।”

‘বিশ্ৰামহীন যাত্ৰা, বিনাশহীন আত্মা’ - এয়া পৃথিৱীৰ চিৰন্তন সত্য। হাঁহি কান্দোনৰ খেলা সামৰি, মায়ীৰ এনাজৰী চিঙি সময়ৰ চিৰ প্ৰবাহমান গতিত নিষ্ঠুৰ নিয়তিয়ে সহস্ৰজনৰ জীৱনৰ অপূৰ্ণ সপোন ভাঙি, অনিৰুদ্ধ জীৱনৰ অনুপম সৌন্দৰ্যৰাশি অকালতে কাঢ়ি নি আমাক দিছে এক অনিয়ন্ত্ৰিত বেদনা। আমি যেন সময়ৰ প্ৰত্যাহ্বানত হৈ পৰিছো জীৱন ডায়েৰীৰ সৰিপৰা এখিলা পাত।

আমাৰ অতি শ্ৰদ্ধাৰ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষা বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা ড° প্ৰমীলা দেৱীয়ে যোৱা ২০-০৭-২০১২ তাৰিখ, বৃহস্পতিবাৰে আমাক সকলোকে কন্দুৱাই পৰলোকলৈ গমন কৰে। কাল ধুমুহাই অকালতে নিৰ্বাপিত কৰি দিলে জীৱন বস্তু। ধীৰ, শান্ত সদাহাস্য, মিষ্টভাষী আদি গুণেৰে সকলোকে আপ্লুত কৰি তোলা বাইদেউৰ অকাল মৃত্যু সংবাদে আমাক কৰি তুলিছে বেদনাহত, অশ্ৰুসিক্ত।

অনন্তধামলৈ গতি কৰা বাইদেউৰ অতৃপ্ত আত্মাই লাভ কৰক চিৰ শান্তি, অনাবিল প্ৰশান্তি। তাৰেই কামনাৰে আমি যাচিছোঁ হিয়াঁভৰা অশ্ৰু অঞ্জলি।

- সম্পাদনা সমিতি

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন

- গঠনমূলক দিহা পৰামৰ্শৰে আলোচনীখনৰ প্ৰকাশৰ পথ প্ৰশস্ত কৰা মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ তথা আলোচনী সম্পাদনা সমিতিৰ সভাপতি ড^o অঞ্জন কুমাৰ ওজাদেৱলৈ ...
- ব্যস্ততাৰ মাজেৰে সময় উলিয়াই আলোচনীখনৰ লেখনিসমূহ বাচনি কৰি চকু ফুৰাই দিয়াৰ লগতে সুপৰামৰ্শ প্ৰদান কৰি কৃতার্থ কৰা বাবে আলোচনীখনৰ তত্ত্বাৱধায়কদ্বয় মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক ড^o ভাস্কৰজ্যোতি গগৈ আৰু অধ্যাপক ইন্দ্ৰজিৎ কলিতা ছাৰলৈ ...
- আলোচনী সম্পাদনা সমিতিৰ উপদেষ্টা মহাবিদ্যালয়ৰ উপাধ্যক্ষ মাননীয় শ্ৰীযুত দিগন্ত গোহাঞিদেৱ, দীপক দাস ছাৰ, সৌমিত্ৰ বৰুৱা ছাৰ, অৰুণিমা হাজৰিকা বাইদেউ, নিৰন ভূঞা ছাৰ, প্ৰশান্ত শইকীয়া ছাৰ, চুনীলাল বসুমতাৰী ছাৰ আৰু বিজন বড়ো ছাৰলৈ ..
- লেখনিৰে সমৃদ্ধ কৰা সন্মানীয় শিক্ষাগুৰু আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবৃন্দলৈ --
- মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালৰ সমূহ শিক্ষাগুৰু আৰু কৰ্মচাৰী বৃন্দলৈ ..
- মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়ালৈ
- প্ৰেৰণা, উৎসাহ, সহযোগ আদিৰে আলোচনীখন পোহৰৰ বাট দেখুওৱাত বিশেষ ভাৱে সহায় কৰা বাবে বন্ধু জানমনি, বান্ধৱী মিলি আলোচনীখনৰ বেটুপাত অংকন আৰু অংগসজ্জা কৰি উপকৃত কৰা ভাতৃপ্ৰতীম মমিতৰঞ্জন আৰু বিভিন্ন দিশত সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে মোৰ সতীৰ্থ - মানস, মুন্ময়, ৰাণী, লিপি, অনিতা, জয়শ্ৰী, লখিমী আৰু মোৰ অজানিতে ৰৈ যোৱা সমূহ বন্ধু বৰ্গলৈ ।
- অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে আলোচনীখনৰ ডিটিপি কৰি প্ৰকাশৰ সুবিধা কৰি দিয়াৰ বাবে জ. এছ. কম্পিউটাৰ শ্যালউচনৰ সমূহ কৰ্মচাৰীলৈ
- আলোচনীখন মুদ্ৰণ কৰি আমাক কৃতার্থ কৰাৰ বাবে 'ভবানী অফছেট'ৰ স্বত্বাধিকাৰী আৰু কৰ্মচাৰীবৃন্দলৈ

অধ্যক্ষৰ একলম

একো একোটা শিক্ষানুষ্ঠান হৈছে মানুহ গঢ়াৰ এক নিৰন্তৰ প্ৰয়াস। ইয়াৰ বাবে একোটা শিক্ষানুষ্ঠানে সময়োপযোগী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব লাগিব আৰু এনে পদক্ষেপৰ প্ৰতি শিক্ষানুষ্ঠানটোৰ লগত জড়িত প্ৰতিটো স্তৰৰ (Stakeholder) পৰা লাভ কৰিব লাগিব পূৰ্ণ সঁহাৰি। কেৱল মাত্ৰ এটা স্তৰে আন এটা স্তৰৰ ওপৰত দোষ জাপি দিলেই কাম নিসিজে। সকলোৰে সমন্বিত কাৰ্য্য বা কৰ্তব্য পালনৰ দ্বাৰাহে ইঙ্গিত লক্ষ্যত উপনীত হ'ব পৰা যায়। ভাৰতবৰ্ষৰ বহু ৰাজ্যৰ তুলনাত আমাৰ উচ্চ শিক্ষা বহু পিচুৱাই আছে। অথচ, আমাৰ ৰাজ্যখনত মেধাবী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অভাৱ হোৱা নাই। আমাৰ উচ্চ শিক্ষক আঙুৱাই নিয়াৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰ, বিশ্ববিদ্যালয়, শিক্ষক সমাজ আৰু ছাত্ৰ সমাজৰ প্ৰত্যেকৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আছে। আমি আশা কৰিম, আমি সমন্বিত প্ৰচেষ্টাৰে আমাৰ উচ্চ শিক্ষাৰ জগতখনক সময়োপযোগী আৰু উৎকৃষ্ট ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হ'ম।

প্ৰাচীন কালতেই ভাৰতীয় মনীষাই ঘোষণা কৰিছিল - “সাহিত্য-সংগীত কলাবিহীনঃ সাক্ষাৎ পশুঃ।” ইয়াৰ পৰাই প্ৰতীয়মান হয়, শিল্প-সাহিত্যৰ সাধনা মানৱ জীৱনৰ এক অপৰিহাৰ্য অংগ। সঁচাকৈয়ে শিল্প-সাহিত্যৰ সাধনাই হ'ল মানৱ জীৱনৰ শ্ৰেষ্ঠতম সাধনা। ইয়েইহে মানুহক বাকী প্ৰাণী সমূহতকৈ উচ্চতৰ ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে। আনকি অনাখৰি অশিক্ষিত জনেও শিল্প-সাধনাৰে ধন্য কৰিব পাৰে নিজৰ জীৱন। কিন্তু শিক্ষাই তাক অধিক পৰিশীলিত, অধিক বিস্তাৰিত কৰিব পাৰে। উচ্চ শিক্ষাই আৰু অধিক। গতিকে, উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান এটাত প্ৰৱেশ কৰা সকলৰ যি সকলে এই সাধনাৰ ক্ষেত্ৰখন বাচি-বিচাৰি লৈছে, তেওঁলোকৰ সাধনা অধিক অৰ্থবহু, অধিক ফলপ্ৰসূ। সেই সকল পৰম ভাগ্যৱানলৈ জনালো অভিনন্দন আৰু অফুৰন্ত শুভেচ্ছা।

আমি আশা কৰিম ছয়দুৱাৰ বাসীৰ অযুত স্বপ্নৰ উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-কৰ্মচাৰী সকলোৰে মিলি অনুষ্ঠানটোক উৎকৃষ্টতা প্ৰদান কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব। সকলোৰে যদি সততাৰে নিজৰ কৰ্তব্যখিনি সম্পাদন কৰে নিশ্চয় এয়া সম্ভৱ। গহপুৰৰ দৰে এখন সৰু গ্ৰাম্য নগৰতো গঢ়ি তুলিব পাৰি এক উৎকৃষ্ট শিক্ষানুষ্ঠান- লাগে মাথোঁ অস্তুৰ্দ্ৰষ্টি সম্পন্ন স্বপ্ন (Vision), বাস্তৱসন্মত কাৰ্য্যব্যৱস্থা (Mission) আৰু জড়িত স্তৰ সমূহৰ সমন্বিত প্ৰচেষ্টা।

আমি আশা কৰিছোঁ, ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ এই বছৰৰ মুখপত্ৰখনিয়ে কঢ়িয়াই আনিব আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনৰ উৎকৃষ্টতা অভিমুখী যাত্ৰাৰ শুভবাৰ্তা।

ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজা, অধ্যক্ষ
ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়, গহপুৰ

সম্পাদকীয়

চিয়াঁহীৰ সাগৰত চিন্তাৰ তৰংগ

“অনন্ত অপাৰ মহা শব্দ শাস্ত্ৰ
মহাসিন্ধু মথি
আমি আহৰণ কৰো জ্ঞানৰ অমৃত।
মহা মহা জীৱনৰ গৰিমাৰ সৌধ বচোঁ
ৰামধেনুৰ বহুগেৰে জীৱন বুলাই।”

ছাত্ৰ জীৱনৰ আটাইতকৈ মনোমোহা, বঙে বসে উপচি পৰা, মধুৰ ৰামধেনুৰ বৰ্ণালীময় বিচিহ্নতাৰে ভৰপূৰ সময়ছোৱাই হ'ল জ্ঞানৰ অমৃত মস্থনৰ সময়। গতিময়, গীতিময়, ছন্দময় এই মানৱ জীৱন। সীমাহীন ইয়াৰ গতিৰ পৰিধি। অনন্ত কাল জুৰি চলি আছে এই অবাৰিত গতি। জীৱনৰ অনন্ত তৃষণ পূৰণৰ সোণালী পথ হ'ল সাহিত্য চৰ্চা। সাহিত্য আৰু সংস্কৃতি এটা মুদ্ৰাৰ ইপাঠি-সিপাঠি। সুৰুচিপূৰ্ণ মনৰ পূৰ্ণ বিকাশেই হ'ল সংস্কৃতি। সাহিত্য হ'ল জাতিৰ দাপোন, য'ত প্ৰতিভাত হয় জাতীয় জীৱনৰ নিখুঁত ছবি।

অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ এজন নিষ্ঠাৱান সেৱক অমৃত ভূষণ দেৱ অধিকাৰীয়ে কৈছিল, - “সাহিত্য সেৱাৰ সুখ অতি নিৰ্দোষ আৰু বিমল আনন্দদায়ক। সাহিত্য সেৱাত আত্মপ্ৰসাদ আছে আৰু ই জ্ঞান বৃদ্ধিৰ ঘাই কাৰণ। যি জাতিৰ সাহিত্য আছে তাৰ সকলো আছে। সেই জাতি গণ্য-মান্য, ধন্য আৰু জগতৰ সভ্য ৰূপে পৰিচিত। যি জাতিৰ সাহিত্য নাই, সাহিত্যৰ চৰ্চা নাই, সেই জাতিৰ শিক্ষা নাই, জ্ঞান নাই, নীতি নাই আৰু ধৰ্মৰ বিষয়েও সেই জাতি বহুত অৱনত। যি জাতিৰ একতা নাই, জাতীয়তা নাই সেই জাতি জগতত কেতিয়াও সভ্য জাতি বুলি গণ্য হ'ব নোৱাৰে।” সঁচাকৈয়ে সাহিত্য জাতিৰ মেৰুদণ্ডস্বৰূপ, প্ৰগতিৰ সোপান।

কিন্তু সাম্প্ৰতিক সময়ত যুৱ প্ৰজন্মৰ মাজত সাহিত্য

সৃষ্টিৰ প্ৰৱণতাৰ কিছু অভাৱ হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। ইয়াৰ মূলতে হৈছে সংস্কৃতিবান মনৰ অভাৱ। আচলতে মনৰ অভাৱ নহয়, সময়ৰ অভাৱ। সময়ৰ প্ৰত্যাহবানত পৰি, দৈনন্দিন জীৱনৰ জটিলতাত সোমাই পৰি বৰ্তমান প্ৰজন্ম অৱতীৰ্ণ হৈছে বিশ্বায়নৰ প্ৰতিযোগিতাৰ ৰণত। প্ৰতিজনেই যেন এই তুমুল ৰণৰ একো একোজন নিৰ্ভীক যুঁজাৰু। এই যুঁজ কেৱল মেধা, মাৰ্কশ্বিট আৰু নামী দামী প্ৰফেছনতে সীমাবদ্ধ। পিতৃ-মাতৃয়েও বিচাৰে সন্তানৰ চাহাবী পৰিচয়। সেয়েহে প্ৰতিযোগিতাৰ দৌৰত অৱতীৰ্ণ হোৱাত অভিভাৱকেও যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰে। দেশৰ প্ৰতি, দহৰ প্ৰতি, নিজৰ সমাজখনৰ প্ৰতি কিবা গঠনমূলক কাম কৰাৰ হাবিয়াস বা আগ্ৰহ যেন তেওঁলোকৰ নাই। ইয়াৰ মাজতে যি দুই এজনৰ মাজত পৰিৱৰ্তনকামী, সংস্কাৰমুখী চিন্তাৰ উদ্ৰেক হৈছে সেয়াও এপাচি শাকত এটা জালুকহে মাথোন।

একবিংশ শতিকাৰ বিশ্বায়নৰ পৃথিৱীত ব্যক্তি স্বাধীনতা হৈছে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। পশ্চিমীয়া দেশত উদ্ভূত এই ব্যক্তিবাদী চেতনাৰ টোৱে আমাৰ সমাজখনক বাৰুকৈয়ে শিপাইছে, প্ৰভাৱ পেলাইছে যুৱ প্ৰজন্মৰ ওপৰত। বিশ্বায়নৰ দোলায়িত গতিয়ে বিশাল বিশ্বখনক এটা ক্ষুদ্ৰ পৰিয়ালত যিদৰে পৰিণত কৰাইছে, ঠিক তেনেদৰে

অপসংস্কৃতিৰ বিষয়বস্তু জোপাতো সাৰ পানী যোগোৱাত অৰিহণা আগবঢ়াইছে। পশ্চিমীয়া অপসংস্কৃতিক অনুকৰণ কৰাৰ ফলত আমাৰ জাতীয় সংস্কৃতিয়ে হেৰুৱাইছে প্ৰকৃত সত্ত্বা। গচকি পেলোৱা হৈছে শালীনতাক।

অৰ্থ ইংৰাজী আৰু অৰ্থ অসমীয়াৰ সন্ধিক্ষণত ভাষাক দিয়া হৈছে কবৰ। প্ৰকৃত সাহিত্যক আমি কৰিছো ক্ৰুছবিদ্ধ। সাহিত্যৰ আঁৰতো নিৰ্বিয়ে চলিছে চৰম ৰাজনীতি। পৰিৱৰ্তনকামী, সংস্কাৰমুখী আৰু প্ৰগতিবাদী চিন্তাৰ অৱকাশ বৰ্তমানৰ সাহিত্যৰ লক্ষ্য নহয়। উচ্চকণ্ঠী ভাষণ, নামী দামী পুৰস্কাৰ আদিয়ে যেন বৰ্তমানৰ সাহিত্যৰ পৰিধি।

United Nations centre for Human Rights য়ে মানৱ অধিকাৰৰ সংজ্ঞা দিছে এনেদৰে - “Human Rights are those rights which are inherent in our nature and without them we Cannot live as human beings.” কিন্তু বৰ্তমান সময়ত মানৱ অধিকাৰৰ সংজ্ঞা হৈ পৰিছে মূল্যহীন। চাৰিওফালে কেৱল হিংসাৰ দাবানল, গোষ্ঠী সংঘৰ্ষৰ জুই, নাৰী হত্যা, ধৰ্ষণ, অপহৰণ, দুৰ্নীতি, ভ্ৰষ্টাচাৰ। ৰাজপথতে নাৰীক কৰিছে লাঞ্চিত, ধাৰাশায়ী কৰি তুলিছে নিষ্পাপ যুৱতীৰ পৰিত্ৰ সত্ত্বাক। কঠোৰ দস্যুৰ হাতোৰাত নাৰী ৰূপান্তৰিত হৈছে বজাৰৰ পণ্য সামগ্ৰীলৈ। যৌতুকৰ বলি হৈ অকাল মৃত্যুক সাৱটি লৈছে অসংখ্য নাৰীয়ে। ভাঙি-ছিঙি চূৰমাৰ হৈছে জীৱনৰ ৰঙীন স্বপ্ন। তাৰ মাজতে আকৌ বন্ধ, ধৰ্মা, আন্দোলনৰ উত্তাল পৰিৱেশ। ধ্বংসৰ বিভীষিকাই মানৱতাৰ ঘটাইছে অৱক্ষয়। এয়াই নেকি মানৱ অধিকাৰৰ মূল্যাংকন? চাৰিওফালে কেৱল আৰ্তনাদ, তেজ মঙহৰ গোন্ধ! নিৰাপত্তা আৰু মানৱতাবোধৰ সলিল সমাধি!!

কোঠাৰী আয়োগৰ প্ৰতিবেদনত এয়াৰ বৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা কোৱা হৈছে - “The future of India is being shaped in her classrooms”. পৃথিৱীৰ প্ৰতিটো মানৱ জীৱনেই অমূল্য। এই অমূল্য জীৱনটোত প্ৰতিজন ব্যক্তিয়েই শিক্ষা লাভ কৰে দুখন জ্ঞানোতীৰ্থৰপৰা। এখন হৈছে শিক্ষাৰ পঢ়াশালি আৰু আনখন জীৱনৰ পঢ়াশালি। মানসিক উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে

পঢ়াশালীয়া শিক্ষাই বিশেষ সহায় কৰে। আনহাতে, সত্যবাদিতা, দয়ালু, পৰোপকাৰ আদি সৎ প্ৰবৃত্তিবোৰৰ বিকাশত পাৰিপাৰ্শ্বিক সমাজখনে অৰ্থাৎ জীৱনৰ পঢ়াশালিয়ে বিশেষ অৰিহণা যোগায়। নিজৰ জীৱনটোক নিজ গঢ়ত সজাবলৈ, মূল্যবান আৰু অৰ্থবহু কৰি তুলিবলৈ গ্ৰহণ কৰা অনুপ্ৰেৰণাদায়ক চিন্তা একো হ’ব নোৱাৰে। মানুহে যুগ যুগ ধৰি লাভ কৰি অহা অভিজ্ঞতা, জ্ঞান আৰু অনুভৱ ছপা ৰূপত হোৱা সংগ্ৰহেই হ’ল গ্ৰন্থ। ৰবাৰ্ট ছেম্বাৰ্চে এয়াৰ বৰ ৰস লগা কথা কৈছে - “Books are the blessed cloroform of the mind” অৰ্থাৎ কিতাপবোৰ হ’ল মগজুৰ আশিসধন্য এনাস্থেছিয়া।

গ্ৰন্থ হৈছে নিৰপেক্ষ বিচাৰক। নিঃসংগ সময়ৰ উৎকৃষ্ট বন্ধু। গ্ৰন্থই ব্যক্তিৰ অসৎ প্ৰবৃত্তিবোৰ দমন কৰি সৎ কৰ্মৰ বাবে প্ৰেৰণা যোগায়। বাইবেলত এয়াৰ কথা আছে - “Man cannot live by bread alone” মানুহে কেৱল ৰুটি খাই জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। ইয়াত ৰুটি শব্দটো মানুহৰ সকলোবোৰ শাৰীৰিক আৰু বৈষয়িক প্ৰয়োজনৰ প্ৰতীক হিচাপে ব্যৱহৃত হৈছে। ইয়াৰ পৰা এয়ে বুজা যায় যে সকলোবোৰ শাৰীৰিক আৰু বৈষয়িক প্ৰয়োজন পূৰণ হোৱাৰ পিছতো মানুহৰ কিছুমান অতৃপ্ত বাসনা থাকি যায়। ভালগ্ৰন্থ আত্মাৰ আহাৰ সদৃশ। ই মানুহক তৃপ্ত কৰিব পাৰে, প্ৰশান্ত কৰিব পাৰে। জীৱনৰ উচ্ছাকাঙ্ক্ষা বৃদ্ধিৰ আমোঘ অস্ত্ৰ গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ প্ৰৱণতা বৰ্তমান পাঠকৰ মাজত কিছু হ্রাস হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে।

ম’বাইল ফোন, ইণ্টাৰনেট, ফেচবুক, টুইটাৰ ইত্যাদি অবিহনে মানৱ সভ্যতা স্থিৰ। অৰ্ধনগ্ন, অসভ্য, বৰ্বৰ নৈতিকতাহীন নিষিদ্ধ ভি.ডি.অ’ ইণ্টাৰনেটত সহজলভ্য। ইণ্টাৰনেট যেন একপ্ৰকাৰ Encyclopedia, বৰ্তমানৰ যুৱ প্ৰজন্মৰ হাটথ’ব। হিৰ’ইন, কোকেইন, ড্ৰাগছ আদি মাদক দ্ৰব্য সেৱনে যুৱ প্ৰজন্মৰ উশৃংখলতা বৃদ্ধিত তীব্ৰ সাঁহাৰি জনাইছে। তদুপৰি মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ত গা কৰি উঠা লবীকেন্দ্ৰীক ৰাজনীতিয়েও ছাত্ৰ সমাজক ইঙ্গিত লক্ষ্যৰপৰা আঁতৰ কৰি আনিছে। শৈক্ষিক, বৌদ্ধিক, সামাজিক, আধ্যাত্মিক, নৈতিক দিশৰ স্বলন ঘটিছে তীব্ৰগতিত। হতাশাৰ

কলীয়া ডাৱৰে যেন সমাজখনক ছানি পেলাইছে। অথচ এইবোৰৰ প্ৰতিকাৰৰ হকে মাত মাতিবলৈও যেন আমাৰ সাহস নাই। আমি যেন বাকৰুদ্ধ একো একোজন নীৰৱ দৰ্শক।

সময় চিৰপ্ৰবাহমান। সময়ৰ প্ৰত্যাহবানতেই সংস্কৃতিয়েও নতুন ৰূপ লয়। সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ চিৰন্তন আৰু চিৰ শ্বাস্থত। সময়ৰ তাগিদাতেই পুৰণিৰ ধ্বংস হয়, নতুনে পাতনি মেলে। আমাৰ সৃষ্টিকামী মনে বিচাৰে আশাৰ সীমাহীন পৰিধি। আমি সপোন দেখো এখন নতুন পৃথিৱীৰ। য'ত আমি আশা নকৰো হিংসা, হত্যা, বিদ্বেষ, সম্ভ্ৰাস, সংঘৰ্ষ, নিষ্পেষণ, উশুংখল, ভ্ৰষ্টাচাৰ আদি কালিমাৰে সিদ্ধ শব্দবোৰৰ। জ্ঞানৰ দিগন্ত বিস্তাৰ কৰিবলৈ সকলোৱেই হৈ পৰিছে আজি উদ্যমী। আমাৰ চিৰ আৰাধ্য, প্ৰাণোত্তীৰ্থ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়তো আমি দেখিবলৈ পাইছো তেনে এক নতুন আশাৰ সঞ্চাৰ।

ইতিহাসৰ সোণালী সূত্ৰে বন্ধা ঐতিহ্যমণ্ডিত গহপুৰ শোণিতপুৰ জিলাৰ এক সুবৃহৎ অঞ্চল। ৪২ৰ স্মৃতি বিজড়িত এই গহপুৰ অঞ্চল কনকলতা, মুকুন্দৰ গৌৰৱময় গাঁথাৰে সমুজ্জ্বল। সাহিত্য-সংস্কৃতি, শিল্প সাধনাৰ অনুপম ক্ষেত্ৰ গহপুৰ পঞ্চৰত্নৰ মিলন ভূমি। 'অৰুণোদয়' কাকতৰ যোগেদি সাহিত্যৰ চৰ্চা কৰা নিধিলিৰাই ফাৰৱেল ওৰফে নিধিৰাম কেওঁটৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ৰাজধানী নৱৰঙ্গ কেডিয়াৰ বংশধৰসকলৰ জন্ম আৰু সৃষ্টিকৰ্মৰে ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ এই গহপুৰ অঞ্চল। বৈষ্ণৱ সাহিত্যৰাজি ছপাকাৰে প্ৰথম প্ৰকাশ কৰা সাহিত্যিক হৰিবিলাস আগৰৱালাদেৱৰ জন্ম এই ভূমিতেই। জোনাকীৰ প্ৰথম সম্পাদক প্ৰতিমাৰ খনিকৰ চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা, ভাঙনি কোঁৱৰ আনন্দ চন্দ্ৰ আগৰৱালা, কলাঘুমটিত থকা কানীয়া অসমীয়াক জগাই তুলিবলৈ অহোপুৰুষাৰ্থ কৰা লক্ষ্মোদৰ বৰা, সাহিত্য অকাডেমী বঁটা বিজয়ী অৰুণ শৰ্মা, অপূৰ্ব শৰ্মাৰ জন্মস্থান গহপুৰ। কলা-সংস্কৃতিৰ অন্যতম পূজাৰী ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই গহপুৰৰ ভোলাগুৰি অঞ্চলতে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল বোলছবি ষ্টুডিঅ' চিত্ৰবন'। এই 'চিত্ৰবন'ৰেই আলম লৈ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল প্ৰথম অসমীয়া কথাছবি 'জয়মতী'। এই সংস্কৃতিৰ মহীৰুহ কেইগৰাকীক লৈ প্ৰতিজন

গহপুৰবাসী আজিও গৌৰৱান্বিত।

এই সুবৃহৎ গহপুৰ অঞ্চলৰ কেইগৰাকীমান জ্ঞানগৰ্ভ দুৰদৰ্শী শিক্ষানুৰাগী ব্যক্তিৰ অহোপুৰুষাৰ্থ ত্যাগৰ বিনিময়ত ১৯৬৭ চনত প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল গহপুৰ অঞ্চলৰ উচ্চশিক্ষাৰ প্ৰথম প্ৰতিষ্ঠান ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়। বৰ্তমানলৈকে এই বিদ্যামন্দিৰটিয়ে সফলতাৰে অতিক্ৰম কৰিলে দুকুৰি চাৰিটা বসন্ত। কিন্তু ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় চিৰসেউজ, চিৰজ্যোতিস্মান, চিৰ-যৌৱনা। জন্মৰ উষালগ্নৰে পৰা বৰ্তমানলৈ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সুখ্যাতি বিদ্যমান। কিন্তু তাৰ মাজতে প্ৰায়েই অনুভৱ হয় কিছুমান জটিল প্ৰশ্নৰ। পূৰ্বৰ ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মেধা আৰু আগ্ৰহী প্ৰজন্মৰ তুলনাত বৰ্তমানৰ প্ৰজন্মৰ কলা-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আলস্যতা ভাৱ আহিছে নেকি? অতীতৰ সেই সংস্কৃতিবান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজৰ জীপাল আৰু সুশুংখলিত পৰিৱেশ, ঐতিহ্য আমাৰ মাজতো বৰ্তি আছেনে? এই প্ৰশ্নবোৰৰ সঠিক দৃষ্টান্ত প্ৰতিবিস্তিত হৈছে 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'ত। কলেজ অ'ডিটৰিয়ামৰ প্ৰায় অৰ্ধ সংখ্যক শূণ্য আসনে 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'ৰ সময়ছোৱাত মহাবিদ্যালয় খনলৈ কঢ়িয়াই আনে হতাশাৰ ডাৱৰ, ভৱিষ্যতৰ প্ৰতি ভাবুকি। এইখিনিতে মোৰ এষাৰ কথালৈ মনত পৰিছে। গৌৰিশংকৰ শৃংগ জয় কৰা লোকসকলৰ ভিতৰত এজন হ'ল জিম হুইটেকাৰ। শৃংগটো জয় কৰি ঘূৰি অহাৰ পিছত তেওঁ কৈছিল - "You may conquer Yourself". সঁচাকৈয়ে নিজকে জয় নকৰাকৈ কোনেও, কেতিয়াও ডাঙৰ কাম ভালকৈ সম্পাদন কৰিব নোৱাৰে। সেয়েহে মহাবিদ্যালয়তো নতুন চিন্তাৰ উন্মেষ তথা পৰিৱৰ্তন বাৰুকৈয়ে উপলব্ধ হৈছে। আমি আশা কৰিছো ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পূৰ্বৰ খ্যাতি, যশস্যা অব্যাহত থাকক, অবিৰত থাকক শিক্ষক ছাত্ৰৰ সম্প্ৰীতিৰ সেতুবন্ধন।

২০১২ বৰ্ষৰ ১৬ মাৰ্চ তাৰিখটো আমাৰ বাবে এটি স্মৰণীয় দিন। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১১-১২ বৰ্ষৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত যিগৰাকী প্ৰাৰ্থীয়ে আলোচনী সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল, তেওঁ দুৰৈৰ কৰ্ম সংস্থানত প্ৰবৃত্ত হোৱাত মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে আমাক এই

গুৰু দায়িত্বভাৰ অৰ্পণ কৰে। এইক্ষেত্ৰত শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ ড° অঞ্জন কুমাৰ ওজা ছাৰৰ ওচৰত আমি চিৰ কৃতজ্ঞ।

দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছৰপৰাই মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন সৰ্বাংগ সুন্দৰ ৰূপত প্ৰকাশ কৰিবলৈ সংকল্প লৈছিলো আৰু তাৰ বাবে যথাসাধ্য চেষ্টা কৰিছিলো। আমাৰ কাৰ্যকালো আছিল তেনেই সীমিত। তদুপৰি আলোচনীখন সম্পাদনাৰ জোখাৰে অভিজ্ঞতা আৰু দৃষ্টিভঙ্গী তেনেই সীমিত হোৱাৰ বাবে হয়তো কৃতকাৰ্য্য নহ'বও পাৰো। আমাৰ অজ্ঞাতে বৈ যোৱা সকলো ধৰণৰ দোষ-ভ্ৰুটি আৰু দুৰ্বলতাৰ বাবে আমাৰ সীমিত জ্ঞান আৰু অসমৰ্থতাই দায়ী হ'ব। তাৰ বাবে আমি সকলোৰে ক্ষমাৰ প্ৰাৰ্থী। সম্পাদনা সমিতিৰ হৈ লেখক লেখিকাসকলৰ প্ৰতি আমি কৃতজ্ঞ।

প্ৰত্যেক মহাবিদ্যালয়ৰে প্ৰতি বছৰে প্ৰকাশ পোৱা বাৰ্ষিক মুখপত্ৰখনিত মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান, সৰ্বদিশৰ বিকাশৰ আভাস পোৱা যায়। এই আলোচনীখনতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মানসিক চিন্তাৰ প্ৰতিফলন দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। বিখ্যাত লেখক Robert Sole য়ে কৈছিল - “Plan Purposefully, prepare playfully, proceed positively and

preserve persistently”। ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলে এই বাণী সাৰোগত কৰি হতাশাৰ ডাৱৰ ঠে লি পৰিৱৰ্তনকামী খোজেৰে আগুৱাই যাওক। ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বৌদ্ধিক চিন্তাৰ বিকাশ হওকনৰ অনুপ্ৰেৰণাৰে উদ্দীপিত হৈ সৰ্বতোমুখী উন্নতিৰ বাটত বৰ্তমানৰ প্ৰজন্ম আগুৱান হওক।

সদৌ শেষত, আলোচনীখনৰ প্ৰতিটো পৃষ্ঠাই পাঠকক জ্ঞানৰ পোহৰ বিলাওক, উদ্ভাসিত হওক নতুন স্বপ্ন, আদৰ্শৰ পাথেয় হৈ ৰওক। এই কামনাৰে ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰখনিৰ উত্তৰোত্তৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যতৰ সজীৱ আশাৰে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ কাব্যিক ভাষাৰেই সম্পাদকীয়ৰ মোখনি মাৰিলো।

“আমি কৰি লাগিব পৃথিৱী আলোকময়
জ্ঞান বিজ্ঞানৰ সকলো ধৰ্মৰ
নানা আদৰ্শৰ নানা বিভেদৰ
কৰিব লাগিব মহান সমন্বয়,
মহা মহত্বৰ বিৰোধী আসুৰী
সকলো শত্ৰু কৰিব লাগিব জয়
এই পৃথিৱীত আনিব লাগিব মহত্বৰ মহাজয়
কৰিব লাগিব গোটেইজগত, অমৃত আনন্দময়।”

শ্ৰদ্ধাৰে-
বাণীকংকনা কাশ্যপ
সম্পাদক
ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়
আলোচনী

ভিতৰ চ'ৰাত

প্ৰবন্ধৰ শৰাই

সংগীত সূৰ্য্য ড° ভূপেন হাজৰিকালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি/২

সুধাকৰ্ত্ত : এক সোঁৱৰণ-বিমবিম শইকীয়া/৭
অসমীয়া লোক সংস্কৃতিত বিবাহ - দীপশ্ৰী বৰুৱা/ ১২
বিষ্ণুভাৰ গান বাজিব আকৌ - প্ৰদীপ দত্ত/ ১৭
বিংশ শতিকাৰ আশী দশকৰ পৰা সাম্প্ৰতিকলৈ অসমীয়া
উপন্যাসৰ- এক আলোচনা - ড° ভাস্কৰজ্যোতি গগৈ/২০
পৰিবেশ সুৰক্ষা : এক মহান সংকল্প - মানস শইকীয়া/৪০
বিহু : এক সমীক্ষাত্মক আলোচনা - ড° দুলাল শইকীয়া/৪৩
পাৰিপাৰ্শ্বিক উন্নয়ন আৰু ৰোগ নিৰাময়ত
বাঁহৰ ভূমিকা -ড° মিতালী হাজৰিকা/৪৯
সৌন্দৰ্য সৃষ্টি আনন্দ 'বনছাই'- জোনালী বৰা/৫৪

বহস্যবাদ আৰু কবি নলিনীবালা দেৱী- ৰুবী বৰা/৯
মাজুলী : এক অনুভৱ - লুনা বৰা/১৫
অসমীয়া সাহিত্যাকাশৰ অনুপম সৃষ্টিঃডালিমী- হিমাক্ষী বৰা/৩১
যুৱ প্ৰজন্মৰ উচ্ছৃংখলতা আৰু আধ্যাত্মিকতা-বৰ্ণালী মুদৈ/৩৪
দ্বিতীয় মহাসমৰৰ পটভূমিত ৰচিত 'ডাৱৰ আৰু নাই'
উপন্যাসৰ এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন-অৰুনিমা হাজৰিকা/৩৬
হীৰেন ভট্টাচাৰ্য্যৰ কবিতাৰ দীঘ আৰু বাণী -প্ৰিয়ংকা শৰ্মা/৪৫
সেই জীৱন খৰস্ৰোতা নদী - প্ৰমীলা কুটুম/৫২
শিশু শ্ৰমিক : সভ্য পৃথিৱীৰ কলংক - জাহ্নবী শৰ্মা/৫৬

গল্পৰ কুকি

বিশিষ্ট কথাশিল্পী সৌৰভ কুমাৰ চলিহালৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি/৫৯

অতৃপ্ত বাসনাৰ পৰিণতি - দীপক বৰুৱা/ ৬২
ব্যস্ততাৰ মাজত এদিন - ৰাণী কমল বৰা /৬৬
প্ৰত্যাশা - দীপশিখা বৰুৱা/৭৫
স্বপ্ন-দুঃস্বপ্ন ইত্যাদি - পূজাশ্ৰী শৰ্মা/ ৮৫

প্ৰতীক্ষা -ডেইজী ৰাণী বড়ো/৬৪
চিত্ৰ-গুপ্ত সংবাদ -দিগন্ত গোস্বামী/৬৮
যোগ-বিয়েোগ -ইন্দ্ৰজিৎ কলিতা / ৭৯

কবিতাৰ সঁফুৰা

সুগন্ধি পখিলাৰ কবি হীৰেন ভট্টাচাৰ্য্যলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি/ ৮৮

আশা - প্ৰিয়ংকা শৰ্মা/ ৯১
আহত হৃদয়ৰ সংলাপ - মমিত ৰঞ্জন গগৈ/ ৯২
জীৱনৰ কেঁকুৰিটো ঘূৰি এখন মৰীচিকা নদী - পাৰ্থপ্ৰতিম হাজৰিকা/৯৩
তোমাৰ সুৰ - নিজুস্মিতা দাস/ ৯৪
সময় -পৰিস্মিতা নাথ/ ৯৫
হেৰুৱা স্মৃতি - পিংকি বৰা/৯৭
মোৰে শপত, ফোন, এচ.এম.এচ নকৰিবা - নিপু বৰা/৯৯
স্বপ্নৰ নতুন পৃথিৱী -গৌতম বৰুৱা/ ১০১
হৃদয়খন তোমাৰ ওচৰতে বন্ধকত থলো-সত্যজিত শইকীয়া/১০২

শব্দ - প্ৰনিতা দাস/ ৯১
খৰিকাজাই সুগন্ধ - জুৰি বহমান বৰভূঞা/৯৪
এজাক মলয়া - ৰূপশিখা হাজৰিকা/ ৯৫
তোমাৰ বাবেই - বিপুল শইকীয়া/ ৯৬
মৰমৰ ভূপেনদা - লখিমী শইকীয়া / ৯৮
তুমি - নিৰ্মল বৰা / ১০০

প্ৰাক্তন শিক্ষাগুৰু আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ এনাজৰী

জ্ঞানপীঠ বঁটা বিজয়ী ড° মামনি ৰয়চম গোস্বামীলৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি/ ১০৪

ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয় বিৱৰ্তনৰ আঁতিগুৰি - গজেন বৰুৱা/১০৯
স্মৃতি ৰোমন্থন - দুৰ্গাপ্ৰসাদ সভাপণ্ডিত/ ১১৩
দুৰি বনৰ কবি কোমেশ্বৰ বৰুৱাৰ সৈতে এখন্তেক অন্তৰংগ আলাপ /১১৫

হেৰুৰা অতীতৰ অনাবিল সুৰাস - খগেন গোস্বামী/১১৭

ছয়দুৱাৰ কলেজত পাঁচ বছৰ - ড° জয়সুকুম্বৰ শৰ্মা/ ১২০

মোৰ সোণোৱালী জীৱনৰ পৰিক্ৰমাত ছয়দুৱাৰ মহাবিদ্যালয়-ধীৰেন তামুলী/ ১২২

স্মৃতিপটত ভাঁহি থকা মোৰ কলেজীয়া জীৱন - বশ্মিৰেখা শৰ্মা/১২৪

Assembly Election 2012 : Revivalism of Regional Politics in India - Jintu Gohain/ ১৩১

War on Corruption and Jana Lokpal : A critical analysis -Parimita Bhuyan/১৩৫

A Note on Postmodernism - Mousumi Sarma/১৩৮

গতানুগতিকতাৰ মাজৰ কিছু অগতানুগতিক নাৰী-ভৈৰৱী তামুলী/ ১৪০

লেচেৰি বুটলি... / ১৪০-১৫৩

প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাৰ জোনাকী বাটেৰে.... / ১৫৫-১৫৭

Bodo Serton /১৫৯-১৭৫

English Section

Poems

Rock n' Roll - Mukunda Upadhyaya/ ১৭৭

Life - Pallabi Gohain/ ১৭৭

Art of Life: To the Endless Waiting-Himakshi Bora /১৭৮

Articles

Psychology : Vital Part of Education-Binita Mudai/১৭৯

National Integration and Its Problems-Sushreel Dhanowar/১৮১

Political Empowerment of Women in India -Kalpana Borah/১৮৩

The Most Readable 100 Books-Janmoni Borah/১৮৬

Discipline Makes a Nation Great-Sankarjyoti Das/১৯০

Cocaine: A Powerful Stimulant Addictive Drug - Anindita Baruah/১৯২

Intelligence:Artificial Intelligence and Creativity -Hridaya Hazarika/১৯৫

Dietary Antioxidants : The Security officer of Health - Dr. Sushanta Borah/১৯৮

How to Improve personality - Prasanta Saikia/২০১

PO: RAG - Ranjit Kaman/২০৩

Dark Energy : A Mysterious Force - Dr. Lakhi Buragohain/২০৯

Diseases Named After Their Investigators - Lili Bordoloi/২১১

একাংকিকা নাটক

নিশাৰ আন্ধাৰ ফালি

- জানমনি বৰা/২১৩

মনোৰঞ্জন চ'ৰা / ২১৮-২২৩

আমাৰ প্ৰশ্ন আপোনাৰ উত্তৰ / ২২৪-২৩০

সম্পাদকলৈ মুকলি চিঠি /২৩১-২৩৮

ছাত্ৰ প্ৰতিনিধি সকলৰ প্ৰতিবেদন/২৩৯-২৪৭

College at a glance / ২৪৮-২৫২